

༩༩

༩༩། །འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༩༩༽

༄༅། །བསྟན་པའི་རྩ་བ་ལེགས་གསུངས་འདུལ་བ་ཡི། །བསྐྱབ་ཁྱིམས་བདུད་ཅིའི་སྒོ་བརྒྱ་རབ་ཕྱེ་སྟེ། །ཐར་
བའི་དཔལ་སྟེར་ཐུབ་དབང་བཀའ་བློན་ཅན། །སྟོང་ནས་དད་པས་ལན་བརྒྱར་ཕྱག་བགྱིའོ། །བསྐྱབ་གསུམ་ཡོན་
ཏན་འབུམ་གྱི་རི་དྲགས་མིག། ཐིག་ལེ་མཆོག་མའི་ལང་ཆོ་རྣམ་བཤམ་བའི། །འོད་གྱིས་ཐུབ་དབང་བསྟན་བ་སྟིད་
ན་གསལ། །འཇམ་སྒྲིང་མཛེས་པའི་མཆོག་དེས་ཏྲག་ཏུ་སྒྲོངས། །ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་མ་ངོས་ཚུ་གཏེར་
ལས། །ལེགས་འོངས་བྱང་ཚུབ་དཔལ་དང་རྟོ་རྟེ་དཔལ། །བྱད་བར་ལྷ་རིག་ས་སྒྲིའི་འཇམ་དབྱངས་
སོགས། །བསྟན་རྫོགས་གཙང་མའི་ཚུ་འབབ་དེ་རྣམས་རྒྱལ། །མཁས་ཀྱན་དགའ་མཛད་རྟེ་བཙུན་བཟང་པོའི་
ཞབས། །

༼ ༣ ༽

འགྲོ་ཀུན་དགའ་བའི་སྤང་རྟོགས་དབང་གི་ཕྱག་། བསོད་ནམས་ཡིད་བཞིན་ལྷན་གྱུ་བ་སློ་བོ་རྗེ། །འཁོན་རིགས་
འཇམ་མགོན་ངག་གི་དབང་པོར་གྲགས། །དཀོན་མཆོག་མཁུན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤྱིད་ཞིའི་མགོན། །མཁས་པའི་
དབང་ཕྱག་དཔལ་ཡོན་བཟང་པོའི་གཏེར། །ཆེད་འབྱུང་འདུལ་བའི་སྟོམ་རྒྱན་བརྒྱད་པའི་ཚོགས། །ཀུན་ལ་
བཀའ་ཤིན་པོ་བས་ཕྱག་བགྱིའོ། །སྤྱི་བའི་སེལ་ཤེས་བྱལ་སྟོབས་པའི་སྤྲུལ། །པས་རྟོལ་ལྷ་མིན་ཅི་ཏྲ་ཤུལ་
ནས་སྤང་། །གཡུལ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་གདུགས་དཀར་འཛིན། །ཀུན་མཁུན་སྤྲོ་མའི་ཞབས་ཀྱིས་ཏྲ་
ཏུ་སྦྱོངས། །བྱམས་དང་ཐུགས་རྗེའི་མ་ལ་ཡ་རྒྱུད་གིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཤི་བསྐྱུང་སྟོགས་བཅུར་འཕྲོ་བའི་
དཔལ། །མཛད་འཕྲིན་བཟང་པོའི་དགེ་ལེགས་སྤྱིད་ན་དར། །ཐུས་ཆེན་འགྲོ་བའི་སྤྲོ་མས་ཏྲ་ཏུ་
སྦྱོངས། །མགོན་དེའི་བརྒྱད་འཛིན་གཞོན་ཅུའི་སར་བཞུགས་སོགས། །འདུལ་འཛིན་མཁས་དབང་རིམས་པར་
སྟོན་པ་ཡི། །ཆེད་བྱུང་འདུལ་བའི་བཤད་རྒྱན་བརྒྱད་པའི་ཚོགས། །ཀུན་ལ་ཐལ་སྤྱར་གྲུས་པས་ཕྱག་
བགྱིའོ། །དེར་འདིར་ལེགས་གསུངས་འདུལ་བའི་དགག་བསྐྱབ་ཀྱི། །བསྐྱབ་གཞི་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་སྤྱབས་པ་
ལས། །མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་ལེགས་བཤད་ཉིང་ཁུའི་གཏམ། །སྟོ་གསལ་ཡོངས་ལ་འཆད་དོ་དགའ་བས་
ཉོན། །འདིར་ལེགས་གསུངས་འདུལ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་དམ་ཚེས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ནི་གང་བཤད་
པར་བྱ་བའི་ཚེས་ཡིན་ལ། །འདི་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། །སྤྲུལ་གྱི་འདུལ་བ་དོས་བཟུང་བ། །གཞུང་དོན་དངོས་
བཤད་པ་གཉིས།

༩༥

དང་པོ་ནི། འདུལ་བའི་མདོ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུལ་བ་ནི། རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་འདུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་འདུལ་བ་དེ་འདུལ་བ་ལུང་སྟེ་བཞིའི་ལ་འཛོག་རིགས་པས་སོ། དེ་རྟེན་དུ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས།
འདིར་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡིན་པར་ལྟ་སྟེ། དེས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་ཉི་ལེ་སྟོན་པས་སྟོབ་མ་རྣམས་འདུལ་ཞིང་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་འདུལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་འདུལ་བ་རྣམས་ནི་འདུལ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ལ་འདུལ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ལུང་དེས་
གསལ་པོར་བསྟན་འདུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལུང་སྟེ་བཞིའི་གོ་རིམས་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ རྟོག་མར་ལུང་གཞི། དེ་
ནས་རྣམ་འབྱེད་དང་གཞུང་དམ་པ། དེ་ནས་འཕྲན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། ལུང་གཞིར་སྟོན་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་ཆོག་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དང་། འཕྲན་ཆོགས་སུ་སྟོན་པ་སྤྲོད་ལས་འདའ་ཚུལ་དང་བཀའ་བསྟུ་བྱུང་ཚུལ་
རྣམས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རིགས་པས་བཏགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་གྱི་
དགོངས་པ་ལྟར་ན། ལུང་རྣམ་འབྱེད་འབྱུང་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཞུང་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་ཟིན་པས་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡང་དག་པར་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡིན་པར་ལྟ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་ལ་རྣམ་དཔྱད་གྱིས་གཞིགས་པ་ཏ་ལེ་ལོང་དུ་མ་སོང་།

༩༥༽

བ་གཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་པ། སྐབས་དོན་ཚུལ་
ཁྲིམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། རུང་མ་ཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཆོས་བཞི་དངོས་
བཤད་པ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་རྩ་བའི་བཤད་པར་བྱ་བ་དེ་མདོ་རྩ་བའི་བཟོད་བྱའི་
མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཆོག་གི་བཟོད་བྱ་དང་། དོན་གྱི་བཟོད་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ལུང་སྡེ་བཞི་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་
དང་འདིར་བསྟན་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་བཟོད་བྱ་དོན་གཅིག་ཅིང་། མཆན་གཞི་ནི་
དགོ་སྤོང་པ་མའི་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་ལྟ་བུ། མདོ་རྩ་བ་ལ་ཉེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
དེ་མདོ་རྩ་བའི་དགོས་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་དགོས་པ་ཅུ་དང་། ཉིང་དགོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་རྩ་བ་
ལ་ཉེན་ནས་བཟོད་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉིང་དགོས་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་
དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་རྩ་བ་ལ་ཉེན་ནས་ཐོབ་པའི་ལམ་བཤེན་དང་། ལྷག་
བཅས་མུང་འདས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་རྩ་བ་ལ་ཉེན་ནས་ཐོབ་པའི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལྟ་བུའོ། །བཞི་
པ་འབྲེལ་པ་ནི། མདོ་རྩ་བའི་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལས་བྱུང་། དགོས་པ་དག་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལ་འདིར་བསྟན་
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་པར་འཛོགས་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་འདུལ་
བའི་མདོ་དང་། དགོས་པ་གཉིས་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་
འབྲས་བྱའི་

༩༩༽

མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མཐའ་ཚིག་གོ། ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་
དངོས་སུ་བསྟན། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཞེས་པས་མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་དངོས་སུ་བསྟན། གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཉིང་དགོས་ཤུགས་ལ་བསྟན། དགོས་པ་ཙམ་དང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་ནི། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་བསྟན་
བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་རྩ་བའི་ཉིང་
དགོས་ཡིན་ན་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེས་འབྱུང་ཡིན་པས་བྱུང། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
དེས་འབྱུང་ཡིན་ན། མདོ་རྩ་བའི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པས་བྱུང། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན། སྤྱིངས་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་བྱུང། སྤྱིང་བདུན་འཁོར་
བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་བྱུང། དེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པས་ཟེན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན། གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་བ་
རྣམས་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། མདོ་རྩ་བ་ལ་ཉེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཚོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མདོ་རྩ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་
བ་ལ་ཉེན་ནས་ཐོབ་པའི་ལམ་བདེན་དང་། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཉེན་ནས་
ཐོབ་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཉེན་ནས་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན།
དེས་འབྱུང་ཡིན་པར་

༼༡༽

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། ལྷན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གོང་ཁྲེང་ཙམ་ཆོག་ཏུ་སྐྱེ་ཆེད་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་
ལྷག་མེད་ཟུང་འདས་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེས་པར་
འབྱུང་བ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཕྱང་ལོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཟུང་ན་ལས་འདས་
པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་ཆོག་གོ། །ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེས་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་ཟུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མེད་ཟུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙམ་
བར་འདོད་ན། མདོ་རྩ་བ་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་རྩ་བའི་སྤྲ་
རོལ་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ་ཉེས་མེད་ཕྱན་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆོག་ལ་
རྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དགོ་ཚུལ་པའི་སོར་སྟོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མདོ་རྩ་བའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་བསྟེན་ཉིད་དང་། དགོ་ཚུལ་ཉིད་དང་། དགོ་སྟོང་ཉིད་དག་
གི་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེས་མེད་ཕྱན་ཆོག་གས་ཀྱི་ད་ལྟར་གྱི་ཆོག་ལ་རྟེན་
ནས་ཐོབ་པའི་དགོ་ཚུལ་པའི་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙམ་བར་འདོད་ན། དགོ་སྟོང་པ་མ་གང་རུང་
གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགོ་ཚུལ་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དམ་བཅའ་བཞི་པ་ལ། འཛིག་ས་

༼༽

སྐྱོབས་ཀྱི་དགེ་སློང་པའི་སྒྲིམ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འཛིགས་སྐྱོབས་དང་ལེགས་སློན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་ལ། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་བས་ཟེན་པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སྒྲ། འདོད་ན། མདོ་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་འདིར་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ནི། དེས་འབྱུང་ལྷག་མེད་ལྷང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། །དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིགས་སྐྱོབས་དང་ལེགས་སློན་གྱི་དགེ་སློང་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་སོགས་རིགས་བརྒྱད་ནི་མདོ་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་བས་ཟེན་པ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞེས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན། དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སློང་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློང་པ་བདུན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཁོར་དང་བཅས་

༩༩༽

བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དངོས་བསྟན་ཅམ་ལ་དགེ་ཚུལ་པ་མའི་སྟོམ་པ་སོགས་རིགས་གཞན་
ལྟ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟེས་པའི་བསྟན་ཆོགས་གསུམ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་བསྟན་ཆོགས་བཞི་སྟེ། བདུན་པོ་འདི་ནི་
མདོ་རྩ་བའི་སྟབས་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་སོ། །སྟོང་བདུན་དང་སྟོང་བཞི་འདི་དོན་
ཡང་། ལུས་ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བདུན་དངོས་སུ་སྟོང་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྟོང་བདུན་དང་།
བཞི་དངོས་སུ་སྟོང་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྟོང་བཞིར་འཛོག་པ་ཡིན་གྱིས། སྟང་བུའི་གངས་བདུན་དང་བཞི་
ཅམ་སྟོང་པ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་སེལྟེ་བཞེད་པ་ནི་གནད་གྱི་དོན་
ཡིན་ནོ། །དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་དེས་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེས་པར་
འབྱུང་བའི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེས་འབྱུང་དང་། སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པའི་ཐར་པ་རྣམས་དོན་ཅིག་ཅིང་།
མཆོན་གཞི་ནི། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་
མུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པའི་གནས་སྟབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྟོང་བརྗོད་
དེ། འདི་ལྟར་དེ་ཅིག་ཕུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཞེས་པ་དང་། འདིར་ནི་འབྱུང་བའི་སྟོང་བར་བྱ་བ་ཁོ་
ནར་བཟུང་སྟེ། དེས་པར་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཞེས་
སོགས་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་བདེན་དང་ལྷག་བཅས་མུང་འདས་རྣམས་ནི་

༩༡༽

སྤྱི་མི་སྒྲིག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གོང་ན་ཡང་ཐོབ་བྱ་གཞན་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་དེ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་ཁས་མི་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འདུག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་སྤྱིར་
དང་། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་ལྷག་བཅས་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྒྲིམ་པ་ཐོབ་བྱེད་རབ་བྱུང་གི་གཞི་ཐོག་མར་བཤད་པ། སྒྲིམ་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལས་ལྷང་
བའི་རྣམ་གཞག་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་བཤད་པ། ལྷང་བ་སྤྱི་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་བྱེད་ཁྱེད་ལ་སྤྱིར་བསྟན་བཤད་པ།
གསོ་སྤྱོད་གི་གཞི་སོགས་གཞི་ལྷག་མ་བཅུ་བྱུག་བཤད་པ་སྟེ་དོན་ཆེན་རྣམ་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་རབ་བྱུང་གི་
གཞི་དངོས་བཤད་པ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལུང་གཞན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རབ་བྱུང་གི་གཞི་ཐོག་མར་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
མཐའ་དག་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱིས། ཁྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་སྒྲིན་གྱི་ཆོ་ག་ད་
ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་གནས་དང་གནས་པའི་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྒྲིན་ཆོ་ག་གི་ངོ་བོ་ངོས་
བཟུང་བ། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་པར་རྫོགས་
བྱེད་གྱི་ཆོ་ག་གང་ཞིག་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གའི་སྤྱོད་ལ་བྱུང་བའི་རིགས་སུ་གནས་

༼ ༡༡ ༽

བ་དེ་སྟོན་ཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་ཆོག་བས་སྟར་བསྟན་བ་དང་། མཁན་
པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གནང་བ་བས་སྟར་བ་ཤད་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་ཆོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་བས་
སོ། །དེས་ན་ད་ལྟར་གྱི་ཆོག་འི་སྟོང་ལ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོག་ཡིན་བས་ན་སྟོན་གྱི་ཆོག་ཅེས་འདོག་ལ། འོན་ཀྱང་
སྟོན་ཆོག་ཡིན་ན་ད་ཆོག་གི་སྟོང་ལ་དུ་བྱུང་བས་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྟོན་བ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོག་དུག་ནས་ཤ་རིའི་
བྱས་འཆར་དགའ་ད་ཆོག་གི་སྟོན་ནས་བསྟེན་བར་རྫོགས་བ་གང་ཞིག་ཚུར་ཤོག་གི་སྟོན་ཆོག་ནི། སྟོན་བ་ཕྱ་ངན་
ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཡང་། ཀུན་དུ་རྒྱ་རབ་བཟང་ཚུར་ཤོག་གི་སྟོན་
ནས་བསྟེན་བར་རྫོགས་བར་བཤད་བས་སོ། །གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྟོན་ནས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཅིག་
ཅར་དུ་འབོགས་བར་བྱེད་བའི་ཆོག་དེ་མདོ་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོན་ཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསོལ་
བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་རབ་དུ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདི་ལ་དབྱེ་ན་
སྟོན་ཆོག་ས་དང་བཅུ་ཆོག་ས་གཉིས་སུ་འབྱེད་བ་ནི། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་གཟིགས་བ་མི་གསལ་བའི་སྟོན་དུ་བས་ཏེ།
གསལ་བར་འོག་དུ་འཆད་དོ། །གཉིས་བ་ནི། སྱིར་སྟོན་ཆོག་ལ་དབྱེ་ན་རང་བྱུང་གི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་ཆོག་
ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་ཀྱི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་ཆོག་ སྟོན་བར་ཁས་སྦྲངས་ཀྱི། འི་བ་བརྟེན་བའི། ཚུར་ཤོག་གི་
སྐབས་གསུམ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱི། ལྷེ་བའི་ཆོས་ཁས་སྦྲངས་ཀྱི་འཕྲིན་གྱི། གསོལ་བ་ཞིའི་སྟོན་ཆོག་དང་

༼ ༡༩ ༽

དགྲ། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ལ་སོ་སོར་བྱེ་བས་སྟོན་ཆོག་བཅུར་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། འཇམ་དབྱངས་ས་བཤ་གྱི་རབ་དབྱེ་ལས། དེ་བས་དགེ་སྟོང་བྱེད་པ་ལ། །རང་བྱུང་གི་ནི་བསྟེན་རྫོགས་
དང་། །ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། །འཕྱིན་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་སྟོན་པར་ཁས་སྦྱངས་
དང་། །ཚུར་ཤོག་ལ་སོགས་བསྟེན་རྫོགས་སྦྱངས། །འབྲུལ་པ་ཡིན་པ་མཉམ་པོ་ལ། །འདི་རྣམས་སྟོན་གྱི་ཆོ་གར་
བཞད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་རང་བྱུང་ནི། སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་
ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་གྱི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ། རང་གི་རང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
ལྷ་སྟེ་བཟང་པོའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་ལམ་སྟེས་པའི་ཆེ་རང་གི་རང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི།
ཆེ་དང་ལྷན་པ་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་བྱོན་ནི་ཁོ་བོའི་སྟོན་པའོ། །ཁོ་བོ་ནི་བྱོན་གྱི་
ཉན་ཐོས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་མོད་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། བྱིས་བདག་
ལེགས་བྱིན་ལ་སྟོན་པས་ཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ནི་གང་། དེ་ལ་འཁོ་བ་ནི་གང་། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ལེགས་སྟོན་
གྱིས། ཐར་པའོ། །དད་པའོ། །ཞེས་པའི་དྲིས་ལན་ལ་ཐུགས་དགེས་པའི་མོད་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ལྷ་པ་ནི། སྟོན་པས་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱད་སྟེན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ། དགེ་སྟོང་དག་ཚུར་ཤོག་
ཆངས་པར་མཆུངས་པར་སྟོན་ཅིག་ཅེས་པའི་མོད་ལ་སྐྱ་དང་ཁ་སྟེ་བྱེ་

༼ ༡༣ ༽

ཞིང་ལུས་ལ་ཆོས་གོས་དུར་སྤྲིག་གྲོན་པ་སོགས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་སྤྱིད་ལམ་དང་ལྷན་
པར་གྱུར་པའི་སྟོན་ས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དུག་པ་ནི། བཟང་སྤེའི་ཆོགས་དུག་བཅུས་སྐྱབས་སུ་འགོ་
བ་ལན་གསུམ་བརྒྱས་པའི་མོད་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདུན་པ་ནི། སྤྱི་དགྲའི་བདག་མོ་འཁོར་དང་
བཅས་པས་ལྷེ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ཁས་སྐྱངས་པའི་མོད་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། དག་
འདུན་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་དག་སྦྱོང་མ་ཅུག་ལའི་མདོག་ཅན་འཕྲིན་དུ་བཏང་ནས། གྲོང་བྱིར་མཉན་ཡོད་དུ་མཆོད་
སྤྱིན་མ་འཕྲིན་གྱི་སྟོན་ས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགྲུ་པ་ནི། མདོ་རྩ་བ་འདིར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་
སྟོན་ཆོག་འདི་ཉིད་དེ། འདི་ལ་གང་ལས་ལེན་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར། རྒྱའི་བྱད་པར། འབྲས་བུ་སྤྱི་བའི་བྱད་
པར། འདི་སྟོན་ཆོག་གི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འདིར་བསྟན་སྟོན་ཆོག་གི་སྟོན་ས་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ། མཆོམས་ནང་དེ་ན་གནས་པའི་དག་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ས་གཅིག་ཏུ་
འདུས་པ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། དག་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ན་ཞེས་པས་བསྟན་
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གནས་ཀྱི་བྱད་པར་ཟེར་པ་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་བྱད་པར། གུས་པས་འཇུག་
པའི་བྱད་པར། སྤྱིད་ལམ་གྱི་བྱད་པར། ཆོ་ག་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སྐྱ་དང་ཁ་སྐྱ་བྲེག་
པ་སོགས་སྐྱབ་བྱ་བྲིམ་པའི་རྟགས་

༩༡༩༽

སྤངས་ཤིང་ཆོས་འདི་བའི་རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་སོགས་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། ཆ་ལུགས་འདི་
བཞིན་བྱས་ཞེས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དེས་ལས་གཤམ་དེར་འཆོགས་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཀྱན་རིམས་
ལ་གྱུས་པས་ཕྱག་གསུམ་འཆའ་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། ཀྱན་རིམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཏེ། ཞེས་པས་བསྟན།
གསུམ་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་བྱང་ཏུ་ལུས་གྱི་འདུག་སྤངས་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཞིང་ཅོག་ཅོག་བྱར་འདུག་པ་ཞིག་
དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། ཐལ་མོ་སྤྱར་ཅོག་ཅོག་བྱར་འདུག་ཅིང་། ཞེས་པས་བསྟན། བཞི་པ་ལ། སྦྱོར་བ་དང་།
དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱབ་བྱ་དེས་ལུལ་དགེ་འདུན་ལ་བདག་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བསྟེན་པར་
རྫོགས་པར་མཛད་ཏུ་གསོལ། ཞེས་པའི་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། གསོལ་བ་
བཏབ་པར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། གསོལ་བ་གཅིག་དང་། བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ།
བཞིའི་ལས་གྱིས་སྤྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ནི། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་གྱིས་ཞེས་པས་བསྟན། ཁ་ཅིག་སྦྱོར་བ་
རྒྱུ་འབྱུང་པར་དང་། ཆོ་ག་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོ་ག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱོར་བ་
རྒྱུ་འབྱུང་པར་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཅིག་ཅར་ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དངོས་ཡིན་པས་
སོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སྦྱོར་བའི་འབྱུང་པར་ནི། ཆོ་ག་དེ་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱུད་ལ། བར་མ་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། ཅིག་ཅར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བསྟེན་པར་
རྫོགས་

༼ ༡༥ ༽

བ་ཉི་བར་སྐྱབ་པར་གྱུར་བ་ཞེས་པས་བསྟན། བཞི་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་བྱང་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཆོ་
ག་དེ་ལྟ་བུ་ནི། སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་ཡིན་གྱི། མཁན་སྟོབ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་ག་གཞན་དག་ནི་སྟོན་ཆོག་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ནི། ལྟ་བུ་ནི་སྟོན་གྱི་ཆོ་གའོ་ཞེས་པས་བསྟན། དེས་ན་ལྟ་བུ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་ཡོངས་སྟོང་ལ་བཤད་
མ་ཐག་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་ཆོག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། ཞེས་བསྐྱབ་ནས། རྣམ་དབྱེད་ལ་མཁས་སྟོབ་དང་བཅས་
པའི་ཆོ་ག་གཞན་སྟོན་ཆོག་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་རྣམ་
པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་ཆོ་གའི་རྣམ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུར་རིག་པར་བྱའི་རྣམ་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བའི་མཐའ་ཆོག་གོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གནད་འདི་ཡང་དབྱེད་ལྡན་དག་གིས་ཡིད་ལ་གཅེས་པར་བརྩུང་
ཞིག་འདུལ་བ་ཆོག་ལེ་དང་མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས། གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཆོག་འདི་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར།
སྟོན་ཆོག་གཞན་བརྒྱད་དང་། ད་ཆོག་གི་ལྔ་ཆོག་ས་དང་བཅུ་ཆོག་ས་གཉིས་ཏེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་བཅུ་
བཤད་ལ། ལུང་མ་མོ་ལས་ཀྱང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འོས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་
བྱུང་དང་། རང་སངས་རྒྱས་མཁན་སྟོབ་མེད་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་མའི་ཆོས་ཁས་
སྐངས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཐོ་ཉས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་
ཚུལ་བཅུ་

༼ ༡༩ ༽

བཤད་ནས་གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཆོག་མ་བཤད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གསོལ་བཞི་ནི་ལུང་གཞིའི་རབ་བྱུང་གི་
གཞིར་ཞིབ་པར་བཤད་ཅིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། ལུང་མ་མོར་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་ཁོ་བོ་སེམས་སོ།
ཆོག་ལེ་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། བསྟན་པར་རྫོགས་ཚུལ་བཅུ་སྟོས་པའི་སྐབས་སུ་གསོལ་བཞིའི་སྟོན་
ཆོག་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེས་རྟོགས་ཀྱས་ཏེ། ཆོག་ལེ་ལས། གང་ཕྱིར་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་
ནི། །གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་སྐྱབས་བཅོད། །རི་ལྷར་གནས་པ་མཁུན་པས་ན། །འབྲེན་པ་རང་རྒྱལ་རང་བྱུང་
གིས། །འཕགས་པ་གྲོ་ཤི་བྱ་སོགས། །ལྷ་སྟེ་རྣམས་ནི་ངེས་པ་ལས། །གང་ཞིག་སྟོབ་མ་བཟང་སྟེ་
རྣམས། །ཐམས་ཅད་སྐབས་སུ་འགྲོ་བས་ཐོབ། །པོ་ཉ་ཡིས་ནི་མཆོད་སྦྱིན་མ། །དགེ་སྟོང་ཚུར་ཤོག་ཞེས་བྱས་
ཀྱང་། །སྟོན་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་ནི། །དགེ་སྟོང་འོད་སྤང་བདག་ཉིད་ཆེ། །དེ་བ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ནི། །སྟོབ་མ་ལེགས་སྦྱིན་དེ་བཞིན་ནོ། །དབྱས་དང་མཐའ་འཁོབ་པ་དག་ལ། །བསྟན་རྫོགས་ཡང་དག་བསྟན་པ་
ནི། །བཅུ་དང་ལྷ་ཡི་ཆོགས་ཀྱིས་སམ། །དེ་བས་ལྷག་པས་ཀྱང་ནི་རུང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་ཆོགས་བཅས་པ་
ཡི། །གོ་ཁྱ་རྒྱ་མ་ལྷེ་ཆོས་ཀྱི། །ཞེས་བསྟན་པར་རྫོགས་ཚུལ་བཅུ་བཤད་པ་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྐྱབས་པ་འདུལ་བ་བ་རྣམས་ན་དེ། རྣམ་པ་བཅུས་བསྟན་པར་རྫོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་སོགས་
པའི་སྐྱ་སྟོས་སོ། །རང་བྱུང་གི་

༼ ༡༥ ༽

ནི་སངས་རྒྱས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། ། ཞེས་སོགས་རྫོགས་ཚུལ་བཅུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི། མ་མོ་
ལས། བསྟན་པར་རྫོགས་པར་འོས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་ལྟེ། ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་ཅིག་ཅིང་། དེའི་དགོངས་པ་
འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཡིན་ལ། ལུང་མ་མོའི་བཅུ་པོ་དེའི་ནང་དུ་ནི། གསོལ་བ་ཞིའི་སྟོན་ཆོག་མ་བསྟན་པས་སོ། ། འོ་
ན་ལྷ་ཆོགས་དང་བཅུ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱང་རབ་བྱུང་གི་གཞི་དང་། ལས་ཀྱི་གཞིར་བཤད་ཟེན་པས་མ་མོར་སྤར་
འཆད་པ་མི་འོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་རབ་བྱུང་གི་གཞིར་ཐ་སྟོན་བཤད་པ་མེད་ལ། ལས་ཀྱི་གཞིར་ཡང་
བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ལ། དུལ་དབུས་སུ་མ་མཐའ་དགེ་སློང་བཅུ་དང་། མཐའ་འཁོབ་དུ་མ་མཐའ་
དགེ་སློང་ལྷ་ཆང་དགོས་པ་ཅུ་ཞེག་བསྟན་གྱི། བསྟན་པར་རྫོགས་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྷ་ཆོགས་དང་བཅུ་
ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་པར་རྫོགས་ཚུལ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པས། བསྟན་པར་རྫོགས་ཚུལ་དེ་གཉིས་
ནི། ། ལུང་མ་མོ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཡང་ལུང་གཞི་ལས། རང་སངས་རྒྱས་མཁན་སློབ་མེད་པར་
བསྟན་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་མཁན་སློབ་མེད་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་ན། ཡེ་ཤེས་ཁོང་
ཚུད་སོགས་བསྟན་པར་རྫོགས་ཚུལ་གཞན་རྣམས་མཁན་སློབ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་འདི་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཆོགས་དང་བཅུ་ཆོགས་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་བསྟན་པར་རྫོགས་ཚུལ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་

༩༡༽

ལ་མཁན་སྟོབ་ཀྱི་ནམ་གཞག་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་མཁན་སྟོབ་མེད་པ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཀར་བ་ནི་རང་རྒྱལ་ནམས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མི་བཞུགས་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་
སྤྲུལ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གདམ་ངག་སོགས་གཞན་རྟེན་ལ་མ་ལྟོས་པར། རང་བྱུང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་སོགས་ནི་གཞན་རྟེན་ལ་
ལྟོས་ཏེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་པས། འདི་དག་ལ་མཁན་སྟོབ་མེད་པ་ཞེས་ཆོག་ཟེན་ལ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
མཆན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རང་བྱུང་གི་བསྟེན་རྫོགས་ཡིན་ན། གཞན་རྟེན་ལ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཡང་མ་
ལྟོས་པས་བྲལ། ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་སོགས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཆུལ་བྱི་མ་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དུལ་གཞན་
རྟེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་ལ་གཞན་རྟེན་རི་ལྟ་བུ་ཞེས་
ན། འདི་ནི་དུལ་གཞན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་བདེན་བཞིན་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
བས་ལྷ་སྒྲེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྦྱེས་ཤིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཆུད་དུ་
འཛོག་པས་སོ། །ཀུན་མཁྱེན་ནམ་མཁའ་བསོད་ནམས་སོགས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་བཞེད་པ་ལ། སངས་
རྒྱས་རང་བྱུང་ནི་སྟོན་པས་མཆོད་རྟེན་ནམ་དག་གི་བྱང་དུ་ཉིད་ཀྱི་དབུ་སྐྱེད་ཀྱིས་བཅད་པའི་ཆེ་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པ་དང་རང་རྒྱལ་

༩༩༽

གཉིས་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་རང་བྱང་གི་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་
བཤད་ལ། སྟོན་པས་ཉིད་ཀྱི་དབུ་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱིས་བཅད་པའི་ཆོ། བར་མ་རབ་བྱང་ཅམ་ཡིན་གྱིས། བྱང་ཆུབ་མངོན་
དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་བྱུང་ཡིན་པས་སོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་འདུལ་བ་ཆོག་ལེ་ལས། རི་
ལྟར་གནས་པ་མཁུན་པས་ན། །འདྲེན་པ་རང་རྒྱལ་རང་བྱང་གིས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་པ་མཁུན་
པའི་དོན་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལ་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲོས་དཔྱད་ཅིག
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་གནད་ཀྱི་དོན་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། དེང་སང་ཁ་ཅིག་སྟོན་ཆོག་ཡིན་ན་གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཆོག་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་དང་། ལུང་མ་མོ་
ནས་བཤད་པའི་ལྷ་ཆོགས་དང་བཅུ་ཆོགས་གང་རུང་གི་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ན། གསོལ་བཞིའི་སྟོན་
ཆོག་ཡིན་པས་བྱུང་། སྟོན་ཆོག་ཡིན་ན་ད་ལྟར་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པས་བྱུང་། གསུངས་པ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དམ་
བཅའ་དང་པོ་ལ། གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཆོག་གི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་གསོལ་བཏབ་ཀྱི་ཆོག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དག་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ན། ཞེས་པ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པར་གྱུར་པ་
གསུམ་དང་ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསོལ་བ་བཏབ་པར་གྱུར་པ་གསུམ་
དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར་འདོད་ན།

༼ ༣༠ ༽

གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚེ་ག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། གསོལ་བ་བཏབ་པར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཚེ་ག་ཡིན་པའི་བྱིར། དམ་བཅའ་
གཉིས་པ་ལ། དུལ་དབྱས་སུ་མཆམས་ནང་དེ་ན་དགོ་སྟོང་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་བཙུ་ཅམ་འདུས་
ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་ག་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དབྱས་དང་མཐའ་
འཁོབ་པ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ཚེ་ག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དུལ་དབྱས་སུ་
བཙུ་ཚོགས་ཀྱི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ཚེ་ག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་
ཅན། དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་གསོལ་བ་ཞིའི་ཚེ་ག་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཆམས་ནང་དེ་ན་ཡོད་པའི་དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་
ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་ག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་ཚོས་བཟང་ལ་སོགས་པ་དག་ན་དེ། སྟོན་མེད་དེ། གསོལ་བ་ཞིའི་སྟོན་ཚོགས་ལ་
དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་བསྟན་ཉེས་མེད་སྤྱན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ལ། ལྷ་ཚོགས་དང་བཙུ་ཚོགས་ནི་མ་མཐའི་གངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སོ། གསུངས་པ་ཡང་།
གྲལ་ཞིང་བཏགས་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡང་ལྷ་ཚོགས་དང་བཙུ་ཚོགས་མ་མཐའི་གངས་ཀྱི་དབང་

༼ ༡༡ ༽

དུ་བྱས་ཞེས་པའི་མ་མཐའ་དེ། ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མ་མཐའ་གངས་ཡིན་ནམ། སྤྱིར་
གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཚོག་ལ་མ་མཐའ་དགོ་འདུན་འདི་ཙམ་དགོས་ཀྱི་མ་མཐའ་ཡིན། དང་པོ་ཉེས་མེད་ཕུན་
ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི། ལྷ་ཚོགས་དང་བཙུ་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་བྱས་པར་མཆོམས་ནང་དེ་ན་
ཡོད་པའི་དགོ་སྟོང་ཐམས་ཅད་འདུས་དགོས་པར་བྱེད་རང་གིས་སྤྱི་ཐེན་པས་ཁས་སྦྱངས་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་
སྤྱིར་ཀྱི་མ་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་ལྟར་ན། དགོ་སྟོང་བཞི་ཙམ་འདུས་པས་
གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཚོག་བྱས་པ་ལ་ཏེན་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱི་ལ་ཉེས་བྱས་ལ་དེ་
ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱི་ལ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཚོག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
མཆོམས་ནང་དེ་ན་ཡོད་པའི་དགོ་སྟོང་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཚོག་
ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཚོག་ཡིན་པར་ཁས་སྦྱངས་པའི་བྱིར་རོ། །དམ་
བཅའ་གསུམ་པ་ལ། མཆོད་སྤྱིན་མ་ཐེན་གྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚོག་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
མ་བྱུང་ན་དེར་ཐལ། ཐེན་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་ཚོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་ཚོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་
རྣམས་སྟོན་གྱི་ཚོག་པར་བཤད་ཅེས་པའི་

༼ ༣༣ ༽

དངོས་བསྟན་གྱི་ཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤོན་གྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་ཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། འདི་རྣམས་སྟོན་གྱི་
ཚོག་ར་བཤད། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོན་ཚོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་ཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས། འབྲས་སྟེ། ད་ལྟར་གྱི་ཚོག་སྟོན་གྱི་ཚོག་ར་བཤད་ཅེས་པའི་འབྲེལ་མེད་དེ་འདྲ་འཇམ་དབྱངས་ས་པཎ་མི་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རང་བྱུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་སོགས་སྟོན་ཚོག་མཚན་
ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བྱུང་ལ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་དང་
སྟོན་པར་ཁས་སྤངས་སོགས་ལ་རིག་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཚོག་འདི་རྣམ་གཞག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུངས་
པ་ཡང་ཚོག་ཡིན་ན། ངག་གི་རིག་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱུང་བའི་སྟོར་དངོས་རྗེས་ཚང་བའི་ཚོག་དེར་སང་དང་འདྲ་
བ་ཞིག་དགོས་སོ་སྟུང་པའི་སྟོས་བརྟགས་ཀྱི་བྲི་མ་ངན་པས་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་མིག་སྒྲིབ་པའི་སྟོན་དུ་བས་ཏེ། སྟོན་
ཚོག་གི་སྟོན་ས་བསྐྱབ་བྱ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལས་དག་པ་རྣམས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ།
དེ་ལྟ་བུ་ཚོག་དཔེ་མ་དགོས་པའི་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཚོག་ཡིན་ན། ཚོག་ཡིན་པས་མ་འབྲས་
སྟེ། མཚོན་ཉིན་རྣམ་དག་གི་བྱུང་དུ་རྒྱལ་བོ་དོན་གྲུབ་བར་མ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོག་དེ་ཡང་

༼ ༣༣ ༽

ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆོག་གང་ཡིན་ཆོག་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ངོས་འཛིན་མི་རིགས་པ་མི་
ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཆོག་གཞི་ནི་གྲུབ་སྟེ། མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་གི་བྱང་དུ་བར་མ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ཆོག་ས་ཐོབ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུགས་འདིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རབ་བྱུང་
དང་། རབ་བྱུང་གི་སྔོན་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་གནད་དོན་ངོས་བཟུང་
བ་ནི། འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་གསོལ་བཞིའི་སྔོན་ཆོག་ཡིན་ན། མཆོམས་ནང་དེ་ན་ཡོད་པའི་དགེ་སློང་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ལས་སྐྱབ་བྱ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོག་ཡིན་པས་བྱུང་། དགེ་སློང་
པའི་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོག་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མཆོམས་ནང་དེ་ན་
དགེ་སློང་རྗེ་སྟེང་གནས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་གནས་དེར་ལྷགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་
ཐམས་ཅད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོའི་རྟོག་པ་ལ་ནི། གསོལ་བཞིའི་སྔོན་ཆོག་ཡིན་ན་ཡང་། གཞུང་
འདིས་དངོས་བསྟན་གྱི་སྔོན་ཆོག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། མཆོམས་ནང་དེ་ན་གནས་པའི་དགེ་སློང་མ་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ལས་སྐྱབ་བྱ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་གསོལ་བཞིའི་སྔོན་ཆོག་ཡོད་པ་གང་
ཞིག དེ་གཞུང་འདིའི་དོན་ཐོབ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འཕྲིན་ཆོག་ལ་སྔོན་ཆོག་
དང་

༼ ༣༩ ༽

ད་ཚོག་གཉིས་ཡོད་དེ། མཚོད་སྤྱིན་མ་འཕྲིན་གྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚོག་ནི་སྟོན་ཚོག་དང་། དེའི་རྗེས་
སུ་བྱུང་བའི་འཕྲིན་ཚོག་གཞན་ནམས་ནི་ད་ཚོག་ཡིན་པར་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་བཙུང་མངའ་བདག་བྱམས་པ་
ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འཕྲིན་གྱི་བསྟེན་རྫོགས་དང་། གསོལ་བཞིའི་སྟོན་ཚོག་གི་སྟོ་
ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་གཉིས་ནི་ཡུལ་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་ཀྱིན་གཙོ་ཆེ། རང་བྱུང་གི་བསྟེན་རྫོགས་ཡེ་ཤེས་ཁོང་ཚུད་ཀྱི། སྟོན་པར་ཁས་བསྐྱངས་ཀྱི། རྒྱབས་གསུམ་
ཁས་བསྐྱངས་ཀྱི། ལྷ་བའི་ཚོས་ཁས་བསྐྱངས་ཀྱི། རྩི་བ་བརྟེས་པའི། ཚུར་ཤོག་གི་བསྟེན་རྫོགས་དང་བདུན་ནི།
ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གྱི་སྟོ་ནས་མིང་བཏགས་ཀྱང་། ཡུལ་དགེ་འདུན་སོགས་གཞན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
མ་ཡིན་པས། རང་གི་རྒྱ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །གནད་དེས་ན་འཕྲིན་དང་གསོལ་བཞིའི་
སྟོན་ཚོག་གཉིས་ནི། བསྟེན་རྫོགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དང་། རང་བྱུང་གི་སྟོན་ཚོག་སོགས་གཞན་
བདུན་ནི། རང་བྱུང་གི་བསྟེན་རྫོགས་སོགས་དེ་དང་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་རང་བྱུང་གི་སྟོན་ཚོག་
སོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡང་། རང་བྱུང་གི་བསྟེན་རྫོགས་སོགས་བདུན་པོ་དེ་དང་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱར་བྱུར་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་འཛོག་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་
ཡིན་ནོ། །སྟོན་ཚོག་གཞན་གཉིས་དང་ད་ཚོག་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། ཡུལ་གཞན་ཀྱིན་དགེ་འདུན་ལ་བསྟོས་

༼ ༣༥ ༽

པའི་སྒྲིབ་དངོས་རྗེས་ཀྱི་ཚོག་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྒྲིབ་སྒྲིབ་པར་བཤད་དོ། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་
དོན་འདི་གོ་ན་རབ་དབྱེ་ལས། དེ་བས་དག་སྒྲོང་བྱེད་པ་ལ། ཞེས་པ་ནས་འདི་རྣམས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚོག་པར་བཤད་
ཅེས་པའི་བར་དང་། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་པ་རྣམ་རིག་མིན། ལུས་ངག་ལས་ནི་སྒྲིབ་བར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་
ཀྱི་དོན་ལ་འཁྲལ་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པར་འགྱུར་དོ། །རང་བྱུང་ནས་ཚུར་ཤོག་བར། །སྒྲིབ་ཚོག་ཡིན་
པར་གང་དུ་བཤད། །ཅེས་པའི་བྲི་བའི་ལན་ཡང་རྣམ་དཔྱད་འདི་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དབྱངས་ས་སྒྲིབ་
པ་རྗེ་ཏ་ཀུན་དག་འཁྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་དགས་པའི་རོལ་ཆ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་ཡང་ཆེས་ཆེར་
གྲགས་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲིབ་ཚོག་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། །སྒྲིབ་རབས་ཀན་པོས་མ་དབྱེད་འཁྲལ་མེད་གནད། །སྒྲིབ་
ཚོག་ལེགས་པར་བཤད་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པས། །སྒྲིབ་ཀྱི་ལོག་ཏོག་སྒྲིབ་པོའི་ལྷན་འགྲེམས་ཤིང་། །སྒྲིབ་དུས་སྐབ་
བསྟན་ལང་ཆོ་དེང་འདིར་གསལ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་ད་ཚོག་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
ད་ཚོག་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ད་ལྟར་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ཚུང་ཞིང་། སྒྲིབ་
གསུམ་ལས་ཆེ་བའི་རིགས་ཅན་གཙོ་བོར་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཚོག་དེ། ད་ལྟར་ཀྱི་ཚོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་རྣམ་པར་དག་པ་མེད་པས། དེས་ན་ད་ལྟར་ཀྱི་ཚོག་རྣམ་པར་
གཞག་གོ། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པར་དབྱེ་བ་ལ། པ་ཚོག་དང་། མ་ཚོག་གཉིས། འདི་གཉིས་ལ་

༼ ༣༩ ༽

ཡང་། མཚན་ཉིད་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་སྤྱེས་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བསྐྱེན་
རྫོགས་གང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ག་དེ་པ་ཚོག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་མེད་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་
དང་། བསྐྱེན་རྫོགས་གང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ག་དེ་པ་ཚོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཚེ་ག་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་དགེ་འདུན་དང་། ཚེ་གའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱུང་མེད་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་ནམས་ནི་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་དགོས་པ་
དང་། སྤྱེས་པ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་ཡང་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
མཁན་པོ་དང་གསང་སྟོན་གྱི་ཆབ་ཏུ། མཁན་པོ་དང་གསང་སྟོན་མ་སྐྱར་བ་དང་ཆངས་སྟོད་ལ་ཉེར་གནས་གྱི་
སྟོམ་པ་ལྷག་པོར་བསྐྱེན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། གཞན་པ་ཚོག་མ་ཚོག་གཉིས་ལ་ཚེ་ག་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་
ཆེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྤྱེས་པའི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་བསྐྱེན་
པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་ག་བསྐྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཡིན་པར་ཁས་བསྐྱེད་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ན་འདི་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་སྟོང་གི་གནས་སུ་དགེ་སྟོང་མའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་
བཤད་པ་ལ། པ་ཚོག་བཤད་པ་དང་། མ་ཚོག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚེ་གས་སྤྱུ་མ་དགེ་ཚུལ་དུ་སྐྱབ་པའི་
ཚེ་ག་དང་། ཚེ་གས་ཕྱི་མ་བསྐྱེན་རྫོགས་

༼ ༣༧ ༽

སྤྱུ་སྤྱུ་བ་པའི་ཆོ་ག་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ། ཞར་ལ་མཁན་སྒོ་བ་ཏུ་འགྱུར་བའི་དུས་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། དགོ་ཚུལ་གྱི་མཁན་པོའི་འོས་སྤྱུར་བའི་དགོ་སྒོ་དེས། བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒོམ་པ་སྦྱི་བའི་
བར་ཆད། སྦྱིས་པ་གནས་པའི་བར་ཆད། གནས་པ་བྱེད་པར་ཏུ་འགྱུར་བའི་བར་ཆད། ཉེན་མཛེས་པའི་བར་
ཆད་དང་བཞི་པོ་དེ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བྱིས་ལ། བར་ཆད་ཀྱི་དག་པ་ལ་ཁོ་བོས་བྱོད་རབ་ཏུ་ད་བྱུང་བར་བྱའོ་
ཞེས་སྐབས་དབྱེ་སྦྱིན། དེ་ནས་བསྟན་པ་ལ་རིམས་ཀྱིས་སྒོ་བ་པའི་བྱིར་དགོ་བསྟེན་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱགས་
ཆོ་ག་ལན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒོམ་པ་སྦྱིན། དེ་ནས་དགོ་འདུན་ལ་རབ་བྱུང་ཞུ་བའི་དགོ་སྒོ་དེ་ལ་
གཏོད་པར་བྱེད་པ་སོགས་བྱས་ནས། སྤྱར་མཁན་པོར་འོས་པའི་དགོ་སྒོ་དེས་བརྗེ་བ་རྣམ་གསུམ་སྒོན་ཏུ་འགྲོ་
བའི་སྒོ་ནས། སྐབས་འགོ་ཅོམ་བྱེད་ཏུ་བྱས་པའི་བར་མ་རབ་བྱུང་སྐབས་པའི་བསྐྱགས་ཆོ་ག་ལན་གསུམ་གྱི་སྒོ་
ནས་བར་མ་རབ་བྱུང་སྦྱིན། དེ་ནས་མཁན་པོར་གྱུར་པ་དེའམ། དགོ་སྒོ་དག་ཞན་ཞིག་གིས་སྐབས་འགོ་ཅོམ་
བྱེད་ཏུ་བྱས་པའི་བསྐྱགས་ཆོ་ག་ལན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒོམ་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
སྐད་ཏུ་མདོ་ཅ་བ་ལས། དང་པོའི་མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱིས་ནས་ཡོངས་སྤྱུ་དག་པ་ལ་སྐབས་
དབྱེད། །དགོ་བསྟེན་ཉིད་དང་། དགོ་ཚུལ་ཉིད་དང་། དགོ་སྒོ་དེ་དག་གི་སྤྱུ་མ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་བྱི་
མ་མི་བྱའོ། །སྐབས་སྤྱུ་འགོ་བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཆོ་ག་ཅོམ་པ་དང་། དགོ་བསྟེན་

༼ ༣༩ ༽

ཉིད་དང་། དག་ཚུལ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཆོག་བྱའོ། །ཞེས་དང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཚུམ་པས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་
ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་བྱའོ། །དག་ཚུལ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དག་སྟོང་ལ་གཏད་པར་བྱའོ། །ཅི་ཡོངས་སུ་
དག་གམ་ངེས་ནས་དག་ན་ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།
དག་ག་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་དག་
སྟོང་འགའ་ཞིག་མཁན་པོ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལའོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གནས་པ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་
མཁན་པོའི་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་ན། བར་མ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་
ལས་གཞན་པའི་དག་སྟོང་གཞན་ཞིག་གིས་དངོས་སུ་སྦྱིན་པ་ལས་ཐོབ་པས་ཁྲབ་སྟེ། མཁན་པོ་ཉིད་དུ་གནས་
པ་ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་ཚུལ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
དག་སྟོང་ལ་གཏད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་མཁན་སྟོན་དང་
བཅས་པའི་ཆོ་གའི་སྟོན་པ་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གནས་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་མི་རུས་ཏེ།
འདིའི་ཐད་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གནས་པ་ལའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའམ། བསྟེན་པར་
རྫོགས་པར་འདོད་པ་ནི་གནས་པ་ཞེས་

༼ ༣༩ ༽

བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཙ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ལེན་པར་འདོད་བཞིན་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་བར་མ་རབ་བྱུང་
གི་མཁན་པོས་སྤར་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་བྱས་པ་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་པ་དེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོས་སྤར་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་
དཔོན་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡུལ་དགེ་སྟོང་གཅིག་ལས་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ་གཉིས་རིམ་ཅན་
དུ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཙ་བར་འདོད་ན་སྟེ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཉེས་མེད་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་ལ་རྟེན་
ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་ཚུལ་པ་ཡིན་ན། དགེ་བསྟེན་པའི་སྟོབ་པ་སྟོན་སོང་ཡིན་པས་ཁྲུབ། ཡང་དེ་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་
པའི་དགེ་སྟོང་པ་ཡིན་ན། དགེ་བསྟེན་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་པའི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་སོང་ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ།
དགེ་བསྟེན་ཉིད་དང་། དགེ་ཚུལ་ཉིད་དང་། དགེ་སྟོང་ཉིད་དག་གི་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་ཉེས་མེད་ཕུན་
ཆོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཉེས་མེད་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་ད་ལྟར་གྱི་
ཆོ་ག་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་ཚུལ་མ་དགེ་ཚུལ་པར་མཆན་འཕོས་པའི་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་དང་པོ་
ལ། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།

༼ ༣༠ ༽

ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ད་ཚོག་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་ཚུལ་པ་མ་གང་རུང་གང་ཞིག་དེ་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་
པའི་དགེ་ཚུལ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་དང་དགེ་
སྟོབ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་ཚུལ་པ་མ་གང་རུང་གི་སྟོམ་པ་རྒྱུད་ལྡན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་སྟེ། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དགེ་བསྟེན་པའི་སྟོམ་པ་སྟོན་སོང་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བསྟེན་པའི་སྟོམ་པ་སྟོན་སོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ད་ཚོག་ལ་
རྟེན་ནས་དགེ་ཚུལ་པའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་
གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ད་ཚོག་ལ་རྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་སྟོང་མ་དགེ་སྟོང་པར་མཚན་
གྱུར་པའི་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གོང་གི་དེས་རིགས་བསྟེ། ཡང་དགེ་བསྟེན་པ་
དང་དགེ་ཚུལ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་ཡིན་ན་ཡང་།
དགེ་སྟོང་པའི་སྟོམ་པ་ལེན་དུ་རུང་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྲལ་སྟེ། གལ་ཏེ་བྲལ་ན། ཉེས་མེད་ཕུན་
ཚོགས་ཀྱི་ད་ཚོག་ལ་རྟེན་ནས་དགེ་བསྟེན་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་པའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་དགེ་ཚུལ་པ་
མར་གྱུར་པའི་དགེ་ཚུལ་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱུང་མེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེང་སང་ཁ་ཅིག་སྐབས་སུ་འགོ་

༼ ༣༡ ༽

བར་ཁས་སྒངས་པའི་ཆོག་ཚུལ་པ་དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་སངས་
རྒྱལ་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐབས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་དགེ་
འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། ཟུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱ་
མཆན་ནི་རིམས་བཞིན་ཀང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱལ་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་།
སྐབས་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱལ་ནི་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ་
སྐབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྐབས་ཡུལ་དགེ་འདུན་ནི་ལམ་གྱི་སྟོན་གསུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱལ་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཐེག་ཆེན་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན།
དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགྲོ་སྟེ། ཞེས་
པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱལ་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། ཞེས་པའི་
ཆོག་ཟུར་གྱིས་མི་སྟོབ་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཉན་ཐོས་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་དང་།
ཐེག་ཆེན་སྟོབ་པའི་ལམ་བདེན་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། གང་
ཞིག་གསུམ་ལ་སྐབས་འགྲོ་སྟེ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐབས་

༼ ༣༩ ༽

ཡུལ་གྱི་དགོན་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། གཉིས་ཀ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རྟེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། གོང་འོག་གི་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་མི་རུས་རྟེ། ལམ་བདེན་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རྟེ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་རྩོམ་པས་རབ་རྩུང་བ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་བར་མ་རབ་རྩུང་གི་དགོན་བ་ཡིན་ན། རབ་རྩུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་ཁྲུག་ རབ་རྩུང་གི་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན་རབ་རྩུང་གི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུག་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཁན་པོའི་རྩུང་དུ་སྐབས་འགྲོ་
རྩོམ་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཁྲིམ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་ཞིང་། རབ་རྩུང་གི་རྟགས་ཆ་ལུགས་ལེན་པ་ལ་སྒྲོབ་པར་
ཁས་སྐྱངས་པའི་བར་མའི་དགོན་བ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་རྟེ། གཏན་ཆོག་གས་བྱུང་
སྟེ། གཞུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བར་མ་རབ་རྩུང་གི་དགོན་བ་ཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རྟེ། འདོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར་རྟེ། འདོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། བར་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རྟེ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། ཁྲིམ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་ཞིང་རབ་རྩུང་གི་རྟགས་ཆ་ལུགས་ལེན་པ་ལ་སྒྲོབ་
པའི་བར་མ་རབ་རྩུང་གི་བསྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་རྟེ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བར་མ་རབ་རྩུང་གི་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་རྟེ། སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
རྟེ། །ཁ་ཅིག་དགོན་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་

༼ ༣༣ ༽

ཡིན་ན། བར་མ་རབ་བྱུང་སྟོན་སོང་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དག་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ནི། མཁན་
པོ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ། བར་མ་རབ་བྱུང་ནི་མཁན་པོ་ལ་ངེས་པར་བཟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་མཁན་པོ་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐོབ་པའི་དག་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། མཁན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་དག་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་མ་རབ་བྱུང་སྟོན་སོང་གི་དག་
ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དག་ཚུལ་ཡིན་ན་ཁྱོད་
གྱི་མཁན་པོ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དག་ཚུལ་ལ་མཁན་པོ་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། དག་སྟོང་འགའ་ཞིག་མཁན་པོ་
ཉིད་དུ་ཞེས་པས། གནས་སྒྲ་མ་བསྟན། གནས་པ་ལ་འོ། ཞེས་པས་གནས་པ་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །དོན་
ཅིལ་ཅིལ་ན་ལྟ་བུ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པའི་དག་སྟོང་འགའ་ཞིག་ལ། མཁན་པོ་ཉིད་དུ་གནས་པའི། བཏེན་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྐྱེས་ལ་ཉེས་བྱས་ལ་མཁན་པོ་
གཏན་མེད་པའི། མཁན་པོ་དེ་དག་སྟོང་མ་ཡིན་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དེས་དག་སྟོང་རྣམ་དག་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ན་
བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སྟོམ་པ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིར་ཡང་དེ་དང་ལྟན་པ་འདི་ལྟར་མཁན་པོ་མེད་པ་ཉིད་
ལ་ཡང་རོ། །དེ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་

༼ ༣༥ ༽

བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ངོ་། །དེ་དག་སྒོར་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ན་ནི་མི་སྒྲེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་
གཞུང་འདིར་དེ་གཉིས་གྱི་མིང་མ་བརྗོད་ན་ཡང་མི་སྒྲེད། །ཞེས་མཁན་པོ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་མ་བརྗོད་ན་ཡང་
སྒྲོམ་པ་མི་སྒྲེ་བར་བཤད་པ་དང་། མཁན་པོ་གཏན་མེད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྒྲོམ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ་མཁན་པོའི་
མིང་མ་བརྗོད་ན་ཡང་སྒྲོམ་པ་མི་སྒྲེ་བར་བཤད་པ་དེ་ནི་མཁན་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་མཁན་པོའི་མིང་མ་བརྗོད་ན་
སྒྲོམ་པ་མི་སྒྲེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱིས། སྒྱིར་མཁན་པོའི་མིང་མ་བརྗོད་ན་སྒྲོམ་པ་མི་སྒྲེ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ཡང་དཔྱད་ལྡན་དག་གིས་སྙིང་གི་ཐིག་ལེར་བཟུང་བར་གྱིས་ཤིག དང་
པོའི་མཁན་པོ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཁན་པོ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་མཁན་པོའི་སྟ་
གོན་དུ་གནས་པའི་དགེ་སྒོར་དང་། རང་གི་དགེ་བསྟན་ཉིད་དུ་ཉི་བར་སྐྱབ་ནས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་དགེ་བསྟན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སྒོར་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས།
དགེ་ཚུལ་གྱི་མཁན་པོ་ཉིད་ནི་གཞན་གྱི་མཁན་པོ་ཉིད་ལས་དང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ་། །ཞེས་དང་། རང་གིས་
ཞེས་པ་ནི་མཁན་པོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་སྒྱིར་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དགེ་བསྟན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སྒོར་
ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་དེ་བར་མ་རབ་བྱང་དང་དགེ་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཁན་པོའི་སྟ་གོན་དུ་བྱུར་པའི་དགེ་
སྒོར་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་རེ་ཞིག་དགེ་བསྟན་ཅུ་མ་

༼ ༣༥ ༽

དུ་སྐྱབ་ནས། བར་མ་རབ་བྱང་དང་དགེ་ཚུལ་དུ་མི་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བསྟན་རྒྱང་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་
བར་ཆད་དེ་བ་ཡང་རྒྱས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ། བསྟན་པ་ལ་རིམ་ས་ཀྱི་སྟོབ་པའི་ཕྱིར་ཉེས་མེད་ཕུན་
ཆོག་ས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱེས་པའི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་གསུམ་རིམ་བཞིན་ལེན་དགོས་ཏེ། ཆོག་ས་སྔ་མ་སྔ་མ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་པ་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱད་ལ་སྟོན་པ་སྐྱེ་ཡང་། བྱེད་པ་སོ་དགེ་འདུན་ལ་སྟོན་པའི་
བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ། དགེ་བསྟན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་
ཐད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཆོག་ས་སྔ་མ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེར་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་
དག་པར་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆོག་ས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱད་
མེད་ལ་ཡང་དགེ་བསྟན་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དེ་གཉིས་སྟོན་མ་སོང་བར་དགེ་སྟོབ་མ་དང་།
དེ་གསུམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དགེ་སྟོང་མའི་སྟོན་པ་ཕོག་ན་ཡང་། སྐྱེ་ལ་ཉེས་བྱས་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ས་སྔ་མ་
མེད་པ་ཉིད་ལ་ནི། ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོག་ས་སྔ་མ་སྔ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་
བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ན། ཉེས་མེད་ཕུན་ཆོག་ས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ཆོག་ས་
སྔ་མ་སྔ་མ་སྟོན་དུ་སོང་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ནད་པ་བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོག་དེ་སྐྱེ་ལ་ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ནད་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་བསྟན་པར་

༼ ༣༦ ༽

རྫོགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། དེས་ན་ནད་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱར་མི་རུང་པ་ཡིན་པ་
ལ་དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ན་སྒྲུལ་པ་སྟེ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་ཁས་སྒྲང་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་ཚུལ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པ་
ལ་པའི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་བྱར་མི་རུང་ཡང་དེ་ལ་པའི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་སོག་ན་ཆགས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཉེས་མེད་ཕྱན་ཆོགས་དང་སྟེ་ལ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་དོན་ནི། དེམས་བཞིན་བྱེད་པ་སོ་མཁན་སྟོབ་དགེ་འདུན་
རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱད་ལ་སྒྲུལ་པ་ཕྱན་
ཆོགས་སྟེ་བ་ནི་ཉེས་མེད་ཕྱན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བསྐྱབ་བྱ་འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་དང་
བྲལ་ཞིང་། ཆོགས་སྒྲུལ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་དུ་སོང་པ་ལ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་སོག་ན་བྱེད་པ་སོ་ལ་ཉེས་པ་
མེད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱད་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲུལ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་
བུའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱད་ལ་སྒྲུལ་པ་སྟེ་ཡང་བྱེད་པ་སོ་ལ་སྟོན་པའི་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་ནི་
སྟེ་ལ་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསྐྱབ་བྱ་ནད་པའམ། ཆོགས་སྒྲུལ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པ་སོགས་ལ་བསྟེན་
རྫོགས་སོག་པ་དང་། མཆོམས་ནད་དེ་ན་དགེ་སྟོང་ལྟ་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ལྟས་བསྐྱབ་བྱ་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱིར་སྦྱེས་པའི་བསྐྱབ་ཆོགས་ལ་དགེ་བསྟེན་སོགས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། རབ་བྱུང་སྦྱེས་
པའི་བསྐྱབ་ཆོགས་ནི་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། དགེ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ནི་རབ་བྱུང་

༼ ༣༽

སྐྱེས་པའི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་དང་པོ་དང་། དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་ནི་དེའི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་
ན་དགེ་ཚུལ་གྱི་མཁན་པོ་ལ་དང་པོའི་མཁན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རབ་བྱུང་
སྐྱེས་པའི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་དང་པོ་ཡིན་ན། སྐྱེས་པའི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་དང་པོ་ཡིན་པས་མ་བྱེད་སྟེ། སྐྱེས་པའི་
བསྐྱབ་ཆོག་ས་དང་པོ་ཡིན་ན། དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱུང་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་
ལ་དགེ་བསྟན་མ་སོགས་བཞེར་ངེས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བྱུང་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་ནི། དགེ་ཚུལ་མ་དང་དགེ་
སློང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགེ་སློབ་མ་བསྟན་པས་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་མེད་ལ་ནི་དགེ་སློབ་མ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ས་གཞན་ཡོད་དོ་ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། བྱུང་མེད་ལ་ནི་དགེ་ཚུལ་མ་ཉིད་དང་།
དགེ་སློང་མ་ཉིད་ལས་དགེ་སློབ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོག་ས་གཞན་གསུམ་པ་འདི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་བྱུང་མེད་ལ་བསྐྱབ་ཆོག་ས་ལྷག་པོ་དགེ་སློབ་མ་གཅིག་བྱ་ཡིན་པས། སྐྱེས་པའི་
བསྐྱབ་ཆོག་ས་ལ་གསུམ་དང་། བྱུང་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་ལ་བཞེ་སྟེ། བསྐྱབ་ཆོག་ས་བདུན་དུ་ངེས་པར། ཀུན་
མཁུན་སྒྲིམ་པ་བསོད་ནམས་སེལ་ཡབ་སྲས་བཞེད་པ་ནི་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་དགོངས་པ་ཅིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་
ནོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཆངས་སྟོད་ལ་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་ཆོག་ས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་
རྟོག་ཀྱང་གོང་དུ་བྱངས་

༼ ༣༩ ༽

བའི་ཙུ་འགྲེལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་ནི། སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
བའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་དུ་
བྱེད་བའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་སྐྱེ་དང་། ལུང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་ཀྱི་
འཕགས་པ་རྣམས་ནི་སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། དེས་ན་
དགེ་བསྟན་དང་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་སྐབས་འགྲོ་ལན་གསུམ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡུལ་དེ་
དག་ཀྱང་ལམ་བདེན་དང་འགོག་བདེན་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ཐེག་ཆེན་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་
བདེན་ལ་ལམ་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། ལུང་འདས་ལ་ལམ་དངོས་དང་། དགེ་འདུན་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་ལམ་བདེན་ལ་ལམ་ཀྱི་ཆེ་གོགས་ཁུས་ནས་ལུང་འདས་ཀྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་དེ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཞར་ལ་མཁན་སྟོབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་དུས་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་སྟོབ་དཔོན་ལ་དབྱེ་ན། དགེ་ཚུལ་
ཀྱི་སྟོབ་དཔོན། གསང་སྟེ་སྟོན་པའི། ལས་བྱེད་པའི། གནས་ཀྱི་སྟོག་པའི་སྟོབ་དཔོན་དང་ལྔ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་
སྟོབ་དཔོན་ཡིན་ནོ། །གསང་སྟེ་སྟོན་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་དང་། གནས་སྤྱིན་པ་དང་། སྟོག་པ་ཡང་ངོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་དང་པོའི་མཆོན་གཞི་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་དགེ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་པ་ཐོག་པའི་སྟོན་ས་
དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་པ་སྤྱེས་པར་བྱས་

༼ ༣༩ ༽

ཟིན་པའི་དགེ་སློང་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོག་ཏུ་
བར་ཆད་ཀྱིས་ནས། བསྐྱབ་བྱ་བར་ཆད་ཀྱི་དག་ཚུལ་དགེ་འདུན་ལ་གོ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་དགེ་སློང་ལྟ་
བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ཆོག་བད་སྤྱད་པས་དེའི་རྒྱད་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སློབ་པ་སྤྱི་
བར་བྱས་ཟིན་པའི་དགེ་སློང་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། གནས་པ་སློབ་མ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཞག་གཅིག་གནས་པར་
བྱས་ཟིན་པའི་དགེ་སློང་ལྟ་བུའོ། །ལྔ་པ་ནི། འཆད་འདོད་ཉན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ལྟན་པས་སློབ་མ་ལ། མ་
མཐའ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ལན་གསུམ་སྒྲོས་པར་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་ནི་སློབ་མ་དེའི་སྒྲོག་པའི་སློབ་
དཔོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ། དགོངས་ནས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་ལྟ་སྤྱོད་ན་གནས་སྐབས་གང་
ལ་སློབ་དཔོན་ཉིད་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་དོན་གྲུབ་ན་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། ཅེས་བྱ་བ་
སྤྱོད་ཏེ་ཞེས་དང་། དོན་དགོས་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ན་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་
ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་ཆོས་བཟང་སོགས་ཁ་
ཅིག་མཁན་སློབ་རང་རང་གི་བྱ་བའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་ནི་མཁན་སློབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དུས་
ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་ན་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐུགས་རྟོག་ཆེར་མ་ཆུག་
པའི་སྒྲོན་དུ་བས་ཏེ། འདིའི་

༩༩༠༽

དངོས་བསྟན་གྱི་གྲུང་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དུ་གྲུང་པ་ལ་འཛོག་དགོས་པར་འབྲེལ་བ་དེས་གསལ་བོར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དང་། མཁན་པོར་གྲུང་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་གྲུབ་པ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱའི་
དོན་གྲུབ་པའི་ཆད་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོམ་པ་སྟེས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། མཁན་པོར་གྲུང་བའི་དུས་ནི།
སྟོམ་པ་སྟེ་བའི་སྤྱོད་ལ་དུ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཟུང་བའི་གསུམ་པའི་བརྗོད་པ་ཐ་མ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་
དེའི་མཁན་པོར་གྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་ཁས་སྦངས་པ་ན་དེར་གྲུང་རྟོ། །ཞེས་
དང་། འདིར་ཐ་མ་ལ་མཁན་པོའི་དོན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེང་སང་ཁ་ཅིག་ བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་དགོ་
ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་འབོགས་པར་བྱེད་པའི་དགོ་སྟོང་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཡིན་པས་
ཁྱབ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་སྟོག་ཏུ་བར་ཆད་ཟིན་ནས། དེ་བར་ཆད་ཀྱི་དག་ཚུལ་དགོ་འདུན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དགོ་
སྟོང་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གསང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཡིན་པས་ཁྱབ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་གསོལ་བ་ཞིའི་ཆོག་བརྗོད་
སྟོང་པའི་དགོ་སྟོང་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ལས་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་དགོ་ཚུལ་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབས་ཆོག་ལན་དང་པོ་བརྗོད་པར་བྱེད་བཞིན་
པའི་དགོ་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་འབོགས་པར་
བྱེད་བཞིན་པའི་དགོ་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་དགོ་ཚུལ་དུ་བསྐྱབ་

༩༩༽

པའི་བསྐྱུགས་ཆོག་བཟོད་པར་བྱེད་བཞིན་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱུབ་
བྱ་དེ་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒོམ་པ་སྦྱེས་པར་བྱས་ཟིན་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རོན་
གྲུབ་ན་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་
གཉིས་པ་ལ། སྒོག་ཏུ་བར་ཆད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱུབ་བྱ་བར་ཆད་ཀྱི་དགེ་ཚུལ་དགེ་འདུན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་
ལ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་དགེ་འདུན་ལ་གོ་བར་
བྱེད་བཞིན་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅུ་བར་འདོད་ན། རིགས་འགྲེ། དམ་
བཅའ་གསུམ་པ་ལ། བསྐྱུབ་བྱ་དེ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ཆོག་ལན་གཉིས་པ་བཟོད་པར་བྱེད་བཞིན་པའི་དགེ་སློང་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ཆོག་བཟོད་པར་བྱེད་བཞིན་པའི་
དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་བསྐྱུབ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་སྦྱེས་
པར་བྱས་ཟིན་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོལ་བཞིའི་
ཆོག་ལན་མཐའ་མའི་བཟོད་པ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཆ་གསུམ་པ་ལ། བསྐྱུབ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
སྒོམ་པ་སྦྱེས་པ་ཡིན་གྱིས། དེ་ཡན་ཆད་དུ་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཟོད་པ་མཐའ་མ་གང་ཡིན་པའི་ཆ་གསུམ་པ་
ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། ཅེས་གསུངས་

༼༤༽

པའི་ཕྱིར། འདིར་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སློབ་དཔོན་མི་བཟང་བ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་དགེ་བསྐྱེན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དགེ་
སློང་དེ་ཕྱིས་བར་མ་རབ་བྱུང་སོགས་གྱི་མཁན་སོར་འགྱུར་བས་མཁན་སོའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན་ནོ། །མཁན་སོ་ལ་དབྱེན་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་སོ། དགེ་ཚུལ་གྱི་མཁན་སོ། བསྐྱེན་རྫོགས་གྱི་མཁན་
སོ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། རབ་དུ་བྱུང་བ་དང་བསྐྱེན་བར་རྫོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་
ལས། རབ་དུ་འབྱུང་བ་སློབ་པས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་ཡང་གནས་པ་ལ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་ཚུལ་
གྱི་སློབ་པ་ཡང་རབ་དུ་འབྱུང་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དགེ་ཚུལ་གྱི་མཁན་
སོ་ནི། དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་འོག་གས་པའི་ལས་གྲུལ་དེར་གནས་པའི་དགེ་སློང་སྲར་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་བར་མ་རབ་
བྱུང་གི་མཁན་སོ་བྱས་ཟེན་པ་དེ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་མཁན་སོ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བར་མ་རབ་བྱུང་
དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་འོག་གས་མཁན་གཉིས་ལ་ནི་ཐ་སྙད་སོ་སོར་བྱ་སྟེ། བར་མ་རབ་བྱུང་འོག་གས་པའི་
མཁན་སོ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་འོག་གས་མཁན་ནི་རབ་བྱུང་གི་མཁན་སོ་འཕ། དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་གང་
ཡིན་ཀྱང་། བསྐྱེད་བྱའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་སྐྱེས་པ་ན། བསྐྱེད་བྱ་དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞེས་
པའི་ཐ་སྙད་འོག་གས་དགོས་པས་སོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། རབ་དུ་འབྱུང་བ་ནི་མཁན་སོ་
ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་ལ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་ནི་གཞན་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།

༼༤༣༽

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་བྱས་ནས་སྤར་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་དགེ་
ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡང་སོག་སྟེ། སྐྱེས་པར་བྱས་ཐེན་པའི་དགེ་སྟོང་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་མཁན་སྟོབ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་སོག་པའི་དགེ་སྟོང་སྤར་དེའི་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་
པོ་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཅམ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་
གཉིས་ཀ་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱ་བྱད་མེད་ཀྱི་སྟོན་སྒྲིམ་དབྱེ་ན། སྟོབ་དཔོན་མ་དང་།
མཁན་མོ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་ཚུལ་མའི་སྟོབ་དཔོན་མ་སོགས་ལྟའི་སྟེང་དུ་དགེ་སྟོབ་མའི་སྟོབ་དཔོན་མ་
དང་། ཆངས་སྟོད་ལ་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་མ་གཉིས་བསྐྱན་པས་བདུན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱ་བྱད་མེད་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་བརྫོད་མཁན་ལ་ནི། དགེ་སྟོང་པ་མ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་བྱད་མེད་
ནི་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་གསོལ་བཞིའི་ལས་བརྫོད་མཁན་ནི་
དགེ་སྟོང་པ་གཙུག་ཆེ་ལ། ཡང་དགེ་སྟོང་མ་ཉིད་ཀྱིས་བརྫོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དགེ་
སྟོང་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི། དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་གཙུག་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དགེ་སྟོང་མའི་དགེ་
འདུན་གསོག་པའི་ཚུལ་མཐུན་པ་ཅམ་བྱ་བར་ཟད་པས་དགེ་སྟོང་གི་ལས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་སྟོང་མ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༼༤༤༽

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་སྤྲུལ་ནི་དགེ་སློང་མའི་ལས་ཀྱིས་དགེ་སློང་མར་འགྱུར་བར་མ་བཟང་དགེ་སློང་
པའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་དགེ་སློང་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཁན་མོ་ལ་དབྱེ་ན།
བར་མ་རབ་བྱུང་གི་མཁན་མོ། དགེ་སློབ་མའི་མཁན་མོ། བསྟན་ཚེགས་ཀྱི་མཁན་མོ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་
སྐད་དུ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དཔེར་ན་དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལ་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་
དེར་དགེ་སློང་མ་འགའ་ཞིག་ལ་མཁན་མོ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ལ་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་དང་། གནས་པ་
ཁོ་ན་ལ་འོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློབ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་པ་དེ་ཡང་། དགེ་སློབ་མ་
འགའ་ཞིག་ལ་མཁན་མོ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བསྟན་
ཚེགས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་ལ། སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། རྗེས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལུང་གཅིག་ལ་འཕྲོས་པའི་
བཅུ་པ་ལས། མངོན་དུ་གྱུར་བས་བསྟན་པར་ཚེགས་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་པ་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། མཁན་པོ། སློབ་དཔོན། བསྟན་པར་ཚེགས་པར་འདོད་པ།
བསྟན་པར་ཚེགས་པར་འདོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཡོངས་སུ་དག་པ། གསོལ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ལས་མངོན་དུ་
གྱུར་བས་བསྟན་པར་ཚེགས་པར་འགྱུར་པ་འོ། །ཞེས་མངོན་གྱུར་བཅུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་དགུ་ནི་སྦྱོར་བའི་
སྐབས་དང་། བཅུ་པ་ནི་དངོས་

༩༥༽

གཞིའི་སྐབས་ཡིན་པས་རིམས་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་སྟོན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ནི་དགེ་
འདུན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་དང་འབྲ་བས་སྟོན་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་གངས་ལ་དགེ་སློང་དུ་
དགོས་བཤད་པ། ལས་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཁ་སློང་དུ་རུང་བའི་དགེ་སློང་ངོས་བཟུང་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་
ནི། སྦྱིར་དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ཆས་ཕྱེ་བའི་དགེ་འདུན་དུ་གྱུར་བ་ལ་དགེ་སློང་བཞི་ཆང་དགོས་
ཤིང་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ལས་དབྱུང་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གསོ་སྦྱང་
ལ་སོགས་པའི་ལས་པལ་ཆེར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མ་མཐའ་དགེ་སློང་བཞི་ལ་སོགས་པའི་དགེ་འདུན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་
ཆེར་འབྲེལ་ལས། དབྱུང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ལས་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་གི་ལྷག་པའི་ལས་
ལ་ནི། དགེ་སློང་བཞི་ལ་སོགས་པ་དགེ་འདུན་ཉིད་དོ། །དགག་དབྱེ་ལ་ནི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་གཏོགས་པ་ལྷ་
ལ་སོགས་པ་དགེ་འདུན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་ལ་ནི། དུལ་
དབུས་སུ་སྦྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་མ་མཐའ་དགེ་སློང་བཟུ། མཐའ་ཁོབ་ཏུ་ལྷ་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་མེད་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་། མ་མཐའ་དུལ་དབུས་སུ་དགེ་སློང་བཟུ་དང་། དགེ་སློང་མ་བཟུ་གཉིས། མཐའ་
འཁོབ་ཏུ་དགེ་སློང་ལྷ་དང་། དགེ་སློང་མ་བྱུག་གི་དགེ་འདུན་ངོས་པར་དགོས་ཏེ། དགེ་འདུན་ཆངས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོ་ག་ལས་

༼༤༩༽

འདས་ན་ལས་མི་ཆགས་པར་གསུངས་ཤིང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་ལ་ཡང་མ་མཐའ་དག་སྒོང་ལྟ་དང་
བཅུ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་མ་ཆང་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོ་ག་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ། དེ་སྐད་དུ་
ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་མི་ཆགས་སོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཆོ་ག་དག་
འདུན་ཆང་བ་དང་། ལས་བརྗོད་བ་དང་། ལས་བྱེད་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལས་འདས་ན་གསོལ་བ་དང་། བརྗོད་
བ་དང་། སོ་སོ་ཐར་བ་འདོན་བ་དང་། དགག་དབྱེའི་ལས་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡང་མི་ཆགས་སོ། ཞེས་དང་། དག་འདུན་ཆང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དག་འདུན་ལྟག་མའི་ལྟང་བ་ལས་
དབྱུང་བ་ལ་ནི། དག་སྒོང་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡུལ་དབྱུས་སུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི་བཅུ་ལ་སོགས་
པའོ། །མཐའ་འཁོབ་ཏུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི། གཞན་མེད་ན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྟ་ལ་སོགས་
པའོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་དག་སྒོང་བཞི་ལ་རྟེན་ནས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ལ་ཉེས་བྱས་ལ་མཁན་སོ་མེད་པའམ། ཡོད་ཀྱང་སྒྲོག་ཏུ་བར་ཆད་
འི་བའི་གསང་སྟོན་མེད་པར་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཁན་སོར་མ་
གསོལ་བར་ཡང་ངོ་། །བར་ཆད་མ་འིས་པར་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདུལ་བ་
རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་མ་སྒོ་བས་པའི་ཅལ་ཅོལ་དུ་སྤང་སྟེ། མཁན་སོ་མེད་

༼༩༽

བ་དང་། བར་ཆད་མ་བྱིས་པས་ཆོ་ག་ལས་འདས་པར་མ་འགྱུར་ལ། དེ་སྐད་བཤད་པའི་དགོ་འདུན་ཆང་བ་ལས་
འདས་ན། ཆོ་ག་ལས་འདས་ཤིང་ཆོ་ག་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་དགོ་སྤྱོད་བཞི་ཁོ་ན་ལ་
ཏེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཕོག་པ་དེའི་ཆོ། སྟོམ་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ན་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
ལས་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན་ཆོ་ག་ལས་འདས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ན་དགོ་འདུན་
གངས་ཆངས་བ་ལས་འདས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་ན་ཡུལ་དགོ་སྤྱོད་བཞི་ལས་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ས་
ཆོ་གས་ཀྱི་བྱེ་བའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱེས་པ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་ཆགས་པ་ལ། མ་
མཐའ་ཡུལ་དགོ་སྤྱོད་ལྟ་དགོས་ཏེ། ལས་བྱེད་པའི་དགོ་སྤྱོད་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། གཞན་དགོ་སྤྱོད་བཞི་
སྟེ་ལྟ་དེས་པར་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ནི་མེད་ན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྟ་ལ་སོགས་
པའོ། །ཞེས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགོ་སྤྱོད་བཅུ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
བྱེད་པ་ཉིད་གཏོགས་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དགོ་འདུན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་ཆོ་ག་ལེ་ལས། གལ་ཏེ་
བཞི་ནི་ལས་བརྗོད་མཁས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ནི། བསྟེན་རྫོགས་མ་སྤྲད་གྱུར་པ་སྟེ། །ལྟ་ཡིས་ཀྱང་
ནི་ཕྱག་བྱར་འོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་བརྗོད་མཁས་ཞེས་པས་ལས་བྱེད་པའི་དགོ་སྤྱོད་དང་།
གལ་ཏེ་བཞི་ནི་ཞེས་པ་ནི། ལས་བྱེད་པའི་ཆོ་

༩༥༩༽

དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསུང་དུ་གསོལ། ཞེས་བཞེད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཚན་དགེ་སློང་གཞན་བཞི་ལ་
འཛིག་དགོས་པས་ན་འདིས་ཀྱང་ཡུལ་དགེ་སློང་ལྟ་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་དགེ་སློང་བཞི་
ཙམ་ལ་ཉེན་ནས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྦྱེ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ། གལ་ཏེ་བཞི་ནི་ལས་བཞེད་མཁས། ཞེས་
སོགས་འདྲེན་པ་ནི་མཁས་པས་མཐོང་ན་བཞད་གང་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དེ་ནི་སྤྱན་པོའི་
ཁ་ཤགས་ལྟར། གང་དུ་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་དེའི་ནང་དུ་ཚུད་འདུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་
ལུང་དེའི་དོན་ནི། གལ་ཏེ་དགེ་སློང་བཙུན་པ་སོགས་པ་མེད་ན་དགེ་སློང་བཞི་ནི་ལས་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་དང་
བཅས་ན་ལྟར་འགྱུར་བས། ལྟ་བུ་དེས་བསྟན་བྱ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ན་བསྟན་བྱ་དེ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལས་བཞེད་མཁས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་སློང་
དང་། མདོ་རྩ་བར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདུལ་འཛིན་དོན་ཅིག་
གལ་ཏེ་བཞི་ནི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་སློང་དང་། འདུལ་འཛིན་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་སློང་གཞན་བཞི་
གང་རུང་དོན་ཅིག་པ་ནི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་མིག་གིས་བལྟས་ན་གསལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་གལ་ཏེ་བཞི་ནི་
ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་སློང་ཡིན་ན་ལས་བཞེད་མཁས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་སློང་ཡིན་
དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་དེས་ཡུལ་དགེ་སློང་བཞི་

༩༩༽

ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱེ་བ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་བསྟེན་
བར་རྫོགས་པ་ལ་ལས་བརྫོད་དག་སྒྲོང་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཨེ་བྱང་། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་
མཆམས་ནང་དེར་དག་སྒྲོང་ལས་ལྷག་པ་མཆིས་བཞིན་དུ་ལྷ་ཁོ་ནས་བསྟེན་བར་རྫོགས་ན་སྦྱེ་ལ་ཉེས་བྱས་
ཡིན་ཏེ། ལུང་ཁུ་བ་ལས། ལྷ་ལས་ལྷག་པ་མཆིས་བཞིན་དུ་ལྷས་བསྟེན་བར་རྫོགས་ཞེས་བགྱིའམ་མ་རྫོགས་
ཞེས་བགྱི། ཉེ་བ་འཁོར་རྫོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ལྷའི་ལྷ་ལས་ལྷག་པ་མཆིས་བཞིན་དུ་བཞིས་བསྟེན་བར་རྫོགས་ན་ཞེས་སོགས་
འདོན་པ་ནི། རང་གི་ཁས་སྒྲངས་ངན་པའི་རྒྱབ་ཉེན་དུ་ལུང་བཅོས་ནས་འདོན་པར་སྒྲུང་བས་སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལས་བྱེད་པའི་དག་འདུན་གྱི་ཁ་སྒྲོང་དུ་རུང་བའི་དག་སྒྲོང་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ལས་
གྲལ་དེར་མི་འདུག་པར་འབྲེང་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་སྒྲོང་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་དག་སྒྲོང་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་ནི་དག་འདུན་ལས་བྱེད་པའི་ཆེ་ཁ་སྒྲོང་དུ་རུང་། དེ་རྣམས་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་ཁ་སྒྲོང་དུ་མི་
རུང་སྟེ། སྒྲོད་ལམ་ཐ་དད་པར་གནས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། མི་འདུག་པར་འབྲེང་བ་ནི། ཁ་སྒྲོང་
བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་མཆོན་ནས། ལས་ཀྱི་མཆམས་ནང་དེ་ན་ཅིག་པ་དང་།
མེ་ལ་

༼༥༠༽

སོགས་པས་བར་ཚད་པའི་ས་ལ་གནས་བཞིན་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་དགེ་སློང་
ནམས་ཀྱང་ཁ་སློང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གང་ཟག་གང་ལ་བསྐྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་
དགེ་སློང་དང་། འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཕུལ་བའི་དགེ་སློང་དང་། བསྟེན་རྫོགས་གྱི་ལས་ཆགས་ཀྱང་
སྟོམ་པ་ཕུལ་ནས་མ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་བྱང་པས་མཆན་ཉམས་པ་དང་། མཆམས་མེད་
གྱི་ལས་བྱས་པ་དང་། ཆངས་པའི་གྲ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་སྟེན་ནས་གསུངས་པའི་ལྟ་དན་བྱག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་གང་
རུང་དང་ལྟན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱེན་པ་དང་སྟོ་མགུ་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དམན་པའི་ས་ན་གནས་པ་དང་།
ཆོས་མིན་པའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་ཁས་སྦངས་པ་དག་གི་ལས་ནམས་ལ་གནས་པས་ཆོས་དང་མ་ཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཁས་སྦངས་པ་དང་ཐ་དད་པར་གནས་པ་དང་། བམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡིད་གྱི་བསྐྱམས་བྱའི་ཉེས་བྱས་
གྱི་བར་གྱི་ལྟུང་བ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་བཅས་པའི་དགེ་སློང་དེ་ནམས་ནི་ཁ་སློང་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་
དུ། དེ་དག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་བར། སླེང་གཞི་དག་ལས་བཅུན་པ་
བསྐྱབ་པ་ཕུལ་བས་ལས་དག་བགྱིས་ན་བགྱིས་ཞེས་བརྗོད་པར་བགྱིའམ། འོན་ཏེ་མ་བགྱིས་ཞེས་བརྗོད་པར་
བགྱི། ཉེ་བར་འཁོར་མ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །བཅུན་པ་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་
དགེ་སློང་མ་སུན་ཕྱང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས་ཉེ་བར་འཁོར་

༼༥༽

མ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་ཡང་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་རྩ་༥།
གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །བསྟེན་པར་མ་
རྗོགས་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་། མཚམས་མེད་པ་བྱས་པ་དང་། སྒྲིག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་དང་། ས་གཞན་ན་གནས་
པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་ངོ་། །བསྐྱམས་པར་བྱ་བས་
ཀྱང་ཡིན་གྱི། བཤགས་པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ཡིན་པར་མ་བཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ལྷུང་བ་
སྤྱར་གས་གང་བྱུང་ཀྱང་འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས། ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་ན། ཁ་སྐོང་དུ་འབྱུར་བའི་སོ་སོ་
སྟེ་བོའི་དགེ་སྐོང་བརྟེན་དཀའ་བར་འབྱུར་རོ་ཞེ་ན། བརྟེན་མི་དཀའ་སྟེ། བཅས་པ་བྱུང་ན་ནི་རེ་ཞིག་ཁ་སྐོང་དུ་མི་
རུང་བ་གཞིར་གཞག་ལ། གཞན་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ལྷུང་བ་བྱིན་
བརྒྱབས་དང་བཤགས་པ་སོགས་བྱས་པས། ལས་ཆགས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཉེས་པ་ཅོམ་འབྲུལ་ལ་འདག་པར་
འབྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་ཁ་སྐོང་དུ་རུང་བར་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དང་སྤང་ལྷུང་ནི། དགེ་
འདུན་གྱི་ལྷུང་བ་བྱིན་རྒྱབས་བྱས་པས་དག་པར་འབྱུར། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དང་། སོ་སོར་བཤགས་པར་
བྱ་བ་དང་། བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་ནི་བཤགས་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་བོ་ཡོད་ན། བཤགས་པ་ཁོ་ན་བྱ་
རིགས་ཤིང་དེས་དག་པར་འབྱུར། ལེན་པར་བྱེད་པ་མེད་ན་ལྷག་མ་དང་སྤང་ལྷུང་།

༼༥༩༽

བཞིན་དུ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་དག་པར་འགྱུར། ཡིད་ཀྱི་བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ནམས་ནི་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ་ཙམ་
ཀྱིས་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱལ་ས་པས་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དག་པ་འདུན་ལྷག་མ་དང་། སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱལ་ས་ཏེ་འདུག་པར་
བྱའོ། །ལྷུང་བྱེད་དང་། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་མང་པོ་ནམས་ལས་བཤགས་པར་བྱ་བ་
ནམས་ནི་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ན་ངེས་པ་ཁོ་ནར་བཤགས་པར་བྱ་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །ལེན་པར་བྱེད་པ་མེད་
ན་ནི་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱལ་ས་ཏེ་འདུག་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲུལ་བཅས་ཀྱི་དག་སྟོང་དང་། ལྷུང་བས་གོས་པའི་དག་སྟོང་དང་། རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་དག་སྟོང་ནམས་དོན་ཅིག་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུལ་བཅས་མ་ཡིན་པའི་དག་སྟོང་དང་། ལྷུང་
བས་མ་གོས་པའི་དག་སྟོང་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དག་སྟོང་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
དག་སྟོང་ནམས་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཅིང་། ཉེས་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་སྤྲོ་མོ་ཙམ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་བྱིན་ཀྱིས་
མ་བརྒྱལ་ས་པའོ། །མ་བཤགས་ཀྱི་བར་དུ་དག་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱལ་ས་
པའམ་བཤགས་པ་བྱས་ཆར་ནས། ལྷུང་བས་མ་གོས་པའི་དག་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་ཁ་སྐྱོང་དུ་ཡང་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་དང་བཅས་

༼༥༣༽

བར་འདུའེས་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་བྱེན་བྱིས་བརྒྱབས་ཏུ་བཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་བཅོས་བ་བྱེད་ཏུ་བཞུགས་ན་དེ་
དང་ལྷན་ཅིག་ལས་བྱའོ། ལྷག་མ་མེད་བར་འདུའེས་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་མེད་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་མན་ཆད་དང་། ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་པམ་པ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།
འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །འོ་ན་བསྟེན་བར་མ་རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་འབྲུལ་བ་དང་བཅས་པ་ཡང་ངོ་ཞེས་བའི་
གང་ཟག་དེ་ནམས་ཁ་སྐོང་ཏུ་མི་རུང་བའི་ལུང་ཁུང་ག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་སྟུང་ན། དེའི་ལུང་ཁུང་ཡོད་དེ། འདུལ་
བའི་སྐྱེད་གཞི་དག་ལས། བཅུན་པ་བསྐྱབ་པ་དག་ལུལ་བས་བགྱིས་ན། བགྱི་ཞེས་བརྫོད་བར་བགྱིའམ། འོན་ཏེ་
མ་བགྱིས་ཞེས་བརྫོད་བར་བགྱི། ཉེ་བར་འཁོར་མ་བྱས་ཞེས་བརྫོད་བར་བྱ་སྟེ། ཡང་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། བཅུན་
པ་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་། དགེ་སྦྱོང་མ་སྟུན་སྦྱང་བ་དང་། མ་བཀྱམས་པ་དང་། བ་བཀྱམས་པ་དང་། དག་བཅོམ་
པ་བཀྱམས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བགྱིས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྦྱང་
བ་དང་། ལུ་སྟེགས་ཅན་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་པ་དང་། ཐ་དད་བར་གནས་པ་དང་། གནས་བར་མི་
བགྱི་བས་ལས་དག་བགྱིས་ན་བགྱིས་ཞེས་བརྫོད་བར་བགྱིའམ། མ་བགྱིས་ཞེས་བརྫོད་བར་བགྱི་མ་བྱས་པ་
འེས་བར་བྱེད་ཡང་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་བསྟེན་བར་མ་རྫོགས་པ་དང་ཞེས་བའི་ངོས་
འཛིན་བསྐྱབ་པ་

༼༥༩༽

ཕུལ་བ་དང་། ཉམས་བ་དང་ཞེས་པའི་ངོས་འཛིན་ཟེམ་དང་མ་ནིང་དུ་གྱུར་བ་ལ་བྱེད་ཀྱང་ལུང་དེ་ལ་ཐུག་པ་
ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཉམས་བ་དང་ཞེས་པའི་དོན་པམ་བས་ཉམས་བ་ལ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། པམ་བ་བྱུང་བ་ནི་
ལུལ་བཅས་སུ་འདུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལུལ་བཅས་ཀྱི་དོན་ནི་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་ལ་འཛོག་རིགས་པའི་སྤྱིར་
འོན་པ་སྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་མཐའ་ཅིག་ཏུ་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་ཁ་སྐོང་བྱར་
མི་རུང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁ་སྐོང་དང་ལས་བྱེད་པ་སོར་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ནི་བྱེད་པ་སོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་། དམིགས་བསལ་ལ་ས་གཞན་ན་གནས་པའི་
དགོ་སྐོང་ཡིན་ན། ཁ་སྐོང་དང་ལས་བྱེད་པ་སོར་མི་རུང་བས་མ་བྱུང་ཏེ། དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་སྤྱིར་
བཅས་པའི་སྤྱིར་། སྤྱོད་བ་དང་མགུ་བ་བྱེད་པ་དང་། གནས་ནས་དབྱུང་བའི་དགོ་སྐོང་དག་གིས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་
འདོན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་བྱར་རུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་སྤྱིར་བཅས་པ་ལ་
ཞུགས་པ་ནི་འདོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དགོ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་ཆེ་མི་
མ་ཐུན་པ་གཉིས་དང་ཡང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དང་སོ་ནི། མཆོམས་ནང་དེ་ན་ཡོད་པའི་འདུ་བར་འོས་པའི་
དགོ་སྐོང་འགའ་ཞིག་མ་འདུས་པ་ནི། མ་འདུས་པའི་མི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བྲལ་ནས་འདུ་བར་འོས་པའི་
དགོ་སྐོང་ཐམས་ཅད་ལས་གྲལ་དེར་འདུས་

༼ ༥༥ ༽

བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་གལ་དེར་གནས་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་ལུན་གྱི་ལས་འདི་བྱར་མི་རུང་ཞེས་འདུས་པ་
ནམས་ཕྱིར་ལྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་འདུས་པ་ཕྱིར་ལྟོག་གི་མི་མ་སྤུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བལ་ནས་དེར་ཆོག་ས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཅང་མི་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལས་ལ་སྤང་བ་སྟོར་བར་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་བཞུགས་པའི་མཆོམས་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ལས་གལ་ལ་མ་འདུས་པར་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་བྱེད་པ་
ནམས་མ་འདུས་པའི་མི་མ་སྤུན་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་
ཆོན་དང་། དགེ་སློང་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་བདེན་ཡང་། དེ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཆོན་དང་དགེ་སློང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་གཞུང་ལས། རྒྱལ་བ་ནི་མི་མ་སྤུན་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དེ་ནི་དཀོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་གྱི་
ལས་མི་མ་སྤུན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་ཆོག་གོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
བསྟོན་པར་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དགེ་སློང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་བྱུང་གི་
བསྟོན་པར་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དཀོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་པས་
ཞེས་པ་དེ་ལ་འཆད་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆོན་དེའི་ཕྱིར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི་དགེ་འདུན་མ་
ཆང་བའི་ཆེ་དགེ་འདུན་ཆང་བར་

༼༥༩༽

བྱ་བའི་ཁ་སློང་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་ལས་བྱས་ན་ལས་སུ་མི་འགྱུར་ཞིང་ལས་མི་
ཆགས་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་སྤར་གྱི་གཞུང་གི་འཕྲོ་ལས། ཁ་སློང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་བྱ་བ་ལས་
མ་ཡིན་པས་མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་ནི་གང་ཟག་ལས་ལེན་
བ་ཡང་ཡོད་ལ། བསྟེན་རྫོགས་ནི་ངེས་པར་ཡུལ་དགེ་འདུན་ལས་ལེན་དགོས་ཏེ། དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་བར་
རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྦྱེས་པ་བསྟེན་བར་རྫོགས་པ་ནི་པལ་ཆེར་བའི་དགེ་འདུན་
ལས་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྦྱེ་ལ་ཉེས་བྱས་ལ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་སྦྱེས་པ་བསྟེན་བར་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ།
དགེ་སློང་མའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས། དགེ་ཚུལ་པ་བསྟེན་བར་རྫོགས་པའི་ཆོ་ན་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་རྫོགས་
དགོས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། ལུང་གསེལ་བྱ་དག་ལས། བཅུན་པ་རེ་ཞིག་དགེ་ཚུལ་དགེ་སློང་མའི་ལས་ཀྱིས་
བསྟེན་བར་རྫོགས་པར་བབྱེད་ན། བསྟེན་བར་རྫོགས་པར་བརྫོད་པར་བབྱེད་ལ། ཉེ་བར་འཁོར་བསྟེན་བར་
རྫོགས་པར་བརྫོད་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་འགལ་ཆབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་
ལྟ་བུས་ན་དགེ་སློང་བསྟེན་བར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ལས་ལ་དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་བསྟེན་བར་རྫོགས་པར་བྱ་
བའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱེད་ན། ཉམས་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱི་དགེ་སློང་མའི་

༩༥༽

དག་འདུན་གསོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པ་དག་ཡོད་པ་ཟད་དེ། ལྷག་པ་དག་གིས་ནི་མ་བྱས་པས་ཉིད་མ་ཡིན་
པས། དེའི་ཕྱིར་དག་སྟོང་མའི་ལས་ཀྱིས་ནི་དག་སྟོང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱད་
མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི་མཐའ་ཅིག་ཏུ་གཉིས་ཀའི་དག་འདུན་ལས་རྫོགས་དགོས་ཤིང་དེ་ཡང་པའི་དག་
འདུན་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དག་སྟོང་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི། དག་
སྟོང་གི་དག་འདུན་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དག་སྟོང་མའི་གསོལ་
བཞིའི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྦྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། དག་སྟོང་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་
ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། ཡང་དག་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་དག་སྟོང་
མ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། དག་སྟོང་མ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་དག་སྟོང་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་གའི་
ཆོ་ག་ཅུང་ཟད་གོ་བསྟོར་བས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་འབྱུང་མོད། ལས་མི་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
སྐད་དུ་གཞུང་ལས། མཆན་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ནི་མི་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མ་ཉིད་
དག་གི་གཞན་བྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དོན་འདི་དག་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། ཀུན་
མཁུན་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་སེལྤེས་སྟོམ་གསུམ་ཁ་སྟོང་ལས། དངོས་གཞིའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་
ཆོ། །ཆོགས་གཉིས་པན་ཚུན་བསྟོར་བ་དང་། །ལས་ཆོག་པན་ཚུན་བསྟོར་བས་ཀྱང་། །

༼༥༽

ཆགས་པར་ལས་གཞི་ཉིད་ལས་གསུངས། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་ཡང་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ལུ་མཐའ་མེད་
བ་ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་སྒོ་གོས་ཀྱིས་ལེགས་པར་སོན་པའི་ལེགས་བཤད་གནད་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་མངོན་གྱུར་ནི། སྟོན་པའི་སྐུ་བརྟན་རབ་གནས་ཅན་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་
དེའོ། །གསུམ་པ་ཆོས་ནི་ལས་གྲུལ་དེར་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་མཁན་པོ་མངོན་གྱུར་ནི། མཁན་པོར་འོས་པའི་དགེ་སྤྲོད་ལ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་པའི།
ཐ་མ་ལ་ཅང་མི་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། མཁན་པོར་གསོལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་སྒོལ་དཔོན་མངོན་གྱུར་ནི། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་མཁན་པོའི་སྐྱ་གོན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་
སྤྲོད་གིས་ལས་སྒོལ་དང་། གསང་སྟོན་དུ་ཆིག་ཅམ་གྱིས་བསྐྱོས་པའི་དགེ་སྤྲོད་དེ་དང་དེ་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་
ལ་འཛོགས་སྟེ། མཁན་པོ་ཉིད་དུ་སྒྲིགས་པར་གྱུར་པས་ལས་བྱེད་པ་དང་། གསང་སྟེ་སྟོན་པའི་དགེ་སྤྲོད་ལ་
གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དུག་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་འདོད་པ་མངོན་གྱུར་ནི།
ཆིགས་སྒྲ་མ་དག་ཆགས་ལ་མ་ཉམས་པ་ལོ་ཡང་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལེན་པར་
འདོད་པའོ། །འོན་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྲེས་པ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་མི་སྤྲེའམ་ཞེ་ན། སྤྲེ་བ་ཡོད་དེ། ཉི་
ཤུ་མ་ལོན་གྲང་ལོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལོན་མ་ལོན་མི་ཤེས་

༼༥༽

བ་དང་། བཟེད་སྒོ་དང་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དག་ལ་ཡང་བསྟན་ཇོགས་ཀྱི་སྒོམ་བ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། གཞུང་ལས།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་བ་ལ་ནི་བསྟན་ཇོགས་བར་ཆགས་སོ། །ཅིག་ཤོས་ལ་ནི་ལོན་བར་འདུ་ཤེས་
བ་ཉིད་ནའོ། །མི་ཤེས་བ་དང་། མི་བླན་བ་དང་། ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་དག་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
དེས་ན་སྒོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། བྱིས་པའི་དགོ་སྒོང་འདུལ་བའི་སྡེ་སྒོད་ལས་བཀག་ཅེས་བ་ཡང་སྐྱིར་
གཏང་ཉེས་མེད་ཐུན་ཆོགས་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་བར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱེས་བ་བསྟན་བར་ཇོགས་བར་བྱར་མི་རུང་བ་
ལ་དགོངས་བ་ཡིན་གྱིས། ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་བའི་བྱིས་པའི་དགོ་སྒོང་གཏན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་འབྱུང་བར་མི་
བྱའོ། །བདུན་བ་ཡོ་བྱད་མངོན་གྱུར་ནི། མཁན་པོས་སྣམ་སྐྱར་སྒྲ་གོས་ཐང་གོས་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ཤིང་། ལྷང་བཟེད་ཀྱང་དགོ་འདུན་ལ་བསྟན་ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟེར་བར་བྱེད་དེ། གཞུང་
ལས། དེ་རང་གིས་དེ་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བར་བྱའོ། །ལྷང་བཟེད་ཀྱང་མི་ཚུང་ངམ་མི་
ཆེའམ། མི་སྐྱེའམ། ཞེས་དགོ་འདུན་ལ་བསྟན་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ བརྒྱད་བ་ཡོངས་དག་མངོན་
གྱུར་ནི། གསང་སྟོན་གྱིས་སྒྲོག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལེགས་བར་དེས་ནས། སྐར་བསྐྱབ་བྱ་
བར་ཆད་ཀྱི་དག་ཚུལ་དགོ་འདུན་ལ་ཞུས་ཏེ། དགོ་འདུན་ཐུགས་ཡིད་ཆེས་བ་ལྟ་བུ་ལ་འཛོག་གོ་། དེ་སྐད་དུ་
གཞུང་ལས། ཁྱོད་ཉོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བས་སྒྲོག་ཏུ་

༼༦༠༽

རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །མ་བོས་ཀྱི་བར་དུ་མ་འོང་བར་སྟོང་ཅིག་ཅེས་སྒྲུས་ནས། རྗེས་སུ་བསྟན་ན་ཞེས་བྱ་
བས་དགེ་འདུན་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་གོ་བར་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དགྲ་པ་གསོལ་བ་མངོན་གྱུར་
ནི། ལས་བྱེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དགེ་འདུན་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་འདེབས་སུ་བཅུག་
པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ལས་བྱེད་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་གསོལ་དུ་གཞུག་གོ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་
ལས་བྱེད་པས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱས་ནས། དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་སྤར་ཡང་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་བར་ཆད་དེ་དགོས་ཏེ། དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་ནས་བར་ཆད་དེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་སྐྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་བར་ཆད་དེ་བ་ལན་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། གསང་སྟོན་གྱིས་སྒྲོག་ཏུ་དེ་
བ་དང་། ལས་བྱེད་པས་མངོན་དུ་དེ་བའོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། ལས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་དོན་ཅིག་པས།
དེ་ཡང་དགེ་སྟོང་ལས་བྱེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉིད་གསོལ་བ་གཅིག་དང་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ། གསོལ་བ་ཞིའི་
ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟེན་རྫོགས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཉི་
བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པ་གསུམ་ནི། རོ་བོ་བརྗོད་པ། བྱ་བ་བརྗོད་པ། བྱེད་པ་
བརྗོད་པའོ། །དེས་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆོ་ག་དང་།
ཉིས་མེད་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྐྱེས་པས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་

༼༩༽

ད་ལྟར་གྱི་གསལ་བཞིའི་ཚེ་ག་དང་། དེའི་སློན་ས་སྐྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ད་ཚེ་ག་གི་དངོས་
གཞིའི་ཚེ་ག་གསུམ་པོ་དོན་ཅིག་དེ་བཞིན་དུ་དགོ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟེན་གྱི་ཚེ་ག་དང་། སྐྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་གྱི་ད་ཚེ་ག་དང་། ཚིགས་སྒྲ་མ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་མངོན་གྱུར་བཅུ་ཆང་བའི་སློན་ས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚེ་ག་དང་། བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་ཚེ་ག་འོ། །ཞེས་པའི་ཚེ་ག་རྣམས་དོན་ཅིག་གོ། །སྤྱིར་མངོན་གྱུར་བཅུ་ཆང་བའི་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་ཚེ་
ག་ཡིན་ན། ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་གྱི་ཚེ་ག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཚིགས་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ཡང་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་ཚེ་མངོན་གྱུར་བཅུ་ཆང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉེ། ཚིགས་སྒྲ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་
པའི་ཚེ་མངོན་གྱུར་བཅུ་ཆང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་འོ། །གསུམ་པ་འདྲུག་གམ་རྗེས་
གྱི་ཚེ་ག་ལ། དུས་གོ་བརྗོད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གིབ་ཚོད་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ནི་ཐུར་མ་སོར་བཞི་པས་བཟང་ངོ་། དེ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཉིད་ཅེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱའོ། །ཉིན་མཆན་གྱི་ཆ་སྒྲ་
ལ་སོགས་པ་དང་དུས་ཚོད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དུས་གོ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་ནི། བསྟེན་བཀུར་
གྱི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཉེ། རང་ལས་གིབ་མ་སོར་གཅིག་གི་བསྐྱབ་པ་ཀན་པ་
རྣམས་བསྟེན་བཀུར་གྱི་གནས་

༼༦༩༽

དང་། གྲིབ་མ་སོར་གཅིག་གིས་གཞོན་པ་རྣམས་བསྟེན་བཀུར་གྱི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བསྟེན་བཀུར་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཕྱག་དང་སྟོན་དུ་ལྟངས་པ་སོགས་ལ་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྦྱེས་པ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྟོང་མས་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ཡུན་རི་ཅམ་ལོན་ཀྱང་དགེ་སྟོང་བསྟེན་པར་
རྫོགས་མ་ཐག་པ་ལ་ཡང་ཕྱག་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདུལ་བ་ཆིག་ལེ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
གསར་བྱ་ལའང་། །དགེ་སྟོང་མ་ཡིས་ཕྱག་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིར་མཆོག་དམན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་དགེ་སྟོང་པ་ལ་དགེ་ཚུལ་པས་ཕྱག་བྱ། དགེ་སྟོང་མ་ལ་དགེ་སྟོབ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་མས་ཕྱག་བྱ། དགེ་
སྟོབ་མ་ལ་དགེ་ཚུལ་མས་ཕྱག་བྱ། ཡང་དགེ་སྟོང་པ་མཉམ་པོ་ཡིན་ན། དེའི་བསྐྱབ་པ་གཞོན་པས་ཀན་པ་ལ་
ཕྱག་བྱ། དེ་བཞིན་དུ། དགེ་སྟོང་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་པ་མ་དང་། དགེ་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་བསྟེན་ཏེ། དེ་
དང་དེའི་བསྐྱབ་པ་གཞོན་པས་ཀན་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་གནས་མལ་གྱི་གཞི་ལས། སོ་
སོ་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཕྱག་བྱའོ། །མཉམ་ན་ཀན་པ་ལའོ། །མཆོན་ཐ་མི་དད་པ་
ལའོ། །སྦྱེས་པ་མི་དམན་པ་ལ་བྱད་མེད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ཉིད་ན་ཆོད་གཞོན་
ཀྱང་བསྐྱབ་པ་ཀན་ན་རང་ལས་བསྐྱབ་པ་གཞོན་པར་གྱུར་པའི་ན་ཆོད་ཀན་པ་རྣམས་ཀྱི་འང་ཚུར་ཕྱག་བྱ་བར་
རིགས་སོ། །འདིར་དུས་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དགོས་པ་ནི་ཁོ་བོས་དུས་ཆོགས་

༼༤༣༽

ཀྱི་ནམ་གཞག་ལོགས་ན་གསལ་པར་བཤད་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བསྐབ་བྱ་བཅོམ་པ་ནི།
གང་གིས་བཅོམ་ན་ལས་བྱེད་པས། གང་ཟག་གང་ལ་ན། བསྐབ་བྱ་བསྐྱེན་པར་ཚོགས་ཟིན་པ་དེ་ལ། དུས་ནམ་
ཀྱི་ཆེན་དུས་གོ་བཅོམ་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་དོ། བཅོམ་པར་བྱ་རྒྱུའི་གདམས་ངག་གམ། བསྐབ་བྱ་རང་གི་ངོ་
བོ་ནི་བཙུག་ཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་གནས་ནམས་ལ་བསྐབ་པ་དང་། ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་བསྐབ་པ་དང་།
དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་བསྐབ་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པས་སྦྱོ་བ་
བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐབ་པ་དང་། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་སྦྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐབ་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་ཀྱི་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལྷུང་བསྐབ་པ་
དང་། དུལ་བར་གནས་པ་ལ་བསྐབ་པ་དང་། དགོས་པ་རྗེས་སུ་སྐབ་པ་ལ་བསྐབ་པ་དང་། མ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་སྐངས་པ་ལ་བསྐབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེན་ཚོགས་ཀྱི་བསྐབ་པ་ལ་གུས་པར་བྱ་བ་ལ་བསྐབ་པ་དང་།
བསྐབ་པར་བྱ་བ་ཐབས་བག་ཡོད་པ་ལ་བསྐབ་པ་དང་བཙུག་ཅིག་གོ། །དེ་སྐད་དུ་གཞུང་ལས། གནས་ནམས་
བཅོམ་པར་བྱའོ། །ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་དང་དགེ་སྦྱོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ནམས་ཀྱང་ངོ་། །མཆོག་ཏུ་འདོད་པར་བྱ་
བ་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཉིད་བཅོམ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྐབ་པ་ལ་ངེས་
པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དུལ་བར་གནས་

༼༦༩༽

བ་ཉིད་དང་། དགོས་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་ངོ་། མ་བརྗོད་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གྲུས་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ཐབས་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་པལ་ཆེར་འདི་དག་གི་དོན་ལ།
བརྟན་པ་འཆོ་བ་རྣམ་དག་ལ་གདམས་པ། བསྐྱབ་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣལ་དག་ལ་གདམས་པ། ཤེས་བྱེད་ཆོ་ག་རྣམ་
དག་ལ་གདམས་པ། རྟོགས་དོན་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ལ་གདམས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་
རྣམ་བཤོད་སོགས་ཁ་ཅིག་གདམས་ངག་བཅུ་གཅིག་པོ་འདིར། གཞི་བཅུ་བདུན་རྣམ་འབྱེད་དང་བཅས་པའི་
དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་བཤའ་པ་མང་དུ་མཛད་
པ་ནི་ལེགས་ལེགས་འདྲ་བ་ཅི་མ་མོ། །དེས་ན་གདམས་ངག་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་བཤའ་པ་ཐག་པ་དེ་ནི་
མདོ་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། མཁས་པ་དཔྱེད་ལྡན་དག་གིས་
དབྱེད་ཅིང་བརྟགས་ན་ཆད་ཐུབ་ངེས་པའོ། །གཉིས་པ་མ་ཆོག་ནི། ཉེས་མེད་ཐུན་ཆོགས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དག་
བསྟེན་མ་དང་། དག་ཚུལ་མར་བསྐྱབ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཉེ་བའི་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་
ལོ་ལ་དུ་དག་སྟོང་མའི་དག་འདུན་གྱིས་དག་སྟོབ་མའི་བསྐྱབ་ཆོགས་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དག་
ཚུལ་མ་ཉིད་དང་དག་སྟོང་མ་ཉིད་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་སྤྱད་པའི་དུས་ནི་ལོ་གཉིས་སོ། །

༼༦༥༽

བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དུས་ཀྱི་དང་པོར་དེས་མ་ལོན་པའི་དང་པོ་ལ་སྐྱེའོ། །ཁྱིམ་སོ་བཟུང་བ་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་བཙུག་ཉིས་ཉིད་དོ། སྤྱིན་པ་ལས་སྐྱེའོ། །དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་
ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཁྱིམ་སོ་བཟུང་མ་སྤྱོད་པའི་དགེ་ཚུལ་མ་ལ་དགེ་སློབ་མའི་བསྐྱབ་ཆོགས་
སྟེར་བའི་དུས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནི་ལོ་བཙུ་ལོན་པའི་ཆེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་སྟེར་བའི་ཐོག་མ་ནི་ལོ་བཙུ་
གཉིས་ལོན་པའི་ཆེ་ཡིན་པས་སོ། །སྤྱད་པའི་དུས་ནི་ལོ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བཤད་ན། དགེ་སློབ་མའི་བསྐྱབ་
ཆོགས་དེ་ལོ་གཉིས་འདས་ནས་སྟོང་ཞིང་བསྐྱང་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལོ་
གཉིས་ལས་ལྷག་ན་ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་དེ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེ་སྤྱིན་ཆད་མི་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལོ་གཉིས་སོ་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ནི། ཉེས་མེད་ཕུན་ཆོགས་ལ་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ལོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་དགེ་སློབ་མའི་བསྐྱབ་པ་རྩ་བའི་ཆོས་བྱུག་དང་།
རྗེས་མ་ཕུན་ཀྱི་ཆོས་བྱུག་ལ་བསྐྱབ་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས། ལོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དེ་ལ་མ་
བསྐྱབ་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཉིད་ལ་བལྟས་
པས་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་དགེ་སློབ་མ་མན་གྱི་བསྐྱབ་ཆོགས་སྟོན་དུ་སོང་ངམ། སྤྱི་ལ་ཉེས་བྱས་ལ་མ་
སོང་ཀྱང་། བསྐྱབ་བྱ་བུད་མེད་བསྟེན་རྫོགས་སུ་སྐྱབ་

༼༩༩༽

བ་ལ། རོག་མར་དག་སྒྲོང་མའི་དག་འདུན་ཆོགས་ཀྱིས་གསང་སྟོན་མ་བསྐྱོས་ཏེ་དེས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྐྱོག་ཏུ་བར་
ཆད་ཅི་བ་སོགས་བྱ། དེའི་རྗེས་སུ་དག་སྒྲོང་མའི་དག་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ཆངས་སྟོང་ལ་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྟོབ་
དཔོན་མས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་ཆངས་སྟོང་ལ་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྟོམ་བ་སྦྱིན་དགོས་ཏེ། ཆངས་སྟོང་ལ་ཉེར་གནས་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དག་སྒྲོང་མའི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་བ་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་གཞུང་ལས། ཆངས་
བར་སྟོང་བ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྟོམ་བ་མ་ཐོབ་བར་བསྟེན་བར་རྫོགས་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གསང་སྟེ་བསྟེན་
པའི་ལོག་ཏུ་དག་འདུན་གྱིས་དེ་སྦྱིན་བར་བྱའོ། །བར་ཆད་ཅིས་ནས་སོ། །གསོལ་བ་བྱས་ནས་སོ། །ཞེས་དང་།
རྒྱ་ཆར་འགྲེལ་ལས། སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་སྒྲོང་མའི་དག་འདུན་གྱི་སྦྱིན་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ཉིད་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་སྟོམ་གསུམ་ཁ་སྐྱོང་ལས།
ཆངས་སྟོང་ཉེར་གནས་མ་སོང་བར། །བསྟེན་བར་རྫོགས་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཆངས་སྟོང་ཉེར་གནས་མ་
ཆོགས་ནི། །ཁོ་ནས་སྟེར་བ་གཞུང་ལས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་འདུལ་བ་
རྒྱ་མཆོའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པའི་ལེགས་བཤད་དོ། །དེས་ན་བོད་འདིར། དག་སྒྲོང་པའི་དག་
འདུན་ཁོ་ནས་བྱད་མེད་བསྟེན་བར་རྫོགས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དག་སྒྲོང་མའི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་བ་སྦྱེ་བ་ལ་
ཆངས་སྟོང་ལ་ཉེར་གནས་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་གང་ཞིག

༩༩༽

དེ་ནི་དག་སྒྲོང་མའི་དག་འདུན་ཁོ་ན་ལས་ལེན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཆངས་སྒྲོང་ལ་ཉེར་གནས་ཀྱི་དོན་ནི།
བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཉེར་གནས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསང་སྟོན་གྱི་བྱ་བ་དང་ཆངས་སྒྲོང་ལ་
ཉེར་གནས་སྟོན་དུ་སོང་ནས་དག་སྒྲོང་པའི་དག་འདུན་ཡང་བསྟེན་ནས་གཉིས་ཀའི་དག་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དག་འདུན་གྱིས་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོ་གའི་ཆོ་ག་ནི་
དག་སྒྲོང་ཞེས་པའི་ཆོ་བ་ཏུ་དག་སྒྲོང་མ་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས། གསོལ་བ་ཞེས་པའི་ལས་བྱེད་མཁན་ནི་དག་སྒྲོང་ཉིད་
ཡིན་པས། ལས་བྱེད་མཁན་ལ་ནི་དག་སྒྲོང་ཞེས་བརྗོད་པས་ཆོག གཞན་མཁན་སོ་དང་། གསང་སྟོན་སོགས་
ཀྱི་ཆོ་བ་ཏུ་མཁན་སོ་དང་གསང་སྟོན་མ་ཞེས་སྐྱར་དགོས་པས། དེ་དག་ལ་ནི་དག་སྒྲོང་མ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་
སོ། །དེ་སྐད་དུ་གཞུང་ལས། དག་སྒྲོང་གི་གནས་སུ་དག་སྒྲོང་མའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིའོ། །བསྟེན་
པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི། དེ་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ལས་གཞན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་
ཀྱང་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོ་ལས་བྱེད་མཁན་ཡིན་ན། དག་སྒྲོང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ལས་བྱེད་
མཁན་དག་སྒྲོང་མས་བྱས་ཏེ། བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་སྐྱར་བཤད་ཅིན་པ་དེའི་བྱིར་
རོ། །དིང་སང་གི་མཆན་ཉིད་པ་དག་དག་སྒྲོང་མ་ཡང་དག་སྒྲོང་ཡིན་ཅེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འོན་དག་སྒྲོང་མའི་
སྟོམ་པ་དེ་ཡང་དག་སྒྲོང་གི་སྟོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའམ་ཁས་སྤངས་

༼༩༽

དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་སྤོང་གི་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྩས་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་དག་སྤོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཅམ་དུ་
བཤད་ཀྱི་སྤྱིར་དག་སྤོང་གི་སྒྲིམ་པར་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དབྱིག་གཉེན་མཁས་པའི་དབང་ལྷན་གི་ཞལ་སྤྱི་
ནས། སོ་སོ་ཐར་ཞེས་བྱ་རྣམས་བརྒྱད། །རྩས་སུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྩས་
ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་དག་སྤོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན། དག་སྤོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་ན། རྩས་ཀྱི་སྒྲིམ་
དག་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དག་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དག་སྤོང་
མའི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྩས་སུ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དེ་ལ་རྣམ་
དབྱེད་ཅིག་མེད་པར་ཐལ། རྩས་སུ་ཞེས་པ་དེ་མ་སྤྱིར་བར་ཡང་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་གང་རུང་ཡིན་ན། དག་
བསྟན་དག་ཚུལ་དག་སྤོང་བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བསྟན་
མའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ན། དག་བསྟན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཏྲགས་ཁས། དེས་ན་སོ་སོར་
ཐར་ཞེས་བྱ་རྣམ་བརྒྱད། ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྩས་སུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་། སྤྱིར་དག་བསྟན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སོགས་བཞི་པོ་
གང་རུང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །རྩས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཡང་པལ་ཆེར་སྤྱེས་པ་དང་འདྲ། ལྷག་པ་
ནི་ལྷུང་བར་འགྱུར་པའི་ཆེ་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་། ལྷེ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་བརྗོད་
པའོ། །དེ་

༩༩༽

སྐད་དུ་གཞུང་ལས། གནས་ནམས་ལ་ཤིང་བྱང་ཉིད་མ་གཏོགས་སོ། །ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་ནམས་ལ་བརྒྱད་ཉིད་
དོ། །ལྷི་བའི་ཆོས་ནམས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་དང་དགེ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་བར་སྐབས་སུའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ལྷི་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི། དགེ་སྦྱོང་པའི་དགེ་འདུན་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དེ་ལ་ཆེ་བ་བྱེད་
བྱེད་ནས་གདམས་ངག་ཞུ་བ། དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་འདུན་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་དབྱར་ཁས་ལེན་བ། གཉིས་ཀའི་
དགེ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་བ། ལྷི་བའི་ཆོས་ལས་འདས་ན་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་མགྲུ་བ་སྦྱོང་བ་དགེ་
སྦྱོང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱར་འདེབས་མི་བྱ་བ། ཅོ་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་མ་གྲུས་
པའི་ལས་མི་བྱ་བ། དགེ་སྦྱོང་གསར་བྱ་ལའང་གྲུས་པས་བྱག་བྱ་བ་དང་ནམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེའོ། །ད་ཆོག་བསྟན་
ཟེན་ཏོ། །ལེགས་གསུངས་འདུལ་བའི་ཚུ་གཏེར་བསྐྱབས་པ་ལས། །ལེགས་འོང་སྟོན་མེད་ནམ་དཔྱོད་སིལ་ཟེར་
བྱེད། །ཐུབ་བསྟན་ཤར་རིའི་ཅེ་ནས་ཆས་པའི་མོད། །རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་ཀུན་ལུང་ཆལ་རབ་བྱེ། །གཞན་
དག་རི་བོང་ཅལ་གྱི་སྐྱ་དབྱངས་ཀྱི། །གྲགས་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣ་བ་ངལ་གྱུར་ཡང་། །ཡིད་འཕྲོག་གཏམ་གྱི་བདུད་
ཅིས་སྒོ་བྲོས་ཀྱི། །ལུས་རྫོགས་དཀར་བའི་ལྷག་བསམ་འདི་ན་ཀོ། །སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་བྱེད་པོ་འདི་ན་
ཞེས། །འཆི་མེད་ཀུན་ཡང་པན་ཚུན་གཏམ་གྱི་སྦྱེས། །སྤྱོད་པའི་དབྱངས་བདུན་ས་གསུམ་རྣ་བའི་རྒྱ། །སྟན་པའི་
བ་དན་སྤིད་པའི་ཅེར་ཡང་བསྐྱེད། །བར་གྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །གསུམ་པ་གནས་དང་གནས་པའི་

༩༥༠༽

ཚུལ་ཁྲིམས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་ཞར་ལ་མཁན་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གནས་པ་སློབ་མ་དང་ཉེ་གནས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས། གཞན་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
གནས་སྐྱམ་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་ཞུས་ནས་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ནི། གནས་པས་གནས་ལ་མ་ཞུས་
པར་བྱ་བ་མི་བྱའོ། །བཤད་བ་དང་། གཅི་བ་དང་། སོ་ཤིང་དོར་བ་དང་། ཉེར་འཁོར་དང་བཅས་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་བྱག་བྱ་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། ཡང་གནས་སྐྱམ་པ་དེས་ཀྱང་།
གནས་པ་དེ་ལ་དགོས་པའི་དོན་དུ་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་ཁ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ནི། དེས་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་བྱ་སྟེ་ཞེས་པས་བསྟན། འདི་ནི་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་
ནོ། །ལྷ་སྤྲལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་འཕམ་བཅུ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་ལོན་
པའི་དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་དེ་གནས་སྐྱམ་པའི་མཆོད་གཞི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐྱམ་དང་།
བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་མེད་ཀྱི་གནས་སྐྱམ་གཉིས། རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷ་གང་རུང་གི་སྟོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྷན་ཞིང་། རབ་
ཉིད་གནས་ལ་མ་རྟེན་པར་འདུག་ཏུ་མི་རུང་པའི་བཅས་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་དེ་གནས་པའི་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་ན་དགེ་
ཚུལ་པ་མ་སོགས་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གནས་སྐྱམ་པ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གནས་
ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཡིན་པས་བྱག་ བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཡིན་ན།

༩༥༩༽

གནས་བཅའ་བའི་ཆོག་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཡིན་པས་བྱུང་། གནས་པ་སློབ་
མ་ཡིན་ན། ལྷ་སྐྱུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྷན་པས་བྱུང་། བསྐྱེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པར་མཁན་
པོ་ཉིད་དང་། གནས་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྐྱེན་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡིན་ན། གཞུང་དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་གནས་ཉིད་
དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྐྱེན་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་བ་རྣམས་ནི་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་
བསྐྱབ་བྱ་དེ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་མཁན་པོ་བྱས་ནས། སྐར་མཁན་པོས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་
དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་ལ་གནས་པར་གཏད་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་མཁན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད།
མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་མཁན་པོ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་པོ། །ཅ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་མཁན་པོ་ཅ་མ་ཡིན་
པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེ་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་མཁན་པོ་ཅ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ནི།
མཁན་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་ལ་བཅོལ་བའི་སྲིད། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་
དེའི་མཁན་པོ་ཡང་ཡིན། གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་དེ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་སྲིད། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་མཁན་པོས་དེའི་གནས་ཀྱི་སློབ་
དཔོན་ཡང་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་དེ་མ་ཡིན་

༼ ༥༽

པར་ཐལ། མཁན་པོ་ལ་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འཆོལ་བའི་ཆོ་ག་བྱེད་མི་དགོས་པར་འདུལ་འཛིན་དག་བཞེད་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ། ལུ་སྤྲུགས་ཐ་མ་དང་ལྡན་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཞི་ཙམ་ལོན་
བའི་དགེ་སློང་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་གནས་ལ་མ་རྟེན་པར་འདུག་
ཏུ་མི་རུང་བའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པའི་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཞི་ཙམ་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཅུ་བར་འདོད་ན་སྒྲ། དམ་བཅའ་བཞི་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་མཁན་པོ་དང་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་
གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་བའི་དགེ་སློང་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་
མཁན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། གནས་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གནས་ཡིན་པར་ཐལ།
བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གནས་སྐྱ་མ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་
མཁན་པོ་དང་གནས་སློབ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཅིང་། གནས་སློབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། གནས་བཅའ་བའི་ཆོ་ག་
ལ་བསྟོས་པ་དང་མི་བསྟོས་པ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། མཁན་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བའི་དགེ་སློང་གཞན་ལ་གནས་
སློབ་འཆོལ་ན་གནས་བཅའ་བའི་ཆོ་ག་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོ་ག་དངོས་ནི། གནས་སློབ་ཏུ་འོས་པ་
དེ་ལ། ཕྱག་གསུམ་འཆོལ་མདུན་དུ་འདུག་ནས་

༩༥༣༽

གནས་བཅའ་བའི་ཆོ་ག་ལ་སྤྱགས་གཏོད་པར་ཞུ་ཞེས་བཞེད། ཡུལ་དེས་ཀྱང་ཆོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་
མཛད་པར་ཞུ་ཞེས་བཞེད། དེ་ནས་བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། །བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། །བཙུན་པ་
ལ་གནས་ཀྱི་སྒྲ་མར་གསོལ་གྱིས། །བཙུན་པས་བདག་གི་གནས་ཀྱི་སྒྲ་མ་མཛད་དུ་གསོལ། །བཙུན་པ་ལ་རྟེན་
ཏེ། བདག་གནས་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་ལན་གསུམ་བཞེད། དེ་ནས་ཡུལ་གྱིས་ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་རང་
ཉིད་གྱིས་ལེགས་སོ། །ཞེས་བཞེད་ལ་སྤྱག་གསུམ་བཅའ་ནས། གནས་བཅའ་བའི་ཆོ་ག་ལ་སྤྱགས་གཏོད་པ་
བཀའ་ཤིན་ཆེ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཡུལ་དེ་སྤར་ནས་རང་གི་སློབ་དཔོན་ཡིན་ན། བཙུན་པ་ཞེས་པའི་ཆབ་དུ། སློབ་
དཔོན་ཞེས་འདོན་པ་བསྐྱར་རོ། །ཆོ་ག་དེ་བྱས་ནས་ཞག་གཅིག་གནས་གཅིག་དུ་ལྟན་གཅིག་དུ་ཉལ་ནས། སང་
སྐྱེ་རངས་ཤར་བ་ན་གནས་ཀྱི་སྒྲ་མར་འགྲོའོ། །ཆོ་ག་ལ་མི་བཟོས་པ་ནི་མཁན་པོ་ལ་གནས་སློབ་ཞུ་ན་ཆོ་ག་དེ་
བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། སྤར་ནས་མཁན་པོར་གྱུར་བའི་ཆེ་མཁན་པོ་དེ་གནས་སྒྲ་མ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དེ་གནས་པ་
སློབ་མར་སོང་བའི་གནད་གྱིས་སོ། །གནས་སྒྲ་མ་དང་གནས་ཀྱི་སྒྲ་མ་གཉིས་ལ་ཡང་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། གནས་
སྒྲ་མ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར། མཁན་པོ་ཅམ་དང་གནས་སློབ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། གནས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ནི་གནས་ཀྱི་
སློབ་དཔོན་དང་དོན་ཅིག་པས་སོ། །གནད་འདི་ཡང་གཅིས་པར་བྱུངས་ཤིག་གཉིས་པ་ཞར་ལ་མཁན་སོགས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། སྒྲ་མ་ཆོག་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།

༩༥༽

དང་པོ་ནི། ལུང་བར་སྒྲིམ་ལས། ལོ་བཅུ་འཛིན་དང་མཁས་པ་དང་། །རིག་དང་གསལ་དང་འཛིན་འཇུག་
དང་། །སྒྲོབ་དང་སྒྲོབ་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས། །ཕུན་སུམ་ཚོགས་གཉིས་རྣམ་པ་གསུམ། །སྒྲོབ་དང་མི་སྒྲོབ་བྱང་
ཤེས་དང་། །གནས་འཆར་འཆད་འཇུག་ལྷང་ཤེས་ཏེ། །སྟོ་ཡི་རི་ལ་རྒྱ་བ་ཡི། །སྡེ་ཆོན་ཡང་དག་བསྐྱས་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་ཆོན་ཉིར་གཅིག་གོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་
ལོ་བཅུ་བར་མ་ཆད་དུ་ལོན་པ་དང་། མགོན་སྐྱབས་མེད་པའི་སྒྲོབ་མ་ནད་པ་ལ་ནད་གཡོག་བྱེད་དམ། གཞན་
བྱེད་དུ་ཞུགས་ཀྱས་པ་དང་། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷང་བ་སྤྱད་ནས་འགྲོད་པ་སྐྱེས་པ་ན། སྤྱིར་བཙས་
ཚུལ་བཞིན་བྱས་པའི་སྟོན་པ་འགྲོད་པ་དེ་རང་གིས་གསོལ་ཏམ། གཞན་སེལ་དུ་འཇུག་ཀྱས་པ་དང་། གནས་
པ་སྒྲོབ་མ་འགའ་ཞིག་བདག་ལ་མི་དགའ་བའི་བསམ་པས་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་འདོད་པའི་ཆེ་
གནས་དེར་རྣམ་པར་གཞག་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དམ། གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱས་པ་ནི་ལོ་བཅུ་པའི་ལྷ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་བ་དང་པོ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་དང་། གནས་པར་གྱུར་པའི་
ནད་པ་ལ་དངོས་དང་རྒྱད་པའི་སྟོན་པ་ནད་གཡོག་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་འགྲོད་པ་དངོས་རྒྱད་གང་རུང་གི་སྟོ་
ནས་སེལ་ཀྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་པ་དངོས་རྒྱད་གང་རུང་གི་སྟོན་པ་སེལ་ཀྱས་པ་དང་། གནས་
པར་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་གཞན་དུ་དངོས་རྒྱད་

༼ ༥ ༽

གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་ཀྱས་པ་དང་ལྷ་སྟེ། ཡོན་ཏན་དེ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་སྦྱོང་ནི་ལྷ་སྤྲུགས་དང་
པོ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པས་གཞན་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མཁན་པོ་ཡང་བྱར་རུང་། གནས་
ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཡང་བྱར་རུང་། རང་ཉིད་ཀྱང་གནས་ལ་མ་རྟེན་པར་འདུག་པར་བྱར་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་
གཞུང་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པར་མཁན་པོ་ཉིད་དང་། གནས་ཉིད་དང་། མི་གནས་པར་
འདུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཉན་གཡོག་དང་འགྱུད་པ་བསལ་བ་དང་། སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་བའི་རྣམ་པ་སྤང་
བ་དང་། གནས་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་འདོར་བ་དག་ལ་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱས་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་ཉན་གཡོག་སོགས་སྤྲ་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱས་པ། ཞེས་འདམ་ཀ་བཤད་ཀྱང་། རང་
གིས་དངོས་སུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་སྟངས་དུ་གང་ཟག་ལ་ལ་དག་ལ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
གྱིས། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་རང་གིས་དངོས་སུ་བྱེད་མི་ཀྱས་ན། གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་ཀྱས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་
ལྷ་བའི་ནང་ཚན་དུ་མི་འགྲོ་འོ། །དེས་ན་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་རང་གིས་དངོས་སུ་བྱེད་དམ། ལ་ལ་དག་ལ་
གཞན་བྱེད་དུ་ཞུགས་ཀྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བྱེད་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒོས་
པ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདུལ་བ་ལ་བསྟོས་པའི་

༩༥༩༽

ཕྱིར་ཏེ། ལ་ལ་འདུལ་བ་ནི་ལ་ལས་རྒྱས་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ལྷ་བ་དང་པོ་འདི་ལ་སྡེ་སྡོད་གཉིས་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལོ་བཅུ་ལོན་བ་དང་།
འགྲོད་བ་བསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལ་གནས་ཞིང་། དེ་ལ་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། སྤྲིག་བ་ཅན་གྱི་ལྷ་
བའི་རྣམ་པ་སྤང་བས་ནི་མངོན་བ་ལ་མཁས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ནད་གཡོག་དང་ཞེས་པས་སྦྱང་རྩེ་
དང་། སྤྱག་བསྡལ་ལ་རི་མི་སྟམ་བ་བསྟན། གནས་མངོན་བར་མི་དགའ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་སེམས་
ཤེས་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་བསྟན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདིར་
བཤད་པའི་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ནི། གཙོ་བོར་པ་རོལ་པོའི་ལུས་དག་གི་རྣམ་འགྱུར་སོགས་ལས་གཞན་
སེམས་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ལ་ནི་སྒྲོམ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་
གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དེ་ཡང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་མ་ཡིན་པས། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་།
གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གཉིས། དོན་ཅིག་ཏུ་མ་འབྱུང་བ་གཤམ་ཆེད། །ལྷ་སྤྱགས་དང་པོ་དང་ལྷན་
པས་མཁན་སོགས་གསུམ་བྱར་རུང་ན། ལྷ་སྤྱགས་གཉིས་བ་སོགས་སྤི་མ་ཉི་ཤུ་པོ་གང་རུང་དང་ལྷན་པས་ཀྱང་
མཁན་སོགས་གསུམ་བྱར་རུང་བས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། བསྟེན་བར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་ན།
ལྷ་སྤྱགས་གཉིས་བ་སོགས་དང་ལྷན་ཡང་མཁན་སོགས་

༼༡༡༽

གསུམ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟེན་བར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ནི། ལྷ་སྤྲུགས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་
ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བསྟེན་བར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ལོན་ཀྱང་ལྷ་སྤྲུགས་
དང་མི་ལྷན་ན་མཁན་སོགས་གསུམ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། འོག་ནས་འབྱུང་བ་དག་ལས། ལྷན་ཅིག་སྤྱར་བ་གང་དང་
ཡང་། །མི་ལྷན་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷ་སྤྲུགས་ཉིར་གཅིག་པོ་གང་རུང་དང་
ལྷན་ཞིང་བསྟེན་བར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་དགོས་པ་རྣམས་དག་ཡིན་ན། མཁན་སོགས་གསུམ་བྱར་རུང་
བ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གང་ལྷན་ཅིག་སྤྱར་བ་གཅིག་དང་ལྷན་ཞིང་ལོ་
བཅུ་ལོན་པ་ཡང་ཡིན་ན། དེས་ནི་མཁན་པོ་ཉིད་དང་། གནས་ཉིད་དང་། མི་གནས་པར་འདུག་པར་ཡང་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ལྷ་སྤྲུགས་ཐ་མ་དང་ལྷན་ན། ལོ་ལྷ་ཙམ་ལོན་པའི་དགོས་པ་དེས་ཀྱང་
མཁན་སོགས་གསུམ་བྱར་རུང་སྟེ། ལོ་ལྷ་ལོན་ཞིང་ལྷན་ཅིག་སྤྱར་བ་ཐ་མ་དང་ལྷན་ན། གནས་མ་བཅས་པར་
སྤྱོདས་རྒྱར་འགྲོ་བར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་གསུམ་རིག་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་ནི། ལྷ་སྤྲུགས་ཐ་མ་དང་ལྷན་ན། ལོ་ལྷ་ཙམ་ལོན་པ་དེས་ཀྱང་མཁན་
སོགས་གསུམ་བྱར་རུང་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཅི་ཞེ་ན། གནས་པ་སྟོབ་

༼༥༽

མ་དེ་ལོ་ལྷ་ཡང་ལོན་ལ། ལྷ་སྤྲུགས་ཐ་མ་དང་ཡང་ལྷན་བ་ཡིན་ན། ལམ་དུ་བྱུགས་པའི་ཆོ། གནས་མ་བཅས་
བར་ཡང་འགོ་ཞིང་རྒྱ་བར་བྱར་བྱང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དག་སྒྲོང་གནས་ན་གནས་
བས་རི་ལྷར་རྗེས་སུ་གནས་བ་བསྟན་ན་ལམ་དུ་བྱུགས་པས་ཀྱང་། ཅི་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་གནས་བར་བྱ་
བའམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལོ་ལྷ་ལོན་ཞིང་ཞེས་སོགས་དང་། གལ་ཏེ་ལོ་ལྷ་ཡང་ལོན་ལ། ལྷན་ཅིག་
སྤྱར་བ་ཐ་མ་དང་ཡང་ལྷན་ན་གནས་མ་བཅས་བར་ཡང་འགོ་ཞིང་རྒྱ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་འདི་ནི་གནས་བས་གནས་ལ་མ་བྱས་བར་བྱ་བ་མི་བྱའོ། །ཞེས་བ་ལ་འཕྲོས་པའི་དོགས་དཔྱད་དམིགས་
བསལ་ཡིན་པས་ལོ་ལྷ་ལོན་ཞིང་ལྷན་ཅིག་སྤྱར་བ་ཐ་མ་དང་ལྷན་ན། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དག་སྒྲོང་ཡིན་
ན། གནས་དང་གནས་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆས་ཕྱེ་བའི་གནས་བ་ཡིན་པས་བྱབ་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །གནད་འདི་གོ་ན་
ལོག་པར་རྟོག་པའི་འབྲུལ་བ་གཞི་མེད་དུ་དངས་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་སྤྲུགས་ཐ་མ་དང་ལྷན་ཡང་ལོ་ལྷ་མ་
ལོན་བའམ། ལོ་ལྷ་ལོན་ཡང་ལྷ་སྤྲུགས་ཐ་མ་དང་མི་ལྷན་ན། གནས་བ་དེ་དག་བཅོམ་བ་ཡིན་ཀྱང་གནས་མ་
བཅས་བར་ལྷོངས་རྒྱ་ཞིང་། འགོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གསུམ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་
རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནས་བ་དག་བཅོམ་བ་དེ་ཡང་ལམ་དུ་བྱུགས་པའི་ཆོ་དམིགས་བསལ་དེ་ལྷར་ཡིན་

༩༥༽

གྱིས། སྤྱིར་གནས་ལ་མ་རྟེན་པར་འདུག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པའི་བྱིར། བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་པར་མི་གནས་པར་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འཛིན་པའི་ལྷ་པ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལྷ་པའི་བར་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལྷ་པ་ཕྱན་
ཆོགས་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ལ། ཚུལ་གནས་མང་ཐོས་གཉིས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱངས་དགོས་ཏེ།
སྒྲོབ་པ་ཉིད་ཡན་ཆད་ལྷ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ཉིད་སྦྱར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འཛིན་པའི་ལྷ་པ་ནི། སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་ཆིག་དོན་སྒྲོ་ལ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་
སྟངས་དུ་ཚུལ་གནས་མང་ཐོས་གཉིས་སྦྱར་བའོ། །མཁས་པའི་ལྷ་པ་ནི་བརྗེད་བྱེད་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལ་
སོགས་པ་ལ་བརྗེད་བྱ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱི་དོན་པན་ཚུན་འབྲེལ་བས་འདྲེས་པར་གནས་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་
སོར་འབྲེད་རྒྱས་པའི་སྟངས་དུ་དེ་གཉིས་སྦྱར་བའོ། །རིག་པའི་ལྷ་པ་ནི་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྡེ་
སྡོད་གསུམ་གྱི་དགོངས་འབྲེལ་ཤེས་པའི་སྟངས་དུ་དེ་གཉིས་སྦྱར་བའོ། །གསལ་བའི་ལྷ་པ་ནི། དེ་ལྟར་དགོངས་
པ་བཀལ་ཏེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་རྒྱས་པའི་སྟངས་དུ་དེ་གཉིས་སྦྱར་བའོ། །འཛིན་པའི་ལྷ་པ་སོགས་བཞི་པོ་འདི་
ནི། སྡེ་སྡོད་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་མདོ་གཅིག་པོས་བསྟན་པ་

༼ ༡༠ ༽

ཡིན་ནོ། །བྱུག་པ་འཛིན་ཏུ་འཇུག་པའི་ལྷ་པ་ནི། སྡེ་སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་དག་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་འཛིན་ཏུ་
གཞུག་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་སྟེང་ཏུ་དེ་གཉིས་སྐྱར་བའོ། །ལྷ་པ་འདི་དང་ལྷན་ན་སྡེ་སྟོང་མངོན་པར་ཤེས་
པའི་ལྷ་པ་དང་ཡང་ལྷན་པས་བྱུག་སྟེ། རང་གི་སྡེ་སྟོང་མངོན་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་གཞན་འཛིན་ཏུ་འཇུག་མི་
ཀྱས་པའི་བྱིར། འཛིན་འཇུག་གི་ལྷ་པ་ནི། གསལ་པའི་ལྷ་པ་དང་བྱུང་པར་མི་འདུག་པས་སྒྲོས་སོ། །ཞེན་འདི་
ལ་དོགས་པ་འདུག་མོད། ཁོ་བོས་དབྱུང་ན་འདི་ལྟར་སེམས་སྟེ། ལྷ་མ་ནི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྡེ་སྟོང་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བཟུལ་ཏེ་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདུ་འཕགས་ཤིང་འཛིན་འཇུག་
ལས་རྒྱ་ཚུང་ལ་འཛིན་འཇུག་ནི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཀྱས་མི་ཀྱས་གང་ཡིན་གྱང་། རང་གི་སྡེ་སྟོང་མངོན་པར་
ཤེས་པ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་གཞན་འཛིན་ཏུ་བཞུགས་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ལྷ་མ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་
ནོ། །ལྷ་པ་འདི་ནི། གཞུང་ལས་དེ་དག་འཛིན་ཏུ་འཇུག་ཀྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། ལྷ་སྐྱགས་བདུན་
པ་དང་བརྒྱད་པ་ནི་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྟོབ་པའི་སྟེང་ཏུ་ཚུལ་གནས་མང་
ཐོས་སྐྱར་བ་དང་། གཞན་ཡང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་ཏུ་འཇུག་ཀྱས་པའི་སྟེང་ཏུ་དེ་གཉིས་སྐྱར་བ་རིམས་
བཞིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ནི། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ལ་སྟོབ་པ་ཉིད་དོ། །སྟོབ་ཏུ་འཇུག་
གྱང་ཀྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །དགྲ་པ་དང་བཅུ་པ་ནི།

༼ ༡༽

འགྲོ་འོང་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་། སྤྱོད་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་འདུལ་བ་
དང་། སོ་སོར་ཐར་པར་གཏོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ལས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་སྒྲོབ་པའི་སྤྲེང་དུ་ཚུལ་
གནས་མང་ཐོས་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་གསུམ་ལ་གཞན་ཡང་སྒྲོབ་ཏུ་འཇུག་ཀྱང་པའི་སྤྲེང་དུ་དེ་གཉིས་སྒྱུར་བ་
རིམས་བཞིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ནི་ལྷག་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། འདུལ་བ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་བས་བསྟན་ནོ། །ལུང་སྤྲེ་བཞིའི་གོ་རིམས་ཀྱང་སྒྲུར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཐོག་མར་རྣམ་འབྱེད། དེ་ནས་སྤྱོད་
ཆོགས་དང་། གཞི་དང་། ལུང་སྒྲུ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་
སོར་ཐར་པའི་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་ཆོགས་དང་། གཞི་ལ་
སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བཅུ་གཅིག་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ནི། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ལྷ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ལྷ་པ་གཉིས་
ལ་རིམས་བཞིན་འཛོག་སྟེ། དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐོས་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཤེས་རབ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཆོགས་པ་ཉིད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། དེ་ཤེས་པ་
དང་། མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དད་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སོགས་པ་ལ་སེམས་དང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་རང་

༼ ༡༩ ༽

བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བ། ཐོས་པ་ནི་འདུལ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ། གཏོང་བ་ནི་མ་ཆགས་པར་གཏོང་བ། ཤེས་
རབ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའོ། །ཕུན་ཆོགས་གཉིས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། འདུལ་བ་མངོན་པར་ཤེས་
པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ཤེས་རབ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ། རྒྱུ་པར་གྲོལ་བ་ནི་མི་
སློབ་པའི་རྒྱུ་པར་གྲོལ་བ། དེ་ཤེས་དང་དེ་མཐོང་ནི་བད་མི་སྤྱེ་ཤེས་དང་། མི་སློབ་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་རིམས་
བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཞེས་པས་འདུལ་བའི་སྤྱེ་སྤྱོད་མང་དུ་ཐོས་པ་བསྟན་ཏེ། བརྗོད་བྱེད་ལ་
བརྗོད་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདུལ་བ་མངོན་པར་ཤེས་ན།
འདུལ་བའི་ཆོག་ཁོ་ན་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་
པར་དག་པ་དང་ལྟན་པས་ཀྱང་འདུལ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པར་འགོ་བའི་བྱིར། རྒྱུ་པ་བསོད་ཆེན་པོ་མཁྱེན་ཡངས་
བསྤྱེད་འཆལ་ལོ། །བཏུ་གསུམ་པ། བཏུ་བཞི་པ། བཙེ་ལྔ་པ་གསུམ་ནི། ཚུལ་གནས་དང་། མང་ཐོས་དང་།
བཙེན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་བྲན་པ་དང་ལྟན་པ་སྦྱར་བ་དང་། དེ་བཞིའི་
སྟེང་དུ་ལུས་སེམས་འདུ་འཛི་ལས་དབྱེན་པར་སྦྱར་པའི་ནང་དུ་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྦྱར་བ་དང་། ཡང་དེ་བཞིའི་
སྟེང་དུ་སེམས་རྒྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྦྱར་བའི་ལྔ་པ་དང་གསུམ་པོ་དེ་རིམས་བཞིན་ཡིན་
ཏེ། བཙེན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་དང་།

༼༥༣༽

ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་ཡང་སྒྱར་རོ། །དྲན་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་། བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་གཞག་པ་ཉིད་
དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །མང་དུ་ཐོས་པ་ནི། འཛིན་པ་ནས་འཛིན་འཇུག་གི་
བར་ལ་སྒྱུ་དང་། ཚད་མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་གནས་གཞན་ཐོས་པ་ལ་བྱེད། སློབ་པ་དང་སློབ་འཇུག་རིག་པའི་
ནང་ཚན་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཐོས་པ་ལ་བྱེད། དྲན་ལྷན་གྱི་ལྷ་པ་དང་། བྱང་དུ་ཡང་དག་གཞག་པའི་ལྷ་པ་དང་།
མཉམ་པར་གཞག་པའི་ལྷ་པ་གསུམ་འདུལ་བ་ཉིད་ཐོས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དྲན་ལྷན་སོགས་གསུམ་
གྱི་ཆེ་ཡང་། མང་དུ་ཐོས་པ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ཆར་ལ་སྒྱར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་དུ་
ཡང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཉིད་ཅེས་སློས་པས་ནི། འདུལ་བ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཉིད་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས་
བཅུ་དྲུག་པ་སློབ་པའི་ལྷ་པ་དང་། བཅུ་བདུན་པ་མི་སློབ་པའི་ལྷ་པ་གཉིས་ནི། དེམས་བཞེན་སློབ་ལམ་དུ་གྱུར་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་པ་དང་། མི་སློབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ཀྱི་
ལྷ་པ་དང་གཉིས་ལ་འཛོལ་སྟེ། སློབ་པ་ཉིད་དོ། །མི་སློབ་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྲིས་ དེ་ཡང་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོགས་ནི་གོ་སྟོན། སློབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་དེ་དངོས་སྤང་
བ་དང་སྤངས་པ་ལ་འཛོལ། སློབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཤེས་པ་དང་དེ་མཐོང་བ་ནི་དེམས་བཞེན་

༼ ༥༩ ༽

སྤྱག་བསྐྱེལ་ཚོས་ཤེས་སོགས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཚོས་བཟོད་སོགས་ལ་འཛིན་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྟོབ་
པའི་ཚོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་འོ། །ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་ནི་མཐོང་བ་སྟེ།
དེའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་དེ་ཤེས་མཐོང་
ལས་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། དེ་མཐོང་མཐོང་ལས་ཤེས་པ་བདུན་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་རྣམ་
དཔྱོད་ཀྱི་སྤྱན་རླབས་ལྷུང་བའོ། །ཡང་ན་ཡི་གེ་པས་ནོར་པར་གྱུར་ཅིག་བཙུང་བ་ནི། རྒྱུད་པ་ལ་སོགས་
པའི་དོན་ཚན་ལྟ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་ལ་འཛིན་སྟེ། རྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྗེས་སྤྱི་བཅས་པ་དང་བཀག་པ་
དང་། གནང་བ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་རྒྱུད་པ་ནི་སྟོང་གཞི་བྱེད་རྒྱ་རྒྱ་
མཚན་གསུམ་སོ། །བཅས་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །རྗེས་བཅས་ནི་སྤྱིར་གནང་བ་ལ་
སྤྱིས་བཀག་པ་དང་། སྤྱིར་བཀག་པ་ལ་སྤྱིར་གནང་བ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་ནི། མཆིལ་ལྷམ་གཉིས་གནང་ནས། སྤྱིར་
སྤྱི་གྲོག་གྲོག་ཟེར་བ་དང་། སྤྱི་ཏུག་ཏུག་ཟེར་བ་བཀག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་སྤྱིར་
བཀག་ནས་སྤྱིར་ནད་པ་ལ་གནང་བ་ལྟ་བུའོ། །བཀག་པ་ནི་སྤྱི་གྲོག་ལ་བབས་ཀྱང་སྤྱི་གཙུག་དང་། ཆང་བཏུང་བ་
ལ་སོགས་པ་མི་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གནང་བ་ནི་པས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཆར་

༼ ༥༽

བཅད་པའི་ཕྱི་རོལ་བའི་བསྟན་བཅོས་སྟོག་པར་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལྟ་བུའོ། །བཙུངས་པ་དང་ཉི་ཤུ་པ་ནི་རིམ་ས་
བཞིན་བར་གཙོད་དང་། བར་གཙོད་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་སོགས་བཞིའི་སྟངས་ཏུ་གནས་འཆར་བཞུགས་
ཀུས་པ་སྦྱར་བ་དང་། ཡང་དེ་བཞིའི་སྟངས་ཏུ་རེ་ཞིག་གནས་འཆར་བཞུགས་ཀུས་པའི་ལྷ་པ་གཉིས་ལ་འཛོག་སྟེ།
བར་དུ་གཙོད་པ་དང་བར་དུ་གཙོད་པ་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། སྦྱ་བ་སོ་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་སྟོན་
པ་ཉིད་དང་། གནས་དང་རེ་ཞིག་གི་གནས་འཆར་བཞུགས་ཀུས་པ་ཉིད་དང་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བར་དུ་གཙོད་པ་ནི། སྟོག་གཙོད་པ་སོགས་དང་། བར་གཙོད་མ་ཡིན་པ་ནི་སྟོག་གཙོད་པ་
སྟོང་པ་སོགས་དང་། སྦྱ་བ་སོ་ནི་དེ་རྣམས་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ནི། གཞན་དག་ཀྱང་
བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་སོགས་ལ་འཛོག་གོ། །གནས་འཆར་བཞུགས་པ་ནི། གནས་སྒྲ་མ་དེ་གཞན་དུ་
འགྲོ་ན་གནས་པ་དེ་གཞན་ལ་གནས་འཆར་བཞུགས་ཅིང་སོད་པ་དང་། རེ་ཞིག་འཆར་བཞུགས་པ་ནི་གནས་དེ་
ཡུལ་གཞན་དུ་རེ་ཞིག་འགྲོ་བ་དང་། དགོས་པའི་དབང་གི་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་གནས་པ་
ན། གནས་པ་དེ་གཞན་ལ་རེ་ཞིག་གནས་འཆར་བཞུགས་སོད་པའོ། །འདི་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་འཁོར་ལ་མ་
ཆགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིར་གཅིག་པ་ནི། ལྷུང་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་སོགས་ལྷ་ལ་འཛོག་སྟེ།
ལྷུང་བ་དང་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།

༼ ༥༩ ༽

ཡངས་པ་དང་། ལྷ་བ་ཉིད་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། རྒྱས་པ་ཐོན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ལྷ་གཉིས་ནི་གོ་སྒྲ། ཡངས་པ་དང་། ལྷ་བ་ནི་ཉིས་པ་སྒྲུལ་པོར་གྱུར་བའི་ལྷ་བ་དང་
ཡངས་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་དང་། རྒྱས་པ་ཐོན་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། ལྷ་བ་སྒྲེ་བཞིའི་ཆོག་
ཐོན་པ་ལ་བྱའོ། །འདི་དང་གོང་གི་བྱུང་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཉིས་ནི་འདུལ་བ་འབའ་ཞིག་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ལྷ་བ་
ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ན་རང་ལས་བསྐྱབ་པ་རྒན་པ་ལྷ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དང་ལྷན་པའི་གནས་ཀྱི་སྒྲ་མར་འོས་པ་མེད་ན། རི་ལྷར་བྱ་ཞེ་ན། རང་ལས་བསྐྱབ་པ་གཞོན་པའི་དགེ་སྦྱོར་
ལྷ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཡོད་ན་དེ་ལ་གནས་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ། རྒན་པ་མེད་ན་གཞོན་པ་ལ་གནས་
བཅའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ལྷ་སྤྲུགས་བསྐྱར་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷ་བ་གཞན་
བཤད་པ་ལ་སྤྲོ་ཆོགས་བཤད་པ་དང་། ལྷ་བ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཞོལ་བ་རྒྱལ་པོས་བཀྲ་བ་
པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་། བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྟན་པ་གཉིས་ནི་
སྒྲུལ་པའི་ཞིང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །མཚན་ལན་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
ནོ། །རབ་བྱུང་གི་གཞི་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། །འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དབྱིངས་ཟབ་མོའི་གནད། །གསལ་པོར་
མཐོང་བའི་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་གཏམ། །སྤྲིད་གསུམ་

༩༥༽

ཉེན་མོའི་མགོན་པོ་ཐུབ་པ་དང་། །ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་འབུལ། །རྣམ་དཔྱིད་སྟེམ་པས་གོང་
འོག་གཞུང་མང་པོའི། །སྟོང་པོ་བསྐྱུས་ནས་སྟོ་ཡི་བུམ་པ་རུ། །ཟབ་མོའི་བཙུད་དུ་འབྲིལ་བའི་བདུད་རྩི་
ལ། །ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་ཡིད་ནི་མི་འཕྲོགས་སུ། །བར་གྱི་ཆོག་གས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་ལྷུང་བའི་རྣམ་གཞག་
རྣམ་འབྲེད་གཉིས་བཤད་པ་ལ། །སྒྱིར་བཤད་པ་དང་། །སྡེ་ལྷ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ལ། །ལྷུང་བའི་
མཆོན་ཉིད་དང་། །དབྱེ་བ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། །ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་གང་ཞིག་བཅས་པ་ལས་འདས་པའི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ལྷུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་མི་དག་གི་ལ་ཡང་ལྷུང་བ་མེད་དམ་ཞེན་མེད་དེ། །ཡིད་
ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་ན། །ལུས་ངག་གང་རུང་གི་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་
དགོས་པའི་བྱིར། །དེ་སྐད་དུ་འོད་ལྡན་ལས། །ལྷུང་བའི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། །ལུས་དང་ངག་གི་ལས་འདས་པའི་
རང་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་ཐལ་བའི་རང་བཞིན་ཡངས་ཅིའི་བྱིར་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། །ཡིད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་
སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར། །སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་སྟོང་བ་བདུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ལུས་ཀྱི་
རྣམ་པ་གསུམ་དང་། །ངག་གི་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། །སྡེ་ཆོན་
ཀྱི་སྟོན་པ་མ་ལ། །དགོ་འདུན་ལྷག་མ། །ལྷུང་བྱེད། །སོར་བཤགས། །ཉེས་བྱས་དང་ལྷ། །བསྐྱུན་ལྷག་མ་མེད་པ་
དང་། །དགོ་འདུན་ལྷག་

༼ ། ། །

མ་དང་། གང་ཟག་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་དང་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། བཅ་བ་པལ་ཆེར་ལྟག་མ་མེད་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་
ཅིང་། ལྷུང་བྱེད་སོགས་གསུམ་ནི། གང་ཟག་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཆོག་ལེ་
ལས། སྒོམ་བ་ལྟག་མ་མེད་སྒྱུད་དང་། དག་འདུན་ལྟག་མས་དེ་ལྡང་དང་། དེ་བཞིན་གང་ཟག་ལྟག་མ་ཅན། ལྷུང་
བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྒྲགས། ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ། སྒྱུར་བའི་
ལྷུང་བ། སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་བའི་ལྷུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྡེ་ལྷ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡེ་ལྷའི་གཞི་ལ་
བཞུགས་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་སྒོམ་པོ་དང་། སྡེ་ལྷའི་ནང་
ཆན་དུ་མ་གྱུར་བའི་ཉེས་བྱས་གང་རུང་དུ་ངེས་ཏེ། བཅ་ལྟག་གི་སྒྱུར་བ་རྣམས་ནི་སྒོམ་པོ་དང་། ལྷུང་བྱེད་
སོགས་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་སྒོམ་ཆོག་གིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཉེས་བྱས་སྤྲོ་མོ་ཡིན་པས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་གི་གཞི་ལ་བཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་གྲོས་བྱེད་པ་དང་། ལྟན་ལས་ལྡང་བ་དང་།
གོམ་བ་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་སྡེ་ལྷའི་ནང་ཆན་དུ་མ་གྱུར་བའི་ཉེས་བྱས་སྤྲོ་མོ་ཁོ་ནར་ངེས་
སོ། །བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། །འདི་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
མ་བྱུང་སྟེ། གཞན་དོན་དུ་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་
གཞིའི་རྣམ་པའི་སྒོམ་པོ་

༼༡༩༽

ནམས་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་སྒྲིབ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་པོ་
མཐའ་དག་དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱའི་སྒྲོན་ས་མི་ཤེས་པ་མ་གྲུས་པ་བག་མེད་པ། ཉོན་མོངས་མང་
བའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་དང་བཞིའོ། །ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་གཉིས། དེ་
ཡང་པམ་པ་ནི་པལ་ཆེར་ཕྱིར་བཅོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་
བཞི་ནི། ཕྱིར་བཅོས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་བཞག་གོ། །དེ་སྐད་དུ། ལྷག་མ་དང་བཅས་
པར་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་པོ་ལྷུ་བ་ལས་ནི་དགེ་འདུན་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ལྷག་མ་མེད་པར་
གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་པོ་ལྷུ་བ་ལས་ནི་མ་བཅད་པར་ལྷག་པ་ལའོ། །ཞེས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འདིར་ཕྱིར་
བཅོས་པའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
འདིར་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་མེད་པ་སྟེ། པམ་པར་འབྱུར་བ་དག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། འོ་ན་པམ་པ་འཆབ་མེད་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིར་བཅོས་སུ་མེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་སྒྲོ་
ནས་སྒྲོམ་པ་རྣམ་དག་སྤར་སོར་ཚུད་པ་ཡོད་པས་ཕྱིར་བཅོས་པར་འགྲོའོ། །དེས་ན་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་སོར་
ཚུད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས། ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པར་ཕྱིར་བཅོས་

༼༩༠༽

པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་པམ་པ་ལ་འཆབ་བཅས་འབྱུང་བ་མང་བས་སྤྱིར་བཏང་པ་ལ་
ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། པམ་པ་ཡིན་ན་སྤྱིར་བཅོས་སུ་མེད་པའི་བྱ་བ་མཐའ་མི་
འཛིན། པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཡིན་ན་སྤྱིར་བཅོས་སུ་མེད་པས་བྱ་བ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་པམ་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས་སྤྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལྷག་མའི་དོན་ལ་སྤྱིས་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་པ་ལ་ཆེར་ཞལ་མ་ཐུན་པར་
སྒྲིམ་པ་རྣམ་དག་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ལ་འཛོག་པ་ནི་སྤྱིར་བཅས་པའི་ལྷང་དེ་དག་གཟིགས་ལམ་དུ་མ་སྤྱང་
ཞིང་། ཆོག་ལེ་ལས། སྒྲིམ་པ་ལྷག་མ་མེད་སྤྱོད་དང་། །ཞེས་པ་དེས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་སྤྱང་ཡང་དེའི་དོན་ནི་སྒྲིམ་
པ་ལ་ལྷང་བའི་སྤྱོད་ཀྱིས་གོས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་བཅོས་སུ་མེད་པ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ལྷག་མ་
ཞེས་པར་འབྲུལ་པར་མི་བྱའོ། །དེ་སྤྱོད་ཐུན་ཁ་ཅིག་ ལྷང་བའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པ་ཞེས་
འཆད་པ་ནི། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ལྷང་བ་གང་གི་ལྷག་མ་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་དེ་ནི་དགེ་འདུན་
ལྷག་མ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐུགས་ཅི་གཏད་པར་སྤྱང་ཡང་། དེའི་དོན་ནི་ཁུ་བ་སྤྱང་བ་དང་། རེག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ལྷང་བ་གང་དང་གང་གི་ལྷག་མ་འཕམ། སྤྱིར་བཅོས་དགེ་འདུན་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ནི་

༼༩༽

དག་འདུན་ལྷག་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །གཞན་དུ་ན་པམ་པ་དེ་ལྷུང་བ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་གནས་ཏེ། དེ་
ལྷག་མ་མེད་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ལྷག་མའི་གོ་དོན་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིར་བཅོས་དག་འདུན་ལ་རག་ལས་
པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། དག་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་བྱུང་མཐའ་ནི་མི་འཛིན་ཏེ། པམ་པ་དང་ལྷག་མའི་
ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པོ་ལྷུ་ཡངས་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། གཞུང་འདིའི་ཕྱིར་
བཅོས་ཀྱི་གཞི་ལས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་གཏོགས་པའི་སྒྲིམ་པོ་ལྷུ་བ་ལས་ནི་དག་འདུན་ལྷུ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་ལའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བའི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲིན་གསུམ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་བ།
གཉིས་ལས་བྱུང་བ། གསུམ་ཆར་ལས་བྱུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ལུས་རྒྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་
ཁྲིམ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་། ལུས་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་
མཆམས་ནང་ཅིག་ཏུ་ཉལ་བའི་ལྷུང་བ་ལྟ་བུ། དག་རྒྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི། མ་བསམ་པར་བྱུང་མེད་དག་ལ་ཆོག་
ལྷའམ་བྱུག་ལས་ལྷག་པར་ཆོས་སྒྲིན་པའི་ལྷུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་རྒྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི། གསོ་སྦྱོང་གི་ཆེ་ལྷུང་
པའི་སྒྲིན་ཡོད་མེད་ངེས་པ་ན། སྒྲིན་ཡོད་བཞིན་དུ་སྦྱ་བར་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆོག་ལེ་ལས། ཁྲིམ་
ཅིག་དག་སྒྲོང་བྱུང་མེད་དང་། གལ་ཏེ་མི་ཤེས་ལྷན་ཅིག་ཉལ། །

༼༩༽

ཁུབ་གསུམ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་དང་། །གནས་ཅིག་འདི་ནི་ལུས་ཀྱི་ལོ། །བྱད་མེད་དག་ལ་རྒྱུད་པ་ནི། །ལྷའམ་
བྱུག་གི་ཆོས་སྟོན་ན། །མ་བསམ་པར་ནི་ལྷག་པའི་ཆོག་། །སྤྲུམ་པ་ལ་ནི་དག་གིར་བརྫོད། །གསོ་སྦྱོང་དུས་ཆེ་
བྲིས་ན་ཡང་། །སྦྱོན་ཡོད་སྤྲུམ་པར་མི་བྱེད་པ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ནི། །ཉེས་བྱས་ཉིད་དུ་མཁས་པས་
རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། བྱི་མ་འདི་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཅེས་བཤད་ཀྱང་། རོ་བོ་ལུས་དག་གང་རུང་གི་ཉེས་པ་
ཡིན་གྱི། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལམ་དུ་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལུང་ལས། བཅུན་པ་སེམས་འབའ་ཞིག་ལ་
ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། ཡོད་དེ་གསོ་སྦྱོང་མི་བྱེད་ནོ། །ཞེས་གསོ་སྦྱོང་མི་བྱེད་པ་དེ་སེམས་འབའ་
ཞིག་གི་ལྷུང་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་རགས་པ་མེད་པ་ཅུ་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན་གྱིས། རིག་བྱེད་ཡེ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁ་རྒྱུ་པར་སྦྱར་བ་དང་། བ་སྤྲུག་ཡོ་བའི་རིག་བྱེད་སྤྲུམ་པ་དང་
ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་སྦྱོང་མ་རྒྱ་བོའི་པམ་པ་ཆབ་པའི་ལྷུང་བ་དེ་ཡང་རིག་བྱེད་རགས་པ་དང་མི་
ལྷན་ཡང་སྤྲུམ་པ་དང་ལྷན་པས་ལུས་དག་གང་རུང་གི་ལྷུང་བ་ལས་མ་འདས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས།
ཉེས་བྱས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་གྱིས། སེམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁ་རྒྱུ་པར་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་པ་
རིག་བྱེད་དེ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། དེས་ན་གཉེན་པོ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དེ་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
གནད་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ལྷུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། ལུས་

༼༩༣༽

རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན་མི་དགོ་བ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་མི་དགོ་བར་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་
ལྷན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་ལྷན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་བསམ་པར་
བསྐྱབ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་འདས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ནི་མཐའ་ཅིག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། བསམ་
བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་འདས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ནི་མི་དགོ་བ་ཡིན་པས། ལྷུང་བ་ལ་མི་
དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་འབྲུལ་བ་མེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆོག་ལེ་ལས། མ་བསམ་ཐུབ་
པའི་བསྐྱབ་པ་འཇམ། དགོ་འདུན་ནང་ཁྲིམས་བྲལ་གྱུར་ན། །ལུང་མ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་སྟེ། །ལྷུང་མེད་དགོ་བ་
རྣམས་ཀྱང་མིན། །ཡང་དག་བསམ་ནས་འདས་ན་ནི། །མི་དགོ་བ་ཉིད་ཁོ་ནར་གྱུར། །ཞེས་སོ། དགོ་བར་གྱུར་
བའི་ལྷུང་བ་ནི་མེད་དེ། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྦང་སྟེ། མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་
ལག་ཁང་སོགས་ལ་སྐྱེས་པའི་རྩ་སྟོན་གཙོད་པ་དང་། མཆོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཏོག་འཛོར་བ་སོགས་ལ་ལྷུང་བ་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞན་དོན་དུ་མངོན་ཆོན་ཅན་ཉོ་ཆོང་བྱས་པ་ལ་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཞན་
དོན་དུ་ཡིན་ཡང་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་ཉེ་བ་སོགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་ཆགས་པའི་བསམ་པས་ཀུན་ནས་སྦངས་

༼༩༩༽

བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་གཞན་དོན་དུ་མ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་རབ་དབྱེ་ལས། ཉན་ཐོས་
སེམས་ཅན་དོན་ཡིན་ཡང་། །འདོད་ཆེན་པོ་ལ་ལྷུང་བ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། བྱ་བའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། བྱ་དགོས་པ་
མི་བྱེད་པ་དང་། བྱར་མི་རུང་བ་བྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསོ་སྦྱང་མི་བྱེད་པའི་ལྷུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
ནི། སྒོག་གཙོད་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། རང་ཁོ་ནས་བྱེད་དགོས་པ་དང་།
གཞན་ལ་བཙུལ་བས་ཀྱང་འབྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་ཆངས་སྦྱོད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒོག་
གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྡེ་ལྔ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བཅ་པ། དག་འདུན་ལྷག་མ།
དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་སྒྲོམ་པོ། ལྷུང་བྱེད། སོར་བཤགས། ཉེས་བྱས་བཤད་པ་དང་རྣམ་པ་དུག་དང་པོ་ལ།
མཆན་ཉིད། སྒྲོད་ན། དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རྟེན་ལ་སྦྱེས་པའི་དངོས་གཞིའི་
ལྷུང་བ་གང་ཞིག་ཉན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པ་རྣམ་དག་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་པམ་པའི་མཆན་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤང་བྱ་ཉན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱབ་པ་པམ་པར་བྱས་པས་ན་པམ་པ་སྟེ། ཆོག་
ལེ་ལས། ཉན་མོངས་དབྱེ་པམ་ཁས་སྤངས་ནས། ཉན་མོངས་དག་ལས་པམ་པས་ན། །དེས་ན་པམ་པམ་པ་དང་
ནི། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཟད་པར་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཐུན་མོང་པའི་པམ་

༼༩༫༽

ངག་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སློ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ལ་ལུས་དང་
ཡིད་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་སློག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱེན་པར་ལེན་པ་ལྟ་བུའོ། །ངག་དང་ཡིད་
གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་བྱུང་མེད་ལ་ཆོག་བྱུག་ལས་ལྷག་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །སློ་གསུམ་
ཆར་ལས་བྱུང་བ་ནི། བསམ་བཞིན་དུ་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །ངོ་བོའི་སློ་
ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས། འདི་གཉིས་གྱི་བྱུང་པར་ནི།
ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་ཁོ་ནས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་བཅས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིག་པར་འགྱུར་
བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མི་དགོ་བ་གཟུགས་ཅན་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ཡང་
རིགས་གནས་སློས་པས་ནི། བམ་བ་སོགས་མི་དགོ་བར་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་རྣམས་བྲིམ་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲིག་པར་
འགྱུར་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱུ་བའི་ཆེད་དང་། གཟུགས་ཅན་སློས་པས་ནི་ཡིད་གྱི་མི་དགོ་བ་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པ་སེལ་ལོ། །མཆོན་གཞི་ནི་སློག་གཅོད་དང་མ་བྱེན་ལེན་ལ་སོགས་
པའི་ལུས་ངག་གི་མི་དགོ་བ་རྣམས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅི་
རིགས་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་བཅས་ལྡན་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་
མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་

༼ ༩༩ ༽

ནི་བཅས་ལྡན་རབ་བྱུང་གི་ཆང་འཕྱང་བ་དང་། སྤྱི་ཤོད་ཁ་ཟས་ཟ་བ་དང་། སྤྱི་བ་གཙོད་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ཡང་སློག་གཙོད་སོགས་ནི་བྱིམ་པས་སྤྱད་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཁོ་ན་དང་བཅས་ལྡན་རབ་
བྱུང་གིས་སྤྱད་ན་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཆང་འཕྱང་བ་སོགས་ནི་དགེ་བསྟེན་
མ་ཡིན་པའི་བྱིམ་པ་པལ་མོ་ཆེས་སྤྱད་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད། དགེ་བསྟེན་དང་བཅས་ལྡན་རབ་བྱུང་གིས་སྤྱད་
ན་བཅས་རྒྱུ་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་འབྲེལ་པར། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་གྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྦྱོན་ཆགས་པའི་བྱིར། བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་སྤྱད་པའི་དབང་གིས་བཀག་པའོ། །ཞེས་དང་།
མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས། རི་ལྟར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ཞེས་ན། རང་
བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་
ནས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཆང་ནི་རི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བར་གཉེན་པོའི་སྒོ་ཁོ་ནས་བཏུང་བར་རུས་སོ། །གང་
སྤྱོད་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་ནས་འཕྱང་བའི་སེམས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། གང་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་
པའི་ཆོད་རིག་ནས་འཕྱང་བའི་སེམས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤྲོམ་གསུམ་ལས། དེས་
ན་མཛོད་དང་བསྟན་

༼༩༽

བཅོས་ལས། །རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་དང་། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱས་ཏེ་
གསུངས། །རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྤྲིག་པར་འགྱུར། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ། །བཅས་པ་སྤྱིན་ཆད་ལྟར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྟར་བ་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ནི་
དོན་ཅིག་གོ། །ཁ་ཅིག་མི་དགེ་བར་གྱུར་བའི་ལྟར་བ་ཡིན་ན། །རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་
གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། །འོན་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བཅས་ལྡན་རབ་གྱུར་གིས་སྤྱོས་
འགྱུར་འཁྱུང་བའི་ལྟར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། །བཅས་རྒྱུད་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །སྤྱར་དངས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་སྤྱིར། །ཡང་ཁ་ཅིག་བཅས་ལྡན་དགེ་སྦྱོང་གི་རྒྱུད་
གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ན། །ལྟར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཡང་མི་འཐད་དེ། །འོན་དགེ་སྦྱོང་ལོར་ཅན་
གྱིས་རྒྱལ་པོའི་ཤིང་ར་ནས་ཤིང་བརྒྱས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། །མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་
ཡིན་པར་ཐལ། །རྒྱལ་པོའི་ཤིང་རྟ་ཤིང་བརྒྱ་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་དགེ་སྦྱོང་ལོར་ཅན་དེ་བཅས་ལྡན་དགེ་སྦྱོང་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་མི་ཆངས་སྦྱོད་ཀྱི་པམ་པའི་བཅས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །མི་ཆངས་སྦྱོད་ཀྱི་པམ་
པའི་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་ལོར་ཅན་གྱིས་ཤིང་བརྒྱས་པ་ལ་ཉེན་ནས། །མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་བཅས་འདུག་པའི་

༼༥༽

ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྟོར་ཅན་གྱིས་ཤིང་བརྒྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལྷུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་
པ་རྩེ་ཏ་ཆེན་པོས། དེས་ན་ཐུབ་པས་ལས་དང་པོས། །ཉེས་པ་བྱས་ཀྱང་ལྷུང་མེད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་དཔྱོད་ལྡན་དག་གི་སྦྱིང་ལ་གཅེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་པམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་པལ་ཆེར་ནི། བཅས་
རང་གཉིས་ཀའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པས་མི་དགོ་བ་ཡིན་ལ། བཅས་ཀྱང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་
རྣམས་ལ་མི་དགོ་བ་དང་ལྷུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་དུག་གསུམ་གང་རུང་གི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་ཆང་བརྟུང་བ་སོགས་ནི་མི་དགོ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ།
ཆང་འཐུང་བ་སོགས་ནི་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་ལྷུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། ལྷུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། དག་བཅོམ་པས་ཉེས་པ་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་ཉེས་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་མེད་ཟེར་བ་ནི་མི་
འཐུང་དེ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ཡང་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་ལོན་གྱི་བར་དུ་གནས་སྐྱེ་མ་ལ་ཉེན་
དགོས་པར་བཞག་པས་ན། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ཀྱང་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་དགོས་པར་
གསལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་ནི་མེད་

༼༩༩༽

བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། མི་ཆངས་སྟོང་དང་བརྟུ་བ་
དང་། །མི་ལ་བསད་པར་མི་བྱ་དང་། །བརྟུན་དུ་སྟོང་དང་བཅས་བ་ཡི། །ཆོས་བཞི་འདིར་ནི་གསུངས་བ་
ཡིན། །ཞེས་བ་ལྟར་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་ལ། སྟེང་གཞི། ཉེས་དམིགས། ལྟར་བའི་རྒྱ་ཆོགས་ཡན་ལག་གི་
རྣམ་པར་གཞག་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྟོན་བ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ནས་ཡུལ་མཉན་ཡོད་དུ་
དགེ་སྟོང་བཟང་སྟོན་གྱིས་ཉེས་བ་མི་ཆངས་སྟོང་བྱས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་བས་བསྐབ་བ་བཅས་པའི་བན་
ཡོན་བཅུ་གཞིགས་ནས་མི་ཆངས་སྟོང་གྱི་པམ་བའི་བཅས་བ་དང་པོར་མཛད། དེའི་རྗེས་སུ་དགེ་སྟོང་དགོན་བ་
བས། སྟོ་མོ་ལ་ལོག་པར་སྟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དུད་འགྲོའི་སྟེས་གནས་སུ་གཏོགས་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མི་
ཆངས་པར་སྟོང་བ་བཀག་སྟེ། སྟེང་ཡང་བཅས་བ་གཉིས་བ་མཛད་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དགག་པའི་རྗེས་སུ་
དགག་བ་བཅས་བ་ཡིན་པས་རྗེས་བཅས་ཡིན་ནོ། །འདིར་དོགས་པའི་གནས་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། འོ་ན་སྟོ་མོ་ལ་
ལོག་པར་སྟོང་པའི་ཆོ། དགོན་བ་བ་དེ་མི་ཆངས་སྟོང་གྱི་པམ་བའི་བཅས་བ་དང་ལྟན་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན།
ཡིན་ན་དེའི་ཆོ་དགོན་བ་བས་མི་ཆངས་སྟོང་གྱི་པམ་བའི་བཅས་བ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལོག་པར་
སྟུང་བ་དེ་ཡང་པམ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་གནས། མ་ཡིན་ན་དེའི་གོང་དུ་དགེ་སྟོང་བཟང་སྟོན་ལ་མི་
ཆངས་སྟོང་།

༩༡༠༽

གྱི་བཅས་པ་མཛད་ཟིན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དགོན་པ་བ་དེ་མི་ཆངས་
སྟོང་གྱི་པམ་བའི་བཅས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དེའི་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པས་ན།
དེའི་ཆེ་བཅས་པ་ལས་འདས་པར་ཡང་མ་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་ལོག་པར་སྟུང་བ་དེ་ཡང་པམ་བར་ཐལ་བའི་
སྟོན་མ་མཆིས་སོ། །གཉིས་པ་ཉིས་དམིགས་ནི། ལུས་སོག་དང་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་
སོགས་པ་མཐོང་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་སྟོན་ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བྱེ་མར་འབྱུང་བ་
ཡང་མཐའ་ལས་སོ། །ལྟར་བ་འོག་མ་དག་ལ་ཡང་ཉིས་དམིགས་འདི་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཡན་
ལག་གི་རྩི་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ། ཡན་ལག་ཆང་བ་ལ་པམ་བར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ལ་ན་
སྟངས་སོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཞི་བསམ་པ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གཞུང་
ལས། ཟག་བྱེད་དོ། ཞེས་པས་རྟེན་བྱེད་པོའི་དབང་པོ་བསྟན་དེར་རོ་མ་ཉམས་པར་རོ་ཁའམ་བཤའ་བའི་ལམ་
དུའོ། །ཞེས་པས་རྟེན་བྱ་མའི་སྒོ་གསུམ་བསྟན། དེ་ཡང་རྟེན་བྱེད་པོ་དབང་ནི་དགེ་སྦྱོང་རང་གི་ཡིན་ལ། བརྟེན་བྱ་
མའི་སྒོ་ནི་མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་། མིར་གྱུར་བའི་སྦྱེས་པ་གཞན་དང་། བྱད་མེད་དང་། མ་ནིང་དང་།
སོན་པོ་དང་། ལུས་བྱེད་དུ་ཡོངས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་བཤའ་ལམ་ཟག་བྱེད་གསུམ་

༼ ༡༠༡ ༽

དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཁ་དང་བཤད་ལམ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། རྟེན་པ་ཉིད་དང་།
མ་རིང་ཉིད་དང་། རོ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། རང་གིས་བརྟེན་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་པ་
ལ་འདུ་ཤེས་དང་། ཀུན་སྒྲོང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་དགེ་སྒྲོང་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་མ་གྲུལ་བ་ཞིག་
དགོས་ཏེ། དགེ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གྲུལ་ན་དངོས་གཞིའི་ལྟངས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་
རོ། །དེ་སྐད་དུ། དགེ་སྒྲོང་གི་དངོས་པོར་མི་ཤེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལུང་ལས།
གལ་ཏེ་དགེ་སྒྲོང་གི་དངོས་པོར་ཤེས་ན་ནི། གཞི་ཇི་བཞིན་དུ་ལྟངས་བར་འབྱུང་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་སྒྲོང་གི་དངོས་
པོར་མི་ཤེས་པ་སྒྲིས་པ་ལ་ནི་ལྟངས་བར་མི་འབྱུང་ཏེ། སེམས་འབྱུགས་པ་དང་། ཆོར་བས་ཉེན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཞུང་ལས། བདག་ནི་ཉམས་པའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་ཅན་ལ་ཡང་ན་སྤང་
བ་མེད་དོ། །ཅེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། འདི་ནི་དགེ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཉམས་པ་མ་
ཡིན་གྱི་པམ་པ་མ་གྱུར་བ་ལ་སེམས་འབྱུལ་བའི་དབང་གིས་པམ་པ་གྱུར་བའོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་
མི་ཆངས་སྒྲིད་ཀྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་དངོས་གཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི་རིག་
པའི་བདེ་བ་སྒྲོང་བར་འདོད་པའོ། །སྒྲོར་བ་ནི། བཟོད་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་

༼ ༡༠༩ ༽

བསྐྱོད་པར་བྱེད་པ་དེས་རེག་ཅིང་ལུས་ལ་རེག་པ་དང་། རྟེན་བྱ་དང་བརྟེན་བྱེད་པའི་ཚུན་སྦྱོར་བར་བྱེད་
པའོ། །མཐར་ཐུག་གི་ནི། རྟེན་བྱར་བརྟེན་བྱེད་བཅུག་པའི་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བ་དེ་ཉིད་དེ། བཅུག་རེག་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱས་ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟེན་བྱ་མའི་སྒོ་
གསུམ་གང་རུང་དུ་བརྟེན་བྱེད་པའི་ཐག་བྱེད་རེག་ཅིང་བཅུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་
དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ་དེ་མི་ཆངས་སྦྱོང་གི་པམ་པའི་མཆན་ཉིད། འདི་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། པའི་
རྒྱད་གྱི་པམ་པ་དང་། མའི་རྒྱད་གྱི་པམ་པའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ལ་ན་སྤྲད་སོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་
ནི། རྟེན་བྱ་མའི་སྒོ་གསུམ་པོ་དེ་སྔག་ཆགས་སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་པས་ཅུང་ཟད་ཟེན་པ་ཉིད་དང་། སྤངས་པ་དང་།
རུལ་བ་དང་། འག་ཐགས་པར་གྱུར་པ་དང་། སྔག་ཆགས་དག་གིས་ཐོས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྒོམ་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་
གིས། པམ་པ་ནི་མི་བསྐྱེད་དེ། མའི་སྒོ་གསུམ་ཉམས་པ་དེར་བཅུག་པ་ལ་ནི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་མི་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་འབྲིག་པ་སྦྱད་མི་བཟོད་པའི་པོ་མོ་མ་ནིང་དག་ལ་ཡང་།
ལྷུང་བ་ན་སྤྲད་དེ་སྒོམ་པོར་འགྱུར་གྱི་པམ་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་སྤྲད་དུ་ཉམས་པ་དག་ལ་ནི་སྒོམ་པོར་
རོ། །མི་རུང་བ་ཉིད་ལ་ནི་ན་སྤྲད་དོ། །ཞེས་དང་། ཕྱོགས་

༼ ༡༠༣ ༽

ཀྱི་དང་པོ་ཅུང་ཟད་ཟེན་པ་ཉིད་དང་། སྒྲངས་པ་ཉིད་དང་། རུལ་པ་ཉིད་དང་། ཟགས་པ་ཉིད་དང་། སློག་ཆགས་
དག་གིས་ཐོས་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་ནི་ཉམས་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། རྟེན་བྱེད་པོའི་དབང་པོ་ལས་སྤྲུམ་མི་རུང་བ་
བརྟེན་བྱར་བཅུག་པ་ལ་ཡང་སློམ་པོར་འགྱུར་གྱི། བམ་པ་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། ལས་མི་རུང་བ་བཅུག་ན་འོ། །ཞེས་
སོ། ཡང་སྒྲག་པ་དང་། རོ་ཆ་བས་ཆགས་སེམས་མེད་ན་རྟེན་བྱར་བརྟེན་བྱེད་བཅུག་ཟེན་ཀྱང་སློམ་པོ་ཙམ་ཡིན་
ཏེ། སྒྲག་པ་དང་རོ་ཆ་བས་ཀྱན་དུ་འདོད་ཆགས་མ་སྐྱེས་ན་འོ། །ཞེས་སོ། འདི་ནི་བསམ་བཤེས་ལན་ལག་མ་ཆང་
བ་ཡིན་འོ། །ཡང་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་བལྟ་བ་ནས་བརྟེན་བྱར་འཇུག་པ་དང་། རྟེན་བྱེད་ཀྱིས་བརྟེན་བྱ་ཆའི་སློ་
དག་ལ་མ་རེག་པར་འཇུག་པ་དག་ལ་ཡང་སློམ་པོ་ཙམ་འབྱུང་གིས། བམ་པར་ནི་མི་འབྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ལན་
ལག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། བལྟ་བ་དང་མི་རེག་པར་འཇུག་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་གཞི་
བསམ་སྦྱོར་བ་གསུམ་ཆང་ཀྱང་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་སྦྱོང་ན་སློམ་པོ་ཙམ་ཡིན་གྱིས། བམ་
པར་མི་འབྱུར་ཏེ་ཐར་ཐུག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་བསམ་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། དེ་དེ་དག་མ་
ཆང་བ་ནི་སློམ་པོ་དང་། གཉིས་མ་ཆང་བ་ནི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རིམ་བཞིན་རྟེན་བྱ་ཆའི་སློ་ཉམས་པར་
ཆགས་སེམས་དང་བཅས་ཏེ་བརྟེན་བྱེད་བཅུག་

༼ ༡༠༤ ༽

ཅིང་རིག་པ་དང་། ཉེན་བྱ་ཉམས་པར་ཆགས་སེམས་མེད་པར་བརྟེན་བྱེད་བཅུག་ཅིང་རིག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉེན་
དབང་གིས་དགོ་སྒྲོང་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་འགྱེལ་བ་དང་། བྱུང་མེད་ཉམས་ཐག་པས་དགོ་སྒྲོང་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་དེའི་མགུལ་བ་ནས་འབྱུང་བ་སོགས་ལ་ནི་ལྟར་བ་ཡི་མེད་དོ། །བརྗོད་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་འགྱེལ་བ་ལ་ནི་
ལྟར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །དགོ་སྒྲོང་མ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་མི་ཆངས་
པར་སྤྱད་ན། དགོ་སྒྲོང་མ་ལ་ལྟར་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་སྤྱོད་ཞིང་བསམ་བ་ཞེ་
ཐག་པ་ནས་མི་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྤར་འབྲིག་པ་བསྟེན་པའི་བྱིར། གཞན་ལ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ནི་
སྒྲོམ་སོ་འབྱུང་སྟེ་བསྟེན་པའི་བྱིར་གཞན་ལ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ནི་སྒྲོམ་སོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་ལོ་ཉི་
ཤུ་ཅ་དགུའི་སྐབས། མདོག་གི་དཀར་ཁུང་དགོན་པ་རུ། །འདུལ་འཛིན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། །རང་གི་
བན་པ་གསོ་བྱིར་སྤྱད། །ད་དུང་ལེགས་གསུང་འདུལ་བ་ཡི། །བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་དག་ལུང་རིག་གིས། །མཐའ་
དཔྱོད་རྣམ་གཞག་ཞིབ་མོའི་གཏམ། །སྒོ་གསལ་རྣམས་ལ་བརྗོད་པར་བྱ། །གཉིས་པ་དགོ་སྒྲོང་པ་མ་སྤྱན་མོང་
བའི་མ་བྱིན་ལེན་ནི། །སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། །མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ལོར། །མ་སྤྱད་དང་འཇུག་མོས་
བདག་གིར་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་བདག་

༼ ༡༠༥ ༽

ཏུ་བཟུང་བའི་འོར་དངོས་སུ་འཕྲོག་པ་དང་། འཇམ་བུ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་བདག་གིར་བྱེད་པ་དེ་སྤྱིར་མ་བྱིན་
ལེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་ནི་དགེ་སློང་འོར་ཅན་གྱིས་རང་གི་ཁང་པ་ཅིག་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་
པོའི་ཤིང་རྩ་ནས་ཤིང་བརྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་སྟོན་པས་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བ་མཛད་ལ། དེས་ན་དགེ་སློང་འོར་ཅན་ལ་
མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བྱུང་ཡང་། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལྷུང་བ་མི་བྱུང་ཞིང་། མ་བྱིན་ལེན་སློང་བའི་བསྐྱབ་པ་
བཅས་བྱིན་ཆད་གྱི་དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་གི་རང་གི་ཉེ་དུ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་འོར་བདག་མི་ལས་རྒྱ་སེམས་
གྱིས་དེ་ལ་དེ་ཡིན་གྱི་འདུ་ཤེས་མ་འབྱུང་བས་སྒྲོར་བ་ཅིག་གི་ནང་དུ་རིན་ཐང་ཆང་པའི་དངོས་པོ་མ་བྱིན་པར་
བསྐྱངས་ནས་ཐོབ་སློ་སྤྲེས་པའི་ལྷུང་བ་དེ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། རྒྱལ་མ་རྒྱར་
བཅུག་པ་དག་གིས་སོ། མངགས་པས་ཡུང་ངོ་། མ་བྱིན་པའོ། མ་ཤེས་ལྷ་ལ་སོགས་པའོ། རྒྱ་སེམས་གྱིས་སོ།
མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའོ། དེར་འདུ་ཤེས་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་བཅས་
ལྷན་དགེ་སློང་གིས་འོར་བདག་མི་ལས་རིན་ཐང་ཆང་པའི་དངོས་པོ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན།
མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་ཡིན་པས་བྲལ། བཅས་ལྷན་དགེ་སློང་གིས་འོར་བདག་མི་ལས་རང་དོན་དུ་རིན་ཐང་
ཆངས་པའི་དངོས་པོ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་ཡིན་

༩༡༠༩༽

བས་ཁྱབ། ཡང་དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་ཉིན་གཅིག་ལ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། མ་བྱིན་ལེན་
གྱི་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ། ཡང་དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་སྒྲོར་བ་གཅིག་གིས་ནང་དུ་དེ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་
ལྷུང་བ་ཡིན་ན། མ་བྱིན་ལེན་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་སྒྲོར་བ་གཅིག་གིས་ནང་དུ་རྒྱ་ཁྱ་
བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱོས་པའི་དེ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་བཅས་ལྷན་དགེ་སྤྱོད་གིས་ཞོར་བདག་མི་ལས་གཞན་དོན་དུ་རིན་ཐང་ཆང་
བའི་དངོས་པོ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལས་གཞན་དོན་དུ་དེ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་
པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་སྤྱོད་པོའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དངོས་
གཞིའི་རྣམ་པའི་སྤྱོད་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་དུ་ན་དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའོ།
ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷུང་བ་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་པོའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། བཅས་ལྷན་དགེ་སྤྱོད་གིས་དེ་ལས་རང་
དོན་དུ་དེ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་པམ་པའི་སྒྲོར་བའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་དེ་མ་བྱིན་པར་

༼ ༡༠༧ ༽

བསྐྱེད་སྒྲུབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་པོ་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་པོའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་
ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྦྱོར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་པམ་པའི་སྦྱོར་ལྷུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ། དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་ཉིན་གཅིག་ལ་ལན་གངས་གསུམ་དུ་བརྒྱས་ནས་མཐར་ཐེན་ཐང་ཆང་
བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་
ཉིན་གཅིག་ལན་གངས་དུ་མར་བརྒྱས་ནས་མཐར་ཐེན་ཐང་ཆང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་རིན་
ཐང་མ་ཆང་བའི་ཁོར་ལན་དུ་མར་བརྒྱས་པ་ལས་མཐར་ཐེན་ཐང་ཆང་ཡང་ལྷུང་བ་སྤྲོལ་ལྟེ་ལྟེ་བསྐྱེད་པ་ལས་
པམ་པ་མི་འབྱུང་བར་བཞག་པ་ལ་འབྲེལ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ལྷུང་པོ་ལས་རྒྱ་ན་ལན་རེ་རེ་ཞིང་
བསྐྱེད་སྒྲུབ་པ་ཐོག་དོ་ཅེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལྷུང་བ་སྤྲོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་རོ། བཞི་པ་ལ།

༩༡༠༩༽

བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཁོར་བདག་མི་བཅུ་ཐམ་པ་ལས། རང་དོན་དུ་སྒྲོར་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རིན་ཐང་ཆང་
བའི་དངོས་པོ་དགུ་མ་གྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན་དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་སྒྲོར་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་དུ་མ་མ་གྱིན་པར་
བསྐྱངས་པའི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེས་ཁོར་བདག་མི་བཅུ་ཐམ་པ་ལས་རང་དོན་དུ་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་བཅུ་ཐོབ་ན་པམ་པ་འབྱུང་
བར་བཤད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྱི་པོ་མང་པོའི་རྣམས་བརྒྱས་གང་གི་ཆེ། དེ་དེའི་སྐྱལ་བས་
རིན་ཐང་ཆང་བ་རྒྱལ། །ཅེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་གྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་མ་གྱིན་ལེན་གྱི་ཆར་གཏོགས་གྱི་སྒྲོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་གྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་ལས་
ཡངས་པའི་ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལས་རང་དོན་དུ་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་བཅུ་ཐོབ་
པའི་དངོས་གཞིའི་ལྷང་བ་དེ་མ་གྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་བརྒྱ་བའི་ལྷང་དེའི་ཕྱིར་
རོ། དེ་བཞིན་དུ་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་བཅུ་ཐམ་པའི་ཁོར་བདག་མི་གཅིག་ལ་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་
ཐོབ་པ་ནས་དགུ་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་ལྷང་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་གྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཁན་གྱི་གངས་
དང་

༩༡༩༽

མཉམ་པའི་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བརྟུ་མཁའ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་ན་པམ་པར་
འབྱུང་ཏེ། ལུམ་བརྟུ་པ་ལས། སྐྱེ་བོ་མང་པོས་གང་ཆེ་བརྟུ་བྱེད་ན། དེ་ཆེ་རང་སྐྱལ་རིན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་
ཅེས་དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས། དབྱལ་བར་བྱ་བ་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་ཆ་སོ་སོའོ། རྟུན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ངོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མཆོན་ནས་བཅས་ལྟན་དགོ་སྟོང་བཅུ་ཐམ་པས་ནོར་བདག་མི་བཅུ་ཐམ་པ་ལ་རྟུན་པམ་
པ་འབྱུང་བ་ལ་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་བརྟུ་ཐམ་པ་ཐོབ་དགོས་ཏེ། དེའི་པམ་པ་འབྱུང་བ་ལ་རྟུ་བྱེད་ཀྱི་དགོ་
སྟོང་རེ་རེས་ཀྱང་ནོར་བདག་གི་གངས་དང་མཉམ་པའི་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་རེ་རེ་ཐོབ་དགོས་པས་སོ།
དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་ལ། བཅས་ལྟན་དགོ་སྟོང་གིས་རང་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྟུ་བྱེད་རྟུ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་
བསྟོས་པའི་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་མ་བྱིན་པར་བསྐྱངས་པའི་སྦྱོར་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་འདྲའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ལྷུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་པམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་འདྲའི་
པམ་པའི་སྦྱོར་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་
པམ་པའི་སྦྱོར་བའི་སྟོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་བྱིན་

༼ ༡༡༠ ༽

ལེན་གྱི་སམ་པའི་སྒྲོར་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིར་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་སམ་
པ་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་ཆང་བའི་ཆད་ནི། བདོ་ཙྰ་བ་ལས། ཀ་ཀ་ནི་བཞི་ལ་མ་ཤ་ཀའོ། ལྷ་ཉིད་ནི་ཀར་ཤ་ས་ནའི་
བཞི་ཆའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། །གང་ན་དེའི་ཆོག་ས་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྟེན་ནས་སོ། །བརྒྱ་བའི་གནས་དང་། ཏུས་
གྱི་ཚེ་བ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཆེ་བ་ཉིད་གྱི་རིན་ཐང་གདབ་པར་མི་ཏུས་པ་ནི་རབ་གྱི་མཐར་བྱིན་པ་ཉིད་
དོ། །ཅེས་གསུངས་པས་བསྟན། །དེའི་དོན་ཡང་ཀར་ཤ་ས་ནའི་བཞི་ཆའི་ཆད་དང་མཉམ་པའི་དངོས་སོ་ནི་རྣམ་
པ་ཀུན་ཏུ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཙྰ་ལྷུང་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཡིན་ཞིང་ཀར་ཤ་ས་ནའི་བཞི་ཆའི་རིན་ཐང་གི་
ཆད་ལ་རྒྱུང་ཆད། འབྱིང་ཆད། ཆེ་ཆད་དང་གསུམ་ལས། དང་སོ་ནི། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། བཅུན་པ་མ་ཤ་
ཀ་གསུམ་བརྒྱས་ན་སམ་པར་འབྱུང་བར་མཆིས་སམ། བཀའ་སྒྲུལ་པ། །ཡོད་དེ་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། །མ་ཤ་
ཀ་གསུམ་ནི་ཀར་ཤ་ས་ནའི་བཞི་ཆའི་ཆད་ཏུ་བྱས། དེའི་ཆེ་མ་ཤ་ཀ་བཅུ་གཉིས་ཀར་ཤ་ས་ནའི་རབ་གྱི་རིན་ཐང་
གི་ཆད་ཏུ་བྱེད་དགོས་པས། གསུམ་ཉིད་ནི་ཀ་ཤ་ས་ནའི་བཞི་ཆའི་ཆད་ཡིན་འོ། །གང་ན་དེའི་ཆོག་ས་ཉིད་བཅུ་
གཉིས་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྟེན་ནས་སོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཅིག་ཐོབ་སོ། །ཀ་ཀ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲོན་བྱ་ཉི་ཤུའི་རིན་
ཐང་གི་ཆད་དང་། །མ་ཤ་ཀ་ནི་འགྲོན་བྱ་

༼༡༡༧༽

བརྒྱད་ཅུ་འཛིན་ཐང་གི་ཆོད་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འགྲོན་བྱ་བརྒྱད་ཅུ་སྐབ་
གསུམ་མཐུ། དེ་དང་འཛིན་ཆོད་མཉམ་པའི་དངོས་སོ་ནི་མ་གྲིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་འབྱུང་བའི་འཛིན་ཐང་ཆོད་
ཡིན་ནོ། །འབྲིང་ཆོད་ལ་འབྲིང་གི་ཆོད་ཆོད་འབྲིང་གི་འབྲིང་ཆོད་འབྲིང་གི་ཆེ་ཆོད་དང་གསུམ། དང་སོ་ནི། མ་ལ་
ཀ་བཅུ་དྲུག་ལ་ཀར་ལ་པ་ནའི་ཆོད་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་བཞི་ཆ། མ་ལ་ཀ་བཞི་ནི་པམ་པ་འབྱུང་བའི་འཛིན་ཐང་
གི་ཆོད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་ལ་ཀ་བཞི་ནི་ཀར་ལ་པ་ནའི་བཞི་ཆའི་ཆོད་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་
ཆོད་ནི། མ་ལ་ཀ་ཉི་ལྔ་ལ་ཀར་ལ་པ་ནའི་ཆོད་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་བཞི་ཆ་མ་ལ་ཀ་ལྔ་ནི་པམ་པ་འབྱུང་བའི་
འཛིན་ཐང་གི་ཆོད་ཡིན་ཏེ། །དེའི་ཆེ་མ་ལ་ཀ་ལྔ་ནི་ཀར་ལ་པ་ནའི་བཞི་ཆའི་ཆོད་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་རྩ་བར་མ་ལ་
ཀ་ལྔ་གསུངས་པ་ཡང་འདིའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་ལོ། །གསུམ་པ་འབྲིང་གི་ཆེ་ཆོད་ནི། མ་ལ་ཀ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་
ལ་ཀར་ལ་པ་ནའི་ཆོད་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་བཞི་ཆ་མ་ལ་ཀ་བརྒྱད་ནི་པམ་པ་འབྱུང་བའི་འཛིན་ཐང་གི་ཆོད་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་ལ་ཀ་བརྒྱད་ནི་ཀར་ལ་པ་ནའི་བཞི་ཆའི་ཆོད་ཡིན་པས་སོ། །ཐོག་མཐའ་གཉིས་སོ་འདི་ནི་རྒྱ་ཆེར་
འབྲེལ་ལས། །ལ་ལར་ནི་མ་ལ་ཀ་བཅུ་དྲུག་ཉིད་ལ་ཀར་ལ་པ་ནའི་གཅིག་ཡིན་ལ། ལ་ལར་ནི་མ་ལ་ཀ་སུམ་ཅུ་རྩ་
གཉིས་ཉིད་ལ་ཀར་ལ་པ་ནའི་གཅིག་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

༼ ༡༡༣ ༽

གསུམ་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་ཆས་ཕྱེ་བའི་ཆེ་ཆད་ནི་ཡུལ་དུས་གང་དུ་མ་ཤིག་ག་བཞི་བཅུ་ལ་ཀར་ཤིག་པ་
ནའི་ཆད་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ། དེའི་བཞི་ཆ་མ་ཤིག་ག་བཅུ་ནི་དགེ་སློང་ལ་པམ་པ་དང་། དགེ་ཚུལ་ལ་མ་བྱིན་ལེན་
གྱི་ཅ་ལྟ་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་ཤིག་ག་བཅུ་ནི་ཀར་ཤིག་པ་ནའི་བཞི་ཆའི་ཆད་ཡིན་པས་
སོ། །འདི་ནི་ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས་མ་ཤིག་ག་ལྟ་ལས་ལྟག་པ་བརྟུན་ན་པམ་པར་མི་འབྱུང་བ་མཆིས་
སམ། །བཀའ་སྩལ་པ། ཡོད་དེ། གང་ན་མ་ཤིག་ག་བཞི་བཅུ་ལ་ཀར་ཤིག་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས། ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ལྟ་ལས། དང་པོའི་ཆེ་བཅས་ལྟན་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱིས་མ་ཤིག་ག་སུམ་
ཅམ་བརྟུན་པས་པམ་པ་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་པའི་ཆེ་གསུམ་ཅམ་བརྟུན་པ་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བར་བཞི་བརྟུན་
པས་པམ་པར་འབྱུང་། གསུམ་པའི་ཆེ་བཞི་བརྟུན་པས་པམ་པ་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བརྟུན་པས་པམ་པ་འབྱུང་བ་
སོགས་རིགས་སྟེང་། དེས་ན་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཀྱི་སྟོན་སྟེང་བ་
ལྟ་ཡོད་དེ། རིན་ཐང་ཆུང་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་པམ་པ་འབྲིང་གི་ཆུང་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་པམ་པ་
འབྲིང་གི་འབྲིང་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་པམ་པ། འབྲིང་གི་ཆེ་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་པམ་པ། རིན་ཐང་
ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་པམ་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། བཅས་ལྟན་དགེ་སློང་གིས་ཀར་ཤིག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་
བའི་དུས་སུ་

༼ ༡༡༣ ༽

དེའི་བཞི་ཆའི་ཆད་ཀྱི་མ་ཤེས་ཀྱི་གསུམ་བརྒྱུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་པམ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཀར་ཤེས་པ་ནི་མང་
བའི་དུས་སུ་བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུས་པ་འདི་པམ་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཀར་ཤེས་པ་ནི་མང་
ཉུང་འབྲིང་པའི་དུས་སུ་བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བརྒྱུས་པ་འདི་པམ་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཀར་ཤེས་པ་
ནི་དགོན་ལ་གཏོགས་པའི་དུས་སུ་བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུས་པ་འདི་པམ་པ་ལྟ་བུ། ལྟ་བུ་པ་ནི།
ཀར་ཤེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོན་པའི་དུས་སུ་བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་གིས་མ་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུས་པ་འདི་པམ་པ་ལྟ་བུ་
བུ་ལོ། །འདི་དག་ལ་དུས་དང་ཆེ་སྐྱུར་ནས་ཅི་བ་གཤམ་ཆེ་ཡིས། ཁ་ཡངས་ལ་བཏང་ན་འཇུག་པ་འཆོལ་ཉེར་ཡོད།
དེ་ལྟའི་ནང་ནས་གང་གཙོ་ཆེ་སྟམ་ན། ཁ་ཅིག་འབྲིང་གི་འབྲིང་ཆད་གཙོ་ཆེ་གསུངས་པ་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། ཡུལ་
དུས་དང་སྐྱུར་ནས་ཅི་བ་མ་གཏོགས། ལྟ་བུ་པ་ལ་གཙོ་ཆེ་ཆུང་འཆད་མི་རིགས་སོ། །འབྲིང་གི་འབྲིང་ཆད་ཀྱི་
ཆེ་འགོན་བུ་བཞི་བརྒྱའི་ཆད་དང་མཉམ་པའི་དངོས་པོ་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་ཅ་ལྟ་འབྱུང་བའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་
དེ་ཀར་ཤེས་པ་ནིའི་བཞི་ཆའི་ཆད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་མ་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཀར་ཤེས་པ་ནིའི་བཞི་ཆའི་ཆད་
ཡིན་པ་གང་ཞིག་མ་ཤེས་ཀྱི་རེ་རེ་འགོན་བུ་བརྒྱའི་ཆད་ལྟའི་ཆད་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཀ་ཀ་ནི་
བཞི་ལ་ནི་མ་ཤེས་ཀྱི་གཅིག་སྟེ། འགོན་བུ་བརྒྱའི་ཆད་ལྟའི་རིན་ཐང་གི་མིང་ཡིན་ཏོ། །ཞེས་

༼ ༡༡༤ ༽

གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། བོད་འདིར་འབྱུང་མང་བའི་དུས་སུ་ནས་ཁལ་བཞི་ཙམ་བརྒྱས་ན་
པམ་བ་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་ཚང་སྟེ། འབྱུང་མང་བའི་དུས་སུ་འགྲོན་བྱ་ལྔ་ཙམ་དེ་ལ་ནས་བྲེ་དེའི་རིན་ཐང་
རིགས་པས་སོ། །དེས་མཚོན་ནས་འབྱུང་གོན་པའི་དུས་སུ་ནས་ཁལ་གཉིས་ཙམ་དང་། ལྷ་གི་ལ་སོགས་པའི་
དུས་སུ་ནས་ཁལ་བྱེད་ཙམ་ལ་ཡང་རིན་ཐང་ཚང་བས་དེ་ཙམ་བརྒྱས་ན་ཡང་པམ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ། །རིན་
ཐང་མ་ཚང་བ་བརྒྱས་ན་ཡང་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རིན་ཐང་མ་ཚང་བའི་ལྷུང་བ་པལ་ཆེར་ནི་པམ་
པའི་ཆར་གཏོགས་གྱི་སྒྲིམ་པོ་དང་། སྤུ་མོ་འགའ་ཞིག་ནི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ། །ལྷུང་བ་འདི་ནི་ཀུན་ལ་འབྱུང་ཉི་
ཞིང་། འབྱུང་ཚུལ་ཡང་རྣམ་གྲངས་མང་ལ་ཤེས་དཀའ་བ་ཡིན་པས་འཕྲང་ཆེན་འདི་ལ་ཀུན་གྱིས་བཟབ་འཆལ་
སོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲོགས་པ་འདི་བརྒྱས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ན་ལྷུང་བ་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། མི་གཞན་གྱི་
རིན་ཐང་ཚང་བ་ཡིན་ཆད་གྱི་ནོར་ལ་སོགས་པ་སྒྲོགས་ནས་རང་གིས་བདག་གིར་བྱས་ན་དགེ་སྒྲོང་ལ་པམ་བ་
དང་། དགེ་ཚུལ་ལ་པམ་འབྲེེ་རྩ་ལྷུང་འབྱུང་སྟེ། སུམ་བརྒྱ་པར། མངོན་སུམ་སྒྲོགས་པ་འཕང་དེ་དང་འབྲ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་ནས་ཁལ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རིན་ཐང་གི་ཚད་དུ་བཤད་པ་དེ་རྩ་ལྷུང་འབྱུང་བའི་རིན་
ཐང་གི་མ་མཐའི་ཚད་ཡིན་པས། དེ་ལས་ལྷག་པ་མི་གཞན་གྱི་ཡོ་བྱེད་དང་། དུལ་མཁར་

{ ༡༡༥ }

ཞིང་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་སྒོགས་པ་དང་། གཡོ་ཐབས་སུ་འཇུག་བྱས་པ་དག་གིས་བྱས་ན་པམ་པ་འབྱུང་བ་
ལྟ་སྒོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། གཞན་ཡང་རིན་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་རབ་སྒྲེགས་བམ་ལ་
སོགས་པ་སྒོགས་པའི་མ་བྱིན་ལེན་བྱས་ན་ཡང་ཆད་ལས་ཀྱང་པམ་པ་ལྷི་བར་འབྱུང་། མཆོད་པ་དང་། སྐྱུ་པ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་བཤད་དོ། །མ་བྱིན་ལེན་གྱི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཅེས་པ་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཞལ་སྒོར་རྒྱུད་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་ཆོག་ཅུང་ཟད་སྒོམ་ཡོར་དུ་འགྲོ་སྟེ། མ་བྱིན་ལེན་སྐྱི་ལ་རིན་ཐང་གི་
ཆད་བཅི་མི་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པའམ་དེའི་རྩ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཅེས་
ཞིབ་ཆ་སྐུར་ན་ལེགས་སམ་སྟུམ། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལྟར་བ་ཅམ་འབྱུང་བའི་ཆད་ལ་རིན་ཐང་ངེས་པ་མེད་ཅིང་།
རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྩ་ལྟར་འབྲུལ་སྒོར་ལས། དེ་ལ་རིན་ཐང་ནི་ནང་མ་གཅིག་འབྲངས་
པའི་ཁ་ཟས་བྱས་ན་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་པའི་བར་དུ་གྱུར་པ་པན་ཆད་གྱི་ལོངས་སྟོང་དེ། ཅེས་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་རྗེས་འབྲུག་ལ་ཐུགས་བཅི་བས་སྟོང་པ་དོག་སྒྲོགས་ནས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །འདུལ་འཛིན་དག་
གཡོས་སུ་བྱས་པའི་ཁ་ཟས་རིན་ཐང་གི་ཆད་དུ་མི་བཞེད་པ་ནི་འདུལ་བ་རང་རྒྱུ་དང་མ་ཐུན་ཏེ། མདོ་རྩ་ལས།
ཟན་དོན་དང་། འབྲས་ཆན་དང་། བྱེ་དང་། ཉ་ལ་

༩༡༩༥༽

དང་། འག་དང་། འཁྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་སྟོམ་གཞི་མེད་པ་འོད་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་
འདུལ་ལུང་བྲངས་པ་ལས། དགོ་སྟོང་གི་བསོད་སྟོམ་འབྲས་ཆན་གཞི་མེད་པ་བསྐྲངས་ནས་འགྲོད་པ་སྦྱེས་པ་
དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཉེས་པ་སྟོམ་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་སམ་པ་ཡིན་ན། བརྒྱུ་ལམ་བརྒྱར་བཅུག་པ་དག་གིས་སོ།
མངགས་པས་ཀྱང་རོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སམ་པ་ཡིན་པས་བྱིར། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་སམ་པ་ཡིན་ན། མ་
བྱིན་པའོ། །མ་འག་ཀྱང་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སམ་པ་ཡིན་པས་བྱིར། རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་
ཀུན་ནས་བསྐྲངས་པའི་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལྟར་ཡིན་ན། རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྟར་བ་
ཡིན་པས་བྱིར། བཅས་ལྡན་དགོ་སྟོང་གི་མིའི་འོར་རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་མ་བྱིན་པར་བསྐྲངས་པའི་ལྟར་བ་ཡིན་ན།
མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའོ། །དེར་འདུ་ཤེས་པས་སོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྟར་བ་ཡིན་པས་
བྱིར། མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོགས་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སམ་པ་ཡིན་ན། འོར་བདག་མིའི་འོར་ལ་མིའི་
འོར་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་ལྟར་བ་ཡིན་པས་བྱིར་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་དང་སོ་ལ། བཅས་ལྡན་དགོ་
སྟོང་གིས་སྤགས་ཀྱི་མ་ཐུས་མིའི་འོར་ཚུར་བཀྱག་སྟེ་རང་གི་མིག་ལམ་

༩༡༡༥༽

དུ་སྒྲུང་ནས་ཐོབ་སྒྲོ་སྒྲིམ་པའི་པམ་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན་དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། གསང་སྒྲགས་དག་གིས་རྒྱ་བརྒྱ་བརྒྱེད་ན། །རང་གི་
མིག་སྒྲར་སྒྲུང་ན་དེ་བརྒྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་པམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱའམ་བརྒྱར་བརྒྱག་པ་དག་གིས་སོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
པམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། མངགས་པས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་པམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དགེ་སློང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བརྒྱས་པ་དང་བརྒྱར་བརྒྱག་པའི་ལྷུང་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སློང་རང་གི་སྒྲགས་ཀྱི་མ་ཐུས་གཞན་གྱི་ཞོར་བཀྲུག་ནས་བརྒྱས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞན་ལ་མངགས་ནས་བརྒྱར་བརྒྱག་པ་དང་། བརྒྱས་པ་གང་རུང་གི་ལྷུང་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སློང་རང་གི་སྒྲགས་ཀྱི་མ་ཐུས་གཞན་གྱི་ཞོར་བཀྲུག་ནས་བརྒྱས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བཅས་ལྟན་དགེ་སློང་གིས་མ་ཤུག་གསུམ་བརྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་པམ་པ་
ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས།
བརྒྱན་པ་མ་ཤུག་གསུམ་བརྒྱས་ན་པམ་པར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྒྲུལ་ག། ཡོད་དེ་ཅེས་པ་

༩༡༩༽

གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མ་ལ་ཀ་ལྟ་ལམ། ལྟ་ལས་ལྟག་པ་གང་རུང་བརྟུས་པའི་
ལྟང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་གཞུང་ཆོག་གིས་དངོས་སུ་གྲུབ། གསུམ་པ་ལ། བཅས་ལྟན་
དགེ་ཚུལ་གྱིས་མིའི་འོར་རྒྱ་ཐང་ཆང་བ་རྟུ་སེམས་ཀྱིས་བརྟུས་པའི་རྩ་ལྟང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བཅས་ལྟན་དགེ་ཚུལ་གྱིས་རྟུ་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་རྩ་
ལྟང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅས་ལྟན་དགེ་
ཚུལ་ལ་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་རྩ་ལྟང་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་རྩ་བའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་རྩ་ལྟང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་གི་མ་བྱེན་
ལེན་གྱི་པམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། མདོ་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་ལྟང་བ་
ཡིན་ན། དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་གི་ལྟང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། བཅས་ལྟན་དགེ་སློང་གིས་སྐྱ་མི་
སྟན་པའི་མིའི་འོར་རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་བརྟུས་པའི་ལྟང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སློམ་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟུ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དཔེར་ན་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་ནམས་ཀྱི་རྩ་བ་བརྟུས་པ་བཞིན་སྟེ། གལ་ཏེ་
རྟུ་སེམས་མེད་ན་

༼ ༡༡༩ ༽

དེའི་ཆེ་ལྷུང་བ་མེད་དེ། བདག་གི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོར་
འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཁོར་
བརྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིས་བདག་ཏུ་
མ་བཟུང་བའི་ཁོར་བརྒྱས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མི་སྟན་པའི་མིའི་ཁོར་བརྒྱས་པའི་ལྷུང་བ་གང་ཞིག་
སྤྱི་མི་སྟན་པའི་མི་ལ་ཁོར་ལ་འཛིན་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ཅུ་བ་ལས། བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྟན་ན་
ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ལ་བཅས་ལྟན་དག་སྒྲོང་གི་ཁོར་བདག་མིའམ་
མི་མ་ཡིན་གང་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ངང་ནས་དོན་ལ་མིའི་ཁོར་བརྒྱས་པའི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མདོ་ཅུ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་པམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་
པ་ཡིན་ན། གཞི་བསམ་སྒྲོར་བ་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཀུན་ཆང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོར་བདག་མིའི་ཁོར་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོར་བདག་མིའི་ཁོར་ལ་
མིའི་ཁོར་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་ཁོར་གང་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་

༼ ༡༣༠ ༽

ཕྱིར་ཉེ། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་བརྒྱ་བར། འོར་གྱི་བདག་པོ་མི་ལམ་རི་དྲགས་
ཞེས། དེས་པ་མེད་ན་དངོས་པོའི་དབང་གི་གཞག། ཡིད་གཉིས་སྒྱུར་ན་དེས་དང་ལྟ་བར་གཞག། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདྲིར་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་པམ་པ་འབྱུང་བ་ལ། གང་ལས་བརྒྱ་བའི་འོར་བདག་རང་
ལས་རྒྱད་ཐ་དད་ཅིང་འོར་ཐ་དད་པའི་མ་ཡིན་པ། སྤྲེལ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས། གང་བརྒྱ་བའི་དངོས་པོ་
ནི། འོར་བདག་དེས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ། རིན་ཐང་ཆང་བ། གཡོས་སུ་བྱས་པའི་ཁ་ཟས་དང་། དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རོའི་
རྩས་ལྟ་བུ་དམན་པའི་རྩས་མ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས་ཉེ། བཅས་ལྡན་དག་སྟོང་གི་རང་དང་འོར་ཁ་ཅིག་པ་དང་། སྤྲེལ་
སྒྲུབ་པའི་འོར་དང་། བདག་པོ་མེད་པའི་གཉེར་ལ་སོགས་པ་དང་། རིན་ཐང་མ་ཆང་བ་དང་། དམན་པའི་རྩས་
རྣམས་བརྒྱས་པ་ལ་སྟོམ་པོ་འབྱུང་བ་ལས་པམ་པ་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། པམ་པ་འབྱུང་བའི་བསམ་
པའི་ཡན་ལག་ལ་སྦྱར་བཏང་མིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་མ་འབྱུང་བ། ཀུན་སྟོང་
སྟོར་བ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བར་ལ་རང་དོན་དུ་རྒྱ་སེམས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་དགོས་ཉེ། རང་གི་འོར་ལ་གཞན་གྱི་
འོར་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་འོར་ལ་རང་གི་འོར་དུ་འདུ་ཤེས་པ་སོགས་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་
སྟོང་རང་དོན་དུ་མ་ཡིན་པར་མཆོད་པའི་དོན་དུ་བརྒྱ་བ་དང་། ཀུ་

༼ ༡༣༡ ༽

རེ་བཞད་གད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཟུང་བསེན་པ་དང་། རྟོར་བདག་ལ་ངན་བྱས་པའི་བསམ་པས་བརྟུན་རིན་
ཐང་ཚང་ན་སྟོམ་པོ་ལས་པམ་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། སྟོར་བའི་ཡན་ལག་ལ་རང་གི་སམ། གཞན་ལ་བཅོལ་ཀྱང་
རུང་། མཐུ་དང་འཇམ་བུ་གང་རུང་གིས་མ་རྟོར་བར་བརྟུ་བར་རྩོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དར་ཡུག་བརྟུ་བར་རྩོམ་རྟུ་རས་
ཡུག་བརྟུས་པ་སོགས་ལ་སྟོམ་པོ་ལས་པམ་པ་མི་སྟེ་བའི་བྱིར། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ལ། གནས་ནས་
སྤགས་དགོས་པ་རྣམས་ལ་གནས་ནས་སྤགས་ཏེ་ཐོབ་སྟོ་སྟེས་པ་དང་། གནས་ནས་སྤགས་སུ་མི་རུང་བ་ཁང་
ཞིང་སོགས་དང་། རྩས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་མི་ཐག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཐོབ་སྟོ་ཅམ་སྟེས་པས་ཆོག་སྟེ། དེ་
དག་གི་ཆེན་པམ་པར་འབྱུར་བའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་གནས་ནས་སྤགས་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཐོབ་སྟོ་ཡོད་ཀྱང་
གནས་སྤགས་མེད་ན་པམ་པར་མི་འབྱུར་གསུངས་པ་ནི་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། སུམ་བརྟུ་བར། དུད་འགྲོ་བྱུར་བ་
བཅིངས་ལས་བརྟུ་བ་ན། །བཅིངས་བཀོལ་ཅམ་ཀྱི་བརྟུས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མི་འཐད་
པར་ཐལ། བཅས་ལྟན་རབ་བྱུང་གིས་དུད་འགྲོ་བཅིངས་པ་བརྟུ་བ་ན་བཅིངས་པ་བཀོལ་བ་ཅམ་ཀྱིས་བརྟུས་
པར་མ་སོང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བརྟུ་བ་ན་རྟུ་བྱའི་དུད་འགྲོ་དེ་གནས་ནས་མ་སྤགས་པ་གང་ཞིག་རྟུ་བྱའི་དུད་
འགྲོ་དེ་ནི་གནས་ནས་སྤག་ཏུ་ཡང་རུང་ཞིང་གནས་

༼ ༡༣༣ ༽

ནས་སྤྲུགས་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་བྱའི་དྲུག་འགྲོ་དེ་བཅེངས་པ་བཀོལ་བ་ཙམ་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གཞུང་གིས་གྲུབ། གཞན་ཡང་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལྷུང་བའི་རིགས་རྣམ་གྲངས་མང་སྟེ།
བཅས་ལྡན་རབ་བྱུང་གིས་རྒྱལ་པོའི་ལོ་གམ་གཞལ་དགོས་པའི་སར་བྱིན་ན་རང་གི་ཆོས་གོས་དང་ལམ་
རྒྱགས་དང་། གཞན་གྱིས་མཆོད་པ་དང་། སྤྲེས་སུ་བསྐྱར་བའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས། གཞན་དངོས་
པོ་ཀུན་ལ་ལོ་གམ་གཞལ་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་བྱིར་ལོག་པ་འཇམ། ལམ་གཞན་ལ་འཁྲུགས་ནས་ལོ་གམ་གྱིས་
ཡུལ་དེ་འདས་པའི་སར་སྤྲེས་ན་རིན་ཐང་ཆང་ན་དངོས་གཞི་དང་། མ་ཆང་ན་ཉེས་བྱས་སྤྲོ་མོའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་
སྟེ། མདོ་རྩ་ལས། ལོ་གམ་ནི་ས་ལས་འདས་ནའོ། །ཞེས་དང་། ལོ་གམ་གཞལ་དགོས་པ་དང་བཅས་པས་འགྲོ་
བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགེ་སློང་རྩ་འབྱུང་དང་ལྡན་པས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནས་ལོ་གམ་གྱི་
ལས་རྒྱལ་ན་པམ་པའི་ལྷུང་བ་མེད་དེ། རྒྱལ་པོ་ནི་ས་ལ་དབང་བ་ཡིན་གྱིས། ནམ་མཁའ་ལ་མི་དབང་བས་
སོ། །འདིའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་ལུང་བྲངས་པ་ལས། སྤྲོ་པོ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །འདིར་ཀུན་མཁྱེན་ནམ་བལོད་
ཆེན་པོས། ལོ་གམ་དེས་གྲུ་བཅས་དང་ལ་བཅས་བཟུང་བའི་རྩས་དང་། གནས་སྤྲེད་དང་། ལས་བཅོལ་བའི་སྤྲེ་
རྣམས་ལ་

༼ ༡༣༣ ༽

མཆོན་ནོ། །འདི་དག་ལ་ཡན་ལག་ཚང་ན་པམ་པ། མ་ཚང་ན་སྟོམ་པོ་དང་། ཉེས་བྱས་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་
བས་གནས་འདི་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཉི་ཆོང་དང་། རང་གཞན་གྱི་
ཞིང་ལ་ཚུ་གཏོང་འགོག་དང་། བུན་འགྱེད་དང་། བཤགས་འགྱེད་པའི་གནས་སུ་པམ་པ་འབྱུང་བའི་སྟོ་མང་ཞིང་
འབྱུང་ཉིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤང་དོར་གྱི་གནད་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་བྱ་གདུལ་བྱ་ལ་བཅེ་བས་གནད་
བརྗེས་སུ་ཡིད་རང་བ་ལགས། འོན་ཀྱང་དོགས་པ་འདི་དག་ཞུ་བར་བྱ་སྟེ། འོ་གམ་དང་གྲ་བཙས་སོགས་མ་
སྟོང་པས་ཡན་ལག་ཚང་ན་པམ་པ་འབྱུང་ཡང་དེ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཚངས་པའི་སྐྱབས་མི་སྲིད་དེ། དེ་ལ་ཡན་
ལག་གི་གཙོ་བོ་རྒྱ་སེམས་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། འོ་གམ་སྟོང་དགོས་ཀྱི་ནོར་དེ་རང་གི་བདག་ཏུ་བཟུང་བཞིན་
བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་བརྒྱ་སེམས་མི་སྲིད་གལ་ཉེ་རྒྱལ་པོ་ལ་འབུལ་དགོས་ཀྱི་འོ་གམ་གྱི་ཆ་དེ་ལ་རྒྱ་སེམས་
སྦྱེས་སོ་སྦྱམ་ན། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ལག་ཏུ་མ་བྱིན་ཞིང་། བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བས་རྒྱ་སེམས་ཀྱི་ཐ་སྟོང་མི་ཡོང་།
ཐ་སྟོང་བྱས་ན་ཡང་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བའི་ནོར་བརྒྱས་པ་ལ་པམ་པ་མི་སྦྱེ་བར་ཡང་ཡང་གསུངས་
པས། འདི་ལ་དོགས་སེལ་གྱི་ལེགས་བཤད་བཀའ་སྩལ་པར་འོས་སོ། །གྲ་བཙས་སོགས་ལ་ཡང་དོགས་པ་
ཡོད་མེད་བསྟེན་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་

༼ ༡༣༩ ༽

ཚུ་གཏོང་འགོག་ལས་པམ་པ་འབྱུང་ན་དེའི་ཆེ་ལོ་ཐོག་ལ་རྒྱ་སེམས་སྐྱེས་སམ་ཚུ་ལ་རྒྱ་སེམས་སྐྱེས། དང་པོ་ནི།
མ་ཡིན་ཏེ་ལོ་ཐོག་མ་འོངས་པས་ད་ལྟ་བ་རྒྱ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚུ་ལ་ཡང་རྒྱ་སེམས་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས།
འདིར་བརྒྱ་བ་ནི། ལོ་ཐོག་ལེགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱིས། ཚུ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། པ་རོལ་གྱི་འགྲིབ་
ཞིང་རང་གི་ལོ་ལེགས་ལ་དེའི་ཆེ་དངོས་གཞིར་འབྱུང་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་ཚུ་གཏོང་འགོག་ལས་རང་གི་ལོ་
ལེགས་པའི་ཆེ་ལྟར་བའི་དངོས་གཞི་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ཞིང་ལ་འབྱུང་ལས་བཞི་ཡན་གྱི་
བསྐྱེད་འཕེལ་ཡོང་བའི་ཚུ་བརྒྱས་པའི་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ལས་པམ་པ་འབྱུང་རིགས་པར་འབྱུང་ཏེ། ཚུ་ནི་རྒྱ་བྱའི་
དངོས་པོ་དང་། རྒྱ་སེམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་ན་འོད་ལྡན་གྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་དང་འགལ་
བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་ཞུས་ན་དོགས་བསེལ་བཀའ་སྩལ་རིགས་སོ། །འདིའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ། མདོ་རྩར་
མིའི་རྒྱད་གྱིས་སོགས་དང་། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། མིའི་རྩས་སུ་འདུ་ཤེས་མི་གཞན་ཞོར། །མ་གྱིན་རིན་ཐང་ཆང་
མིས་བདག་གིར་བྱེད། ཞེས་མིའི་རྒྱད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཞོར་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པར་བསྟན་
ནས་དེར་མ་ཟད་མིའི་རྒྱད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེ་
ལྟར་ན་གསུམ་བརྒྱ་པ་ལས། ཞོར་གྱི་བདག་པོ་མིའི་རི་དྲགས་ཞེས། དེས་པ་མེད་ན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
གཞབས། །

༼ ༡༣༥ ༽

ཡིད་གཉིས་གྲུར་ན་དེས་དང་འབྲ་བར་གཞག། ཅེས་གསུངས་པས། འོར་བདག་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གང་ཡིན་གྱི་
ངེས་པ་མེད་པ་ལ་རྟོག་དཔྱད་མ་བཏང་བར་གྱུ་ཆོམ་དུ་བརྒྱས་པ་དང་། འོར་བདག་གང་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཞིང་རིན་
ཐང་ཆང་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱས་པ་ལ་པམ་པ་བསྐྱེད་པར་འདུལ་འཛིན་དག་བཞེད་པར་འགྱུར་བ་འདི་མི་འཐད་
པར་འགྱུར་ཏེ། པམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་འོར་བདག་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལ་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་འདུ་ཤེས་དང་ལྷན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་གི་ལུང་དེ་རྣམས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཞུས་ན་འདུལ་འཛིན་དག་དོགས་སེལ་ཇི་ལྟར་
གསུངས། འདིའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ལ་སྐྱིད་ཆའ་བས་གནས་ནས་སྤག་ཏུ་རུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་
སྤགས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐོབ་སློ་སྐྱེས་པ་ཅིག་དགོས་གསུངས་པ་ཡང་བྱབ་པ་ཆེས་ཏེ། དགེ་སློང་དབང་
ཆེན་པོ་དག་གིས་གནས་ནས་སློག་རུང་ལ་ཡང་ཐོབ་སློ་སྐྱེས་པ་ཅེས་ཀྱི་ཆོག་པ་མང་དུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
ཡན་ལག་རྣམས་ལས། མ་གྱིན་ལེན་ལ་རྒྱ་སེམས་རང་གཙོ་ཆེ་སྟེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། བརྒྱ་པ་ལས་ནི་རྒྱ་
སེམས་གཙོ་བོ་སྟེ། །དེ་བས་དེ་དང་བྲལ་ན་ཉེས་པ་མེད། །ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཉམས་པས་རྩེད་པར་འགྱུར། །མི་
ལམ་ལ་སོགས་དག་ལ་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༼ ༡༣༩ ༽

འདིར་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་སྒྲོར་བ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བར་ལ་རྒྱ་སེམས་མེད་ན་ལྟར་བ་གཏན་མེད་ཡིན་
ནོ། །སྒྲོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་སོགས་ཡན་ལག་འགའ་ཞིག་ཉམས་པས་སྒྲོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་ཅི་རིགས་པར་
འགྱུར་རོ། །མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་དང་། བརྒྱ་བ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ལྷ་བ་
བྲངས་པ་ལས། རྣམ་པ་དྲུག་གསུངས་ཏེ། བཞུགས་ཀྱིས་བརྒྱ་བ། རྒྱ་ཐབས་ཀྱིས་བརྒྱ་བ། གཏམས་པ་བརྒྱ་
བ། བྱིར་སལ་བ་བརྒྱ་བ། དང་ན་ཐེན་ཀྱིས་བརྒྱ་བ། ཆོས་བརྒྱ་བ་དང་དྲུག་དང་པོ་ནི། དབང་ཆེ་དང་། ལྷོབས་
ཀྱིས་འཕྲོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྒྱན་བྱས་ཏེ་བརྒྱ་བ་དང་། དོར་བྱེད་པའི་བརྒྱ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་
རང་ལ་གཞན་གྱི་འོར་བཅོལ་པ་རྣམས་སྤར་བསྟད་སེའི་སྟོན་འདིངས་ཤིང་མི་སྟོད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། རང་གི་
ལྷ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་བསྐྱེས་པ་རྣམས་སྤར་ཡུལ་དེ་ལ་བསྐྱེན་པ་མི་འཇལ་བ་དང་། བརྟེན་པ་མི་སྟོད་
པའོ། །ལྷ་པ་ནི། རྣམ་ཐེན་བ་མི་སྟེར་བ་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་དོ། །དྲུག་པ་ཆོས་བརྒྱ་བ་ནི། ལུང་ལྷ་བར་ཉེ་བར་
འཁོར་ཆོས་བརྒྱ་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐའི་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
འདིས་པམ་པ་མི་བསྐྱེད་དོ། །རི་ཅམ་བརྒྱས་ན་པམ་པ་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་གི་མ་མཐའི་ཆད་ནི། བོད་འདིར་འབྱུ་
མང་བའི་དུས་སུ་ནས་ཁལ་བཞི་ཅམ་ལྷ་བ་བཞད་པ་ལྟར་རིག་པས་འགྲུབ་ཅིང་། ལུང་ལས་

༼ ༡༣༽

ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཟུ་གཏོང་འགོག་ཐང་གི་འོད་ལྗན་ལས། དཔེར་ན་ཁལ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ལས་ནི་
ཁལ་བཞི་འབྲིབ་ལ། དགོ་སྒོང་ལ་ཁལ་བཞི་ལྷག་པར་གྱུར་ན་དེ་དག་གི་རིན་ཐང་གི་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་སྒར་བཤད་བ་ལྟར། ཞིབ་ཆ་མ་སྒྱར་བར་ཁ་ཡངས་ལ་ངོས་བཟུང་ན་མི་ལེགས་ཏེ།
ནས་ཁལ་བཞི་ཅམ་དགོ་སྒོང་ལ་པམ་བ་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་ཡིན་ན། བཅས་ལྷན་དགོ་སྒོང་གིས་ནས་
ཁལ་སྐྱེད་ཅམ་བརྟུས་བ་ལས་པམ་བ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ནས་ཁལ་བཞི་ཅམ་དེ་དགོ་སྒོང་ལ་པམ་བ་འབྱུང་
བའི་རིན་ཐང་གི་མ་མཐའི་ཆད་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཏྲགས་སོང་། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེས་འབྱུ་ཤིན་དུ་དཀོན་པའི་
དུས་སྐུ་ནས་ཁལ་སྐྱེད་ཅམ་བརྟུས་བ་ལས་པམ་བ་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་ཏེ། དེའི་དུས་སྐུ་ནས་ཁལ་སྐྱེད་ཅམ་དེ་པམ་
བ་འབྱུང་བའི་རིན་ཐང་གི་མ་མཐའི་ཆད་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། འབྱུ་མང་བའི་དུས་སྐུ་ནས་ཁལ་བཞི་ཅམ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་སྒྲིབ། དེས་ན་འབྱུ་མང་བའི་དུས་དང་ཉུང་བའི་དུས་སྐུ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་མགོར་སྒྱར་ནས་རིན་ཐང་གི་ཆད་ངོས་
འཛིན་པ་ནི་རྩོད་ངོར་བདེ་ཞིང་དོན་ལ་སྒྲོ་གོས་གཙང་བ་ཡིན་ནོ། །མ་གྲིན་ལེན་གྱི་པམ་བ་དང་། དེའི་སྒྲོམ་པོ་
གཉིས་ལྷུང་བའི་ངོས་ནས་པམ་བ་སྒྲིབ་ཡང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ངོས་ནས་སྒྲོམ་པོ་སྒྲིབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་དེ།
ཡོན་བདག་གིས་དགོ་འདུན་ལ་

༼ ༡༣༩ ༽

བསྟེན་བཀུར་གྱི་དོན་དུ་རྩལ་དག་སྟོང་ལག་ལེག་གི་ལག་དུ་སྦྱིན་ནས་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་རོགས་བཅོལ་བ་དེ་
དག་འདུན་ལ་གསང་ནས་དག་སྟོང་ཁ་ཡར་ཡོད་ན་བགོས་བཤམ། གཅིག་ཕུ་ཡིན་ན་རང་གིས་ལོངས་སྤྱད་བ་
དེའི་ཆེ་སྟོམ་པོ་ལས་པམ་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་འདུན་གྱི་མ་ཆོར་བས་རྩལ་དེ་ལ་བདག་གིར་བྱ་བའི་སེམས་
མ་སྦྱེས་བའི་བྱིར། རྣམ་སྟེན་ནི་ཡིན་དུ་སྦྱེ་སྟེ། ཡོན་བདག་གི་དེ་ལྟར་ཕུལ་བའི་རྩལ་དེ་དག་འདུན་གྱི་ཕག་དུ་
ལོངས་སྤྱད་བས་པམ་བ་ལས་ལྷག་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་དུ་འབྱུར་ཚུལ་འདུལ་ལུང་གི་གཏམ་རྒྱུད་བལྟས་བས་
ཤེས་སོ། །དེས་ན་པམ་བ་ལས་སྦྱི་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། པམ་བ་ལས་རྣམ་སྟེན་སྦྱི་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ལྟ་བུ་ལ་བྱབ་བ་མ་ངེས་པའི་ལན་བྱའོ། །རིན་ཐང་གི་ཆད་ཀྱི་ཀར་ཤ་པ་ནི་བྱ་བ་ནི། དདུལ་ལས་བྱས་བ་
གཟུགས་སུ་དོད་བ་ཆོང་ཐོང་དུ་བྱེད་བ་ཞིག་གོ་ཅེས་པའི་བཤད་ཆོད་ཡོད་འདུག་གོ། །གསུམ་པ་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་
པམ་བ་ལ། སྦྱང་གཞིའི་དག་སྟོང་ནི། དག་སྟོང་རབ་དུ་མང་པོ་དག་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སྟོང་བྱེད་དུ་དག་སྟོང་རབ་དུ་
མང་པོས་མི་འདུག་པའི་ཉིང་འཛིན་སྟོམ་བས་ལུས་མི་གཙང་བ་རྒྱང་རུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བས་ཡིད་
འབྱུང་སྟེ། དག་སྟོང་སྟེད་ལ་ལྷུང་བཅེད་ཆོས་གོས་སོགས་སྦྱིན་ཏེ་གསོད་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་བ་
ཡིན་ཏེ།

༼ ༡༣༩ ༽

འདུལ་བ་ཚིག་ལེ་ལས། དག་སྟོང་མི་གཙང་ཡིད་འབྱུང་གང་། །རི་དྲགས་དབྱུག་ཐོགས་ཅེས་བས་
བསད། །བསོད་ནམས་ཐོབ་དང་ལྷུང་བཟེད་སོགས། །འདོད་པ་དེ་བརྟེན་བསྐྱུག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་དག་སྟོང་རབ་རྟུ་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པ་འདི་བཅས་གསུང་བ་ནི་མ་བརྟགས་པའི་གྲ་ཚོམ་སྟེ།
དག་སྟོང་རབ་རྟུ་མང་པོ་བསད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་འདི་བཅས་པའི་ཕྱིར། སུ་ལ་བཅས་ན་དེ་ཕྱིན་ཆེད་
ཀྱི་རྗེས་འབྱུག་གི་དག་སྟོང་པ་མ་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པར་བཞེད་པས་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ལེ་ལས། དེ་ནས་
པན་ཡོན་བཅུ་གཟིགས་ཤིང་། །སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་པན་བཞེད་པས། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་ནི་བཅའ་བ་དག་། ཐུགས་
རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་བའི་རྒྱ་ཚོགས་ཡན་ལག་གི་བརྟེན་བ་ལ་ཡན་
ལག་ཚང་བ་དང་མ་ཚང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞིའི་ཡན་ལག་ནི། གསོད་པ་པོ་ནི་པམ་བ་གསུམ་པ་བཅས་
ཕྱིན་ཆེད་ཀྱི་དག་སྟོང་པ་མ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ་མཐའ་དག་དང་། བསད་བྱ་ནི་མི་འམ་མིར་ཆགས་
པ་གང་ཡང་རུང་བ་རང་ལས་རྒྱད་གཞན་པ་སྟེ། མི་ནི་དབང་པོ་དྲུག་འདུས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་མ་ནིང་རྣམས་
དང་། མིར་ཆགས་ནི་མངལ་དུ་སློག་ཡིད་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་འདུས་པ་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་

༼ ༡༣༠ ༽

གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ཅན་དེའོ། །བསམ་བ་ལ་འདུ་ཤེས་མ་འབྱུང་བ་ཀྱན་སྒྲོང་ཆེད་དུ་བསམ་སྟེ། གསོད་བར་
འདོད་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པའོ། །སྒྲོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ལ་བཅོལ་བའི་སྒོ་ནས་ཞི་བཤུ་ཅི་རིགས་པའོ། །མཐར་ཐུག་
རང་ཉིད་གནས་བཞིན་དུ་བསམ་ད་བྱའི་སྒོ་ག་འགགས་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་མདོ་ཙ་བཤ། སྒོ་ག་བཅད་ནའོ། དེ་ལྟར་
བསམ་བས་སོ། མིར་གྱུར་བའི་འོ། དེར་འདུ་ཤེས་བས་སོ། གང་ཡང་རུང་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གཉིས་
བའི། གཞིའི་སེལ་བའམ། ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་སྒོ་ག་གཅོད་ཀྱི་པམ་བ་འཆའ་གོང་གི་དགེ་སྒྲོང་བཅས་ལྷན་གྱིས་
མི་བསམ་བ་ལ་སྒོ་ག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་ལས་པམ་བ་མི་འབྱུང་། བསམ་ད་བྱ་མི་ཡིན་ཀྱང་རང་ཉིད་བསམ་བ་ལ་
པམ་བ་མི་འབྱུང་སྟེ་གཞིའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་བྱིར། དེས་ན་དགེ་སྒྲོང་རང་གིས་རང་བསམ་བ་དང་། མིའི་
འགྲོ་བ་པའི་ལག་བ་བཅད་བ་དང་། ཉགས་ལ་མེ་གཏོང་བ་དང་། མིའི་འགྲོ་བ་བ་ཆོད་བ་དང་། ཆོམ་རྒྱན་བ་རྒྱལ་
པའི་ཁྲིམས་རར་འབྱུང་བ་དང་། དུད་འགྲོ་མ་གཏོགས་འགྲོ་བ་གཞན་ལྟ་བསམ་བ་སོགས་དང་། སྒོ་ག་ཆགས་སུ་
གྱུར་བའི་སྒྲུལ་བ་བསམ་བ་རྣམས་ནི་སྒྲོམ་པོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཙ་བ་ལས། མིའི་འགྲོ་བ་པའི་ལག་བ་གཅོད་ན་སྒྲོམ་
པོའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། བདག་ཉིད་གསོད་ན་སྒྲོམ་པོའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་དུད་འགྲོ་མ་ཡིན་བ་དང་། སྒྲུལ་
བ་བསམ་བ་ཡང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་བའི་སེལ་བ་ནི། གསོད་པའི་ཆེད་དུ་མ་

༼ ༡༣༡ ༽

བསམ་པར་བཞད་གད་ལ་སོགས་པས་མཆོན་འཕངས་ཏེ་པ་རོལ་པོ་འཆི་བ་ལ་ཉེས་བྱས་ཙམ་ལས་པམ་པ་མི་
འབྱུང་སྟེ། མདོར་ཆེད་དུ་མ་བསམ་པར་བྱུང་བ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
བཅས་ལྡན་རྩ་འབྲུལ་ཐོབ་པས་འགྲོ་བ་གཞན་སྟག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱུར་ནས་གནས་པ་ན་རང་ཉིད་
དགེ་སློང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བརྗོད་ནས་མི་བསད་པ་དང་། དགེ་སློང་གིས་མི་ལ་མཐོ་ཡོར་དུ་འདུ་ཤེས་འབྱུལ་
པ་དང་། ལྷས་སྦྱིན་ལ་མཆོད་སྦྱིན་དུ་ཞོར་ཏེ་བསད་པ་ལ་སློམ་པོ་ལས་པམ་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། སྦྱིར་བསྟན་ལས།
འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ན། ཞེས་པ་ནས། མེད་ན་ནི་ན་སྤྲད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བསད་བྱའི་མི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་བསད་པ་ལ་ནི་མི་བསད་པའི་ལྷང་བ་འབྱུང་སྟེ། འགྲོ་བ་གཞན་
གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བའི་སེལ་བ་ནི། མཆོན་བསྐྱུར་ཏེ་
སློག་གཅོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་ཀྱང་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མ་བྱུང་བའོ། །མཐར་ཐུག་གི་སེལ་བ་ནི། སྦྱོར་བ་ངེས་
བསད་བྱའི་སློག་འགག་མ་ཐུབ་པ་དང་། འགག་ཐུབ་ཀྱང་དེ་འགག་པའི་སྤྱོད་པ་ལས། དེ་འགག་པ་དང་མཉམ་དུ་
རང་ཉིད་ཤེ་བ་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་དེའི་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྤྲད་དུ་མཛོད་ལས། སྤྱོད་དང་མཉམ་དུ་ཤེ་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་བསྐྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་སློང་རང་གི་

༩༡༣༩༽

རང་ཉིད་བསད་པ་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་སློམ་པོ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་རང་གིས་རང་ཉིད་བསད་པའི་སྐྱོར་བ་དེ་
ཅམ་སློག་གཅོད་ཀྱི་སློམ་པོ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞིར་གྱུར་པའི་
སློམ་པོ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །རང་ཉིད་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བརྗེད་ནས་མི་བསད་པ་སོགས་ནི། མཐར་
སྐྱབས་གྱུར་པ་ན་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞིར་གྱུར་པའི་སློམ་པོ་དང་། མཐར་སྐྱབས་གྱུར་གོང་གི་
སྐྱོར་བ་དེ་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་ཡིན་ན། མི་བསད་པའི་པམ་པ་ཡིན་པས་
ཁྱུང་། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་མི་གཞན་མ་ནོར་བར་གསོད་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མ་
འཁུལ་བས་སྐྱོར་བ་ནས་མཐར་སྐྱབས་གི་བར་དུ་གསོད་སེམས་རྒྱན་མ་ཆད་པས་མི་བསད་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན།
སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱུང་། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་གསོད་སེམས་དང་བཅས་འདུ་ཤེས་མ་
འཁུལ་བས་མི་གཞན་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བྱས་ནས་མཐར་སྐྱབས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན། སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་
པ་ཡིན་པས་ཁྱུང་། སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་ཡིན་ན། བསད་བྱའི་མི་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་བ་དང་ལྡན་པའི་པམ་པ་
ཡིན་པས་ཁྱུང་། ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་
ན་གནས་པའི་མེར་མེར་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་བསད་པའི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར།
མ་གྱུར་ན་དེར་

༼ ༡༣༣ ༽

ཐལ། སློག་བཅད་ནའོ། དེ་ལྟར་བསམ་བས་སོ། མིར་གྱུར་པའི་འོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་པམ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མིར་གྱུར་པའི་སློག་བཅད་པའི་པམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིར་ཆགས་པ་བསད་པའི་པམ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེར་ཐལ། བཅས་ལྡན་དག་སྟོང་གིས་མིར་ཆགས་པ་བསད་པའི་པམ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཁ་ཅིག་མིར་
ཆགས་བསད་པ་ལ། །པམ་བ་ལ་ལ་པམ་བ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་
བསད་པའི་པམ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིར་ཆགས་ཅམ་བསད་པའི་པམ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངལ་དུ་
མིར་ཆགས་པ་ནི་མིར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། མི་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། བཅས་ལྡན་
དག་སྟོང་སྟོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་གཞན་མ་ཞོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒར་གྱི་བྱང་ཆོས་དང་ལྡན་པས་མི་བསད་
པའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། ཅོད་གཞི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅས་
ལྡན་དག་སྟོང་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པས་གསོད་སེམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་པ་མི་
བསད་པའི་ལྷུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷུང་བ་དེ་སྟོམ་སོ་དང་ཉེས་བྱས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། པམ་

༼༡༣༩༽

བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞིའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་བསམ་པ་
རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ། དགོ་སྒྲོང་གི་དངོས་སོར་མི་
ཤེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་བསད་
བྱ་རང་ལས་ཞན་པའི་མི་ཡིན་པ་དང་། གསོད་པ་སོ་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་བསྐྱབ་པ་རྣམ་དག་དང་
ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པར་སྒྱུ་བའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་
འདུ་ཤེས་བརྗེད་ནས་མི་གཞན་བསད་པ་ན་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཚང་བ་ནི་སྒྲོམ་སོ་དང་། ཡན་ལག་གཞན་
གཉིས་ལ་སོགས་པ་མ་ཚང་ན་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་གིས་བསོད་སེམས་དང་
བཅས་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བས་མི་གཞན་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས། མཐར་ཐུག་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ལ་ཅེས་དུ་
གསོད་སེམས་ཀྱི་འདུན་པ་ལོག་པའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ། འདུན་པ་ལོག་པའི་ལོག་ཏུ་ན་རྒྱ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་གཞུང་དོན་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློག་
གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་འབྱུང་བ་ལ་སྒྱུར་བ་ནས་མཐར་ཐུག་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་

༼ ༡༣༥ ༽

དུ་གསོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱན་ལྷན་དུ་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དེ་དགོས་པར་འདུལ་འཛིན་མཐའ་དག་
བཞེད་པའི་སྤྱིར། བཞི་པ་ལ་བཅས་ལྷན་དག་སྒྲོང་གིས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་མི་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་
འདུ་ཤེས་པས་བསད་པའི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མི་བསད་པའི་པམ་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་མི་བསད་པའི་པམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་
ཐལ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་མི་བསད་པའི་པམ་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགོ་
སྒྲོང་གིས་མིའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་
ཞིག་གསོད་ན་དེར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་བསད་པའི་དུས་ན་དངོས་གཞི་
ལ་པམ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འགྲོ་བ་
གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་མི་བསད་པ་ན་བསད་བྱ་དེ་ལ་མིའི་འདུ་ཤེས་དང་མི་ལྷན་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། དེས་དེ་བསད་པ་ན་བསད་བྱ་དེ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་པ་བསད་པའི་པམ་
པ་ཡིན་ན། རྒྱེས་པ་བསད་པའི་པམ་པ་དང་། མ་བསད་པའི་པམ་པ་ཡིན་ན། བྱད་མེད་བསད་པའི་པམ་པ་

༼ ༡༣༩ ༽

ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ་སྟེ། བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་གིས་རང་གི་པ་བྱད་མེད་དུ་མཆན་གྱུར་བ་བསོད་པ་དེ་པ་
བསད་པ་དང་འཆམས་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན། དེས་རང་གི་མི་སྦྱིས་པར་མཆན་གྱུར་བ་བསད་པ་དེ་མ་བསད་
པའི་པམ་པ་དང་། མཆམས་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མཆན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་
འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདིར་དགོས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། བསོད་པ་པོ་དག་སྒྲོང་བཅུ་ཐམས་པས་
བསད་བྱ་མི་གཅིག་ལ་གསོད་སེམས་ཀྱིས་མཆོན་བསྟུན་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲོར་བ་དང་པོར་དགུས་བྱས། དེ་ནས་
བཅུ་པ་དེས་འཆི་ངེས་ཀྱི་མཆོན་བསྟུན་ཏེ་བསད་པ་ལ་བཅུ་ཆར་ལ་པམ་པ་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་། འབྱུང་ན་དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་དང་པོ་དགུ་པོ་དེ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་བཅུའི་ནང་ནས་
དང་པོ་དགུ་པོ་དེས་བསད་བྱ་དེ་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དང་པོ་དགུ་པོ་དེ་ལ་པམ་པ་མི་
འབྱུང་ན། དགུ་པོ་དེ་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡང་འབྱུང་མི་རིགས་པ་ལས་དེ་ནི་འབྱུང་སྟེ།
མཛོད་ལས། དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་ཅིག་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེ་ན་རེ་ཞིག་ལ་འདི་ཙམ་སེམས་ཏེ། མཛོད་ཀྱི་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སློག་
གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་འབྱུང་བ་ནི་

༼ ༡༣༽

གཞིར་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་དགུ་ལ་ཡང་པམ་པ་འབྱུང་རིགས་ཏེ། དགུ་པོ་དེས་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་
དངོས་སུ་མ་བྱས་ཀྱང་བཅུ་ཆར་འདོད་དོན་ཅིག་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་ལ་བཙུག་བཞུག་བསྐྱོ་བས་ཀྱང་པམ་པ་
བསྐྱེད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་མདོ་ཙུ་བར་གཞན་དང་བསྐྱོ་བ་རྣམས་སོ། ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་ལས། བསྐྱོ་བ་
ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསད་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གིས་བྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། འདིར་ཡོན་
ཏན་འོད་རྗེས་འབྱང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་དང་། ལྷ་ཀྱའོད་ཀྱི་གཞུང་གཉིས་བཞེད་སྒྲོལ་མི་མཐུན་པ་འགའ་
རེས་ཡོད་སྒྲུང་སྟེ། འོད་ལྷན་ལས། དེ་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོར་བྱ་བ་ནི་དཔེར་ན་སོག་གཙོད་ལྟ་བུའོ། ཞེས་དང་།
མིར་ནི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ནི་མཐར་འབྱུང་བ་མེད་པར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། མི་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་བསད་པ་ལ་པམ་པ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན། རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་
ལས། དཔེར་ན་མིག་སྒྲུན་དང་། སྒྲགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་
གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་བསད་ན་མི་ཉིད་བསད་པ་ཡིན་པས་པམ་པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་།
ཞེས་དང་། འདིར་ལྷུང་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་དངོས་པོའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་གྱིས། འདུ་ཤེས་
ཀྱི་དབང་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། དེ་ལྟར་བས་ན་དགེ་སྤྱོད་གིས་

༼ ༡༣༩ ༽

ཞེས་སོགས་སྒྲར་བྲངས་པ་དེ་དག་གིས་མི་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་བསད་ཀྱང་པམ་པ་འབྱུང་བར་
བསྟན་ཞིང་། སློག་གཅོད་ཀྱི་ལྷུང་བ་འདི་དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་བ་ལས་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་
བཞེད་དོ། །བསད་བྱ་མི་ལ་སྦྱིར་མིར་འདུ་ཤེས་ཀྱང་མཆོད་སྦྱིན་ལ་ལྷས་སྦྱིན་དུ་འོར་བ་སོགས་ནང་སེལ་གྱི་
འདུ་ཤེས་འབྱུང་བས་བསད་པ་ལ་སློམ་པོ་ཅམ་ལས་པམ་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡོན་ཤག་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་ཞིང་། རྒྱ་
ཆེར་འབྲེལ་དུ། དེའི་དོགས་སློང་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ནི་ལྷས་སྦྱིན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་མཆོད་
སྦྱིན་བསད་པ་ལ་པམ་པར་མི་འབྱུར་བ་ལྷ་བྱར་ཐལ་བར་ཡང་མི་འབྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷས་སྦྱིན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་མཆོད་སྦྱིན་བསད་པ་པམ་པར་མི་འབྱུར་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས། འདུལ་བའི་སྐབས་འདིར་ཡོན་ཤག་རྣམ་གཉིས་
ལུགས་སློལ་མ་ཐུན་པ་གཞིར་བཞག་གནང་འདུག་ཀྱང་མ་ཐུན་པའི་ངེས་པ་མེད་ཚུལ་སྒྲར་བཤད་པ་ལྷར་དང་།
རྩ་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་ལུང་དང་། དགོངས་འབྲེལ་སོ་སོ་རྣམས་འཆད་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བར་
གནང་སྟེ། དཔེར་ན་དགེ་སློང་བཙུ་ཐམ་པས་བསད་བྱ་མི་གཅིག་ལ་ཉི་མ་བཙུའི་བར་དུ་རེ་ངེས་འཆི་ངེས་ཀྱི་
མཆོན་རེ་རིམ་བཞིན་བསྟུན་ཏེ་མཐར་ཤི་བ་ན་བཙུ་ཆར་ལ་པམ་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་འོད་ལྡན་དུ་ལུགས་

༼ ༡༣༩ ༽

སྒོལ་གསུམ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ལུགས་དང་པོ་ནི་དགེ་སློང་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་གཅིག་གིས་བསད་བྱ་མི་དེ་
ཞག་བཅུ་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་མཆོན་བསྟུན། གཉིས་པས་ཞག་དགུ་ནས་དང་། གསུམ་པས་ཞག་བརྒྱད་
ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་མཆོན་བསྟུན་པ་ནས། བཅུ་པས་དེའི་ཉིན་རང་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་མཆོན་བསྟུན་
ནས་མཐར་ཐུག་བྱ་བ་ན་དང་པོ་དགུ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་གི་པམ་པ་དང་། བཅུ་པ་ལ་
རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའི་པམ་པ་འབྱུང་བར་བཞེད་པའོ། །ལུགས་གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་
ཉིད་གྲིས་འཆི་བར་ངེས་པའི་མཆོན་བསྟུན་ཆར་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་ལས་གཞན་རྣམས་ལ་པམ་པ་མི་འབྱུང་བར་
བཞེད། ལུགས་གསུམ་པ་ནི་དགེ་སློང་བཅུ་པ་དེའི་སྒྲོལ་བས་ཤི་བ་ཡིན་པས་བཅུ་པ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་། གཞན་
དགུ་ལ་སྒོམ་པོ་འབྱུང་བར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོ་རང་ལུགས་སུ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྲིམས་
ལྟར་དག་གིས་ལྟུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དངོས་དང་རྒྱུད་པས་སྒོག་གཅོད་པ་ཞིང་པ་
ཚུན་སྒོང་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་སྒྲ་བའི་པམ་པ་ལ། སྒྲིང་གཞིའི་དགེ་སློང་ནི།
ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཉ་པའི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་ལྟ་བུས་པན་ཚུན་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་ཡོན་
ཏན་གྱི་གྲགས་པ་བསྒྲགས་ཏེ་འཆོ་

༩༡༠༽

བའི་ཡོ་བྱད་བཅའ་བ་ལ་བཏེན་ནས་སྟོན་པ་སྤྲུགས་ཇི་ཅན་དེས་པན་ཡོན་བཅུ་གཟིགས་ཤིང་རྗེས་འཇུག་གི་
སྟོབ་མ་ཀྱན་ལ་པན་པར་བཞེད་པས། མི་ཆོས་སླ་མའི་བརྟུན་སྟོང་བའི་བསྐྱབ་པ་འདི་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་
གཉིས་ཏེ། ལྷུང་བའི་རྒྱ་ཆོགས་ཡན་ལག་ཆང་བའི་སྟོན་པ་པམ་པར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་
སྟོམ་པོ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་བསམ་སྟོར་བ་མཐར་སྤྲུག་གི་ཡན་ལག་བཞི་ཆང་དགོས་
པ་ལས། དང་པོ་གཞི་ལ་གཉིས་ལས། གང་ལ་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་ནི་རང་ལས་རྒྱད་གཞན་པའི་མི་ཡིན་པ་སྤྱོད་ཤེས་པ་
དོན་གོ་བ་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མ་ནིང་དང་མཆན་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཐ་སྟོད་ལྷ་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་ལ། གང་སྤྱོད་པའི་དངོས་པོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ལྷའི་རྒྱ་བའི་མདོན་ཤེས་ལ་
སོགས་པ་དང་། ཟེལ་གཞོན་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྤྱོད་མཆེད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སོགས་དགེ་སྟོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་རྣམས་ནི་མིའི་ཆོས་ལས་སླ་མ་ཡིན་པས་སྤྱོད་པའི་མི་ཆོས་སླ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་འགྲོད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལྷ་ནི་མིའི་ཆོས་དང་། དེ་དག་ལས་སླ་མར་གྱུར་པ་སྟེ་སྤྱི་བ་པ་ལྷ་
སྤང་པས་ཐོབ་པ་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆོག་ལེ་ལས། འདིར་ནི་སྤྱི་བ་པ་
རྣམ་པ་ལྷ། །མི་རྣམས་

༼༡༩༡༽

ཀྱི་ནི་ཚོས་སུ་ཐོས། དེ་བད་ལྷ་མའི་ཚོས་སུ་འདོད། །བསམ་གཏན་ནམས་ནི་ལྷ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། རྒྱུད་
ཚལ་བས། རྒྱུ་བ་ལྷ་ནི་མའི་ཚོས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གོང་མར་གྱུར་ཞིང་། དེ་བད་བྱེད་ཡིན་པས་ན་མའི་ཚོས་ལྷ་
མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་བཤད་སྤང་ཡང་། དེ་བད་ཅེས་པའི་རྒྱུ་བ་ལྷ་བད་པ་ཡིན་པས་བད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་
ལྷན་ལས། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་དེ་དག་གི་ལྷ་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བ་ལྷ་སྤང་བས་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་བསམ་པ་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་བརྟན་
པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སོ། །ཀྱུན་སྒྲོང་ནི་སྒྲོར་བ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་སྤྲོ་འདོད་རྒྱན་མ་ཆད་པའོ། །གསུམ་པ་
སྒྲོར་བ་ནི། དག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ཡིན་ལ། བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ། མ་ཞོར་བ། གསལ་ཐོར་སྤྲོ་བ།
མངོན་སུམ་དུ་སྤྲོ་བ་སྟེ། རྒྱད་ཚོས་དུག་ལྷན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མི་ཚོས་ལྷ་མ་ཐོབ་པར་སྤྲས་པའོ། །ལྷ་སྤྲོ་གཞོན་སྤྱིན་ནི་
ཟ་ལ་སོགས་པ་བདག་གིས་མཐོང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་བདག་མཐོང་། གཏམ་འདྲེས་པར་སྤྲ། ཐེབས་པར་
སྤྲོ། །སོགས་ནི་མི་ཚོས་ལྷ་མའི་ངོ་ཐོ་དངོས་སུ་སྤྲས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་མི་ཚོས་ལྷ་མ་ཐོབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
འབྲས་བུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པས་མི་ཚོས་ལྷ་མ་ཐོབ་པར་སྤྲ་བ་ཡིན་ནོ། མཐར་ཐུག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཚོས་ལྷ་མ་མ་
ཐོབ་པ་

༼ ༡༤༩ ༽

ལ་ཐོབ་པར་འདུའེས་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བལ་བས་མི་ཆོས་སྒྲ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲས་པས། བ་རོལ་པོས་
ཆིག་རྣམས་ཐོས་ཤིང་དོན་གོ་བ་ན་པམ་པ་བྱུབ་སྟེ། ཆིག་ལེ་ལས། བྱད་པར་གྱུར་བའི་རྟོགས་པ་རྣམས། །མ་
ཐོབ་པར་ནི་ཐོབ་པོ་ཞེས། །མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་སྒྲ་ན། །སྒྲོམ་བཅོན་མཐའ་ཡི་ལྷུང་བ་ཐོབ། །ཅེས་དང་། མདོ་
ཙ་བར། འདུའེས་བསྐྱར་ཏེ་བདག་ཉིད་མིའི་ཆོས་སྒྲ་མ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ལྷུང་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། སྒྲ་ཡུལ་མི་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲས་ན་པམ་པ་མི་
འབྱུང་སྟེ། མི་མ་ཡིན་པ་ལ་མིའི་འདུའེས་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་གཉིས་དང་ལྡན་པས་སྒྲས་ན་སྒྲོམ་པོར་འགྱུར་བ་
འོད་ལྡན་དུ་ལུང་འདུལ་བྱེད་བྱངས་པ་ལས་གསལ་ལོ། །ནམ་བསོད་ཆེན་པོས། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡིད་
གཉིས་ཡན་ཆད་གྱི་འདུའེས་ཞུགས་པ་ཞེས་བཤད་ན་ཡང་ཡིད་གཉིས་ནི་འདུའེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་འདུའེས་
དང་། དེར་ཡིད་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་མི་ཆོས་སྒྲ་མ་སྒྲ་པའི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུའི་
སྒྲོན་ས། རོ་བོའི་སྒྲོན་ས། ལྡན་པའི་སྒྲོན་ས་སྒྲས་པ་གསུམ་དུ་མཛད་ཀྱང་། སྒྲ་མ་གཉིས་པོ་དེ་ཅམ་དུ་དབྱེ་བ་
རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པར་དངོས་སམ་དོན་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་མི་ཆོས་སྒྲ་མ་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་ས་སྒྲས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །གང་སྒྲ་པའི་

༼ ༡༤༣ ༽

དངོས་པོ་རྩལ་ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་བཞེས་པ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དྲགས་མཐོང་བར་སྤྲས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱ་
ཉིར་རྟོགས་མི་བཅོགས་མེད་ཐོབ་པར་སྤྲས་པ་རྣམས་ནི་སྤོམ་པོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། སྤོམ་པོ་འདི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཉིད་ནི་རྩལ་ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་བཞེས་ཞེས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་འཛིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་
གཞོན་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་གཞན་དག་གིས་བཙུན་པ་བྲོད་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་བདག་གི་བས་
བཞེས་ཤིག་ཟེར་བ་ལས་བས་ལེན་ཞིང་ཅང་མི་སྤྲ་བས་དག་བཅོམ་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྲོད་
བྱག་པ་བཅད་དམ་ཞེས་བྲིས་པ་ན་ཅང་མི་སྤྲ་བས་དང་དུ་ལེན་པར་བྲོད་ན་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྤོམ་པོར་
འགྱུར་ཏེ། འོད་ལྗན་དུ་ལུང་འདུལ་བྲོད་བྲངས་པ་ལས། བཙུན་པ་གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་ཞིག་ན་བདག་གི་བསོད་
སྤོམས་བཞེས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་བ་ལས་ཅང་མི་སྤྲས་པ་དང་དུ་ལེན་པར་བྲོད་ན་དམན་པ་སྤོམ་པོར་འགྱུར་
པོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་བར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་དག་
བཅོམ་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཅང་མི་སྤྲ་བས་དང་དུ་ལེན་པ་དེ་སྤོམ་པོ་ཡིན་ན་དེ་ལུས་ངག་གང་གི་ལྟང་བ་ཡིན།
ལུས་ཀྱི་ཡིན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བརྒྱན་སྤྲ་བའི་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྟང་བ་ཡིན་ན། ངག་གི་ལས་སུ་
འགྱུར་བའི་ལྟང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ངག་གི་ལྟང་བ་ཡིན་

༼ ༡༩༩ ༽

ན་ཅང་མི་སྤྲོ་བ་དང་ལག་ལ་ཏེ། དག་ཏུ་ཅི་ཡང་མ་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར། ཞེན་འདུལ་འཛིན་དག་ལན་ཇི་ལྟར་འོས།
གཞན་ཡང་མི་ཆོས་སྤྲོ་བ་འདི་སྤྲོ་བ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འོད་ལྗན་དུ་གཞན་ལ་སྤྲོ་བ་ཏགས་པས་བཟོད་པའི་
སྤྲོ་བ་ལོ་དང་། འོད་མཐུན་པ་སྤྲོ་བ་ལ་བཟོད་པའི་སྤྲོ་བ་ལོ་དང་། ཟུར་གྱིས་སྤོང་བས་བཟོད་པའི་སྤྲོ་བ་ལོ་དང་།
ཆིག་སྤྲོ་བ་བརྒྱན་ལ་སྤྲོ་བ་ཡང་དག་པས་བཟོད་པའི་སྤྲོ་བ་ལོ་དང་། ཅང་མི་སྤྲོ་བས་དང་དུ་ཡོན་པར་བྱེད་པའི་
སྤྲོ་བ་ལོ་དང་ལྷ་གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ལ་བསམ་ནས་དགོ་སྤོང་གང་གིས་ལྟ་ནམས་ཀྱི་སྤྲོ་བས་པ་
ཡོད་དོ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་སྤྲོ་བ་ཏགས་ནས་སྤྲོ་བ་རྣམས་སོ། །འདི་པམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
མཆན་ནི་དགོ་སྤོང་གང་ཞིག་ལྟ་ནམས་ཀྱི་སྤྲོ་བས་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆིག་དངོས་སུ་མ་ཆང་བས་སོ། །ང་
ཡིན་ཀྱི་ཆིག་དངོས་སུ་བྱུང་ན་པམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་རྩ་ལས། སྤྲོ་བ་བཟོད་པའི་མདུན་པས་མིང་
མཐུན་པའི་འོད་བཟོད་ན་སྤྲོ་བ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤོང་བའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་དགོ་སྤོང་རང་ཉིད་སོ་
སོར་ཐར་བའི་སྤོང་བ་སོགས་ལ་སྤོང་བའི་བསམ་པས་བདག་ནི་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྤྲོས་པ་ལྟ་བུའོ། བདག་
ནི་རྒྱན་བཞུགས་ཡིན་ནོ་ཟེར་རྒྱ་ལ་སྤོང་འོད་དུ་འོར་བ་སོགས་ཀྱང་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། འོར་ན་ཡང་ངོ་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཟུར་གྱིས་སྤོང་བ་ནི། དགོ་སྤོང་གིས་དགོ་སྤོང་གཞན་ཞིག་ལ། ཀྱི་ཁྱོད་

༼ ༡༤༥ ༽

ཀྱང་ང་འབྲ་བར་གྱུར་ན་འོ་ན་ཁྱོད་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན། ང་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་
དག་བཅོམ་པའི་བར་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ལྟ་བུའོ། འདི་ནི་མདོ་རྩ་ལས། གཞོགས་སྒྲོས་ཀྱང་
ངོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་བྲིས་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་དག་སྒྲོང་གང་གི་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། བྲིས་དེ་ངའི་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ང་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་དག་བཅོམ་པའི་
བར་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་ལས། ཡང་དག་པ་སྤྱི་མ་ཉིད་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡོན་ཏན་འོད་གྱེད་གོངས་པ་ནི། བཞི་པ་འདི་རྩུབ་རམ་གཞོགས་སྒྲོས་གྱེ་
ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞོགས་སྒྲོས་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡང་དག་པ་སྤྱི་མ་ཉིད་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལ་གཞོགས་སྒྲོས་འབྱུང་བ་བསྟན་ནོ། དེས་ན་རྩུབ་གྱེ་སྤང་བ་དང་། བཞི་པ་
འདི་ལ་སྤྱི་དང་གྱེ་བྲག་གི་བྱུང་བར་ཡོད་པར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། མ་ལ་གྱེ་མ་ཁྱོད་ཀྱང་འབྲ་
ལ། །འོ་ན་སྤྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་ལྡན་ཡིན། །ད་ལྟར་ང་ནི་དེ་ལྟར་འཕགས་མིན་ཞེས། །རྩུབ་གྱེས་སྤང་བ་བརྗོད་
པ་ལས་ནི་ཆུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ནི་སྤྱི་མ་ཡང་དག་པ་བརྗོད་པའི་དོན་ཡང་ཆང་འདུག་གོ། །དེས་ན་འོད་
ལྡན་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་རྩུབ་གྱེས་སྤང་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་

༼ ༡༤༤ ༽

ནི་ཕྱི་མ་ཡང་དག་པས་སོ། །ཞེས་དེ་གཉིས་ཐ་དང་དུ་གསུངས་པ་འདི་མདོ་རྩ་དང་དངོས་བསྟན་མི་མ་ཐུན་པར་
སྤང་རོ། །ལྷ་པ་ནི། བཙུན་པ་ཞེས་བོས་ནས་གཤམ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་བདག་གི་བསོད་སྟོམས་ལོང་ཞིག་
ཟེར་བ་སོགས་ལ་ཅང་མི་སྤྲོ་བས་བསོད་སྟོམས་ལེན་པ་སོགས་བྱེད་ན་སྟོམ་པོ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་
པར་དངོས་སྤྲོ་མ་སྤྲོས་པས་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། སྟན་བཏགས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་སོགས་སྤྲོ་མ་
ནམས་ལ་ངག་ཆོག་དངོས་སྤྲོ་ཡོད་པས་པ་རོལ་བོས་ཆོག་དེའི་དོན་གོ་ན་སྟོམ་པོ་དང་། མ་གོ་ན་ཉེས་བྱས་སྤྲོ་
གཞག་གོ། །མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་མི་ཆོས་སྒྲ་མ་ཐོབ་པར་སྤྲོས་པའི་ཆོག་དེ་བརྟུན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
ནི་མི་བདེན་པ་སྤྲོས་པ་ཡིན་ཀྱང་བརྟུན་སྤྲོས་པར་མི་འགྲོ་སྟེ། བརྟུན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མ་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག་བཅས་
ལྷན་དག་སྟོང་གིས་མི་ཐ་སྟད་ལྷ་ལྷན་ལ་སྤྲོ་འདོད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟུན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་
བརྟུན་སྤྲོས་པའི་ལྷང་བ་ཡིན་ན། མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་སྤྲོས་པའི་པམ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཐེར་བ་མི་འཐད་དེ།
བཅས་ལྷན་དག་སྟོང་གིས་མི་ཐ་སྟད་ལྷ་ལྷན་སོགས་བྱུང་ཆོས་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བར་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་
སྟན་བཏགས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་དང་།

༼༡༩༧༽

དོན་མ་ཐུན་པས་བརྗོད་པ་དང་། ཟུར་གྱི་སྐྱེང་བས་བརྗོད་པའི་ལྷུང་བ་ནམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་
བཏགས་སྒར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་དོན་རྟོགས་ན་འབྲུག། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སློམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སོགས་བྱུང་ཆོས་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲས་པའི་
ལྷུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་གྱི་པམ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སོགས་
ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟེང་དུ་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲས་ཀྱང་པ་རོལ་པོས་ཆིག་དེའི་དོན་མ་གོ་བའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་འབྲུག། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་སློམ་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སོགས་བྱུང་ཆོས་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་མངོན་སུམ་དུ་
སྒྲས་ཤིང་། པ་རོལ་པོས་ཆིག་དེའི་དོན་གོ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་བརྟུན་གྱི་པམ་བ་ཡིན་
པས་མ་བྱུང་སྟེ། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་སོགས་བྱུང་ཆོས་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་མི་ཆོས་སྒྲ་མ་དག་བཅོམ་པ་
ཐོབ་ཅེས་སྒྲ་རྒྱ་ལ་ཁ་ཁོར་གྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ཅེས་སྒྲས་ཤིང་པ་རོལ་པོས་ཀྱང་ཆིག་དེའི་དོན་གོ་
བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷུང་བ་

༼༡༤༽

ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོར་ན་ཡང་ངོ། ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་སྒྲོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དེ་ལ་འཆད་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བཅས་ལྟན་དག་སྟོང་
གིས་གཞི་བསམ་སྟོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ཀུན་ཆང་བའི་སྟོན་སྒྲུས་པའི་མི་ཆོས་སྒྲུལ་མའི་བརྟུན་ཡིན་
ན་ཡང་བརྟུན་གྱི་པམ་བ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། མ་བྱིན་ལེན་དང་། སྟོག་གཅོད་གྱི་པམ་བ་ཡན་བཅས་ཆར་ཞིང་།
བརྟུན་གྱི་པམ་བ་བཅས་མ་ཆར་བའི་དུས་སུ་བཅས་ལྟན་དག་སྟོང་གིས་གཞི་སྟོགས་ཡན་ལག་ཀུན་ཆང་བའི་
སྟོན་སྒྲུས་པའི་མི་ཆོས་སྒྲུལ་མའི་བརྟུན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། པམ་བ་གསུམ་བ་ཡན་བཅས་ཆར་ལ། བཞི་བ་བཅས་མ་ཆར་བའི་དུས་སུ་ཉ་པའི་རིགས་གྱི་དག་སྟོང་
རྣམས་གྱིས་མི་ཆོས་སྒྲུལ་མའི་བརྟུན་སྒྲུས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟུན་གྱི་པམ་བ་བཅས་བ་གང་ཞིག་དེའི་དུས་སུ་ཉ་
པའི་རིགས་གྱི་དག་སྟོང་རྣམས་བཅས་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་དེ་རྣམས་བརྟུན་གྱི་
པམ་བ་འཆང་བའི་སྟེང་ཀ་སྟེང་གཞིའི་དག་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་དེ་རྣམས་པམ་
བ་གསུམ་བ་ཡན་གྱི་བཅས་བ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟུན་
གྱི་པམ་བ་མ་གྲུང་བའི་

༼ ༡༩༩ ༽

ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟུན་གྱི་པམ་པ་བཅས་མ་ཆར་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ལྷུང་བ་གོང་འོག་ཀུན་ལའང་རིགས་བསྐྱེ་སྟེ། རིགས་པའི་རྣམ་གངས་འཕེན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྷན་པའི་དགེ་སློང་ནི་སྟེ་ལྷ་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་ལ། བཅས་ལྷན་ཞེས་པ་ཁ་ཡངས་ལ་ཤོར་བས་སྟེ་ལྷ་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་རྟེན་དུ་དེས་པ་མེད་མོད། དེར་སང་ཞིབ་ཆ་མ་སྦྱར་བར། བཅས་ལྷན་དགེ་སློང་གིས་ཞེས་ཁ་ཡངས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གོ་བདེར་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འདིར་དཔྱད་ལྷན་ལ་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། དགེ་སློང་གི་བཅ་མ་མ་ནིང་མ། །སྒྲ་མའི་བརྟུན་སྦྱས་པམ་པ་མ་ཡིན་ན། །བཅ་མ་མ་ནིང་བསང་པའང་སྟོག་གཙོད་གྱི། །པམ་པ་མིན་ནམ་མི་འབྲའི་བྱད་པར་ཅི། །དེ་ལྟར་ན་མི་ཆང་སྟོད་གྱི་པམ་པ་སོགས་བཞི་པོ་འདི་ལ་ཐུན་མོང་པའི་པམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་འདི་དག་བཅས་ཞིང་པ་མ་གཉིས་ཀ་ཡང་འདི་དག་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་མི་ཆང་སྟོད་གྱི་པམ་པ་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐུན་མོང་པའི་པམ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་བམ་ཞེ་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དགེ་སློང་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དགེ་སློང་པའི་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་མི་ཆང་སྟོད་གྱི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

༼ ༡༥༠ ༽

དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་སྟོང་པ་མ་སྟུན་མོང་བའི་པམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དག་སྟོང་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དག་སྟོང་མ་ལ་མི་ལྟན་པའི་པམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་
སྟོང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་པམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་པམ་པ་བྱུང་བས་སྟོམ་པ་སྟོང་ངམ་མི་སྟོང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལྷགས་
མང་དུ་ཡོད་དེ། སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་དག་སྟོང་ལ་པམ་པ་དང་། དག་ཚུལ་ལ་པམ་པ་འདྲའི་རྩ་ལྟར་བྱུང་ན་སྟོད་ཚུས་
བཤལ་བ་བཞིན་སྟོམ་པ་རྩ་བ་ནས་སྟོང་བར་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག་ལྟར་བར་བྱུང་ལས་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་ནི་མི་ཆངས་སྟོད་སོགས་རྩ་བ་གང་ཡང་བྱུང་བ་གཅིག་གི་རྩ་ལྟར་བྱུང་ན་
སྟངས་བྱེ་ཉིད་སྟོང་བའི་བསྟོབ་པ་ལས་ཉམས་ཀྱང་སྟངས་བྱེ་གཞན་སྟོང་བའི་བསྟོབ་པ་ལས་མ་ཉམས་པས་དེ་ལྟ་
བུའི་གང་ཟག་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆལ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྟན་པ་གཉིས་ཀར་འདོད་དེ། དཔེར་ན་བྱ་
ལོན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ལྷག་པོ་དེ་བྱ་ལོན་ཅན་དང་ལོར་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་འདོད་དེ། མཛོད་
ལས། ཁ་ཆེ་རྣམས་ནི་བྱུང་བ་ལ། །བྱ་ལོན་ལོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདི་ལ་ཁ་
ཅིག་སོ་ལོར་བའི་སྟོང་ལྷགས་ཟེར་རོ། །བཤའ་ཚུལ་དེ་དག་ནི་འདུལ་བའི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ལ། འོན་
ཅི་ཞེ་ན། ལྷགས་འདིར་པམ་པ་བྱུང་ན་སྟོམ་པ་རྩ་བ་ནས་སྟོང་བ་མ་

༼ ༡༥༡ ༽

ཡིན་ཏེ། བཅ་པ་ཆབ་བཅས་བྱང་བའི་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་ཡོད། འཆབ་མེད་བྱང་བ་
ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱང་བ་དེས་སྒྲིམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་
གོགས་ཆངས་པར་མཚུངས་པར་སྒྲིད་པ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་སོགས་མེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་
དགོས་པ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐག་རིང་དུ་བྱས་པས་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་སྤང་ཏེ། རྒྱ་
ཆེར་འབྲེལ་ལས། དགེ་སློང་ཕམ་པར་གྱུར་པ་ལ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲིད་པ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་དང་ལོངས་སྒྲིད་པ་དག་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དེས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐག་རིང་དུ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་སྒྲིམ་པ་ནི་མེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་པའི་
ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་དང་འཆབ་མེད་གང་བྱང་ཀྱང་འཆབ་བཅས་ལ་ཇི་སྲིད་འཆོའི་བར་དང་། འཆབ་མེད་ལ་
ཆད་པ་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་བསྐྱབ་པ་བྱེན་མ་ཆར་གྱི་བར་དུ་སྒྲིམ་པ་རྣམ་དག་དང་མི་ལྟན་པས་དགེ་སློང་རྣམ་དག་
དང་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དེ་ལྟར་མ་བྱེན་པར་ལེན་ན་དགེ་སློང་དེ་
ཡང་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་གནས་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་སོགས་དང་།

༼ ༡༥༩ ༽

ལྷུང་དང་གདམས་ངག་བརྗོད་པའི་ཆོ་གའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྤྱོད་གིས་དེ་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་དགོ་སྤྱོད་
དུ་མི་རུང་། ལྷ་ཀྱའི་སྤྱས་ཀྱི་མི་རུང་། དགོ་སྤྱོད་དངོས་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་
གཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉམས་པ་བཅོམ་པ་ལྷུང་བ་པམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེས་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་སྤྱིར་སྤྱང་དུ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཞེས་སོགས་དཔེ་དང་སྤྱིར་ནས་གསུངས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་པམ་པ་
བྱང་བའི་དགོ་སྤྱོད་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིར་དགོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་དག་སྤྱང་དུ་མེད་པས་བྱབ་སྟེ། དངས་མ་
ཐག་པ་དེར། དེས་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་སྤྱིར་སྤྱང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལུམ་བརྒྱ་པར། མི་གསོད་ལ་
སོགས་བཞི་རྣམས་ཀྱིས། །དགོ་ཚུལ་ལས་ནི་ཉམས་གྱུར་ན། །དགོ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་དགོ་ཚུལ་ལའང་། །སྤྱི་ནས་
སྤྱོམ་སྤྱོའི་སྤྱལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་ཆང་སྤྱོད་ཀྱི་པམ་པ་བྱང་ནས་
གསོད་སེམས་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཙམ་ཡང་མ་སྤྱིས་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར།
ཉགས་སྤྱི། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱིར་དགོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་དག་བསྤྱང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱིས་དགོ་འདུན་ཀྱི་ཆད་པ་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་དགོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་དག་སོར་ཚུད་པ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་བའི་དགོ་སྤྱོད་ལ་ཆད་པ་ལས་ཀྱི་

༼ ༡༥༣ ༽

བསྐྱབ་པ་བྱེན་ཆར་བ་ན་དག་སྒྲོང་གི་བསྐྱབ་པ་ནམ་དག་སོར་ཚུད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བམ་པ་
འཆབ་བཅས་བྱང་བ་དེ་དག་སྒྲོང་གི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས་བྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་།
འཆབ་མེད་བྱང་བ་དེ་དག་སྒྲོང་གི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས་བྱིར་བཅོས་སུ་རུང་པའི་བྱང་བར་འཐད་
པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པམ་པར་གྱུར་བ་སྟེ། དག་སྒྲོང་གི་དངོས་པོ་ཡོངས་
སུ་དག་པ་ལས་བྱིར་བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་བསྟན་པམ་
པ་འཆབ་བཅས་དང་། རྟུགས་བསྟན་པམ་པ་འཆབ་མེད་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དེ་
ལ་འཆད་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་པམ་པ་བྱང་བ་ལ་དག་སྒྲོང་གི་ཚུལ་སྦྱར་བྱང་བྱ་མེད་པ་དང་། བྱི་
ནས་སྒྲོམ་པ་སྟེ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་སོགས་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དག་བྱེད་
སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། དེ་ལ་ལྟར་བ་བྱང་གྱུར་ན། །དག་སྒྲོང་སྒྲོམ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ཉམས་ནས་
འཆབ་སེམས་སྟེས་པ་ལ། །སྦྱར་ཡང་བྱང་བྱ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞུང་འདིས་
འཆབ་སེམས་མ་སྟེས་ན་སྦྱར་སྒྲོམ་པ་ནམ་དག་བྱང་བྱ་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། འཆབ་བཅས་དང་། འཆབ་མེད་ནི་
ལྟར་བ་དེ་བྱང་ནས་གསད་སེམས་སྟེས་མ་སྟེས་ལ་བྱ་ཞིང་། འཆབ་

༼ ༡༥༩ ༽

སེམས་མ་སྐྱེས་ན་པམ་པ་བྱུང་ཡང་ཆད་པ་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་བསྐྱབ་པ་བྱིན་དུ་རུང་སྟེ། ལུང་མ་མོ་ལས། པམ་པ་
བྱུང་ནས་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་གང་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མི་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་བྱས་ནས་མཐའ་ན་སེ་གོལ་རྟོགས་པ་ཅམ་
ཡང་འཆབ་པའི་སེམས་མ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་བར། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འབྲ་བ་ཉིད་དོ། ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འཆབ་པ་དང་། གསོད་པ་དང་། སྟེད་པ་རྣམས་དོན་ཅིག་པར་སྒྲུང་དོ། དེ་ལྟར་ན་དགོ་སྟོང་
གི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་ན། དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གལ་ཏེ་བྱུང་ན།
བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟེ་ལྟ་གང་
རུང་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་དངོས་གཞིའི་ལྟར་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩའི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེའི་བྱིར་
རོ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམན་པའི་སར་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དགོ་འདུན་གྱིས་ཆད་ལས་སྒྲིད་བཞིན་པའི་དགོ་སྟོང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆད་
ལས་ནི་དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གལ་འོག་ཏུ་འཛོག་པ་དང་། དེས་དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ་ལ་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པ་སོགས་འབྲལ་གྱི་བྱ་བ་སྐྱབ་དགོས་པ་རྣམས་དགོ་སྟོང་དང་འབྲ་བར་བྱེད་
ཅིང་། ལྟར་བ་ལ་ཡང་འགྱུར་

༼ ༡༥༥ ༽

ཆང་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལྷུང་བ་དག་སྟེ་ཆེ་འདི་ལ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཐར་བ་
ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། ཁ་ཅིག་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགེ་སྟོང་ཡིན་ན། པམ་པ་དང་
བཅས་པའི་དགེ་སྟོང་ཡིན་པས་བྱུང་། ཏྲགས་དེ་ཡིན་ན། དགེ་སྟོང་པ་མ་གང་རུང་གི་སྟོམ་པ་རྣམ་དག་དང་མི་
ལྡན་པས་བྱུང་། ཏྲགས་དེ་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ལ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་དགེ་
སྟོང་ཡིན་པས་བྱུང་། ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། གསུམ་ག་ལ་རེག་པམ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགེ་སྟོང་མ་དགེ་
སྟོང་པར་མཆོན་གྱུར་བའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་ཅན། གསལ་པ་རིམ་བཞིན་དེར་ཐལ། ཏྲགས་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེར་ཐལ། དགེ་སྟོང་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགེ་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེག་
པམ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགེ་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་པ་དང་པོ་ལ་འདོད་ན་
དེ་ཆོས་ཅན། པམ་པ་དང་བཅས་པའི་དགེ་སྟོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། པམ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དགེ་སྟོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་སྤར་བྱུང་བའི་རེག་པམ་དེ་མཆོན་གྱུར་གྱི་དབང་གིས་རྒྱན་འགགས་པ་དང་མེད་པར་གྱུར་པ་
གང་ཞིག་ཁྱོད་ལ་རེག་པམ་འཆབ་བཅས་ལས་པམ་པ་གཞན་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཞིང་མ་ཡིན་

༼ ༡༥༩ ༽

བ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ། ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་
བ་ཉིད་ལ་ནི་སྤར་མཆན་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷུང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱས་པ་དེ་ཉམས་ཤིང་གཞིག་
བ་དང་། མེད་པར་རིག་པར་བྱ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གསལ་བ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་གི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་
པར་ཐལ། སྤར་བྱུང་པའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་མཆན་གྱུར་གྱི་དབང་གིས་དག་ཆར་བ་གང་ཞིག་དེའི་རྗེས་སུ་
པམ་པ་གཞན་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་སྤར་གྱི་ལུང་གིས་བྱལ། གསུམ་པ་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཆེ་འདིར་དེ་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆེ་འདིར་དེ་ཐོབ་སྲིད་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་སྐྱབ་ཀྱས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་གི་སྒྲུལ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐུན་མོང་པའི་པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་ན། ཆད་པ་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
གསོར་རུང་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པས་བྱལ། ཉགས་དེ་ཡིན་ན། དགོས་པ་སྐྱབ་ཀྱས་ཀྱི་དགེ་སློང་གི་སྒྲུལ་པ་ལྡན་
པས་བྱལ། ཉགས་དེ་

ཡིན་ན། བཅ་བ་འཆབ་བཅས་བྱང་བའི་དགོ་སྒྲོང་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། སློག་གཅོད་ཀྱི་བཅ་བ་འཆབ་མེད་བྱང་བ་ལ་ཆད་བ་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་བསྐྱབ་བ་བྱིན་ཆར་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་བ་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་སོར་ཆུད་ཆར་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་ལ། སློག་གཅོད་ཀྱི་བཅ་བ་འཆབ་མེད་བྱང་མ་ཐག་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགོས་བ་བསྐྱབ་བྱས་ཀྱི་དེ་དང་ལྡན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་བ་རྣམ་དག་དང་མི་ལྡན་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བཅ་བ་འཆབ་མེད་བྱང་བ་ལ་ཆད་བ་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་བྱིན་མ་ཆར་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་བསོད་ཆེན་པོས། བཅ་བ་འཆབ་མེད་བྱང་བ་བསྐྱབ་བ་བྱིན་གོང་དུ་དགོས་བ་བསྐྱབ་བྱས་དང་ལྡན་པར་གསུངས་བ་ནི་ཐལ་ཆེས་སམ་སྒྲུམ་སྟེ། འོ་ན་ཆད་བ་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་སྟེར་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བྱིན་བ་ལ་དགོས་བ་ལྷག་པོ་མིན་འདུག་པའི་བྱིར། ཡང་འཆབ་མེད་བྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱིན་དེས་སྟེ་ལྷའི་གཞི་ལ་ཁྱུགས་བ་ན་དངོས་གཞི་རི་ལྟར་བ་བཞིན་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་བྱས་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། འཆབ་མེད་བྱང་བས་བསྐྱབ་བ་བྱིན་གོང་དུ་སྟེ་ལྷའི་གཞི་

༩༡༥༩༽

ལ་ཁྲུགས་པ་ན་དངོས་གཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྐྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་གོང་དུ་དགོས་པ་བསྐྱབ་
ཀྱས་ཀྱི་དགོ་སྤོང་གི་སྤོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདུལ་འཇོན་ཆེན་པོ་མཁུན་པའི་དགོང་ཡངས་ཞིབ་འཆ་ལ་
ལོ། །གསུམ་པ་ལ་པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་ནས་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་རྟེན་ལ་སྐྱར་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱང་བའི་
དགོ་སྤོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་ནས་བསྐྱབ་བྱིན་སྤངས་པའི་དགོ་སྤོང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱང་བའི་དགོ་སྤོང་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱིན་
དགོ་སྤོང་གིས་པམ་པའི་གཞི་ལ་ཁྲུགས་པ་ན་པམ་པ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག དེས་དེའི་གཞི་ལ་ཁྲུགས་ཏེ་པམ་པ་
བསྐྱེད་པ་ན་གསལ་སེམས་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ལས་འཆབ་བཅས་དང་འཆབ་མེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
པམ་པ་འཆབ་བཅས་དང་འཆབ་མེད་གང་བྱང་ཀྱང་ལན་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་པ་རྣམ་དག་ལས་རིལ་གྱི་ཉམས་ཤིང་
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱན་སྟོང་གི་ལྷགས་སམ་མདུང་ཆོམ་པའི་ལྷགས་ཟེར་རོ། །ཐུན་མོང་པའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་
བྱང་བ་ལ་ནི་ཕྱིར་བཅོས་སུ་མེད་ཅིང་མཆོན་གྱུར་གྱི་དབང་གིས་དེ་ཉམས་ནས་བསྐྱབ་པ་སོར་ཚུད་པ་ཡང་མེད་
ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ལ་མཆོན་གྱི་དབང་གིས་བསྐྱབ་པ་སོར་ཚུད་

༼ ༡༥༩ ༽

བ་སྒར་བཤད་བ་ལྟར་རོ། འཆབ་མེད་བྱང་བ་ལ་བསྐབ་བ་བྱིན་པའི་ཚུལ་ནི་མཁན་སྒོ་བ་ཀྱི་སྒྱུན་སྒར་སྒྲོམ་བ་
འབོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་བྱིན་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཅི་ཞེ་ན། ལྟར་བ་སྐྱེད་བྱ་དང་གཞུང་སྒོ་སྒྲོན་དུ་འགོ་
བས་དགོ་འདུན་ཀྱི་ཆད་བ་ལས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐབ་བ་རྣམ་དག་སོར་ཚུད་པར་བྱས་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བའི་
གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་དུ་གསལ་བས་སོ། དེར་སང་བསྐབ་བ་ཉམས་བ་གསོ་བ་ལ་མཁན་སྒོ་བ་ཀྱི་སྒྱུན་སྒར་སྒྲོམ་བ་
འབོགས་ཚོག་ཞུ་བ་ནི་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་བཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐབ་བ་སྒྲ་མ་དེ་ཞུ་བའི་དུས་སུ། ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་བསམ་བ་གསལ་བཏབ་སྟེ། ཚོག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་བཞེན་བྱས་བ་ལས་སྒྲོམ་བ་ཐོག་བ་དེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ས་པཎ་གྱིས། དེས་ན་ད་ལྟའི་ཚོག་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་བ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་སྒྲོམ་པའི་ངོ་
ཐོར་སྐྱེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་པའི་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བར། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ལུགས་འདིར་
ཤེས་བ་ཡིན་ཀྱི། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲང་ཡང་སྒྲོམ་བ་སྒྲངས་པས་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་པཎ་
ནས་བཟུང་ས་སྐྱེ་བའི་འདུལ་འཇིན་མཐའ་དག་བྱུག་ལེན་ལ་མཛད་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་ས་
བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་གྱིས་འདུལ་བའི་ཚོག་ལས། དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲོམ་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲུབ་བྱའི་རྒྱུན་སྒྲོམ་པར་

༼ ༡༩༠ ༽

བྱེད་པ་ཚུ་ལོན་ལྟ་བུ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སམ། སེམས་དཔལ་དགོ་བ་བྱེད་
པར་ཅན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལས་དེ་ཐོབ་ཅིང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དགའ་བ་སྒྲོམ་ཞིག་ ཅེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སམ་ཞེས་པ་འདུལ་བ་རང་རྒྱུ་གི་ལུགས་དང་། སེམས་དཔལ་དགོ་བ་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་
པ་ཅེས་པ་གསུངས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། འདུལ་བ་རང་རྒྱུ་ལ་སྒྲོམ་པ་གཟུགས་
ཅན་དུ་འདོད་པས་སྒྲོམ་པ་ལན་གཅིག་སྤངས་པ་དེ་ཙུང་བྱུང་བས་ཀྱང་མི་སྒྲོང་པར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྒྲོམ་རོ་
ཉིང་པ་དེས་སྤར་སྒྲོམ་པ་རྣམ་དག་སྤངས་ཀྱང་སྤྱི་བའི་གོགས་བྱེད་པས་ཕྱག་ལེན་གུ་དོག་ལ། གལ་ཏེ་མཁན་
སྒྲོབ་ཀྱི་ཆོག་ལས་སྤར་སྒྲོམ་པ་ལེན་ན་གོང་དུ་བསྐྱབ་པ་འདུལ་ཆོག་བྱས་ན་སྒྲོམ་པ་ཉིང་པས་རྒྱུད་མ་བཀག་
པས་ལེན་དུ་བྱུང་བ་ཙམ་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསམ་པས་ཐེན་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཉིང་པས་རྒྱུད་བཀག་མ་བཀག་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཅི་མི་དགོས་པས་གུ་ཡངས་ཤིང་གདུལ་བྱ་ལ་པན་ཆེ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར་
ཡིན་ནོ། །གནད་འདི་ནི་ཁོ་བོའི་མཁན་སོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་འཇམ་
དབྱངས་དབང་ཕྱག་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་འདིར་བྲིས་པའོ། །ཁ་ཅིག་པམ་པ་གཅིག་བྱུང་
བས། དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ལས་ཉམས་པ་མི་འཐད་དེ། མི་ཆངས་སྤྱོད་ཀྱི་པམ་པ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་

༼ ༡༩༡ ༽

པམ་པ་གཞན་གསུམ་ཡང་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དགེ་སློང་གཅིག་ལ་པམ་པ་བཞི་ཆར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ལུང་ཁྱབ་ལས། གཅིག་ལ་ཡང་མཐར་འབྱུར་བ་བཞི་ཡང་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གཅིག་གིས་མ་བྱེན་ལེན་སོགས་གཞན་གསུམ་གཞན་ལ་གཅོལ་བས་འབྲུབ་བར་བྱས། རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཆངས་སྟོང་དངོས་སུ་བྱས་པས་སྟེས་དབང་གིས་མི་ཆངས་སྟོང་གི་པམ་པ་སོགས་བཞི་ཆར་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་སྟེན་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་པམ་པ་བཞི་ཆར་འབྱུང་བ་ལས་གཞན་དུ་པམ་པ་བཞི་ཀ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཆོག་གི་རང་ལྗོག་ལ་འཁྲིམ་ན་ཡོད་དེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་པམ་པ་བཞི་ཀ་དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྷུང་ཁྱད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཅུ་གསུམ་དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཅུ་གསུམ་སྟོན་པས་དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་བཅས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དུ་པམ་པ་བཞི་ཀ་འབྱུང་བའི་དགེ་སློང་ཡིན་པ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་ཡིན་ན། དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་པས་བྱུང་། བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ལྷུང་བ་སྟེ་ལྔ་འབྱུང་བའི་རྟེན་

༼ ༡༩༽

དུ་རུང་བའི་དགོ་སྒོང་ཡིན་པས་བྱུང་། ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགོ་སྒོང་ཡིན་ན། ལྷུང་བ་
འབྱུང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་དགོ་སྒོང་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། བསྐྱབ་གཞི་
མཐའ་དག་རིམ་གྱིས་རྫོགས་པར་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགོ་སྒོང་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བསྐྱབ་གཞི་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་
བྱུང་བའི་དགོ་སྒོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐུན་
མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགོ་སྒོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགོ་སྒོང་
རྣམ་དག་ཡོད་པ་ནི། ལྷུང་བ་འདད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྷན་པའི་
དགོ་སྒོང་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྷན་པའི་དགོ་སྒོང་རྣམ་དག་གི་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། པམ་པ་འབྱུང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་དགོ་སྒོང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། པམ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྤང་བའི་དགོ་སྒོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་
སྤངས་པའི་དགོ་སྒོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་སྒོང་

༼ ༡༤༣ ༽

དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། མ་བྱེན་ལེན་གྱི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་ཚོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་དགེ་སློང་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་གཞི་ལ་
ཞུགས་པ་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་བྱས་དེ་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉམས་པ་ལྷུང་བ་ལ་
སྒྲོར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་མ་བྱུང་ན། དེས་དེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་
ཉེས་བྱས་ཅམ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་བྱས་དེ་བཅས་རང་གཉེས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅམ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་བསྐྱེད་
པའི་ཉེས་བྱས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉམས་པ་ལྷུང་བ་ལ་སྒྲོར་ན་
ཉེས་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་བྱུང་བསྟན་ཇོགས་སྒྲངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་དགེ་སློང་
གི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་བྱས་དེ་བྱིས་པའི་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་སྟོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་འདིར་མ་ཆགས་པ་ལྷུང་བ་ལ་སྒྲོར་ན་
ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

༼ ༡༩༩ ༽

འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་ལ་ལྟར་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་མེད་པ་མ་
ཡིན་ནམ། ཞེ་ན་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་སྒྲོམ་པ་མ་
སྐྱེས་པ་འདིའི་ཞེས་པ་ནས་དེ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་གཞག་པ་མཛད་དོ། །ཅེས་དང་། ཁྱིམ་པ་རང་གི་ཉམས་སྦྱངས་པ་
ལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་མ་མཛད་དོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མང་སོ་
སྐྱེའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བརྗོད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཆད་སོམས་
ཞིག་འདིར་དཔྱད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། ཉམས་དང་མ་ཆགས་ལྟར་བ་ལ་སྦྱོར་ན། ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་
འདི་ལྟར་བའམ་ལྟར་མིན་ཅི། །ལྟར་མིན་གྱིས་པའི་ལྷིག་དང་མཚུངས་པར་འབྱུང་། །ལྟར་ན་གཉིས་ཀའང་བཅས་
ལྡན་ཐལ་མིན་ནམ། །རང་གི་བསམ་ཆོད་ལ་ནི་ཉམས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཉེས་བྱས་དེ་
ལ་ལྟར་བ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་པ་སྟེ་ལྷའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་བསྐྱེད་
པའི་ཉེས་བྱས་དེ་ལྟར་བ་དང་། མ་ཆགས་པ་སྟེ་ལྷའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་བྱས་དེ་ལྟར་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་ལ་ལྟར་བའི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་ལ་བདེན་ལན་མཛད་པས་མ་ཆགས་
པ་ལ་བྱུང་བའི་ཉེས་བྱས་དེ་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་གྱིས་པའི་བསོད་ནམས་

༩༡༤༥༽

མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་བར་དུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྐྱོས་པར་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་ཤུགས་ལས་ཅིག་
ཞོས་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་པ་དེ་སྒྲིམ་ལྡན་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱུང་བའི་ཉེས་བྱས་དེ་ལྟར་བ་ཡིན་པར་གྱུ་བ་
པོ། །དེས་ན་ཉམས་པ་བཅས་ལྡན་ཡིན་ལ། མ་ཆགས་པ་བཅས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མ་
ཆགས་པ་ལ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་འབྱུང་བས་བཅས་ལྡན་མ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཞོས་ནི་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་
རྟེན་དུ་བྱུང་བས་བཅས་ལྡན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ས་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པས་གཞི་བསམ་སྒྲིབ་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ཀུན་ཚང་གི་སྒྲོན་ས་མིར་གྱུར་པ་བསད་པའི་ལྟར་བ་
ཡིན་ན། སྒོག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་གཞི་སོགས་
ཡན་ལག་ཀུན་ཚང་གི་སྒྲོན་ས་བཅུག་རེག་གི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྒྲོངས་པའི་ལྟར་བ་ཡིན་ན། མི་ཚངས་སྒྲིབ་ཀྱི་
པམ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དགེ་སློང་ཚུལ་གནས་རྣམ་དག་ཡིན་ན། དགེ་སློང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་པས་
བྱུང་། ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་སྡེ་བ་གནས་བརྟན་པའི་ལུགས་ཀྱི་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྡན་
པའི་དགེ་སློང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་གཞི་སོགས་ཡན་ལག་ཀུན་ཚང་གི་སྒྲོན་ས་མའི་མངལ་གྱི་དབང་པོ་
གསུམ་འདུས་ཀྱི་མིར་ཆགས་པ་བསད་པའི་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་

༼ ༡༩༩ ༽

ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་དགོ་སྤྱོད་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་གཞི་སོགས་ཡན་ལག་ཀུན་ཆང་
གི་སྒོ་ནས་མིར་ཆགས་བསད་པའི་ལྷུང་བ་གང་ཞིག་མིར་ཆགས་དེ་མིར་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གནས་བརྟན་པའི་
ལུགས་ཀྱི་བཅས་ལྷན་དགོ་སྤྱོད་གིས་མིར་ཆགས་བསད་པ་ལ་པམ་བ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་གསུམ་
རབ་དབྱེ་ལས། ཁ་ཅིག་མིར་ཆགས་བསད་པ་ལ། །པམ་བ་ལ་ལ་པམ་བ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་འཐད་པ་གང་
ཞིག་སྟེ་བ་གནས་བརྟན་པ་དེ་གཞུང་དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་ལ་ལ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ལྷན་པའི་དགོ་སྤྱོད་ས་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པས་གཞི་སོགས་ཡན་ལག་ཀུན་ཆང་གི་སྒོ་ནས་བྱད་མེད་ལ་བཅུག་རེག་གི་བདེ་བ་ཉམས་སྲུ་སྟོང་
པའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྟེ། འདོད་ན། དེ་མི་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་པམ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་བཅས་ལྷན་དགོ་སྤྱོད་གིས་བྱད་མེད་ལ་བཅུག་རེག་གི་བདེ་བ་ཉམས་
སྲུ་སྟོང་བ་ལས་པམ་བ་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་མི་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་པམ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་ལུགས་ལ་པམ་བ་གཞན་གསུམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆང་འཐུང་བའི་པམ་བ་དང་བཞིར་འདོད་

༼ ༡༩༽

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་ལུགས་ལ་ཆང་ཉིད་པམ་པ་འབྱུང་བའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་དོ། །རིགས་པའི་རྣམ་
གངས་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ནས་སྡེ་བ་པན་ཚུན་ཀྱི་གནང་བཀའ་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་དག་གི་རིགས་
པའི་རྣམ་གངས་སྟོ་ཚུལ་མང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། དག་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་འཆབ་བཅས་ཅམ་
བྱང་བའི་དག་སྟོང་དམན་པའི་ས་གཞན་ན་གནས་ཏེ། ལྷག་མའི་བཅབ་ཉེས་འདག་པའི་ཆེད་དུ་དག་འདུན་ཀྱི་
ཆད་ལས་སྟོ་བ་སྟོད་བ་བཞིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། པམ་པ་མ་བྱང་བའི་
དག་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཅམ་བྱང་བའི་དག་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམན་པའི་ས་གཞན་ན་གནས་པའི་དག་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་མགུ་
དབྱང་གསུམ་གང་རུང་གི་ས་ལ་གནས་པའི་དག་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་བ་སྟོད་བཞིན་པའི་ས་ལ་གནས་
པའི་དག་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་འདུན་ལྷག་མའི་བཅབ་ཉེས་འདག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་སྟོ་བ་སྟོད་
བཞིན་པའི་དག་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་པམ་པ་དང་མི་ལྷན་ན་དག་འདུན་ལྷག་མ་མན་ཀྱི་ལྷང་བ་བྱང་གྱང་
ཚུལ་གནས་རྣམ་དག་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་སྦྱབ་བྱས་ཀྱི་དག་སྟོང་གི་
སྟོ་མ་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐུན་

༼ ༡༩༩ ༽

མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་ནི། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་ལེན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་གསོད་དང་སྤྱོད་
བ་དང་། །རེག་པ་དང་ནི་ལུས་བཀའ་དང་། །འཆབ་པ་དང་ནི་ལྷོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དག་སྤོང་མ་ལ་
སྤྱིར་པམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་བཞི་ནི་དག་སྤོང་དང་སྤྱན་མོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་
ཞིང་། ཕྱི་མ་བཞི་ནི། དག་སྤོང་མའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དག་སྤོང་གི་རྟོན་ལ་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བཅས་ལྡན་དག་སྤོང་མ་འཁྲིག་པའི་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་བསམ་པས་མིག་གི་གནས་མན་ཆད་ནས། བྱས་མོའི་ལྟ་ང་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྱིས་པ་ལ་རེག་ཅིང་
ནོམ་པར་བྱེད། ཉུག་པར་བྱེད་པའི་ཚོར་བ་ཉམས་སུ་སྤངས་ཤིང་བདག་གིར་བྱེད་པའི་ལྟ་ང་བ་དེ་རེག་པའི་པམ་
པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩར་བདག་གིར་བྱེད་པ་ལའོ། །མིག་ནས་བྱས་མོའི་བར་གྱིས་སོ། །རེག་པའོ། །པོའི་
ལོ། །འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་སྤོང་པས་ཀྱང་བྱད་མེད་ལ་དེ་ལྟར་རེག་
པ་ལ་ལྟ་ང་བ་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། དེ་ལ་པམ་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། རེག་པའི་དག་འདུན་ལྟག་མར་འབྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །མིག་ནས་བྱས་མོའི་བར་ལས་སྤྱིའི་ཡན་ལག་གི་པོའི་རེག་པ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བདག་གིར་བྱེད་པ་སྤོང་
པོ་དང་། ཆགས་སེམས་དང་མི་ལྡན་པས་བདག་གིར་བྱེད་པ་ཉེས་བྱས་དང་།

༩༡༩༩༽

ཆགས་སེམས་དང་མི་ལྡན་ཞིང་བདག་གིར་མི་བྱེད་པ་ལ་ལྟངས་པ་མེད་དོ། །མདོ་རྩར། ཡན་ལག་གཞན་གྱི་ནི་
སྒྲིམ་པོ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་དག་སྒྲོང་མས་རང་གི་བྱ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་བྱིས་པ་ཚུན་ལ་
ཡང་རེག་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །སྐྱེད་གཞི་ནི་དག་སྒྲོང་མ་སྒྲིམ་དགའ་མོས། རི་དྲགས་འདྲིན་གྱི་བྱ་བར་
དུ་སྐྱངས་སྟེ་བྱས་མོ་ནས་མིག་མན་ཆད་ཀྱན་ཏུ་སྤྲད་པར་བྱས་པ་དག་བཀོས་མ་ཅིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་བཅས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་མས་ཆགས་སེམས་གྱིས་ལུས་བཀའ་བཏུག་
སྐྱེས་པ་ཆགས་ལྡན་ལ་དབང་པོ་པན་ཚུན་མ་སྤྲད་པར་རེག་པ་ཅམ་གྱི་ཆོར་བ་སྒྲོང་པའི་ལྟངས་བ་དེ་ལུས་བཀའ་
གྱི་པམ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩར། ལུས་བཀའ་བ་ལ་དོ། །ཆགས་པར་གྱུར་བས་རྟེན་པའི་བྱིར་ཉི་བར་གནས་པའི་
སྐྱེས་པ་ཆགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་སྤྲད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ལ་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལུས་བཀའ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉལ་པ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཡང་སྒྲིམ་དགའ་མོས་སྒྲིམ་ཆོང་གི་བྲིའུ་ལ་ཆགས་ཏེ་
མོས་རྒྱབ་བདེ་བར་བཞག་ ཀླང་པ་གཡས་བསྐྱམ་ནས་བྲིའུ་ལ་དོག་པས་བསྐྱུན་པས་ཅིབས་མ་གཉིས་བཅག་སྟེ་
ཁག་སྐྱུག་བཞིན་དུ་བྲོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །ལྟངས་བ་འདི་དག་སྒྲོང་པ་ལ་མི་ཆང་སྒྲོད་གྱི་པམ་པའི་སྒྲོར་
བར་འཆད་དོ། །དག་སྒྲོང་མ་ཆགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱེས་པ་

༡༧༠༽

ཆགས་ལྷན་དང་ལྷན་ཅིག་གཞིག་སྟེགས་དང་། ཆར་གཡེངས་དང་། ཅབ་ལྷལ་བྱེད་པ་ནི་སྟོམ་པོ་ཡིན་ནོ། སྤྱིད་
ཆལ་བས། དག་སྟོང་མས་སྟེས་པ་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་ལུས་གན་གྲུལ་དུ་བཀའ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་བཀའ་
པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ལས་ལྷག་པོ་གན་གྲུལ་དུ་ཞེས་སྒྱུར་བ་ཅམ་ལས་ངེས་འབྲོངས་མེད་པ་འབྲེལ། །དེས་ན་རེག་
པ་དང་ལུས་བཀའ་གྱི་བྱད་པར་ནི་དག་སྟོང་མས་མཉལ་བར་རེག་པ་དང་། ཉལ་ནས་རེག་པའི་བྱད་པར་ཡིན་
པར་སེམས་སོ། །འོན་དག་སྟོང་མ་ལ་མི་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་པམ་པ་འབྱུང་བའི་སྐབས་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། བཅས་
ལྷན་དག་སྟོང་མས་སྟེས་པ་དང་མི་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་སྟོར་བ་བྱས་པ་ལས་མི་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་པམ་པ་འབྱུང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བྱས་པ་ལས་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་སྤྱོད་པ་དེ་རེག་པམ་དང་ལུས་བཀའ་གྱི་པམ་པ་
གང་རུང་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བྱས་པའི་སྟོར་བ་དེ་རེག་པམ་དང་ལུས་བཀའ་གྱི་པམ་པ་གང་རུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་དེའི་ལན་ནི་མཁས་པ་དག་གིས་དག་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་གཞི་འབྲེལ་
བྱངས་ནས་སྟེས་པའི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་དང་མ་འཕྲད་པ་དབང་པོ་པན་ཚུན་འཕྲད་པ་ཅམ་གྱི་སྟོན་ནས་མི་
ཆངས་སྟོད་ཀྱི་ཅ་ལྷུང་འབྱུང་བ་ཡོད་གསུངས་ཀྱང་སྟེས་པའི་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་དང་མ་འཕྲད་ཚུལ་གྱི་གསལ་
བྱ་མ་སྟོས་པས་མཐའ་མ་ཆོད་ལ། འོན་ཇི་ལྟར་

༼ ༡༥ ་ ་ ༽

ཞེན་སྐྱེས་པའི་ལུས་དེ་རང་གི་གྲོན་བཞིན་པའི་གོས་དང་བཅས་སམ་མ་བཅས་ཀྱང་རུང་། དེ་དང་དགེ་སྤྱོད་
མའི་ལུས་བྱིན་གྱི་བར་གོས་གཞན་གྱིས་གཡོགས་ཏེ་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་པན་ཚུན་དངོས་སུ་མ་འཕྲད་པར་
དབང་པོ་པན་ཚུན་འཕྲད་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲོན་ས་མི་ཆངས་སྤྱོད་གྱི་པམ་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། གོས་གྱིས་གཡོགས་
ནས་དབང་པོ་པན་ཚུན་འཕྲད་པའི་སྤྱོད་བ་དེ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་བཅུག་རེག་གི་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་རེག་
པམ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གཡོགས་པས་ནི་བར་དུ་གོས་གྱིས་ཆོད་པ་ཡིན་པས་
སྤྱོད་པོ་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉིན་གྱི་གཞི་འབྲེལ་ལས། དགེ་སྤྱོད་མ་སུན་སྤྱང་བ་ནི་
ལུས་འཕྲད་པར་མ་བྱས་པར་དབང་པོ་འཕྲད་པ་ཅམ་ཁོ་ན་ལས་བྱའི། གཞན་དུ་ན་རེག་པ་ལ་སོགས་པའི་པམ་
པར་གྱུར་ཅིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་སུན་སྤྱང་བར་མི་འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་
འབྲེལ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་པའི་ལུས་ལ་གྲོན་བཞིན་པའི་གོས་གྱིས་ཆོད་པ་ལ་རེག་པས་ནི་རེག་པའི་པམ་པ་
འབྱུང་སྟེ། རང་གི་ལུས་ལ་གྲོན་བཞིན་པའི་གོས་དེ་ལུས་དང་འབྲེལ་པའི་གོས་ཡིན་པས་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིའི་ལན་བྱ་ལ་རེག་ན་ཡང་རེག་པམ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འདིར་ལན་
བྱ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གོས་ནི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཡང་དངོས་གཞིར་

༩༡༥༩༽

ནམ་པར་བཞག་སྟེ་པམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་ཆོག་གོ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དགོ་
སྟོང་མའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བའི་མི་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་པམ་པ་ནི་ལུས་ལ་གྱོན་བཞིན་པའི་གོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་
གཡོགས་གཞན་གྱི་སྟོན་ལུས་ཡོངས་རྫོགས་དངོས་སུ་མ་འབྲུད་པར་དབང་པོ་པན་ཚུན་འབྲུད་པ་ཅམ་གྱིས་
བདེ་བ་སྟོང་བའི་རྩ་ལྷུང་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །རེག་པམ་ཡིན་ན། མིག་ནས་ལུས་མོའི་བར་གྱིས་སོ། །ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་པམ་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱའི་ལན་བྱ་དང་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་གོས་
ལ་རེག་པའི་པམ་པས་མ་ངེས་སོ། །འདྲིར་དཔྱད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། མོ་ཡིས་ཕོ་ལ་རེག་འདི་ཕོའི་
རེག་པར། །གསུངས་འདི་གོ་དོན་ཅི་ཡིན་ཅེས་ཤེས་གང་། །སེམས་བྱུང་རེག་པ་ཡིན་ན་དེའི་པམ་པ། །ལུགས་
འདྲིར་སྟོན་མེད་ཀྱི་ན་སུ་ཡི་ལུགས། །དེ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། །གང་གིས་རེག་པ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་ཕོའི་
ཕོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱེས་པའི་ཕོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐབས་འདིའི་རེག་པ་དགོ་སྟོང་མས་སྐྱེས་པའི་ལུས་
ལ་རེག་པ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་པ་ལས་དེ་ཡང་སྐྱེས་པའི་རེག་པར་སོང་ཞིང་། བྱད་མེད་ཀྱིས་རེག་པར་མ་
སོང་བ་འདི་ལ་གོ་དོན་གནད་ངེ་ལྟར་འཆང་། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་ལུས་ལ་རེག་པ་ལ་སྐྱེས་པས་རེག་པ་ཞེས་བར་
གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་སོ་སྟུམ་ན། འོ་ན་རྩིག་པ་ལ་རེག་པ་ཡང་རྩིག་པས་རེག་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་ཆོག་

༼ ༡༥ ན ༽

མི་མངོན་པར་མཚུངས་པས་སོ། །འདིའི་རིག་པ་བཅས་ཤེས་གང་ཡིན་གྱི་དོགས་པའང་འབྱུང་སྟེ། བདག་གིར་
བྱེད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཡིད་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་ལས་འོས་
མེད་དམ་སྟམ་དུ་དོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དགེ་སྤྱོད་མ་གཞན་ལ་པམ་པ། བརྒྱད་གང་ཡང་རུང་བ་བྱུང་བ་ཤེས་
ནས་ཉིན་ཞག་གི་བར་དུ་གསང་བའི་ལྷུང་བ་དེ་འཆབ་པའི་པམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགེ་སྤྱོད་མའི་
པམ་པར་གྱུར་པ་འཆབ་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱོད་གཞི་ནི་དགེ་སྤྱོད་མ་འཇུག་ཅན་མས་དགེ་སྤྱོད་
མ་འཇུག་མའི་པམ་པ་འཆབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །ཉིན་ཞག་གི་ཚད་ནི་སངས་སྐུ་རེངས་མ་ཤར་གྱི་བར་
ཡིན་པས་དེའི་གོང་རོལ་ཐོ་རངས་སམ་སྟོད་དུས་སམ་ཉིན་གང་ཅམ་གསང་བ་ནི་ལྷུང་བ་སྟོམ་པོ་ཡིན་
ནོ། །འཆབ་པ་ཅམ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེ་ན་ངག་གི་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཡོད་དེ། ཁ་རྒྱུ་པར་བསྐྱར་པ་དང་། བ་སྐྱ་
གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དགེ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་དགེ་འདུན་གྱི་
གནས་ནས་བྱུང་བ་ལ་སྐྱར་ཡང་འགྲོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་
སྤྱོད་མས་ཕྱིར་སྒྲོག་པ་ལ་དགེ་སྤྱོད་མའི་དགེ་འདུན་གྱིས་གཞམ་སྟོ་སོགས་ཀྱི་

༩༡༥༽

ལས་ཀྱི་བསྐྱོ་བ་ནི་སྒྲིག་པ་དེ་ཉིད་མི་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་ཅ་ལྟར་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཅར། དག་སྒྲོང་གནས་ལྷུང་བ་
བཟོད་པ་གསོལ་བར་ངེས་པ་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་པ་བྱིན་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་ལས་སྒྲིག་པ་ཉིད་
མི་གཏོང་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲོན་དག་སྒྲོང་གོ་སྒྲེས་གནས་ནས་ལྷུང་བ་དག་སྒྲོང་གི་དག་འདུན་ལ་
བཟོད་པར་གསོལ་བ་སྒྲིམ་དགའ་མོས་ཤེས་བཞིན་དུ་བྱིར་སྒྲིག་པ་སོགས་ནི་འདིའི་སྒྲེང་གཞིའི་ལོ་རྒྱུས་
སོ། །པམ་པ་བྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རིགས་དག་སྒྲོང་པ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རིམ་བཞིན་གཞན་གྱི་གནས་
ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། དག་སྒྲོང་གི་སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲིགས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། དེ་ཡན་གྱི་པམ་
པའི་སྒྲོང་བ་ཤད་ཅིན་ནས། དག་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་འཆད་པ་ལ། དག་སྒྲོང་པའི་དང་། མའི་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། ལུ་བ་འཛིན་དང་
འབྲིག་ཆོག་བསྟེན་བཀུར་བསྟེན། །ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང་ནི་གཞི་མེད་དང་། །བག་ཙམ་དག་འདུན་དབྱེན་དང་
དེའི་རྗེས་སྒྲིགས། །བྱིམ་སུན་འབྱེན་དང་བཀའ་སྒྲོ་མི་བདེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷུང་བ་ཅུ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ལུ་བ་ཅེས་པས་བསྟན། མཆན་གཞི་ནི། བཅས་ལྷན་དག་སྒྲོང་གིས་མ་སྒྲོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་གཞན་
པའི་རང་ངམ་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་སོགས་སེམས་ཅན་དུ་བགྱངས་

༩༡༥༥༥

བས་དབང་པོ་བྱུང་དེ་བསམ་བཞིན་དུ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་རང་གི་ཁྱ་བ་འབྱེན་པའི་དངོས་གཞིའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ནི་ཁྱ་བ་འབྱེན་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ། ལྷུང་ནའོ། །དེར་འདུན་པས་སོ། །རང་གི་ཁྱ་
བའོ། །ཞེས་དང་། ཆིག་ལེ་ལས། མ་སྒོ་གསུམ་ནི་མ་གཏོགས་པར། །ཤེས་ལུས་རང་བཞིན་ཡན་ལག་
གིས། །བསམ་བཞིན་ཁྱ་བ་འབྱེན་པ་ནི། །དགོ་འདུན་གྱི་ནི་ལྷག་མས་རེག་ ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
ནི་འཛིན་དང་། །ཞེས་པས་བསྟན། མཆོན་གཞི་ནི། བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་གིས་ཡུལ་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་རྒྱང་
མཐེལ་གྱི་བར་ཅི་རིགས་པར་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་གོས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་བ་གཡོགས་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པ་
ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་རེག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་རེག་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་རྩ་ལས། འཛིན་ལ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ནི་བྱུང་མེད་དོ། ཅེས་དང་ལུས་ཀྱིས་རེག་པ་བདག་གིར་བྱེད་ནའོ། །ཞེས་
དང་། ཆིག་ལེ་ལས། སྤྱི་བོ་ནས་རྒྱང་མཐེལ་བར། །ཆགས་ཅན་བྱུང་མེད་ཡན་ལག་ལ། །གོས་ཀྱི་མ་ཆོད་རེག་ན་
ལྷུང་། །ཆོད་པ་ལ་རེག་སྒྲོམ་པོ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཁྲིག་ཆིག་ཅེས་པས་བསྟན།
མཆོན་གཞི་ནི། བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་གིས་ཡུལ་བྱུང་མེད་ལ་འཁྲིག་ཆིག་སྤྱི་བོ་ཤིང་། བྱུང་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་བརྟ་
དོན་འཕྲོད་པའི་དོན་དེ་གོ་བའི་བཅས་

༼ ༡༧ ༽

པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་འབྲིག་ཆོག་སྤྱི་བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩར་འབྲིག་པ་སྤྱིས་ནའོ། །རྒྱ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གང་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དེ། བཟ་འབྲུང་པ་ན་མཐའོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་ལེ་ལས།
དགོ་སྤྱོད་གང་ཞིག་བྱད་མེད་ལ། །ཅེ་བྱིར་ཡང་ནི་སྤྱད་ཆོག་སྤྱི། །དགོ་སྤྱོད་གཟུགས་བརྟན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །དེ་
ཡང་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ནི། བསྟེན་བཀྱར་ཞེས་བས་བསྟན། མཆོན་
གཞི་ནི། བཅས་ལྷན་དགོ་སྤྱོད་གིས་ཡུལ་བྱད་མེད་ཀྱི་མདུན་དུ་རང་ཉིད་ལ་འབྲིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་
བྱས་པ་ལ་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། བྱད་མེད་དེས་དེ་ལྟར་བསྟགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཆོག་སྤྱིས་པ་
དང་། བྱད་མེད་ཀྱིས་སྤྱིས་པ་དེ་དགོ་སྤྱོད་རང་གིས་བསྐྱར་ནས་སྤྱིས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ན་མས་ཡིན་
ཏེ། མདོ་རྩར། བདག་ཉིད་དང་འབྲིག་པ་ལས་བྱང་བ་བསྟེན་བཀྱར་བསྟགས་ནའོ། །དེས་བསྟགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བའི་དོན་གྱི་ཆོག་ནི་དེ་དང་འབྲའོ། །དེ་ཉིད་བྱིར་བཞུས་ནའོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་ལེ་ལས། རང་ཉིད་
བསྟགས་པའི་བྱེ་བྲག་དག །འབྲིག་པ་དོན་གཉེར་བྱད་མེད་ཀྱི། །མདུན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྟགས་ན། །ལྷག་མའོ་
དགོ་འདུན་གྱིས་ཟད་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགོ་སྤྱོད་རང་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་བར་དགོ་སྤྱོད་ལ་
འབྲིག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་ན་རྟེན་བཀྱར་གྱི་མཆོག་གོ། །ཅེས་སྤྱིས་

༼ ༡༧༧ ༽

བ་ནི་སྒྲོམ་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེག་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉེ་བར་མ་སྦྱར་ན་སྒྲོམ་པོ་ཉིད་དོ། ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁུ་བ་འབྱེན་པ་ནས་འདིའི་བར་གྱི་སྒྲིང་གཞི་ནི་དགེ་སྒོང་འཆར་དགས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་རིམ་
བཞིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྡ་བ་ནི། བསྟེན་ཞེས་པས་བསྟན། མཚན་གཞི་ནི། བཅས་ལྡན་
དགེ་སྒོང་གིས་ཡུལ་བྱད་མེད་དང་རང་ལས་གཞན་པའི་སྦྱེས་པ་འཕྲིན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བས། མཐར་དེ་གཉིས་
འཕྲད་དེ་དབང་པོ་པན་ཚུན་སྤྲད་པ་ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བར་བྱས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་ནི་བསྟེན་ཁ་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩར། འཕྲད་ནའོ། །གཞན་དང་
ནའོ། །གཞན་དུའོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་ལེ་ལས། རང་ངམ་གཞན་བྱེད་འཇུག་ཀྱང་རུང་། །བྱད་མེད་སྦྱེས་པ་འཕྲད་
ན་ནི། །དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་རལ་གྱི་ཡིས། །རང་གི་མགོ་ནི་གཙོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་
སྟོན་པ་རྒྱལ་བྱེད་ན་བཞུགས་པའི་ཚོ། དགེ་སྒོང་འཆར་དགའ་དང་ཉེར་དགའ་གཉིས། དགའ་བོ་དང་མདུན་པ་
གཉིས། ནམ་སོ་དང་འགོ་མགྲོགས་གཉིས་ཏེ་དགེ་སྒོང་དུག་སྒྲེས་ཡུལ་མི་དང་། སྦྱིན་བདག་གི་བྱ་དང་། བྱ་མོ་
རྣམས་ལ་འཕྲིན་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་སྤྲད་དེ་མཐར་འདོད་པ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་

༩༡༥༽

སོ། །དུག་པ་དང་བདུན་པ་ནི། བཅས་ལྟན་དག་སྒྲོང་གིས་གཞི་མ་དག་པར་རང་དོན་དུ་ཆད་ལྟག་གི་ཁང་པ་
བཅིགས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། དེས་གཞི་མ་དག་པར་དག་འདུན་གྱི་དོན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
ཆད་ལས་ལྟག་པ་བཅིགས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩལ། གཞི་མ་དག་པ་ལའོ། མ་བསྟན་
པ་ལའོ། གནས་བྱེད་དུ་བཙུག་ནའོ། མཐར་ཐོ། ཞེས་པ་ནས། གཅིག་གི་དོན་དུའོ། ཆད་ལས་ལྟག་པའོ། ཞེས་
དང་ཆོགས་གྱི་དོན་དུའོ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་དག་འདུན་ལྟག་མ་རྣམས་པར་འབྱེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དག་སྒྲོང་བཞེར་ལོངས་པ་ཡན་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ན་ཆོགས་སུ་ལོངས་པས་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྟག་མ་འབྱུང་། དག་སྒྲོང་
གསུམ་གྱི་དོན་དུ་བྱས་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་མ་བསྐྱོས་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་འཕྲོ་ཟེན་པར་
བྱས་པ་ནི་སྒྲོམ་པོ་ཡིན་ཏེ། དུ་མའི་དོན་དུའོ། །མ་བསྐྱོས་པར་ཐོ། །གང་ཟག་གིས་སོ། །འཕྲོ་ཟེན་པར་བྱེད་ན་
ཡང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞི་མ་དག་པ་ནི། གྲོག་ཆགས་མང་པོ་གནས་པས་དེ་དག་ལ་གཞོད་པ་
འབྱུང་བའི་ས་དང་། གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་ས་དང་། རྩ་དང་གཡང་ཟ་སོགས་དང་
ཁང་ཉི་བ་ཅམ་མི་རུང་བའི་ས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་གཞི་དག་པར། ཆད་ནི་སྒྲོད་ལམ་རྣམས་བཞི་
གཤོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཚུར་མི་འབྲིང་ཆད་ཀྱི་སྒྲ་བཙོ་བརྒྱད། ཞིང་དུ་སྒྲ་བྱེད་དང་བཙུག་ཅིག་ཚུན་

༩༡༥༽

ཆད་བཅིག་པ་ལ་ནི་ལྷུང་བ་མེད་པ། དེ་ལས་ལྷག་པར་བཅིག་ནས་ཐོག་ཕུབ་མ་གྲུབ་པ་ཡན་ནི་སྒྲིམ་པོ་དང་།
ཐོག་ཕུབ་གྲུབ་ན་འདིའི་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པས་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་སྟེ། ཚིག་ལེ་ལས། རང་གི་དོན་དུ་ཁང་བ་
ནི། །གསོལ་བ་ལ་སོགས་ལས་ཀྱིས་ནི། །ཆད་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན་པར་བྱ། །གཞན་དུ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་
འབྱུང་། །གང་དུ་ཉམས་དང་མེད་སྟོང་པ། །སྟོང་ལམ་རྣམ་བཞི་རུང་བ་ནི། །འདུག་དང་འཆབ་དང་ཉལ་བར་
གཤམ། །བཞི་པ་ལངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། །འབྲིང་ཆད་མའི་སྤྱད་གཞི། །བྱེད་དང་གཉིས་ནི་ཡོད་པ་
ཡིན། །འབྲིང་ཆད་སྟེས་བྱ་ཡིས་ནི་འཇུ། །བཅོ་བརྒྱད་ཚུར་ནི་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེད་དུ་བྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་
ནི། །ཁང་བའི་ཆད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགེ་འདུན་གྱི་བཀས་མ་གནང་བ་དང་།
གཞི་མི་རུང་བ་རྣམས་སྤྱབས་ན་སྒྲིམ་པོ་འབྱུང་། དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བའི་འོག་ཏུ་ཁང་བའི་སྒྲོར་བ་མ་གྲུབ་ན་
ཉེས་བྱས་སོ། །ཁང་ཆེན་གྱི་ཆད་ནི་འདིར་མ་གསུངས་སོ། །འདི་དག་འཆབ་བའི་སྤྱེད་གཞི་ནི་དགེ་སྟོང་བྱུག་
སྟེས་སྦྱིན་བདག་ལས་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤངས་ཤིང་བཅུ་གཅིག་གི་འོག་སྟོན་པའི་གནས་ཀྱི་ཤིང་ལྡན་པ་བཅད་
ནས་ཆད་ལྷག་གི་ཁང་བ་བཅིག་ནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་པར་བཤད་དོ། །དགེ་སྟོང་བྱུག་སྟེས་བཅིག་ནས་པ་འདི་
དགེ་འདུན་དུ་ལོངས་པས་དགེ་འདུན་གྱི་དོན་དུ་བཅིག་ནས་པར་

༩༡༠༽

འགྲོ་འཇམ། རང་རང་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོད་ལྷག་གི་ཁང་པ་རེ་རེ་བཅིགས་པ་གང་ཡིན་གྱི་དོགས་པ་འབྱུང་ངོ་།
བརྒྱད་པ་ནི། བཅས་ལྷན་དགེ་སློང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་ཡུལ་དགེ་སློང་གཞན་ལ་བཀྱར་བ་འདེབས་པའི་
གཞི་མེད་བཞིན་དུ་པམ་པའི་སློན་ནས་བཀྱར་བ་བཏབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཅུ།
བརྒྱན་དུ་སྤྲས་པས་སོ། །གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གོ་བར་བྱས་ནས་སོ། །ཉམས་པར་འདུན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདི་ནི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་མེད་བཞིན་དུ་བརྒྱན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲས་པས་བརྒྱན་
གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ཞིང་པ་རོལ་པོས་ཆིག་དེའི་དོན་གོ་བ་ན་མཐར་ཐུག་བྱུང་བོ། །པ་རོལ་པོ་ཡང་ཆིག་ཉན་པ་པོའི་
གང་ཟག་གཞན་ལ་བྱ་ཡི། བཀྱར་བ་འདེབས་ཡུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སློང་གཞི་ནི་དགེ་སློང་འཇམ་པོ་དང་། ས་ལེ་
སྤྲས་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་པ་བྱུང་བུ་ཞོར་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་མེད་བཞིན་དུ་པམ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བཀྱར་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །དགུ་པ་ནི། བཅས་ལྷན་དགེ་སློང་གིས་ཡུལ་དགེ་སློང་གཞན་
ལ་བཀྱར་བ་འདེབས་པའི་གཞི་བག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་པམ་པ་བྱུང་བར་བཀྱར་བ་འདེབས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཆིག་ལེ་ལས། གཞི་མེད་པའམ་བག་ཅམ་གྱིས། སྤྲོམ་བཅོཙ་ཉམས་པར་འདོད་བྱིར་
ནི། །པས་པམ་པ་ཡིས་སྤྲད་ན་ནི། །གཉིས་ཀ་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་

༼ ༡༡ ༽

ཤེས། །གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་བདེན་པར་སྒྲ། །འདི་ནི་བག་ཙམ་ཡང་དག་བསྐྱགས། །རྒྱ་མཚན་མེད་པ་གཞི་མེད་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིང་། །འདི་ནི་དོགས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་བག་ཙམ་ལ་བརྟེན་དགོས་སྒྲིང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
གྲང་བུ་ལོ་ལ་པམ་པ་བྱུང་བར་བཀྱར་པ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །གཞི་མེད་ནི་བརྟེན་པའི་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་སྒྲིས་པས་བརྟེན་དུ་ངེས་ལ། །སྒྲིང་མ་ནི་དོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིས་པས་བརྟེན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་
སོ། །བཅུ་པ་ནི། །བཅས་ལྟན་དགོས་སྒྲིང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་དགོས་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལ་
སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟན་བསྒྲིང་གྲང་མི་གཏོང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། །མདོ་རྩ་། །སྒྲིང་པའི་
རྒྱལ་གྱི་མི་གཏོང་བར་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ནི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་དེ་དག་གཞུང་པ་དང་
ལས་ཀྱི་མི་བསྒྲོ་བར་མི་བྱའོ། །དེའི་མཐའ་ལ་མི་གཏོང་ནའོ། །ལྷལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །དབྱེན་ལའོ། །དགོས་འདུན་
གྱི་འོ། །ཞེས་དང་། །ཆོག་ལེ་ལས། །གཞུང་སྒྲིང་བསྒྲོ་སོགས་ཆོག་ཡིས། །ལན་གསུམ་བར་དུ་སྒྲིང་ན་ཡང་། །མི་
ཉན་དགོས་འདུན་མ་ཐུན་འབྱེད་ན། །དགོས་འདུན་གྱི་ནི་ལྷག་མ་ཐོ་བ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྒྲིང་། །འདི་ནི་དགོས་སྒྲིང་
ལྟས་སྒྲིན་གྱིས་སྒྲོན་པའི་བཅས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱབ་ཆོགས་ལྷ་བཅས་ཏེ་དགོས་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ལ་
ཞུགས་པ་ན་དགོས་སྒྲིང་གཞན་

༼ ༡༤༽

གྲིས་བསྐྱོག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ལ་བརྟེན་བཅས་སོ། །སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེ། དང་པོར་ལྷུང་བ་སྐྱེང་བ་དང་བླ་
བར་བྱས་ལ་རང་དང་མ་ཐུན་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཆོས་ལྡན་གྲིས་སྒྲིག་ཏུ་གྲོས་བཏབ་སྟེ་དབྱེན་བྱེད་བ་སྒྲིག་པར་བསྐྱོ་
བ་ནི་གཞམ་བསྐྱོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་པོ་ལོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དགེ་འདུན་གྱི་གསོལ་བའི་ལས་ནི་དངོས་སུ་སྒྲིག་པ་
ཉིད་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞིང་རྒྱུ་གཉིས་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བརྗོད་པ་གསུམ་ནི་དངོས་སུ་སྒྲིག་བྱེད་
ཡིན་ཞིང་རྒྱུ་བྱི་མ་གསུམ་ཡིན་ལོ། །བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་མཐར་མི་གཏོང་ན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་
མཐའ་ལ་མི་གཏོང་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྒྱུ་སྒྲིག་མ་རྣམས་ཀྱི་གོང་དང་འོག་རོལ་དུ་ནི་སྒྲིམ་པ་རེ་རེ་
འབྱུང་སྟེ། གཞམ་བསྐྱོའི་སྒྲིག་རོལ་ཏུ་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པས་ཞུགས་པ་ནི་སྒྲིམ་པོ་གཅིག་
གཞམ་བསྐྱོའི་མཐར་མ་གཏང་བ་ལ་སྒྲིམ་པོ་གཅིག་གསོལ་བའི་སྒྲིག་རོལ་དང་མཐར་སྒྲིམ་པོ་རེ་རེ། དེ་བཞིན་དུ་
བརྗོད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིག་རོལ་དང་མཐར་ཡང་སྒྲིམ་པོ་རེ་རེ། བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་སྒྲིག་རོལ་དུ་ཡང་སྒྲིམ་པོ་
གཅིག་སྟེ་སྒྲིམ་པོ་དགུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་རྒྱུ་དུ། འཇུག་པ་ནི་སྒྲིག་བ་ཉིད་དོ། ཅེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་
འབྲེལ་ལས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱ་བ་ལ་རྩོལ་བ་ལས་རྩོགས་པའི་འཇུག་པ་ནི་སྒྲིག་བ་ཉིད་དོ། །སྒྲིམ་

༼ ༡༤༣ ༽

པོ་ཡིན་ནོ། །གཞམ་སྟེ་བསྟོན་བ་དང་། གསོལ་བ་བྱ་བ་ལ་རྩོགས་བ་དག་གི་འོག་ཏུ་སྤྱོད་ལ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། གཞམ་སྟེ་བསྟོན་སྤྱོད་ལ་གྱི་དེ་དང་མཐར་མ་གཏང་བ་གཉིས་ལ་ཉེས་བྱས་དང་།
གསོལ་བའི་མཐར་མ་གཏང་བ་སོགས་ལ་སྟོམ་པོའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཚིག་ལེ་ལས། དག་
འདུན་འབྲེད་པར་གང་བརྩོན་པའི། སྟོ་ཚུང་གི་ནི་ཉེས་བྱས་ཐོང་། །གཞམ་སྟེ་བསྟོན་སྤྱོད་ཀྱི་མི་གཏོང་ན། ཉེས་
བྱས་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་ །ཅེས་གསུངས་ལ། ཡོན་ཏན་འོད་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་ལུགས་འདིར་
ནི་སྤྱར་བ་ཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། རང་ལུགས་ལ་འདི་ཁས་ལེན་ཏེ། ལུང་ལས། དག་སྟོང་གིས་གཞམ་སྟེ་བསྟོན་བ་
ན་གཞི་དེ་གཏོང་ན་དེ་ལྟར་ན་ལེགས། གལ་ཏེ་མི་གཏོང་ན་ཉེས་བསྟོན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱ་འདུལ་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་གཞམ་སྟེ་བསྟོན་སྤྱོད་ལ་གྱི་དེ་ཉེས་བྱས་ཡིན་
གསུངས་ཡང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གཞམ་བསྟོན་དང་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འོག་དང་སྤྱོད་ལ་སྟོམ་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་སེམས་པས་དབྱེད་ལྡན་དག་གིས་དབྱེད་ཅིག་ ལྟར་བ་དངོས་
གཞིའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་སྟོམ་པོའི་གངས་བསྐྱེད་ཚུལ་འདི་དག་ནི་དག་འདུན་དབྲེན་སོགས་ཀྱི་ལྷག་མ་བཞི་ཆར་

༼ ༡༥ ༽

ལ་བྱད་པར་མེད་དེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གང་གི་སྤྱིར་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་བཞི་པོ་དེ་དག་བསྒྲོག་པ་དང་འབྲེལ་
བ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་སྒྲོག་པ་ནི་སྟེང་པར་ལྷུང་བ་ཡང་དེ་སྟེང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བཅུ་
གཅིག་པ་ནི། བཅས་ལྷན་དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་དགོ་སྟོང་གཞན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་གྲོགས་བྱེད་
པར་ཞུགས་པ་ལ་བསྒྲོག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིར་ལྷས་བསྒྲོག་གྲུང་མི་གཏོང་བའི་བཅས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩར།
དེའི་གྲོགས་ཉིད་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་ནའོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་ལེ་ལས། གང་ཡང་དེར་རྗེས་འབྲང་བ་
ཡི། །དགོ་སྟོང་སྤྱི་གཉིས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་། །གཞན་སྟེ་བསྒྲོ་སོགས་ཆོ་ག་ཡིས། །སྤྱར་བཞིན་འདི་དག་ཀྱན་ལའང་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་ནི་དགོ་སྟོང་གོ་ག་ལི་ག་ལ་སོགས་པ་བཞིས་ལྷས་བྱེན་གྱིས་དབྱེན་བྱེད་
པའི་གྲོགས་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ན་དགོ་སྟོང་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་རྒྱུང་མི་གཏོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །བཅུ་
གཉིས་པ་ནི། ཁྱིམ་པ་སུན་འབྱེན་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱས་པའི་དགོ་སྟོང་བཅས་ལྷན་གནས་ནས་སྤྱང་བ་དེས་རང་ལ་
གནས་དབྱུང་བྱེད་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་འདི་དག་ནི་མདུན་པས་འགོ་བཤོ། །ཞེས་སོགས་བརྒྱན་ཆོག་གིས་
བཀུར་པ་བཏབ་པ་ལ་དགོ་སྟོང་གཞན་གྱི་བསྒྲོག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིར་ལྷས་བསྒྲོག་གྲུང་མི་གཏོང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩར་

༼ ༡༥༽

རང་སྒྲོང་པར་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ལོག་པའི་བསམ་པས་དེ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཞུགས་སོ་ཞེས་བརྟུན་དུ་སྤྱོད་བཞིན་
དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་པ་སུན་འབྲིན་གྱི་སྒྲོང་པ་ནི་ཡུལ་བྱུང་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་རྩེར་འཛོལ་ཆར་
གཡེང་བྱེད་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་ནས་སྒྲོང་ཅིག་ནས་བཟའ་བཏུང་ལ་ལོངས་སྒྲོང་པ་
ལ་བཞད་དོ། །འཆར་གཡེངས་ནི་བྱུང་མེད་ལ་རེག་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དགེ་སྒྲོང་ནམ་
སོ་དང་། འགྲོ་མགྲོགས་དང་། དམར་སེར་ཅན་གསུམ་གྱིས་ཁྱིམ་པ་སུན་འབྲིན་གྱི་སྒྲོང་པ་བྱས་པས་སྟོན་པས་
གནས་ནས་སྤངས་ཤིག་བཀའ་སྤྱུལ་པ། དམར་སེར་ཅན་གྱི་དེ་ཐོས་ནས། ཉེས་པ་ཕྱིར་བཅོས། གཞན་གཉིས་
གནས་དབྱུང་བྱས་པས་དེ་གཉིས་གྱིས་དགེ་འདུན་ལ་བཀྱར་བ་བཏབ་པ་ལ་དགེ་སྒྲོང་གཞན་གྱིས་བསྒྲོག་ཀྱང་
མི་གཏོང་པ་ལ་བཏེན་ནས་ནས་བཅས་སོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ནི། བཅས་ལྷན་དགེ་སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་
ལྷང་བ་བྱང་བ་དགེ་འདུན་གྱིས་སྤངས་པས་དེ་བཀའ་སྤྱོད་མི་བདེ་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བསྒྲོག་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་
ལྷས་བསྒྲོག་ཀྱང་མི་གཏོང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩེ། དགེ་སྒྲོང་གིས་ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྱིམ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ན་བདག་ཉིད་གྱི་དེ་ལ་དགེ་སྒྲོང་དག་གིས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བཞིན་དོ། །ཅེས་དང་།
ཆོག་ལེ་ལས། བཀའ་སྤྱོད་མི་བདེ་བས་ཀྱང་ནི། །དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བར་བསྟན། །བཀའ་སྤྱོད་མི་

༼ ༡༤༦ ༽

བདེ་པན་ནམས་ལ། །བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་ཆིག་སྒྲིམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་བས་སོ། །སྤང་གཞི་ནི་དག་སྤོང་འདུན་
བས་སྒོག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཚུ་ལ་ལོངས་སྤྱད་དེ་ལྷུང་བྱེད་བྱུང་བ་ན་དག་འདུན་གྱིས་ལྷུང་བ་སྤངས་བས།
འདུན་པ་ན་རེ། བྱིད་ཅག་དག་ཡང་རུང་སྤྲིག་ཀྱང་རུང་། ངས་ཅང་མི་ཟེར་ལ། ང་དག་ཡང་རུང་སྤྲིག་ཀྱང་རུང་།
བྱིད་ཅག་གིས་ཅང་མ་ཟེར་ཞིག་ ཅེས་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བསྒྲོག་བྱེད་ཀྱི་ཀྱེན་གྱི་བསྒྲོག་
ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །ཀྱུན་མཁུན་ནམས་བསོད་གྱིས། ལྷུང་བ་འདི་དག་སྤང་གཞི་དེ་དག་
སྤོང་དེ་དང་དེ་ལ་བྱུང་བར་བཤད་གནང་ཡང་། སྤང་གཞི་དེ་དག་སྤོང་དེ་དང་དེ་ལ་སྤྲོ་བཅས་མ་ཆར་བས་རང་
བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅུ་ལས་ལྷུང་བ་དེ་དང་དེ་མི་འབྱུང་ལ། ལྷུང་བ་དེ་དང་དེ་བཅས་ཆར་ནས་སྤང་གཞི་
བྱུང་ཆར་བའི་དག་སྤོང་སོགས་བཅས་ལྷན་སྒྲུབ་འགལ་ཀྱང་ལྷུང་བ་འབྱུང་བར་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱོད་ཉམས་
བཤད་པ་འདི་ཀྱུན་གྱིས་དགོངས་འཆལ་ལོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ལས། དག་འདུན་དབྱེན་
གྱི་ལྷག་མ་སོགས་བྱི་མ་བཞི་དང་། བསྟེན་ཁ་དང་། གཞི་མེད་དང་། བག་ཅུ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བདུན་ནི་དག་
སྤོང་པ་མ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བས་སྤྱོད་མོང་པའི་ལྷག་མ་ཞེས་བྲ། གཞན་བྲག་ནི་དག་སྤོང་གི་སྤྱོད་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ལྷག་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྤོང་མས་ཁུ་བ་བྱུང་བ་ལ་ནི་ལྷུང་བྱེད་ཅུ་ལས་ལྷག་མ་མི་འབྱུང་། སྤྲེས་པ་
ལ་རེག་པ་ལ་ནི་ལྷག་མ་ལས་སྤྱི་བའི་རེག་པམ་འབྱུང་། འབྲིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་བསྒྲགས་པ་དང་།
ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མ་ནི་དག་སྤོང་མ་ལ་ཡེ་མི་འབྱུང་།

༼ ༡༥༽

པར་བཤད་དོ། །ལྷག་མ་བྱི་མ་བཞི་པོ་འདི་ལ་བསྟོ་བ་ལས་གྱུར་བའི་ལྷང་བ་ཅེས་བྱ་སྟེ། གཞུམ་བསྟོ་མ་སོགས་
བསྟོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་བསྟོ་བ་ལས་མ་ཉན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པས་སོ། །བསྟོ་གྱུར་གྱི་ལྷང་བ་
བཞི་པོ་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། གུན་མ་བྱེད་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་ཆིག་ལེའི་ཉི་ཤར། དགེ་འདུན་དབྱེད་དང་དེར་
རྗེས་སྟོགས། །བཀའ་སྟོ་མི་བདེ་བྱིས་སུན་འབྱེན། །ཕྱིག་ལྷ་མི་གཏོང་བསྟོག་པམ་དང་། །དཀོན་མཆོག་སྟོང་དང་
བདེ་ཞིང་གནས། །གནས་པ་བྱེད་འཇུག་འཐབ་བཀོལ་ལོ། །ཞེས་བསྟོ་གྱུར་གྱི་ལྷང་བ་བཅུར་གསུངས་
སོ། །ཕྱིག་ལྷ་མི་གཏོང་བའི་ལྷང་བྱེད་ནི་དགེ་སྟོང་འཆིས་ལྷས་གྱིས་ཆང་འཐུང་པས་ཐར་པའི་བར་ཆད་དུ་མི་
འགྱུར་རོ་ཟེར། ཕྱིག་ལྷའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལ་དགེ་སྟོང་གཞན་གྱིས་བསྟོག་རུང་མ་བསྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཅས། བསྟོག་པམ་ནི་སྤར་བཤད་ཆར་བ་ལྷར་ཡིན། དཀོན་མཆོག་སྟོང་བའི་ལྷག་མ་ནི་ཐུ་སྟེགས་ལས་རབ་དུ་
བྱུང་བའི་དགེ་སྟོང་མ་ནག་མོས་འདི་དང་ཆང་པར་སྟོད་པ་མཚུངས་པ་གཞན་ཡོད་ཀྱི། དཀོན་མཆོག་སྟོང་རོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟོག་རུང་མ་བསྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། བདེ་ཞིང་གནས་པ་དང་དེ་བྱེད་དུ་
འཇུག་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་ནི་དགེ་སྟོང་མ་སྟོམ་དགའ་མོས་ཡུལ་བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་གཞོག་སྟེགས་དང་
འཆར་གཡང་དང་། རྩལ་ལྷལ་རང་ཉིད་གྱིས་བྱས་པ་དང་། དགེ་སྟོང་མ་གཞན་ཡང་དེ་ལྷར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་
གཞན་གྱིས་སྟོག་རུང་མ་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། འཐབ་བཀོལ་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ནི་སྟོམ་དགའ་
མོས་གཞན་ལ་འཐབ་པ་དང་། རྩོད་པ་

༼ ༡༩༽

དང་། ཚང་འབྲུ་བ་སོགས་བྱས་པ་ལ་གཞན་གྱི་སྒྲིག་རུང་མ་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡང་
ལྷང་བ་དེ་དང་དེ་བཅས་ཚར་རྗེས་སུ་སྒྲིག་ལྷ་སོགས་དེ་དང་དེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྷས་སྒྲིག་ཀྱང་མི་
གཏོང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་དང་དེ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བ་ཤད་པའི་བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་
མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷང་བ་དེ་བྱང་བ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སྟོང་དེ་དམན་པའི་ས་གཞན་དུ་སྟོ་བའི་ཚོ་ག་བྱས་ཏེ་
ས་གཞན་དུ་སྟོ་ས། མགུ་བ་སྟོང་པའི་ཚོ་ག་བྱས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཐུགས་མཉེས་པའི་དགེ་ལས་ཞག་བྱག་ཏུ་སྤར་
ཚར་བ་དང་། དགེ་སྟོང་ཉི་ཤུའི་ཚོ་གས་གྱིས་དབྱང་བའི་ཚོ་ག་བྱས་ཏེ་དགེ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་དབྱང་
སྟེ་ལྷང་བ་ལས་ལྷངས་ཐུབ་པ་དགེ་འདུན་གྱིས་བྱས་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཚིག་ལེས། བཅུ་གསུམ་འདི་དག་དགེ་
འདུན་ལས། །ལྷངས་ཕྱིར་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་བསྟན། །ཞེས་དང་། གང་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མས་གོས། །རི་
སྒྲིང་ངེས་པར་འཆབ་བྱེད་པ། །དེ་སྒྲིང་དེ་ནི་དག་བྱའི་བྱིར། །སྟོ་བ་དག་ལ་ངེས་པར་བཞག་ །ཅེས་པ་ནས།
ཚོ་གས་ལས་ལྷངས་པ་དེའི་བྱིར། །དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཞེས་བྱར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལྷག་མ་འཆབ་
མེད་ཅམ་བྱང་བ་ལ་སྟོ་བ་མི་དགོས་པར་ལྷང་བ་ལས་ལངས་ཐབས་མགུ་བས་ཚོག་གོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་
པ་ནི། །ཁ་ཅིག་བཅས་ལྷན་དགེ་སྟོང་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་སྐའི་སྟོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་ལུས་ཀྱི་ཚར་བསམ་བཞིན་དུ་ཁུ་བ་སྤང་ནས་བདེ་བ་སྤངས་པའི་ལྷང་བ་ཡིན་ན། །ཁུ་བ་སྤང་བའི་དགེ་འདུན་
ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་པས་བྲལ། བཅས་ལྷན་དགེ་སྟོང་གི་ཁུ་བ་སྤང་བའི་སྟོར་

༩༡༩༽

ལྷུང་ཡིན་ན། དེས་ཁུ་བ་ལྷུང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་ཁུ་བ། ཁུ་བ་ལྷུང་བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན།
ཆགས་པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་བའི་ཆེད་དུ་ཁུ་བ་ལྷུང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་ཁུ་བ་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་
ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ལྷུང་བའི་བཅས་ལྷན་སོགས་དེས་དེ་ལྟར་བསམ་བཞིན་དུ་ཁུ་བ་ལྷུང་ནས་
བདེ་བ་སྤྱོད་བའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉམས་པ་ལྷུང་བ་ལ་སྤྱོད་ན་ཞེས་བྱས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེས་བྱས་སུ་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་དགོ་སྤྱོད་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
དང་། དགོ་སྤྱོད་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མི་ཅིག་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་
བཅས་ལྷུང་བའི་དགོ་སྤྱོད་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། བཅས་ལྷན་དགོ་སྤྱོད་གི་ཁུ་བ་ལྷུང་
བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁུ་བ་ལྷུང་བའི་ལྷུང་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན་སྤྱོད་གསུམ་པ་ལ་བཅས་ལྷན་དགོ་སྤྱོད་གིས་ཆགས་
པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་བའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁུ་བ་ལྷུང་བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དགོས་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁུ་བ་ལྷུང་།

༩༩༠༽

པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེ་དེར་ཐལ། ཁུ་བ་ལྷང་བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་
དགོས་པའི་སྒོ་ནས་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་ཁུ་བ་ལྷང་བ་དང་། རིག་སྒྲགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁུ་བ་ལྷང་བ་དང་། སྤྲོ་
ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁུ་བ་ལྷང་བ་ལ་སོགས་ལྷར་བ་འདད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཅན། བདེ་བ་དང་། རིག་སྒྲགས་དང་།
ས་བོན་དང་། སྤྲོ་དང་། བརྟག་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །ཅེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་ཕྱིར་ཁུ་
བ་འབྲེན་པ་ལ་ནི་ལྷང་བ་དང་བྱེ་བྲག་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་དགོ་འདུན་ལྷག་མར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོས་པ་སྤྲོ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཁུ་བ་ལྷང་བའི་
ལྷང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཤུ་འཛི་མཆོན་ཅན་གྱིས་མཐར་ཐུག་སྐབས་སུ་འོང་ཤིང་བདེ་བ་སྤྱོད་
བའོ། །ཞེས་བའདད་པས་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་མཛད་ཀྱང་། དེའི་ངེས་པ་མེད་དེ།
སྐབས་སུ་འོང་བ་ན་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་མ་སྤྱོད་ཀྱང་རུང་། གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་བདག་གིར་བྱས་ཀྱང་རུང་། དགོས་པ་
བདེ་བ་དང་རིག་སྒྲགས་སོགས་དེ་དང་དེའི་ཆེད་དུ་ཁུ་བ་ལྷང་བ་ཀུན་དགོ་འདུན་ལྷག་མར་བའདད་པ་འདི་ལ་
མཐེན་པའི་སྤྲོ་རྒྱུ་རྒྱུ་རིང་པོས་གཟིགས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མ་དང་པོ་འདི་ལ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས།
ཡན་ལག་བཅུ་གསུང་སྟེ། ལྷང་བ་དང་། དེར་འདུན་པ་དང་། རང་གི་ཁུ་བ་དང་། དང་པོ་དང་། རིག་པ་དང་།
བརྟལ་བ་དང་། ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱིས་དང་། སེམས་ཅན་དུ་བཟང་བས་དང་། དེའི་རྣམ་པར་
གནས་པས་ཏེ་ཡན་ལག་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཆོང་ན་

༼ ༡༩༡ ༽

ནི་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡན་ལག་བཅུ་ཚད་དགོས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་བདེ་བ་སྤྱིང་བ་འདིར་ཡན་
ལག་ཏུ་གསུངས་པ་མེད། ཁ་ཅིག་དེར་འདུན་པའི་དོན་ལ་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱིངས་བར་བྱའོ་སྒྲིམ་པའི་འདུན་
ཞས་ཟེར་བ་ཡང་འོལ་ཅིའི་ཚོད་དེ། རིག་སྒྲགས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤྱང་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་འདུན་པ་མི་
འབྱུང་བས་སོ། །དང་པོ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁུ་བ་དང་པོ་གང་ན་ཡོད་པའི་གནས་དེ་ནས་སྤྱང་བའི་ཚུལ་
རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་འཕྲད་དེ་རིག་པ་དང་། བརྩལ་བ་སྟེ་རིག་བྱེད་ཀྱིས་སྤྱང་བ་གང་ན་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་སོ་
དབང་གང་གིས་སྤྱད་ན་ནང་གི་དངོས་པོ་རང་ངམ་གཞན་གྱི་ལག་པ་སོགས་སུ་མ་བཟད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོས་
ཀྱང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྟར་བ་དངོས་གཞི་འབྱུང་། ཕྱི་རོལ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བ་དང་། བགྱང་བ་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷག་མ་འབྱུང་བའི་གཞི་སེམས་ཅན་གྱི་བའི་ལུས་རྣམ་པར་རྟག་པ་དང་། རྣམ་
པར་བམ་པ་སོགས་བྱུག་དང་། དེའི་རྒྱུ་རྒྱས་དང་། མགོ་བོ་ནས་སྦྱིད་པའི་བར་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་གནས་
པས་དབང་པོ་སྤྱད་པ་ལ་ལྷག་མ་དང་པོ་འདི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩལ་རིག་པས་སོ། བརྩལ་བས་སོ། ཡན་
ལག་གི་རྣམ་པ་ལོ། ཕྱི་རོལ་གྱིས་ཀྱང་རོ། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བས་སོ། དེའི་རྣམ་པར་གནས་པས་སོ། ཞེས་
དང་། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བའི་དོས་འཛིན་འོག་ཏུ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ལས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་པར་གཞིགས་པ་དང་། ཀེང་རུས་དག་དང་། མགོ་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྷ་དག་དང་། མགྲུལ་

༼ ༡༩༩ ༽

བའི་བར་དང་། ཕྱི་བས་ལོགས་དང་། རྒྱ་བ་དང་། བྲང་དང་། གཉེར་མ་དག་དང་། སྐྱའི་གསེབ་དང་། ལག་པ་དང་།
སྤག་པ་དང་། དབྱང་པ་དག་དང་། དབྱང་བའི་བར་དང་། སྐྱེད་པ་དང་། རྩ་དང་། ཀྱང་པ་དང་། སྦྱིང་པ་དག་དང་།
སྦྱིད་པའི་བར་དུ་འབྱེན་ན་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉེས་པ་ནི། སྦྱོམ་པོ་འབྱུང་བའི་གཞི་ལྷ་བ་
དང་ཆིང་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དུད་པ་ལས་བསམ་བཞིན་དུ་ཁུ་བ་སྦྱང་བ་དང་། དབང་པོ་དུག་པ་མེད་ཀྱང་
ཆགས་སེམས་ཀྱིས་དེ་བཟུང་བ་ཙམ་ལས་ཁུ་བ་སྦྱང་བ་ནི་སྦྱོམ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོམ་པོ་ནི་ལྷ་བ་དང་། ཆིང་པ་དང་།
འེུ་རྩོག་དང་། སྤྲས་ནང་ཆང་ཅན་དང་། ཁྱི་དང་ཁྱིུ་དང་། སྤྲན་ནང་ཆང་ཅན་དང་། ཁྱིའི་གསེབ་དང་། བྱམ་པ་
དང་། བྱམ་བྱ་དང་། བྱམ་པའི་བར་དང་། བྱ་མ་བྱམ་དང་། ཆོལ་བཟང་དང་། རྩོད་དང་། སྦྱང་བྱལ་དང་། སྦྱང་བྱལ་
ཀྱི་བར་དང་། སྦྱོ་གཏན་དང་འདྲེ་དུམ་བྱ་དག་གོ་ཅེས་དང་། ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་ལས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །འདི་རྣམས་ནི་དངོས་གཞིའི་སྦྱོམ་པོ་ཡིན་ཏེ། བམ་ལྷག་ལྷུང་བྱེད་གང་བྱང་གི་ཆར་གཏོགས་
ཀྱི་སྦྱོམ་པོ་གང་ཞིག་སྦྱོར་ལྷུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་
ནོ། །འདིར་སྤྲས་པ། རྣམ་གཞག་འདི་དག་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་བྱས་ལ། །དགོ་ལེགས་རྩ་བ་ནང་གི་བྱང་སེམས་
ནི། །སྦོག་བཞིན་གཅེས་པར་ཀུན་དུ་མི་ཉམས་བཟུང་། །རང་གིས་རང་ཉིད་སོམས་དང་བག་ཡོད་སྒོམ། །

༼ ༡༩༣ ༽

ཁ་ཅིག་རེག་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་ནོ། བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་གིས་བྱད་མེད་ལ་རེག་པའི་ལྷང་བ་
ཡིན་པས་ཁྱབ། བྱེད་པ་སོ་བྱེད་མེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་ན། འདི་ལ་བྱེད་པ་སོ་
ནི་བྱེད་མེད་ཉིད་དོ། །ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྷང་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ། བྱེད་པ་སོ་བྱེད་མེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་ན། རེག་པ་དང་། འཁྲིག་ཆོག་དང་། བསྟེན་བཀུར་བསྐྱུགས་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་
ལྷང་བ་གསུམ་སོ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །དང་སོ་ལ་རྟེན་བྱ་བྱེད་མེད་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་ལ་
ཚུར་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་རེག་
པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་བྱ་བྱེད་མེད་ཀྱིས་ཡུལ་དགོ་སྒྲོང་
ལ་ཚུར་ནོམ་པ་དང་། ཉུག་པ་དང་། འག་དང་འགྲོད་པ་ནས་དམ་དུ་འབྱུང་བའི་བར་ཅི་རེགས་པར་བྱས་པ་ལས་
རེག་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས་དགོ་སྒྲོང་
གིས་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་དེའི་རེག་པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་ཞིང་བདག་གིར་བྱས་ན་དགོ་སྒྲོང་དེ་ལ་རེག་པའི་དགོ་
འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་འབྱུང་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་བར་བྱ་བས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཡུལ་བྱེད་མེད་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་ལ་ཚུར་རེག་པ་ལས་བྱུང་།

༼༡༩༩༽

བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་པའི་ཀྱང་སྤྱི་ནི་དགོ་སྤྱོད་གིས་བྱད་མེད་ལ་པར་རེག་པ་
ནམས་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྤྱོད་གིས་བྱད་མེད་ལ་ནོམ་པ་སྟེ་ཡང་ཡང་རེག་པ་དང་། འག་དང་འག་སྤྱོད་པ་དང་། ལག་པ་
སོགས་ཀྱིས་འཆང་ཞིང་འཛིན་པ་དང་། ལག་པ་སོགས་ཀྱིས་རིང་པོ་ནས་འཛེན་པ་དང་། ཉེ་བ་ནས་ཡོངས་སུ་
འཛེན་པ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་རེག་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་ལ་བྱད་པར་མེད་པ་བསྟན་ནས་
དེར་མ་བྱད་བྱད་མེད་ཀྱིས་དགོ་སྤྱོད་ལ་ཚུར་ནོམ་པ་སོགས་བྱས་པ་ལས། དགོ་སྤྱོད་གིས་རེག་པ་དེ་བདག་གིར་
བྱས་ན་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་དེ་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། ནོམ་པ་དང་། ཉུག་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་།
འཛིན་པ་དང་། འཛེན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛེན་པ་དང་། མགོ་ནས་འབྱུང་པ་དང་། དམ་དུ་སྦྱོར་བ་དག་ལ་ནི་བྱེ་
བྲག་མེད་པ་ཉིད་དོ། །བརྟེན་པར་བྱ་བས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་དེའི་ཆོག་སྤྱི་ལྟེ་
འབྲེལ་སྤྱིགས་པས་རེག་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་དགོ་སྤྱོད་གིས་བྱད་མེད་ལ་པར་རེག་པ་དང་། བྱད་མེད་
ཀྱིས་དགོ་སྤྱོད་ལ་ཚུར་རེག་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་བྱུང་བོ། །གོས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ནི་འོག་མར་
རོ། །ཞེས་པ་འདིའི་དོན་རེག་པའི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་གོས་དང་། གོས་གཞན་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་གང་ཡིན་
འབྲེལ་པར་གསལ་ཁ་མི་སྤྲང་ཡང་། གོང་དུ་འདིར་ལན་བྱ་ནི་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གོས་ལ་
ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པས་སྤྱི་ལྟེ་ལན་བྱ་བ་ཅིངས་པའི་སྤྱད་པ་ལ་

༼ ༡༩༥ ༽

རེག་པས་ཀྱང་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་འབྱུང་ན་ལུས་ལ་གྲོན་བཞིན་པའི་གོས་དང་བཅས་པར་རེག་པ་ལ་ལྷང་བ་
དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པར་སེམས་སོ། །དེས་ན་གཞུང་དེས་ནི་གོས་གཞན་གྱིས་བར་
དུ་ཚོད་པ་ལ་རེག་ན་སྒྲོམ་པོ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །གོང་གི་གཉིས་པ་ལ། འཁྲིག་ཚིག་སྟེ་བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་
མའི་ལྷང་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་གང་ཞིག་ལྷང་བ་
འབྱུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་བྱད་མེད་ལ་འཁྲིག་ཚིག་སྟེ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། གཞུང་དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་འདི་ལ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལྷང་
བ་ཡིན་པར་ཐལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འོག་མ་གཉིས་ལ་འོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་
གྱི་ལྷང་བ་འོག་མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁྲིག་ཚིག་སྟེ་བའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དང་། འཁྲིག་
པའི་བསྟན་བཀུར་བསྟགས་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་དབྱེན་པ་
སྐབས་ཡོད་ན་ཡུལ་བྱད་མེད་དང་དགེ་སྟོང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པའི་ལྷང་བྱེད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་བྱད་མེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷང་བ་
འབྱུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་བྱད་མེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷང་བ་གང་ཞིག་གང་ཟག་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔེན་པ་ན་

འདུག་པ་དང་། འཁྲུང་པ་གཉིས་ཀྱི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷུང་བྱེད་དང་།
སོར་བཞགས་དང་། སྡེ་ལྗེ་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཉིས་བྱས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོང་དུ་འདོད་
ན། དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡུལ་དགོ་སྟོང་
ལ་པམ་པ་བྱུང་བའི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ལ་དེ་བྱུང་བར་དགོ་སྟོང་གཞན་གྱིས་
སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། གཞི་མེད་ཀྱི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དགོ་འདུན་དབྱེན་
གྱི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། དགོ་འདུན་གྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
དང་པོ་ལ་ཡུལ་དགོ་སྟོང་ལ་དེའི་གཞི་གསུམ་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་རང་ཉིད་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་དེ་བྱུང་
བར་དགོ་སྟོང་གཞན་གྱིས་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་
འགྲུབ། འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིས་པའི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁྲུལ་
པའི་དབང་གིས་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ལ། བཅས་ལྷན་དགོ་སྟོང་དེས་དགོ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལས། དེའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བྱུང་ཡང་
དགོ་འདུན་མཐུན་པར་དབྱེ་བར་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དགོ་འདུན་

༼ ༡༩༥ ༽

དབྱེན་གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལས་ལྷག་
མའི་ལྷང་བ་བྱུང་ཞིང་མ་ཐུན་པ་བྱེད་པར་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་གྱུར་པའི་ལྷང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་མ་གྱུར་པའི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དགོ་འདུན་
མ་ཐུན་པ་དབྱེ་བར་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདིར་ཁང་བ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་བྱང་
བར་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ནམས་བསོད་སོགས། དགོ་སྤྱོད་གཅིག་གི་དོན་དུ་བཅིགས་པ་དང་། བཞི་བདུན་ཡན་གྱི་
དགོ་འདུན་གྱི་དོན་དུ་བཅིགས་པའི་བྱང་བར་ལས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་བར་མི་གསུངས་ཀྱང་དོན་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་
བར་ཡང་དགོས་ཏེ། གཅིག་གི་དོན་དུ་ཡིན་ན་སྤྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་བཤོངས་པ་ཅམ་གྱི་འང་ཆོག་པས་དེ་ལས་
ཆེས་ལྷག་པ་བཅིགས་ན་ཁང་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་འབྱུང་། བཞི་ཡན་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་ན་དགོ་
འདུན་མང་ཉུང་དང་བསྐྱུན། ཇི་ལྟར་འཆོམས་པ་ནས་བཟུང་། ཆེ་ཆོད་ཆོག་ལེ་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་མཆུར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་བཅུ་གཉིས། ཞིང་དུ་མཐོ་བདུན་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་
ལ། དམིགས་བསལ་ཁ་ཆོན་བཅོད་དུ་མེད་དོ། །བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་འདིའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་གཞི་མ་དག་
པ་དང་། མ་གནང་བ་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་འབྲེལ་པའི་མེད་དེ། གཞི་དག་མ་དག་གང་ཡིན་ཀྱང་དེར་ཆད་
ལྷག་གི་ཁང་བ་བཅིགས་ན་དགོ་

འདུན་ལྷག་མ་འབྱུང་བས་སོ། །ཡང་བཤ་ཆེན་གྱིས། ཁང་པ་འདི་རང་དོན་དུ་རང་གིས་བྱས་ན། ས་གཞི་དང་ཡོ་
བྱད་ལ་བདག་པོ་གཞན་མེད་པ་གཅིག་དགོས། རང་དོན་དུ་གཞན་ཞིག་བྱེད་དུ་འདུག་ན་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ་
གཞན་དུ་ན་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཁང་པའི་གཞི་དང་། ས་
བོན་འདེབས་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་པའི་ས་གཞི་གཞན་རྣམས་སྤྱིར་ནོར་ཡིན་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་མ་བྱིན་ལེན་འབྱུང་
བའི་དོགས་པ་མེད། གལ་ཏེ་ནོར་ཡིན་ཏེ། བདག་པོ་མི་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱིའི་རྒྱ་མཆོ་
ཆེན་པོ་ཡང་ནོར་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བདག་པོ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་སོ། །ཡང་གསུང་ལས་བསྐྱོས་པ་
དེ་དགོ་སྟོང་ཡིན་ན། དེས་གཞན་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷག་མར་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་མ་འདི་ལ་རང་
དོན་དུ་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། དགོ་སྟོང་
གཞན་གྱིས་བསྐྱོས་ན་ལས་བྱེད་པ་པོའི་དགོ་སྟོང་དེ་ལྟར་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
ལྟར་བ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལས་འཆོལ་བ་པོ་ལ་ལྟར་བ་འབྱུང་རིགས་པ་ཡིན་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྟོང་
འཆར་དགའ་ལྟ་བུས་མ་བསྐྱོས་པར་དགོ་སྟོང་གཞན་ཞིག་གིས་འཆར་དགའ་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་ཆོད་ལྷག་བྱས་ན་
བྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷག་མར་འགྱུར་གྱི། འཆར་དགའ་ལ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་མ་བསྐྱོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་
མདོ་ཅུར། བསྐྱོས་པ་ཉིད་

དང་། མ་བསྐྱོས་པ་ཉིད་དག་ནི་གཙོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོས་པ་ནི་རང་ཉིད་དང་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་
 ི། །དེས་ན་གྲེད་ཏུ་འཇུག་པ་པོ་ལ་ལྟར་བ་འབྱུང་རིགས་ཀྱི། གྲེད་པ་པོ་ལ་ལྟར་བ་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་
 འབྲེལ་ལས། དག་སྟོང་བསྐྱོས་པ་འི་དབང་གིས་ཁང་པའམ་གཙུག་ལག་ཁང་གྲེད་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་རང་གིས་
 གྲེད་ཏུ་འཇུག་པ་འི་ལྟར་བའི་རྣམས་པ་དེ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བཅས་ལྡན་དག་
 སྟོང་གིས་དག་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་དག་སྟོང་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་གྲེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲོག་གྱང་མི་
 གཏོང་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ན། དབྱེན་གྱི་དག་འདུན་ལྟག་མའི་ལྟར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། དེས་དེའི་གཞི་ལ་
 ཞུགས་པ་ན་དག་སྟོང་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་གྲེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲོག་གྱང་མི་གཏོང་བའི་བཅས་པ་འི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
 ཡིན་ན། དབྱེན་གྱི་དག་འདུན་ལྟག་མའི་ལྟར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་བཞིན་ཏུ་དབྱེན་གྱི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་
 ིགས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཏེ་སྒྲ་མ་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་གཞི་
 བག་ཅུ་གྱི་དག་འདུན་ལྟག་མ་ཡན་གྱི་བཅས་པ་དང་ལྡན་པ་འི་དག་སྟོང་ལྟས་ཕྱིན་གྱིས་དག་འདུན་དབྱེན་གྱི་
 གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ལ་དག་སྟོང་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་གྲེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲོག་གྱང་མི་སྟོང་པ་འི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟར་བ་མ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་

༼ ༣༠༠ ༽

འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་སློང་ལྷན་སྦྲེན་ལ་དབྱེན་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷན་མའི་བཅས་པ་མཛད་མ་
ཆར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་སྤྱིང་གཞི་བྱང་བའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དབྱེན་གྱི་དགེ་འདུན་ལྷན་
མའི་བཅས་པ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཆོག་གྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་དང་པོ་
གཞུམ་སློའི་མཐར་མ་གཏང་བའི་ལྷང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེས་དེའི་གཞི་ལ་
ཞུགས་པ་ན་ཆོག་གྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་དང་པོ་གཞུམ་སློའི་བྱས་ཀྱང་མ་གཏང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱོད་ལ་དུ་བྱང་བའི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་སྤྱོད་ལ་དུ་གཞུམ་སློའི་མཐར་མ་གཏང་བའི་ལྷང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་གཞུམ་
སློའི་སྐབས་ཀྱི་མཐར་མ་གཏང་བ་ལ་ལྷང་བ་སློམ་པོ་རེ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུག་པ་ནི་སྦྱོར་བ་ཉིད་
དོ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་སྦྱོན་གཏོང་ཚུལ་སྤྲུལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་སྐྱེས་ཏེ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདིར་དཔྱེད་ལྷན་ལ་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། དབྱེན་གྱི་གོགས་གྱེད་དགེ་སློང་བཞི་ཆོགས་ལ། །གཞུམ་
སྟེ་བསློང་དང་གསོལ་གཞིའི་ཆོག་ཡིས། །ཆོག་གྱེད་རྒྱུན་གསུངས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་ནི། །ལས་མི་ཆགས་
པར་གསུངས་དང་འགལ་སློང་ཅི། གཉིས་པ་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་ལྷན་མའི་ལྷང་བ་ནི། གཞུམ་པ་གཏམ་
ལས། །མཐའ་

༼ ༣༠༡ ༽

བརྒྱུད་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་དང་། །ཞེས་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་གསུངས་པ་ལས། ཅི་ཡང་རུང་བ་ལེན་པ་དང་། དེ་
ལེན་དུ་འཇུག་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་དགོ་སྒྲོང་མ་ཆགས་པར་གྱུར་པས་སྐྱེས་པ་ཆགས་པར་གྱུར་
པ་ལས་འབྲིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་ནོར་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལེན་པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་མ་ཆགས་པར་མ་གྱུར་པས་སྐྱེས་
པ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ལས་འབྲིག་པའི་སྤྱིར་ནོར་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལེན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཅེས་གོ་བར་བྱས་
ཏེ་ལེན་དུ་འཇུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་དང་དེའོ། །མཚན་མོ་འབྲལ་བ་དང་། ཉིན་མོ་འབྲལ་བའི་ལྷག་
མ་ནི་དགོ་སྒྲོང་མ་གང་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་གཞན་མེད་པར་མཚམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་མཚན་མོ་གནས་པ་
དང་། ཉིན་མོ་གནས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་དང་དེའོ། །ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཚུ་བོ་བརྒྱལ་བའི་ལྷག་མ་
གཉིས་ནི་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་མ་གཞན་མེད་པར་འགྲོན་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཚུ་བོའི་པ་རོལ་ཏུ་རྒྱལ་
བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་དང་དེའོ། །རབ་ཏུ་འབྱེན་པའི་ལྷག་མ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་། རང་གི་སྤྱོད་དང་།
དམག་ཆོགས་ཀྱིས་གསོད་པར་སྒྲོལ་བའི་བྱད་མེད་གང་དགོ་སྒྲོང་མས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་དང་དེའོ། །གོ་བ་དེར་བྱིལ་ན་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་འོས་པའི་བྱད་མེད་དགོ་སྒྲོང་མས་རབ་ཏུ་
འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞི་བའི་ནོར་ལེན་པའི་ལྷག་མ་ནི་དགོ་སྒྲོང་མས་རིགས་
བརྒྱད་སོགས་མེད་པའི་

༼ ༣༠༣ ༽

མི་ཞི་བའི་ནོར་ལེན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་ན་སྒྲོམ་པར་བཞག་
གོ། །བཅོད་པ་གསོལ་དུ་འཇུག་པའི་ལྷག་མ་ནི། དག་སྒྲོང་མའི་དག་འདུན་གྱིས་གནས་དབྱུང་བྱས་པའི་དག་
སྒྲོང་མ་མཆོམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་ན་གནས་པ་དག་སྒྲོང་མ་གཞན་གྱིས་བཅོད་པ་གསོལ་དུ་འཇུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་དགྲ་པོ་དེའི་སྤྱི་བསྐྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྒྲོང་བའི་ལྷག་མ་སོགས་
བཞི་དང་བཅས་པས་དག་སྒྲོང་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། དེ་དག་གི་སྤྱི་བསྐྱོར་དུ་གཞི་མེད་
དང་བག་ཅུ་གྱི་ལྷག་མ་སོགས་ཐུན་མོང་པ་བདུན་བསྟན་པས་དག་སྒྲོང་མའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་བའི་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་
ཐམ་པའོ། །ཞར་ལ་མ་ངེས་པའི་ལྷང་བ་གཉིས་ནི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། དབེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་འདུག་པའོ། །ཞེས་
པས་བསྟན། འདི་ལ་མ་ངེས་པའི་ལྷང་བ་དང་པོ་ནི། སྤྱི་བོ་གཞན་གྱི་དབེན་པ། བཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཡོད་
པ། འདོད་པ་བྱར་བྱང་བའི་གནས་སུ་དག་སྒྲོང་གང་བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པའི་ལྷང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ནི་དབེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་པ་འདོད་པ་བྱར་མི་བྱང་བའི་གནས་སུ་དག་སྒྲོང་གང་བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་
པའི་ལྷང་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། དང་པོ་དེ་ཐམ་ལྷག་ལྷང་བྱེད་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་དང་།
གཉིས་པ་དེ་ལྷག་མ་དང་ལྷང་བྱེད་གཉིས་ལས། གང་ཡིན་པལ་ཆེར་གྱི་བསམ་

༼ ༣༠༣ ༽

བས་མ་ངེས་བས་ན་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་ལ་ནི་དང་པོ་དེ་པམ་པ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་།
གཉིས་པ་དེ་ལྟག་མ་དང་ལྟར་བྱེད་གང་རུང་དུ་འདུས་ཤིང་དེ་ལྟར་འདུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་ཅན། མ་ངེས་
པ་གཉིས་ལོགས་སུ་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་ངེས་པའི་ལྟར་བ་དང་པོར་གྱུར་པའི་པམ་པ་སོགས་ནི་རིམ་བཞིན་
དཔེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་འདོད་པ་བྱར་རུང་བར་དགེ་སློང་གང་བྱད་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་པ་ལས་གསུམ་པོ་
གང་བྱུང་གཞན་གྱི་མ་ངེས་ཀྱང་དོན་ལ་པམ་པ་བྱུང་བའི་པམ་པ་དང་། རེག་པའི་ལྟག་མ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་
རུང་བྱུང་བའི་ལྟག་མ་དང་། བྱད་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་པ་ཙམ་གྱི་ལྟར་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །དེས་མཆོན་ནས་མ་
ངེས་པ་གཉིས་པའི་ལྟག་མ་དང་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་རིགས་འགྲེལ། །མ་ངེས་པའི་ལྟར་བ་འདི་དག་གང་ཟག་གཞན་
གྱིས་བསམ་བས་མཐའ་ཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པས་མ་བྲལ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། དགེ་བསྟན་མ་ཡིད་ཆེས་པར་
བྱེད་པའི་ཆོག་དང་ལྟན་པས་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་གང་དང་གང་གིས་སྐྱས་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་དེ་དང་དེས་དགེ་
སློང་དེ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས། ལྟར་བ་གང་བྱུང་དགེ་བསྟན་མ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ལས་རྟོགས་
པར་བྱས་ཏེ་ལྟར་བ་གང་བྱུང་གི་ཕྱིར་བཙོས་བྱེད་དུ་བཅུག་པར་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་པམ་ལྟག་གི་ཆར་
གཏོགས་གཙོ་ཆེ་བ་སློམ་པོའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྟེ་

༼ ༣༠༥ ༽

ལྷ་གང་རུང་དུ་མ་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་པ་མ་གང་རུང་གི་ལྷུང་བ་གང་ཞིག་ ཉེས་བྱས་ལས་ལྷེ་བ་དེ་སློམ་པོའི་ལྷུང་
བའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་པམ་ལྷག་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་བ་གང་ཞིག་ ཉེས་བྱས་མ་ཡིན་ན་སློམ་
པོའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། ཉེས་བ་སློམ་པོའི་ཉེས་བ་སློམ་པོ་ཡིན་ན། སློམ་པོའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། ཉེས་བ་
སློམ་པོ་མེད་པའི་ཉེས་བ་སློམ་པོ་ཡིན་ན། སློམ་པོའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་བྱུང་། ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་
མི་ཆངས་སྒྲིད་ཀྱི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྱུར་ན་དེར་ཐལ། པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གང་རུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པམ་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་མ་གྱུར་ན་
ཉེས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། པམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སློམ་པོའི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ལ། དགེ་སློང་གི་རེག་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་
མའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྱུར་ན་དེར་ཐལ། ལུང་མ་མོ་ལས། ཉེས་བ་སློམ་པོའི་ཉེས་བ་
སློམ་པོ་གང་ཞེ་ན། པས་པམ་དང་དགེ་འདུན་ལྷག་མའོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སློམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
པམ་པ་དང་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་

༼ ༣༠༥ ༽

ལྷུང་བ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་བ་ལྷུང་དེ་རང་གིས་བྱུང་། འདོད་ན་སྒྲ། གསུམ་པ་ལ། དག་སྒྲོང་གིས་
ཆོས་གོས་ལྷག་པོ་ཞག་བཅུ་འཆང་བའི་སྒྲ་ལྷུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ལྷུང་མ་
མོ་ལས། ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཉེས་པའི་རིགས་ལྷག་མ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷུང་བྱེད་དང་། སོར་བཤགས་དང་། །སྟེ་ལྷའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
ཉེས་བྱས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་དེས་ན་ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོའི་ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ་སོགས་དེ་དག་ནི་
སྒྲོམ་པོ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཉེ། ལྷུང་བ་སྟེ་ལྷ་ལ་སྒྲོམ་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པས་ཡོན་ཏན་སྒྲིའི་སྒྲོམ་པོ་ཅེས་
བྱའོ། །མིང་དུ་ཆགས་པའི་སྒྲོམ་པོ་དང་སྒྲོམ་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་དོན་ཅིག་སྒྲ་དོན་ནི་ཉེས་པ་ཆེ་བར་གྱུར་པས་ན་
སྒྲོམ་པོ་ཞེས་བྱའོ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་འབྲིང་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། སྒྲོར་བ་
དང་དངོས་གཞི་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཅ་པའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་ལ་ལྷུ་ཡངས་
གཉིས། ལྷག་མའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་ལྷུ་ཡངས་གཉིས་ཉེ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལྷུང་འདུལ་བྱེད་ལས་བཤད་
ཅེས་རོང་སྟོན་དམ་པས་གསུངས། བརྒྱད་དུ་དབྱེ་ན་པམ་པའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོམ་པོ་ལ་ལྷུ་བ། ཤེན་ཏུ་
ལྷུ་བ།

༼ ༣༠༩ ༽

ཡངས་པ། འེན་ཏུ་ཡངས་པ། ལྷག་མའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་ཉེ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ།
ཆིག་ལེ་ལས། ལྷུ་དང་འེན་ཏུ་ལྷུ་བ་ཉིད། །ཡངས་དང་འེན་ཏུ་ཡངས་བ་སྟེ། །པས་པམ་པས་ནི་བསྐྱངས་བ་
ཡི། །སྒྲོམ་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །སྐྱག་པར་མི་བྱེད་ལྷུ་བ་སྟེ། །གཞན་གྱི་དེ་ལ་འབད་བ་ཡིས། །སྒྲོག་ཀྱང་མི་
ཉན་རབ་ལྷུར་ཤེས། །གཞན་ལ་བྲིལ་ཡོད་ཡངས་བ་སྟེ། །རང་ཉིད་དོ་ཆས་འེན་ཏུ་ཡངས། །བསམ་པའི་དབྱེ་
བས་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་བཞིན་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ཡིས། །ཀྱན་སྒྲོང་སྒྲོམ་པོ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་སོ།
འདིར་སྦྱིད་ཆལ་བས། ལྷུ་བ་གཉིས་པམ་པ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བའི་སྒྲོམ་པོ་ཞེས་དང་། ཡངས་བ་གཉིས་ལ་པམ་
པ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒྲོམ་པོ་ཞེས་བ་ལས་དངོས་གཞི་ཆིག་མ་སྦྱར་ལྷག་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་འབྲེལ་མཛད་
མོད། འདིའི་ལྷུ་ཡངས་ནི་ཀྱན་སྒྲོངས་ཀྱི་ཉན་མོངས་བ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡིན་གྱི་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་བྱད་པར་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱེ་བར་བྱ་སྟེ། པམ་པའི་རྒྱར་གྱུར་སྒྲོམ་པོ་འཐད་མོད་ཀྱི། པམ་པས་
ཀྱན་སྒྲོང་སྒྲོམ་པོ་ཅི་ལ་ཟེར། །དེ་བཞིན་ལྷག་མས་ཀྱན་བསྐྱངས་སྒྲོམ་པོ་ཅི། །ཆིག་ལེའི་དགོངས་བ་མ་ནོར་
འཆང་རུས་སུ། །དབྱེ་བ་གཉིས་ནི། རྒྱ་འདུལ་འཛིན་གྱིས། །སྒྲོམ་པོ་མཆན་ཉིད་བ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། །སྦྱོར་བའི་
སྒྲོམ་པོ་དང་། དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་པོ་འོ། །ཤ་མི་སྒྲོན་ལམ་དོ་རྗེས། །སྦྱོར་བའི་སྒྲོམ་པོ་དང་། །སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་
སྒྲོམ་པོ་དང་།

༼ ༣༠༧ ༽

དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའི་སྒྲོམ་པོ་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་ནས། དང་པོ་ནི་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་
ངེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོར་བ་ཙམ་ནས་འདུན་པ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོམ་པོ་ལ་འཆད།
དེའི་མཆན་གཞི་ནི། མི་ལ་འཆི་ངེས་ཀྱི་མཆོན་བསྐྱེད་ནས་གསོད་སེམས་ལོག་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། ཆད་ལྷག་གི་
ཁང་པ་བརྟེན་པའི་སྒྲོར་བ་པལ་ཆར་ཆར་ཞིང་། མཐར་ཕྱིན་པ་མ་གྲུབ་ཙམ་ལ་བྱེད་འདོད་ལོག་པའི་སྒྲོམ་པོ་
ལྟ་བུ་ལ་བཞེད། གསུམ་པ་ནི། སྒྲོར་བ་རྣམས་མཐར་ཐུག་ཅིང་། གཞི་དང་བསམ་པའི་ཡན་ལག་གང་རུང་མ་
ཆང་བའི་དབང་གིས་པམ་ལྷག་གི་དངོས་གཞི་ལས་ན་སྤང་བའི་སྒྲོམ་པོ་ལ་བཞེད་དོ། རྩ་འདུལ་གྱིས་ནི་སྒྲོམ་པོ་
མཆན་ཉིད་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། སྒྲོར་བ་དང་སྒྲོར་བའི་རྣམ་པའི་སྒྲོམ་པོ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་
པོ་དང་བཞི། དང་པོ་གཉིས་ནི་ཤ་མི་བའི་ལུགས་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ཡན་ལག་མ་ཆང་
བས་དངོས་གཞི་ལས་དམན་པར་གྱུར་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ཡན་ལག་དུ་མ་མ་ཆང་
བས་དེ་ལས་དམན་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། དེ་ལ་བཞི་བ་འདི་སྒྲོམ་པོ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ན་མིང་ལ་མི་
ཅིག་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། ཡན་ལག་དུ་མ་མ་ཆང་ན་སྒྲོམ་པོ་ལས་ན་སྤང་དེ་ཉིས་བྱས་སུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། སྒྲོར་བའི་རྣམ་པའི་སྒྲོམ་པོ་ལ་ཡང་དབྱེད་དུ་ཡོད་དེ་ལོག་

༼ ༣༠༩ ༽

ཏུ་བྱེད། །ཀྱུ་འདུལ་འཇིག་གྱིས་སྒྲོམ་པོ་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
མིའི་འགྲོ་བ་པའི་ལག་པ་བཅད་པ་སོགས་སྒྲོམ་པོར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་སྒྱོར་བའི་སྒྲོམ་
པོ་དང་། དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྱོར་སྒྲོམ་དང་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་པོ་ནི་པམ་
ལྷག་གང་རུང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྒྲོམ་པོ་གཞན་དེ་གཉིས་པོ་གང་
རུང་དུ་མ་ངེས་སོ། ཉེ་བ་བརྗེ་ཏེ་སྒྱོར་བའི་སྒྲོམ་པོ་ལ་མཐར་ཐུག་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གཉིས།
དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་པོ་དང་། དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ཆད་ལྡན་གཞིའི་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་གཅིག་མ་
ཆང་བའི་སྒྲོམ་པོ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲོམ་པོ་བཏགས་པ་པ་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་མ་ཆང་བ་པན་ཆད་ལ་བཞེད་ཅེས་གྲགས་
པོར་སྟོན་ཆེན་པོ་ནི་སྒྱོར་བའི་སྒྲོམ་པོ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་སྒྲོམ་པོ་གཉིས་སུ་བཞེད་དོ། རང་གི་སྒྲོ་
ཆོད་ནི། སྒྱོར་བའི་སྒྲོམ་པོ། དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་པོ། གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་སྒྲོམ་པོ་དང་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ།
དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པར་ངེས་མ་ངེས་གང་ཡིན་ཀྱང་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་སྒྱོར་བ་པལ་ཆེར་དང་། ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་
སྒྱོར་བ་ལག་འཁྱེག་ནི་སྒྲོམ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྒྱོར་ལྷུང་དང་སྒྲོམ་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་
དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པར་མ་ངེས་པའི་སྒྱོར་བ་རྣམས་

༼ ༣༠༩ ༽

སྐྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དེ་རྣམས་སྐྱོར་བ་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
རྣམས་སྐྱོར་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་སྐྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱོར་
ལྟངས་དང་སྒྲིམ་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་ཀུན་ལ་སྐྱོར་བའི་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྐྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོའི་ཐ་སྙད་ནི་
ལུང་ཆད་ལྟན་ལས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམ་པོ་
ནི། སྐྱོར་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ལྟར་བྱེད་འགའ་ཞིག་དང་། བཅ་ལྷག་གང་རུང་དངོས་གཞི་འབྱུང་རྒྱ་ལ་ཡན་ལག་
འགའ་ཞིག་མ་ཆང་བས་དངོས་གཞི་དང་འབྲ་བའི་སྒྲིམ་པོ་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བར། རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནི་
འབྲ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། སྐྱོར་བ་བཞིན་ཏེ་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། དངོས་གཞིའི་རྣམ་པ་
ཞེས་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་སྐྱོར་བ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་མ་ཆང་བ་ཉེས་པ་སྒྲིམ་པོའི་དངོས་གཞིར་
གཏོགས་སོ། ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་ཆོག་པོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་དག་གིས་དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའི་
སྒྲིམ་པོ་གསལ་བར་བསྟན་ཞིང་། དེ་དང་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམ་པོ་དོན་གཅིག་སྟེ། ལྟར་བྱེད་འགའ་ཞིག་དང་། བཅ་
ལྷག་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་དང་འབྲ་བའི་སྒྲིམ་པོ་ལ་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་བར་གྱི་ཆོག་མི་
མངོན་པར་བྱས་པ་དང་། དངོས་གཞིའི་རྣམ་པའི་སྒྲིམ་པོ་ཞེས་པ་ནི་བར་གྱི་ཆོག་མངོན་པར་བྱས་

༼ ༣༡༠ ༽

ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ་འབྲ་བ་དང་རྣམ་པ་དོན་མཚུངས་པས་སོ། །འབྲེལ་བར་དངོས་གཞིའི་སྒྲོར་བ་སྟེ་ཞེས་
བཤད་པ་ནི། སྟོམ་པོ་སྟེ་ལ་སྒྲོར་བར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་གྱིས། སྒྲོར་བ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་དངོས་
གཞིའི་སྒྲོར་བ་ཅས་བཤད་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་སྟོམ་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་པམ་ལྷག་གི་སྐྱབས་
སུ་བཤད་པའི་སྟོམ་པོ་རྣམས་སྒྲོར་བའི་སྐྱབས་ཡིན་ན་སྒྲོར་བའི་སྟོམ་པོ་དང་། སྒྲོར་བ་མཐར་ཕྱིན་ནས་མཐར་
བྱུག་གི་སྐྱབས་སུ་པམ་ལྷག་གི་དངོས་གཞི་མ་བསྐྱེད་པའི་ལྷང་བ་ན་སྤྲད་ཀྱང་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམ་པོ་ཡིན་ནོ།
སྤྱིད་ཆལ་བས། དངོས་གཞིའི་ལྷང་བས་བསྐྱུས་པའི་སྟོམ་པོ་གང་ཞིག་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་
དངོས་གཞིའི་སྟོམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་དངོས་གཞི་དེ་
པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན། པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་ལྷང་བར་གྱུར་པའི་སྟོམ་པོ་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་
དང་། གལ་ཏེ་དངོས་གཞི་དེ་སྟོམ་པོར་གྱུར་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ་གསུངས་ན་དེ་འབྲའི་མཚན་ཉིད་ལ་འབྲེལ་
མི་ཡོང་སྟེ། དངོས་གཞིའི་སྟོམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྟོམ་པོའི་དངོས་གཞིའི་ལྷང་བས་བསྐྱུས་པ་བཞག་པ་
ནི། ཁོ་ཁོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བཞག་པར་འགྱུར་རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོམ་པོ་
ཐམས་ཅད་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་

༼ ༣༡༡ ༽

དོ། །གོང་དུ་པམ་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་རྩར་རྟེན་པར་བྱ་བ་དང་། བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ལུས་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་
གཉིས་ཀྱི་ལོ། །གཞན་པ་གཉིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་གཉིས་དང་གཞན་དུ་སྦྱོར་བ་བྱེད་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་མི་
ཆང་སྦྱོང་གི་སློམ་པོ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། འདི་འདྲི་དོན་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ནམས་བསོད་ཀྱིས། དག་སྦྱོང་གིས་རང་གི་
རྟེན་བྱ་ཁ་བཤང་ལམ་གཉིས། སྦྱེས་པ་གཞན་གྱི་དེ་གཉིས། བྱད་མེད་དང་མ་ནིང་གི་ཁ་བཤང་ལམ་ཟག་བྱེད་
གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་རང་གི་ལུས་ལས་ཐ་དད་པར་རང་གི་བརྟེན་བྱེད་ཐ་མི་དད་པར་སྦྱར་བ་བཅུ། རྟེན་བྱ་ཐ་
མི་དད་པར་རང་གི་བརྟེན་བྱེད་ཐ་མི་དད་པར་སྦྱར་བ་བཅུ། རྟེན་བྱ་ཐ་དད་པར་རང་གི་བརྟེན་བྱེད་ཐ་མི་དད་པར་
སྦྱར་བ་བཅུ། གཉིས་ཀ་ཐ་མི་དད་པར་བཅུ་སྟེ། རང་ཐེ་བ་བཞི་བཅུ། རང་མི་ཐེ་བ་ལ་བཞི་བཅུ་སྟེ་སློམ་པོ་བརྒྱད་
ཅུ་ལོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ལུས་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་མ་བྱས་ནི་རྟེན་བྱ་དང་བརྟེན་བྱེད་ལུང་མ་མོ་ལས་ཟུར་དུ་
བཅང་བ་དང་མ་བཅང་བའི་བྱད་པར་ཡིན་པའི་བྱར་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་བྱ་དང་
བརྟེན་བྱེད་གཉིས་ཀའི་ཅི་རིགས་སུ་ལུས་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་པར་སྦྱར་བ་རྣམས་ནི་སློམ་པོ་ཡིན་པ་གཞུང་
དེ་འདྲི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་ལུས་ལས་ཐ་མི་དད་པར་བྱས་པར་སྦྱར་བ་རྣམས་ལ་པལ་ཆེར་པམ་པ་
འབྱུང་བ་མང་བས་སྦྱར་བ་བྱངས་པའི་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་སློམ་པོ་ཡིན་

༼ ༣༡༣ ༽

པའི་ངེས་པ་ནི་ལྷ་མོ་ཡོད་བརྟག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་སྟོམ་པོ་ནི། སྐྱ་ཅན་འཆོང་པ་ནི་
སྟོམ་པོ་འོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། མིའི་ཡན་ལག་གཅིད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོམ་པོ་འོ། །འདི་དག་ལ་སྦྱར་བ་དང་
དངོས་གཞིའི་སྟོམ་པོ་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་མེད་དོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་སྟོམ་པོ་ཡིན་ན། སྦྱར་སྟོམ་དང་། དངོས་
གཞིའི་སྟོམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་། སྦྱར་སྟོམ་དང་དངོས་གཞིའི་སྟོམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བཅ་ལྷག་གང་
རུང་གི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་པས་བྱུང་། བཅ་ལྷག་གང་རུང་གི་སྦྱར་བ་ཡིན་ན། སྟོམ་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
རྣམས་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ། དགེ་སློང་གིས་མིའི་ལག་པ་བཅད་པའི་སྟོམ་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མིའི་འགྲོ་བ་པའི་ལག་པ་བཅད་ན་སྟོམ་པོ་འོ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོམ་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། མིའི་ལག་པ་བཅད་པའི་སྟོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་སྟོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིའི་ཡན་ལག་བཅད་པའི་སྟོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ། དགེ་སློང་གིས་དུད་འགྲོ་རྩ་འབྱུང་དང་ལྷན་པ་མིའི་རྣམ་པ་བརྟན་པ་མིར་འདུ་ཤེས་ནས་བསད་
པའི་སྦྱར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སྦྱར་བའི་སྟོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱར་
ལྷང་གང་ཞིག་སྟོམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་

༼ ༣༡༣ ༽

འབྲེལ་ལས་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་
ཞིག་གསོད་ན་དེར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་། གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། བསད་པའི་དུས་ན་དངོས་
གཞི་ལ་ནི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲིར་བ་ལ་ནི་མིའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པར་འདུ་ཤེས་ན་ནི་སྒྲིམ་སོ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འཐད་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་
སྒྲིར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བསད་པ་ཐག་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ལ། བཅས་ལྡན་དག་སྒྲིང་
གིས་མི་དུད་འགྲོའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དུད་འགྲོར་འདུ་ཤེས་ནས་བསད་པའི་སྒྲིར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བསད་པའི་སྒྲིར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མི་བསད་པའི་བསད་པའི་སྒྲིར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེས་དེ་བསད་པའི་དངོས་གཞིའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་བསད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་དུ་འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་སོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བཅས་ལྡན་དག་སྒྲིང་གིས་མི་དུད་
འགྲོའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དུད་འགྲོར་འདུ་ཤེས་ནས་བསད་པའི་སྒྲིར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷུང་སྟེ། རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་
ལས་དག་སྒྲིང་གིས་མིའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་པ་ཞིག་གསོད་ན་དེར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་། གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། བསད་པའི་

༼ ༣༡༤ ༽

དུས་ན་དངོས་གཞི་ལ་སམ་བཤེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །སྐྱོར་བ་ལ་ནི་མིའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པར་འདུ་ཤེས་ན་ནི་སྐྱོམ་
པོའོ། །མི་མ་ཡིན་པ་དང་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པར་འདུ་ཤེས་ན་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
འཐད་པའི་བྱིར། ལུང་འདིས་སམ་བཤེས་སྐྱོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་མདོ་རྩ་ལས་ཐམས་ཅད་
དུ་སྐྱོར་བ་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །སྡེ་ཆན་དེ་ལ་གཤམ་ཏེ་དངོས་གཞིའི་ཡིན་ན། སྐྱོམ་པོའོ། འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་དེའི་འགྲེལ་བར་སམ་བཤེས་པར་འགྱུར་བའི་སྡེ་ཆན་དེ་ལ་སྐྱོར་བ་དེ་ལ་གཤམ་ཏེ་དངོས་གཞིའི་
ཡིན་ན་སྐྱོར་བ་དེ་ལ་སྐྱོམ་པོའོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱོར་བའི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཉིད་དགེ་འདུན་
ལྷག་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྡེ་ཆན་ལ་ཡང་འདྲ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར། འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
སམ་ལྷག་གི་སྐྱོར་བ་ལ་སྐྱོམ་པོ་དང་། སྐྱོར་བའི་སྐྱོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་ཀྱིས་བྱུང་བར་བཤད་པ་དང་འགཤམ་
པོ། །ཞེ་ན། འགཤམ་བ་མེད་ཚུལ་སྤྲོ་རྒྱ་ཡོད་མོད། ཀུན་མཁྱེན་ནམ་བུ་སོད་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སམ་ལྷག་གི་སྐྱོར་
བ་ལ་སྐྱོམ་པོས་བྱུང་བར་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད་གསུངས་པ་ལུང་འདི་ལ་རྟེན་པར་གནང་ཡང་། སྤྲོ་བའི་ལ་
ཞེ་ན་ཅུང་ཟད་ཐལ་ཆེས་བས་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ངེ་བར་བྱ་སྟེ། ལུང་བའི་སྐྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཉེས་བྱས་ཞེས།
སྐྱོར་བ་ཏང་བཤད་ནས་དམིགས་ཀྱི་བསལ་བ་ནི། །སམ་བཤེས་སྐྱོར་བ་ཡིན་ན་སྐྱོམ་པོའོ། །

༼ ༣༡༥ ༽

དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གསུངས་དང་སྤྱིར་བསྟན་འགྲེལ་བར་པམ་བ་ཡི། །སྦྱོར་བ་ལ་ནི་སྦྱོར་
དང་ཉེས་བྱས་གཉིས། །གསུངས་པའི་འགལ་བ་ལྷུང་རིགས་གང་གིས་སྦྱོང་། །དབྱེད་ལྷན་མཁས་པ་ཡོད་ན་
དབྱེད་པར་ཞུ། །ཡང་དགེ་སྦྱོང་གིས་ལྷ་མིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་མིར་འདུ་ཤེས་ནས་བསད་ན་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་
གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱོར་པོ་འོ། །མི་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་བསད་ན་དངོས་གཞི་ལ་སྦྱོར་པོ་དང་། །སྦྱོར་བ་ལ་
ཉེས་བྱས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོ་མིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་བསད་ན་དངོས་གཞི་ལ་དུད་འགྲོ་བསད་པའི་
ལྷུང་བྱེད་འབྱུང་མོད། དངོས་གཞི་བྱུང་གོང་གསོད་སེམས་ཀྱི་འདུན་པ་ལོག་ན། དངོས་གཞི་ལ་སྦྱོར་པོ་ལས་
ལྷུང་བྱེད་འབྱུང་བ་མི་རིགས་སམ་སྟམ་མོ། །དེས་ན་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྦྱོར་པོ་ལ་ཡང་སྦྱོར་སྦྱོར་
དང་། དངོས་གཞིའི་སྦྱོར་པོ་གཉིས་སུ་འཐད་དོ། །མཁས་པ་དག་གིས། སྦྱོར་པོ་ལ་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་ཆར་
གཏོགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་བཞེད་པ་ནི་པམ་ལྷག་གི་ཐད་ཀྱི་མདོ་རྩ་འགྲེལ་དེ་རང་གཟིགས་ནས་འོག་མ་དག་ལ་རི་
ལྟར་བཤད་ཀྱི་ཐུགས་གཞིག་པལ་ཆེར་མ་བཅུག་པ་འདྲའོ། །དེས་ན་པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་
སྦྱོར་པོ་པལ་ཆེར་ལྷུང་བྱེད་སོགས་ལས་ལྷི་ཡངས་སྦྱོར་པོ་ཡིན་ན་ལྷུང་བྱེད་ལས་ལྷི་བས་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷུང་བྱེད་
ཀྱི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྦྱོར་པོ་རྣམས་ལྷུང་བྱེད་ལས་ཡངས་ཤིང་། མིའི་ཡན་ལག་བཅད་པ་སོགས་གནས་སྐབས་
གཞན་ཀྱི་སྦྱོར་པོ་

༼ ༣༡༩ ༽

ནམས་ཀྱང་ལྷུང་བྱེད་ལས་ལྷི་བ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །བཞི་བ་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ། སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་
དང་། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས། དང་པོ་དགེ་སྤྱོད་པའི་དང་། མའི་སྤང་ལྷུང་གཉིས། དང་པོ་ལ་སོ་སོའི་ངོ་
བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྣམ་བཞག་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཅུ་ཚན་གསུམ་ལས། བཅུ་ཚན་དང་པོ་
ནི། འཆང་བ་འབྲལ་བ་འཛོག་པ་དང་། །འཁྱུ་འཇུག་པ་དང་ལེན་པ་དང་། །སྤྱོད་དང་སྟོད་གཡོགས་སྤྲད་གཡོགས་
བཅས། །རིན་ཐང་སོ་སོར་བསྐྱར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅུ་ལས། གོས་ལྷག་པོ་འཆང་བའི་སྤང་ལྷུང་ལ།
རང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཆང་བའི་སྤང་ལྷུང་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཆང་བའི་སྤང་ལྷུང་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་སྤྱོད་གིས་གཞན་ལས་རྟེན་པའི་གོས་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པ་
བདག་གིར་འཛིན་པས་ཞག་བཅུར་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བཅངས་པས་ཞག་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱེ་ངེས་ཤར་བ་ན་
སྤང་ལྷུང་བསྐྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་ཡོད་ནའོ། །རང་གི་ཉིད་དོ། །ཞག་བཅུར་
རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་གྱི་ཉི་མའི་དང་པོ་ལའོ། །གོས་ལའོ། །འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་ཆད་
ལའོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ལའོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་ལེ་ལས། ཞག་བཅུ་འདས་པར་དགེ་སྤྱོད་
གིས། །ཚོས་གོས་མ་བརྟགས་འཆང་ན་ནི། །སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ས་རྩལ་གྱིས། །མགོ་བོ་གཡོགས་པར་བྱེད་པ་

༼ ༣༡༥ ༽

ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་དག་སྟོང་རབ་རྩ་མང་པོས་གོས་ཀྱི་སྤྲུགས་དུ་མ་བཅང་བ་
དང་། ཚྱོལ་བསྐྱབ་བྱས་པས་བསམ་གཏན་དང་སྟོག་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་རྟེན་ནས་བཅས་སོ། །འཁོར་
གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་ཆད་ནི་ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུས་མོ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་པོ་དེའི་བར་རྫོགས་པར་
ཁེབས་པའི་མཐའི་ཁྱོན་དང་ཆད་མཉམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དག་སྟོང་གིས་ཆེས་གཅིག་ལ་གོས་གཅིག་རྟེན་པ་
བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་བཅངས། ཆེས་གཉིས་ནས་དགྲའི་བར་ལ་གོས་གཅིག་རྟེན་པ་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་
ནས་བཅང་བ་ན་བྱིན་བྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་དེས་ཞག་བཅུ་འདས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱུ་རེངས་ཤར་བ་ན་སྤང་ལྟར་
བསྐྱེད་པའི་ཤན་བྱིས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པ་དེས་ཀྱང་དེའི་ཆེན་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ལྟར་བ་དེ་ཡིན་ཏེ་བར་ས་
མ་ཐག་པ་དེའི་འཕྲོ་ལས། འབྲེལ་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པ་ལའོ། །འདི་ལ་གཞན་ཡོད་ན་བྱིན་བྱིས་
མ་བརྒྱབས་པ་དེའི་ཤན་ཚུན་ཆད་ནས་སོ། ཞེས་དང་། དེ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཉིད་
དོ། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །སྟོན་གྱི་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་དུས་མཉམ་པ་ལ་ཤན་བརྟེན་པ་མེད་པར་བཞེད། རོན་
ལ་དེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆེས་གཅིག་ལ་གོས་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་རྟེན་པ་ཅིག་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས། ཅིག་ཤོས་བྱིན་
བྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་རང་གི་འདོད་ཞེན་བྱིས་བཅང་པས་ཞག་བཅུ་འདས་ཤིང་། བཅུ་

༼ ༣༡༤ ༽

གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པས་རང་སྟོབས་གྱིས་དང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་མ་
རྒྱབས་པ་དེའི་ཤུན་སྟོབས་གྱིས་འཆང་བའི་སྤང་ལྟངས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་ཉིན་
གཅིག་ཁོ་ནར་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་གོས་གཉིས་བདག་གིར་བྱེད་ལ་ཆོས་གོས་གཅིག་ནི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པར་
བྱེད་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་མི་བྱེད་ན་དེ་ལ་ནི་ཆོས་གོས་དེ་གཉིས་ཀ་ཞག་བཅུ་འདས་ན་སྤང་བ་ཁོ་ནར་འབྱུར་ཏེ།
གཉིས་ཀ་ཡང་ཉིན་གཅིག་ཁོ་ནར་བདག་གིར་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དུས་མི་མཉམ་པར་
ཆོས་གཅིག་ལ་རྟེན་བ་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པ་དེས་ཆོས་གཉིས་ནས་དགྲའི་བར་ལ་རྟེན་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ཡང་སྤྲུམས་ཞག་བཅུ་འདས་པ་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ཞག་བཅུ་ཇི་ལྟར་འདས་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་མཁས་
པ་གྲུང་མ་ཐུན་པར་ཤུན་སྟོབས་གྱིས་ཞག་བཅུ་འདས་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ལྷུང་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དུ་
ལྷུང་ཞུ་བ་པ་ལས། བཅུན་བ་དག་སྟོང་གི་ཆོས་གོས་དེ་ཉིད་ཞག་བཅུ་འདས་པ་ཡང་ལགས་ལ། དེ་ཉིད་ཞག་
གཅིག་བྲལ་བ་ཡང་ལགས་པ་མཆིས་སམ། ཉེ་བ་འཁོར་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། ཞག་བཅུ་པ་ལ་ཆོས་གོས་
གཅིག་རྟེན་ལ། དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་མཆམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་ཆོས་གོས་དེ་མེད་པར་སྐྱ་རེངས་ཤར་བར་
བྱེད་ན་དེ་ལྟ་ན་ཆོས་གོས་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཞག་བཅུ་འདས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཞག་གཅིག་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་

༼ ༣༡༩ ༽

ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་རང་སྟོབས་གྱིས་ཞག་གཅིག་འདས་པ་ཡིན་ཀྱང་། འཁ་སྟོབས་གྱིས་ཞག་
བཅུ་འདས་པར་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་རང་སྟོབས་དང་འཁ་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཆང་བའི་སྤང་ལྟར་རིགས་
གཉིས་དང་འབྲལ་བའི་སྤང་ལྟར་ཅིག་ཆར་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གཅིག་ལ་གོས་གཅིག་ཉིད་པ་བྱིན་གྱིས་
མ་རྒྱལས་པར་བཞག་དེ་ནས་ཞག་དགུ་འདས་པའི་བཅུ་པ་ལ་ཆོས་གོས་གཅིག་ཉིད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལས་ནས་
བརྒྱལས་པ་དེ་དེའི་ཉིན་གྱི་ཞག་གཅིག་དང་ཐལ་ནས་ཞག་བྱི་མའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་འཆང་སྤང་གཉིས་དང་
འབྲལ་སྤང་གཅིག་སྟེ། གསུམ་ཅིག་ཆར་བསྐྱེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲལ་བའི་སྤང་ལྟར་ནི།
དགེ་སློང་གིས་རང་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལས་པའི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་ཡོད་བཞིན་དུ་མཆོམས་གྱི་ཉི་འཁོར་
ལས་བྱི་རོལ་དུ་འགོ་བ་ན་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གང་རུང་དང་། ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་པར་འབྲལ་བའི་བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱལས་པ་དང་། གནང་བ་མ་ཐོ་བ་ཞི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་
དོ། །དེའི་གནས་ཉིད་ཉི་འཁོར་དང་བཅས་པ་ནས་གཞན་ན་གནས་པ་ན་སྐྱ་རེངས་ཤར་ནའོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་ལེ་
ལས། ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་གནས་བྱ་སྟེ། །བྱི་རོལ་འདི་དག་མེད་པར་མིན། །གཞན་དུ་དགེ་སློང་ཉིས་བྱས་
སོ། །དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་

༼ ༣༣༠ ༽

པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་དག་སྟོང་ཞིག་གིས་ཚོས་གོས་ནམ་གསུམ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་དང་བལ་ནས་ཕྱི་
རོལ་དུ་རྒྱང་རིང་པོར་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །འདིར་ཉེས་བྱས་སུ་བཤད་ཀྱང་འབྲལ་བར་རྩོམ་པའི་
སྒྲིབ་བ་དེ་ཉེས་བྱས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱིས། མཐར་ཐུག་ཞག་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་རིངས་ཤར་བ་ན་སྤང་ལྟར་དུ་
འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་འཛོལ་ནི། དག་སྟོང་གིས་ཚོས་གོས་ནམ་གསུམ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་རུང་ལས་གཞན་
པ་རང་གི་ཚོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གོས་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་སོགས་ལས་ཚུང་བ་ཁྱུ་གང་ཡན་ཆད་ཀྱི་
ཆད་དུ་ལོངས་པ་ཕྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་ཤིང་ཁ་བསྟོང་བ་ལ་རེ་བ་ཡོད་པ་ཞག་སུམ་རུང་བདག་གིར་འཛིན་ཅིང་
བཅངས་པས་སོ་གཅིག་པའི་སྐྱེ་རིངས་ཤར་བ་ན་བསྐྱེད་པའི་བཅས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཁ་
བསྐྱེད་པ་ལ་རེ་བ་མེད་ན་ཚུང་བ་ཁྱུ་གང་ཡན་ཆད་ཀྱང་ཆོག་པ་དང་འདྲའོ། །ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱ་བ་ཡོད་
པ་ཉིད་ན་ཡང་རོ། །གཞན་དུ་ན་དེ་ནི་ཞག་སུམ་རུང་འདས་ནའོ། །ཞེས་དང་། ཚོས་གོས་ཡང་དག་ཡོད་ན་
ཡང་། །གཞན་དག་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཕྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་མ་བརྟགས་པར། །སྐྱེ་བ་ལས་ལྷག་ཞག་མི་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་བསྐྱེད་པ་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འཁོར་གསུམ་ཁེབ་
པའི་ཆད་དེ་ཆོག་པར་རེ་བ་མེད་ན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྐྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་

༼ ༣༣༧ ༽

ཅད་དུ་ཚོས་གོས་ཉིད་པར་རེ་བ་རྒྱན་ཆད་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་དང་གོང་གི་འཆང་བའི་སྤང་
ལྟངས་ཀྱི་ཚོས་གོས་འཆོལ་བ་ལ་ཁ་བསྐྱང་བའི་རེ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་ལས་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མེད་ཚོས་
གོས་ཀྱི་བསྐྱང་བའི་རེ་བ་མེད་པའི་བྱ་གང་ནས་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་བར་སོགས་ལ་གཞིའི་ཡན་
ལག་ཏུ་བཞག་ ཞག་གངས་ཀྱང་བཅུ་ལས་ལྷག་ན་ལྟངས་བར་བཅས། རྩ་འཛིན་གྱི་ཚོས་གོས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱང་བ་ལ་རེ་
བ་ཡོད་པའི་བྱ་གང་དུ་ཡོངས་པ་ནས་ཚོས་གོས་ལྟངས་ཆད་ལ་སྤྱུག་གི་བར་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་ ཁ་བསྐྱང་
བ་ཉིད་དུ་རེ་བའི་ཕྱིར་རྩ་བ་ལ་སྤྱུག་པར་བཞག་པ་ལ་ལྟངས་བ་མ་བཅས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཁ་བསྐྱང་བའི་
བསམ་པ་མེད་པ་ནི། རྩང་བ་བྱ་གང་ཡན་ཆད་པ་དེ་ཞག་བཅུ་ལ་སྤྱུག་པར་བཅང་པར་བྱའོ། ཁ་བསྐྱང་བའི་
བསམ་པ་ཡོད་ན་ནི་རྩ་བ་གཅིག་ལ་སྤྱུག་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཉན་ཡོད་དུ་
དགེ་སློང་མང་པོས་ཚོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་གོས་སྟོན་པོ་དང་དམར་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་
ཡུན་རིང་དུ་བཅངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །བཞི་པ་ནི། དགེ་སློང་གིས་རང་གི་ཚོས་གོས་ཉིད་པ་དག་
དགེ་སློང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཁྱུར་བཅུག་སྟེ་འཁྱུད་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་ན་གྲུབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་
ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་མ་ཉིད་དང་། ཉི་དུ་མ་

༼ ༣༣༣ ༽

ཡིན་པ་ཉིད་དག་ལོ། །བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་རང་གི་རྟིང་པ་འཁྱུར་བཅུག་པར་འོས་པ་ཆོས་གོས་དང་གདིང་བ་
ལས་འགའ་ཞིག་བསྒོ་བས་འཁྱུད་འདུག་གམ་འཆོད་དུ་འདུག་གམ། འཆག་ཏུ་བཅུག་པ་དག་ནོ། །ཞེས་དང་།
འཆར་དགའི་ཁུ་བའི་ཐིགས་པ་གང་། །གོས་ལ་བབ་འཐོར་སྤེད་མ་ཡིན། །ཆགས་སྤྱིར་བྱ་ཡི་རྒྱར་རྒྱར་བས། །དེ་
ཡིས་ཀྱན་བསྐྱངས་འདི་རབ་བཅས། །དག་སྒོང་གང་ཞིག་ཉེ་དུ་མིན། །དག་སྒོང་མ་ལ་གོས་འཁྱུད་དང་། །འཆོད་
དང་འཆག་པར་བྱེད་པ་ནི། །དེས་པར་ལྟར་བ་དང་ནི་ལྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ལྟ་བུ་ནི། དག་སྒོང་གིས་
དག་སྒོང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་གོས་སམ་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་གོས་ལེན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། ལེན་ནོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱིས་སོ། །གོས་སོ་ཞེས་དང་། དག་སྒོང་གང་ཞིག་ཉེ་དུ་
མིན། །དག་སྒོང་མ་ལས་བསམ་བཞིན་དུ། །ཆོས་གོས་གང་རུང་ལེན་བྱེད་ནི། །དེ་ཡིས་བསྐྱབ་གཞི་ཉམས་པར་
བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་དག་སྒོང་མ་ལྟར་ལའི་མདོག་ཅན་ལ་དེད་དཔོན་གྱིས་རས་ལྷག་ལྷལ་
བ་ཉེར་དགས་ནན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །དུག་པ་ནི། དག་སྒོང་གིས་རང་ལ་ཆོས་གོས་རྣམ་
གསུམ་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱིན་པ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་གོས་ནན་
གྱིས་བསྐྱངས་ཏེ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མིའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་

༼ ༣༣༣ ༽

བྱིས་པར་གྱུར་པ་སློག་དང་ལྷན་པ་ཉི་དྲུ་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྷུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་
ངོ། ཞེས་པ་ནས་སྤངས་ན་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལོ། ཐོབ་ན་དངོས་གཞི་ལོ། ཆོས་གོས་སོ། མི་ཚུང་བའོ་ཞེས་དང་། དགོ་
སྤྱོད་ཆོས་གོས་གསུམ་ཡོད་པས། །ཉི་དྲུ་མ་ཡིན་བྱིས་བདག་དང་། །དེ་ཡི་བདག་མོ་ལས་ཀྱང་རུང་། །ཆོས་
གོས་ནམ་ཡང་མི་སྤྱང་ངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་ཉེར་དགས་བྱིས་བདག་ཁ་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་
གོས་ནན་གྱིས་བསྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། བདུན་པ་སྤྱོད་པར་རིགས་པའི་སྤྱང་ལྷུང་ནི། མདོ་ལས་
སྟོད་གཡོགས་སྤྱད་གཡོགས་བཅས་ཞེས་པས་བསྟན། མཚན་གཞི་ནི། ཆོས་གོས་ནམ་གསུམ་མེད་པའི་དགོ་
སྤྱོད་གོས་བྱིས་པ་ཉི་དྲུ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོད་གཡོགས་དང་སྤྱད་གཡོགས་བྱུང་གཅིག་ལས་ལྷག་པའི་གོས་
བསྤངས་ཏེ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དེ་ཡིན་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་
ན་སྤྱོད་པར་རིགས་པ་ཉིད་དོ། ཅེས་པ་ནས་བཟུང་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། གང་ཡང་རུང་བའོ། ཆད་དེ་ལས་ལྷག་
པ་ནི་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཆོས་གོས་སློགས་པ་ལ་སོགས་ཀྱི། །མང་པོ་ཉིད་པར་གྱུར་ན་
ཡང་། །བན་པས་སྟོད་གཡོགས་སྤྱད་གཡོགས་ལས། །ལྷག་པར་སྤྱང་བར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འདི་ནི་ཉེར་དགས་གྲོང་བྱིར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དགོ་སྤྱོད་བཞི་བཅུ་ཆོས་རྒྱན་པས་བཅོམ་པ་སྦྱིན་བདག་ལ་གོས་
སྤྱོད་

༼ ༣༣༩ ༽

དུ་གནང་བའི་གྲོགས་ལྷན་ལ་སྤྱོད་པས། གོས་གངས་མང་དུ་ཉེད་པར་དག་སྒྲོང་སོ་སོ་ལ་སྒྲིད་གཡོགས་སྤང་
གཡོགས་ཙམ་རེ་སྤྱོད་ནས་གཞན་དག་ཉེར་དགའ་རང་གིས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། བརྒྱད་པ་སྤགས་
བ་སྒྲོང་བའི་སྤང་ལྷང་ནི། རིན་ཐང་ཞེས་པས་བསྟན། མཆན་གཞི་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་བྱིས་པ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པས་
སྒྲོས་སྤགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་གོས་ནན་གྱིས་བསྤངས་ནས་ལག་དུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དེ་ཡིན་
ཏེ། སྤགས་པ་མ་ལུལ་བ་ཤེས་པ་ན་མ་སྤགས་པ་དང་འབྲེལ། །དེ་ཉིད་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་བྱིས་བདག་མོའི་
བྱིས་བདག་གིས། །གོས་ཀྱི་རིན་ནི་སྤགས་ན་དེར། །དག་སྒྲོང་རྣམ་པར་རྟོག་བཞིན་དུ། །སྒྲོང་ན་དེ་ནི་ལྷང་དང་
བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་ཉེར་དགས་བྱིས་བདག་གི་སྒྲོག་དུ་གོས་བསྒྲོས་པ་བསྒྲོས་པར་ཤེས་
ནས་བྱིས་བདག་ཅན་དུ་སྤྱོད་པ་ན་རས་ཡུག་ལུལ་བས་འདི་ལས་བཟང་བ་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བྱིས་
བདག་གིས་ཆོང་འདུས་ནས་རས་ཡུག་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཉོས་ནས་འབྲུལ་བར་ཁས་བསྤངས། སྤང་དེའི་
རིན་མ་བྱིར་བ་ན་བྱིས་བདག་ལ་བརྟེན་ཅོག་ལྷང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །དགྲུ་པ་སོ་སོ་ནས་སྤགས་པ་
སྒྲོང་བའི་སྤང་ལྷང་ནི། སོ་སོར་ཞེས་པས་བསྟན། མཆན་གཞི་ནི། བྱིས་བདག་མོ་མོ་སོ་སོ་ནས་ཆོས་གོས་ཀྱི་
རྒྱ་རས་ཡུག་རེ་རེ་སྤྱོད་པར་སྒྲོས་སྤགས་པ་ལ། དག་སྒྲོང་གིས་དེ་ལ་ལྷག་པ་ནན་གྱིས་བསྤངས་ནས་

༼ ༣༣༥ ༽

ལག་ཏུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་སྤངས་ཆེ་བ་ཡང་ངོ་། སྦྱོར་བ་ཅིག་པའི་
ཕྱིར། ཐོབ་ན་གཅིག་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། སོ་སོར་སྤྲུགས་པ་ལ་ཡང་ནི། །ཐམས་ཅད་སྤར་བཞིན་ཁོ་ན་སྟེ། །དེ་
ལྟར་བྱས་པས་ལྟར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐོ་མོ་སོ་སོ་ནས་སྒོས་སྤྲུགས་པ་ལས་ལྟག་པ་སྤངས་པ་
དེ་སྦྱོར་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཐོབ་ན་ལྟར་བ་གཅིག་བསྐྱེད། སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པས་ཐོབ་ན་ལྟར་བ་རེ་རེ་བསྐྱེད་དོ།
སྤང་གཞི་ནི་ཉེར་དགས་སོ་སོ་ནས་སྒོས་སྤྲུགས་པ་ལས་ལྟག་པ་བསྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། བཅུ་པ་
བསྐྱེད་པའི་སྤང་ལྟར་ནི། བསྐྱེད་བའོ་ཞེས་པས་བསྟན། མཚན་གཞི་ནི། དག་སྒོར་གིས་ཆོས་གོས་ཀྱི་རིན་རིན་
པོ་ཆེ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞལ་ལྟ་བུ་ལ་གཏད་ནས་སྤར་གོས་འདོད་པ་ན་ཞལ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་བསྐྱེད་
པ་གསུམ་ལས་ལྟག་པ་བྱས་ནས་གོས་ཐོབ་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། བསྒོ་ཞིང་སྤྲུགས་པ་བྱུང་བའི་མཐའ་རྗེས་
བརྗོད་པ་སྤར་བྱས་པའི་ཞལ་ལྟ་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ནའོ། །གོ་བར་མ་རུས་པ་ཉིད་ན་བསྐྱེད་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་ནོ། །མ་གྲུབ་ན་ལན་གཉིས་སུ་ཡང་ངོ་། །ལན་གསུམ་དུ་ཡང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་
ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལྟག་གམ། ཁས་མ་སྤང་ནའོ། ཞེས་དང་དག་
སྒོར་ཆོས་གོས་དོན་གཉེར་དེས། །ལན་བྱུག་བར་དུ་བྲན་པར་བྱ།

༼ ༣༣༩ ༽

དེར་ནི་མངོན་པར་གྱུ་བ་ནི། །དེ་ནི་སྤང་པར་རུང་བ་ཉིད། །དེ་ལས་ལྷག་པར་བཅོམ་བྱེད་ན། །ལྷུང་བའི་ཆང་
ཆིང་ནང་དུ་ལྷུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགེ་སློང་གིས་ཞལ་ལྟ་བུ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱབ་པའི་གོས་འདོད་
དོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱེད། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མ་གྱུ་བ་ན་ཞལ་ལྟ་བུ་ས་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཅང་
མི་སྤྱོད་པར་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱད་ནས་གོས་སྤང་བ་ལ་ཉེས་བ་མེད་ལ། བསྐྱལ་བ་གསུམ་དང་བསྐྱད་བ་
གསུམ་ལས་ལྷག་པ་བྱས་ནས་གོས་བསྐྱངས་ཤིང་ཐོབ་ན་སྤང་ལྷུང་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་བྲམ་ཟེ་དབྱར་ཚུལ་གྱིས་
གོས་གྱི་རིན་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཉ་བ་ལ་བསྐྱར་ནས་ཉེར་དགའ་ལ་གཏད་པ་དེས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་བསྐྱངས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །བཅུ་ཆོན་གཉིས་པ་ནི། སྤོན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་། །དུག་དང་མཐོ་གང་
ལམ་དང་ནི། །འཁྱུ་བ་དང་ནི་གསེར་དཔུལ་དང་། །མངོན་མཆོན་ཅན་དང་ཉོ་ཆོང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བཅུ་ལས། དང་པོ་སྤོན་བལ་ལ་གཏད་བྱེད་པའི་སྤང་ལྷུང་ནི། དགེ་སློང་གིས་སྤོན་བལ་སྤང་བཅུ་ཡན་ཆད་ལ་
འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་ཆད་དུ་ལོངས་པའི་གཏད་རང་གིས་སམ་གཞན་ལ་བཅོལ་བའི་སྦྱོར་བ་རྩམ་
སྟེ། བཀྲམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་ནས་མཐར་ཐུག་གྱུ་བ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྤོན་
བལ་གྱིས་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་ནའོ། །

༼ ༣༣༽

སྒྲོན་ལ་ནི་བཟམ་པ་ཉིད་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གང་ཡང་དགེ་སློང་སྤྱོད་བལ་
གྱིས། །གསར་པའི་སྒྲོན་དག་བྱེད་ན་ནི། །དེ་ལ་ལྟར་བཤོ། །དེ་ཡང་གཉིས། །གཡོགས་པ་དང་ནི་བརྒྱུད་ས་
བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །གཡོགས་པ་ནི་བྱི་གཡོགས་གཞན་གྱི་ནང་དུ་སྤྱོད་བལ་གྱིས་བཀངས་
བཤོ། །འདི་ནི་སྒྲོན་པ་མཉན་ཡོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ། །དགེ་སློང་རབ་རྟུ་མང་པོས་དང་པོར་སྤྱོད་བལ་གྱི་གདན།
དེའི་རྗེས་སུ་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་གི་གདན། དེའི་རྗེས་སུ་ཆ་གསུམ་བལ་ནག་པོ་དང་། ཆ་གཅིག་དཀར་པོ་
ལ་བྱས་པའི་གདན་བྱས་པས་བྲིམ་པ་རྣམས་མ་དད་པ་ལ་བརྟེན་སྐབས་འདིའི་དང་པོ་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ་
བཅས་སོ། །གཉིས་པ་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་གི་གདན་བྱས་པའི་སྤང་ལྟར་ནི། །དགེ་སློང་གིས་ལྷག་གི་བལ་
ནག་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྒྱུད་ས་པ་དང་། །ནང་འཆང་ཅན་གྱི་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོར་བ་རྩམ་ནས་མཐར་ཐུག་བྱུང་པའི་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་གི་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་དག་གོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སོ། །ཞེས་དང་།
ལྷག་བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་གིས། །གསར་པའི་སྒྲོན་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་ཆོ་ལ་བ་ཡི་སྐྱུ་བསྐྱལ་གྱིས། །སྒྲོག་དང་
ཁ་འདོན་ཉམས་པར་བྱེད། །ཅས་གསུངས་པའི་བྱིར། །གསུམ་པ་བལ་ནག་པོ་ཆ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་བསྐྱེས་ནས་
གདན་བྱེད་པའི་སྤང་ལྟར་ནི། །བལ་ནག་པོ་ཆ་གཉིས། །དཀར་པོ་

༼ ༣༣༩ ༽

ཆ་གཅིག་འཁོབ་བལ་ཆ་གཅིག་སྟེ་བཞི་བསྐུས་ནས་གདན་བྱེད་པ་ལ་ལྟར་བ་མེད་ལ། དགོ་སྒྲོང་གིས་ནག་པོ་
ཆ་གཉིས་ལས་ལྟག་པ་བསྐུས་པའི་གདན་རྩམ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འདིའི་མཆན་གཞི་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བྱེད་པས་ལྟག་པ་ཉིད་ནའོ། ཞེས་དང་། དཀར་ནག་ཁོབ་བལ་དཀར་པོ་ནི། །སྤང་བྱེད་ཅམ་གྱི་
ཉུང་བ་ཞིག་ །བྱས་ནས་གསར་བ་རྩོམ་བྱེད་ན། །དེ་ལ་ལྟར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བལ་
ནག་པོ་ནི་རྩོམ་བསྐྱབ་དཀར་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་དེ་ལྟར་བཅས་པ་མཛད་ལ། རྩོམ་སྐྱབ་མ་དགོས་པར་གཞན་གྱི་
འབྲུལ་མཁན་བྱུང་ན་གདན་གསུམ་ཀ་ལ་ཅི་བདེར་ལོངས་སྤྱད་པས་ཆོག་སྟེ། གཞན་ལས་རབ་རྩ་ཐོབ་པ་ནི། །ཅི་
བདེ་བར་ཡང་ལོངས་སྤྱད་སྤྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ལོ་བྱག་གི་ནང་སྟན་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་སྤང་
ལྟར་ནི། དགོ་སྒྲོང་གིས་སྟན་སྤྲུམ་རྩམ་ནས་ལོ་བྱག་གི་ནང་རོལ་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པར་སྟན་
གསར་བ་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། གནང་བ་མ་ཐོབ་པ་གཞན་ཡོད་པའི། རང་དགར་བཏང་
པས་ལོ་བྱག་མ་ལོན་པར་སྟན་བྱས་པས་ཉིད་ནའོ། ཞེས་དང་། ལོ་བྱག་བར་དུ་ནན་གཏན་གྱིས། །བྱས་པའི་སྟན་
དེ་བཅང་པར་བྱ། །ལོ་བྱག་ཚུ་རོལ་དེ་བྱས་ལྟར། །ཉིས་མེད་ཆོགས་གྱིས་གནང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། འདི་ནི་དགོ་སྒྲོང་རབ་རྩ་མང་པོས་གདན་

༼ ༣༣༩ ༽

རིང་བ་དང་ཐུང་བ་མང་པོ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །ལྷ་བ་གདིང་བ་གསར་བ་ལ་རྟིང་བ་ནས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་གིས་མ་བསྐྱན་པའི་སྤང་ལྟུང་ནི། དགེ་སློང་གིས་གདིང་བ་གསར་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་
ཆེ་རྟིང་བ་ནས་གསར་བ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བྱུག་མཐོ་གང་གི་ཆད་མ་བསྐྱན་པར་རྟིང་བ་འདོར་ཞིང་
གསར་བ་འཆང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། གདིང་བ་རྟིང་བ་ལས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་
གང་གིས་མ་བསྐྱན་པའི། གདིང་བ་གསར་བར་སྤྱོད་ནའོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ནའོ། །ཞེས་དང་། གདིང་བ་གསར་བ་
བྱེད་ནའོ། །རྟིང་བ་ལ་ཡང་ངེས་པར་མཐུལ། །ཁ་དོག་ལྡན་པར་བྱེད་འདོད་པས། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཐོ་
གང་བསྐྱན། །གལ་ཏེ་མཐོ་གང་ཆད་དེ་ལས། །བསམ་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཅམ་སྤྱོད་ཀྱང་། །དེ་སྐབས་ལྟུང་བའི་
དབྱུག་པ་ཡིས། །མགོ་བོ་ཙོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གདིང་བ་རྟིང་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་
བསྐྱན་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱིས། མེད་ནས་མ་བསྐྱན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་དགེ་སློང་རབ་རྩ་མང་པོས་གདིང་
བ་རྟིང་པའི་ཆོགས་གཙུག་ལག་ཁང་སྤྲ་ཁབ་མེད་པར་སྤྱངས་ནས་བཞག་པ་རུལ་ཞིང་སྤོང་འབྱུང་ཆོགས་གྱིས་
གང་པའི་ཉེས་པ་གཟིགས་ནས་བཅས་སོ། །དུག་པ་ལམ་དུ་བལ་ཐོགས་པའི་སྤང་ལྟུང་ནི། དགེ་སློང་གིས་བལ་
ལ་སོགས་པའི་ཁུར་ཆེན་པོ་ཁུར་ནས་ཉི་

༼ ༣༣༠ ༽

མ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱང་གྲགས་ཅམ་བྱིན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་རྒྱང་
གྲགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། བྱེད་དུ་ན་སྒྲོར་བའོ། ཞེས་དང་། གྲོང་ཁྱེར་ནས་ནི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། རྒྱང་གྲགས་གཅིག་
ཁུར་ལྟར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱང་གྲགས་བྱེད་དུ་ཁུར་ན་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ། འདི་ནི་དུག་སྒྲེས་
བལ་གྱི་ཁུར་ཆེན་པོ་ཁུར་ནས་ཡོངས་པའི་ཆེ་སྒྲེ་པོ་འགའ་ཞིག་ནི་སྒྲག་ འགའ་ཞིག་ནི་མ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཅས་སོ། །བདུན་པ་ལ་འཁུར་འཇུག་པའི་སྤང་ལྟར་ནི། དགེ་སློང་གིས་དགེ་སློང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་བལ་འཁུར་
བ་དང་། སྒྲེལ་བ་དང་། འཆོད་དུ་འཇུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གོས་རྩིང་པའི་གནས་སུ་
ལུག་གི་བལ་དག་གོ། འཆག་པར་སྒྲེལ་བའོ། ཞེས་དང་། དགེ་སློང་གང་ཞིག་དགེ་སློང་མ། ཉེ་དུ་མིན་ལ་བལ་
དག་ནི། སྒྲེལ་པ་ལ་སོགས་བྱེད་འཇུག་ན། རྟེན་ཡང་བསྐྱབ་ལས་ཉམས་ལྡན་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་
ནི་དུག་སྒྲེས་དགེ་སློང་མ་རྣམས་བལ་འཁུར་བ་སོགས་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལག་
པ་བཙོ་ལག་མཁན་གྱི་ལག་པ་ལྟར་དུ་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་སྤང་
ལྟར་ནི། དགེ་སློང་གིས་རིན་པོ་ཆེར་གྲགས་ཤིང་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་ལ་ཐོབ་སྒྲོ་སྒྲེས་ཤིང་ལྷག་པའི་
ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་པའི་རུང་བ་མ་

༼ ༣༣༡ ༽

བྱས་པ་མངོན་ཞེན་དམ་པོས་རང་ངམ་བསྐྱོས་པས་རེག་གམ་རེག་ཏུ་བཅུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་
ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་བདག་གིར་བྱས་ནའོ། །སྟོགས་པ་ཉིད་ན་དེ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས་རེག་གམ་རེག་ཏུ་
བཅུག་ནའོ། །ཞེས་དང་། གསེར་དངུལ་ལྷ་ཉིག་འོར་བུ་དང་། །ལྷ་སལ་གར་ལྷ་གཡས་ལྷ་འབྲིལ། །དམར་དང་
ཤར་ཤེལ་དང་། །བྱི་བུ་ལ་སོགས་རེག་ན་ལྷུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་བྱུག་སྒྲེས་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་དངོས་
སྤྱུ་ལེན་པ་དང་། གཞན་ལེན་དུ་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །དགུ་པ་མངོན་མཆན་ཅན་གྱི་སྤང་ལྷུང་ནི།
དགེ་སློང་གིས་རང་དོན་དུ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱན་བསྐྱེད་མངོན་མཆན་ཅན་བྱས་པས་བསྐྱེད་
ལག་ཏུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་པ་འདོད་པ་ལ་ལྷུང་བ་འབྱུང་ངོ་། །པ་རོལ་སོ་བྲིམ་པ་
ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དངོས་གཞིའོ། །བསྐྱེད་ཕྱིན་ནའོ། །ཞེས་དང་། སྒྲོམ་བཙོན་གང་ཞིག་འོར་ལྷན་
བས། །བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཏོང་བྱེད་ན། །བསྐྱེད་ཐོབ་ལྷུང་པའི་རྩི་ཆེ་ཡིས། །བདག་ཉིད་འཛོམ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་མཆན་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྒྲོག་ཏུ་བསྐྱེད་བཏང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་
བཤད་དོ། །འདི་ནི་བྱུག་སྒྲེས་ཀར་ཤེས་པ་ཉི་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱན་བསྐྱེད་མངོན་མཆན་ཅན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཅས་སོ། །བཅུ་བ་ཉི་ཆོང་བྱེད་པའི་སྤང་ལྷུང་ནི། དགེ་སློང་གིས་

༼ ༣༣༣ ༽

རང་གི་རྟེན་པའི་དོན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཉོ་ཆོང་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་
ཏེ། གཞན་གྱིས་སོ། ཞེས་དང་། རྟེན་པའི་དོན་དུ་མར་བཙོངས་ཤིང་། རྣམ་ཡང་ཉོན་ལྷུང་བ་ཉིད། ཁྱེད་
གསུངས་སོ། གོས་ལ་སོགས་པ་ཉོད་གོས་པ་རྣམས་བྱིམ་པ་ཉོར་བཞུག་ཅིང་། བྱིམ་པ་མེད་ན་གོས་ལ་སོགས་
པའི་རིན་རང་གི་སྒྲོ་ཆད་གྱིས་རིན་ཐང་གདབ་པ་གོས་ཆོང་པའི་པ་རོལ་པོའི་མདུན་དུ་བཞག་ནས་འདི་ཙམ་
གྱིས་དགའ་འམ་ཞེས་ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་ཆིག་བརྗོད་པས་ཉོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ།
བྱིམ་པ་ཉོར་བཞུག་གོ། མེད་ན་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཆིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། རྩོང་ལ་བཅེག་པ་ནི་གཞན་གྱི་
དོན་དུ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། སྤང་གཞི་ནི། རྩལ་སྤེས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཉོ་
ཆོང་གི་སྒྲོ་ནས་བྱི་སྒྲོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། བཅུ་ཆོན་གསུམ་པ་ནི། ལྷུང་བཟེད་གཉིས་དང་ཐ་
ཀ་གཉིས། བྱིན་འཕྲོག་སྟོན་ཆེ་ཐ་ཆུང་དང་། དགོན་པ་བ་དང་རས་ཆེན་དང་། བསྐྱོས་པ་དང་ནི་སོག་འཛིག་
གོ། ཁྱེད་གསུངས་པ་ལྷུང་བཅུ་ལས། དང་པོ་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་འཆང་པའི་སྤང་ལྷུང་ནི། དགེ་སྒྲོང་གིས་ལྷུང་
བཟེད་ལྷག་པོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། གཞན་ལ་བསྐྱོས་པ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་ཞག་བཅུའི་བར་དུ་བཅང་
ནས། བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱུ་རེངས་ཤར་བ་ན་

༼ ༣༣༣ ༽

གྲུབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ལོ། ཞེས་དང་། ཞག་བཅུ་འདས་པར་ལྷུང་བཟེད་
ནི། །བརྟུལ་ཤུགས་ཅན་གྱིས་བཅང་མི་བྱ། །ལྷགས་དང་ས་ལས་བྱས་པ་བཞིན། །ལྷུང་བཟེད་ནམ་པ་གཉིས་སུ་
བརྗོད། ཅེས་གསུངས་སོ། འདི་ནི་དྲུག་སྟེས་ལྷུང་བཟེད་གྲངས་མང་པོ་བསགས་ཤིང་ཡོངས་སྟོང་པའི་བྱེད་པ་
མེད་པར་འཆང་བ་ན་གཞན་དག་མ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །འདིར་ལྷུང་བཟེད་འཆང་སྤང་ལ་གཞུང་
མང་པོ་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྤར་གོས་འཆང་བའི་སྤང་ལྷུང་གི་སྐབས་སུ་ཡོད་ནའོ། །རང་གི་ཉིད་དོ། །ཅེས་པ་ནས་
བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་དེའི་ཤུན་ཚུན་ཆད་ནས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གོས་ཀྱི་ཆབ་ལྷུང་བཟེད་ལ་འདོན་པ་སྟོས་
ནས་སྤར་ཆོག་པས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་འཆོལ་བའི་སྤང་ལྷུང་ནི། དག་སྟོང་གིས་རང་ལ་
ཡོངས་སྟོང་དུ་རུང་བའི་ལྷུང་བཟེད་ཡོད་བཞིན་དུ་འདོད་ཞེན་གྱིས་བྲིམ་པ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་
པོ་བསྐྱངས་ནས་ལག་དུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བཟེད་ཀྱང་མེད་ན་བསྐྱངས་པར་
བྱའོ། །དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ནའོ། །ལྷན་པ་བཞི་མན་ཆད་ནས་དེ་དག་རྒྱང་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྟོང་བཟོད་པའོ། །བྲིམ་པ་ཉི་
དུ་མ་ཡིན་པ་ལས་བསྐྱངས་པས་ཡོངས་སུ་འཆོལ་ན། ཞེས་དང་། སྟོང་བའི་ཆོ་ན་ཉེས་བྱས་ཏེ། །ཐོབ་པ་ན་ནི་
སྤང་བར་འགྱུར། །

༼ ༣༣༩ ༽

ཞེས་གསུངས་སོ། ལྷུང་བཟེད་ལྷན་པ་བཞི་མན་ཆད་སོག་པ་ཡོད་ན་ལྷུང་བཟེད་གསར་པ་མི་འཆོལ། ལཱ་སོག་ན་
འཆོལ་རིགས་པས་བཅའ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད། ལྷུང་བཟེད་གསར་པ་དགོས་པ་ན་རིན་གྱིས་ཉེས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་
པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་ཉེར་དགས་སྟོས་འཆོང་གི་བྲིའུ་ལ་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱངས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་
ནས་བཅས་སོ། །གསུམ་པ་འཐག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤང་ལྷུང་ནི། དགེ་སྟོང་གིས་བྲིས་པ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྲ་རྩན་
མ་སྦྱིན་པར་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་རས་ཡུག་སོགས་འཐག་ཏུ་བཅུག་ནས་ལག་ཏུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
དེ་ཡིན་ཏེ། རིན་མེད་པར་བསྟོོ་བས་སམ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་འཐག་ཏུ་བཅུག་ནོ། །ཞེས་དང་། ཐགས་མཁན་ཉི་
དུ་མ་ཡིན་ལ། །སྤྲ་རྩན་མེད་པར་འཐག་འཇུག་ན། །ལྷུང་བཅས་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི། །ཉི་དུ་ཡིན་ནམ་སྤྱིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ནས་བྱུང་ན་ལྷུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཉེར་དགས་ཐགས་མཁན་སྦྱི་ཐེར་བ་ལ་སྦྱན་ཆོག་
གིས་བསྟོད་ནས་རས་འཐག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་སྤྲ་རྩན་མ་བྱིན་པ་དང་གཞན་མ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །བཞི་
པ་ཐག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤང་ལྷུང་ནི། དགེ་སྟོང་གིས་བྲིས་པ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པས་སྟོས་སྤགས་པའི་རས་གཡུག་ལས་
ཆོས་ལྷག་པ་ཐུག་པ་ལ་སྤྲ་རྩན་ཅུང་ཟད་བྱིན་ནས་འཐག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
དེ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་དེའི་

༼ ༣༣༥ ༽

དོན་དུ་རྗེས་སུ་མ་གནང་བ་ལྟ་བུ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །བྱུང་བ་ན་དངོས་གཞིའོ། ཞེས་དང་། ཞིང་ཆེ་ཐར་
ཆོག་ས་བཟང་སོགས་དོན། །བསོད་སྟོམས་ཀྱིས་ནི་འདོད་མི་བསྐྱོད། །དེ་ལས་བྱེད་ན་སྟོམ་བཙོན་ལ། །ཐོབ་
པའི་ཆེན་ལྷུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཉེར་དགས་ཐ་ཁ་པ་ལ་རས་ཡུག་འདི་དགུས་རིང་བ་
དང་། ཞིང་ཆེ་བ་ཐགས་བཟང་བ་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་སྦྱིན་བདག་གི་སྟོས་སྒྲགས་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་
སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །ལྷ་པ་བྱིན་འཕྲོག་གི་སྤང་ལྷུང་ནི། དག་སྟོང་གིས་དག་སྟོང་གཞན་ལ་འཆོ་
བའི་ཡོ་བྱད་གོས་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་བྱིན་ནས་སྤར་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་
ཏེ། དབུལ་བར་བྱ་བ་དག་སྟོང་ཉིད་དོ། །དབུལ་བར་བྱ་བ་རང་གི་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འཕ་དེས་བསྐྱོས་པའི་
ཞེས་པ་ནས། ལུས་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་མཐའི་འོ། །སྦྱོར་བ་ལས་ཉེས་བྱས་
ཀྱིའོ། ཞེས་དང་། རི་སྤྱི་ཆོས་གོས་བྲལ་ཡང་ནི། །ལུས་དང་བྲལ་བར་མ་གྱུར་པ། །དེ་སྤྱི་ཉེས་བྱས་ཅམ་ཡིན་
ཏེ། །བྲལ་ན་སྤང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུས་ལས་བྲལ་བར་མ་གྱུར་གྱི་བར་གྱི་འཕྲོག་པའི་སྦྱོར་
བ་རྣམས་ཉེས་བྱས་དང་། འཕྲོག་བྱའི་ལུས་ལས་བྲལ་བར་གྱུར་ན་དངོས་གཞི་བྱུང་བ་ཅིང་འཕྲོག་པ་པོ་རང་གིས་
དངོས་སུ་འཕ་གཞན་ལ་བཙོལ་བས་ཀྱང་ལྷུང་བ་

༼ ༣༣༩ ༽

བསྐྱེད་དོ། །འདིར་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། གྱིན་འཕྲོག་སྤང་བའི་ལྷུང་བ་མ་གྱིན་ལེན། །ཡིན་ནམ་མིན་ན་མངོན་
སུམ་སྒོགས་འདི་ཅི། །ཡིན་ན་རིན་ཐང་ཆང་ཆེ་པམ་བར་ཡང་། །འབྱུང་བའི་དོགས་པ་མཁས་ལ་མི་འབྱུང་ངམ།
དེ་གོས་ཉིད་ཡིན་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཕྲོག་བྱ་གོས་ཁོ་ནར་ངེས་སོ་སྟམ་ན་གོས་ཉིད་མཆོན་པ་ཅམ་
ཡིན་གྱིས། །འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་འདྲ་བར་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འདི་ནི་དགའ་བོས་
དགོ་སྤྲོད་ཆོས་ལ་གོས་གྱིན་པ་སྤང་སྒོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །དུག་པ་གཏད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་
བའི་ལྷུང་གྱེད་ནི། སྟོན་རྒྱ་ཐ་ཆུང་དང་ཞེས་པས་བསྟན། མཆོན་གཞི་ནི། དགོ་སྤྲོད་གིས་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱར་གྱི་
ཉིད་པ་ལས་བྱུང་བའི་གོས་སྦྱིན་པའི་དུས་ལས་ལྷག་པར་བཅངས་པའི་དངོས་གཞིའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
དེ་ཡིན་ཏེ། དབྱར་གྱི་ཉིད་པ་ནི་གྱེད་པ་པོ་ཉིད་དོ། །དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་བདག་གིར་གྱེད་ནའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། སྦྱིར་དབྱར་ཉིད་བགོད་པའི་དུས་ནི་དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་སྦྱི་དེའི་ཉིན་བར་ཡིན་ན། དབྱར་གྱི་ནང་
དུ་བགོས་ན་དགོད་སྤེས་པས་སྤང་ལྷུང་དང་། དགག་དབྱེའི་སྦྱི་ལས་འདས་ན་བགོད་སྦྱིས་པས་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་
བ་ཡིན་ཞིང་། སྦྱིན་བདག་གིས་དགོས་པའི་དབང་སོགས་ཀྱིས་དབྱར་གནས་འགྲོལ་བའི་ཞག་བཅུའི་ནང་དུ་
དགོ་འདུན་སྦྱིས་བདག་གིར་གྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གཏད་པའི་དབང་གིས་མཐའི་ཞག་

༼ ༣༣༽

བཅུ་ལ་རྟེན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །དེ་བཞོན་ན་ཡང་ངོ་། །མ་བཞོན་ན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་
དགོ་སྟོང་རབ་རྟུ་མང་པོས་དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་བཞོན་པ་དང་། དགག་དབྱེ་ཐོན་ནས་ཀྱང་
མི་བཞོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་པ་མཛད་དོ། །བདུན་པ་དགོ་སྟོང་དགོན་པ་བའི་འབྲུལ་བའི་སྤང་ལྟུང་ནི།
དགོན་པར་གནས་པའི་དགོ་སྟོང་གིས་ཞག་རྒྱག་ཚུན་ཆད་དུ། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱིན་བརྒྱབ་ཅན་དང་བྲལ་
བ་ལ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་མེད་ལ། ཞག་རྒྱག་འདས་ནས་བདུན་པའི་སྐྱུ་རེངས་ཤར་ན་འབྲུལ་བའི་
སྤང་ལྟུང་བསྐྱེད་པས་སྐྱུ་རེངས་ཤར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་འདིའི་མཆན་གཞི་ཡིན་
ཏེ། དེས་དོན་གྱི་དབང་གིས་གྲོང་གཞན་ན་འདུག་པ་དེ་ལས་ཞག་རྒྱག་ཚུན་ཆད་དུ་འབྲུལ་བར་བྱའོ། །ལྷག་པ་ལ་
ནི་བག་ཡངས་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། དགོས་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་དུ་ནི། །ཞག་རྒྱག་འདས་ཀྱང་ཉེས་མེད་དེ། །དེ་
ཡང་མཆམས་ཅིག་ཆོས་གོས་ཀྱིས། །བདུན་པའི་སྐྱུ་རེངས་ཤར་ན་ལྟུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་རྒྱག་སྤྲེས་
ཆོས་གོས་གྲོང་དུ་བཞག་རང་དགོན་པར་ཡང་མ་བསྐྱད། ཆོས་གོས་ཡོད་སར་ཡང་མ་བསྐྱད་པར་ཆོས་གོས་
དང་བྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་པ་མཛད་དོ། །བརྒྱད་པ་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་གྱི་སྤང་ལྟུང་ནི། དགོ་སྟོང་
གིས་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་དུས་མ་ཡིན་པར་བཅའ་བ་དང་། དུས་ལས་ལྷག་

༼ ༣༣༼ ༽

བར་བཅངས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་དང་སྤྱི་མ་གཉིས་ལས་དེ་མ་ཡིན་པའི་དུས་གཉིས་
ནི་བྱེད་པ་ལོ་ཉིད་དོ། །གཞན་དུ་འཆང་བ་ལོ། །སྤར་བཅའ་བ་ལ་ནི་ཉིས་བྱས་ཀྱི་ལོ། །བྱུང་ན་མ་ཐའི་ལོ། །ཞེས་
དང་། འདི་ནི་དབྱར་རྒྱ་གསུམ་དག་ལས། །རྒྱ་བྱེད་བར་དུ་བཅང་བྱ་སྟེ། །སྤར་བར་འཆོལ་ལམ་ལྷག་པར་
ནི། །འཆང་བ་ལ་ཡང་ལྷང་བར་འདོད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཆོལ་བའི་དུས་ནི་དབྱར་ཁས་ལེན་གྱི་སྤར་ལོ་གྱི་
རྒྱ་བ་གཅིག་ནས་བཅའ། འཆང་བའི་དུས་ནི་བཅའ་བ་ནས་བཟུང་དགག་དབྱེ་བྱས་ནས་ཀྱང་རྒྱ་བ་བྱེད་ཚུན་
ཆད་དེ་རྒྱ་བ་བྱེད་དང་ལྷའི་བར་དུ་རས་ཆེན་འཆང་དུ་རུང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆོལ་སྤར་བ་དང་། བཞག་སྤྱིས་
བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤར་ལྷང་རེ་རེ་བསྐྱེད་དོ། དགུ་བ་བསྒྲིས་བ་གཞན་དུ་བསྐྱར་བའི་སྤར་ལྷང་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་
སྤར་སྒྲིན་བདག་གིས་དག་སྒྲོང་གཞན་ལ་བསྒྲིས་བ་དང་། དག་འདུན་ལ་བསྒྲིས་པའི་ཡོ་བྱད་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་
ཉིད་ལ་བསྐྱར་ནས་ལག་དུ་ཐོབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་གང་ཟག་གཞན་ནམ།
དག་འདུན་ལ་བསྒྲིས་པའི་གོས་ཤེས་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ལ་བསྐྱར་ཏེ་ཐོབ་ནའོ། །བསྐྱར་བ་ལ་ནི་ཉིས་བྱས་
སོ། །ཞེས་དང་། དག་འདུན་ལ་བསྒྲིས་རྟེན་པ་གང་། །བརྟུལ་ཤུགས་ཅན་དག་དབང་བྱེད་ན། །སྤར་བའི་ལྷང་
བྱེད་ལྷག་ཆོན་གྱིས། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཉམས་སྤྱོད་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། དག་འདུན་སྤེ་གཉིས་གྱི་
རྟེན་

༼ ༣༣༩ ༽

བ་མན་ཚུན་བསྐྱར་བར་བྱེད་ན་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཉེས་བྱས་ཅམ་འབྱུང་། དངོས་གཞི་ནི་མི་འབྱུང་
ལ། །དགེ་འདུན་མ་ཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་འདུན་གཞན་ལ་བསྐྱོས་པའི་རྟེན་པ་དགེ་སློང་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་
གསུམ་གྱིས་བདག་གིར་སློང་བར་བྱེད་ཅིང་ཐོབ་པའི་ཆེན་སྲང་ལྟང་ཡིན་ནོ། འདི་ནི་ཉེར་དགས་སྦྱིན་བདག་
གིས་དགེ་འདུན་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་གོས་རང་ལ་བསྐྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅའ་བ་མཛད་དོ། བཙུ་བ་སོག་འཛོག་གི་
སྲང་ལྟང་ནི། དགེ་སློང་གིས་མར་དང་བྱ་རམ་དང་སྲང་ཅི་ལ་སོགས་པ་ཞག་བདུན་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
སྲན་ཞག་བདུན་འདས་ནས་ཟ་བའི་ཕྱིར་བརྒྱད་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་ཡང་བཅངས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཞག་བདུན་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཉི་མ་འདས་སོ་ཅོག་དགེ་སློང་ལ་བཛྲོད་པར་བྱའོ། །ཟ་
བའི་ཕྱིར་འཆང་ནའོ། དེའོ། སྐྱ་རེངས་བརྒྱད་པ་ཤར་ནའོ། ཞེས་དང་། དང་པོར་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་ནི། །མར་
སོགས་དགེ་སློང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། །རང་གིས་སྒངས་ནས་སྤྱད་བྱ་སྟེ། །ཞག་བདུན་དེ་ལས་ལྷག་པར་མིན།
ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ནི་དགེ་སློང་རབ་རྩ་མང་པོས་སྲན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བཞག་པ་རུལ་
བ་དང་ཐུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅས་སོ། །སོག་འཛོག་གི་ལྟང་བ་གཞན་ཡང་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པའི་ཟས་དང་།
མི་ཤ་ལ་སོགས་པ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཟས་དང་། རུང་བ་མ་ཡིན་

༼ ༣༩༠ ༽

བ་དང་འབྲེས་པའི་ཟས་དང་། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་དུས་རུང་དང་འབྲེས་པས་ཕྱི་ངོ་བར་མི་རུང་བ་ནམས་ཉི་མ་
ཕྱིད་ཡོལ་པན་ཆད་དུ་བ་བའི་ཕྱིར་འཆང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དུས་རུང་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ། འཚོ་བཅང་གི་
སྤྲོ་ནམས་རོ་སྐྱ་བ་དང་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་བ་བར་མི་རུང་བར་གྱུར་བ་ནམས་བ་བའི་ཕྱིར་ཉིན་ཞག་ལས་ལྷག་
པར་འཆང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནམས་ཀྱང་སོག་འཛོག་གི་སྤང་ལྟང་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དྲ། བ་བར་བྱ་བ་
རུང་བར་མ་ཡིན་པ་ཉིན་མཚན་འདས་པ་ནི་འདྲིར་ཐོས་པ་དང་འབྲ་བར་ནམ་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་སོ། །ཞག་བདུན་པ་ལ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་མཐའ་ཞག་བདུན་ཀྱི་གོང་དུ་རྒྱུན་གྱི་བ་བར་མི་རུང་བ་ཉིད་དུ་
གྱུར་ན་བ་བའི་ཕྱིར་ཉིན་མཚན་འདས་པར་བཅང་ན་སྤང་ལྟང་ཡིན་ནོ། །ཞག་བདུན་པ་སོགས་ལ་ཐོག་མར་
གཞན་གྱིས་བྱིན་ལེན་བྱས། དེ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་པོ་རང་གི་ལག་གིས་རེག་ཅིང་
ལོངས་སྤྱོད་ཚོག་པར་བཞད་པས་ལག་ཉར་མི་འགྱུར་རོ། །ཀུན་མཁྱེན་ནམ་བཤོད་སོགས་ཕྱིས་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་
པལ་ཆེར་འཚོ་བཅང་གི་སྤྲོ་ལས་སོག་འཛོག་གི་ལྟང་བ་མི་བསྐྱེད་དེ། འཚོ་བཅང་ནི་ཇི་སྐད་འཚོའི་བར་དུ་
བཅང་དུ་རུང་བར་གནང་ཞིང་། ཏྲེན་གྱི་གང་ཟག་རང་ཉིད་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ལྟང་བ་འབྱུང་བའི་གཞི་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་འཚོ་བཅང་གི་སྤྲོ་ལས་སོག་འཛོག་གི་ལྟང་བ་

༼ ༣༩༧ ༽

བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། འཆོ་བཅང་གི་སྤྲོད་ཅི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་མཐའ་མ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱུན་གྱིས་ཟ་
བར་མི་རུང་བར་གྱུར་པ་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་ག་པས་དེ་ཟ་བའི་ཕྱིར་གཞི་གཅིག་ལས་ལྷག་མར་བཅང་
ན་སོག་འཛོག་གི་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པར་རོང་སྟོན་དམ་པ་བཞེད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །འདི་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེར་
འབྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རྩ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཡང་འཆོ་བཅང་ལ་ལྷུང་བ་འག་བརྟེན་པ་
ཡང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤང་ལྷུང་སྤུམ་ཅུ་ལས་བཅུ་ཆོན་དང་པོ་ཀྱན་དང་། བཅུ་ཆོན་གཉིས་པ་ནས་
གསེར་དངུལ་ལ་རིག་པ། མངོན་མཆོན་ཅན། ཉེ་ཆོང་དང་གསུམ། བཅུ་ཆོན་གསུམ་པ་ནས་ལྷུང་བཟེད་འཆོལ་
བ་དང་། ཐ་ཁ་བ་གཉིས། བྱིན་འཕྲོག་བསྐྱོས་བསྐྱུར་སོག་འཛོག་སྟེ་བཅུ་དགུ་ནི་དགེ་སྤྱོད་པ་མ་སྤྲོད་མོང་པའི་
སྤང་ལྷུང་དང་། གཞན་སྤྱོད་བལ་གྱི་གདན་བྱེད་པའི་སྤང་བ་སོགས་བཅུ་གཅིག་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་པའི་
སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པར་མཁས་དག་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷུང་བ་འག་
བརྟེན་ཚུལ་དང་། །དོགས་དབྱེད་གཞན་ཡང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གོས་ལ་རྟེན་པའི་དང་། ལྷུང་བཟེད་ལ་རྟེན་
པའི་དང་། སྤྲོད་ལ་རྟེན་པའི་ལྷུང་བ་འག་བརྟེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཞག་བཅུ་བའི་གོས་ལ་རྟེན་པའི་དང་། རྩ་

༼ ༣༩༽

འཛོག་གི་གོས་ལ་རྟེན་པའི་ལྷུང་བ་འཁ་བརྟེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཞིའི་ཡན་ལག་
ཆོས་གོས་བྱེན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་དེས་ཞག་བཅུ་འདས་ཤིང་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེངས་འཁར་བ་ན་སྤང་ལྷུང་
བསྐྱེད་པའི་ཆེ་བྱེན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་གོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གོས་གཞན་རྟེན་པ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་མ་
བརྒྱབས་པ་གང་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཉམ་པར་སྤྲུལ་པའི་འཁ་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྷུང་རེ་རེ་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་པར་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྷུང་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁ་བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་ལྷུང་བ་དང་།
བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འཁ་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁ་བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩལ། འདི་ལ་གཞན་
ཡོད་ན་བྱེན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་དེའི་འཁ་ཚུན་ཆད་ནས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདི་ལ་ཞེས་པས་
འཁ་བརྟེན་བྱེད་པར་གཞན་ཡོད་ན་ཞེས་པས་བརྟེན་བྱེད་དང་། བྱེན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་དེའི་འཁ་ཚུན་ཆད་
ནས་སོ་ཞེས་པར་བརྟེན་ཚུལ་བསྟན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གོས་ཀྱི་འཁ། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་འཁ། སྤྲུལ་གྱི་འཁ་དང་གསུམ་དུ་
བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གོས་ལྷུང་བཟེད་སྤྲུལ་གསུམ་ནི་འཁ་ཀྱི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཙམ་ལས་འཁ་བརྟེན་
པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་གཅིག་ལ་གོས་གཅིག་རྟེན་པ་བྱེན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་བཞག་ ཆོས་ལྷ་
ལ་གོས་གཅིག་བརྟེན་ན་སྤྲུལ་པའི་འཁ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་ལྷ་ལོན་པས་གོས་

༼ ༣༤༣ ༽

ཀྱི་ཤུན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གོས་ཀྱི་ཤུན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞག་གི་ཤུན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །དེས་ན་རོང་
སྟོན་དམ་པས་ཤུན་འབྱུང་བའི་གཞི་ལ་གོས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། ལྷང་བཟེད་ཀྱིས་དང་། སྟོན་ཀྱིས་དང་གསུམ་དུ་
སྤྱེ་བ་འདི་རང་ལྷགས་སུ་བབྱང་བར་བྱའོ། །ཡང་ཆེས་གཅིག་ལ་གོས་གཅིག་ཉིད་པ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་
ཆེས་གཉིས་སོགས་ལ་གོས་ཉིད་པ་བྱིན་ཀྱིས་མ་བརྒྱབས་ན་ལྷང་བ་ཅིར་འབྱུང་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་བྱིན་ཀྱིས་
བརྒྱབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ལ་ཤུན་མི་འབྱུང་བས་སྤྱི་མས་ལྷང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ན་མ་ཉིད་པ་ནས་ཞག་
བབྱངས་ཏེ་ཞག་བཅུ་འདས་པ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྷང་བསྐྱེད་དོ། །གོས་དང་ལྷང་བཟེད་ལ་གཞིའི་ཡན་
ལག་བྱིན་ཀྱིས་མ་བརྒྱབས་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྷང་བས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་མ་བརྒྱབས་པ་ལས་བྱང་བའི་
ལྷང་བ་ཤུན་བརྟེན་པ་ཡིན་ཀྱིས། བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ལས་བྱང་བས་ཤུན་བརྟེན་པ་ནི་མེད་དེ། གོས་དང་ལྷང་
བཟེད་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །རྗེ་ལྷར་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་
ནའོ། །ལྷང་ལས་གོས་པས་ཡོད་ན་འཆོ་བ། མཁོ་བ་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱང་གསུམ་དུ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་ལ་ཆེགས་
བྱ། མ་བརྒྱབས་ན་ཞག་བཅུ་འདས་ན་སྤང་བ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཤུན་དང་། རྗེས་ལྷགས་
དང་། ལྷན་འབྲེལ་བ་དང་། ལྷགས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་མིང་གི་

༼ ༣༩༩ ༽

ནམ་གངས་སོ་ཞེས་བཞེད་པ་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་སོ་སྤྱི་མཐོང་རྣམས་པ་སྤྱི་མ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་།
གོས་པ་དང་འབྲས་པ་རྣམས་ཤུག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཤུག་ཡིན་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབ་མ་ལ་གོས་པ་
སོགས་ཀྱང་ཤུག་དུ་འགྱུར་བས་ཤུག་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཤུག་བྱ་བ་ཤུགས་གྱི་ནང་དུ་འདུས་
པའང་མ་ཡིན་ལ། ཤུག་ནི་གྲོགས་གྱི་མིང་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། གྲོགས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཞར་ལ། ལྷང་བ་ཅིག་
ཤོས་གཞན་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤུག་བརྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྤང་ལྷང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་
དངོས་སོ་དེ་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཞུགས་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དངོས་སོ་དེ་ནི་གཞན་ལ་བསྟོས་ནས་སེམས་གྱི་
བཏང་བར་བྱ་ཞིང་། ཡང་ན་སྤྱིས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམས་གྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་བཞག་ན་ལྷང་བ་མི་བསྐྱེད་ལ།
མཁན་སོ་སོགས་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་བསྟོ་བ་བྱས་པས་ཀྱང་རང་གིར་འཛིན་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཉམས་
པར་བྱེད་དེ། མདོ་རྩ་སྤང་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ལས་གཙོ་ཆེར་རང་གི་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་བསྟོས་པ་ཉིད་ན་བྲལ་བ་
ཉིད་དོ། །རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཆོས་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་བརྟགས་
ནའོ། །འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་བསྟོ་
བ་ནི། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། །བདག་མིང་

༼ ༣༥༽

འདི་ཞེས་བགྱི་བས་གོས་ལྷག་པ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་པར་འོས་པ་ནི་མཁན་པོ་འཇམ་གསུམ་
པར་རྣམ་པར་བརྟགས་པར་བགྱི་ལོ། །མཁན་པོ་ལ་ཡིད་བསྟན་ཏུ་བཅང་བར་བགྱི་ལོ། །ཞེས་བྱ་བའི་མངགས་ཆོག་
ལན་གསུམ་བཟོད། མཁན་པོ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་ན་ཡང་ཆོག་དེ་བཞིན་ལ་དེའི་མིང་
བཟོད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་མེ་ཉིག་སྤེང་རྒྱུ་ལས། གྱིན་བརྒྱབས་འོས་པ་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། །བརྟགས་པར་འོས་པ་
ཡིད་བརྟན་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། །སྦྱིད་ཆལ་བས། ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་ལྷུང་བ་
བསྦྱིད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་མ་བསྟོས་པ་དང་། རྒྱ་འཛོག་གི་ལྷུང་བ་བསྦྱིད་པའི་གཞི་ལ་
ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་བསྟོས་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་བྱུང་བར་གྱི་ངེས་པ་མེད་དེ། ལྷུང་བ་དང་པོའི་གཞིའི་
ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་གོས་ནི་ཆོས་གོས་དུ་བ་ཟེན་བཤམ། །ཁ་བསྐྱང་གི་རེ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་
རྒྱར་བསྟོས་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གང་རུང་ལས་འཆང་སྤང་གི་ལྷུང་བ་བསྦྱིད་པས་སོ། །གཉིས་པ་
རྒྱ་འཛོག་གི་ལྷུང་བའི་ཤུག་བརྟེན་ཚུལ་ལ། རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་ཐུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། རིགས་ལྷོག་ལ་ཤུག་འབྱུང་
བ། ཤུག་འབྱུང་ལ་རིགས་མི་ལྷོག་བ། རིགས་ལྷོག་ལ་ཤུག་མི་འབྱུང་བ། རིགས་ཀྱང་མི་ལྷོག་ལ་ཤུག་ཡང་མི་
འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གོས་

༼ ༣༤༩ ༽

ཀྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་གོས་ཁྱུ་གང་བ་ནས་བཟུང་ཆོས་གོས་ལྡང་ལ་ཐུག་གི་བར་ཁ་བསྐྱང་བའི་རེ་བའི་བསམ་པ་
དང་བཅས་པས་ཟླ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་མོད། ཁ་གཏོན་གྱི་གོས་རེ་བ་རྫོགས་པ་ནས་རྟེན་པ་ན་
སྲ་མ་དེ་ཟླ་འཛོག་གི་གོས་ལས་རིགས་ལྡོག་ནས་ཞག་བཅུ་པའི་གོས་རིགས་སུ་སོང་བ་ནི་རིགས་ལྡོག་པ་ཡིན་
ལ། དེས་ཟླ་བ་དེ་ནང་གི་ཞག་བཅུ་ཆོན་གསུམ་པོ་གང་རུང་འདས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐུ་རེང་ཤར་བ་ན། ཞག་
བཅུ་པའི་འཆང་བའི་སྤང་ལྟང་བསྐྱེད་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་བྱིས་རྟེན་པའི་ཁ་གཏོན་གྱི་གོས་དེས་ཀྱང་འཆང་པའི་
སྤང་ལྟང་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྟང་བ་ཅིག་དེའི་གྲོགས་སམ་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
གཅིག་ལ་ཁ་བསྐྱང་དུ་རེ་བའི་གོས་གཅིག་རྟེན། གཉིས་ནས་བཅུའི་བར་ལ་སྲ་མ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་
ཆོས་གོས་ལྡང་ཆད་གཅིག་རྟེན་པ་ན་ཡང་རིགས་ལྡོག་ཤན་འབྱུང་བ་ཤད་མ་ཐག་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟླ་
འཛོག་གི་གོས་ཆོས་གཅིག་ལ་རྟེན་པ་ནས་བཟུང་། ཞག་སུམ་ཅུའི་བར་ལ་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་གོས་སྲ་མའི་ཁ་
གཏོན་དུ་ཡང་མི་རུང་། ཆོས་གོས་ལྡང་ཆད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་རྟེན་ན་ཤན་འབྱུང་སྟེ། སྲ་མས་སོ་གཅིག་
པའི་སྐུ་རེང་ཤར་བ་ན་ཟླ་འཛོག་གི་སྤང་ལྟང་བསྐྱེད་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་རིགས་མི་མཐུན་བྱིས་རྟེན་པ་དེས་ཀྱང་
ཟླ་འཛོག་གི་སྤང་ལྟང་བསྐྱེད་དོ། །རིགས་མ་ལྡོག་སྟེ་སྲ་

༼ ༣༩༥ ༽

མ་དེ་ལྷ་འཛོག་གི་གོས་རིགས་ལས་གཞན་དུ་མ་ལྷོག་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་ལ་ཁ་བསྐྱང་དུ་རེ་
བའི་གོས་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་དེའི་ཉིན་ཁ་གཞོན་གྱི་གོས་རེ་བ་རྫོགས་པ་ཉིད་པ་ན་སྤྲ་མ་ཡང་ཞག་བཅུ་བའི་གོས་
རིགས་སུ་སོང་ཞིང་གཉིས་ཀ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་ཞག་བཅུ་འདས་ནས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རེང་ཤར་བ་
ན་གཉིས་ཀས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྷུང་རེ་བསྐྱེད་པས་ཤུན་མི་འབྱུང་ངོ། །བཞི་པ་ནི། ཆོས་གཅིག་ལ་ཁ་
བསྐྱང་དུ་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་གོས་གཅིག་ཉིད་པ་ཞག་སུམ་ཅུའི་བར་དུ་བཅངས་པས་དེའི་བར་ལ་ཁ་གཞོན་གྱི་
གོས་གཞན་ཡེ་མ་ཉིད་ན་སྤྲ་གྱི་གོས་དེ་ལྷ་འཛོག་གི་གོས་རིགས་ལས་རིགས་གཞན་དུ་མ་ལྷོག་ལ། སོ་
གཅིག་པའི་སྐྱ་རེང་ཤར་བའི་ཆོ། དེས་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པ་ན་ཤུན་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། ཤུན་བརྟེན་བྱ་མེད་པས་
སོ། །ལྷ་འཛོག་གི་གོས་ཞག་བཅུ་བའི་གོས་སུ་རིགས་ལྷོག་པ་འདི་ལ་རྣམ་དགྱེ་འདི་ཙམ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་
གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་ལ་ཁ་གཞོན་གྱི་གོས་ནམ་ཉིད་པ་ན་གོས་སྤྲ་མ་དེ་ཞག་བཅུ་བའི་གོས་རིགས་སུ་ལྷོག་པ་
གཞིར་བཞག་ལ། ཡང་བཅུ་སྤྲ་མ་ལ་མ་ཉིད་པར། བཅུ་གཅིག་ནས་ཉི་ཤུའི་བར་ལ་ཁ་གཞོན་ཉིད་ན་དེའི་ཆོ་གོས་
སྤྲ་མ་དེ་ཞག་བཅུ་བའི་གོས་རིགས་སུ་ལྷོག་པ་དང་། ཉེར་གཅིག་གི་སྐྱ་རེང་ཤར་བ་ན་སྤྲ་བྱི་གཉིས་ཀས་ཞག་
བཅུ་བའི་འཆང་སྤང་བསྐྱེད་པ་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཅུ་ཚན་

༼ ༣༩ ༽

དང་པོ་གཉིས་ལ་ཁ་གཏོན་གྱི་གོས་མ་རྟེན་པར་ཉེར་གཅིག་ནས་གནས་གང་གི་བར་ལ་རྟེན་ན་སྤྲུལ་ཞག་བཅུ་
བའི་གོས་རིགས་སུ་སྒྲིག་པ་དང་། སོ་གཅིག་པའི་སྐྱ་རིང་ཤར་བ་ན་སྤྲུལ་མས་རང་སྟོབས་དང་། བྱི་མས་གོགས་
སྟོབས་སམ་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་ཞག་བཅུ་བའི་འཆང་བའི་སྤང་ལྷུང་བསྐྱེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ། ཐུབ་དབང་གཉིས་པ་
རོང་སྟོན་ཆོས་རྗེའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། ཞག་བཅུ་བ་གསུམ་གང་གི་ནང་དུ་ཁ་གཏོན་རྟེན་ཀྱང་། གང་རྟེན་པའི་ཞག་
བཅུ་བ་དེའི་རིགས་སུ་བསྐྱེད་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཆད་ཐུབ་ཏུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །དེས་ན་ཞག་བཅུ་བའི་
གོས་སྤྲུལ་མཆོག་གི་གོས་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤར་ཁ་གཏོན་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་གོས་ཤིག་སྤར་ཁ་
གཏོན་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་གོས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྲུལ་འཛོག་གི་གོས་ཡིན་ན། ཁ་གཏོན་
ལ་རེ་བ་དང་བཅས་པས་བྱུང་བར་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་བཤད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཞག་བཅུ་བའི་གོས་ལ་མདོ་རྩའི་
དངོས་བསྟན་ལ་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་ཆད་ལ་བཤད་ཀྱང་མཆོན་གཞི་མཆོན་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཁ་
སྐྱོང་གི་རེ་བ་མེད་པའི་གོས་དག་སྐྱོང་གིས་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱར་བཅང་བ་ཀྱན་ཞག་བཅུ་བའི་གོས་རིགས་ཡིན་
ཞིང་། ཆོས་གཅིག་ནས་སུམ་ཅུའི་བར་ལ་ཁ་གཏོན་གྱི་རེ་བ་འཆང་པའི་གོས་དེ་སྤྲུལ་འཛོག་གི་གོས་རིགས་ཡིན་
ཏེ། སྤྲུལ་འཛོག་དང་ཞག་བཅུ་

༼ ༣༥༩ ༽

བའི་གོས་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཁ་བསྐྱང་གི་རེ་བ་ཡོད་མེད་ལ་བཤད་པའི་སྤྱིར་འདིར་སྤྲུམ་པ། རྟེན་ལ་སྟེན་ན་
བཤེས་གཉེན་ཐོལ་འཆང་ཡང་། །འཆང་པའི་སྤང་ལྟང་མང་པོའི་འདམ་གཏིང་བྱིང་། གྲོགས་དག་ཡོ་བྱང་ཉུང་
ཞིང་གང་བྱུང་གིས། །ཆོག་ཤེས་ཙམ་གྱིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་མཆོག་འདི། །གཅེས་པར་བྱང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་རིན་
ཐང་མེད། །ཡོ་བྱང་མང་པོས་དོན་མེད་བྱ་བས་གཡེངས། །དགོས་པའི་བསྐྱབ་གསུམ་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་
སོང་། །དོན་ཉུང་བྱ་བ་ཉུང་ན་བསྐྱབ་གསུམ་འཕེལ། །གཉིས་པ་ལྟར་བཟེད་ལ་རྟེན་པའི་ལྟང་བཤམ་བཞེག་ཚུལ་
ནི། གོས་དང་ལྟང་བཟེད་ཀྱི་བྱང་པར་མ་གཏོགས་གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་པའི་སྤང་ལྟང་བཞིན་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འདིར་པཎ་ཆེན་གྱིས། སྤྱིར་ལྟང་བཟེད་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པར་བཅང་པ་ལྟང་བཟེད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་
འཆང་པའི་སྤང་ལྟང་ཡིན་གྱིས། ལྟང་བཟེད་ལྷག་པོ་བཅངས་པ་སྐབས་འདིར་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་མ་བཤད་
གསུངས་པ་ནི། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་རྩི་འཛོག་ཆེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འགལ་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། དགོ་
སྟོང་གིས་ལྟང་བཟེད་ལྷག་པོ་ཞག་བཅུའི་བར་དུ་བཅང་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་འདས་པར་འཆང་ན་སྤང་པའི་ལྟང་
བྱེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་སྤྲན་ལ་རྟེན་པའི་ལྟང་བཤམ་བཞེག་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་སྤྲན་ནམ་བཞི་
གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་དུས་རུང་གི་སྤྲན་ནི། བཤེས་པའི་ནད་སེལ་བ་ལ་གཙོ་

༼ ༣༥༠ ༽

བོར་གྱུར་ཅིང་། དུས་རང་གི་སྐྱེ་རེད་ཤར་ནས་ཉི་མ་གྲང་མ་ཡོལ་གྱི་བར་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་ལོངས་སྟོང་
དུ་རུང་ལ། ཉི་མ་བྱེད་ཡོལ་ནས་དུས་མིན་གྱི་ཟས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བྱིས་ཟ་བའི་བྱིར་བཅང་ན་སོག་འཛོག་ཏུ་
འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྤྱོད་ནི། ལྷ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་དང་། ཀྱུ་བྱ་དང་། ཀོ་ལ་དང་། ཨ་ཤོད་ཐ་དང་།
ལྷ་དུམ་ཕ་ར་དང་། བ་རུ་ཤ་ཀ་དང་། དགུན་འབྲུམ་དང་། འབྲ་གོ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ལྷ་ལ་སྤངས་པའི་ཁུ་བ་
ཆགས་ལ་བཅགས་ནས་རུང་ལྷ་གཏོར་བ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྒྲོམ་པ་སེལ་བའི་བྱིར་
དགོངས་སྟོགས་སོགས་དུས་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ལོངས་སྟོང་བས་ཆོག་སྟེ། སུམ་བརྒྱ་བ་ལས་དུས་མིན་རུང་
བ་ལྷ་ཤིང་འབྲས་བུ་ལ། སོགས་པའི་བཏུང་བ་ཆགས་བཅགས་རུང་ལྷས་བསྐྱང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
སྤྱོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན། དགོངས་མོ་ཉི་མ་དམར་ཐག་མ་ཆོད་ཀྱི་བར་དང་། སྟོད་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
ནམ་ལངས་ལྷན་ལོངས་སྟོང་ཆོག་པ་ནི་སྤྱོད་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྤྱོད་ཡིན་ཞིང་། རང་རང་གི་སྤྱོད་ཆོད་ལས་འདས་
ནས་ལོངས་སྟོང་པར་མ་གནང་ཞིང་རང་འཕྱང་བའི་བྱིར་འཆང་དུ་ཡང་མི་བཏུབ་སོ། །ལྷ་ཤིང་གི་འབྲས་བུའི་ཁུ་
བ་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེས་མཆོན་ནས། ཨ་སྤྱའི་བཏུང་བ་དང་ཇའི་བཏུང་བ་སོགས་ཀྱང་སྤྱོད་ཆོད་དུ་རུང་བའི་
སྤྱོད་ཡིན་པས་རུང་ལྷ་གཏོར་བ་རེ་བྱག་ལེན་ལ་

༼ ༣༥༡ ༽

བྱུང་ན་སྟོན་པའི་བཅས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་པན་ཡོན་ཡོད་དོ། །ཐུན་ཆོད་དུ་བྱུང་བ་འདི་ལ་ཡང་ཐུན་ཆོད་མ་
ཡོལ་བ་རོ་ཁ་བ་སོགས་སུ་བྱུང་ནས་ལོངས་སྟོང་པར་མི་བྱུང་ན་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་མཐའ་མ་གཞིག་ཀྱང་ལོངས་
སྟོང་གི་མཐའ་གཞིག་པས་ལོངས་སྟོང་པར་མ་གནང་ཞིང་། རང་གི་བྱིར་བཅངས་ན་ཡང་སོག་འཛོག་ཏུ་འགྱུར་
རོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཞག་བདུན་པ་དང་། རི་སྟོང་འཆོ་བཅང་གི་སྟོན་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །ཞག་བདུན་པའི་སྟོན་
ནི། ལུས་བརྒྱ་བ་ལས། ལུ་རམ་དང་ནི་འབྲུ་མར་སྤང་ཅི་མར། །ཉགས་དང་ཞགས་དང་ཁ་རར་བཅས་ཉིད་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུ་རམ་སོགས་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་
དུས་བྱུང་དང་། དུས་མ་ཡིན་གང་ལ་ཡང་ལོངས་སྟོང་པས་ཆོག་ཅིང་འཆང་བར་ཡང་གནང་། བདུན་སོང་ནས་
བརྒྱད་པའི་སྐྱེ་རེད་ཤར་བ་ནས་སོག་འཛོག་གི་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་པས་བཅང་བར་མི་བྱེད། །འདི་ལ་ཤན་བརྟེན་
ཚུལ་ནི། བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ནས་པ་ལ་ཤན་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རིགས་མ་ཐུན་
ཤན་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱིས། རིགས་མི་མ་ཐུན་པན་ཚུན་ཤན་བརྟེན་པ་མེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད་ན། ཆོས་གཅིག་ལ་
ལུ་རམ་གཅིག་ཉིད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ན། ཡང་ཆོས་གཉིས་ལ་ལུ་རམ་ཉིད་ན་སྤྲ་མ་ལོངས་སྟོང་པར་བྱ་ཞིང་།
བྱི་མ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ན་པ་དང་ལོངས་སྟོང་།

༼ ༣༥༩ ༽

བར་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། གལ་ཏེ་བྱི་མ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན་སྤྲུམ་མས་ཞག་བདུན་འདས་ནས་བརྒྱད་པའི་
སྐྱེ་རིང་ཤར་བ་ན་སོག་འཛོག་གི་སྤང་ལྟང་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་བྱི་མ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ཞག་བྲུག་ལས་མ་ལོན་ཀྱང་ལྟང་བ་གཅིག་དེའི་ཤན་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ལྟང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱིན་གྱིས་མ་
རྒྱབས་བཞག་ན་ཤན་བརྟེན་མེད་ལ། སོག་འཛོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཆེས་གཅིག་ལ་བྱ་རམ་རྟེན། ཆེས་གཉིས་ལ་
མར་རྟེན་པ་སོགས་ལ་སྤྲུམ་མས་ཞག་བདུན་ལོན་ནས་བརྒྱད་པའི་སྐྱེ་རིང་ཤར་བ་ན་སྤང་ལྟང་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་བྱི་
མས་དེ་ལྟར་མི་བསྐྱེད་དེ། སྤན་ལ་རྩས་རིགས་མི་མཐུན་ན་ཤན་བརྟེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཇི་སྲིད་འཆོ་བཅང་གི་
སྤན་འདུ་བའི་ནད་སེལ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་ཞིང་། རོས་འཛིན་ནི་ལུང་སྤན་གྱི་གཞི་ལས། ཅ་བའི་སྤན་ལྟ་དང་།
སྤྲོང་བོའི་དང་། ལོ་མའི་དང་། མེ་ཏོག་གི་དང་། འབྲས་བུའི་སྤན་ལྟ་སྟེ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐའ་ནི་ཇི་སྲིད་མ་ཤིའི་བར་དུ་ཡིན་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་དག་ཇི་སྲིད་མ་ཤིའི་བར་དུ་
བཅང་བའི་སྤན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐའ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
མཐའ་གཞིག་པར་གྱུར་ན་ལྟང་བ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པས། ཇི་སྲིད་འཆོ་བཅང་གི་དོན་ནད་ཇི་སྲིད་གསོས་ཀྱི་
བར་ལ་བྱེད་དགོས་མེད་དོ། །རོང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྟོན་གྱི་ཞལ་སྤྲུམ་ནས་ཀྱང་འཆོ་བཅང་གི་དོན་

༼ ༣༥༣ ༽

རི་སྒྲིབ་མ་ཤིང་བར་དུ་འཆད་པ་ལ་མཛད་དོ། ཁ་ཅིག་ལྷུང་བ་ཤན་བརྟེན་ཚུ་ལ་ལ་སྤང་ལྷུང་དེ་སྤྱིར་བཅོས་པའི་
ཆོ། ལྷུང་བ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་སྤང་དགོས་པར་མ་ཟད་སྤྱིར་བཅོས་མི་བྱེད་ཀྱི་
བར་ལ་སྤངས་པའི་ཡོ་བྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པ་ཡིན་ན་ཞག་གཅིག་སྤང་བྲལ་སྟོན་དུ་བཏང་
དགོས་པ་འདི་ལྷུང་བ་ཤན་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས་པ་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་བར་བྱ་བའི་
དངོས་པོ་ཤན་བརྟེན་པ་ཟེར་ན་གོ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་དེ་ལ་ལྷུང་བ་ཤན་བརྟེན་པའི་གོ་བ་དང་འབྲེལ་
གང་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལ་ལྷུང་བ་ཤན་བརྟེན་བྱེད་དང་བརྟེན་བྱ་གང་ཡང་མི་འདུག་པའི་སྤྱིར་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁ་དཔེ་སྟབས་སྟོབ་ལ་བྱོལ་སོང་བགྲངས་པས་གྲལ་གཞུག་ཏུ་ཀྱ་ཀྱ་ར་ཅ་མ་ཆང་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། སྤྱིར་ཤན་
མི་ཐོབ་པའི་གོས་དང་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཆར་བས་ལྷུང་བའི་སྟབས་སུ་ཤན་བརྟེན་
རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཡོ་བྱད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ལྷུང་བ་སྤྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་
དགོས་པ་འདི་ལྷུང་བ་ཤན་བརྟེན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་རང་གི་སྟོ་གཟུར་གནས་ཀྱིས་བལྟས་ན་ཡང་འབྲེལ་མེད་
པར་ཤེས་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དོགས་པ་གཞན་དབྱེད་པ་ནི། འབྲལ་སྤང་གི་སྟབས་སུ་བཤ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེས། ཆོས་

གོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བཅངས་པས་ཆོས་གོས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཤེས་
བྱེད་དུ་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་བསྐྱུགས་ཆེག་ལས། ཆོས་གོས་འདི་ནི་རུང་བར་སྦྱུད་པར་འོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བརས་ནས་སྦྱང་སྐྱུགས་ཉེན་འདི་ནི་འབྲེལ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཡིན་ལ། ཆོས་གོས་དང་མི་ལྡན་པའི་
ཉེས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་གཉིས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་རས་ཁྱེད་ཀྱིས་གཅིག་སྦྱོར་སྦྱར་དུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ལྟ་བུ་དེས་འབྲེལ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཉེ། ཆོས་གོས་རུང་བ་ཆད་ལྡན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱང་ནས་མེད་པར་བྱས་
པའི་ཕྱིར། ཆོས་གོས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་པ་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དང་རྒྱུ་བྱིན་རྒྱབས་
གང་ཡང་མེད་པས་སྐྱབས་དེའི་དགག་བྱ་མི་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་དེས་དང་རྒྱུར་རུང་བ་གང་ཡང་མེད་
ན་སྐྱུགས་ཉེན་རྒྱུར་པ་ལ་དགོས་པ་རི་ལྟར་ཡོད་དེ་དེ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་དེ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་
དེ་དེ་བར་བྱ་སྟེ། རས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྦྱོར་སྦྱར་དུ་སྐྱུགས་ཆེག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བཅངས་པ་འདིས་ཆོས་
གོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ན་ཆོས་གོས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་པ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་དགོས་ཏེ། ཆོས་གོས་
དང་འབྲེལ་བ་དང་ཆོས་གོས་དང་མི་ལྡན་པ་དོན་འབྲེལ་སོ། །གཞན་དུ་འབྲེལ་བ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་མི་

༼ ༣༥༥ ༽

ལྷན་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད། རས་ཁྱ་གང་པ་སྣམ་སྒྱུར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེས་འབྲལ་བ་ལེགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
ཆོས་གོས་རུང་བ་ཚད་ལྷན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་སྒྱུར་ནས་མེད་པར་བྱས་པའི་བྱིར། །ཞེས་འགོད་པ་ཡང་མི་འཐད་
དོ། །རས་ཁྱ་གང་པ་དེ་ནི་སྣམ་སྒྱུར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྒྲགས་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས་ཁྱ་གང་པ་ཉིད་སྒྲགས་
ཆིག་གིས་སྣམ་སྒྱུར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་གྱིས། དེ་ལ་ཆོས་གོས་རུང་བ་ཚད་ལྷན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་
སྒྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར། སྣམ་སྒྱུར་གྱི་བྱིན་བརྒྱབས་གཞན་ལ་དབྱུང་བ་དང་། སྣམ་རྟེན་སྣམ་སྒྱུར་དུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་བྱུད་པར་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་ན་འདི་ལ་དོགས་པ་མེད་དོ། །སྣམ་རྟེན་སྣམ་སྒྱུར་དུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ལ་དངོས་དང་རྒྱུའི་བྱིན་རྒྱབས་གང་ཡང་མེད་གསུངས་པའང་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རས་སེར་ཁ་གང་གྲུ་བཞི་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེའི་སྟེང་དུ་ཁ་གཞོན་གྱི་གོས་
རིགས་མ་ཐུན་ཇི་ཅམ་དགོས་པ་རྟེན་པ་ན་དེ་ལ་ལྷན་ཐབས་སམ། ཁ་སྒྲོང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་གོས་བྱར་རུང་བའི་
བྱིར་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བསྒྲགས་ཆིག་ལས། ཡང་ན་འདི་ལ་ལྷན་ཐབས་སུ་བསྒྲན་ནོ། རྟེན་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་བགྱིས་ཏེ། ཆོས་གོས་འདི་ནི་རུང་བ་སྒྱུད་པར་འོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྣམ་སྒྱུར་
སོགས་ཆོས་གོས་

༼ ༣༥༮ ༽

ཀྱི་རྒྱ་བྱིན་བརྒྱབས་ལ་རྒྱའི་སྒོ་ནས་མ་མཐའ་ཁྱུ་གང་གྱུ་བཞི་བ་རྟེན་བ་ནས་བརྒྱུང་། ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་པལ་ཆེར་
ལྡང་བ་དང་། ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལྡང་བའི་བར་ནི་རྒྱ་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཅུ་
བས་ཤིང་བྱབས་པ་མེད་ན་རྒྱ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཉིད་དུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྒྲགས་
ཆོག་ལས། འཆལ་ན་སྒྲུལ་སྒྲན་དགྲུ་བ་ལ་སོགས་པར་བབྱིས་ཏེ་ཞེས་བ་ནས། དུབ་པོ་ཁ་བསྐྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་
བར་ནི་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོངས་རྫོགས་ལྡང་ཆད་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། ཡང་ན་འདི་ལ་
ཞེས་སོགས་ནི་ཁྱུ་གང་བ་ནས་བརྒྱུང་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་པལ་ཆེར་ལྡང་བའི་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན། དེས་ན་སྒྲགས་རྟེན་ལ་དགོས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དུ་དགོས་གསུངས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
སྒྲུལ་རྟེན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་རྒྱ་བྱིན་རྒྱབས་མ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་མཛད་པས་རང་ལ་དོགས་པ་དེ་ལྟར་
འབྱུང་ཡང་གཞན་ལ་དོགས་པ་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་རས་ཁྱུ་གང་བ་སྒྲུལ་རྟེན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མའི་ཕྱག་
ལེན་མཐའ་དག་འགོག་པར་འབྱུར་བས་ཉ་ཐང་ཐལ་ལོ། །དེང་སང་རས་ཁྱུ་གང་གྱུ་བཞིར་མ་ལོངས་པ་སྒྲུལ་སྐྱར་
སོགས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པའི་རྟེན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཁྱུ་གང་གྱུ་བཞི་ལས་ལྷུང་བ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མི་
ཆགས་པའི་བྱིར་

༼ ༣༥༽

ཏེ། ཚིག་ལེ་ལས། ལྷ་ཡི་ཚད་ལས་ཚུང་བ་ལ། །བྲིན་རྒྱབས་ཡིད་བརྟན་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འཆང་འབྲལ་འདྲོག་གསུམ་གྱི་ལྷུང་བ་འདི་དག་སྤྱི་བརྟེན་བཞེན་པའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ།
མདོ་རྩར། འདི་གསུམ་ནི་སྤྱི་བརྟེན་པ་ལ་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱི་བརྟེན་
པའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་ཡིན་ན་ལྷུང་བ་དེ་གསུམ་མི་འབྱུང་བས་བྲལ་བེད་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་བརྟེན་
ནས་དབྱུང་ཚར་མ་ཐག་པའི་དགོས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སྤྱི་བརྟེན་
ནས་དབྱུང་ཚར་བའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་
སྤྱི་བརྟེན་བཞེན་པའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བརྟེན་འདིང་བའི་ཚུལ་ནི། དགག་དབྱེད་དུས་ཀྱི་གོས་
བཟང་བ་དགོ་འདུན་སྤྱི་དོན་དུ་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཚོས་གོས་ལ་སྤྱི་བོ་མིང་བཏགས་ནས་དེ་འདིང་
བ་དང་། དབྱུང་བ་ལ་སྤྱི་བརྟེན་འདིང་དབྱུང་དུ་འདྲོག་ལ། སྤྱི་བརྟེན་དངོས་ནི་ཚོས་གོས་བྱུབ་པའི་གཞིའི་གཏན་པ་དེ་
ཡིན་ཞིང་། འདིར་ནི་དེའི་མིང་ཚོས་གོས་ལ་བཏགས་ནས་སྤྱི་བཞེན་གྱི་སྟེ། འདྲོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གཏན་
པའི་སྟེང་དུ་ཚོས་གོས་བཞེན་པས་འདིང་བ་པོ་དག་སྟོ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། གཏན་པའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་སྟེ་
དང་། སྟེགས་བཅ་གནས་པ་ལྟར་འདིང་།

༼ ༣༥༽

བ་པོའི་བྱིན་རྒྱལ་མ་གནས་པ་དང་། གཏན་པས་ཆོས་གོས་མི་འཁུམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་འདིང་བ་པོ་བག་ཡངས་
སུ་བྱེད་པས་སློ་མི་འཁུམ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཏན་པས་ཆོས་གོས་ལ་བྱུང་བ་ལྟར་འདིང་བ་པོ་ལ་ཕན་ཡོན་
གྱིས་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཚམས་ནང་དེ་ན་གནས་པའི་དགེ་འདུན་སློ་མ་ཐུན་
ནས་དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་ལ་གསོལ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་གཏད་པར་བྱ། དགེ་སློང་དེས་ཀྱང་ཁ་
བསྐྱར་བ་དང་བྱུང་བ་སོགས་བྱས་ནས་ཐེན་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ཐད་དུ་སོང་ནས་ཆོག་གས་ཀྱི་དབྱུང་སུ་སྤྱང་
བཏིངས་པར་འགྱུར་གྱིས། རང་རང་གི་ཆོས་གོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་མ་སྤྱང་ངོ། །ཞེས་ཞུས་ལ། དེ་ནས་གསོལ་བ་
དང་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་གས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འདིང་བར་བྱ་སྟེ། བྱི་ཞེས་པོས་བདུག་ནས་ཆོས་གོས་གསུམ་ཕྱག་ས་
སློག་མའི་ནང་དུ་བྱིར་ནས་དགེ་སློང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཏིང་ངོ་ཞེས་གོ་བར་བྱའོ། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་
བཏིང་ངོ་ལེགས་པར་བཏིང་ངོ། །འདི་ལ་རྟེན་པ་དང་། ཕན་ཡོན་གང་ཡིན་པ་བདག་གིའོ། །ཞེས་ལན་བརྗོད་པར་
བྱའོ། དེ་ནི་སྤྱང་བཏིང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྤྱང་བསྐྱར་བ་པོ་བསྐྱོས་ནས་དུས་དུས་སུ་སེང་བ་དང་། མི་
གཙང་བས་མ་གོས་པ་དང་། བྱི་ཞེས་པོས་བདུག་བསྐྱར་བ་པོ་དང་། དེ་ཞག་གཅིག་ཀྱང་མ་བྲལ་བར་བྱེད་
དོ། །ཕན་ཡོན་ནི། འཆང་འབྲལ་འཛོག་གསུམ་གྱི་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་།

༼ ༣༥༩ ༽

ཆོས་གོས་མ་བརྟགས་པར་འཆང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཆོག་ལེ་ལས། འདིང་བྱ་སྤྱུང་བའི་བུ་ཡི། དགེ་སློང་རྣམས་ལ་པན་ཡོན་མང། ཡང་དག་པན་བཞེད་སྟོན་པས་གསུངས། ཞག་བཙུ་ཆེ་བ་རེས་པ་དང་། མ་བརྟགས་པར་ནི་འཆང་བ་དང་། སྤུས་སྤྱུང་མེད་པར་གྲོང་སོགས་འཇུག། ཡང་ཡང་ཟ་བ་ཉིད་དང་ནི། འདུས་ཤིང་ཟ་བར་ཉེས་པ་མེད། བསྐྱོ་བ་མེད་པར་ཡང་དག་འགོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདིང་བའི་དུས་ནི། སྟོན་བྱ་གནས་ནི་ཁ་ཡི་བར། སྤྱུང་འདིང་བར་རྗེས་སུ་གནང། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིག་ཉིན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟོན་ཆེ་འབྲིང་པོའི་ཆོས་བཙུ་བའི་འདུལ་བ་པའི་ལུགས་ལ་སྟོན་བྱ་ཆེ་བའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ཡིན་པས་དེའི་ཉིན་སྤྱུང་འདིང་བའི་ཆོག་བྱས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནས་བཟུང། ཁ་ཆེ་བའི་ཡར་ངོའི་བཙུ་པའི་བར་ཏེ་ཆེ་བ་ལྟ་ཡིན་ལ། དབྱུང་བ་ན་ཁའི་བཙུ་པའི་ཉིན་དབྱུང་བའི་ཆོག་བྱས་ནས་དབྱུང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དུས་རན་གྱི་དབྱུང་བ་ཟེར། སྟོན་བྱ་ཏེ་བྱིན་འགའ་ཞིག་གིས་དགོས་པ་བྱུང་ན་དུས་མ་རན་པར་གོང་དུ་དབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། ཆོག་ལ་མ་སྟོས་པར་རྒྱ་བྱིན་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱུང་གི་བྱིན་བརྒྱབས་རང་དགར་གཞིག་པ་ལ་རང་འཇུག་འབྲལ་གྱི་དབྱུང་བར་འཇོག་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། དགེ་འདུན་མཐའ་དག་གི་རང་འཇུག་འབྲལ་དང་། གང་

༼ ༣༩༠ ༽

ཟག་གི་རང་འཇུག་འབྲུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་རྒྱུ་འདིང་བའི་མཆམས་ལས་འདས་པ་དང་། འཇུག་གིས་སྒྲོབས་
པར་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཀྱང་མཆམས་ནང་དེར་མེད་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱུ་བསྐྱུང་བ་པོ་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤྱོད་རེར་
ཤར་བར་གནས་པ་ལོ། །གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་གང་བྱུང་ཡང་དེར་གནས་པ་འདི་དགོ་འདུན་མཐའ་དག་གི་སྤྱི་
རྒྱུ་གི་འཇུག་སྒྲོབས་གཞིག་གོ། །གཉིས་པ་གང་ཟག་རང་རང་གི་རང་འཇུག་འབྲུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཆམས་
འདས་དང་། སྤྱིར་འགོ་དང་། རེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞག་ལོན་པར་གནས་
པ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། མཆམས་ནང་ནས་ཕྱིར་འགོ་བའི་དུས་སུ་སྤྱིར་མཆམས་ནང་དུ་མི་འོང་བའི་སེམས་སྤྱོད་
པ་དང་། མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤྱོད་སེམས་ནས་སྤྱིར་ནང་དུ་མི་འོངས་པའི་སེམས་སྤྱོད་པ་ལོ། །རེས་བྱེད་ནི། སྤྱིར་
སྤྱི་རྒྱུ་ལ་མ་ཉེན་པའི་བསམ་པ་སྤྱོད་པ་ལོ། །གནས་སྐབས་དེ་དག་བྱུང་ན་གང་ཟག་རང་རང་གི་སྤྱི་རྒྱུ་གི་འཇུག་
བསྐྱུང་བས་གཞིག་པ་ལོ། །སྤྱི་རྒྱུ་བཏིང་བའི་སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་པོ་དེའི་བར་ལ་གོས་ལྷག་པོ་འཇུག་གིས་མ་བསྐྱུང་བས་པ་དང་།
ནམ་པར་བརྟགས་པ་མ་བྱས་པར་བཅངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་སྒྲ་བ་གཞན་ནམས་ཀྱི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་མི་བྱ་
སྟེ། ཚིག་ལེར། སྤྱི་རྒྱུ་དུག་ནས་ནི་ཁ་ཡི་བར། །དུས་ཀྱི་གོས་ནི་ནམ་པར་སྤྱད། །དེ་ལས་གང་ལྷག་དུས་མིན་
ཏེ། །ཉེ་དུ་སོགས་ལ་ཡིད་

༼ ༣༩༡ ༽

བཏྟན་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རྩོམ་དུ་ཞག་ལོན་པར་གནས་པས། གནས་མཁན་དེའི་སྤྱི་རྩོམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་རང་འབྱུག་འབྲལ་དུ་བཤད་ན་སྤྱི་རྩོམ་བཏྟང་བའི་བར་ལ་འབྲལ་བའི་སྤྱི་རྩོམ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ཆོས་གོས་དང་དགེ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་མཆམས་ནང་དེར་མཆམས་ཚུང་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་ཆོ། ཆོས་གོས་སྤྱི་རྩོམ་དང་དགེ་སྤྱོད་མཆམས་ཚུང་ཐ་དད་དུ་གནས་ནས་ཞག་ལོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟུང་བ་མི་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་འདི་གསུམ་ནི་སྤྱི་རྩོམ་བཏྟང་བ་ལ་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་སྤྱི་རྩོམ་བཏྟང་བ་ལ་འབྲལ་བའི་སྤྱི་རྩོམ་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་ཡིན་གྱིས། མི་འབྱུང་བས་ནི་མི་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་རྩོམ་བཏྟང་ས་པའི་མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རྩོམ་དུ་ཞག་ལོན་པར་གནས་པས་སྤྱི་རྩོམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་གཞིག་པ་ན་འབྲལ་བའི་སྤྱི་རྩོམ་ལང་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྤྱི་རྩོམ་བཏྟང་བས་མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རྩོམ་དུ་ཞག་གཅིག་ལོན་པས་བྱིན་རྒྱལས་འཛིན་འབྱུང་ན། །སྤྱི་རྩོམ་བཏྟང་ལ་ཞག་གི་འབྲལ་སྤྱི་རྩོམ་གྱི་ལྟུང་བ་འབྱུང་མིན་བཤད་འདི་གང་ལ་དགོངས། །བཅུ་ཆོན་གཉིས་པར། འདིར་བ་རྩིང་བ་ནས་གསར་པ་ལ་མཐོ་གང་གིས་མ་བསྐྱེན་པར་གསར་པ་ལ་འོངས་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་རྩོམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤ་ཆོན་གྱིས། འདིར་བ་ནི་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། གོས་ཀྱི་རོ་བོ་

༼ ༣༩ ༽

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐ་དང་དགོས་བྱེད་ཐ་དང་གནང་བ་ཀལ་ཐ་དང་ཚད་ཐ་དང་དུ་འབྲེལ་བ་ལས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་འཐད་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་བ་མལ་ཆ་དང་སྟན་གྱི་ལྷས་ཕྱེ་བའི་
སྟན་མ་ཡིན་ཀྱང་སྒྱིར་སྟན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱེད་རང་གིས་འདྲེན་པར་མཛད་པ་དེ་ལས། སྟན་
འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འདིར་བ་ན་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བ་སྟན་ཡེ་མ་ཡིན་ན། སྟན་འོག་
མ་ཐམས་ཅད། ཅེས་པའི་ཆོག་ལ་འབྲེལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་བ་སྟན་གོང་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིན་པོ་
ཆེ་ལ་རེག་པའི་སྐབས་སུ་བཤ་ཆེན་གྱིས། སྒྱིར་བ་རང་ངམ་བསྐྱོས་པས་རེག་པར་ཚུམ་པ་མཐར་ཐུག་བདག་
གིར་བྱས་པའོ། །འདི་ལ་རེག་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྒྱིར་བ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ནི་ཅུང་ཐལ་ཆེས་ཏེ། བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་ལ་ཉེས་བྱས་འབྱུང་བའི་སྐབས་
ཡོད་ཀྱང་སྤང་སྤང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ལ་རེག་ན་སྤང་སྤང་འབྱུང་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རིན་པོ་
ཆེ་ནི་རང་གིས་བདག་གིར་བྱས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩར། རིན་པོ་ཆེ་བདག་གིར་བྱས་
ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་གཞིའི་ཡན་ལག་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། དཔེར་ན་
ཉན་ཐོས་དགེ་སྟོང་གིས། །གསེར་དངུལ་

༼ ༣༩ ག༽

ལེན་པ་ཐུབ་པས་བཀའ། །ཅེས་གསུངས་པས། སྤྱིར་དགེ་སྒོང་གིས་གསེར་དངུལ་སོགས་ལེན་པ་དང་། བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། རེག་པ་ལ་ལྟར་བ་འབྱུང་ཡང་། དགེ་འདུན་སྤྱིའི་དོན་དང་དགོན་མཆོག་མཆོད་པའི་བྱིར་རིན་པོ་ཆེ་དོ་པོ་འདི་མི་བཅང་ཡང་འདི་ལས་བྱུང་བའི་ཟས་གོས་ལ་སོགས་དགེ་འདུན་དང་དགོན་མཆོག་མཆོད་པར་བྱའོ་བསམ་པས་བཅངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་། རང་དོན་དུའང་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཆོས་གོས་ལྟར་བཟེད་ཟས་ལ་སོགས་པས་འཕོང་ཞིང་དེ་དག་སྐྱབ་པའི་རྣམས་གཞན་དག་ཀྱང་མེད་པ་ན་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་རི་ཅམ་དགོས་པ་དེ་ཅམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། དེ་ལས་བྱུར་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་ལྟར་བ་མེད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་དོ་པོ་ལ་མི་རུང་བའི་སྒོ་མ་བཞག་པར་ནོར་གྱི་སྒོས་བདག་གིར་བྱས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆགས་ཞེན་གྱི་དགེ་སྒོང་རང་གིས་དངོས་སུ་རེག་གམ་གཞན་རེག་ཏུ་བཅུག་ན་ཡང་རེག་པར་རྩོམ་པ་སྦྱོར་བ། རེག་ཟེན་པ་ན་མཐར་ཐུག་བྱུང་བས་དེའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་སྤང་ལྟར་བསྐྱེད་དོ། །བྱིན་འཕྲོག་གི་སྤང་བའི་སྐབས་སུ། དགེ་སྒོང་གིས་དགེ་སྒོང་གཞན་ལ་སྤར་ཡོ་བྱད་བྱིན་པ་སྤར་སྒོགས་པ་དེ་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། །མི་འགྱུར་ན་བྱིན་པའི་དུས་སུ་རང་གི་སྒོས་བཏང་ཞིང་དགེ་སྒོང་གཞན་དེས་

༼ ༣༩༩ ༽

ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་ན་བདག་གིར་བྱས་ཚར་བས་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བཟུང་བའི་ནོར་ཕྱོགས་པ་མ་བྱིན་ལེན་མ་
ཡིན་ན། ཉན་ཁྱགས་གྱིས་བརྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ། མ་བྱིན་ལེན་དུ་
འགྱུར་ན། རིན་ཐང་ཚང་བ་ལ་པམ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་བྱིན་ལེན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་
ཤེས་སོ། །སྤྱིར་དགེ་སློང་གིས་འཕྲོགས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་ཉིད་སེལ་བར་གྱུར་པའི་འཕྲོག་པ་དང་། སློ་
གྲོས་ངན་པས་འཕྲོག་པ་དང་། རིགས་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་འཕྲོགས་པ་རྣམས་ལས། འདིར་བཤད་པའི་བྱིན་
འཕྲོག་ནི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ་རང་གི་ཉིད་སེལ་བར་གྱུར་པའི་འཕྲོག་པ་འདིར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིན། གཉིས་པ་ནི་པ་རོལ་པོ་ཡིད་ཚད་པར་གྱུར་ཅིག་གཞོད་པར་གྱུར་ཅིག་ཙམ་འབྲི་བར་གྱུར་
ཅིག་མཐུ་བསྟན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པས་འཕྲོག་ཅིང་སྤྱིར་བྱིན་པར་སེམས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། པ་
རོལ་པོ་ཉིས་པ་ལ་འཇུག་པ་འགོགས་པའི་བྱིན་པན་པར་འདོད་པས་འཕྲོག་པ་སྟེ་འདི་ལ་ཉིས་པ་མེད་དོ། །དབྱར་
གྱི་ཉིད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤང་ལྟང་གི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ལྟར་བའི་བྱེད་པ་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་
དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། བཞོད་པ་དང་མི་བཞོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
པོ་དེ་དག་ནི་དངོས་གཞིའི་བྱེད་པ་པོ་

༼ ༣༩༥ ༽

ཉིད་ཡིན་གྱིས། སྒྲོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དབྱར་རྩྭ་དང་འབྲེལ་བ་འདི་ལ་ལྟར་བ་རིགས་
གསུམ་སྟེ། དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་དབྱར་གྱི་རྩྭ་བ་བདག་གིར་བྱེད་པའི་སྤང་ལྟར་དང་། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་
དབྱར་གྱི་རྩྭ་བ་སོ་སོར་འགོས་པའི་སྤང་ལྟར་དང་། དབྱར་གྱི་རྩྭ་བ་དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་སྤྱི་དེ་ཉིན་པར་མ་
བགོས་པའི་སྤང་ལྟར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱིན་བདག་གི་སྒོ་བྱར་གྱི་རྩྭ་ལྔ་གང་རུང་གི་དབང་གིས་དབྱར་
གྱི་རྩྭ་བ་དགག་དབྱེའི་དུས་སྤྱི་རོལ་དུ་གཏད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དབྱར་རྩྭ་དབྱར་ནང་དུ་བདག་གིར་
བྱས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ་དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་བདག་གིར་བྱེད་ནའོ། །ཞེས་
དང་། གཏད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྩྭ་བ་དབྱར་གྱི་ནང་ལོགས་སུ་བགོས་ན་ཡང་ལྟར་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩྭ་ལྔ་གང་རུང་གིས་དགག་དབྱེའི་སྤྱི་རོལ་དུ་གཏད་པ་རྣམས་ནི་དབྱར་གྱི་མཐའི་
ཞག་བཅུའི་ནང་དུ་བདག་གིར་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་། དེ་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་བགོས་ན་སྤང་ལྟར་དུ་འགྱུར་ཏེ།
རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གཏད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྩྭ་བ་བདག་གིར་བྱས་ཀྱང་བགོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། བགོད་ན་སྤང་
བའི་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོག་ལེ་ལས། འདི་དག་གཏད་པ་ལས་བྱུང་ལྔ། །མཐའ་
ཡི་ཞག་བཅུའི་བར་དུ་ནི། །བགོས་ཀྱང་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་

༼ ༣༩༩ ༽

གསུངས་པ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱེ་བ་ལ་ཡང་ལུགས་སྟོལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་ལུགས་སྟོལ་
གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་རྩ་འགྲེལ་ལས། འདི་དང་མ་མ་ཐུན་ཡང་། ལུགས་ཐ་དད་དུ་ཁས་སྤང་
པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་གཏད་པ་ལས་བྱུང་བའོ། དེ་མ་ཡིན་ཡང་རུང་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་སོ་
སོར་བགོས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཞུང་དུ་དེ་བགོས་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་པས་བསྟན།
འདི་དང་དབྱར་རྟེན་བགོད་སྤྲས་པའི་སྤང་ལྟར་དོན་ཅིག་སྟོན་པར་གྱི་ཁྱེན་ལཱ་དབང་གིས་གཏད་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ངོས་འདྲིན་ནི། སྤྱིན་བདག་གི་བའི་དོན་དུ་དབྱར་རྟེན་ཕྱལ་བ་དང་། འཆི་བར་དོགས་པས་དེ་ཕྱལ་བ་དང་།
ནད་པས་དེ་ཕྱལ་བ་དང་། ནད་པའི་སྤྱིར་དེ་ཕྱལ་བ་དང་། ལམ་དུ་འགྲོ་བར་ཆས་པས་དེ་ཕྱལ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ།
དེ་དག་ནི་དགག་དབྱེའི་སྤྱོད་པ་མཐའི་ཞག་བཅུའི་ནང་དུ་སྤངས་ལ། མཆོད་གནས་བགོ་སྤྲེལ་ལ་གཏོགས་པ་
འཆི་བར་དོགས་པ་སོགས་ལ་སྤྲེལ་བ་བྱིན་ནས་དགེ་འདུན་སྤྱི་ལ་ནི་དགག་དབྱེ་སོང་བའི་སྤྱི་དེ་ཉིན་པར་སོ་
སོར་བགོད་པ་ནི་མདོ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་བཏང་ལ་དགག་དབྱེའི་ཉིན་སྤྱིན་བདག་གིས་འོངས་
ནས་དགེ་འདུན་ལ་དབྱར་གནས་པའི་རྟེན་པ་འབུལ་བ་སྤྲེལ་སྤྱོད་པ་བས་ལ། དེ་ལ་དབྱར་གྱི་རྟེན་པ་དུས་སྤྱོད་
བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟན་

༼ ༣༩༥ ༽

འདོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དབྱར་གྱི་ཉིད་པ་སྦྱིན་བདག་གི་ཚིག་གི་མ་གཏོགས་པར་དགག་དབྱེའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་
བར་ལས་བཏོད་འབྲིས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ལེར། སྦྱིན་པའི་དུས་ལས་འདས་པར་
ནི། །ནམ་ཡང་བཅངས་ན་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར་ཡང་། མ་བཏོས་ན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དབྱར་ཉིད་བཏོད་འབྲིས་པའི་ལྷུང་བ་འདི་ནི་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཉིད་པ་སྦྱོང་བ་མ་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྤོང་
རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། དེ་སྦྱོང་བ་མ་བསྐྱོས་པ་རྣམས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་བ་སྤྲུལ་གཉིས་དགོ་
འདུན་སྦྱི་ལ་འབྱུང་ངམ། གང་ཟག་ལ་འབྱུང་ཞེས་དབྱུད་པར་བྱའོ། །དམིགས་བསལ་སྦྱིན་བདག་གི་ཚིག་ནི།
སྦྱིན་བདག་རང་སྦྱོབས་ནས་ལག་གིས་འབྲུལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ནན་ཆགས་ཤིང་སྦྱིན་བདག་དུས་རན་ལ་མ་
སྦྱོབ་པར་བཏོད་འབྲིས་པ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་དེ། སྦྱིན་བདག་གི་ཚིག་གིས་དབང་མེད་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། གོས་སྦྱིན་པའི་དུས་ཀྱི་བར་དུ་བཅང་བར་བྱའོ། །དེ་ལས་འདས་པར་འཆང་ན་སྤང་
བའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་གོས་སྦྱིན་པའི་དུས་དེ་ཡང་དགག་དབྱེའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་བར་དེ་ཡིན་ཏེ།
དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་བར་དེ་དབྱར་ཉིད་བཏོད་རན་ཆད་ཀྱི་དུས་ཡིན་པས་སོ། །དབྱར་གྱི་ནང་དུ་
ཆོས་སྤྲུལ་པ་ལ་ཡོན་ཤུལ་

༼ ༣༩ ༽

བ་དང་། དགོ་འདུན་སྤྱི་ལ་འབྲལ་འབྲལ་གྱི་མཆོད་སྟོན་ལ་སོགས་པ་དབྱར་གནས་པའི་ཡོན་དུ་དམིགས་པ་མ་
ཡིན་པའི་རྟེན་པ་གཞན་རྣམས་ནི་དབྱར་ནང་དུ་འབྲལ་དུ་བགོས་པས་ཆོག་སྟེ་དབྱར་གནས་པའི་ཡོན་དུ་ཕྱལ་བ་
མ་ཡིན་པས་སོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་ཀྱང་དགོ་སྟོང་
གིས་གོས་སྤྱིན་པའི་དུས་དང་། སྐབས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེན་སྤྱི་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་གནས་ན་ནི་སྟོན་ཆེན་ཐ་ཆུང་གི་
ཉ་ཆུན་ཆད་དོ། །སྤྱི་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་གནས་ན་སྟོན་ཆེན་ཐ་ཆུང་གི་ཉ་ཐན་ཆད་ནས་དབྱིད་ཆེན་འབྲིང་པོའི་ཉའི་བར་ཉི་
དེ་ནི་དགོ་སྟོང་གིས་ཆོས་གོས་སྤྱིན་པའི་དུས་མ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་དབྱར་གྱི་མ་ཁས་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེན་སྟོན་ཆེན་
འབྲིང་པོའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་སྤྱི་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་ཉའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་བར་དབྱར་རྟེན་བགོས་ན་
རྣམ་འབྱེད་པའི་ལུང་བྲངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལ། ལུང་བྲངས་པ་འདི་བཞིན་དུ་དབྱིད་ཆེན་འབྲིང་པོའི་ཉའི་
བར་ཐུག་མ་བགོས་ན་དབྱར་རྟེན་བགོད་པ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པའི་ཉའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་བར་དབྱར་རྟེན་བགོས་པར་
བྱའོ། །དགོན་པ་པའི་འབྲལ་སྤང་གི་སྐབས་སུ་བཞུགས་ཀྱིས་སྤྱི་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པ་ལ་ཉེས་མེད་དུ་འཆང་བ་ཡང་
དབྱར་དགོས་ཉི་སྤྱི་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པ་བས་སྤྱི་རྒྱ་

༼ ༣༩༽

བཏིང་ཡོད་ཀྱི་མཆམས་ལས་སྤྱི་རྩལ་དུ་ཞག་རྒྱག་ལྟ་ཞོག་མཆམས་ལས་འདས་པ་ན་དེའི་བྱིན་རྒྱལས་རང་
འཇུག་འབྲལ་དུ་བཤད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་དགོན་པ་ལས་གཞན་
ཡིན་ཡང་རུང་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་ནས་གསུམ་གྱི་བར་དགོ་འདུན་དུ་མ་ལོངས་པས་སྤྱི་རྩལ་བཏིང་བའི་བར་ལ་
སྒྲུབ་སྒྲུབ་མེད་པར་ཡང་གྲོང་སྤྱིར་སོགས་སྤྱི་འགྲོ་བར་གནང་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་རྩལ་གི་པན་ཡོན་འཆད་པ་ན།
སྒྲུབ་སྒྲུབ་མེད་པར་གྲོང་སོགས་འཇུག་ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། མདོ་རྩ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་གོས་སྤྱི་རྩལ་མ་
བཏིང་བས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མེད་པས་གར་ཡང་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་དེའི་ཤུགས་ལ་སྤྱི་རྩལ་བཏིང་བས་
མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རྩལ་སོགས་སྤྱི་རྩལ་ཆོ་ག་པ་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱི་རྩལ་བཏིང་བས་དགོ་འདུན་མཐའ་
དག་གི་མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རྩལ་ཏུ་འདས་ན་དེའི་བྱིན་རྒྱལས་རང་འཇུག་འབྲལ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱིས། གང་ཟག་
ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་དགོངས་འཆལ་ལོ། །མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རྩལ་ཉི་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ཉི་འཁོར་ནི། གཙུག་
ལག་ཁང་ངམ། དགོན་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེའི་སྤྱི་ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་འདོམ་རེ་རེ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ནི་མི་
རེས་སོ། །དགོ་སྒྲོང་དགོན་པ་བས་ཞག་རྒྱག་གི་བར་དུ་རང་གི་ཆོས་གོས་བྱིན་རྒྱལས་ཅན་དང་འབྲལ་བ་

ཉེས་མེད་དུ་གནང་ལ། དེ་ལས་སྟག་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་བག་ཡངས་སུ་གནང་བ་མེད་ལ། དམིགས་བསལ་ལ་
 ཆོས་རྒྱལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་གོས་ཡོད་པའི་གནས་སུ་མ་སླེབ་པར་ཞག་དྲུག་ལས་
 སྟག་པར་འདས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་མེད་དུ་གནང་ངོ། །ཞག་གི་འབྲལ་བ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་མ་བཤད་ཅིང་།
 གནས་གཞན་དུ་བྱིན་ནས་གལ་ཏེ་རང་གི་ཆོས་གོས་ཡོད་པའི་གནས་སུ་མི་སླེབས་པར་ཤེས་ནས་འབྲལ་སྤང་
 འབྱུང་དོགས་ན་རྒྱང་རིང་སོ་ནས་རང་གི་ཆོས་གོས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་གོས་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་
 སྟགས་ཆོག་གིས་སྤྱང་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་བཅངས་པས་འབྲལ་སྤང་མི་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ཅུ། གནས་
 སུ་བྱིན་པར་མི་འབྱུང་ན་ཆོས་གོས་ཀྱི་སྤྱང་སྟེ་གཞན་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་ཆོ་གའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་འདི་གནང་བའི་སློང་གཞི་ནི། དག་བསྟེན་མ་ས་ག་སྟེ་
 གུན་དགའ་རྩ་བར་དག་སློང་ཞིག་གིས་ལུས་སྤྱོད་པ་མ་བྱས་པ་བབ་ཆོལ་དུ་རྩུང་བྱགས་ནས་ཁྲུས་བྱས་པ་
 མངགས་གཞུག་གཅིག་གིས་མཐོང་སྟེ་འཆར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲུས་བྱེད་པའི་ཆེ་དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་དེ་གནང་
 བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ལེ་ལས། སོ་གའི་རྩ་བ་སྟག་མ་ལ། །ཁྲུས་དོན་ལུས་རབ་སྤྱོད་པའི་བྱིས། །དབྱར་གོས་མིང་ཅན་
 རས་ཆེན་གྱི། །ཆོས་གོས་བརྒྱལ་བྱགས་

༼ ༣༥ ༽

གྱིས་བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེང་སང་འདུལ་བའི་གཞུང་ལ་མ་སྦྱང་བ་དག་གིས་རས་ཆེན་འདི་སྟོན་
བས་རབ་བྱུང་ནམས་ལ་དབྱར་གྱི་ཆར་སྟོབ་བྱེད་དུ་གནང་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་རྒྱས་མེད་ཀྱི་ཆོད་གཏམ་
མོ། །ཆར་སྟོབ་ཀྱི་གོས་མི་གནང་བ་ནི། དབྱར་གྱི་རིང་ལ་དབྱར་གནས་པ་ཁས་སྦངས་ཏེ། དབྱར་མཆམས་ལ་
ཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །སྤང་ལྟུང་དེ་དག་བྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་ནི། ལྟུང་བ་འབྱུང་བའི་
རྒྱར་གྱུར་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་། བྱིར་བཅོས་མི་བྱེད་ཀྱི་བར་ལ་སྦངས་པའི་ཡོ་བྱད་གཞན་ད་ལྟ་ཡོད་
བཞིན་པ་དག་ཀྱང་ཞབ་གཅིག་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤངས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཡུལ་དགེ་སྟོང་
གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གི་མདུན་དུ་བཞགས་པ་བྱས་པས་ལྟུང་བ་ལས་ལྟུང་བྱས་ཏེ། ཆོག་ལེ་
ལས། སྟོམ་བཅོན་དེ་དོན་ལ་མཁས་པ། སྤང་བར་འོས་པ་སྤངས་ནས་ནི། །དེ་ནས་ལྟུང་དེ་ལས་ལྟུང་བྱིར། །རྩལ་
གྱིས་ཆོད་ནས་བཞགས་པ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོན་མཆན་ཅན་དང་། ཉ་ཆོང་གི་ལྟུང་བ་གཉིས་ལ་
བསྐྱེད་ཐོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་དང་། བྱིན་འཕྲོག་ལ་གང་སྟོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་བཞགས་པའི་གོང་དུ་རྩ་བ་
ནས་སྤང་དགོས་པར་བཞད་དོ། །འདིར་དཔྱད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། ལྟུང་བའི་རྒྱར་གྱུར་

༼ ༣༧ ༽

དངོས་པོ་ཞག་སྤངས་ནས། བཤགས་པ་བྱེད་པ་ལྟར་བ་བྱིར་བཅོས་སུ། །བཤད་ཆེ་འབྲལ་བའི་སྤང་ལྟར་བྱིར་
བཅོས་ལ། །འབྲལ་བྱའི་ཆོས་གོས་སྤང་ངམ་གཞན་ཞིག་སྤང་། གཉིས་པ་དགེ་སྤྱོད་མའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྤང་ལྟར་ལ། ལྟར་བཟེད་ལྷག་པོ་ཞག་འདས་པའི་སྤང་ལྟར་དང་། ཆོས་གོས་ནམ་ཉིད་པའི་ཉི་མ་དེ་ལ་བྱིན་གྱིས་
མི་རྒྱུ་བས་པར་ཞག་འདས་པ་སོགས་བྱི་དང་། སྤྱ་རྒྱུང་འབྱིན་སྤྱས་པའི་དང་། སྤྱ་རྒྱུང་འབྱིན་པའི་དུས་སུ་
ཆོགས་པར་མི་བྱེད་པའི་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པའི་སྤང་ལྟར་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་སྤྱོད་མས་
ལྟར་བཟེད་ལྷག་པོ་ཞག་གཅིག་ལས་འདས་པར་འཆང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། གཉིས་པ་ནི། དགེ་སྤྱོད་
མ་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བ་ལྷ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པས་སྤྱང་ཆོས་གོས་དེ་འབྱོར་བར་གྱུར་
པའི་ཉི་མ་དེ་ལ་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱུ་བས་པར། ཞག་བྱི་མའི་སྤྱ་རེང་ཤར་བའི་ལྟར་བ་དང་། ཉི་མ་དང་པོ་ལ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་ཆོས་གོས་དེ་ཡང་སྤྱར་རྒྱ་བ་བྱེད་བྱི་དུས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་དགོས་པ་ལས་མ་བརྒྱབ་ན་སྤང་
ལྟར་བསྐྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་སྤྱོད་མའི་དགེ་འདུན་བྱི་དབྱིད་རྒྱ་ར་བའི་ཡར་ཆེས་བཅོ་ལྷའི་སྤྱ་རོལ་དུ་
ཆོམ་རྒྱན་གྱིས་བཅོམ་པའི་སྤྱབས་མ་གཏོགས་པ་སྤྱ་རྒྱུང་འབྱིན་པའི་ལྟར་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། དགེ་འདུན་
མ་སྤྱ་རྒྱུང་འབྱིན་པའི་དུས་སུ་དགེ་སྤྱོད་མ་

༼ ༣༥ ༽

གང་སྤྱི་རྒྱུ་དབྱུང་བ་ལ་ཚོགས་པར་མི་བྱེད་པའི་ལྷུང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྤང་བའི་དངོས་པོ་ནི་རང་གི་སྐལ་
བ་ལ་ཐོབ་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་གི་ཉིད་པ་དེ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། དབྱུང་ཁང་གི་དགོས་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་
དགེ་སློང་མས་དབྱིག་གམ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་ལས་སྤངས་ཏེ་ལེན་པའི་ལྷུང་བ་དེ་ཡིན་
ནོ། །གོས་བྱ་བ་ལས་གྲུར་པའི་སྤང་ལྷུང་ནི་སྤྲེགས་བམ་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཉིད་པའི་གོས་བྱས་སུ་
བསྐྱར་ཏེ་བྱ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཛོགས་སྤང་ལྷུང་རོ། །གོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱ་བ་ལས་གྲུར་པ་དང་། མལ་ཆའི་རྒྱ་བྱ་བ་
ལས་གྲུར་པ་དང་། དབྱུང་ཁང་གི་རྒྱ་བྱ་བ་ལས་གྲུར་པའི་སྤང་ལྷུང་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་གོས་དང་མལ་ཆ་དང་།
དབྱུང་ཁང་གི་ཆེད་དུ་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་པ་བྱས་སུ་བསྐྱར་ཏེ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཛོགས་པ་ནི་སྤང་ལྷུང་དུ་
འགྱུར། ཐོས་ཟེན་པ་ཉིད་ལ་ནི་སྤང་བའི་དངོས་པོ་མེད་ཟེན་པས་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བར་བཤད་དོ། །སྤྱི་བོ་མང་
པོ་ལ་བསྐྱོས་པ་རང་ལ་བསྐྱར་བའི་སྤང་ལྷུང་ནི། དགེ་སློང་མ་བཞི་ཡན་ཆད་ལ་སོགས་པའི་གངས་སུ་བཅད་བ་
ལ་སྐྱོར་དུ་བཅུག་པའི་དངོས་པོ་དགེ་སློང་མ་རང་ཉིད་ལ་བསྐྱར་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དགེ་འདུན་མ་སྤྱི་ལ་བསྐྱོས་པ་རང་ལ་བསྐྱར་བའི་སྤང་ལྷུང་ཡང་བཞི་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་གངས་སུ་
བཅད་པ་མེད་པར་དགེ་འདུན་མ་སྤྱིའི་ཕྱིར་སྐྱོར་དུ་བཅུག་པའི་དངོས་པོ་

༼ ༣༧ ༽

དགེ་སློང་མ་རང་གཅིག་ཉིད་ལ་བསྐྱར་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །བཅིང་བ་འགོ་ལ་དུ་འཇུག་པའི་
སྤང་ལྟར་ནི། དགེ་སློང་མས་ཆགས་ཡུལ་གྱི་སྤྱེ་བོ་དེ་ཆོག་ཉན་དུ་གཞུག་པའི་བྱིར་རང་དབང་བའི་སློག་མ་ལ་
སོགས་པ་རྗེས་འཇུག་པའི་བྱམ་བུ་དེའི་ཁ་འཆིང་དུ་འཇུག་ཅིང་ཡང་ཡང་འགོ་ལ་དུ་འཇུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །གོས་ལྷེ་བ་ཉན་པའི་སྤང་ལྟར་ནི། གོས་གང་ལྗིད་གྱི་ལྷེ་བ་སྤང་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་
དང་། རིན་ཐང་གི་ལྷེ་བ་ཀ་ལ་བ་ནི་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པ་རི་བ་དགེ་སློང་མས་བདག་གིར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །གོས་
ཡང་བ་ཉན་པའི་སྤང་ལྟར་ནི། ཀ་ཤི་ཀའི་རས་སྤན་དང་། དར་ལ་དང་། དར་གོས་ལ་སོགས་བརྗིད་སྤང་གཉིས་པ་
ནས་ལྷ་བའི་བར་དགེ་སློང་མས་བདག་གིར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་བྱེད་
འབའ་ཞིག་ལ་དགེ་སློང་པའི་དང་། མའི་ལྟར་འབྱེད་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཅུ་ཆོན་དགུ་ཡོད་པ་ལས།
བཅུ་ཆོན་དང་པོ་ནི། རྩན་སྦྱོན་དགེ་སློང་པ་མ་དང་། །སྦྱོ་སྦྱོགས་བྱེད་དང་སྦྱོན་པ་དང་། །འདོན་དང་གནས་ངན་
ལེན་དང་ཆོས། །ཤེས་ངོར་བྱེད་དང་བྱེད་དུ་སོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅུ་ལས། དང་པོ་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩན་
དུ་སྦྱ་བའི་ལྟར་བྱེད་ནི། གཞུང་ལས་དེ་གཉིས་དང་། བམ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་འདུན་ལྷག་མར་གྱུར་པ་
གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རྩན་དུ་སྦྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་

༼ ༣༧ ༽

བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི་པམ་བ་ལྷག་མ་སྟོམ་པོ་ཉེས་བྱས་དང་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དགེ་སྟོང་
གིས་རྩུན་སྟེ་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །པམ་བར་གྱུར་པའི་རྩུན་ནི། རྩུན་སྟེ་བའི་པམ་བ་ལྷ་
བུའོ། །དགེ་འདུན་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ནི་བསྟེན་བཀུར་བསྟགས་པ་དང་། གཞི་མེད་ཀྱི་ལྷག་མའོ། སྟོམ་པོར་
གྱུར་པའི་ནི། དགེ་འདུན་མ་ཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱས་སུ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཆོས་སུ་དང་ཆོས་
ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྟེ་བའི་རྩུན་གྱི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་སོ། །ཉེས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་རྩུན་ནི། གསོ་
སྟོང་གི་དུས་སུ་ཅི་འདི་ལ་བྱེད་ཡོངས་སུ་དག་གམ། ཞེས་ལན་གསུམ་དུ་དྲིས་པ་ལས་ཅང་མི་སྟེ་བས་འདའ་
བར་བྱེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལྷ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྟོན་ནས་སྟེ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། སྟོན་ཉིད་བརྗོད་པར་འདོད་པས་
སོ། །འཇམ་པོས་ཀྱང་རུང་། ལྷ་བུའོ་པོས་ཀྱང་རུང་། །རུང་བ་མ་ཡིན་པར་བསམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་སྟེ་
ནའོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སྟོང་གིས་ཡུལ་དགེ་སྟོང་གཞན་ལ་ཡན་ལག་ཉམས་པ་དང་། རིགས་
རུས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་གང་ཡང་རུང་བ་སྟེ་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །སྟེ་བའི་ལྷུང་བྱེད་
ནི། སྟེ་བའི་ལྷུང་བྱེད་འདོད་པས་ཆེ་གོ་མོས་ཅིག་ཟེར་རོ། །ཞེས་སྟེ་བའི་ནའོ། །གལ་ཏེ་མིང་ནས་སོ། །ཞེས་བས་བསྟན།
རོ་བོ་ནི། དགེ་སྟོང་གིས་

༼ ༣༧ ༽

ཡུལ་དག་སྒྲོང་པན་ཚུན་མ་ཐུན་པ་འབྱེད་པར་འདོད་པས་དག་སྒྲོང་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བས་དག་སྒྲོང་ཁྱོད་ལ་
བརྗོད་པར་མི་འོས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་སྒྲིབ་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །སྒྲོ་
སྒྲོགས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ཤེས་གཙོའི་དག་སྒྲོང་གཉིས་ཀྱི་ཚྱོད་པ་ཉིད་དག་འདུན་གྱིས་ལེགས་པར་ཞི་
བར་བྱས་པ་ཉིད་ལའོ། །སྒྲོ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒྲོང་པན་ཚུན་ཀྱི་ཚྱོད་པ་དག་སྒྲོང་
གཞན་དག་གིས་ལེགས་པར་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ་དག་སྒྲོང་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་ཀྱང་འདི་ནི་ལེགས་པར་མ་
བྱས་པའོ། །སྒྲོན་ཅན་ལོ་ཟེར་བས་སྒྲར་ཡང་ཚྱོད་པ་དེ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ཆོས་
སྒྲོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། སྒྲོན་པ་ལའོ། །ཆོས་སོ། །ཆིག་དུག་ལས་ལྷག་པའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་
སྒྲོང་གིས་བྱིམ་པ་མོ་ལ་སྦྱེས་པ་རིག་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཆིག་དུག་ལས་ལྷག་
པར་སྒྲོན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །འདོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་། ཅིག་ཅར་
རམ་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྲོན་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་ཡི་གེ་ཡང་འདོན་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་
སྒྲོང་གིས་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གློད་བག་གིས་ཆོས་འདོན་པའི་ཅ་ཅ་ཆེན་པོ་བསྐྱགས་པའི་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པའི་

༼ ༣༥༥ ༽

ལྷུང་བྱེད་ནི། ཤེས་གཙུག་པོ་ཉན་པ་པོ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཉིད་དག་དང་ལྷན་པ་ལའོ།
སྤྲུལ་ནའོ། །པམ་པར་གྱུར་པ་དང་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དག་སོ་སོར་ཡང་རུང་། བསྤྲུལ་པར་ཡང་རུང་ངོ། །ཞེས་
བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་པམ་ལྷག་གང་རུང་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་ལ་ཡུལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་
བྱུང་དུ་དེ་ལྟར་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྤྲུལ་ཤིང་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །མི་ཆོས་སླ་མ་བརྗོད་
པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བདེན་པ་ཉིད་ནའོ། །བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལའོ། །ཞེས་བས་བསྟན།
རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་ཡུལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་། རྫོགས་ཀྱང་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་མེད་བཞིན་དུ་རང་གིས་མི་ཆོས་སླ་མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་བོ་ཞེས་བདེན་པར་སྤྲུལ་བར་བྱེད་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བཀུར་བ་འདེབས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དགེ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་ཟས་གྱི་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
པ་དགེ་སློང་གིས་གང་ཟག་ལ་ལོག་པར་བསྐྱོས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཉིད་གཞན་ལ་ཡང་མིང་མ་སྐྱོས་
པར་བརྗོད་ན་ཡང་ངོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་
ཡོ་བྱད་ཅུང་ཟད་སྦྱིན་པ་ལ་དགེ་འདུན་འདི་ལ་ཤེས་ངོར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིའི་རྫས་ཅུང་

༼ ༣༧ ༽

སོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགེ་སྤྲོད་གཞན་གྱིས་བཀུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །བྱད་དུ་གསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། འདུལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སྤྲོད་
གིས་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྲ་བ་དག་བྱད་དུ་གསོད་པའི་དག་གི་རིག་བྱེད་གྱི་ལྷུང་བའོ། །བཙུ་ཚན་གཉིས་པ་ནི།
ས་བོན་འཕྲ་བ་བསྒོ་བ་དང་། །ཁྲི་དང་འདིངས་དང་སྒྲོད་པ་དང་། །ཕྱིས་གཞོན་འབྱུང་བ་འདེབས་པ་དང་། །རིམ་
བ་གཉིས་སུ་རྩིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཙུ་ལས། དང་པོ། ས་བོན་དང་སྒྲེ་བ་འདིག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི་
ཤེས་གཙོ་འོ། །མ་ཉམས་པ་ཉིད་ལའོ། །ས་བོན་དང་བྱེད་ལྷུང་ཁ་ཐོན་པ་རུང་བར་མ་བྱས་པ་དག་གིའོ། །ཞེས་དང་།
ཉམས་པར་གྱུར་པ་ན་དངོས་གཞི་དག་གོ། །ཉམས་པར་བྱ་བའི་གངས་དག་གིའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི།
དགེ་སྤྲོད་གིས་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་མེད་བཞིན་དུ་མེ་ལ་སོགས་པ་རུང་བར་མ་བྱས་པ་དག་གི་ས་བོན་དང་
སྒྱ་གུ་རང་གིས་སམ་གཞན་འཛོམས་སུ་བཙུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །དེས་མཆོན་ནས་དགེ་སྤྲོད་
གིས་ལྷོན་ཤིང་བཅད་པར་མི་བྱ། ལོ་ཐོག་རྩ་བ་སོགས་མི་བྱ། ཤིང་འབྲས་མ་སྒྲིན་པ་དཀྱག་པར་མི་བྱ་སྟེ་སོ་
སོའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ལྷུང་བྱེད་བསྐྱེད་དོ། །འཕྲ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བདག་དང་འབྲལ་བའི་དོན་གྱིས་ཐོས་
པར་འཕྲ་ཡང་རུང་། ཟུར་གྱི་ཞོགས་

༼ ༣༧ ༽

འཕྱུག་བྱེད་ཀྱང་རུང་ངོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་ལ་དགེ་སློང་
གཞན་གྱིས་དངོས་སམ་བྱུང་གྱི་འཕྱུག་བྱེད་པའི་ལྷུང་བའོ། །བསྟོན་བ་རྣམས་གཞོན་གྱི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དགེ་སློང་
གིས་བསྟོན་བ་རྣམས་གཞོན་ནའོ། །དེར་འདུན་པས་སོ། །གཞན་དུ་བརྗོད་པས་སོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི།
དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱིར་བཅོས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བ་ན་མི་ཉན་པར་ལན་གཞན་དུ་བརྗོད་པའི་བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གནས་མལ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ཉིད་རང་ངམ་
བསྟོན་པས་སྒྲ་གཤམ་མེད་པར་བཞག་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །མཐའ་ཐུག་ན་དངོས་
གཞིའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་འདུན་གྱིས་མོངས་སྤྱད་པའི་ཁྱི་དང་ཁྱིའུ་དང་། སྟན་ནང་ཚང་ཅན་
དང་། སྤྱུ་ལ་སོགས་པའི་གནས་མལ་དགེ་སློང་ལས་བྱེད་པ་པོས་སྒྲ་གཤམ་མེད་པའི་གནས་སུ་བཞག་སྟེ། རྒྱ་
དང་ཉི་མ་ལ་སོགས་པས་རྒྱད་བཅོས་པར་བྱས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གཤིང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་
བྱེད་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉིད་དང་། རོ་བོ་དང་། བྱེ་མའི་གཞི་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཉིས་དམིགས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ས་གཞིར་རང་དང་བསྟོན་པས་གཤིང་བ་བྱས་པས་
ཉིད་ལྟ་བུ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་འདུན་

༼ ༣༩༠ ༽

བཞུགས་པའི་གནས་སུ་རྩ་དང་ལོ་མའི་ཚོགས་དག་སྒོར་ལས་བྱེད་པ་པོས་དང་པོར་བཏིང་སྟེ་སྒར་མ་བསྐྱས་
པར་རང་དགར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །སྒོར་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཞོན་
པ་དང་། དག་འདུན་འབྲུག་པ་སྐྱེ་བ་ཉི་བར་ཞི་བར་མི་འགྱུར་བའི་གཉེན་པོར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནའོ། །སྒོར་པ་
ལའོ། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་ངོ་། །གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། གཞོན་པ་
དང་འབྲུག་པ་ཞི་བའི་དགོས་པ་མེད་པར་དག་སྒོར་གིས་དག་སྒོར་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་བསམ་པས་དེ་གཙུག་
ལག་ཁང་ནས་སྒོར་པའི་ལྷུང་བའོ། །ཕྱིས་གཞོན་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ན་བ་དང་འཇིགས་པའི་དབང་མ་
གཏོགས་པར་ཡིས་གཞོན་བྱེད་པ་ལའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། ན་བ་དང་འཇིགས་པ་བྱུང་བའི་དགོས་
སྐབས་མ་གཏོགས་པར་དག་སྒོར་གཞན་དག་སྒོར་རང་གི་ལུས་ཀྱིས་བརྗེས་ཤིང་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ལྷུང་
བའོ། །རྩ་བ་འབྱུང་བ་ལ་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དག་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ཉིད་ནི་བྱེད་པ་
པོའོ། །ཞེས་དང་། གཞོན་པ་ལའོ། །ཞེས་གཙོའོ། །ཞེས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒོར་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དུ་
དག་སྒོར་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷིད་ཀྱིས་ཁྲི་རྒྱུ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །སློག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་ལ་སྒོར་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། མདོ་ལས། །

༼ ༣༩༡ ༽

འདེབས་པ་དང་། ཞེས་དང་། འདིར་རང་སྤྱོད་པའི་དོན་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་ལའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི།
དགེ་སྤྱོད་གིས་གཞན་དོན་དུ་སློབ་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཚུ་དང་རྩ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་དེར་ཤེས་བཞིན་
དུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །རིམ་པ་ལྷག་པར་རྩིག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བ་གྲུའི་རིམ་པ་
གསུམ་ལས་ལྷག་པར་རྩིག་པར་བྱས་པ་ལའོ། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་ངོ། །ཉི་མ་དེ་ལའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་
ནི། དགེ་སྤྱོད་གིས་ཆར་ཚུས་འཇིགས་པ་ཡོད་པའི་ཆོ། ཆར་ཚུ་སྤྱོད་པའི་གཡོགས་མ་བྱས་པར་ཉི་མ་གཅིག་
ལ་བ་གྲུ་རིམ་པ་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་བརྩིགས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བཅུ་ཆོན་གསུམ་པ་ནི། མ་
བསྐྱོས་ཉི་མ་རུབ་པ་དང་། །ཟས་དང་ཆོས་གོས་གཉིས་དག་དང་། །དོན་མ་ཐུན་བྱ་དང་དབྱེན་པ་གཉིས། །དགེ་
སྤྱོད་མ་ཡིས་སྦྱར་བཅུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅུ་ལས། །དང་པོ་མ་བསྐྱོས་པར་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི།
མ་བསྐྱོས་པ་དགེ་སྤྱོད་མ་ལ་སྟོན་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སྤྱོད་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སྤྱོད་མའི་
སྟོན་པར་མ་བསྐྱོས་བཞིན་དུ་དགེ་སྤྱོད་གིས་དགེ་སྤྱོད་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ཉི་མ་
རུབ་ནས་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ཤེས་གཙོའོ། །ཉི་མ་རུབ་པ་ཉིད་ལའོ། །མཆོན་ཐོག་ཐག་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་མ་
གཏོགས་པར་དགེ་སྤྱོད་མ་ལ་སྟོན་ནའོ། །ཞེས་

༼ ༣༣ ༽

བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་མཚན་མོ་ལྟ་བུ་མཚན་ཐོག་ཐག་དུ་ཆོས་སྟན་པའི་སྐབས་མ་
གཏོགས་པར་དག་སྟོང་གིས་དག་སྟོང་མ་ལ་ཉི་མ་རྒྱབ་རྗེས་སུ་དེར་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟན་པའི་བཅས་པའི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །མདོ་ཅན། ཉི་མ་རྒྱབ་ཀྱི་བར་དུ་སྟན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། །གསུངས་པས་དགོངས་པ་སྤང་དགོས་
སོ། །ཟས་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་སྟན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དག་སྟོང་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་མིན་པ་ལ་ཟས་ཅུང་ཟད་ཅམ་
གྱི་ཕྱིར་དག་སྟོང་མ་ལ་སྟན་ཏོ། །ཞེས་སྟེན་འོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་མ་ལ་ཆོས་སྟན་པའི་དག་
སྟོང་རྣམ་པར་དག་པས་ཟས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་སྟན་པ་ལ་དག་སྟོང་གཞན་གྱིས་འདི་ནི་ཟས་ཅུང་ཟད་
ཅམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟན་ཏོ། །ཞེས་བཀྱར་བ་འདེབས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གོས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་
ནི། ཤེས་གཙོ་འོ། །དག་སྟོང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་འོ། །གོས་བྱེད་ནའོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་
སྟོང་གིས་དག་སྟོང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་དེའི་ཆོས་གོས་བྱེད་པ་དང་ཆེམ་པར་བྱེད་པའི་
བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གོས་སྦྱིན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། གོས་སྦྱིན་ནའོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་
སྟོང་གིས་དག་སྟོང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་གོས་སྦྱིན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །དག་སྟོང་མ་དང་ལྟན་ཅིག་

༼ ༣༤༣ ༽

ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་ཉིད་དུ་འགྲོ་ན་ཐབས་ཅིག་དུ་ཞུགས་ཤིང་ཐ་མི་
དད་པར་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་དགེ་སློང་མ་གཅིག་དང་ཡང་ལམ་ལས་འདའ་ཞིང་འགྲོ་ནའོ། །རྒྱང་གྲགས་
རེ་རེའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། འཛིགས་ཉིན་གྱི་དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་གང་དགེ་སློང་མ་དང་
ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་རྒྱང་གྲགས་ཚུན་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །རྒྱང་གྲགས་བྱེད་རེར་འགྲོ་
ན་ཉེས་བྱས་འབྱུང་ངོ། །དགེ་སློང་མ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤར་འཇུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། འབྲམ་གཉིས་འཛིགས་པ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་འཐམས་ནས་ཅིག་ཅར་གྱུ་གཅིག་གི་ལམ་ལས་འདའ་ཞིང་འགྲོ་ནའོ། །ཞེས་པས་
བསྟན། རོ་བོ་ནི། རྒྱ་འབྲམ་པན་ཚུན་ལ་འཛིགས་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་དགེ་སློང་གང་དགེ་སློང་མ་
དང་ལྷན་ཅིག་གྱུར་ཞུགས་ནས་རྒྱ་བོའི་གཞུང་ལ་རྒྱང་གྲགས་ཚུན་འགྲོ་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །རྒྱ་
བོའི་ཐད་ཀར་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་ངོ། །དཔེན་པ་སྐབས་ཡོད་ན་འདུག་པ་དང་འགྲེང་བའི་ལྷུང་བྱེད་
གཉིས་ནི། བྱད་མེད་གཅིག་པོ་ཉིད་དང་། སྤྱི་བོའི་རྒྱ་འབྲམ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་དཔེན་པ་ཉིད་དང་། སྐབས་
དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། བར་འདོམ་གང་ཉིད་ནི་བྱེད་པ་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །འདུག་པ་ལའོ། །ཞེས་དང་། དགེ་སློང་
མ་དང་ངོ། །འགྲེང་བ་ལའོ། །ཞེས་

༼ ༣༥ ༽

བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བོའི་རྒྱ་འགྲུལ་མེད་པའི་ཕྱོགས་དབེན་པ་དང་། ཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་དག་སྟོང་གང་བྱད་མེད་དང་བར་འདོམ་གང་ཡོད་སར་ལྷ་ཅིག་ཏུ་ས་ལ་འདུག་པ་དང་། དེར་
དག་སྟོང་གང་དག་སྟོང་མ་དང་བར་འདོམ་གང་ཡོད་སར་ལྷ་ཅིག་འགྲུང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །དག་སྟོང་མས་ཟས་སྦྱར་དུ་བཅུག་པའི་ལྷ་འབྱེད་ནི། ཤེས་གཙོ་བོའོ། །དག་སྟོང་མས་སྦྱར་དུ་བཅུག་པ་
ཉིད་ལའོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གིས་སོ། །ཞེས་དང་། ཟོས་ནའོ། །དེ་ནི་མིད་ན་དེའོ། །ཞེས་
བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གང་རང་ལ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོགས་པ་མེད་བཞིན་དུ་
དག་སྟོང་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་སྦྱིན་བདག་གི་རྩལ་དག་སྟོང་གི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་ནས་ཟས་སྦྱར་དུ་བཅུག་སྟེ་
ཟོས་ཤིང་མགུལ་དུ་མིད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བཅུ་ཆོན་བཞི་པ་ནི། ཡང་ཡང་དང་ནི་འདུག་ནས་
ཅིག་སྟེ་དང་བཅའ་དང་སྟོབ་པ་དང་། །འདུས་དང་དུས་མིན་སོག་འཛོག་དང་། །ཁ་ནས་མིད་དང་གསོད་པ་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅུ་ལས། དང་པོ་ཡང་ཡང་བའི་ལྷ་འབྱེད་ནི། ཅིག་ཅར་དུ་ཡང་རུང་། བྱིས་ཀྱང་
རུང་སྟེ་གོས་ཀྱི་རྩེད་པ་མེད་པའི་མགོན་དུ་བོས་པ་གཉིས་པ་རྩེད་ནའོ། །ཞེས་དང་། ཟོས་ན་དངོས་
གཞིའོ། །ཞེས་པས་

༼ ༣༥༽

བསྟན། རོ་བོ་ནི། ན་བ་དང་ལས་བྱེད་པ་དང་། ལམ་དུ་འོང་བ་དང་། ལུ་གཤེ་སྐབས་མ་ཡིན་པར་ཉི་མ་གཅིག་གི་
ནང་དུ་དགེ་སློང་གིས་བྲིམ་པ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁ་ཟས་ཀྱི་བསོད་སྟོམ་གཉིས་གཅིག་ཅར་རམ་སྲ་བྱིར་རྟེན་
ཀྱང་རུང་། ཡང་ཡང་ལོངས་སྟོང་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །འདུག་གནས་སུ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ཆོས་
འདི་བ་མ་ཡིན་པ་བདག་པོ་བྲིམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡ་མཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པའི་འདུག་གནས་སོ། །མི་
ན་བ་ལའོ། །ཞེས་དང་། དེས་ཐོས་ན་ཐོས་པ་ལ་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། ལུ་སྟེགས་པའི་རབ་
བྱུང་ཡོད་པའི་བྲིམ་པའི་གནས་སུ་དགེ་སློང་ནད་པ་མ་ཡིན་པས་ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་གནས་ཏེ་ཁ་ཟས་ལ་
ལོངས་སྟོང་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ལྷུང་བཟེད་བྱེད་དོ་གསུམ་ཙམ་ལས་ལྷག་པར་ལེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་
ནི། སྟོབ་པའི་འོ། ཡོངས་སུ་མ་སྟགས་པར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་ཐོས་པ་ནའོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་ལེད། ཅི་བདེར་
སྟོབས་པ་མ་ཡིན་པར། །དགེ་སློང་བྱེད་དང་འཁུར་བ་ཡིས། །གང་བའི་ལྷུང་བཟེད་གཉིས་གསུམ་ལས། །ལྷག་པར་
ལེན་ན་ལྷུང་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། བྲིམ་པ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགེ་སློང་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་
ལྷུང་བཟེད་གཉིས་སམ་གསུམ་ཁེངས་པ་ལས་ལྷག་པའི་བྱེད་དང་འཁུར་བ་སྐྱངས་ནས་ལོངས་

༼ ༣༤༩ ༽

སྒྱུད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །སྤངས་པ་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། མདོ་ལས། བཅའ་དང་ཞེས་དང་། གཞུར་
འདིར་ཤེས་གཙོ་བོ་འོ། །སྤངས་པ་ཉིད་དང་ལྷག་པོར་མ་བྱས་པ་ཉིད་དག་གོ། །ཐོས་ནས་ཞེས་པས་བསྟན། རོ་
བོ་ནི། ན་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བ་དང་བཅའ་བ་དུས་སུ་རུང་བ་ལོངས་སྒྱུད་ཆར་ནས་མི་ཟ་བའི་
བསམ་པས་སྤངས་པ་ལྷག་པོར་གྱི་ཆོ་ག་མ་བྱས་པར་དག་སྒྲོང་དེས་ལོངས་སྒྱུད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །དུས་རུང་གི་ཟ་བ་ལྷ་དང་བཅའ་བ་ལྷ་ནི། ཆོག་ལེ་ལས། ལྷ་ཆོགས་ཆན་དང་ཟན་དང་ལ། །སྤྱེ་དང་འཁྱར་
བ་ཟ་བ་སྟེ། །རྩ་བ་སྒྲོང་བོ་མེ་ཉོག་འབྲས། །ལོ་མ་ཡང་ནི་བཅའ་བ་ལྷ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཀ་ར་དང་བྱ་
རམ་ནི་སྒྱིར་བཅའ་བ་ཡིན་ཀྱང་དུས་རུང་གི་བཅའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤངས་པ་སྟོབ་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། སྟོབ་
ནས་འོ། །དག་སྒྲོང་ལའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒྲོང་གཞན་གྱིས་སྤངས་པའི་ཟས་ལྷག་པོར་གྱི་ཆོ་ག་མ་
བྱས་པར་དག་སྒྲོང་གིས་དག་སྒྲོང་དེ་ལ་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །འདུས་ཤིང་ཟ་བའི་
ལྷུང་བྱེད་ནི། ཤེས་གཙོ་འོ། །སོ་སོར་ངེས་པའི་ཟས་ཀྱི་གནས་ཅན་དག་ལས་གཞན་པའི་དག་སྒྲོང་དག་འདུན་དུ་
གྱུར་པ་མཆོམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་དག་གི་ཟན་ལྷན་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལའོ། །ལྷན་ཅིག་པའི་འོ། །ཞེས་པས་
བསྟན། རོ་བོ་

༼ ༣༤༽

ནི། མཚམས་ནང་ཅིག་ཏུ་དགེ་ལུན་སྤྱི་དང་བསམ་བ་མི་མ་ཐུན་བས་དགེ་སྤོང་གསུམ་ལ་སོགས་བ་དགེ་ལུན་
སྤྱི་ལས་ལོགས་སུ་ལུས་ནས་ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །དུས་མ་ཡིན་པར་བ་
བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། རང་སྤྱིང་གི་བྱེད་ཡོལ་ནས་སྤྱ་རེང་འཆར་བའི་བར་དུ་ནི་དུས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལ་ཤེས་
གཙོའོ། །ཟ་བར་བྱེ་བ་དང་། བཅའ་བར་བྱ་བ་ཐོས་ནའོ། །ཞེས་དང་། སུམ་བརྒྱ་བར། རང་སྤྱིང་སྤྱ་རེང་དང་པོ་
སོགས་བཟུང་ནས། ཉི་མ་བྱེད་བར་འདྲིར་ནི་དུས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོལ་གང་ཞིག་དུས་རུང་བ་བྱེད་དེ། ཉིས་བྱས་
ལྷགས་ཀྱི་གོང་དུ་འེ་ཟས་རྒྱུ་ཟ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སྤོང་བསམ་བ་རང་བཞིན་དུ་གནས་བས་
རང་སྤྱིང་གི་ཉི་མ་བྱེད་ཡོལ་ནས་སྤྱ་རེང་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་དུས་རུང་གི་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བའོ། །གསོག་འཛོག་བྱས་པ་བ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། སྤྱོད་པའི་ཟས་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་བྱི་རོ་བའི་ཟས་སུ་
དང་། དེ་ཐུན་ཚོད་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུ་ནི་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། སྤྱན་རྒྱལ་
བ་བཞི་གང་རུང་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་མཐའ་འཕེལ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐའ་གཞིག་ནས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དགེ་སྤོང་
གིས་ཟ་བར་བྱེད་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ཤེས་གཙོའོ། །

༼ ༣༣༽

བྱིན་ལེན་མ་སྟབ་པ་ཉིད་ལཱོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་སྤྲོན་ཆུ་པ་བཞི་གང་ཡང་རུང་བ་
བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཐོས་ཤིང་མགྲུལ་བ་ནས་མིད་དེ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཱོ། །ཟས་
གསོད་པ་སློང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། འོ་མ་དང་ཞོ་དང་། མར་དང་། ཉལ་དང་། ཤ་སྐུམ་ལྟ་བུ་ནི་ཟས་བསོད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ནས། རང་གིས་སྤང་སྟེ་ཐོས་ནཱོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་བྱིན་པ་ཉི་དུ་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཟས་བཟང་པོ་བསྤངས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཱོ། །གཞན་སློང་དུ་བཅུག་པ་ལ་
ནི་ཉེས་བྱས་འབྱུང་རོ། །བཅུ་ཆེན་ལྔ་པ་ནི། སློག་ཆགས་བཅས་དང་ཉལ་སར་འདུག །འབྲང་དང་གཅེར་བྱར་
དམག་དང་ནི། །ཞག་གཉིས་བཤམ་དགྲག་འགོ་བ་དང་། །བརྟེག་དང་ཟས་དང་གནས་ངན་ལེན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་བཅུ་ལས། དང་པོ་རང་དོན་དུ་སློག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རྩ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི།
རང་སྤྱོད་པའི་དོན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དང་། འཇུག་ཏུ་འཇུག་པ་དག་ལཱོ། །ཤེས་གཙོ་ལོ། སློག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་ཉིད་ལཱོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་རང་དོན་དུ་སློག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རྩ་དང་རྩ་
སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལ་སྤྱོད་དུ་འཇུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཱོ། །ཉལ་པོ་བྱེད་
པར་བཞོམས་

༼ ༣༩༩ ༽

པའི་བྱིམ་ན་འདུག་པའི་དང་། དེ་ན་འབྱེང་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བཞུགས་པའམ། ལྷོགས་པའོ། །འབྲིག་པའོ། །སྐྱེས་
པ་དང་བྱུང་མེད་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་སུམ་དུ་བརྟག་པས་འདུག་ནའོ། །ཞེས་དང་། དབེན་པར་བརྟག་
པས་འབྱེང་པའོ། །སྐྱབས་ཡོད་པར་རོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། རིམ་བཞིན་བྱིམ་པ་ཕོ་མོ་ཉལ་པོ་བྱེད་པར་
བཞུགས་པའམ། ལྷོགས་པའི་ནང་ན་དག་སྟོང་འདུག་པའི་དང་། དེ་ན་དག་སྟོང་འབྱེང་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བའོ། །གཅེར་བྱ་བ་ལ་ཟས་སྦྱིན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ཐོ་ཡང་རུང་མོ་ཡང་རུང་བ་ལའོ། །ཉེ་དུ་དང་རབ་དུ་བྱུང་
བ་ལ་ལྷོས་པ་དང་། ཉན་པ་མ་གཏོགས་སོ། །རྟགས་འདི་དང་རབ་དུ་བྱུང་བ་འདི་མེད་པ་གཅེར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
ནས། རང་གིས་སྦྱིན་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གིས་ཉེ་དུ་སོགས་དམིགས་བསལ་མ་
གཏོགས་པ་ཆོས་འདི་བའི་རྟགས་དང་མི་ལྡན་པའི་གཅེར་བྱ་བ་ཕོ་མོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཟ་བ་དང་བཅའ་བ་རུང་
བ་དག་རང་གིས་སྦྱིན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །དམག་ལ་བཟུང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། གཡུལ་ལ་མངོན་པར་
དགའ་བའི་དམག་ལ་བཟུང་བའི་དོན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། འཕགས་པའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་མཐའ་ལས་འདས་ཉེ་
མཐོང་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་བཀུག་པ་དང་། འཛིགས་པའི་དབང་གིས་མ་
ཡིན་པར།

༼ ༣༩༠ ༽

དག་སྒྲོང་གིས་དག་འདུན་གྱི་མཚམས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ལས་འདས་ཏེ་དམག་གི་ཚོགས་ལ་བལྟ་བའི་བཅས་པའི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བའོ། །དམག་གི་ནང་ན་གནས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དེ་དག་མེད་པར་དེར་ཉིན་མཚན་གཉིས་ལས་ལྷག་
པར་འདུག་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མེད་བཞིན་དུ་དག་སྒྲོང་གིས་དམག་གི་
ནང་དུ་ཞག་གཉིས་ལས་ལྷག་པར་འདུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བཤམས་པ་དགྲུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི།
དབྱུང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རེག་པ་དང་བཤམས་པ་དགྲུག་པ་དང་། བལྟ་
བའི་བྱིར་འཕགས་ཤིང་ཉེ་འཁོར་གྱི་མཐའ་ལས་འདས་ཏེ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་
བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་དམག་གི་ནང་དུ་བྱིན་ཏེ་གོ་ཆ་དང་དབྱུང་གི་ཚོགས་བལྟ་ཞིང་གོ་བཤམས་པ་
རྣམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་དགྲུག་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་པར་བཟས་
པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། རྟོག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་དག་སྒྲོང་པ་རོལ་ལ་ལྷུས་སམ། དེས་འཕངས་པའམ། དེ་
དང་འགྲེལ་བ་དག་གང་ཡང་རུང་བ་མཐའ་ན་རྟེན་པའི་མཐེ་བོའམ་ཡུངས་ཀར་རམ་རྩ་དག་གིས་བརྟེན་
ནའོ། །ཞེས་དང་། བརྟེན་པར་ཟས་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་ཡུལ་དག་སྒྲོང་གཞན་ལ་
གཞོད་

༼ ༣༩༡ ༽

བའི་བསམ་བས་ལུས་སམ་ལག་བའམ་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་བས་བརྟེན་བའི་དང་། དེ་དག་གིས་བརྟེན་བར་
བརྟེན་བའི་བཅས་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གནས་ངན་ལེན་བཅས་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བས་བར་འགྱུར་བ་དང་།
དག་འདུན་ལྷག་མ་དག་བཅས་ནའོ། །ཞེས་དང་། ཉིན་མཚན་གྱི་མཐར་ཐོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་
སྟོང་གིས་གོགས་དག་སྟོང་གཞན་པམ་བ་དང་། དག་འདུན་ལྷག་མ་གང་རུང་གི་ལྷུང་བས་གོས་བར་ཤེས་བཞིན་
དུ་དགོས་བྱེད་བྱེད་བར་ཅན་མེད་བར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གསང་བའི་བཅས་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ལྷུང་བ་གཞན་
བྱུང་བ་གསང་ན་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ། །བཅུ་ཚན་བྱུག་པ་ནི། བདེ་དང་མེ་དང་འདུན་བ་དང་། །བསྟན་བར་མ་
རྟོགས་ཚེས་དང་སྟེ། །དག་ཚུལ་ཁ་དོག་བསྟུར་བ་དང་། །རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆ་བའི་དུས། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་
བཅུ་ལས། དང་པོ་ཟན་གཅོད་དུ་འདུག་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ནད་ཀྱི་གཉེན་པོ་འོན་ཉིད་མ་གཏོགས་བར་ཆེད་དུ་
བསམ་སྟེ། སྦྱིན་པ་པོ་བྱིས་བའི་ཟན་གཅོད་དུ་བཅུག་ནའོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གིས་གོགས་
དག་སྟོང་གཞན་ལ་གཞོད་བའི་བསམ་བས་དེའི་དུས་རུང་གི་ཟས་གཅོད་བར་བྱེད་བའི་བཅས་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །མེ་ལ་རེག་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། སེང་གི་ལ་རེག་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བ་ནས་རྩེ་བ་ཉིད་ནའོ། །ཞེས་དང་།

༼ ༣༩༽

དུས་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པའི་དགེ་སློང་ན་བའི་དབང་ཉིད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རེག་ནའོ། །རང་ངམ་བསྐྱོ་
བས་སོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། ཚེས་ལྷན་གྱི་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་དགེ་སློང་གིས་མེ་ལ་རེག་ཅིང་
གོད་བག་གི་ཅེ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །དགོན་
མཆོག་གསུམ་དང་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་བྱ་བ་དང་། རང་གི་ལྷུང་བཟེད་དང་། ཚེས་གོས་གྱི་ལས་བྱ་
བའི་དུས་དང་། དགེ་སློང་ནད་པའི་དོན་དུ་མེ་ལ་རེག་པ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །བདུན་པ་སྤྱིར་བསྐྱར་གྱི་ལྷུང་བྱེད་
ནི། དགེ་སློང་གི་དོན་གྱི་ཆེད་གྱི་ལས་བྱས་པ་ལ་འདུན་པ་ལྷུང་བ་སྤྱིར་བསྐྱར་བའི་སྤྱིར་སྤྱོད་ནའོ། །ཞེས་པས་
བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་དང་པོར་དགེ་འདུན་ལ་ལས་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་འདུན་པ་ལྷུང་བ་རྗེས་སུ་
སྤྱིར་འདུན་པ་སྤྱིར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བསྟན་པར་མ་རྒྱུགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་
བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བསྟན་པར་མ་རྒྱུགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་གཅིག་ཏུ་མཆོན་མོ་གསུམ་པ་ལ་ཉལ་
ནའོ། །མཐར་ཐོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། ན་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་ཆེད་བྱེད་པར་ཅན་མེད་བཞིན་དུ་
དགེ་སློང་གིས་བསྟན་པར་མ་རྒྱུགས་པ་དང་མཆོམས་ཚུང་གི་གནས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་གཉིས་ལས་ལྷག་པར་ཉལ་
བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་

༼ ༣༤༣ ༽

བཏོ། །སྤྲིག་ལྟ་མི་གཏོང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། མདོ་ལས་ཆོས་དང་། ཞེས་དང་། འདིར། རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་བསྟེན་ཀྱང་བར་དུ་གཙོད་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་བདག་གིས་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འདུག་པའི་
ཆོག་མི་གཏོང་བ་ལའོ། །དེ་ལ་གསོལ་བས་སྦྱད་པ་ཉིད་བྱས་ཏེ་དེའི་འོག་ཏུའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་
སྟོང་གང་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སྤྲིག་ལྟ་སྦྱེས་པ་ལ་དག་འདུན་གྱི་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཀྱེན་
ལས་སྟོན་པའི་མཐའ་ལ་མི་གཏོང་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཏོ། །སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོགས་པའི་ལྷུང་བྱེད་
ནི། མདོ་ལས། སྦྱ་དང་། ཞེས་དང་། འདིར་ཤེས་གཙོའོ། །དེ་སྐད་སྦྱ་བས་སྤངས་པ་བྱིར་བཅོས་པ་ཉིད་མ་བྱས་
པའི་དག་སྟོང་ལའོ། །ལུང་འབོག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། གནས་སུ་ལྟན་ཅིག་ཉལ་ནའོ། །མཐར་ཐོ། །མཆན་མོའི་
འོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གང་དག་འདུན་གྱི་གནས་ནས་སྤང་བའི་དག་སྟོང་དང་སྟོད་ལམ་
མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང་མཆན་གང་གཅིག་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉལ་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཏོ། །གནས་ནས་སྤང་བ་
དེ་ན་བའི་སྐབས་དང་སྤྲིག་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་ཆེད་དུ་ལུང་འབོག་པ་སོགས་དང་། སྟོད་ལམ་མཐུན་

༼ ༣༩༩ ༽

བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོང་བ་མེད་དོ། །དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྟོང་བྱེད་ནི། ཚིག་དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་མི་
གཏོང་ན་དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པ་བྱའོ། །ཞེས་པས་དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པ་ཙམ་བསྟན། དེ་སྐྱེད་པའི་ལྟོང་བྱེད་ནི།
སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པའི་ལྟོང་བྱེད་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་གནས་དབྱུང་ཕོག་པ་པོ་དགེ་སྤོང་དང་དགེ་ཚུལ་
གྱི་བྱེད་པར་མ་གཏོགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་སྐྱར་ཆོག་པར་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དོ་ཤོ་ནི། དགེ་འདུན་
གྱི་གནས་ནས་སྐྱེད་པའི་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སྤོང་རང་བཞེན་དུ་གནས་པ་གང་ལྟན་ཅིག་གནས་ཏེ་སྤྱོད་ལམ་
མཐུན་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གོས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་གྱོན་པའི་ལྟོང་བྱེད་ནི། སྤོན་པོ་ལམ།
དམར་པོ་ལམ། དུར་སྤྱིག་གིས་ཁ་མ་སྐྱར་བར་རང་གི་གོས་ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱོད་ནའོ། །ཞེས་
པས་བསྟན། དོ་ཤོ་ནི། རུང་བའི་ཆོན་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་གོས་གཞན་གྱི་གཡོགས་མེད་
པར་དགེ་སྤོང་གིས་ལུས་ལ་གྱོན་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ཆོན་ཆེན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གིས་
ཁ་བསྐྱར་བ་ནི་གྱོན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། ལུང་ལས། དགེ་སྤོང་དག་ཁ་དོག་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པོ་ལི་ཁྲི་དང་།
མཐིང་ཤིང་དང་། རྒྱ་སྐྱགས་དང་། མཆའ་དང་། གུར་གུམ་དང་། བཙོད་དང་། མ་ཤིང་ཅི་དང་། ལེབ་གན་ཅི་སྟེ་
བརྒྱད་མ་གཏོགས་པ་

༼ ༣༩༥ ༽

དུར་སྤྱིག་གཞན་ལག་ལེག་གིས་ཁ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩར་ཡང་། ཁ་དོག་ཆེན་པོར་ཁ་སྐྱར་
བའི་གོས་བསྟན་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་
མིན་པ་དང་། དེར་སྒྲོས་པ་ལ་རེག་གམ་རེག་ཏུ་བཅུག་ན་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གཡུལ་དུ་གཅད་པའི་མཆོན་
ཆ་དང་། རོལ་མོར་བཅས་པའི་ལག་ཆའོ། །དགོས་པའི་ཕྱིར་རུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་པས་
བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སྒྲོང་གིས་རང་གི་མ་ཡིན་པའི་ནོར་བུ་ལ་སོགས་པ་མིག་ཕྱག་པ་རིན་པོ་ཆེར་རུང་པ་
དང་། མིག་མ་ཕྱག་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེར་སྒྲོས་པ་ལྷུག་མ་སོགས་དང་། མཆོན་ཆ་དང་། རོལ་ཆ་ཡན་ལག་མ་
ཉམས་པ་ལ་ཆགས་ཞེན་གྱིས་རེག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །མིག་མ་ཕྱག་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རིན་
པོ་ཆེར་སྒྲོས་པ་ལྷུག་མ་དང་། ཟངས་སོགས་དང་། །མཆོན་ཆ་དང་། རོལ་ཆ་ཉམས་པ་རྣམས་ལ་རེག་པ་ལ་ཉེས་
བྱས་འབྱུང་སྟེ། གྱུར་པ་མིན་པ་ནི་ཉེས་བྱས་ཀྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཕྱིར་རེག་པ་
སོགས་ལ་ནི་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །ཁྱུས་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། གཞན་གྱི་དུས་སུ་ཁྱུས་གྱི་ཉིན་མོ་མ་ཡིན་པ་ཞག་
བཅོ་ལྔའི་མདུན་རོལ་དུ་ཁྱུས་བྱེད་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། ཆ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་བ་བྱེད་དང་གསུམ་ལས་
ཆེ་བ་

༼ ༣༩༩ ༽

གཞན་གྱི་དུས་སུ་དག་སྒྲིབ་གིས་ཞབ་བཙུ་བཙུ་ནས་སྒྲིབ་པ་གནང་བ་ལས་དེའི་སྤྱོད་པ་དུ་སྒྲིབ་བྱེད་
པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ཆོག་ལེར། གཞན་ཡང་ཆ་བའི་དུས་ཞེས་པ། །ཆོ་བ་བྱེད་དང་གསུམ་
དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དུས་ནི། སྒོན་ཆོ་བའི་ཡར་ཆེས་གཅིག་ནས་མགོ་བཟུང་བའི་ཆོ་བ་བྱེད་དང་། ཅུ་སྟོད་
ཀྱི་ཆོ་བ་སྟེ་གསོས་ཀའི་ཆོ་བ་བྱེད་དང་གཉིས། དེའི་སྟེང་དུ་དབྱར་ཆོ་བ་བཞེན་གྱི་ཆོ་བ་བསྐྱེད་པས་ཆོ་བ་བྱེད་
དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩལ། སོས་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་བ་ལྷག་མ་བྱེད་དང་གཉིས་དང་། དབྱར་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་
ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཆ་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་བ་གསུམ་
གསུངས་པ་ནི་མ་བརྟགས་པར་བཤད་དོ། །བཙུ་ཆོན་བདུན་པ་ནི། དུད་འགྲོ་འགྲོད་པ་སེར་མོ་དང་། །ཅེ་དང་ལྷན་
ཅིག་དངངས་བྱེད་དང་། །སྟེད་དང་གདེངས་མེད་གཞི་མེད་དང་། །སྟེས་པ་མེད་པར་ལམ་འགྲོ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བཙུ་ལས། དང་པོ་དུད་འགྲོ་བསོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། གསོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་ལ་
བསྐྱེད་ནའོ། །གཞི་དེ་དེའི་ཆེ་ལམ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཤིན་འོ། །ཞེས་པས་བསྐྱེད། རོ་བོ་ནི། གསོད་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱེད་ཏེ། དག་སྒྲིབ་གིས་དུད་འགྲོའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྟོག་བཅད་པའི་བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །དུད་འགྲོ་ནི་འགྲོ་བ་

༼ ༣༩༽

ཐ་ཆད་ཡིན་པས་དེ་བསད་པ་ལ་ལྷུང་བྱེད་ཅམ་དང་། ལྷ་ནི་བདེ་འགོ་ཡིན་ཡང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
མ་ཡིན་པས་དེ་བསད་པ་ལ་སྒྲིམ་སོ་དང་། མི་ནི་སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ལ་སྐྱེ་བའི་
རྟེན་དུ་རུང་བས་དེ་བསད་པ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་རིགས་པར་འོད་ལྡན་ལས་བཤད་དོ། །འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྷུང་
བྱེད་ནི། ཁྱོད་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་པམ་པར་འབྱུང་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་སྒྲོང་
མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་ནའོ། །དག་སྒྲོང་ལའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་དག་
སྒྲོང་གཞན་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །འདི་ནི་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་ཡན་ལག་དུ་
མི་དགོས་ཏེ། འགྱོད་པ་མ་སྐྱེས་ན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ག་ག་ཆོལ་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དག་
སྒྲོང་ལ་སོར་མོའམ་ཁུ་ཚུར་རམ་ཞེས་པ་ནས་ག་ག་ཆོལ་བྱེད་པས་རིག་ནའོ། །གྱི་གཡའ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
གྱིས་སོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་དག་སྒྲོང་གཞན་ལ་གྱི་གཡའ་བར་བྱ་བའི་བསམ་པས་
གཡའ་དགོག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ཚུ་ལ་རྩེ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ཚུའི་ཡུལ་ལ་རྩེ་བ་རྗེས་སུ་སྐྱབ་
ནའོ། །ཞེས་

༼ ༣༩༩ ༽

བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གིས་ཤོད་བག་གི་བསམ་བས་ཚུ་ལ་ཅེད་མོ་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །བྱད་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟང་བྱེད་ནི། བྱད་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་གཅིག་ཏུ་གཉིད་ལོག་
ནའོ། །མཚན་མོའི་མཐར་རོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གིས་མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་བྱད་མེད་དང་
ལྟན་ཅིག་ཉིད་ལོག་ཅིང་མཚན་མོའི་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་རྫོགས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །མཚན་མོའི་
མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་སྒྲ་རོལ་ཙམ་ཡིན་ན། ཉེས་བྱས་སྦྱེད་དོ། །དངངས་པར་བྱེད་པའི་ལྟང་བྱེད་ནི། དངངས་པར་
འདོད་བས་འཇིགས་པའི་རྒྱ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ཞེས་བ་ནས། འཇིགས་བ་མ་སྦྱིས་ཀྱང་རོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་
བོ་ནི། དག་སྟོང་གིས་ཡུལ་དག་སྟོང་གཞན་ལ་མཐོ་འཆམས་པའི་བསམ་བས་འཇིགས་བ། སྟོན་པའི་བཅས་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །སྦྱེད་པའི་ལྟང་བྱེད་ནི། རབ་ཏུ་བྱང་བ་འདི་བར་དབང་བའི་ལྟང་བཟེད་དང་། ཆོས་གོས་
དང་། བ་བ་དང་། བོར་བྱ་དང་། སྐར་གས་ལ་སོགས་བ་དག་སྟོང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྦྱེད་དམ་སྦྱེད་དུ་བཅུག་
ནའོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གིས་ཡུལ་དག་སྟོང་གཞན་གྱི་ཆོས་གོས་དང་། ལྟང་བཟེད་ལ་
སོགས་བ་མཐོ་འཆམས་པའི་བསམ་བས་སྦྱེད་དམ་སྦྱེད་དུ་བཅུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་

༼ ༣༩༩ ༽

བཏོ། །བྱིན་པས་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དག་སྟོང་ལ་གོས་བསྐྱང་བ་མེད་པར་སྦྱིན་པ་དེས་གནང་བ་མེད་
པར་སྦྱོང་ནའོ། །གལ་ཏེ་གཞི་དེས་དགའ་བར་མི་འགྱུར་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གིས་རང་
དང་རྩལ་མི་ཅིག་པའི་དག་སྟོང་གཞན་གྱི་གོས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གདེང་མེད་བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱད་པས།
དག་སྟོང་གཞན་དེ་མི་དགའ་བར་གྱུར་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཏོ། །མི་དགའ་བ་མི་སྦྱིན་ལྷུང་བ་མེད་
དོ། །བཀྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བཀྱར་བ་འདེབས་པར་འདོད་པས་དག་སྟོང་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འདུ་
ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་དག་འདུན་ལྷག་མས་བཀྱར་བ་བརྗོད་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དུལ་དག་སྟོང་རྣམ་
པར་དག་པ་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་མེད་བཞིན་དུ་དག་སྟོང་གཞན་གྱིས་ལྷག་མས་བཀྱར་བ་
འདེབས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཏོ། །འདི་ནི་བརྟུན་གྱི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འགོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། འདོད་པས་ལམ་དུ་འགོ་ནའོ། །རྒྱང་གྲགས་
རེ་རེའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྟོང་གིས་འཛིགས་ཉེན་སེལ་བ་དང་། ལམ་མ་ལོར་བར་སྦྱིན་པ་
སོགས་གྱི་དགོས་བྱེད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱང་གྲགས་ལས་ལྷག་པར་ལམ་དུ་འགོ་བའི་
བཅས་

༼ ༣༠༠ ༽

པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བཙུ་ཚན་བརྒྱད་པ་ནི། རྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་དང་། །རྒྱ་དང་མགོན་དང་བསྐྱབ་པ་
དང་། །འཐབ་དང་མི་སྤྱི་འགོ་བ་དང་། །མི་གྲུས་ཆང་འཐུང་དུས་མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཙུ་ལས།
དང་པོ་རྒྱ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལས་དུ་འགོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། གྲོང་འཛུམས་པར་བྱེད་པའི་ཚོམ་རྒྱན་པ་དག་གམ།
ཤོ་གམ་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚོང་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འགོ་བའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགོས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་མེད་བཞིན་དུ་དགོ་སྒྲོང་གང་རྒྱན་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུང་གཤམ་ལས་ལྷག་པར་འགོ་བའི་བཅས་པའི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །འདིས་ནི་ཤོ་གམ་མ་བཅས་བ་རྒྱན་མར་བསྟན་ནོ། །ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་
པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་ཉིད་ལའོ། །མཁན་པོ་ཉིད་གྱིས་སོ། །བསྟེན་
པར་རྫོགས་པར་བྱས་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། སྤྱིས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པའི་སྤྱི་བྱ་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་མཁན་པོ་བྱས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སོགས་ལས་གལ་ན་གནས་པ་གཞན་
རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་འབྱུང་ངོ། །ས་རྒྱ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བརྒྱ་འཕྲུལ་པ་ལའོ། །སའི་སའི་ཞེས་པས་
བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་མེད་བཞིན་དུ་དགོ་སྒྲོང་གིས་སྤྱི་ཞིང་ཐས་པའི་ས་རང་གིས་སམ་
གཞན་བརྒྱུད་བཙུག་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་

༼ ༣༠༡ ༽

ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ན་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མགོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་རིང་
དུ་འདུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ལྷ་བ་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འོག་དུ་བཤམ་བ་ཐོས་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་
བོ་ནི། སྦྱིན་བདག་གིས་དགེ་སྦྱོང་ལྷ་བ་བཞིར་མགོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་བཞི་བ་རྫོགས་ནས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་
བཤམ་པའི་ཐས་ལ་འོངས་སྦྱོང་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །བསྐྱབ་བ་ལ་ཉེ་བར་འཛོག་བ་སྦྱོང་པའི་ལྷུང་
བྱེད་ནི། བསྐྱོ་བ་ན་མི་སྦྱོབ་པའོ། །རྒྱའི་དངོས་པོ་དེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་སྦྱོགས་པར་བྱེད་པའི་
ཆིག་བརྗོད་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སྦྱོང་གིས་སྦྱོན་པས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་བ་ལ་སྦྱོབ་པའི་
ཐབས་བརྗོད་པ་ན། དགེ་སྦྱོང་གཞན་གྱིས་ཚུར་ལ་ཆིག་ངན་བརྗོད་ཅིང་མི་ཉན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །ཉན་ན་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དགེ་སྦྱོང་དག་ཚོ་ད་པར་གྱུར་པ་དགེ་སྦྱོང་དག་དང་གྲོས་བྱེད་པ་ན་མཉན་
པའི་ཕྱིར་ན་བ་གཏོད་ན་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་དོན་ལ་ནི་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སྦྱོང་དག་
ཚོ་ད་པར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་གྲོས་བྱེད་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གཞན་གྱིས་པག་ཉན་བྱས་པས་ཆིག་ཐོས་ཤིང་དོན་གོ་
བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ཆིག་ཐོས་ཀྱང་དོན་མ་གོ་བ་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་བཞག་གོ། །མི་སྦྱོ་བར་འགོ་བའི་
ལྷུང་བྱེད་ནི། །

༼ ༣༠༣ ༽

གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་འདུས་པ་དག་སྒོང་ལ་མ་སྒྲིས་པར་འགོ་ནའོ། །ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་ལས་འདས་
ན་དངོས་གཞིའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒོང་གང་ལས་གྲུལ་དུ་དང་པོ་འདུས་ནས། སྤེས་ལས་མ་
བྱས་གོང་དུ་འདུན་པ་མ་ཕུལ་བར་ལས་ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་ལས་འདས་ནས་སྤེན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །མ་གུས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲོ་བའི་དོན་ལ་མ་གུས་པར་རོ། །ཆོས་དང་ལྡན་པར་
བཤད་གྱིས་སྤྱང་བ་མེད་པར་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འགལ་བར་བྱེད་པ་ལའོ། །དག་སྒོང་གི་དག་འདུན་ལ་ནི་དངོས་
གཞིའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒོང་གང་དག་འདུན་གྱི་བཅས་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་མ་གུས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འགལ་བར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །མཁན་སོ་དང་སྒོ་བ་དཔོན་སོགས་གང་ཟག་
གིས་བསྒྲོ་བ་ལས་འགལ་བ་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་བཞག་གོ། །སྤྱོད་འགྱུར་འཕྱང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། སྤྱོད་པར་འགྱུར་
བ་ཕྱང་ནའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒོང་གིས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་མགུལ་དུ་མེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བའོ། །མི་ན་བས་འཁྱར་བར་སྟེལ་བ་དང་། ལུས་ལ་སྤྱད་པ་ནི་ཉེས་བྱས་དང་། ཉན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་
ནི་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །དུས་མ་ཡིན་པར་གོང་དུ་འཇུག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ཤེས་གཙོའོ། །དུས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ལའོ། །དག་

༼ ༣༠༣ ༽

སྒྲོང་འཁོད་པ་ལ་མ་སྤྲས་པའོ། རྒྱུག་པའོ། ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་རང་སྒྲིང་གི་ཉི་
མ་བྱེད་ཡོལ་ནས་དེར་ཤེས་བཞིན་དུ་དག་སྒྲོང་དེར་གནས་པ་ལ་མ་སྤྲས་པར་གྲོང་དུ་འགོ་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བའོ། ཆོམ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་འཇིགས་པའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་བྱི་འོ་སོགས་དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་བྱིན་པ་དང་རྩ་
འབྲུལ་ཐོབ་པས་བྱིན་པ་ལ་ལྟར་བ་མེད་དོ། བཅུ་ཆོན་དགུ་པ་ནི། བས་བཅས་སྤྱུ་རེད་ད་འདོད་དང་། ཁབ་རལ་
དང་ནི་ཁྲི་རྒྱུ་དང་། གདལ་དང་འདིང་དང་གཡན་པ་དང་། རས་ཆེན་བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བཅུ་ལས། དང་པོ་གྲོང་གཞན་དུ་འགོ་བའི་ལྟར་བྱེད་ནི། དུས་མ་ཡིན་པར་བྱིན་པའི་པ་ལ་
སོགས་པར་འགོ་བ་ལའོ། ཞེས་པ་ནས། གསུམ་པ་ལ་སོགས་པར་རྒྱ་བ་ལའོ། ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི།
གྲུང་ཆོགས་ཡོལ་བའི་དུས་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་དུས་སྤྱུ་དག་སྒྲོང་བྱིན་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྒྱ་
བའི་དབང་གིས་བྱིན་བདག་གིས་དག་འདུན་གྱི་ཆོགས་ལ་གདུགས་ཆོད་སོགས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་དུས་ཐོག་
ཏུ་བྱེད་པ་ལ་གཞོད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། རྒྱལ་པོའི་པོ་བླ་དུ་བྱུ་མོ་འགོ་བའི་ལྟར་བྱེད་ནི། ཤེས་
གཞོའོ། རྣམ་མ་ལངས་པ་ཉིད་ལའོ། ཞེས་པ་ནས། བཅུན་མོའི་འཁོར་འདུག་པའི་གནས་དང་འབྲེལ་

༼ ༣༠༩ ༽

བ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་གོང་ཁྱེར་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲལོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི།
དགེ་སློང་གིས་མཚན་མོའི་དུས་སུ་དེར་ཤེས་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་སོགས་སུ་རྒྱ་ཞིང་ནམ་མ་ལངས་ཀྱི་
བར་དུ་བསྐྱད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་བཅུན་མོ་སོགས་འདུལ་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་ན་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །ཉིན་མོའི་འགོ་སྐྱ་རེང་དང་པོ་ནས་འཛིན་ཀྱང་ནམ་ལངས་བ་ནི། སྐྱ་རེང་ཐ་མ་ཤར་བ་ལ་
འཛིག་ཤི། འདིར་ནི་སྐྱ་རེང་ཐ་མ་ཤར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤོ་སོགས་ཕོ་བྲང་དུ་བྱིན་
ནས་ཀྱབ་མོ་དེར་བསྐྱད་པ་ལ་ཡང་ལྷུང་བྱེད་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་བྱེད་དུ་གསོད་པའི་ལྷུང་
བྱེད་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་ཆེ་དེ་ལན་གཉིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་ཡིད་ཚོངས་པ་མ་ཡིན་
བས་འདི་ལ་ཆོས་འདི་ཡོད་པར་བདག་གིས་གཞོད་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལའོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི།
གསོ་སྤྱོད་གིས་དུས་སུ་དགེ་སློང་གིས་འདུལ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་དུ་གསོད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བའོ། །ཁབ་རལ་འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བ་སོ་དང་རུས་པ་དང་། རྩའི་ཁབ་རལ་བྱེད་དམ། བྱེད་དུ་བཅུག་
པའོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། བྱིམ་པ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགེ་སློང་གིས་བ་སོ་དང་། རུས་པ་དང་། རྩ་ལ་
སོགས་པ་སྤངས་ནས་ཁབ་རལ་རང་གིས་སམ། གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །ཁྱི་རྒྱུང་

༼ ༣༠༥ ༽

འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ཚད་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་དམ། བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལའོ། །ཞེས་དང་དེའི་ཚད་ནི་བྱ་གར་
གཞུག་པའི་ཕྱོགས་མ་གཉིགས་པར་སྤྲུག་ངོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་ཁྱིཾ་སྤྲུག་
ལས་ལྷག་པར་བྱས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །སོར་གཅིག་གིས་ལྷག་ན་ལྷུང་བ་འདི་འབྱུང་ངོ། །ཤིང་
བལ་གྱི་གོས་པར་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། བཟུང་དང་ཞེས་དང་། འདིར་ཤིང་བལ་གྱི་གོས་པར་བྱས་པ་
ལའོ། །རང་རམ་བསྐྱོས་པས་སོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྱིཾ་ལ་
ཤིང་བལ་བཟུང་ནས་དེར་ཉལ་བའི་དགེ་སློང་ལ་གོས་པར་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །འདིར་བ་ཚད་
ལྷག་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། འདིར་བའི་ལོ། །འདིའི་ཚད་ནི་སྤྱི་དུ་སྤྲུག་སུམ་མོ། །ཞེས་པ་ནས། འདིའི་ཞེངས་དུ་
ནི་སྤྲུག་བྱེད་དང་དོ་དང་སོར་བྱུག་གོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དགེ་སློང་གིས་འདིར་བ་སྤྱི་དུ་སྤྲུག་སུམ་དང་
ཞེང་དུ་སྤྲུག་དོ་སོར་བྱུག་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གཡན་པ་དག་པ་ཚད་ལྷག་བྱེད་
པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དེའི་ཚད་སྤྱི་དུ་སྤྲུག་དང་ཞེང་དུ་སྤྲུག་སུམ་ཡིན་པ་ལས། དགེ་སློང་གིས་དེའི་ཚད་དེ་ལས་
ལྷག་པར་བྱས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཚད་ལྷག་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། རས་ཆེན་
གྱི་ཚད་སྤྱི་དུ་སྤྲུག་དགྲ། ཞེང་དུ་སྤྲུག་སུམ་དང་སོར་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པ་

༼ ༣༠༦ ༽

ལས་དག་སྒྲོང་གིས་དེའི་ཚད་དེ་ལས་ལྷག་པར་བྱས་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །འདིར་བ་ཚད་ལྷག་
སོགས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་གོང་དུ་གཉིས་པའི་འོག་མ་གསུམ་པོ་དག་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་བལ་བཤལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་འོག་མ་འདིར་བ་སོགས་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པའི་
དོན་ནི། བཤའ་མ་ཐག་པར་ཚད་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་དམ། བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་དེ་འདིར་བ་སོགས་
གསུམ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་བསྟན་ནོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚས་གོས་ཀྱི་ཚད་ལས་སྦྱར་བའི་ལྗང་བྱེད་ནི།
སྟོན་པ་རང་གི་ཁྱུ་ལྔ་དང་། གསུམ་པའི་ཚས་གོས་སོ། །དེའི་ལུས་ཅམ་མེད་པར་དེའི་ཚད་དམ་ལྷག་པའི་ཚས་
གོས་བྱེད་དམ། བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོ་བོ་ནི། དག་སྒྲོང་གང་སྟོན་པའི་སྦྱ་ཚད་དང་མི་
ལྷན་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་ཚས་གོས་ཀྱི་ཚད་དམ་དེ་ལས་ལྷག་པ་བྱེད་དམ། བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བའོ། །འདིར་བ་ཚད་ལྷག་སོགས་གསུམ་ལ་བཤ་ཆེན་གྱིས། གསུམ་པོ་བའི་གོས་ལྷག་པོ་བྱིན་གྱིས་
རྒྱུ་བས་པའི་སྐབས་འདིར་བྱིན་རྒྱུ་བས་ཆགས་ན་ནི་འཆང་སྤང་གི་དགག་བྱ་ཁེགས་ལ། མ་ཆགས་ན་ཞག་བཅུ་
ན་དེའི་ཉེས་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱིན་རྒྱུ་བས་ཆགས་མི་ཆགས་ཀྱི་དོགས་པ་སྒྲོང་བར་མཛད་ཀྱང་། བྱིན་རྒྱུ་བས་
ཆགས་ཏེ། འདིར་བ་ཚད་ལྷག་སོགས་གསུམ་པོ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཚས་གོས་ཚད་ལྷག་

༼ ༣༠༧ ༽

སྟོན་པའི་ཚེས་གོས་ཀྱི་ཚད་དམ། ལྷག་པ་ལ་ཡང་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བཅང་བར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚེས་གོས་སམ། བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་ཚེས་གོས་ལས་ལྷག་པ་དེའོ། །བཅང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་དང་འགྲེལ་བས་སམ། གཞན་ཡང་
རུང་སྟེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་ནས་སམ། རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་སམ། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པར་ཡང་བཅང་
བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །སྟོན་པའི་ཚེས་གོས་ཀྱི་ཚད་ལ་ནི་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱི་ཚེས་གོས་རབ་
ཚད་གསུམ་འགྱུར་ཡོད་པར་བཤད་ལ། སྟོན་པའི་སྐྱེ་དང་ཚད་མཉམ་ན་སྟོན་པའི་ཚེས་གོས་ཀྱི་ཚད་བཞིན་བྱས་
པས་ཡོད་པ་དམིགས་བསལ་ལོ། །ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ནི། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དངོས་སོ་སྤང་དུ་མེད་
ཅིང་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་བཤགས་པར་བྱ་བ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱལ་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོར། ལྷུང་བ་བཤགས་པའི་ཆེ་ཁབ་རལ་མ་བཅག་ན་བཤགས་པ་མི་ཆགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱི་
རྐང་འཚོས་པ་དང་། འདིང་བ་དང་། གཡན་པ་དགབ་པ་དང་། །དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ཚད་ལས་ལྷག་པ་རྣམས་ལ་
ལྷག་པའི་ཆ་མ་བཅང་པར་བཤགས་པ་མི་ཆགས་ལ། ཤིང་བལ་གྱི་གོས་པར་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཤིང་བལ་མ་
བསྐྱས་པར་བཤགས་པ་མི་ཆགས་ལ། བཤགས་ཡུལ་

༼ ༣༠༩ ༽

གྲིས་ཀྱང་ཁབ་རལ་བཅག་གམ། འདིང་བ་སོགས་ཀྱི་ཆད་ལྷག་པ་བཅད་དམ། ཤིང་བལ་བསྐྱས་སམ། ཞེས་མ་
བྲིས་པར་བཤགས་པ་ཡིན་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཁབ་རལ་སོགས་ཀྱི་ལྷང་བྱེད་རྣམས་
སྤང་ལྷང་དུ་ཐལ་བའི་དོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དངོས་སོ་སྤང་དུ་མེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་
བ་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་སྤངས་པ་ཞག་གིས་ཆོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་
ཤིང་ཁབ་རལ་ཙག་པ་སོགས་དེ་དག་ལ་ལུང་ཁུངས་ཡོད་ན་འཐད་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ལྷང་བྱེད་
འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུ་ལས། མ་བསྐྱོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ཆོན་གཅིག་ཡང་ཡང་བ་བ་དང་། དབྱར་གྱི་གོས་
རས་ཆེན་ལས་གྱུར་པའི་ལྷང་བ་རྣམས་དགེ་སྟོང་མའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པས། བཅུ་གཉིས་སོ་འདིའི་སྟེང་དུ་སྤར་
བཤད་པའི་སྟོམ་ཆོག་གིས་བསྐྱས་པའི་སྟོང་བ་དང་། ཟས་སོད་པ་སྟོང་བ་དང་། དཔེན་པ་གཉིས་དང་། ཉི་ཤུ་མ་
ལོན་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིར་མ་སྤང་བར་སྟོང་བ་དང་བཅས་པས་བཙུ་བ་བྱེད་ནི་དགེ་སྟོང་
པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷང་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་མ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་དགེ་སྟོང་པ་མ་ཐུན་མོང་པའི་ལྷང་
བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །དགེ་སྟོང་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་ལ་བཅུ་ཆོན་བཅུ་དང་། བརྒྱད་
ཆོན་གཅིག་སྟེ། བརྒྱ་དང་བརྒྱད་

༼ ༣༠༩ ༽

དུ་ཡོད་པ་ལས། རིམ་བཞིན་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་ན་དགེ་སློང་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལོན་
པར་གཞན་རབ་ཏུ་འབྱིན་པ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མཁན་མོ་བྱེད་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི། མ་
ལོན་པས་ཉི་བར་འཛོག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། དགེ་སློང་མ་གང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ཀྱང་འཁོར་དང་འཁོར་མང་
འཛོག་མི་རུས་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་གྱི་གནང་བ་མ་ཐོབ་བཞིན་དུ་འཁོར་དང་འཁོར་མང་པོ་སློང་བ་ནི་རིམ་
བཞིན་འཁོར་འཛོག་པའི་དང་། འཁོར་མང་འཛོག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན། བྱིམ་སོ་བཟུང་བ་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལོན་
པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། བྱིམ་སོ་མ་བཟུང་བ་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་མཁན་མོ་བྱས་
པ་ནི་རིམ་བཞིན་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལོན་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་བྱེད་པའི་དང་། ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་
པའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་མཁན་མོ་ཉིད་གྱི་བྱིམ་སོ་བཟུང་བ་དང་། བྱིམ་སོ་མ་བཟུང་བ་དགེ་སློབ་མའི་
བསྐྱབ་པ་མ་སྦྱིན་པ་གཉིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོགས་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་སུ་
འཛོག་དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་དུ་ཟེན་ཀྱང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་པ་ལོ་གཉིས་མ་ལོན་པར་བསྟེན་རྫོགས་
བྱེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལོ་གཉིས་ལོན་པ་མཁན་མོས་བསྟེན་རྫོགས་མི་བྱེད་པ་ནི་རིམ་བཞིན་
བསྐྱབ་པ་ལ་མ་བསྐྱབ་པ་བསྟེན་རྫོགས་བྱེད་པའི་དང་། །

༼ ༣༡༠ ༽

བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱེན་རྫོགས་མི་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འཛོག་མཁན་མོས་ཁོ་མོ་ལ་གོས་སྒྱིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་བསྐྱེན་བཀུར་བྱེད་ན། བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཟེར་བ་ནི་ཆོས་ཆོང་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་ཏེ།
བཅུ་ཆེན་དང་པོ་འོ། །ཁྱིམ་པ་མོ་རབ་ཏུ་འབྱེན་པ་ལ་འབྲིང་པས་ཁྱིམ་པ་མ་ཁྱིམ་གྱི་འབྲོར་བ་སྤོང་དུ་བཅུག་ནས་
རབ་ཏུ་མི་འབྱེན་པའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་འབྲིང་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ལོ་གཉིས་སྤེལ་མར་གཞན་དང་
གཞན་ལ་རབ་བྱུང་འབོགས་པ་ནི་འཁོར་མང་པོ་སོག་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཅུང་མ་ཁྱིམ་ཐབས་ཀྱིས་མ་གནང་བ་
རབ་ཏུ་འབྱེན་པ་ནི་མ་གནང་བ་བསྐྱད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། སྤྲད་འཆོང་མ་དང་། སྤྲམ་མ་དང་། སྤྲ་ངན་གྱིས་ཟེར་
མ་དང་། མ་རུང་མ་རབ་ཏུ་འབྱེན་པ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་འཁྲུལ་པ་མོ་བསྐྱད་པའི་དང་། སྤྲམ་མ་བསྐྱད་པའི་
དང་། སྤྲ་ངན་གྱིས་ཟེར་བ་བསྐྱད་པའི་དང་། ཅན་བཀྲོལ་ཅན་བསྐྱད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དེ། སྒྲོན་ཅན་བསྐྱད་པ་ལས་
གྲུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་བཞི་རུ་གྲགས་པ་ཡིན། མཁན་མོ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་བྱུང་དང་། བསྐྱེན་རྫོགས་བྱས་པ་དག་ལ་
ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གིས་པན་མི་འདོགས་པ་ནི། པན་མི་འདོགས་པའི་དང་། མཁན་མོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་བར་ཆད་
དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་གནས་སུ་མི་འདེན་པ་སོགས་ནི་མི་འདེན་པ་དང་། མཁན་མོས་དེ་དག་
ན་བར་གྱུར་པ་ན་ནད་གཡོག་མི་བྱེད་པ་ནི་ནད་གཡོག་མི་བྱེད་པའི་དང་། མཁན་

༼ ༣༡༡ ༽

མོས་དེ་དག་ལ་དགེ་སློང་མའི་བསྐྱབ་པ་མི་སློབ་པ་ནི། མི་སློབ་པའི་ལྷུང་བྱེད་དེ་ཡལ་བར་འདོར་བ་ལས་གྲུར་
པའི་ལྷུང་བྱེད་བཞི་རུ་གྲགས་པ་ཡིན། དགེ་སློང་མས་རང་གི་བསྟེན་བྱ་མོ་དབང་གི་ནང་དུ་རྒྱ་སྐྱགས་ཀྱི་ཆང་བྱ་
རང་གིས་འཇུག་པ་ནི་འདོད་པ་བསྟེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལུ་བ་ལྷུང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །དགེ་སློང་
མས་རྒྱ་སྐྱགས་ཀྱི་ཆང་བྱ་འབྲ་བའམ། དེའི་གཟུགས་བརྟན་སོར་མོའི་ཆོགས་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་རང་གི་མོ་
དབང་གི་ནང་དུ་འཇུ་བར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་པ་བསྟེན་པ་ལྷུང་བཅོས་པའི་དང་། རང་གི་མོ་དབང་ལ་ལག་མཐེལ་
ཀྱི་ཐལ་ཅག་གིས་བསྟེན་པ་ནི། འདོད་པ་བསྟེན་པ་ལ་གཞོད་པའི་དང་། དེ་ལས་སྤྱ་འཛོག་ཅིང་འབྲེག་པ་རང་
གིས་བྱེད་དམ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་འཆོས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་མ་གཅིག་ལ་
བྱིས་པ་ཆགས་ལྟན་གཅིག་དང་དབེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་ན་འདོམ་གང་གི་ནང་ཚུན་ཆད་ན་འདུག་གམ་འབྲང་བ་ནི་
བྱིས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་ལམ་ཅིག་པའི་དང་། དེ་ན་དགེ་སློང་མ་གཅིག་ལ་དགེ་སློང་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་
འབྲང་བ་ནི་དགེ་སློང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲང་བའི་དང་། དབེན་པ་སྐྱབས་ཡོད་སྐྱབས་མེད་པ་ན་བྱིས་པ་དང་ལྟན་
ཅིག་འབྲང་བ་དང་། དེ་ན་དགེ་སློང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲང་བ་ནི་རིམ་བཞིན་སྐྱབས་མེད་པ་ན་བྱིས་པ་དང་ལྟན་
ཅིག་འབྲང་བའི་དང་། དེ་ན་དགེ་སློང་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འཛོག་ དགེ་སློང་མས་བྱིས་པའི་ན་
བར་མ་

༼ ༣༡༩ ༽

རེག་ཙམ་དུ་མཉན་ཏེ། འཕྲིན་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་ནི་བྱིམ་པ་འདི་ན་བར་ཤུབ་ཅིང་སྤྱོད་པ་འདི་དང་། བྱིམ་པ་ལས་ནར་
ཤུབ་ཅིང་སྤྱོད་པ་ཉན་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉན་པ་འདི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱིམ་པ་འདི་དེ་འདྲ་བ་དག་སྤྱོད་པ་ཡང་སྤྱར་བའི་ལྷུང་
བྱེད་གཉིས་དང་། དག་སྤྱོད་མས་བྱིམ་པ་ལས་རེག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལེན་པ་དང་། བྱིམ་པ་དེ་ལས་རེག་པ་དེ་
སྤྱོད་པ་ནི་རེམ་བཞིན་བྱིམ་པ་ལས་རེག་པ་ལེན་པ་འདི་དང་། དེ་ལས་རེག་པ་སྤྱོད་པ་འདི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འཛོག་ཆགས་
སེམས་དང་བཅས་པ་འདི་རྒྱ་ཐབས་ཀྱི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྩ་བཅིངས་ཤིང་བཅིངས་ཤིང་སྤྱེས་པ་འགྲོལ་དུ་འཇུག་པ་
ནི་རྩ་བཅིངས་པ་འགྲོལ་དུ་འཇུག་པ་འདི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟེན་པ་ལས་སྤྱར་
པ་འདི་ལྷུང་བྱེད་བཅུ་གཅིག་དུ་གྲགས། སྤྱ་དང་སྤྱ་མོ་ལ་སོགས་པ་འཆོ་ཞིང་བཅེ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟེན་བཀུར་
བྱེད་པ་ནི། སྤྱ་འཆོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། གོང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་སུ། བྱིམ་བདག་ལ་མ་བྲིས་པར་བྱིམ་གཞན་དུ་
མཆན་མོ་ཉལ་ཞིང་འདའ་བར་བྱེད་པ་ནི། བྱིམ་གཞན་དུ་མཆན་མོ་ཉལ་བའི་དང་། མཆན་མོ་མ་བརྟགས་པར་
ཐུན་ཁུང་དང་འཐེབ་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཞུགས་ན་སྤྱེས་པ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱབས་ཡོད་
སར་མཆན་མོ་ཉལ་ཞིང་འདའ་བར་བྱེད་པ་ནི། མཆན་མོ་མ་བརྟགས་པར་ཉལ་བའི་དང་། མཆན་མོ་གནས་ཁང་
དུ་དག་སྤྱོད་མ་གཞན་མེད་པར་གཅིག་སྤྱ་ཉལ་ཞིང་འདའ་བར་བྱེད་པ་ནི། དག་སྤྱོད་མ་

༼ ༣༡༣ ༽

གཞན་མེད་པར་མཆན་མོ་ཉལ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་སྒོ་སྒོར་བའི་ལྷུང་བྱེད་གསུམ་དུ་
བརྗོད་དོ། །དགེ་སྒོར་མ་གང་དགེ་སྒོར་མ་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ཁྱི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཤ་མང་རེག་པ་དང་བཅས་
ཤིང་མཆན་མོ་ཉལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ལོངས་སྟོང་ཅིང་གནས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། །དགེ་སྒོར་མས་རང་གི་ལུས་ལ་
འདག་རྩས་ཀྱིས་དེལ་ཞིང་བྱི་བའི་དེལ་བྱི་དགེ་སྒོར་མ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་དགེ་སྒོར་མ་བྱེད་དུ་
འཇུག་པ་དང་། དེ་དགེ་ཚུལ་མ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་བྱིམ་པ་མོ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྷ་སྟེགས་མོ་བྱེད་
དུ་འཇུག་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ལ་ཚུ་འབའ་ཞིག་གིས་དེ་མ་བཟུ་བཤལ་བྱ་བ་བྱད་མེད་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་
དང་། རྩས་དེ་ཞིམ་ལོ་དག་གིས་རང་གི་ལུས་ལ་སྦྱད་པ་དང་། འབྲུ་མར་གྱི་ཆོགས་མས་རང་གི་ལུས་ལ་སྦྱད་པ་
བྱད་མེད་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། བྱི་མ་གཉིས་སོ་སོར་བྱི་བས་བྱི་དོར་བྱེད་པ་ལས་གྱུར་བའི་ལྷུང་བྱེད་
བརྒྱད་དུ་བརྗོད་། །བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ལག་པ་སྟེལ་ཏེ་ཁྱུས་བྱེད་པ་ནི་ཚུ་ལ་ལོངས་སྟོང་བའི་ལྷུང་བྱེད་
དོ། །སྒྲ་བཅོས་པའི་བྱིར་བྱ་ཤེལ་ཅིས་སྒྲ་བཤད་འཆོས་པ་དང་། སོ་མང་གིས་དང་། སྟིག་བཤད་ཀྱིས་དང་། བྱ་
ཤེལ་ཅི། སོ་མང་། སྟིག་བཤད་ཀྱི་རྩས་གསུམ་ཆར་བསྐྱས་པས་སྒྲ་བཤད་པ་འཆོས་པ་དང་། སྒྲ་བརྟན་འཆང་
བ་དང་། བྱིམ་པའི་རྒྱན་ཐོགས་པ་སྟེ་འཆོས་

༼ ༣༡༩ ༽

བ་ལས་གྲུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་བྱ་ཏུ་བཟོད། བོ་རུང་བ་དང་། སྤྱ་ལེན་བ་དང་། བེ་ཁང་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ་བྱེད་
བ་སྟེ་རྒྱགས་བ་ལས་གྲུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་གསུམ། ལོངས་སྟོང་བྱེད་ཅིང་གདུགས་ཐོགས་བ་དང་། དེ་བྱེད་ཅིང་
མཆིལ་ལྷམ་གྱོན་བ་དང་། ཁྱིའུ་ལ་བདག་ཉིད་འདུག་ཏུ་འཛུང་བའི་བསྟེན་བཀུར་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་བྱེད་བ་སྟེ།
ལོངས་སྟོང་འཆོས་བ་ཉིད་ལས་གྲུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་གསུམ་ཏུ་བཟོད། བྱིམ་གཞན་ཏུ་བདག་པོས་མ་བསྟོན་བར་
དེར་སྟན་ལ་འདུག་པ་ནི་ཐུགས་སྤྱོད་བྱིས་གཞོན་བྱེད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། བྱིམ་བ་ཆོས་ཉན་ཏུ་བཞུགས་པའི་
ཆེ་བྱིམ་པའི་སྟན་རང་གིས་ཡོངས་སུ་སྟུང་བ་བྱིམ་བ་ལམ་སྟན་བ་བོར་ཏེ་འགྲོ་བ་བྱིམ་བ་ལ་ལོག་ཐབས་བྱེད་
པའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། །རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟུང་བ་ལལ་བ་ནི། བྱིམ་བ་མོའི་བཟོ་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་པོ། དགེ་
སྟོང་མ་རབ་ཏུ་མང་པོས་གོས་བདག་གིར་བྱེད་བ་དང་། མར་དང་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པའི་ཟས་བཙོད་ནས་
ཆོད་བྱས་ཟེན་བ་དང་གཉིས་ནི་སྐབས་འདིར་བར་གྱི་ལྷུང་བྱེད་ཏུ་བཟོད། བྱིམ་ཏུ་ཆག་ཆག་གདབ་བ་ལ་སོགས་
བ་འབྲལ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་བྱེད་བ་དང་། དགེ་སྟོང་གིས་བཙོས་པའི་སྐབས་སུ་མི་སྟེ་བ་རྣམས་གྱི་གསུམ་ཆ་བར་
བ་དང་། སྟེ་བ་རྣམས་གྱི་ཁ་དོག་གྲུར་བ་དང་། ཁུ་བ་རྣམས་གྱི་ལན་གཉིས་ཁོལ་བར་གྲུར་པའི་རྗེན་བ་བཙོས་བ་

༼ ༣༡༥ ༽

ནི་རྒྱུ་པ་འཆོད་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་བྲིས་པ་མའི་བཟོ་སྟོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པའོ། །ཟས་ཟོས་ནས་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་སྟན་བཏང་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་ཟས་དེའི་འཕྲོ་བ་བར་བྱེད་པ་ནི།
སྟོ་འདུན་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ཉན་པ་མ་ཡིན་པས་སྟོག་སྐྱེ་ཇི་ཙམ་ཟོས་པ་ནི་ཆོགས་པར་དབྱུང་བ་མ་
ཡིན་པའི་བྱི་བཞེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། རྒྱ་མཆན་འཛག་པའི་དུས་མངལ་གྱི་སྟོར་གོས་ངན་མི་འདོགས་པ་ནི་མེ་
ཁབ་མི་འཆང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། ལྷས་དང་ཆར་པ་ལ་སོགས་པས་ལུས་ཤེར་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་ཆུ་གོས་མི་
འཆང་མི་གྲོན་པ་ནི་ཆུ་གོས་མི་འཆང་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་རང་གི་ཆོས་གོས་དང་འདིང་བ་རྟིང་བ་བཟུ་བར་འོས་
པ་བཟུ་བ་ཤལ་པ་ལ་འཁྱར་འཕྱུང་བ་ནི་བཟུ་བ་ཤལ་པ་ལ་གོས་འཁྱར་འཕྱུང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། མེ་ཁབ་མི་
འཆང་བ་སོགས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་ནི། ལུ་གོས་མ་རུང་བ་བྲལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་གསུམ་ཁེས་
བྱའོ། །དགེ་སྟོང་གི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྲིས་པ་ལ་བགོ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི། ཆོས་གོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆན་ལ་མ་གྲུས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། དགེ་སྟོང་དང་སྣམ་སྒྱུར་བཟེ་བ་ནི། རྒྱལ་མཆན་བཟེ་བའི་ལྷུང་བྱེད་
དོ། །དགེ་སྟོང་མ་གཞན་གྱི་བསྐྱགས་པ་བཟོད་པ་ན་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་མི་མ་ཐུན་པར་སྟོན་པ་ནི།
བསྐྱགས་པ་ལ་

༼ ༣༡༩ ༽

སེར་སྣ་བྱེད་པའི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱིམ་དང་གནས་དང་རྟེན་པ་དང་ཚོས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་
སེར་སྣ་བྱེད་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་ལྟོ། །དགེ་སློང་མས་དགེ་སློང་མ་གཞན་དབྱར་ཁང་ནས་སློང་པ་དང་།
བྱིམ་པའི་བྱིམ་གཞན་ན་སྤར་ནས་གནས་པའི་དགེ་སློང་མ་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བས་སློང་པ་ནི། སློང་པ་ལས་
གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་སོ། །འདིར་བཤད་པའི་སློང་པ་དང་། ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་
པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། དགེ་སློང་པའི་སྐབས་སུ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དེ་གཉིས་དང་མིང་འབྲེལ་ཡང་།
དོན་མི་ཅིག་པས་སོ་སོར་པ་མ་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བར་བཤད་དོ། །ལེགས་པར་མ་ཐོས་པ་
དང་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པས་ལྷུང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པ་ནི། མཐོ་འཆམས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་
དང་། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་མནའ་འདོར་བ་ནི། ལོག་པར་སྟོན་པའི་དང་ཁོ་བས་
བདག་ཉིད་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་ཅིང་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ནི། མི་བརྟན་པས་རྣམ་པར་འགྱུར་པའི་ལྷུང་བྱེད་དོ། །དགེ་
སློང་མས་དགེ་འདུན་ལ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པས་བརྟན་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བཀྱར་བ་འདེབས་པས་ཅེ་བ་
དང་། དགེ་སློང་གི་ལུས་ལ་དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཚུ་མཐོར་བ་དང་གསུམ་ནི། ལྷ་མར་གྱུར་པ་ལ་བསྟན་
ཐབས་བྱེད་

༼ ༣༡༽

བའི་ལྷ་བྱེད་གསུམ་མོ། །དག་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚྭ་བ་ཞི་བར་བྱ་བའི་མཐུ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་ཞི་བར་མི་བྱེད་
བ་ནི། འབྲུག་ལོང་ཡལ་བར་འདོར་བའི་ལྷ་བྱེད་དང་། ཞག་སྒྲ་མ་ལ་འདུན་བ་ལུལ་ནས། ཞག་སྒྲི་མ་ལ་འདུན་
བ་མི་འབྲུལ་བ་ནི། སྒྲོ་མཐུན་བར་མི་བྱེད་བའི་ལྷ་བྱེད་དོ། །དག་སྒྲོང་ལས་གདམ་ངག་མི་ཉན་བ་དང་། དག་
སྒྲོང་མེད་བའི་གནས་སུ་དབྱར་གནས་ཁས་ལེན་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་དག་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་བ་ནི།
ལྷ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་བའི་ལྷ་བྱེད་གསུམ་མོ། །དག་སྒྲོང་གི་དག་འདུན་ལས་འདུན་བའི་གསོ་སྦྱང་མ་
བསྐྱང་བར་གསོ་སྦྱང་བྱེད་བ་ནི་ལྷ་བའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་བའི་ལྷ་བྱེད་དོ། །དབྲུལ་པོ་ལ་
དག་འདུན་གྱི་དོན་དུ་ཆོས་གོས་སྒྲ་རྒྱང་གི་ཐོང་ཅམ་སྦྱོར་དུ་བཅུག་བ་དང་། ཆོས་གོས་སྒྲ་རྒྱང་དབྱུང་བའི་དུས་
སུ་དབྱུང་བའི་ཕྱིར། བག་ཡངས་སུ་བྱ་བའི་ཆོགས་བ་མི་སྦྱིན་བ་དང་། ཆོས་དང་ལྷན་བའི་རྟེན་བ་བགོ་བའི་
ཕྱིར། བག་ཡངས་སུ་བྱ་བའི་ཆོགས་བ་མི་སྦྱིན་བ་རྣམས་ནི། གཞན་ལ་གཞོད་བར་སྦྱོད་བའི་ལྷ་བྱེད་གསུམ་
མོ། །དག་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྲིམ་བྲུ་བཞི་བ་ལ་སོགས་བ་དབྱར་གནས་བའི་ཁང་བ་གཞན་ལ་མ་བཅོལ་བར་
ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་ནི། དབྱར་ཁང་ཡལ་བར་འདོར་བའི་ལྷ་བྱེད་དོ། །དབྱར་གནས་བའི་ནང་དུ་ཡུལ་

༼ ༣༡༩ ༽

ལྷ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོངས་རྒྱ་ཞིང་འགོ་བ་དང་། དབྱར་གནས་ནས་དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་སྒྲོངས་རྒྱ་བར་
མི་འགོ་བ་དང་། ཡུལ་འཁོར་ཆོམ་རྒྱན་གྱིས་འཛིགས་པས་དོགས་པ་དང་བཅས་པར་སྒྲོངས་རྒྱ་ཞིང་འགོ་བ་
དང་། ཡུལ་འཁོར་གང་ན་དག་པོ་མི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པ་དང་བཅས་པར་འགོ་བ་རྣམས་ནི་འགོ་བ་དང་མི་འགོ་བ་
ལས་གྱུར་པའི་ལྷང་བྱེད་བཞིའོ། །རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་དང་། ལུ་སྟེགས་གཞན་གྱི་འདུག་གནས་ལ་སོགས་པར་
སོང་སྟེ་འདུག་པར་བྱེད་པ་ནི། ཐབ་དགོལ་བྱེད་པའི་དང་། དག་སྒྲོང་ལ་སོགས་པས་ཆོག་གི་སྐབས་མ་བྱེ་བར་
བྱི་བའི་བྱི་བ་ནི། སྐབས་མ་བྱེ་བར་འབྱི་བའི་ལྷང་བྱེད་ཡིན་ཏེ་སྐབ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷང་བྱེད་གཉིས་སོ། །དབྱར་
ཁང་གི་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཆབ་ཁུང་གི་ན་པག་ཏུ་འདུག་པ་དེར་གཅིག་ཕུ་འགོ་བ་དང་།
ཅ་སྒྲོན་པོའི་སྟང་དུ་བཤང་བ་འདོར་བ་དང་། ཅིག་པའི་པག་ཏུ་མ་བཟུས་པར་བཤང་བ་འདོར་བ་རྣམས་ནི།
བཤང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷང་བྱེད་གསུམ་སོ། །ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཟུན་ཟེན་ཏོ། །སོར་བཤགས་ལ་དག་
སྒྲོང་གི་དང་། དག་སྒྲོང་མའི་སོར་བཤགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒོང་དང་བྱིམ་གཞན་ཉིད་དང་ནི། །བསྐྱབ་པ་དང་
ནི་དགོན་པ་སྟེ། །སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་དག་སྒྲོང་མ་ལ་
ཟས་ལེན་པའི་སོར་བཤགས་ནི། དག་སྒྲོང་གིས་དག་སྒྲོང་མ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་བཞིན་

༼ ༣༡༩ ༽

དུ་དེ་གྲོང་ན་འདུག་པ་ལ་ཟས་བསྐྲངས་ཏེ་ཐོས་པ་དོ། །གཉིས་པ་གཡལ་རིམ་དུ་མ་ཐེབས་པར་འགྲིམ་དུ་འདུག་པ་
ལ་མ་ལྟོག་པར་བ་བའི་སོར་བཤགས་ནི། དགེ་སློང་གི་བྲིམ་བདག་གིས་དགེ་འདུན་སྤྱི་ལ་གདུགས་ཆོད་འདེན་
པའི་ཆེ་དགེ་སློང་མ་འགའ་ཞིག་གིས་དགེ་སློང་ལ་ངོས་མགོན་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཆིག་གིས་མ་ལྟོག་པར་
དེས་ངོས་མགོན་བྲས་པའི་ཟས་སྐྲངས་ཏེ་ཐོས་པ་དོ། །བསྐྱབ་པ་བྲལ་ཏེ་བྲིམ་དུ་འདུག་པའི་སོར་བཤགས་ནི།
བྲིམ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་པ་སྤྱིན་པའི་བྲིམ་ནས་མགོན་དུ་མ་བོས་པར་ཟས་བསྐྲངས་ཏེ་ཐོས་པ་དོ། །ནགས་མ་
བརྟགས་པར་གྱུར་པའི་སོར་བཤགས་ནི། དགེ་སློང་གང་དགེ་འདུན་གྱིས་ནགས་ཉལ་བར་བསྐློས་པ་ལས་དེས་
ཤེས་བཞིན་དུ་ནགས་མ་ཉལ་བའི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའོ། །གཉིས་པ་དགེ་སློང་མའི་སོར་བཤགས་ནི། བད་
བ་མ་ཡིན་པས་རང་གི་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྲིམ་ནས་བདག་གི་དོན་དུ་འོ་མ་བསྐྲངས་ཏེ་འཐུང་བ་ནི། འོ་མ་སློང་
བའི་སོར་བཤགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྲིམ་ནས་ཞོ་དང་མར་དང་། ཞུན་མར་དང་། འབྲུ་མར་
དང་། སྤང་ཅི་དང་བྲུ་རམ་གྱི་དབྲུ་བ་དང་ཉ་ཤ་དང་ཤ་དང་ཤ་སྐྱམ་རྣམས་རིམ་བཞིན་བདག་གི་དོན་དུ་བསྐྲངས་
ཏེ་འཐུང་ངམ་ཐོས་པ་ནི། ཞོ་སློང་བའི་སོར་བཤགས་ནས། ཤ་སྐྱམ་སློང་བའི་སོར་བཤགས་ཀྱི་བར་དུ་བརྗོད་
དོ། །སྤར་མགོན་དུ་མ་བོས་པར་བྲིམ་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྤྱིན་པའི་བྲིམ་ནས་

༼ ༣༣༠ ༽

བཅའ་བ་དང་ཟ་བ་དག་བསྐྱངས་ཤིང་ཟ་བ་ནི། དམག་དཔོན་སེངྒེའི་སྲོང་གཞི་ལས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ད་
དང་མ་སྟན་པས་སེངྒེ་ལས་གྱུར་པའི་སོར་བཤགས་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་དཔྱོད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ།
སྐབས་འདིའི་འོ་མ་སྲོང་སོགས་ལྟར་བ་བཅུ། །དགེ་སྲོང་པ་ལ་ལྟར་བྱེད་འབའ་ཞིག་པར། །བཤད་པའི་སོད་པ་
སྲོང་བ་དེ་མིན་ནམ། །དེ་ལ་འདིར་ནི་བཅུར་དཔྱེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སོར་བཤགས་བཅུ་པོ་དེ་
དགེ་སྲོང་མའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། སོར་བཤགས་བཅུ་གཅིག་པ་དགེ་སྲོང་པའི་སོར་བཤགས་གསུམ་པ་
དང་དོན་འདྲ་བས་སྟན་མོང་པ་དང་། གྲོང་དང་བྱིམ་གཞན་སོགས་གཞན་གསུམ་ནི་པའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སོར་བཤགས་ཡིན་ནོ། །ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་གོས་བསྟོ་བའི་སྡེ། སྟོད་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བའི། སྟན་ལ་འདུག་པའི།
ཟས་བསྐྱངས་པའི། ཟས་ཟ་བའི། ལྟར་བཟེད་ལ་འོངས་སྟོད་པའི། ཆོས་བཤད་པའི་སྐབས་པའི་ཚུལ་ལས་གྱུར་
པའི་སྡེ་ཚན། དགེ་སྲོང་མའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་ཚན་དང་དགུ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤམ་ཐབས་ལ་ནི་རྣམ་
བདུན་དང་། །སྟོད་གཡོན་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་བདུན་ནི། ཤམ་
ཐབས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་མཐོ་དམན་མེད་པར་རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་དང་། མ་མཐའ་དབུས་མོ་ཡན་ཆད་དུ་
བརྟེངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འོང་བུ་མན་

༼ ༣༣༡ ༽

ཆད་དུ་འཛོལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མདུན་ཕྱོགས་སུ་སྒྲང་པོ་ཆེའི་སྒྲ་ལྟར་འཕྱར་བ་
མ་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་གསུང་གི་གོང་དུ་ཉ་ལའི་ལོ་མ་ལྟར་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་གསུང་གི་བར་གྱི་བར་ནས་
འབྱུང་མ་ལྟར་སྒྱུར་འབྱར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་གསུང་གི་གོང་དུ་སྒྲ་ལ་མགོའི་གདེང་ཀ་ལྟར་མཐོ་དམན་དུ་
འདུག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །སྒྲ་གོས་ཀྱི་གསུམ་ནི། རྒྱུ་པོར་བགོ་བ་དང་། ཉ་ཅང་བཅེངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉ་
ཅང་འཛོལ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོད་ཡུལ་དུ་འགོ་བའི་སྡེ་ནི། ཤམ་ཉུ་བསྐྱམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ། །མགོ་
གཡོགས་ལ་སོགས་རྣམ་པ་ལྟ། །སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྟ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ལྟ་ཆོད་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་ངག་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཤམ་ཉུ་བསྐྱམ་པ། སྟོད་གཡོགས་ལ་
སོགས་པ་ལེགས་པར་བགོ་བ། རྒྲ་གོས་དང་ཐང་གོས་ཀྱིས་ལུས་ལ་མཉམ་པར་གཡོགས་ཏེ་ལེགས་པར་བགོ་
བ། ཅ་ཅའི་སྒྲ་སྒྱུར་བ། དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་མིག་གཡས་གཡོན་དུ་མི་གཡེངས་པ། མིག་གཉལ་ཤིང་གང་
ཅམ་དུ་བལྟ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་མགོ་གོས་ཀྱི་མི་གཡོག་ཤམ་ཐབས་འདོམ་སྒྲང་བར་མི་བརྗེ། སྟོད་གཡོགས་
སྐྱམ་པ་གཡས་གཡོན་ལ་མི་གཟུག་ ལག་པ་གཉིས་མདུན་ནས་གོང་དུ་མི་བསྐྱོལ། །ལག་པ་གཉིས་རྒྱབ་ནས་
ལྟ་བར་མི་བསྐྱོལ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི།

༼ ༣༣༣ ༽

འགྲོ་བ་ན་མི་འཕྲོང་། སྤྱིད་པ་རྒྱང་བསྐྱམ་བྱེད་ཅིང་མི་འགྲོ། ཅོག་བྱའི་མི་འགྲོ། ཀླང་པའི་རྟིང་པ་བཏེག་སྟེ་སོར་
མོའི་བྱང་ས་ལ་པབ་ནས་མི་འགྲོ། ལག་པ་གཉིས་རྒྱང་པའི་སྟེང་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྟེན་ཏེ་བྱ་མོ་གཉིས་སྤྱང་སྤྱང་
པོར་བྱས་པ་སྟེ་སྟེང་བེར་བྱས་ནས་མི་འགྲོ་བའོ། །སྟེ་ཆོན་བཞི་པ་ནི། འགྲོ་བ་ན་ལུས་མི་སྦྱར། ལག་པ་མི་ཀྲོག་
མགོ་མི་སྦྱར། གཞན་དང་ཕྱག་པ་མི་སྦྱར། དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་གཞན་དང་ལག་པ་སྟེལ་ནས་བྱིམ་གཞན་དུ་
མི་འགྲོ་བའོ། །གསུམ་པ་སྟན་ལ་འདུག་པའི་སྟེ་ཆོན་ནི། འདུག་པར་བྱ་བ་དགུ་དག་དང་ཞེས་པས་བསྟན། རོན་
ནི་བྱིམ་གཞན་དུ་བྱིམ་བདག་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྟོ་བར་སྟན་ལ་མི་འདུག་སྟན་ལ་སོག་ཆགས་ཡོད་མེད་མ་
བསྟན་པར་མི་འདུག་གྲ་ཆོམས་སུ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗེད་སྟན་ལ་པབ་སྟེ་མི་འདུག་རྒྱང་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱང་པ་
བཞག་སྟེ་མི་འདུག་རྒྱའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་བཞག་སྟེ་མི་འདུག་ཡོང་བའི་སྟེང་དུ་ཡོང་བའི་བཞག་རྒྱང་པ་ཁྲིའི་འོག་ཏུ་
མི་བཀུག་རྒྱ་གཉིས་ཤེས་ཏེ་བྱིན་པ་དང་རྒྱང་པ་གཉིས་བར་ཐག་རིང་དུ་སོ་སོར་ཕྱལ་ཏེ་མི་འདུག་འདོམས་
སྤང་བར་མི་བྱེད་པའོ། །བཞི་བ་ཟས་སྤང་བའི་སྟེ་ཆོན་ནི། བྱིན་ལེན་བྱ་བ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །ཞེས་པས་བསྟན།
རོན་ནི། ཟས་སྤང་བཟེད་ཀྱི་ཁ་ལས་མཐོ་བར་མི་ལེན། འབྲས་ཆེན་དང་ཆོད་མ་མཉམ་པར་མི་ལེན། བསྐྱབ་པ་
རྒྱན་རིམ་བཞིན་འདུག་པའི་གྲལ་རིམ་

༼ ༣༣༣ ༽

བཞིན་ཐེར་ཆགས་སུ་ལེན། ལྷུང་བཟེད་ལ་མིག་གིས་བལྟ་ཞིང་ལེན། ཟ་བ་དང་བཅའ་བ་མ་སྤང་བར་ལྷུང་བཟེད་
ཁ་མི་གདེང་། ཚོད་མ་འདོད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་ཆེན་གྱིས་ཚོད་མ་མི་གཡོག་འབྲས་ཆེན་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཚོད་
མས་འབྲས་ཆེན་མི་དག་ལ། ཟ་བ་དང་བཅའ་བའི་སྟེང་དུ་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་མི་བཟུང་བར་བྱའོ། །ལྷ་
བ་ཟ་བའི་སྟེ་ཆོན་ནི། ཟས་ལ་ལེགས་པར་བྱ་བ་དུག་ཅུག་ཅུག་ལ་སོགས་ནམ་པ་ལྷ། །འབྲུ་ནས་ཐ་དད་བྱེད་པ་
ལྷ། །ལག་པ་ལྷག་ལ་སོགས་པ་ལྷ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེར་གཅིག་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དུག་ནི། འདུལ་བ་
དང་མ་སྤུན་པར་ཟས་ཟ་བར་བསྐྱབ་པ། ཁམ་ཏ་ཅང་ཅུང་བ་མ་ཡིན་པ། ཏ་ཅང་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པ། ཁམ་རན་པ།
ཁའི་སྟོར་ཟས་མ་འོང་བར་ཁ་མི་གདེང་། ཁ་ཁམ་གྱིས་བསྐྱངས་ཏེ་གཏམ་མི་སྤྲོ། །གཉིས་པ་ལྷ་ནི། ཟས་ཟ་བའི་
ཆེ་ཁའི་ནམ་པར་སྤྱར་བའི་སྤྲ་ཅུག་ཅུག་མི་བྱ། ཅག་ཅག་མི་བྱ། ཏུ་ཏུ་མི་བྱ། སུ་སུ་མི་བྱ། སྟེ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྤང་སྟེ་
ཟས་མི་ཟའོ། །གསུམ་པ་ལྷ་ནི། སོག་ཆགས་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་འབྲས་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་
འབྲུ་རེ་རེ་ནས་ཐ་དད་དུ་མི་ཟ། སྤྱིན་བདག་གི་ཟས་ལ་འབྲུ་སྟོད་མི་བྱ། ཁུར་བ་མི་སྟོ། བཀའ་མི་རྟོག་ཁམ་
འཕྲོར་སོས་བཅད་ཅིང་མི་ཟའོ། །བཞི་པ་ལྷ་ནི། ལག་པ་ལ་ཟས་ཆགས་པ་མི་ལྷག་ལྷུང་བཟེད་དང་པོར་བ་

༼ ༣༥ ༽

སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལ་ཟས་ཆགས་པ་ལྟེ་དང་སོར་མོས་མི་ཡོག་ལག་པ་ལ་ཟས་ཆགས་པ་མི་དགྲུག་ཟས་དང་
བཅས་པའི་ལྷུང་བཟེད་མི་སྒྲིམས། ཟས་ལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་བར་བྱས་ནས་གཞོམ་ཞིང་མི་བཏོ། ལྷུང་བཟེད་ལ་སྒྲོན་པའི་སྡེ་ཆོན་ནི། འཕྲུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བཞི། །ལྷུང་བཟེད་ལ་ཡང་རྣམས་པ་བཅུ། ཞེས་
བས་བསྟན། དེ་ལ་དང་སོ་བཞི་ནི། དག་སྒྲོང་གཞན་གྱི་ལྷུང་བཟེད་ལ་འཕྲུ་བར་མི་བྱེད། ལག་པ་ཟས་དང་སྒྲགས་
བས་ཆུ་སྒྲོན་མི་བཟུང་། དག་སྒྲོང་གཞན་ལ་ཟས་དང་སྒྲགས་པའི་ཆུས་མི་གཏོར། བྱི་མ་པ་འདུག་པ་ལ་མ་ངེས་
བར་ཆུ་དང་ཟན་སྒྲགས་པ་བྱི་མ་དུ་མི་འདོར་བཏོ། །བྱི་མ་བཅུ་ནི། ཟས་ཐོས་པའི་ལྷག་མ་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ནང་དུ་མི་
འདོར། ལྷུང་བཟེད་འོག་གཞི་མེད་པའི་ས་ལ་མི་བཞག་གཡང་སར་མི་འཛོག་གད་ཁར་མི་འཛོག་དཀར་གཟར་
སོར་མི་འཛོག་འགྲང་སྟེ་ལྷུང་བཟེད་མི་བཟུ། གད་ཁར་མི་བཟུ། གཡང་སར་མི་བཟུ། དཀར་གཟར་སོར་མི་བཟུ།
འབབ་ཆུ་ལྷག་སོའི་རྒྱན་ལས་སྒྲོག་སྟེ་ལྷུང་བཟེད་ཀྱིས་ཆུ་མི་བཅུ་ཏོ། །བདུན་པ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྡེ་ཆོན་ནི། འགྲང་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་ལྷ། །མགོ་གཡོགས་ལ་སོགས་རྣམས་པ་ལྷ། །དོ་ཀར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྷ། །སྒྲང་ཆེན་ལ་
སོགས་ཞོན་པ་ལྷ། །ལག་ན་འཁར་བ་ལ་སོགས་ལྷག་ཅེས་བས་བསྟན། དེ་ལ་འགྲང་སོགས་ལྷ་ནི། ཉན་པ་སོ་
མི་ན་བར་

༼ ༣༣༥ ༽

འདུག་པ་ལ་འཆད་པ་པོས་འབྲེང་སྟེ་ཆོས་མི་འཆད། མི་ན་བར་ཉལ་བ་ལ་ཆོས་མི་འཆད། མི་ན་བར་སྟན་མཐོན་
པོ་ལ་འདུག་པ་ལ་ཆོས་མི་འཆད། མདུན་དུ་འགོ་བ་ལ་འཆད་པ་པོས་སྤྱི་ནས་འགོ་ཞིང་ཆོས་མི་འཆད། ཉན་པ་
པོ་ལ་མ་ནས་འགོ་བ་ལ་འཆད་པ་པོས་ལམ་གྱི་འབྲམ་ནས་འགོ་ཞིང་ཆོས་མི་འཆད་དོ། །མགོ་གཡོགས་ལ་
སོགས་ལྟ་ནི། མི་ན་བར་ཉན་པ་པོ་མགོ་རས་ལ་སོགས་པས་གཡོགས་པ་དང་། གོས་བརྒྱུས་པ་དང་། ཆོས་
གོས་སྤག་པ་གཉིས་ཀར་གཟར་བ་དང་། ལག་པ་གཉའ་གོང་དུ་བསྟོལ་བ་དང་། ལག་པ་ལྟག་པར་བསྟོལ་བ་
རྣམས་ལ་ཆོས་མི་འཆད་དོ། །དོ་ཀར་ཅན་སོགས་ལྟ་ནི། སྤྱི་གཙུག་ཏུ་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཐོར་ཅོག་ཅན་ལ་དང་།
མགོ་ལ་ཞུ་གྲོན་པ་ལ། མགོ་ལ་དར་ལ་སོགས་པའི་ཅོད་པན་བཅིངས་པ་ལ། མགོ་ལ་མེ་ཉྱག་གི་སྤང་བ་བཅིངས་
པ་ལ། མགོ་ལ་ཐོད་དགྱིས་པ་ལ་ཆོས་མི་འཆད་དོ། །ཞོན་པ་ལྟ་ནི། སྤང་པོ་ཆེ་ལ་ཞོན་པ་ལ། ཏྲ་ལ་ཞོན་པ་ལ།
ཁྲོགས་ཀྱི་སྟེང་ན་འདུག་པ་ལ། ཤིང་རྩེ་སྟེང་ན་འདུག་པ་ལ། འཆིལ་ལྷམ་གྲོན་པ་ལ་ཆོས་མི་འཆད་དོ། །འཁར་
བ་སོགས་དུག་ནི། ལག་ན་འཁར་བ་ཐོགས་པ་ལ། གཏུགས་ཐོགས་པ་ལ། མཆོན་ཐོགས་པ་ལ། ལག་ན་རལ་གྱི་
ཐོགས་པ་ལ། མདའ་གཞུ་ཐོགས་པ་ལ། གོ་ཆ་གྲོན་པ་ལ་ཆོས་མི་འཆད་པའོ། །བརྒྱད་པ་བསྟུན་པའི་ཚུལ་ལས་
གྱུར་པའི་སྟེ་ཆོན་ནི། ན་བ་རྣམ་པ་

༼ ༣༣༩ ༽

བཞི་ལྷན་སོ། །ཞེས་བས་བསྟན། རོན་ནི། མི་ན་བར་འབྲང་སྟེ་བཤང་ལྷི་མི་བྱ། ཐམས་ཅད་ཚུས་གང་སྟེ་གོ་
སྐབས་མེད་པ་མ་གཏོགས་པར་མི་ན་བས་ཚུའི་ནང་དུ་བཤང་ལྷི་དང་། འཆིལ་མ་དང་། སྐབ་དང་། སྐྱགས་པ་ལ་
སོགས་པ་དོར་བར་མི་བྱ། སྐྱགས་དེར་རྩ་སྟོན་སོས་བྱས་ནས་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་རྩ་སྟོན་སོ་ཡོད་
པའི་ས་སྐྱགས་སུ་བཤང་ལྷི་ལ་སོགས་པ་དོར་བར་མི་བྱ། གཞོད་པ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར་ཤིང་ལ་མི་གང་
ཅམ་ལས་ལྷག་པར་མི་འཛེག་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་པམ་པ་བཞི། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ། སྤང་ལྷང་སུམ་ཅུ། ལྷང་བྱེད་
འབའ་ཞིག་པ་དགུ་བཅུ། སོར་བཤགས་པ་བཞི། ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དགེ་སྟོང་གི་དངོས་གཞིའི་
ལྷང་བའི་རྒྱང་གངས་ཉེས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགུ་བ་དགེ་སྟོང་མའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྟེ་ཆོན་ནི། སྟོན་བདག་སོགས་ཀྱི་བྱིམ་དུ་སྟན་ལ་གཞན་གྱིས་མ་བསྟོ་བར་འདུག་པ་དང་། མི་ན་བར་
རྩ་སྟོན་སོ་ཡོད་པའི་སྐྱགས་སུ་བཤང་གཅི་སོགས་འདོར་བ་དང་གཉིས། དགེ་སྟོང་པ་ལ་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཀྱང་།
མ་ལ་ལྷང་བྱེད་དུ་བཤང་ཟེན་པས་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་བྱས་གཉིས་ནི། འམ་ཐབས་སྐྱེད་པ་སྤང་བར་
བགོ་བ་དང་། །འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་བ་དང་ལྷན་བཞིན་དུ་བྱིམ་གཞན་དུ་འགོ་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་
དང་བཅས་པས་

༼ ༣༣༧ ༽

དགེ་སློང་མ་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་གངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀམ་ཤ་གཏམ་ལས། མཐའ་
བརྒྱད་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་དང་། །སྤང་བའི་ལྷུང་བ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་། །གཞན་ཡང་ལྷུང་བྱེད་བརྒྱད་
དང་བརྒྱད་ཅུ་དང་། །སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་དང་། །ཉེས་པར་བྱས་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གངས་ཀུན་སྒྲོམས་པས་དགེ་སློང་མའི་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བའི་རྒྱ་གངས་གསུམ་
བརྒྱ་དང་བྲལ་ཅུ་རེ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །པ་མའི་ལྷུང་བའི་རྒྱ་གངས་དེ་དག་ཀྱང་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་
དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱིས། སྤྱིར་ནི་མ་ངེས་ཏེ། །པམ་ལྷག་གི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ་ཀུན་
དང་། སྒྲོམ་པོ་ལས་ན་སྤྲད་པའི་ལྷུང་བ་ཀུན་དང་། སྤང་ལྷུང་གི་སྦྱོར་བ་ནས་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བར་ཀུན་
དགེ་སློང་པ་མ་གང་གི་ཉེན་ལ་ཡང་ཉེས་བྱས་སུ་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་འབའ་ཞིག་དང་པམ་ལྷག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི་
སྒྲོམ་པོ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཤད་པ། པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་གིས་
རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་པོག་པའི་སློབ་མ་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གིས་མ་སྤྱངས་པ་དང་། དེ་ན་བ་ན་ནད་གཡོག་
མི་བྱེད་པ་དང་། ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་པོག་པ་དང་། དགེ་སློབ་མའི་སྒྲོམ་པ་མ་བྱེན་པ་ལ་བསྟེན་
རྫོགས་པོག་པ་སོགས་མང་པོ་

༼ ༣༣༼ ༽

ཞིག་དགེ་སྤྱོད་མ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཤད་པ། དགེ་སྤྱོད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །པམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་ལྷུང་བ་དེ་དག་གང་བྱུང་ཡང་བཅའ་པར་མི་བྱ་སྟེ། མ་བཅའ་ན་པམ་པ་བྱུང་ཡང་སྤྱིར་བཙུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་།
དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སོགས་ཀྱང་འདག་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །མི་བཅའ་པའི་ཚུལ་ནི། གཞུང་འདིར། ལྷུང་བ་བཅའ་པར་
མི་བྱའོ། །མཐའ་ན་མིང་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཉེས་བྱས་ནི་གང་ཡང་རུང་བས་སོ། །དགེ་སྤྱོད་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་ལའོ། །ལྷ་བ་ཐ་མི་དད་པའོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལའོ། །མཆན་མ་ཐུན་པ་ལའོ། །ཞེས་
པས་བསྟན། དོན་ནི། མཆན་མ་ནང་དེར་གནས་པའི་དགེ་སྤྱོད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལྷ་བ་དང་མཆན་མ་ཐུན་
པ་དེའི་བྱུང་དུ། ལྷུང་བ་བྱུང་བའི་དགེ་སྤྱོད་དེས་བདག་ལ་པམ་པ་བྱུང་ངོ། །ཞེས་མིང་བརྗོད་དམ། བདག་གིས་
མི་ཆང་པར་སྤྱོད་པར་འཁྲིག་པའི་ཆོས་བསྟེན་ནོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་བྱེ་ནས་རིགས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། གོ་བར་བྱེད་
ན་འཆབ་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ནས་ཉེས་བྱས་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་བས།
ཡུལ་དགེ་སྤྱོད་དེ་ལ་གོ་བར་བྱེད་ན་འཆབ་པ་དང་བྲལ་ལོ། མཆན་མ་ནང་དེར་གོ་བར་བྱ་ཡུལ་གྱི་དགེ་སྤྱོད་དེ་ལྷ་
བྱ་མེད་ན་བཙུགས་པར་བྱ་ཞིང་མ་རྟེན་གྱི་བར་ལ་གཞན་དགེ་སྤྱོད་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དང་། དགེ་སྤྱོད་མ་
དང་དགེ་ཚུལ་དང་།

༼ ༣༣༩ ༽

ཁྱིམ་པ་སོགས་གང་ལ་མ་བཟོད་ཀྱང་བཅའ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགྲེལ་པར་ལུང་བྲངས་པ་ལས། བཙུན་པ་རེ་
ཞིག་ལྟར་བ་དང་བཅས་པ་དག་སྟོང་མ་མཆིས་པའི་གནས་ན་གནས་པས་གང་ལ་ཡང་མ་བཟོད་ན་བཅའ་པར་
བཟོད་པར་བསྒྲིམས། ཉེ་བར་འཁོར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གོ་བར་བྱ་ཡུལ་གྱི་དག་སྟོང་དེར་
གནས་བཞེན་པའམ། མི་གནས་ཀྱང་བཅའ་ནས་ཉིད་ན་དེའི་བྱང་དུ་རང་ལ་ལྟར་བ་བྱང་བ་གོ་བར་མ་བཟོད་ན་
པམ་པ་ལ་མ་བཟོད་པའི་དུས་དེ་ནས་དང་། དག་འདུན་ལྷག་མ་ལ་ཞག་གཅིག་སོང་ནས་བཅའ་པ་ཡིན་ནོ། །དག་
འདུན་ལྷག་མ་འདག་བྱེད་ལ་སྟོ་མགུ་སོགས་བཤད་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ཉེས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་སྒྲག་ཅིང་རོ་ཆ་
ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟེ་སྟོང་ཤེས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་ཡུལ་དག་སྟོང་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པས་
ཀྱང་སྟོ་མགུ་མི་དགོས་པར་ལྟར་བ་ལས་ལྡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིར། རོ་ཆ་དང་ལྡན་པ་དང་། མདོ་སྟེ་
འཛིན་པ་དང་། འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་། མ་མོ་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་པས་ནི་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པས་
ལྷག་མ་འདག་གོ། །བསམ་པས་ལྟར་བ་ལས་ལྡང་གིས། ཆད་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དོན་ནི། ཆད་ལས་ཀྱང་བསམ་པའི་བྱང་པར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས། བསམ་པའི་བྱང་པར་མ་
བསྐྱེད་ན་ཆད་ལས་ཁོ་ནས་ལྟར་བ་ལས་ལྡང་མི་བྱས་པར་བསྟན་ནོ། །ལྟར་བ་

༼ ༣༣༠ ༽

གང་ལ་ཡང་ངོ་ཆ་དང་ལྷན་ན་ཡངས་བ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ལེར། རང་ཉིད་ངོ་ཆས་ཤིན་ཏུ་ཡངས། །ཞེས་སོ། དེ་བས་
ན་ངོ་ཆས་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་འཆབ་བ་ཡང་སྟོ་བ་སོགས་མི་དགོས་པར་བཤགས་པས་ཚིག་སྟེ། ཚིག་ལེར། དེ་
བཞིན་ངོ་ཆས་བཅབ་བ་ཡང་། །དེ་ཡིས་སྟོ་བར་ཡོངས་བརྟགས་པར། །དེ་ཡི་སྟོ་ནས་ཚིག་བཞིན། །དེ་ནི་འཛོལ་
བ་ལན་གསུམ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་བཤགས་པས་སྟོ་མགུའི་གོ་ཚད་པར་བཤད་དོ། །བསྟོ་བ་ལས་གྱུར་
པའི་ལྷང་བ་རྣམས་ནི། །ཁེལ་དང་ངོ་ཆ་མེད་པ་ཤས་ཆེ་བས་ལྷང་བ་ལྷི་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བ་དང་
བཤགས་པར་བྱ་བ་དགེ་སྟོང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་མི་ཚོག་པར་དེར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་
དགོས་ཏེ། །བསྟོ་བ་ལས་གྱུར་བ་རྣམས་ནི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤགས་པའི་ཚུལ་
ནི། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། །དགེ་འདུན་ལྷག་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་རང་གི་ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ཟག་
གི་མདུན་དུ་ལན་གསུམ་འཛོལ་ཞིང་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པས་བསྟན། །གང་ཟག་གི་མདུན་དུ་ཞེས་
པ་ནི། །བསྟོ་བ་ལས་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་ངོ་ཆ་ཤེས་ཆེ་བ་ལ་ལྷན་པ་རྣམས་དང་སྤང་ལྷང་ནས་
ཉེས་བྱས་ཀྱི་བར་ཀུན་བཤགས་པའི་ཆེ་གང་ཟག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་ཚིག་པའི་དོན་ལོ། །བཤགས་པར་བྱ་
བའི་བསྟན་ཚིག་ནི།

༼ ༣༣༽

ཆེ་དང་ལྷན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ལྷུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་བྱང་སྟེ། བདག་
དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལྷུང་བ་དེ། ཆེ་དང་ལྷན་པའི་མདུན་དུ་འཛོལ་ལོ་འཆགས་སོ། །མི་འཆབ་
བོ། །འཛོལ་ཞང་བཤགས་ན་བདག་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་གྱིས། མ་འཛོལ་མ་བཤགས་ན་ནི་མི་
འགྱུར་རོ། །ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས། ཡུལ་གྱིས་སྤྲས་པ། ལྷུང་བ་མཐོང་ངམ། འཆགས་པ་པོས་སྤྲས་པ། མཐོང་ངོ་
དང་། ཕྱིན་ཆད་སྒྲོམ་མམ་སྒྲོམ་མོ། ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས། ཐབས་ཡིན་ནོ། །ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡང་ཡང་བཤགས་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་གང་སྟེ་སྟོད་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། དེ་མ་
སྦྱངས་ཀྱང་ལྷུང་བ་ལ་སྤྲག་པ་སོགས་ཀྱི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་བཤགས་པ་བྱས་ན་པམ་པ་མ་
གཏོགས་ལྷུང་བ་གཞན་པལ་ཆེར་འདག་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཤྲི་བྱུང་བ་
དགོངས་གསལ་ལས། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་རོ་དང་མི་འགྲོགས་པ་ལྟར་ཆོས་བྱེད་པ་ལྷུང་བ་དང་མི་འགྲོགས་པ་
དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བཤགས་བསྐྱམས་བྱས་པས་ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་རྒྱས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་
ནོ། །འཛོལ་པར་བྱ་བའི་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་མེད་ན་ངེ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། འགྲེལ་པར། གང་ལ་འཛོལ་པར་བྱ་
བའི་གང་

༼ ༣༣༽

ཟག་མེད་ན་ནི་དེ་སྤྱིད་དུ་མ་འཛོལ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་བཤགས་པ་
སོགས་འདུལ་བ་རང་རྟེན་ལ་མ་གསུངས་ཀྱང་རེ་ཞིག་ལ་བཤགས་པ་བྱ་ཡུལ་གཞན་མ་རྟེན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་སློང་གིས་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་འཇུག་པ་མཁའ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་འཁོར་དག་
བཅོམ་པའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་བསམས་ལ་ངག་དྲུ རྟེན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་འཁོར་འཕགས་པའི་དགེ་
འདུན་དང་བཅས་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ལྷུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཞེས་
སོགས་སྒྲར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་བཤགས་བསྐྱམས་ལན་གསུམ་བྱས་ན་སྦྱོན་མེད་ཅིང་ལེགས་པར་སེམས་
སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་འབྱེད་ལས་འབྱུང་བའི་ལྷུང་བ་སྡེ་ལྡེ་རྣམ་བཞག་བསྟན་ཟེན་རྟོ། །ལེགས་བྱས་བསོད་
ནམས་ཡངས་པའི་ཀེ་ལ་ཤར། །པ་རོལ་རྒྱལ་བའི་གཉིས་འཁྱུང་ཀུན་སྒྲག་བྱེད། །ལེགས་གསུངས་སྤྱོད་བའི་རྣམ་
དཔྱོད་སེལ་སྤྱོད་སྤྱོད། །སྤྱིད་གསུམ་ཡོངས་བྱུང་མཁའ་སྟོན་སྒྲ་མར་འདུད། །འདིར་ནི་པ་མའི་ལྷུང་བའི་རྟེན་
གངས་སོགས། །སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ངས་ཤིང་ཤེས་དེ་ལ། །ཐུན་མོང་དོགས་དཔྱོད་ལྷ་བ་སྤྱིར་བསྟན་
པ། །འཆད་དོ་དཔྱོད་ལྷན་དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་ཉོན། །འདིར་ལྷ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་ཡན་
ལག་སྤྱིར་

༼ ༣༣༣ ༽

བཤད་པ། ཡན་ལག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྷུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྤྱིར་བཤད་པ། མཚན་མཚན་གྱི་ཡན་ལག་
སྤྱིར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ལྷུང་བ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་
སེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། བསམ་པའི་ཡན་ལག་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། བསྐྱབ་པའི་
ཡན་ལག་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་དང་། བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཚིགས་གྱི་ཡན་ལག་
ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་དང་། མཚན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ་། །དང་པོ་
ལ་གསུམ་ལས། ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་ལ་ཅིར་འགྱུར་བ་ནི། ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས། ལྷུང་བ་ལ་
སྤྱིར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་བས་བསྟན། དོན་ནི་བམ་པ་འཆབ་བཅས་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་དང་། བསྟེན་
རྫོགས་སྤངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྷུང་བ་སྟེ་ལྷུང་གི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ནི། སྟེ་ལྷུང་བྱུང་མ་ཡིན་པར་
གྱུར་པའི་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བམ་པ་འཆབ་བཅས་གྱིས་ཉམས་པ་དེ་དག་སྤོང་གི་སྤོམ་པ་དང་ལྷན་
བས་སྟེ་ལྷའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་དངོས་གཞི་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་བསལ་ནས་
ཉེས་བྱས་ཅམ་ལས་མི་བསྐྱེད་ཅེས་དགག་པའི་སྟོན་ས་བསྟན། བསྟེན་རྫོགས་སྤངས་

༼ ༣༣༩ ༽

ལ་མ་ཆགས་པ་དེ་སྒྲིམ་པ་དང་མི་ལྟན་པས་སྡེ་ལྟེ་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཉེས་པ་གང་ཡང་མི་བསྐྱེད་དམ་སྟེ་
པའི་དོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་བསལ་ནས་ཉེས་བྱས་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེད་ཅེས་བསྐྱབ་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །འདིའི་མཐའ་དབྱེད་དགོས་པ་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མ་རྫོགས་པ་གསུམ་ལ་ཅིར་
འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སྦངས་པ་ལས་འདས་ལ་ཡང་ངོ་། །དེའི་སྒྲིགས་དང་
མཐུན་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱིའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དོན་ནི་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དག་ཚུལ་དང་
དག་ཚུལ་མས་སྒྲིག་གཅོད་སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཅུ་སྦངས་པ་དང་། རབ་བྱུང་དག་སྒྲོབ་མས་
སྦར་སྦངས་པའི་བཅུ་པོའི་སྟེང་དུ། ཅུ་བའི་ཆོས་དུག་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དུག་སྦངས་པ་དེ་ལས་
འདས་ཤིང་བྲལ་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་ཁོ་ནའོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཅུ་དང་། ཆོས་དུག་དང་། རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་
དུག་པོ་དེ་དག་གི་སྒྲིགས་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། དག་སྒྲོབ་མས་ནི་འཆང་བ་དང་། །འབྲལ་དང་མེ་ལ་རེག་
པ་དང་། །སྦངས་པ་ཟ་དང་ས་བོན་འཛིག་། ཅུ་སྟོན་ཡོད་པའི་ས་སྒྲིགས་སུ། །མི་གཙང་འདོར་དང་ཤིང་ལ་
འཛིག་། །སྦངས་པ་འདོར་གཏོགས་སྒྲོབ་མའི་མིན། །དག་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་རིན་ཆེན་རེག་། །གསོག་འཛིག་བྱས་
པ་ཟ་བ་དང་། །བྱིན་ལེན་མ་

༼ ༣༣༥ ༽

བྱས་ས་ཤོད་དང་། །སྦྱེ་བ་འཇིག་དང་བཅས་ས་དང་། །འདྲོར་གཏོགས་ས་ནི་མ་གཏོགས་པ། །ཞེས་གསུངས་ས་
ལྟར། གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ལྟག་སོ་འཆང་བ་དང་། །ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་བ་དང་། །མེ་ལ་རེག་ས་སྟེ་མེ་འབྲུད་ས་
དང་། །སྤངས་ས་ཟ་བ་སོགས་བདུན་སོ་དེ་དང་། །དགེ་སློབ་མའི་བསྐྱབ་ས་འཛིན་གཞི་ཡང་དག་པར་སྤངས་ས་ནུམས་
ནི་དེའི་སྤངས་ས་འཛིན་སྟོགས་མ་ཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། །འཆང་བ་སོགས་བདུན་སོ་དེ་དག་ལས་དགེ་སློབ་མས་འདའ་ཞིང་
འགལ་བར་བྱེད་ན་ཉེས་ས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་ཉེས་མེད་ཡིན་ལ། །རང་གི་བསྐྱབ་ས་འཛིན་གཞི་ཡང་དག་པར་
སྤངས་ས་ལས་འདས་ན་སྤངས་འདས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ལོ། །འཆང་བ་སོགས་བདུན་དང་། །རང་གིས་ཡང་དག་
པར་སྤངས་ས་དེ་དག་མ་ཡིན་པ། །གཞན་དགེ་སློང་ས་མའི་བསྐྱབ་ས་འཛིན་གཞི་སོ་ཐར་གྱི་མདོར་བཤད་ས་ཀྱན་ནི་
བསྐྱངས་ས་འཛིན་སྟོགས་མ་ཐུན་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཀྱན་ལས་དགེ་སློབ་མས་འདའ་ཞིང་འགལ་ན་བཤགས་ས་ལ་མ་སྟོས་
པར་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱམ་ས་ཅམ་གྱིས་འདག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཞེས་
བྱའོ། །དགེ་ཚུལ་ས་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འཆང་བ་སོགས་བདུན་དང་། །རང་གི་བསྐྱབ་ས་འཛིན་གཞི་ཡང་དག་པར་
སྤངས་ས་དང་། །ལྷུང་བཤད་ས་འཛིན་སོ་ཆེ་ལ་རེག་ས་སོགས་ལྟ་ནི་རང་གིས་སྤངས་ས་འཛིན་སྟོགས་མ་ཐུན་མ་ཡིན་
ཏེ། །

༼ ༣༣༩ ༽

འཆང་བ་སོགས་བདུན་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་བ་སོགས་ལྔ་ནི་ཉེས་མེད་དང་། རང་གིས་སྦངས་བ་ལས་
འདས་བ་ནམས་ནི་སྦངས་འདས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་སོ། །དེ་དག་མ་ཡིན་བ་དག་སྟོང་བ་མའི་བསྐྱབ་བའི་གཞི་གཞན་
ཀྱན་ལས་འདས་ན་རང་གིས་སྦངས་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་བས་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །བསྟེན་
བར་མ་རྫོགས་བའི་རབ་བྱུང་གསུམ་པོ་འདི་ལ་རང་གི་བསྐྱབ་བའི་གཞི་དངོས་སུ་བསྐྱངས་བ་ལས་འདས་བ་
དེར་མ་བཟང་སྤར་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྐབས་སུ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་གདབ་བ་དང་། བྱིས་པའི་ཉགས་སྟོང་བར་
ཁས་སྦངས་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉགས་ཡང་དག་བར་ལེན་བར་ཁས་སྦངས་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལས་
འདས་ན་ཡང་སྦངས་འདས་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡང་བཤད་བར་བྱ་སྟེ། མཁན་པོ་ལ་མ་གུས་བ་ནི།
མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་མཐུན་དང་། བྱིས་པ་བཞིན་དུ་ཤམ་ཐབས་མི་བགོ་བ་ནི།
བྱིས་པའི་ཉགས་སྟོང་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་མཐུན་དང་། ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་མཆན་འཆང་བ་སོགས་
ནི། ཆོས་འདི་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉགས་ལེན་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གི་རྣམ་
གཞག་ཞིབ་བར་ནི་སུམ་བརྒྱ་བ་རྩ་འབྲེལ་དུ་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཕྱོགས་མཐུན་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས།
དབྱར་གནས་གཅིག་ཏུ་

༼ ༣༣ ག༽

གནས་པ་དང་། གསོ་སྒྲོང་དགག་དབྱེར་བཅས་པ་དང་། །དེ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་ནི། །སྒྲངས་པའི་ཕྱོགས་དང་
མ་ཐུན་པ་ཡིན། །ཉགས་དང་སྒྲོང་དང་སྒྲོད་དང་ནི། །ལོངས་སྒྲོད་ཆར་གཡེང་འདོད་པ་དང་། །གཞོད་པ་དང་ནི་
གནས་པ་དང་། །མ་གུས་མི་སྒྲོང་གཞི་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅུ་ལས། །དང་པོ་ཉགས་ཀྱི་གཞི་
ལས་བྱུང་བ་བྲིམ་པའི་ཉགས་འཆང་བ་དང་། །རྩལ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་རྩ་མོའི་བལ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་ཆོས་
གོས་འཆང་བ་དང་བྱེད་པ་དང་། །སྒྲ་བ་སྒྲང་གི་སྒྲ་ལྟར་འདྲེག་པ་དང་། །འདྲེག་པར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་
གསང་བའི་སྒྲ་འདྲེག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། །ལྷུང་བཟེད་ཀྱང་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཟངས་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་
གཞན་ལས་བྱས་པ་དང་། །ཆང་ལས་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བ་དང་སྒྲ་བ་འཆང་བ་ནམས་ནི་རབ་བྱུང་གི་ཉགས་ཁས་
སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱམས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྒྲོང་བའི་གཞི་ལས་
བྱུང་བ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོང་བ་དང་། །སྒྲོད་ཀྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁབ་རལ་ལ་སོགས་པ་
བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ནི། །རིན་པོ་ཆེ་ལེན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་དང་། །ལོངས་སྒྲོད་ཀྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་སྒྲོག་སྒྲ་ལ་
སོགས་པ་ཟ་བ་ནི། །དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་དང་། །འཆར་གཡེང་གི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་རྒྱག་པ་
དང་། །རྒྱལ་བ་དང་། །ཆུ་ལ་ཅེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་

༼ ༣༣༽

ཡན་ལག་གི་སྤང་བྱ་མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་དང་། འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བ་ཁུ་བ་འབྱེན་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཚན་མི་མ་ཐུན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བ་ནི། མི་ཚངས་སྟོད་ཀྱི་ཆ་མ་ཐུན་དང་། འདོད་
པའི་གཞི་ལས་བྱང་བ་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་བཅིག་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི། བར་མ་རབ་བྱང་སྤངས་པ་ལས་འདས་
པའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་དང་། གཞོད་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བ་ནི། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་
ཕྱོགས་པ་དང་། བྱིས་སུན་འབྱེན་པ་དང་། བཀྲར་བ་འདེབས་པ་དང་། ཆིག་རྩུབ་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །གནས་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བ་དག་འདུན་གྱིས་སྤངས་ཤིང་བསྐྱེལ་བ་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་དང་།
བྱིས་པ་དང་སྤྲུ་སྟེགས་ཅན་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་ནི། དག་འདུན་དང་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་སྤངས་
པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་དང་། མ་གྲུས་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་གནས་སྤྱིན་
པའི་སྟོབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་ལ་མ་གྲུས་པ་རྣམས་ལས། དང་པོ་ནི་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་སྤངས་
པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་དང་། མ་གྲུས་པའི་གཞི་ལས་བྱང་བ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་གནས་སྤྱིན་
པའི་སྟོབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་ལ་མ་གྲུས་པ་རྣམས་ལས། དང་པོ་ནི་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་ཁས་སྤངས་
པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་དང་། གནས་ལ་མ་གྲུས་པ་སྟོམ་པ་འཛིག་པའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་དང་། མཁན་པོ་
ལ་མི་གྲུས་པ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་འཛིག་པའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་པ་མི་སྟོངས་
པའི་གཞི་ལས་

༼ ༣༣༩ ༽

བྱུང་བ་དག་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གང་གསལ་སྤྱོད་དང་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ་དང་། དབྱར་གནས་ཁས་མི་ལེན་པར་
འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་གསང་བའི་སྤྱི་འདེག་པ་ནི་དག་སྟོབ་མ་ལ་སྤངས་འདས་སུ་
བྱེད་དགོས་སོ། །མདོར་ན་དག་སྟོབ་པ་མའི་བསྐྱབ་གཞི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དག་སྟོབ་མ་ལ་འཆང་བ་སོགས་
བདུན་དང་། དག་ཚུལ་པ་མ་ལ་དེའི་སྤྱི་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་སོགས་ལྟ་དང་། རང་རང་གི་བསྐྱབ་པ་ཡང་
དག་པར་སྤངས་པ་ལས་འདས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས། བསྐྱབ་གཞི་གཞན་ཀུན་རང་རང་གིས་སྤངས་པ་དང་
སྤྱོགས་མ་ཐུན་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱམ་པར་བྱ་དགོག་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །རང་རང་གིས་སྤངས་འདས་ནི་སྤྱི་
བརྒྱ་པར། གང་ཞིག་སྟོག་གཅོད་གཞན་ཀྱི་ནོར་འཕྲོག་དང་། །མི་ཆང་སྤྱོད་བརྟུན་བཅོས་པའི་ཆང་ལ་
སོགས། །གར་སོགས་སྤང་སོགས་མལ་ཆེ་མཐོ་བ་དང་། །ཕྱི་རྒྱུ་ཁ་ཟས་གསེར་དུལ་ལེན་པ་སྤང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་བཅུ་ནི། དག་ཚུལ་པ་མའི་བསྐྱབ་བྱ་རགས་པ་རྟོག་པོ་བཅུར་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་
ལས་འདས་ཤིང་འགལ་ན་སྤངས་འདས་དང་། དག་སྟོབ་མ་ལ་ལྷག་པོ་དུག་ཆོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཅུ་བའི་
ཆོས་དུག་ནི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གཅིག་སྤྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་བྱ། །རྒྱ་བའི་པ་རོལ་རྒྱལ་མི་བྱ། །སྤྱིས་པ་ལ་ནི་
རེག་མི་བྱ། །སྤྱིས་པ་དང་ནི་འདུག་མི་བྱ། །

༼ ༣༩༠ ༽

བསྐྱུན་དུ་འགྱུར་བར་མི་བྱ་ཞིང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས་མི་བྱ། ཞེས་དང་རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་ནི། གསེར་ལ་
བཟུང་བར་མི་བྱ་ཞིང་། །འདོམ་གྱི་སྤྱི་ནི་དེག་མི་བྱ། །ས་ནི་རྟོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། །རྩ་སྟོན་དག་ཀྱང་བཅད་མི་
བྱ། །བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཟ་མི་བྱ། །གསོག་འདྲིག་བྱས་པ་ཟ་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བསྐྱུར་བ་རྣམས་ལས་
འདས་ན་སྒྲངས་འདས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྩ་བ་བཞི་དང་འགལ་བ་ནི་པམ་འབྲེའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་
པས་འཆབ་བཅས་བྱུང་ན་བསྐྱུར་བ་རྣམ་དག་ལས་ཉམས་པར་བྱེད། ཆང་འཕྱང་པ་ལ་སོགས་དྲུག་ནི་བཤགས་
བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཏེ། ཆང་འཕྱང་ལ་སོགས་དྲུག་པོ་ནི། །བཤགས་ལ་ཉེས་བྱས་མ་ཐུན་པ་ཡིན། ཞེ་གསུངས་
སོ། །རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་ཚུལ་མས། དེ་དག་ལས་འདས་ཤིང་འགལ་བར་བྱས་ན་
བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་རགས་རྟོག་བཅུ་ཀ་བཤགས་བྱའི་
ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སུམ་བརྒྱ་བ་དང་བཤད་ཚུལ་ཐ་དད་པར་བྱེད་དམ། ཡང་ན་འགལ་བ་སྤང་
དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་དགེ་ཚུལ་གྱི་རྩ་ལྟར་བཞི་པོ་པམ་འབྲེའི་ཉེས་བྱས་དང་། བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་གཉིས་
ཀར་འདོད་པ་ཡང་སྤང་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་བསྐྱུར་བ་བྱིན་པ་ལ་ཅིར་འགྱུར་བ་ནི། བསྐྱུར་བ་བྱིན་པ་
ནི་འབྲེལ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན།

༼ ༣༣ ༽

པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་བ་ལ་དག་འདུན་གྱི་གསོལ་བ་དང་གཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཆད་པ་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
བྱིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྡེ་ལྗེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་ལྟང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་དག་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་འབྲ་
བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མི་ཆང་པར་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་པམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་དག་
སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིན། རི་ལྟར་དག་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་དེ་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ་གཞན་དག་ལ་བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་པར་རྩོམ་པ་དང་། བརྩོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོད་པ་ལ་སོགས་
པ་བྱེད་པ་ལ་ལྟང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དག་སྟོང་རང་བཞིན་གནས་པས་བསྐྱབ་བྱིན་དག་སྟོང་ལ་བརྟེན་
པ་སོགས་བྱས་ན་ཡང་ལྟང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། བསྐྱབ་བྱིན་དག་སྟོང་མ་ཡང་དག་སྟོང་མ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
དང་། ལྟང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབྲ་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། བསྐྱབ་བྱིན་འདི་ནི་སྟོམ་པ་འཕོགས་བྱེད་
ཀྱི་ཆོག་གས་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་རང་རྐང་ལས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ལ། འདིར་ནི་ཆད་པ་ལས་
ཀྱི་ཆོག་གས་བྱས་ནས་དག་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མཐའ་དག་གི་གྲུལ་དུ་མི་གནས་པར་དག་འདུན་གྱི་བྱ་བ་
མཐའ་དག་བསྐྱབ་ཅིང་། རོས་བསམ་སྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་ལྟར་ལེན་པས་ཆེ་འདི་ལ་དག་བཅོམ་པ་རོབ་ན་བསྐྱབ་
པ་བྱིན་

༼ ༣༤༽

བ་ཞེས་མི་བྱ། དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་ན་ངེ་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་བསྐབ་བྱིན་ལ་གནས་ནས། དག་སྒོང་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱོན་བཀྱར་བ་ལ་སོགས་པ་དག་འདུན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་སྐྱབ་པའི་ཆད་ལས་སྒྲོད་
དགོས་ཤིང་། ལས་གྱི་ཁ་སྒོང་དུ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་སྐད་དུ་གཞུང་འདིར། བཅའ་པའི་སེམས་མ་སྐྱེས་ན་མཐའ་
ལས་ལྡང་བར་འགྱུར་ངོ་། །བསྐབ་པ་སྒྲོད་པས་སོ། །དེ་ཐོབ་པས་སོ། །དག་འདུན་ལས་སོ། །ལས་གྱིས་སྐྱིན་
ནོ། །ངེ་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི། འཆབ་མེད་བྱུང་བ་དེས་དག་འདུན་ལས་ངེ་སྲིད་
འཆོའི་བར་དུ་བསྐབ་པ་ཁྱེ་བར་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཅུ་བ། དེ་ནས་དག་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཞིའི་ལས་
གྱིས་ཆད་པ་ལས་གྱི་བསྐབ་པ་བྱིན་པས་དགོས་པ་བསྐྱབ་ཀྱས་གྱི་བསྐབ་པ་རྣམ་དག་སོར་ཆུད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་པ་འབོགས་བྱེད་གྱི་གསོལ་བཞིའི་ཆོ་ག་དང་། ཆད་པ་ལས་གྱི་གསོལ་གཞིའི་ཆོ་ག་གཉིས་ཅ་
དད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆེ་འདིར་དག་བཅོམ་ཐོབ་ན་བསྐབ་བྱིན་ལ་མི་གནས་པར་དག་སྒོང་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་བསྐབ་པ་བྱིན་པ་ངེ་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་བསྐྱབ་
ཀྱས་གྱི་བསྐབ་པ་སོར་ཆུད་པ་དེ་དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་པའམ། ཐོབ་ཀྱང་རུང་ངེ་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་གནས་པས་
སོ། །གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི། འོ་ན་བསྐབ་བྱིན་དག་སྒོང་དེ་དག་

༼ ༣༥༣ ༽

སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲལ་ཞེ་ན། མི་འབྲལ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། བསྟེན་པར་མ་
རྫོགས་པ་ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱིན་དགོས་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགོས་སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
ཡུལ་ལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པའམ་འབྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགོས་སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པ་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ན་བྱིན་ལེན་ཆགས་པ་དང་། དེའི་ཟས་ལ་རེག་ན་བྱིན་ལེན་འདྲིག་པ་དང་། ཁྱོད་ལ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་དེས་སྤྲོ་བ་བྱས་ན་སྤྲོ་བ་བྱས་པའི་ལྗང་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཁྱོད་དང་ལྡན་ཅིག་ཞག་
གསུམ་ཉལ་ན་རྒྱབ་ལྟག་ཉལ་གྱི་ལྗང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱོད་ལ་དེས་དགོས་སྒྲོང་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་། མི་
ཆོས་སྤྲོ་བ་བརྗོད་པ་ན་ལྗང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པས་དགོས་སྒྲོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པའི་ཡུལ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྗང་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་མ་
རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་དང་འབྲལ་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་པ་
འདི་བྱུང་། བསྐྱབ་བྱིན་ནང་པན་ཚུན་རང་གི་ཡུལ་ལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་
བྱིན་ནང་པན་ཚུན་བྱིན་ལེན་མི་ཆགས་ཤིང་། དེས་དགོས་སྒྲོང་གི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་དགོས་སྒྲོང་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་འབྲལ་བར་བསྐྱུང་དགོས་པའི་བྱིར།

{ 300 }

ཞེས་པ་ལ། དེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེ་ལྟར་ན་དགོ་སྟོབ་མའི་ཡུལ་ལ་ནི་བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྟོབ་
མ་བསྐྱབ་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྟོབ་མས་དགོ་སྟོབ་མ་ལ་བྱིན་ལེན་བྱར་མི་
བྱུང་བས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་དགོ་སྟོབ་མ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་བསམ་བའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་
དང་བཅས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྟོབ་ལྟར་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་འདྲ་ན། །དགོ་སྟོབ་གང་
སྐགས་དང་སྐྱན་གྱི་མཐུ་དང་། ལས་གྱི་རྩ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འགྲོ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པ་བསྐྱབ་པ་ན་ལྟར་བ་བསྐྱེད་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་འདྲ་མཉམ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱབ་པ་
དེའི་ཆེ་ན་རང་ཉིད་དགོ་སྟོབ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་མ་བརྗེད་པར་ཡོད་པ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་
འདྲ་བར་ལྟར་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་དངོས་གཞིའི་ལྟར་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་
རྣམ་པ་བསྐྱབ་པ་ན་དགོ་སྟོབ་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་འོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། རང་ཉིད་དགོ་སྟོབ་ཡིན་པའི་འདུ་
ཤེས་མེད་ན་ནི། དངོས་གཞི་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མི་བསྐྱེད་དེ། དགོ་སྟོབ་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེས་མི་ཆང་བར་སྟོད་
པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་པམ་པ་མི་སྐྱེད་པར་དེ་ལས་ན་སྐད་དོ། །ཆུང་བ་སྟོམ་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ལ། མེད་ན་ནི་ན་སྐད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། །

༼ ༣༥༽

གསུམ་པ་ཚིགས་གྱི་ཡན་ལག་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་ངོ་། །དང་པོ་ནི་ན་
སྒད་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་པ་ལ་འཕྲོས་ན་སྒད་དེ་ཅམ་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེར་མ་ཟད་ཚིག་སྒ་མ་དག་བསྟེན་ནམ་
དག་ཚུལ་ལམ་དག་སྟོབ་མའི་སྐབས་སུ་བརྟུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོར་བ་བྱས་པ་དེ་ཁོ་ནས་ཚིགས་ཕྱི་མ་དག་
ཚུལ་ལམ། དག་སྟོབ་མའམ། དག་སྟོང་གི་སྐབས་སུ་དངོས་གཞིའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བྱུབ་པ་ཡང་ན་སྒད་པ་ཡིན་ཏེ།
མ་བྱེན་ལེན་གྱི་ཅ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་ཚིགས་དེའི་རྟེན་ལ་སྟོར་བ་བྱས་ནས་ཚིགས་དེའི་རྟེན་ལ་དངོས་གཞི་བྱུབ་
པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། ཚིགས་སྒ་མ་སྟོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་འདི་འབྱུང་། དེས་མཆོན་
ནས་ལྟར་བ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཚིགས་ཕྱི་མ་དག་སྟོང་གི་སྐབས་སུ་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་སྟོར་
བ་བྱས་ནས་དག་སྟོང་གིས་བསྐབ་པ་ལུལ་བའི་དབང་གིས་ཚིགས་སྒ་མ་དག་ཚུལ་སོགས་སུ་གྱུར་པ་ན་ཡང་ན་
སྒད་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚིགས་ཕྱི་མའི་རྟེན་ལ་སྟོར་བ་བྱས་པ་སྒ་མར་དངོས་གཞི་བྱུབ་པ་ན་རབ་
བྱང་མ་རྫོགས་པ་ཉིད་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བས། ཞེས་པ་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པ་འདི་བྱང་། ཕྱི་མར་སྟོར་བ་བྱས་པ་བྱིམ་པར་བབ་པ་ལ་ལྟར་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ནི། རྩ་ལྟར་
ཚུང་བ་སྟོན་བལ་དང་། བལ་ནག་པོ་འབའ་ཞིག་གི་སྟན་

༼ ༣༤༼

བྱེད་པ་བཀག་ཉེ་སྤང་ལྟར་དུ་བཅས་པས་སྤྱིན་བལ་ལ་སོགས་ལས་རིན་ཆེ་བའི་རྩ་ས་བཟང་པོ་ལ་ཡང་གདན་
བྱེད་པ་བཀག་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ངན་པ་ལ་གདན་བྱས་པ་སྤང་ལྟར་དུ་འགྱུར་ན་བཟང་པོ་ལ་དེར་
འགྱུར་བ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། རྩ་ས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། སྤྱིན་བལ་སོགས་རིན་ཆུང་བ་དང་། དེ་ལས་རིན་ཆེ་བ་ལ་གདན་བྱེད་པ་བཀག་
པས་དེ་དག་དང་འབྲ་བ་བལ་དཀར་པོ་སོགས་དང་མོན་དར་སོགས་ཀྱི་གདན་བྱེད་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ལ་འབྲ་བ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། བཞི་བ་མཆན་གྱི་ཡན་ལག་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལ་
གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ། དམིགས་ཀྱི་ཕྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
དེ་དག་གི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་སློང་པ་མ་པན་ཚུན་མཆན་གྱུར་པ་ན་ལྟར་བ་ཡོད་པ་མེད་པ་
དང་། ཆེ་བ་ཆུང་བ་སོགས་སུ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། པ་མ་སྟན་མོང་པའི་ལྟར་བ་ལ་རྟེན་མཆན་གྱུར་ཀྱང་ཡོད་པ་
མེད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། པན་ཚུན་མཆན་གྱུར་པ་ནི་ལྟར་བ་སྟན་མོང་པ་དེ་ཀྱན་གྱི་ཞིང་ངམ། རྟེན་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། མཆན་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཞིང་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། ལྟར་བ་སྟན་མོང་
པ་ནི། སྟན་མོང་པའི་པམ་པ་བཞི་དང་། བསྟེན་ཁ་དང་། གཞི་མེད་དང་། བག་ཅམ་དང་། དགེ་

༼ ༣༤༽

འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་སོགས་བཞི་དང་བཅས་པས་སྤྱན་མོང་པའི་ལྷག་མ་བདུན་དང་། སྤང་ལྷང་ནས་འཆང་བ་
སོགས་བཅུ་ཆེན་དང་པོ་དང་། བཅུ་ཆེན་གཉིས་པ་ནས་གསེར་དངུལ་ལ་རེག་པ་སོགས་སྤི་མ་གསུམ་དང་།
བཅུ་ཆེན་གསུམ་པ་ནས་ལྷང་བཟེད་ལྷག་པོ་འཆོལ་བ་སོགས་དྲུག་སྟེ་སྤྱན་མོང་པའི་སྤང་ལྷང་བཅུ་དགུ་དང་།
ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་ནས་མ་བསྐྱོས་པ་སོགས་བཅུ་དང་། ཡང་ཡང་བ་བ་སོགས་བརྒྱད་དེ་བཙེ་བརྒྱད་མ་
གཏོགས་པ་བརྒྱུན་སྐྱོན་དགེ་སྤོང་སྤུ་མ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་སྤྱན་མོང་པའི་ལྷང་བྱེད་འབའ་ཞིག་
པ་དང་། སོར་བཤགས་བཞི་འཛིན་ནས་གསུམ་པ་ནི་སྤྱན་མོང་པའི་སོར་བཤགས་དང་། ཉེས་བྱས་ནས་བྲིམ་
གཞན་དུ་མ་བསྐྱོ་བར་སྟན་ལ་འདུག་པ་དང་། ཅ་སྤོན་ཡོད་པའི་སྤོགས་སུ་མི་གཙང་བ་འདོར་བ་དང་། གཉིས་མ་
གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ནི་སྤྱན་མོང་པའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པས་སྤྱན་མོང་པ་འདི་ཀྱན་པ་མ་པན་ཚུན་
མཆན་ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་སུ་གྱུར་གྱང་ཡོད་པ་མེད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །མཆན་ལན་གསུམ་
དུ་གྱུར་ན་སྤོམ་པ་གཏོང་བས་ལྷང་བ་ཡང་མི་འབྱུང་དོ། །གཉིས་པ་དམིགས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ནི། དེའི་ཞིང་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས། མཆན་སྤྱི་མའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་མཆན་
སྤི་མར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་གཞི་བྱུང་བ་ན་ཆེ་

༼ ༣༤ ༽

ཅུང་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚན་སྡེ་མར་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ཕྱི་མར་དངོས་གཞི་བྱལ་བ་ན། སྡེ་གྱི་སྦྱོར་བ་དེའི་
དངོས་གཞིར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་གིས་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་ནས་དགེ་སྦྱོང་མར་
གྱུར་པ་ན་དངོས་གཞི་བྱལ་བ་ན། སྡེ་གྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་པམ་པ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་མས་གསོད་
པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་པར་མཚན་གྱུར་པ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་བསྐྱེལ། གལ་ཏེ་མཚན་སྡེ་མར་སྦྱོར་བ་
བྱས་པ་ལས། ཕྱི་མར་དངོས་གཞི་བྱལ་བ་ན་ལྟར་བ་ན་སྤང་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་ཁྱ་བ་
འབྲིན་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་དགེ་སྦྱོང་མར་མཚན་གྱུར་པ་དང་སྤྲུལ་དུ་དངོས་གཞི་བྱལ་བ་ན་ལྟར་བྱེད་དུ་
འགྱུར་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་མ་ལུས་བཀའ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པ་པར་མཚན་གྱུར་པ་དང་སྤྲུལ་དུ་དངོས་གཞི་
བྱལ་བ་སྦྱོང་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཅེས་སྦྱིར་བཏང་བ་བྱས་ནས། དམིགས་བསལ་ལྟར་བ་ན་སྤང་
བ་གང་གི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་ལས་མཚན་གྱུར་པ་ན་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་གྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་
གིས། དེ་ལས་ལྷག་པའི་དངོས་གཞི་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་གཉིས་ཁྲི་གཅིག་ལ་ཤ་རེ་ག་པ་དང་
བཅས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་རངས་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ཉལ་བ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་ལས་དེ་གཉིས་དགེ་སྦྱོང་མར་
མཚན་གྱུར་ཏེ་སྐྱེ་རང་ཤར་བ་ན། དངོས་གཞི་ལ་ཉེས་བྱས་ཁོ་ན་འབྱུང་གིས།

༼ ༣༤༽

ལྷུང་བྱེད་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལ། ཉ་སྒྲུང་པའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་
བྱུང་། འདི་དག་གིས་ནི་ལྷུང་བའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ལས་མཆན་གྱུར་པ་ལ་དངོས་གཞི་ཅིར་འབྱུར་ཚུལ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་བཤའ་པའི་སྦྱིར་བཏང་གཉིས་སུ་ལྷུང་བ་ཆེ་བའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ལས་མཆན་གྱུར་
པ་ལ་དངོས་གཞི་ཡང་ཆེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བྱེད་བཞིན་པ་ལས་མཆན་གྱུར་པ་ལ་དངོས་གཞི་ཆུང་བ་འབྱུང་
བ་ཡོད་པ་བསྟན། དམིགས་བསལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་འདིར་ཆུང་བ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད་
བཞིན་པ་ལས་དངོས་གཞི་ཡང་ཉེས་བྱས་འབྱུང་བ་བསྟན་ནོ། །སྦྱིར་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། དག་སྒྲོང་གིས་སྟན་
ལ་མ་བསྒྲོ་བར་འདུག་པར་ཚུམ་བཞིན་པ་དང་། ཅ་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཤའ་གཅི་འདོར་བར་ཚུམ་བཞིན་
པ་མར་མཆན་གྱུར་པ་ན་དངོས་གཞི་ལ་ཉེས་བྱས་མི་བསྐྱེད་པར། དེ་ལས་ཁྱི་བའི་ལྷུང་བྱེད་འབྱུང་བར་ཁས་
ལེན་པ་དགོས་པས་སོ། །ཉ་སྒྲུང་པའི་དོན་གྱི་ཞེས་སོགས་ལ་འཕྲོས། སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་པ་མཆན་གྱུར་པ་
ལས་ལྷུང་བ་འབྱུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་མཆན་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷུང་བ་གང་བྱས་པ་དེ་མཆན་གྱུར་པ་ན་
ལྷུང་བ་ཅིར་འབྱུར་ཞེ་ན། མཆན་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་བྱས་པ་ནི་ཕྱིས་མཆན་གྱུར་
པའི་འོག་ཏུ་ཡང་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་

༼ ༣༥༠ ༽

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་སློང་མ་རེག་པམ་བྱུང་མ་ཐག་བ་དེའི་རྒྱན་བྱེད་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་
དུ་གྱུར་ན་རེག་པའི་ལྷུང་བ་དེ་མཆོན་གྱུར་བ་དེ་ལ་རེག་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་གཏོགས་པའི་སློམ་པོར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ། བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་འགྱུར་། རེག་པམ་མ་བྱུང་བ་རེག་པམ་
གྱི་སློར་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ལ་རེག་པམ་མ་བྱུང་བ་ཙམ་ལ། དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ན་དངོས་གཞི་ལ་སློམ་པོ་ལས་པམ་
བ་མི་བསྐྱེད་པས་སློར་བ་དེ་ཉིས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སློམ་པོའི་སློར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་
བཀའ་གྱི་པམ་པར་འགྱུར་བ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། འཆབ་པམ་དང་བསྐྱོག་པམ་བྱེད་བཞིན་པ་ལ་ཡང་རིགས་
བསྐྱེདོ། ཡང་དགེ་སློང་ཁུ་བ་འབྱེན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བྱེད་བཞིན་དུ་མར་མཆོན་གྱུར་ན་ཁུ་བ་འབྱེན་པ་དེ་
ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་སློང་ཡང་ཡང་ཟ་བའི་ལྷུང་བྱེད་བྱེད་བཞིན་དུ་མར་མཆོན་གྱུར་ན་ཡང་ཡང་ཟ་
བ་དེ་ཉིས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་སློང་མ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལེན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བྱེད་བཞིན་དུ་དགེ་
སློང་དུ་གྱུར་ན་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལེན་པ་དེ་ཉིས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བཤད་དོ། །ལྷུང་བ་ཆེ་བ་
སློང་བཞིན་དུ་མཆོན་གྱུར་ན་ལྷུང་བ་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་མང་དུ་བཤད་ན་དེ་ལྟར་མཐའ་ཅིག་ཏུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན།
མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་དམིགས་བསལ་ནི། ལྷུང་བ་ན་སླད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བྱེད་བཞིན་དུ་མཆོན་གྱུར་ན་
ན་སླད་པ་དེ་ནི་ན་སླད་པ་རང་གི་ཁ་

༼ ༣༥༽

ན་མ་ཐོ་བར་འགྱུར་གྱི། ལྷག་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་སློང་མ་ཁུ་བ་འབྱེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་བྱེད་བཞིན་
དུ་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ན་ཁུ་བ་འབྱེན་པ་དེ་ཡང་ལྷུང་བྱེད་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱིས། དགེ་འདུན་ལྷག་མར་མི་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ། ན་སྤད་པ་ནི་རང་གི་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེས་ན་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་བསམ་པའི་
བྱེ་བྲག་བྱུང་། བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་ལྷུང་བའི་བྱེ་བྲག་བྱུང་བས་ན་མཆོན་གྱུར་པའི་དབང་གིས་ལྷུང་བ་ལྷག་
པ་ན་སྤད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ན་སྤད་པ་ལྷག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སློག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་
མཉམ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དང་། རེ་ལག་འཛིན་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་ཞིང་ལྷག་པར་སློང་པ་ལས་འདས་པ་ན་
རང་གི་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱིས། །ན་སྤད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྤར་བ་འད་པའི་སྤང་ལྷུང་གི་
སྐབས་སུ་ཞག་བཅུར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་འཇོས། དགེ་སློང་གིས་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་ཞག་
བཅུ་ལས་ལྷག་པར་བཅང་ན་སྤང་ལྷུང་དུ་འགྱུར། དགེ་སློང་མས་ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་པར་བཅངས་ན་སྤང་ལྷུང་
དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྷར་བཞུགས་ན་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་ཞག་དགུ་བཅངས་པའི་དགེ་སློང་ཞག་བཅུ་བའི་གོང་དུ་མར་
མཆོན་གྱུར་པའི་ཆེ་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་འཆང་བའི་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷུང་
བཟེད་ལྷག་པོ་ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པར་ཞག་དགུ་ཚུན་ཆད་དུ་བཅངས་པའི་ཞག་དགུ་པོ་དེ་ནི་སྐབས་

༼ ༣༥༽

དེར་ས་མར་མཆན་གྱར་པའི་དགེ་སྤྲོད་མ་དེའི་ལྷུང་བཟེད་ཐོག་མ་རྟེན་པའི་ཉི་མ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་སྟེ། དེའི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པར་ནི་ཆ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་།
དགེ་སྤྲོད་གིས་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་པོ་རྟེན་པའི་ཉི་མ་དེ་ལ་མར་མཆན་གྱར་ན། དེ་ནས་ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་པར་
འཆང་ན་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་ངོ་། །གོང་དུ་པན་ཚུན་མཆན་གྱར་པ་ལྷུང་བ་སྤྱན་མོང་པའི་ཞིང་དུ་བསྟན་ན་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཞིང་དུ་རྩི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞིང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་མར་མཆན་གྱར་པ་ན་སྤང་པའི་
རྟེན་ལ་བྱང་བའི་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་ཁུ་བ་འབྱེན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སོགས་སྤྱིར་བཙུགས་མ་
བྱས་པ་ཀུན་གྱི་ཉམས་ཤིང་བཞིག་པ་དང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མར་མཆན་གྱར་པ་ནི་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཞིང་མ་ཡིན་པས་སྤང་ཡོད་རྣམས་ཉམས་པར་མ་བཟུང་སྤང་གཞན་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་
འགྱུར་ལ། མ་པར་མཆན་གྱར་པ་མའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བའི་ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་སྤང་བྱང་བའི་
རེག་པམ་ལ་སོགས་པ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་གང་བྱང་བ་རྣམས་ཉམས་ཤིང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེར་མ་
བཟུང་པར་གྱར་པའི་རྟེན་དེ་ལ་རེག་པམ་ལ་སོགས་པ་དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་འཛོག་པའི་ལྷུང་བྱེད་ལ་
སོགས་པ་མའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་གང་ཡང་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

༼ ༣༥༣ ༽

བ་ལ། ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེ་བཞིན་དུ་པ་མར་མཆན་གྱུར་པ་དེ་ལ་པའི་
སྐབས་སུ་བྱང་བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ཉེས་པ་བཅས་པ་དང་། མ་པར་མཆན་གྱུར་པ་དེ་ལ་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་
བའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ཉེས་པ་བཅས་པ་རྣམས་མཆན་གྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཉམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བཅས་ཉེས་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོ་བ་སྟོད་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ།
དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མཆན་གྱུར་གྱི་
དབང་གིས་པམ་པའི་བཅས་ཉེས་ཀྱང་འདག་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། །རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མ་
བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། །མཆན་གྱུར་གྱི་དབང་གིས་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་བཅས་ཉེས་འདག་ན་ལྷག་མའི་དངོས་
གཞི་ཡང་འདག་གམ་ཞེ་ན། མི་འདག་སྟེ། དངོས་གཞི་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོ་སྟོང་གིས་སྦྱིར་བཏང་ལ་མགྱ་བ་
ཞག་བྱག་དང་། དགོ་སྟོང་མས་སྦྱིར་མགྱ་བ་ལྷ་བ་ཕྱེད་སྟོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཞག་ལྷ་མགྱ་བ་སྦྱད་པའི་དགོ་
སྟོང་པ་མར་མཆན་གྱུར་པ་ན་སྦྱར་མགྱ་བ་སྦྱད་པ་དེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དང་། །དགོ་སྟོང་མ་མགྱ་བ་ཞག་བཅུ་བཞི་
སྦྱད་པ་པར་མཆན་གྱུར་པ་ན་སྦྱར་མགྱ་བ་སྦྱད་པ་དེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། པ་མར་མཆན་གྱུར་པ་དེས་
གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་ལ་སྦྱར་མགྱ་བ་ལྷ་བ་ཕྱེད་སྟོད་དགོས་པ་དང་།

༼ ༣༥༽

མ་པར་མཆན་གྱུར་བ་དེས་དག་སྒྲོང་གི་དག་འདུན་ལ་སྤར་མགུ་བ་ཞག་བྱག་སྒྲོང་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལ།
མགུ་བ་སྒྲོང་བ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། གསུམ་བ་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ་ནི།
སྤར་བ་ཤད་བ་དེ་ལྟར་མཆན་གྱུར་བའི་དབང་གིས་ལྷུང་བ་ཆེ་བ་ཆུང་དུ་འགོ་བ་དང་། ཡོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། སྤར་མི་འབྱུང་བའི་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤར་བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ཞིང་མ་ཡིན་
བ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་པ་དང་། སྤར་མགུ་བ་སྒྲོང་བ་ནི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་རྣམས་ཡོད་དེ། དག་
སྒྲོང་པ་མ་ལུས་རྟེན་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་མི་འདྲ། དེའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་མི་
འདྲ། དེའི་དབང་གིས་ལྷུང་བའི་རིགས་ཐ་དད་དུ་བཅས་པས། མཆན་གྱུར་བ་འདི་ལ་པམ་གང་གི་སྤར་སྤར་ཆོ་
ག་སྒྲོང་བ་རྣམས་སྤར་ཐ་དད་པར་གྱུར་བ་དེའི་སྤར་རོ། །ཞེས་པ་ལ། འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་
བྱང་། གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་བཞེསྟེ། དུས་འདས་པ་དང་མ་འོང་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་ནས་
ད་ལྟར་བའི་ལུས་ལྷུང་བའི་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པ། གང་ལས་སྐྱེས་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་ནས་
རང་གི་འགོ་བ་གང་དུ་གཏོགས་པའི་ལུས་ལྷུང་བའི་བྱེད་པ་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་ནས་རང་གི་རྒྱུད་གང་དུ་གཏོགས་པའི་ལུས་ལྷུང་།

༼ ༣༥༽

བའི་བྱེད་པ་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་ནས་འཕེན་པ་གཅིག་གིས་
བསྐྱས་པའི་ལུས་ལྗང་བའི་བྱེད་པ་པོར་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྗང་བ་བསྐྱེད་པའི་དུས་དེའི་ཆོ། གང་
ལས་ལྗང་བ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་དེའི་ད་ལྟར་བའི་ལུས་དང་ལྗང་བ་འབྱུང་བའི་རྟེན་མཆོན་གྱུར་པ་ན་གྱུར་པའི་ལུས་
དེ་ལྗང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱིས། འདས་མ་འོང་གི་ལུས་ལྗང་བའི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བསད་པར་བྱ་བ་སློབ་
པར་གྱུར་པ་ལ་གསོད་པ་པོ་དག་སློང་གིས་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གསོད་པའི་བསམ་པ་རྒྱན་མ་ཆད་
བཞིན་དུ། བསད་བྱ་དེས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ། སྤར་གྱི་སྦྱོར་བ་དེས་དེ་ཉི་བར་གྱུར་ན། གསོད་པ་པོ་ལ་སློག་
གཅོད་གྱི་པམ་པ་དང་། མཆོམས་མེད་གྱི་ལས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ཞིང་། གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་སྤར་
འགྲོད་པ་དག་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དེ་ལས་སྤར་བསྒྲོག་ན། བསད་བྱ་དེས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་
སྤར་གྱི་རྟེན་དེས་ཉི་བར་གྱུར་ན། གསོད་པ་པོ་ལ་སློག་གཅོད་གྱི་པམ་པ་དང་། མཆོམས་མེད་གྱི་ལས་གཉིས་
ཀ་འབྱུང་ཞིང་། གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་སྤར་འགྲོད་པ་དག་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དེ་ས་སྤར་
སྒྲོག་ན། བསད་བྱ་དེས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་སྤར་གྱི་རྟེན་དེས་ཉི་བར་གྱུར་ཀྱང་། རྟེན་བྱེད་པ་པོའི་དག་
སློང་ལ་པམ་པ་དང་མཆོམས་མེད་གང་ཡང་མི་འབྱུང་།

༼ ༣༥༮ ༽

བར་སློག་གཙུག་གི་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སློམ་པོ་ཙམ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་གིས་སྐྱེས་
པའི་ལུས་ལ་རེག་པའི་སྦྱར་བ་བཅུམ་པ་ན་སྐྱེས་པ་དེ་བུད་མེད་དུ་མཆན་གྱུར་ན། བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་རེག་པ་
དེ་རེག་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་འབྱུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱིས། སློམ་པོའི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་སློམ་
པོ་མི་འབྱུང་བར་ལྷག་མ་འབྱུང་བ་དང་། དགེ་སློང་གིས་བུད་མེད་ལ་རེག་པའི་སྦྱར་བ་བཅུམ་པ་ན་བུད་མེད་དེ་
སྐྱེས་པར་མཆན་གྱུར་ན་སྐྱེས་པའི་ལུས་ལ་རེག་པ་དེ་སློམ་པོར་འབྱུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱིས། དགེ་འདུན་
ལྷག་མའི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་ལྷག་མ་མི་འབྱུང་བར་སློམ་པོ་འབྱུང་བ་སོགས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་པ་ལ་དེའི་ཆེ་ལུས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། བ་མའི་རིགས་བརྒྱད་
ཡིན་པ་ལ་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་མ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། བ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་
གྱི་རིགས་བརྒྱད་ཡིན་པ་ལ་མི་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་མ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་དག་འགྲོ་བ་གང་དུ་
གཏོགས་པ་དང་། ལྷུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། བ་མི་ཡིན་པ་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་མ་བྱས་པ་ལས་
སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་འགྲོ་བ་ཉིད་མི་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ཡིན་ནོ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་རྒྱུ་ཁ་ཅན་དེ་མ་སེལ་མོ་
ལས་སྐྱེས་ཀྱང་། བ་མིའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་མིའི་འགྲོ་བ་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

༼ ༣༥༽

དེ་བས་ན་མ་འགྲོ་བ་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་ནི་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་པམ་པ་དང་། སློག་གཅོད་གྱི་པམ་པ་སོགས་
བསྐྱེད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས། དགེ་སློང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་མི་ལས་ཡན་ལག་ཚང་པར་རྩལ་བརྒྱས་ན་མ་
བྱེན་ལེན་གྱི་པམ་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་མི་བསད་ན་སློག་གཅོད་གྱི་པམ་པ་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་པ་མི་མ་ཡིན་པ་ལ། མི་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་མ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་འགྲོ་བ་ཉིད་མི་མ་
ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་བརྒྱད་འགྲོ་བ་གང་དུ་གཏོགས་ལ་པ་གཙུག་ཆེ་བས་མི་མ་ཡིན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལྟ་
བུའི་མི་མ་ཡིན་དེ་ལས་དགེ་སློང་གིས་རིན་ཐང་ཚང་བའི་རྩལ་བརྒྱས་པ་ན་ནམ་ཡང་པམ་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་
བསད་ཀྱང་བསད་བྱ་དེ་ལྟའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་ན་སློམ་པོ་དང་། དུད་འགྲོ་ཡིན་ན་ལྷུང་བྱེད་འབྱུང་བར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ། གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་།
གསུམ་པ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི། མི་རྩལ་དང་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པའི་
དབང་གིས་འགྲོ་བ་གཞན་ལྟ་དང་དུད་འགྲོའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དགེ་སློང་གིས་བསད་པ་ལ་ལྷུང་བ་ཅིར་འབྱུང་ཞེ་
ན། དེ་བསད་པ་ལ་ཡང་རང་གི་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་སྤྱར་ནས་ལྷུང་བ་གང་དུ་འབྱུང་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་སློང་གིས་མིའི་འགྲོ་བ་པ་མ་ཡིན་དང་དུད་འགྲོའི་

༼ ༣༥ ༽

འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཞིག་གསོད་ན་དེར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་། གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་
རུང་། བསད་པའི་དུས་ན་དངོས་གཞི་ལ་ཕམ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། སྒྲོར་བ་ལ་ནི་མིར་འདུ་ཤེས་ན་ནི་སྒྲོར་བ་དེ་
སྒྲོམ་པོ་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་ཤེས་ན་ནི་སྒྲོར་བ་དེ་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེས་མཆོད་ནས་ལྟའི་འགྲོ་བ་པ་མི་དང་དུད་འགྲོའི་ལུས་གྱི་
རྣམ་པ་བསྟན་པ་གསོད་ན་དེར་རམ། གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་བསད་པའི་དུས་ན་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲོམ་
པོ་དང་། སྒྲོར་བ་ལ་འདུ་ཤེས་གྱི་དབང་གིས་སྒྲོམ་པོ་དང་ཉེས་བྱས་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར། དུད་འགྲོ་མིའམ་ལྟའི་
ལུས་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཞིག་གསོད་ན་དེར་རམ། གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རུང་། དངོས་གཞི་ལ་ནི་དུད་འགྲོ་
བསད་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་དུ་འདུ་ཤེས་པས་མཆོད་སྦྱིན་བསད་པ་ལ་ཕམ་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། པམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བསད་བྱར་འདུ་ཤེས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། བསད་བྱ་དངོས་གྱི་མཆོད་
སྦྱིན་དེ་གཉིས་ནི་རྩ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་དུ་འདུ་ཤེས་པས་མཆོད་སྦྱིན་བསད་པ་ལ་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་
བར་རིགས་སོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་དེར་ནི་འདུ་ཤེས་ལོག་མ་ལོག་གི་དབང་གིས་སྒྲོར་བའི་ལྷུང་བ་ཆེ་ཆུང་དུ་
འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་། བསད་བྱ་གང་དང་གང་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་གཞི་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་རྩ་ཐ་ཅིག་པའི་
ཕྱིར། དངོས་གཞི་

༼ ༣༥༽

ལ་བསད་བྱ་དེ་མི་ཡིན་ན་པམ་བ་དང་། འགོ་བ་གཞན་ཡིན་ན་སྒྲིམ་པོ་དང་ལྷུང་བྱེད་ཅི་རིགས་བར་འགྱུར་ཏེ།
སྒྲིག་གཙུག་གི་ལྷུང་བ་འདི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། འདུ་ཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་སོ།
བཞི་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་བ་དབྱེད་པ་ནི། མི་བསད་བ་ལ་པམ་བ་འགྱུར་བ་འཐད་མོད།
བསད་བྱའི་མི་དེ་དག་བཙུག་པོ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དགེ་སློང་གིས་དེ་བསད་པའི་བྱིར། མཆོན་བསྟུན་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་བསད་བྱ་དེས་དག་བཙུག་པོ་ཐོབ་ནས་མཐར་ཐུག་བྱུང་བ་ན་དགེ་སློང་དེ་
ལ་ལྷུང་བ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི། དེའི་ཆེ་དགེ་སློང་དེ་ལ་པམ་བ་དང་། མཆོམས་མེད་གཉིས་ཀ་ཅིག་
ཅར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། བསད་བྱ་དག་བཙུག་པོ་མ་ཡིན་གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་སྒྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་
མི་དེ་ལས་རྒྱུད་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བ་ལ། གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བ་འདི་འགྱུར་། འོ་ན་མཛོད་ལས། བསྟུན་འོག་དག་བཙུག་པོ་ལ་མིན། །ཞེས་བ་འདད་བ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། དེའི་འགལ་བ་འདིར་སློང་མི་དགོས་ཏེ། མཛོན་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་དང་། འདུལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་གཉིས་
བ་འདད་སློལ་ཐ་དད་བ་མཐའ་ཡས་བ་དང་། འདུལ་བ་བ་ལ་ཡང་སྒྲེ་བ་བཙུག་པོ་རྣམས་མི་མ་ཐུན་བ་ལྟ་སྒྲིབ་
ཀྱང་ཅི་དགོས། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་འདུལ་བའི་གཞུང་མདོ་རྩ་དང་། སུམ་བརྒྱ་བ་རྩ་འབྲེལ་
དང་། །

༼ ༣༦༠ ༽

མེ་ཉོག་སྒྲིབ་རྒྱུ་ནམས་ལ་ཡང་མི་མ་སྤྱན་པ་ལ་འགའ་རེ་ཡོད་པས། མི་མ་སྤྱན་པ་ལ་འགའ་སྤོང་བྱེད་པ་ནི་རང་
ཉིད་ངལ་བ་ཙམ་དུ་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལྟར་བ་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་།
སེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་དང་མཚན་གྱི་རྒྱན་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། ཀུན་སྤོངས་གྱི་རྒྱན་ཐ་
དད་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། བཅས་པའི་རིགས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། ཀུན་སྤོང་གི་རིགས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་
ནས་དང་། འབྲས་བུ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟར་བ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱིམ་པར་བབས་པའི་གང་
ཟག་གང་ལ་སྟན་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་དེ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅན་དེ་ལ་སྤྲར་གནས་
སྐབས་གཞན་དུ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱར་ནས་སྤངས་ཏེ་ཉེས་པ་འོང་བའི་དགེ་སྤོང་གི་རྟེན་ལ་སྤྲར་གྱི་སྟན་ལ་སོགས་
པའི་འཕྲོ་བྱེད་པ་ལ་ལྟར་བ་ཅེར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྲར་བཅུམ་པའི་འཕྲོ་དང་། བྱིས་དེ་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟར་
བའི་བྱེད་པ་པོ་པན་ཚུན་ཐ་དད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དགེ་སྤོང་གིས་སྟན་གཅིག་ལོ་དྲུག་མ་ལོན་པར་
སྟན་གཞན་ཞིག་ལ་བཅུམ་ནས་དེ་བྱེད་འཕྲོ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལུལ་ནས་བྱིམ་པར་བབས་ཤིང་ཡང་བསྟེན་རྫོགས་
སྤངས་ནས་སྟན་གཞན་ཞིག་གྲུབ་པར་བྱས་ནས། དེ་ནས་ལོ་དྲུག་མ་ལོན་པར་སྤྲར་བསྐྱབ་པ་འབྱུལ་གོང་སྟན་
བཅུམ་པ་དེ་ཡང་བྱིན་པར་བྱེད་ན་དེའི་ཆེ་སྟན་གཞན་ཞིག་བྱིན་པར་བྱས་པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མེད་མོད། །

༼ ༣༩༽

སྤར་སྟན་བརྩམ་པ་དང་ཕྱིས་དེའི་འཕྲོ་ཟེན་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྷུང་བ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བརྩམ་པ་
དེ་ནི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད། ཕྱིས་སྤར་བརྩམ་པའི་འཕྲོ་ཟེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྤར་
ལྷུང་གི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས། ལོ་བྲལ་པའི་སྟན་གྱི་སྤར་ལྷུང་བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་མ་ལོ་བྲལ་གི་ནང་
དུ་སྟན་གསར་བ་གཞན་བྱེད་བཞིན་པ་དགེ་སློང་དུ་མཆོན་གྱུར་ན་ཡང་སྤར་གྱི་འཕྲོ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ན་
མཆོན་ཐ་དད་པས་བར་ཆོད་པའི་དབང་གིས་སྤར་བརྩམ་པ་དང་ཕྱིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལྷུང་བ་ཐ་
དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འོང་བ་ནི་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ནི།
གང་བརྩམས་པའི་ལས་དེ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལན་གཅིག་བཏང་ནས་སྤར་ཡང་ལས་དེ་ཟེན་པར་བྱེད་ན་དེ་
དག་ཀྱང་ལྷུང་བ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་སློང་གིས་ཁང་བའམ་སྟན་བརྩམས་ནས་བཏང་སྟེ།
ཡང་བྱེད་ན་སྤར་བརྩམ་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལྷུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཕྱིས་ཟེན་པར་བྱེད་པ་ནི་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་
བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལ་བཏང་བ་ཡང་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། གསུམ་པ་བཅས་པའི་རིགས་
ཐ་དད་པས་ལྷུང་བ་ཐ་དད་པ་ནི་གཞི་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་གཞི་དུ་མ་བཅས་པ་ལ་ལྷུང་བ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་དུ་
ཡུལ་གྱི་གཞི་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དུ་མ་ཉིད་བཅས་པར་གྱུར་པ་ལ་ནི་

༼ ༣༩ ༽

རི་སྟེང་བཅས་པར་གྱུར་བ་དེ་སྟེང་གི་ཉེས་པའམ་ལྟར་བ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྩུན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་།
སྦྱོན་ནས་སྤྲོ་བ་བཀག་པ་ལ་དགེ་སྟོང་གིས་དགེ་སྟོང་གཞན་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྩུན་གྱི་སྦྱོན་ནས་སྤྲོ་བ་ཤེས་
བཞིན་དུ་བརྩུན་སྤྲོ་བའི་ལྟར་བྱེད་དང་། སྦྱོན་ནས་སྤྲོ་བའི་ལྟར་བྱེད་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། དགེ་ཚུལ་
བསྐྱེལ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་ཞག་གསུམ་ཉལ་ན་ལུབ་ལྟག་ཉལ་གྱི་ལྟར་བྱེད་དང་། བསྐྱེལ་བ་བསྐྱད་པའི་ལྟར་བྱེད་
གཉིས་ཀ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལ། གཞི་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཉིད་བཅས་པ་ལ་ནི་རི་སྟེང་
བ་དེ་སྟེང་གི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། བཞི་བ་ཀུན་སྟོང་གི་རིགས་ཐ་དད་པས་ལྟར་བ་ཐ་དད་པ་
ནི། །ལྟར་བ་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ཀྱང་སྦྱོན་མེད་དམ། ཐ་དད་དུ་འཛོག་
དགོས་ཞེ་ན། ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་རིགས་ཅིག་ཀྱང་ཀུན་སྟོང་གི་བསམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་སྤྲེས་པས་ལྟར་བ་ཐ་དད་
པར་འཛོག་སྟེ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལྷེ་བ་མི་ཆང་པར་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཆ་ནི་མི་ཆང་པར་སྦྱོད་པ་སོགས་དེ་
དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེར་གཏོགས་པས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱི་ལྟར་བ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ།
དེའི་ཆ་ནི་དེར་གཏོགས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེ་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གང་ཞེ་ན། ལྟག་མའི་ནང་ནས་ཁུ་བ་འབྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་ལྟ་དང་། སྤང་ལྟར་ནས་འཁྱུར་འཇུག་པ་དང་། ལེན་པ་སོགས་དང་།

༼ ༣༩༽

ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་ནས་ཆོག་དྲུག་གམ་ལྷ་ལས་ལྷག་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། མ་བསྐྱོས་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་
སོགས་པ་བཅུ་ཆོན་གསུམ་པ་དང་། ཉལ་པོ་བྱེད་པར་ཤོམ་པའི་བྱིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་དང་།
གཅེར་བྱ་པ་པོ་མོ་གང་རུང་ལ་ཟས་སྦྱིན་པ་དང་། བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་བའི་ལྷུང་བྱེད་གཉིས་དང་།
དུས་མ་ཡིན་པར་གྲོང་དུ་འགོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་དང་། སོ་སོར་བཤགས་པ་ནས་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཉེས་བྱས་ནས་
ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་ལ་སོགས་པ་ནས་མ་བསྐྱོ་བར་བྱིམ་དུ་བསྟན་ལ་འདུག་པའི་བར་ལ་གཏོགས་པ་ཉེས་བྱས་
གཞན་རྣམས་ནི་པམ་པ་དང་པོའི་ཆར་གཏོགས་དང་། བྱིན་འཕྲོག་དང་དངོས་བསྐྱར་ལ་སོགས་པ་ལྷུང་བྱེད་ལྷ་
དང་། མ་བསྐྱོ་བར་བྱིམ་དུ་སྟན་ལ་འདུག་པའི་ཉེས་བྱས་ནི་པམ་པ་གཉིས་པའི་ཆར་གཏོགས་དང་། ཚྱོད་པ་དང་
བཅས་པའི་གཞི་མི་གཏོང་བ་དང་། ལྷུང་བྱེད་ནས་ས་བོན་དང་སྦྱེ་བ་འཛིག་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ནི་པམ་པ་
གསུམ་པའི་ཆར་གཏོགས་དང་། གཞི་མེད་དང་། བག་ཅམ་ཅི་རིགས་པས་བཀྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྷག་མ་དང་།
དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་མ་དང་། ལྷུང་བྱེད་ནས་རང་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བཀྱར་བ་
འདེབས་པ་དང་། ཤེས་རོལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་སྦྱ་བའི་པམ་པའི་ཆར་
གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་པམ་པ་བཞི་ནི་ཆ་ཅན་དང་། དེའི་

༼ ༣༩༩ ༽

ཆར་གཏོགས་ནམས་ནི་ཆར་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ཞིང་། བཅ་བ་བཞི་ནི་ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ལ་ཆར་
གཏོགས་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་དང་། ལུ་བ་འབྱེན་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆ་ཅན་དང་ཆར་གཏོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
ལྷུང་དང་། ཟླ་ལྷ་གང་རུང་གི་སྦྱར་བ་དང་། སྦྱར་བའི་སྦྱར་བ་ནམས་ནི་ཆར་གཏོགས་གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ལ། ཆ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཆའི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྗོད་དེ། མི་ཆང་བར་སྦྱོད་
བ་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ལྷུང་བ་
དང་། ཆར་གཏོགས་རྒྱུང་པའི་ལྷུང་བ་དོན་ཅིག་གོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དག་འདུན་ལྷག་མས་བཀྱར་བ་འདེབས་
པའི་ལྷུང་བྱེད་ནི་མཇུག་པས་བཀྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྷག་མའི་ཆར་གཏོགས་དང་། དག་སྦྱོང་ལ་སྤྲོ་མ་བྱེད་པ་དང་།
སྦྱོ་སྦྱོགས་བྱེད་པ་སོགས་ལྷུང་བྱེད་དགུ་ནི་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ལྷག་མའི་ཆར་གཏོགས་དང་། བསྐྱབ་
བ་ཉེ་བར་འཛོག་པ་སྦྱོང་བ་དང་། མ་གུས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྷུང་བྱེད་ནི་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མའི་ཆར་
གཏོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཟ་བའི་མཆམས་ནང་དུ་བཙོས་པ་དང་། བཙོས་པ་དེ་དག་
སྦྱོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་བཟའ་བ་ནི་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་ཟ་བའི་སྤང་ལྷུང་གི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་ནོ། །ཟླ་
ལྷ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་སྦྱོར་བོ་པལ་ཆེར་ཡང་།

༼ ༣༦༥ ༽

པམ་ལྷག་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་ཏེ། སྤར་སྟོམ་པོའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁུ་
བ་འབྲེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆར་གཏོགས་ནི་ལྷག་མའི་ཆར་གཏོགས་ཉིད་ཡིན་གྱིས། མི་ཆང་བར་སྟོད་པ་ལ་
སོགས་པའི་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁུ་བ་འབྲེན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་ཆང་སྟོད་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་
ཡིན་པའི་སྟངས་དུ་ཁུ་བ་འབྲེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དག་ཀྱང་མི་ཆང་སྟོད་ཀྱི་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་སུ་བྱས་ན།
ཆར་གཏོགས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་ལས། ཐུག་པ་མེད་
པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁུ་བ་འབྲེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་
ཡིན་གྱིས། མི་ཆང་བར་སྟོད་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ལ་
སྟོམ་པོ་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་གི་དངོས་གཞིའི་ལྷང་བ་ནི་ཁུ་བ་འབྲེན་པ་ནས་
མིའི་ཆོས་སྒྲ་མ་བདེན་པར་སྤྱོད་པའི་བར་སྤར་བཤད་པའི་དངོས་གཞིའི་ལྷང་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ངོས་འཛིན་པ་
ཡིན་གྱི། སྟོམ་པོ་དག་དངོས་གཞིའི་ལྷང་བ་མ་ཡིན་པས་མདོ་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷང་བ་
མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་ལས། མདོ་འདིའི་མ་བཟོད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་ཀྱི་ཞེས་
བ་ནས། མདོ་འདིས་སྟོམ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དམིགས་ཀྱི་བསལ་དོ། །ཞེས་དང་།
མི་

༼ ༣༩༩ ༽

ཆང་བར་སྐྱོད་པ་དེའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁུ་བ་འབྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་གྱིས། ཉེས་པ་སྒྲུལ་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཞུང་སྤྱི་མ་དེ་ལ་འཕྲོས་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ཁུ་
བ་འབྱེན་པ་དེ་པམ་བ་དང་པོའི་ཆར་གཏོགས་ཡིན་ན། པམ་བ་དང་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཁུ་བ་འབྱེན་པ་
ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་ངེས་སམ་ཞེས་ན། དགེ་སློང་པའི་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བའི་སྡེ་ཆན་གང་ཞིག་ཁུ་
བ་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐའ་འཕྲུལ་པམ་བ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
དགེ་སློང་གིས་སྐྱུད་མི་བཟོད་པའི་བྱད་མེད་ལ་དང་། མགོ་བཅད་པའི་ཁ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་མི་ཆང་བར་སྐྱོད་
པའི་ཆེ་ཁུ་བ་མ་ཡང་ན་སྒྲུལ་པོར་འགྱུར་ལ། ཁུ་བ་ལྷུང་ན་ཁུ་བ་འབྱེན་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་འགྱུར་
ནོ། །ཞེས་པ་ལ། ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐའ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་།
སྤྱི་པ་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་ནི། གོང་གཞི་སྟོད་དུ་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་པམ་བ་
དང་། འཆང་འབྲལ་འཛོག་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་འཕྲོས། བྱ་བ་ཐ་དད་པ་
དང་རྒྱན་མ་འབྲེལ་པའི་ཞག་སྤྱི་བྱེད་དང་། །ཆོག་སྤྱི་བྱེད་ཐ་དད་པས་མཐའ་གཞིའི་ཡན་ལག་ཆང་ན་དངོས་གཞིའི་
ལྷུང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དེར་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་རྒྱ་བའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་བྱེད་ཐ་དད་པ་དུ་མའི་འབྲས་
བུ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་

༼ ༣༩༽

དངོས་གཞིའི་ལྷང་བར་རྣམ་པར་མི་གཞག་སྟེ། དགེ་སློང་གིས་ལན་གངས་དུ་མར་ཉུང་དུ་ཉུང་དུར་བརྟུས་པ་
གཅིག་ཏུ་བསྒྲུམས་པས་མཐར་འཇུག་ཐང་ཆངས་ཀྱང་པམ་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཁང་པ་ཆུང་དུ་དུ་མའི་གཞི་
བྱས་པ་བསྒྲུམས་པས་ཆད་ལས་ག་པར་གྱུར་ཀྱང་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གོས་ཀྱི་དུམ་བྱ་ཆད་
དུ་མ་ལོང་བ་ཞག་དགུའི་བར་དང་། ཉི་ཤུ་ཅ་དགུའི་བར་ཅི་རིགས་པར་བཅང་སྟེ་གཏོང་བར་བྱེད་ཅིང་ཡང་དེ་
འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་དུས་གཞན་དུ་བཅངས་ཏེ་གཏོང་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བསྒྲུམས་ན་འཆང་བའི་
དུས་ལས་ལྷག་ཏུ་ཐེན་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་སྤང་ལྷང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་དུ་བལ་
ཐོགས་པ་དང་། ཞག་བྱག་གི་འབྲལ་བའི་སྤང་བ་དང་། ཆོག་ལྷའམ་བྱག་ལས་ལྷག་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་ཡང་བྱ་
བ་དང་དུས་སྤྱི་ཐ་དད་པ་བསྒྲུམས་པས་དངོས་གཞིའི་ལྷང་བར་མི་འགྱུར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ།
བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བྱས་ལྷང་བ་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་སེལ་བ་ནི། ལྷང་བ་ཀུན་
ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་ལས་བཅུམ་པ་བྱེད་བྱས་པ་དེ་ལ་སྤྲོད་བྱེད་ལྷག་མ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ལ་ལྷང་བ་ཅིར་
འགྱུར་ཞེན། འདི་ལ་ནི་ལྷང་བའི་དངོས་གཞི་གང་བྱང་བ་དེ་བྱེད་ཉིད་དེ་ལྷང་བ་འོག་མར་ན་སྤྲོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་བརྗོད་ན། ཆོས་གོས་རྩིང་པ་ཅུང་ཟད་སྤར་བཀྱས་པ་དགེ་སློང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་འབྱུང་།

༼ ༣༦༩ ༽

བཅུག་བ་དང་། སྤྱིན་བལ་རྟེན་བ་དང་། ལུག་བལ་ནག་པོ་རྟེན་བ་ལས་སྟན་བྱས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་
སོགས་མང་དུ་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཞེས་བ་ལ། བྱེད་བྱས་བ་ལ་བྱེད་བ་ནི་ཉིད་དོ། །ཞེས་བ་འདི་བྱུང་། གཞུང་སྣ་མ་
དེ་ལ་འཕྲོས། བ་སྟན་བ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་བམ་བ་དང་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞིའི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་དག་ལས་བ་སྟན་བ་སྟོམ་པོའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་སོགས་བ་དག་གི་ཆ་ཉིད་ནི་བ་སྟན་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་དགེ་སྟོང་གཞན་ལ་སྟོམ་པོ་དང་། ལྷུང་བྱེད་དང་། སོར་བ་ཤགས་དང་། ཉེས་བྱས་དག་གིས་བཀྱར་བ་བཏབ་
བ་རྣམས་ཉེས་བྱས་ཡིན་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བ་ལ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བ་སྟན་བ་དག་གི་ཆ་ཉིད་ནི་བ་སྟན་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བ་འདི་བྱུང་། དེས་ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་པམ་ལྷག་གང་རུང་དང་། བ་སྟན་བ་ནི་
སྟོམ་པོ་སོགས་དང་། དེའི་ཆ་ཉིད་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་ཤེས་བར་བྱའོ། །བཞི་བ་བསམ་བའི་ཡན་ལག་ཞར་བྱུང་དང་
བཅས་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་བའི་ཡན་ལག་དངོས། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྟོང་བ། ཞར་ལས་བྱུང་བའོ། །སྟོག་གཅོད་
བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་བ་ན་བསད་བྱ་དེ་མི་ཡིན་ནམ་མིན། བདག་གི་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་
སྟམ་བ་ལ་སོགས་བ་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་ཞུགས་བ་ནི་གང་ཟག་དེ་ནི་བསམ་བ་དང་བཅས་མ་
བཅས་ཇི་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་ཞུགས་བ་ནི་བྱེ་བྲག་མ་བྱེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་བསམ་བ་དང་

༼ ༣༦༩ ༽

བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གསོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ན་འདི་བསད་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་པའི་གསོད་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོད་
བས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཞུགས་པ་ནི་བསམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
འདི་བྱང་། དེ་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་བསད་པ་ལས་ནི་བསད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལྟ་བ་ལས་ལྟར་བར་འགྱུར་
ཏེ། བསད་བྱ་དེ་མི་ཡིན་ན་པམ་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་ན་སྟོམ་པོ་སོགས་ན་སྟངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་
ཆང་པར་སྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་གང་ལ་ཆགས་ཡུལ་དེ་འདི་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་
ཟ་བཞིན་དུ་མི་ཆང་པར་སྟེད་པ་སོགས་ལ་ཡང་གཞི་དེ་དེ་ལྟ་བ་ལས་ལྟར་བར་འགྱུར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལ་གཞི་འཛིན་ཡན་ལག་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་བས་སོ། །འོན་སྟེར་བའི་ལྟར་བ་ལ་ཡང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་
ཉིད་གཙོ་ཆེ་ལམ་ཞེ་ན། སྟོར་བའི་ལྟར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱིས། དོན་གྱི་དངོས་པོ་
གཙོ་ཆེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུད་འགོ་དང་ལྟ་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་པས་བསད་ན་སྟོར་བ་ལ་སྟོམ་པོ་དང་། མི་མ་
ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བསད་ན་སྟོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱེན་ལེན་ལ་
སོགས་པའི་ལྟར་བ་གཞན་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྟུར་རོ། །ཞེས་པ་ལ། སྟོར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། སྟོར་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། དངོས་གཞི་ལ་ནི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉིད་ཡན་

༼ ༣༧༠ ༽

ལག་ཡིན་པར་སྟོན་ཏེ། སེམས་ཅན་ནམ་ཇུས་ལ་བསམ་སྟེ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་བསམ་པ་འདི་དོན་གྱི་
དངོས་པོ་ཉིད་དངོས་པོའི་ཡན་ལག་དེ་ཉིད་དུ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། དཔེར་ན། ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་
སྦྱིན་གཉིས་འཁོད་པ་ལས་གཅིག་བསད་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་ལས་ཅིག་ཤོས་བསད་པ་དང་། བ་དང་པ་མ་ཡིན་
པའི་མི་གཞན་འཁོད་པ་ལས་པ་བསད་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་ལས་མི་གཞན་བསད་པ་སོགས་ནི་སྟོམ་པོ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་གྱིས། བམ་པ་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགོ་དང་མི་གཉིས་འཁོད་པ་ལས་
དུད་འགོ་བསད་དོ་སྟམ་པ་ལས་མི་བསད་ན། མི་ལ་གསོད་སེམས་མེད་པས་ཉེས་བྱས་དང་། །ཤིང་ལྗོན་པ་
བཅད་དོ་སྟམ་པ་ལས་མི་ལ་སོགས་པ་བསད་ན་གང་ལ་ཡང་གསོད་སེམས་གཏན་མེད་པས་སྟོམ་པར་གཏོགས་
པའི་ཉེས་བྱས་དང་། ཤིང་སྐྱམ་བཅད་ན་ཉེས་པ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་བཅད་དོ་སྟམ་པ་ལས་མ་ལ་སོགས་པ་
བསད་པ་ལ་ནི་སྟོམ་པོ་དང་། དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ་གང་ཡང་མི་འགྱུར་སྟེ། སྟོན་པས་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་
ཉེས་པ་མ་རྩུང་བའི་བྱིར་དང་། མ་བསམ་པ་ལ་ལྷུང་བ་མི་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། བསམ་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། འདིར་ཁ་ཅིག་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྦྱོར་བའི་ལྷུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དངོས་གཞིར་ནི་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ལུང་བྲངས་ནས་ཅིག་བསད་པར་

༼ ༣༥ ༽

བྱའོ་སྙམ་པ་ལས་ཅིག་ཤོས་བསད་པ་སོགས་ལ་སྒྲོར་བ་ཙམ་ལ་ལྷང་བ་འབྱུང་། དངོས་གཞི་ལ་ལྷང་བ་གཏན་
མེད་དུ་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷ་སྒྲིན་ལ་མཆོད་སྒྲིན་དུ་འདུ་ཤེས་ནས་བསད་པ་དེ་དངོས་གཞིའི་
སྒྲོམ་སྒོར་བ་ཤད་པ་དང་འགལ་བ་སོགས་སྒྲོན་མཐའ་ཡས་ཤིང་། དངོས་གཞིར་ནི་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་
ནི། བཅ་པ་དངོས་གཞིར་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་གྱིས། དངོས་གཞི་ལ་ལྷང་བ་ཡེ་མི་འབྱུང་ན། སྒྲོར་བ་ལ་ཡང་
ལྷང་བ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྒྲོང་བ་ནི། དོན་གྱི་དངོས་སོ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་
ཀུན་དུ་གཙོ་ཆེའམ་ཞེ་ན། མི་ཆང་པར་སྒྲོད་པ་དང་། ཁུ་བ་འབྲིན་པ་གཉིས་ལ་ནི་བསམ་པའི་དོན་དེར་མ་ཟད་མ་
བསམ་པའི་དོན་གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཀར་གཤམ་ལ་མི་ཆང་པར་སྒྲུད་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལས་ནོར་
ནས་སྒྲོ་སངས་ལ་མི་ཆང་པར་སྒྲུད་པ་ལས་པམ་པ་དང་། རྩ་ལ་ཁུ་བ་དབྱུང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམ་ནས་སྐྱེད་
པ་སོགས་ཡན་ལག་གཞན་ལ་ཁུ་བ་འབྲིན་པ་ལས་ལྷག་མ་དངོས་གཞི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ལ། མི་ཆང་པར་སྒྲོད་པ་དང་། ཁུ་བ་འབྲིན་པ་གཉིས་ལ་ནི་དེར་མ་ཟེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། མི་བདེན་པ་
བརྩུན་སྒྲིབ་པ་ལ་ཡང་ཉན་པ་སོ་གང་བསམ་པ་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ། ལྷ་སྒྲིན་ལ་བརྩུན་སྒྲིབ་པར་བསམ་
ནས་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་སྒྲིས་པ་ལ་ཡང་

༼ ༣༧ ༽

བརྒྱན་སྤྱོད་པའི་པམ་པ་སོགས་བརྒྱན་གྱི་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། མི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཉན་པ་སོ་
ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། གསུམ་པ་ཞར་བྱང་ནི། རྣམ་འབྱེད་དུ། མི་ཆང་པར་སྒྲོད་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་རེག་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེའི་ངོས་འཛིན་གང་ཞེ་ན།
རྟེན་བྱ་སོ་མོ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་དེའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་པ་ལག་པར་ལག་པ་དང་། ཀླང་པར་ཀླང་པ་
དང་། འདོམས་སུ་འདོམས། ཆོགས་སུ་ཆོགས། དང་དུ་སྦྲང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ནི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་དང་ལྡན་པ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་མི་ཆང་པར་སྒྲོད་པ་དང་། རེག་པམ་དང་། རེག་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་བསྐྱེད་རུས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་དུ་སྦྲང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ནི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་
དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པ་འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྷུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་བ་
སྒྱིར་བཤད་པ་ནི། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ནས། བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་འོག་
མ་དག་ལ་ནི། དེར་བསྟན་པའི་ལྷུང་བ་གཅིག་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡན་ལག་ཇི་ཅམ་དགོས་པའི་ཡན་ལག་གང་རུང་
ཞིག་མ་ཆང་ན་ན་སྦྲང་དུ་འགྱུར། ཡན་ལག་དུ་མ་མ་ཆང་པ་ལ་ནི་ན་སྦྲང་པ་དེ་བས་ཀྱང་ན་སྦྲང་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ། འོག་མ་དག་ལ་ནི་གཞན་ལ་ན་སྦྲང་པ་ཉིད་དོ། །དུ་མ་མ་ཆང་པ་ལ་ནི་དེ་བས་
ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་པ་

༼ ༣༥ ༣ ༽

འདི་བྱང་། ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གོ་བསྟོར་བ་ལ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ལུས་ཀྱིས་རེག་བ་དང་། འཁྲིག་བ་དང་ལྟན་བ་སྤྲོ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར་བསྐྱུགས་བའི་
ལྷག་མ་ལ་མི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་བ་ལ་དུད་འགོ་དང་ལྟན་ཅིག་ལུས་ཀྱིས་རེག་བ་སོགས་བྱས་བ་ལ་ཡང་ཆེས་
ན་སྤྲད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་མ་ལྟ་ཅི་སྟོས་དེ་ལས་ན་སྤྲད་བ་སྟོམ་པོ་ཡང་མི་བསྐྱེད་བར་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བས་
སོ། །ཞེས་བ་ལ། མི་ལ་དུད་འགོ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་བ་འདི་བྱང་། གསུམ་བ་མཚན་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲིར་བ་འདད་བ་ལ་
གསུམ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ ཀུན་སྟོང་གི་ཡན་ལག་ སྟོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་བྱུག་
སྟེ། བྱད་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་དང་། རེག་བས་བསྐྱེད་བའི་དང་། ཐ་སྟོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་
མཚན་ཉིད། ཁྲིམ་བས་བསྐྱེད་བའི་ཡུལ་གྱིས་སེལ་བ། དག་སྟོང་པ་མས་བསྐྱེད་བའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་
མཚན་ཉིད། རྩས་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིར་བྱད་མེད་
ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་ལྷང་བ་ལ། མི་ཚང་བར་སྟོད་བ་དང་། རེག་བའི་ལྷག་མ་དང་། འཁྲིག་ཆེག་སྤྲོ་བ་དང་། བསྟེན་
བཀུར་བསྐྱུགས་བ་དང་། དཔེན་བ་སྐྱབས་ཡོད་ན་བྱད་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་བ་དང་། འགྲང་བའི་ལྷང་བྱེད་
དང་། བྱད་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྷང་བྱེད་ལ་སོགས་བ་ཉེར་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འཁྲིག་ཆེག་སྤྲོ་བ་
དང་།

༼ ༣༧ ༽

བསྟེན་བཀྱར་བསྟགས་པ་གཉིས་ལ་རྩ་འཁྱུལ་མ་ཐོབ་པའི་བྱད་མེད་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ། བྱད་མེད་རྩ་འཁྱུལ་
གྱི་ཆོས་ཅན་ཏེ་དེའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་ནང་གི་རེག་པ་མི་ཆང་བར་སྟོན་པ་དང་། ཕྱིའི་རེག་པ་
རེག་པའི་དགོ་འདུན་ལྟག་མ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་འཁྲིག་ཆོག་སྟེ་བ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་བསྟགས་པའི་
དགོ་འདུན་ལྟག་མ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ། རྩ་འཁྱུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་རེག་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱད་། རྩ་འཁྱུལ་ཐོབ་པའི་བྱད་མེད་ནི་བཟུང་བར་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་འཁྲིག་པའི་བསམ་པ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་སྟེ་བས་དེ་ལ་འཁྲིག་ཆོག་སྟེ་བ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་
བསྟགས་ན་ལྟར་བ་ན་སྟེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་འདུལ་བྱེད་ལས་སྟོམ་པོ་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །རྩ་འཁྱུལ་ཐོབ་
བས་པམ་པ་དང་། རེག་པའི་དགོ་འདུན་ལྟག་མ་མི་བསྐྱེད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རེག་པས་
བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ནི། རེག་པས་བསྐྱེད་པའི་ལྟར་བ་དག་ལ། རེག་པར་བྱ་བའི་ལུས་མ་ཉམས་པ་
ངེས་པར་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་སམ་ཉམས་པས་ཀྱང་ཆོག་ཅེ་ན། དེའི་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི། ནང་གི་རེག་པས་
བསྐྱེད་པ་མི་ཆང་སྟོན་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱིའི་རེག་པས་བསྐྱེད་པ་རེག་པའི་ལྟག་མ་དང་། སོར་སོས་ག་ག་ཆོལ་བྱེད་
པའི་ལྟར་བྱེད་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གང་ལ་རེག་པར་བྱ་བའི་ལུས་ཉིད་ནི་མ་ཉམས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ་མ་དང་ནད་

༼ ༣༥ ༽

ལ་སོགས་པས་ཉམས་པ་མཚན་མི་མ་བུན་པའི་ཡན་ལག་གི་ལུས་ལ་ལྷང་བ་འབྱང་བའི་བཅས་ལྷན་གྱིས་རེག་
ན། དགེ་སློང་ལ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མར་གཏོགས་པའི་སློམ་པོ་དང་། དགེ་སློང་མ་ལ་ནི་རེག་པའི་པམ་བར་
གཏོགས་པའི་སློམ་པོར་འབྱུར་ལ། རྩ་བ་ཅན་དང་། གཡམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ལ་རེག་ན་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་སློམ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ། རེག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཉམས་པའོ། །ག་ག་ཆོལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་
ངོ་། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཉམས་པ་དགོས་པར་མ་ཟད་རེག་པར་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱང་མ་ཉམས་
པས་པམ་བ་དང་རེག་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་སོགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱིས། རེག་པར་བྱེད་པ་དགེ་སློང་དང་དགེ་
སློང་མ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་མ་དང་ནད་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པར་གྱུར་ན་སློམ་པོ་དང་། རེག་བྱ་དང་རེག་བྱེད་
གཉིས་ཀའི་ལུས་ཉམས་པར་གྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སུ་བཤད་དོ། །འོ་ན་སེན་མོ་ལ་སོགས་པ་མ་ཉམས་པས་དངོས་
གཞི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྐྱེད་དམ་ཞེ་ན། མི་བསྐྱེད་ཅེས་འཆད་པ་ནི། སེན་མོ་དང་། སོ་དང་། ཤ་མེད་པའི་རུས་པ་
དང་། སྤྱད་གཤམ་ལ་ནི་མ་ཉམས་པ་ཡིན་ཀྱང་མ་ཉམས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་ཉམས་པ་ལས་གཞན་
ཉམས་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རེག་པའི་ལྷག་མ་དང་། ག་ག་ཆོལ་བྱེད་པའི་ལྷང་བྱེད་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉམས་པ་
དང་འབྲེལ་བར་དངོས་གཞི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་

༼ ༣༥ ༽

ལ། སེན་མོ་དང་། སོ་དང་། འ་མེད་པའི་རུས་པ་དང་། སྤྱད་གཞི་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་།
དེས་ན་སེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཡན་ལག་གཞན་གྱིས་རེག་པ་དང་། ག་ག་ཆིལ་བྱེད་ན་སྒྲིམ་སོ་དང་། དེ་
དག་གིས་ཡན་ལག་གཞན་ལ་རེག་པ་དང་། ག་ག་ཆིལ་བྱེད་ན་ཉེས་བྱས་སྤྱུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གསུམ་པ་ཐ་སྙད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་དང་། གཞར་
ལ་རེག་པ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བ་འད་པའི་འཁྲིག་ཆིག་སྤྱི་བ་སོགས་གྱི་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་ངེས་པར་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དགོས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་སྤར་བསྟན་པའི་འཁྲིག་ཆིག་སྤྱི་བ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་བསྟགས་པ་དང་། བརྟུན་སྤྱི་བ་དང་། སྒྲིན་ནས་སྤྱི་བ་
དང་། དགེ་སྦྱོང་ལ་སྤྲ་མ་བྱེད་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་བརྟེན་པ་དང་། མིའི་ཆོས་སྤྲ་མ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་
ལྷུང་བ་རྣམས་ལ་མིའི་འགྲོ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ལས་ལྷུང་བ་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པར་འགྱུར་
ཞིང་། འགྲོ་བ་གཞན་དུ་གཏོགས་པ་ལ་ནི་ན་སྤྱད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་
བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། འོ་ན་མིའི་འགྲོ་བ་པ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱི་ཆོག་གམ་ཞེ་ན། མི་ཆོག་སྟེ། སྤྱིར་
མི་ཡིན་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་འབྱུགས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་།

༼ ༣༧༧ ༽

བཞིན་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡན་ལག་དུ་དགོས་སོ་ཞེས་པ་ལ། རང་བཞིན་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
འདི་བྱང་། གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷུང་བ་དེ་དག་ལ་མ་ནིང་དང་། མཚན་གཉིས་པ་
བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་ཡུལ་གྱིས་ཡན་ལག་བྱས་པ་ལས་བསྐྱེད་རུས་སམ་ཞེ་ན། མི་རུས་སོ་ཞེས་
པ་ནི། མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་དག་ནི་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་
འབྲ་བར་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲ་བར་མཚན་དོན་བྱེད་རུས་པ་ལ་ལྷོས་ཏེ་མིའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ལ། མ་ནིང་དང་། མཚན་གཉིས་པ་དག་ནི་དེ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱང་། །གསུམ་པ་
ཞར་ལ་རེག་པ་དེ་དང་འབྲ་བར་བསྐྱེད་པ་ནི། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་ལ་འཕྲོས། འབྲེག་ཆིག་སྟེ་བ་
སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་མིའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་སོགས་བྱང་ཆོས་དེ་ལྟར་དགོས་ན།
ལུས་ཀྱིས་རེག་པའི་ལྷག་མ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་བྱང་ཆོས་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རེག་པའི་ལྷག་མའི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དང་
འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷུང་བ་དག་གི་ཡུལ་དང་འབྲ་བར་མི་ཡིན་པ་དང་། བསམ་པ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་ཤིང་མ་ནིང་མ་ཡིན་པ་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ལ། རེག་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་འབྲ་བོ། །ཞེས་པ་འདི་
བྱང་། བཞི་བ་བྲིམ་པས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་སེལ་བ་ནི། སྟོང་བ་དང་སྟོང་བ་རིགས་པའི་

༼ ༣༥ ༽

སྤང་བ་སོགས་བྱིམ་པས་བསྐྱེད་པའི་ལྷུང་བ་ལ་ཆོས་འདི་བའི་རབ་བྱུང་ནམ་དག་མ་ཡིན་པའི་མི་ཡིན་པ་ཙམ་
གྱིས་འདིའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་ལ་
སོགས་པ་སྤྱི་རྒྱུ་པའི་རབ་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་སྤངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་
དང་། ཆགས་ཀྱང་པམ་བཤམ་པམ་འབྲའི་རྩ་ལྷུང་གིས་ཉམས་པ་དག་ལས་ནི་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་སྤངས་
ཏེ་ཐོབ་པ་དང་། སྟོད་གཡོགས་སྤྲད་གཡོགས་དང་བཅས་པ་ལས་ལྷག་པ་ལེན་པ་སོགས་ལས་སྤང་ལྷུང་སོགས་
གྱི་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་མི་སྤྱེད་པར་བྱེད་ཉིད་དེ་ན་སྤྲད་པར་འགྱུར་ཏེ། །སྤྱི་རྒྱུ་པའི་རབ་བྱུང་སོགས་དེ་དག་
བྱེད་བྱིམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ། སྤྱི་རྒྱུ་པའི་རབ་བྱུང་བ་དང་། མ་ཆགས་པ་དང་། ཉམས་པ་
དག་ནི་བྱེད་ཉིད་བྱིམ་པའོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། ལུ་བ་དགེ་སློང་པ་མས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་མཆན་
ཉིད་ནི། དབྱེན་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་མ་སྤྱི་མ་བཞི་པོ་དང་། བྱིན་འཕྲོག་དང་། དབྱར་རྩྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷུང་བ་
དང་། དངོས་སྤྱུར་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་ལྷུང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་དགེ་སློང་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་ཆོག་གམ་
ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་དགོས་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི། དགག་པའི་བསྐྱབ་པ། ལྷུང་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་
དགེ་སློང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་ནི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་གྱི་མ་ཉམས་

༼ ༣༧ ༽

བ་མཚན་མ་ཐུན་བ་དང་། ལྷ་བ་ཁས་སྒངས་བ་མ་ཐུན་བ་དག་གིས་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་སྟོང་མ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་དག་སྟོང་གི་
ལྷང་བ་འབྱུང་འབྱུག་བ་དང་། གོས་ལེན་བ་དང་། བལ་སྤེལ་དུ་འབྱུག་བ་དང་། མ་བསྐྱོས་ཉི་མ་རུབ་བ་དང་།
ཟས་དང་ཚོས་གོས་གཉིས་དག་དང་། །དོན་མ་ཐུན་གྱ་དང་སྦྱོར་བ་ཅུག་པའོ། །ཞེས་པའི་ལྷང་བ་འདི་དག་བསྐྱེད་
བ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་དག་སྟོང་མ་དེ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་བསྐྱབ་པ་མ་ཉམས་བ་དག་སྟོང་མར་
མཚན་དང་ལྷ་བ་ཁས་སྒངས་བ་དག་གིས་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ནི་བྱད་ཚོས་སུ་
ཐུན་བ་དགོས་ཏེ། བྱད་ཚོས་དེ་དག་དང་ཐུན་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དགག་པའི་བསྐྱབ་པ་ལྷང་བ་དེ་དག་
བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ། དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མ་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་
ཉིད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །མཚན་དང་ལྷ་བ་ཁས་སྒངས་བ་དག་གིས་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱད་། དག་སྟོང་དང་ཞེས་པ་ནས་བསྐྱབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་གི་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས། འོན་ཀྱིས་པ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་ལས་ལྷང་བ་ཅིར་འབྱུང་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་ཆེས་ན་སྐད་
དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མའི་ལྷང་བ་འདིར་གཏོགས་པ་འགའ་ཞིག་

༼ ༣༩༠ ༽

ལ་བྱིས་པ་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་ནི་ཆོས་འདི་བའམ་གཞན་གྱི་འདང་རུང་རྟགས་
ཅན་ཉིད་ཀྱིས་བས་ན་སྤྲད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་བྱུང་ལ་ན་སྤྲད་པ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ན་སྤྲད་
པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་བཞིན་ན་དག་སྤོང་གིས་བྱིས་པར་གྱུར་པའི་མི་སྤྱིས་པ་དང་བྱད་མེད་ལ་གཞི་མེད་དང་
བག་ཅམ་དག་གིས་བཀྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་རྟགས་ཅན་མ་ཡིན་
པ་ལ་སྦྱོན་ནས་སྤྲས་པ་དང་། སྤྲ་མ་བྱས་པ་སོགས་ཉེས་བྱས་སྤྲ་མོར་འགྱུར་བ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལ།
འདིར་གཏོགས་པ་ལ་བྱིས་པ་ལ་ནི་རྟགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བས་ན་སྤྲད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་
དག་ཚུལ་བསྟེལ་བ་བསྟུད་པ་ལྟ་བུའི་ལྷུང་བྱེད་ལ་བྱིས་པ་སོགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ན་སྤྲད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
འཆད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཅམ་དུ་ཡང་མ་བྱིན་པས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་རྟོག་དཔྱོད་རེ་མཐོང་མཐོང་། ལྷག་པ་ཇས་
དང་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། རྣམ་འབྱེད་དུ། འཆང་བའམ་འཛོག་གསུམ་ལ་
སོགས་པ་སྤང་ལྷུང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་ཁབ་རལ་དང་། བྲི་རྒྱུ་ཆད་ལས་
ལྷག་པར་བྱས་པ་དང་། ཡོ་བྱད་རུང་བ་སྤྲད་པའི་ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་རྣམས་བཤད་པ་ལ་འཕྲོས། ཆོས་གོས་
སོགས་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆད་དང་མི་ལྡན་པ་ཞག་བཅུར་བཅང་བ་སོགས་ལས་ལྷུང་བ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་

༼ ༣༡ ༽

ན། དེའི་ལན་ནི། དེ་ལས་ལྷུང་བ་ན་སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དངོས་གཞི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་
གྱི་ཡན་ལག་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྩལ་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ནི་རྒྱ་རུང་བ་དག་ལས་
བྱས་པས་རུང་བ་ཉིད་དང་། གོས་ལ་ནི་རང་གི་སྤྱ་གང་དུ་ལོངས་པ་སོགས་སྤྱི་དང་སྒྲོས་ཀྱི་ཆད་དང་ལྡན་པ་
དང་། ལ་སོགས་པ་ཆད་ལས་ལྟག་པ་ཉིད་ནམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྩལ་དག་ལ་ནི་རུང་བ་
ཉིད་དང་། ཆད་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། གོས་རུང་བ་དང་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་
གོས་གཞིར་འཆད་དོ། །ལྷུང་བཟེད་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྩལ་སོ་མ་བཏང་བ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རྒྱ་རིན་པོ་
ཆེ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པ་དང་། མདོག་སྒྲོན་པོར་མ་བསྐྱར་བ་ནམས་ཡིན་ལ། རུང་བ་ནི་ས་དང་ལྷགས་གང་
རུང་ལས་བྱས་པ། སའི་ཡིན་ན་སོ་བཏང་བ། གཉིས་པ་གང་ལྟར་ཡང་ཁ་དོག་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆད་ནི་འདུལ་
བ་ལས་རི་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆད་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་རུང་བ་
ཉིད་དང་། ཆད་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གོས་དང་། ལྷུང་བཟེད་ནི་དགེ་སློང་ཁོ་ནའི་མ་ཡིན་པར་རྫོགས་པ་དང་མ་
རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་སྤྱིའི་ཡིན་པས་གཞུང་འདིར། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྩལ་དག་ལ་ནི་ཞེས་སྤྱི་མིང་ནས་སྒྲོས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆད་ལས་ཆུང་བ་ཞག་བཅུ་ལས་ལྟག་པར་འཆང་
བ་དང་། རུང་བ་མ་ཡིན་

༼ ༣༥༽

བ་སོགས་ཀྱི་རྟིང་བ་དག་སྟོང་མ་ཉི་ཏུ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཁྱུར་བ་ཅུག་པ་དང་། དག་སྟོང་མ་ཉི་ཏུ་མ་ཡིན་པ་དང་།
བྱིམ་བདག་དང་། བྱིམ་བདག་གི་ཚུང་མ་དག་ལས་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཚད་དང་མི་ལྡན་པ་སྤངས་པ་
དང་། །དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་འཆོལ་སྤྲུལ་པ་དང་། འཛོག་འབྱིས་པ་སོགས་དང་། ཟས་རུང་བ་
མ་ཡིན་པ་སོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་གཅེར་བྱ་བ་ལ་བྱིན་པ་སོགས་ནི་
ཉེས་བྱས་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། གཞིའི་ཡན་ལག་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་སོགས་ལས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་
དོ། །གཉིས་པ་ཀུན་སྟོང་གི་ཡན་ལག་ནི། རྣམ་འབྱེད་ཏུ་བཤད་པའི་ལྟུང་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་རང་
དོན་དང་གཞན་དོན་ཏུ་བྱས་པ་གང་གཙོ་ཞེ་ན། མ་བྱིན་ལེན་དང་མི་ཆོས་སྤྲ་མའི་བརྟུན། འཕྲིག་ཆོག་སྤྲ་བ་
བསྟེན་བཀུར་བསྐྱབས་པའི་ལྟག་མ་དང་། སྤང་ལྟུང་ལ་འབྲལ་བ་གཉིས། བྱིན་འཕྲོག་དབྱར་རྟེན་དང་འབྲེལ་བ་
སོགས་སོར་ནས་ལྟག་མ་གཞན་དག་དང་། ཤེས་བཞིན་ཏུ་བརྟུན་སྤྲ་བ། ཞལ་ལྟ་བ་ལ་དངོས་སུ་འཆའ་བ། དག་
སྟོང་མས་ཟས་སྟོར་ཏུ་བཅུག་པ། ཡང་ཡང་ཟ་བ། ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདུག་གནས་སུ་ཟ་བ། ལྟུང་བཟེད་དོ་
གསུམ་ཙམ་ལས་ལྟག་པ་ལེན་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་། སོར་བཤགས་དང་སོ་གཉིས་རྣམས་ལ་རང་གི་དོན་གྱི་
བསམ་པ་ཉིད་གཙོ་ཆེར་ཡོད་པ་དགོས་ཏེ། རང་དོན་གྱི་བསམ་པས་ལྟུང་བ་དེ་དག་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
གྱིས། གཞན་དོན་གྱི་

༼ ༣༥༣ ༽

བསམ་པ་དང་འབྲེལ་ན་ལྷུང་བ་ན་སྤྲད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། རང་གི་དོན་ཉིད་གཙོ་ཆེར་ཡོད་
པའོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དཔེར་བརྗོད་ན། གཞན་དོན་ཁོ་ན་ལས། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མི་ཆོས་སྒྲ་
མའི་བརྩུན་སྒྲས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དོན་དུ་རིན་ཐང་ཆང་བའི་དངོས་སོ་མ་བྱེན་པར་སྒྲངས་པ་དང་། གཞན་
དོན་དུ་འཕྲིག་ཆོག་དང་བསྟེན་བཀུར་བསྒྲགས་པ་ནི་དངོས་གཞི་དང་འདྲ་བའི་སྒྲོམ་སོ་དང་། གཞན་དོན་དུ་དགེ་
སྒྲོང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་གོས་འབྱུར་བཅུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་སྒྲོང་གཞན་གཅིག་གམ་དུ་མའི་ཕྱིར་
དངོས་སྒྱུར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་བལ་གྱི་གདན་སོགས་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ལྷུང་བཟེད་གཉིས་དང་།
ཁབ་རལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཐ་ག་གཉིས་དང་ཤིང་བལ་གྱིས་གོས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞན་
དོན་དུ་དགེ་སྒྲོང་མ་ལས་ཟས་ལེན་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་སོར་བཤགས་གཉིས་ཀྱང་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཉེས་
བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་ཡན་
ལག་དོགས་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་དང་། ཞར་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་གི་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་སོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷུང་བ་དག་ལ་གཞི་མེད་དང་བག་ཅན་གྱི་བཀུར་
འདེབས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་སྒྲས་པ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཞེས་འཆད་པ་ནི། རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷུང་བ་

༼ ༣༥༽

དག་ལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གོ་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ། དོན་མ་གོ་ན་སྒྲིམ་པོ་སོགས་སུ་
ན་སྒྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དཔེར་
བརྗོད་ན། འཁྲིག་ཆོག་སྤྲོ་བ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་བསྐྱགས་པ་དང་། གཞི་མེད་པ་དང་། བག་ཅམ་གྱི་བཀྱར་
འདེབས་གྱི་ཆོག་རྣམས་བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་བཞུགས་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་འོན་པ་དག་ལ་སྤྲོས་ན་སྒྲིམ་
པོ་དང་། ལྷག་པ་དང་འོན་པ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་མངོན་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། ཉེ་ཆོང་བྱེད་པ་དང་། འཐག་
པ་དང་འཐག་པ་བསྐྱེད་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་ལུས་གྱི་བརྒྱས་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་
གཞན་གྱི་སྤྱོན་ནས་སྤྲོས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་སྤྲོ་མ་དང་སྤྱོ་སྤྲོགས་བྱེད་པ་དང་། བྱུང་མེད་གཉིད་འོག་པ་ལ་
ཆོས་སྟོན་པ་དང་། དེ་གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་བྱུང་མེད་གཉིད་མ་འོག་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་མིའི་
ཆོས་སྤྲོ་མ་བརྗོད་པ་སོགས་དེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བར་དག་གིས་སྤྲོས་པའི་ལྷུང་བ་དུ་མ་ཞིག་ནི་ཉེས་བྱས་ཡིན་
འོ། །དོན་གོ་བའོ་ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས། དོན་གོ་བར་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ན་སྤྲོ་བ་སོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གོ་བ་
དགོས་སམ་ཞེ་ན། གསོད་པ་དང་། རང་དོན་དུ་བརྟུ་བ་གཉིས་ལ་ནི་དེ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། གང་ཟག་
སྤྲོ་བ་སོ་ཉིད་དེ་ལ་དོན་གོ་བ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ལྷུང་བ་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་
ཡིན་

༼ ༣༥ ༽

གྱིས། སྤྱོད་པ་ལོ་མ་ཡིན་པ་གཞན་དག་ལ་དོན་གོ་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ལྷུང་བའི་ཡན་ལག་
མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གསོད་པ་དང་། རང་གི་དོན་དུ་བརྟུ་བ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་
གཞན་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ། སྤྱོད་པ་ལོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། གསོད་པ་དང་། རང་གི་དོན་དུ་
བརྟུ་བ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལོ། ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱུགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་ལོ་ཉིད་མ་ཡིན་དུ་
ཟེན་ཀྱང་། །སློག་གཅོད་དང་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། གཞན་གྱི་བཅའ་དོན་གོ་བར་གྱུར་ན་སྤྱུགས་པ་
ལ་སོགས་པས་ཀྱང་སློག་གཅོད་དང་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་གང་ཞིག་སློག་གཅོད་དང་མ་བྱེན་ལེན་
ནི་གཞན་ལ་བཅོམ་བས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ། གཉིས་པ་ཞར་ལས་བྱུང་བ་ནི། སྤྱོད་པ་ལོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གོ་བ་དགོས་སམ་ཞེ་ན།
ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས། འོན་སྤྱོད་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ལོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གོ་བ་དགོས་སམ་ཞེ་ན།
མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགོས་ཞེས་འཆད་པ་ནི། །སྤྱོད་པ་དང་བར་མ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་ལོ་
ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གོ་བ་དེར་མ་ཟད། སྤྱོད་པ་ལོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གོ་བ་ཡང་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ།
གོ་བར་བྱེད་པ་སྤྱུགས་པ་དང་འོན་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར།
ཞེས་པ་ལ། ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་འབྱུང་། དེས་ན་རྣ་བ་འོན་པས་
ལས་བརྗོད་པ་མ་ཐོས་ཀྱང་། རང་ལ་སྤྱོད་པ་འབོགས་པའི་ཆོ་ག་བྱེད་པར་

༼ ༣༥༽

ཤེས་ཤིང་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་དུས་ཀྱི་བདེ་ལྗོན་གོ་བར་གྱུར་ལ། སྒར་ནས་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་ན་བསྟེན་
རྫོགས་སྟེ་སྟེ། ཆོག་ལེད། འོན་པས་ཀྱང་ནི་གོ་གྱུར་ན། །ལས་བརྫོད་པ་ནི་མ་ཐོས་ཀྱང་། །འདི་ལ་བསྟེན་རྫོགས་
ཡོད་པ་སྟེ། །ཚུལ་བློམས་ལྡན་ལ་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །བདག་གི་མིང་མ་བརྫོད་པ་དང་ཞེས་སོ་གསུངས་པ་
ནི། ལས་མཁན་གྱིས་ལས་བརྫོད་པའི་དུས་སུ་སྐྱབ་བྱའི་མིང་མ་བརྫོད་པ་དང་། མཁན་སོ་ཡོད་བཞིན་དུ་མཁན་
སོ་མིང་མ་བརྫོད་ན་ལས་མི་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པ་སོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་གོ་བ་དེ་ནི་ལྟར་བ་གོ་བར་བྱ་བ་
དང་། གོ་ནས་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པའི་སྒྲོང་དམ་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སྤྱོད་ཤེས་ཤིང་
དོན་གོ་བ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གཞན་གྱི་ལྟར་བ་གོ་བར་བྱ་བ་དང་། འཕྲོལ་བཤགས་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་ནི་ཡིན་པས་
སོ། །ཞེས་པ་ལ། དེ་ནི་སྒྲོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཀྱང་འོན་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་མི་
གོ་བ་ནི་ལྟར་བ་གོ་བར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྟར་བ་མ་བརྫོད་པ་ལ་བཅས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ།
གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། མི་ཆོས་སྤྱོད་མའི་བརྟུན་དང་། འཕྲིག་ཆོག་སྤྱོད་པ་དང་།
བསྟེན་བཀུར་བསྐྱབས་པ་དང་། བསྟེན་ཁ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ངག་གི་རིག་བྱེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལྟར་བའི་
དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱུང་ཆོས་རི་ཅམ་དགོས་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི། དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྦྱིར་ངག་གི་རིག་
བྱེད་ཡིན་པ། དེའང་བྱེད་པ་སོ་རང་གི་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་སྤྲུལ་པ། གསལ་པོ། མ་ཞོར་བ།
རྒྱུད་ནས་མ་ཡིན་

༼ ༣༩༽

བར་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲས་པའི་ཡན་ལག་བྲལ་ལྡན་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྒྲུལ་པོ་དང་ཉེས་
བྱས་སུ་ན་སྒྲུལ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ། རག་གི་ལོ། རང་གི་ལོ། རབ་དག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་ལོ། ཞེས་པ་
འདི་བྱུང་། དཔེར་བརྗོད་ན། སྤྱིང་ཡིག་དང་། ལག་ཡིག་དང་། ལག་ཅིས་དག་གིས་འཁྲིག་ཆིག་སྒྲུབ་དང་།
བསྟེན་བཀྱར་བསྐྱབས་པ་དང་། གཞི་མེད་དང་བག་ཅམ་གྱི་བཀྱར་བ་འདེབས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲུལ་པོ་
དང་། སྤྱིང་ཡིག་སོགས་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་གོས་འཁྱུར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་
གོས་ལེན་པ་ནས་གྲལ་རིམས་སུ་མ་ཐེབས་པར་འགྲིམ་པ་མ་སྒྲོག་པར་ཟས་ཟ་བའི་བར་འབྲེལ་པར་མང་དུ་
གསུངས་པ་དག་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ལོང་གི་གསོད་པ་དང་ཞེས་སོགས་ལ་འཕྲོས་གསོད་པ་དང་།
བརྟུ་བ་ལས་གཞན་པའི་ལྟར་བ་གཞི་མེད་དང་བག་ཅམ་གྱི་བཀྱར་བ་འདེབས་སོགས་སྒྲུབ་སྒྲོས་དེ་དག་ལ་བྱེད་པ་
པོ་རང་གིས་དངོས་སུ་བྱས་པ་དགོངས་སམ་ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། རང་གིས་བསྒྲོས་པའི་པོ་ཉི་ལ་སོགས་པ་ཉིད་
རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡང་ལྟར་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་མངོན་
སུམ་དུ་བསྒྲོས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟུད་ནས་བསྒྲོས་ཏེ་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་འཁྲིག་ཆིག་སྒྲུབ་སོགས་ནི་སྒྲུལ་པོ་
དང་། དེ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པའི་དགོ་སྒྲོང་མ་ལ་གོས་འཁྱུར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་ཏུ་འཇུག་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སོར་བཤགས་དང་པོ་གཉིས་རྣམས་ནི་ཉེས་བྱས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལ། རང་
གིས་བསྒྲོས་པ་ཉིད་བྱེད་དུ་

༼ ༣༩༽

བཅུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་འདི་བྱང་། འདིར་བཤད་པའི་ལྷུང་བ་ན་སྤྲད་ནམས་ནི་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་ལས་
གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་སྟོང་དང་། ཉེས་བྱས་དང་། ཉེས་བྱས་སྤྲོལ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བམ་ལྷག་གང་
རུང་གི་དངོས་གཞི་ལས་ན་སྤྲད་ཅམ་ནི་སྒྲོམ་སྟོང་དང་། དེ་ལས་ཆེས་ན་སྤྲད་ནི་ཉེས་བྱས་དང་། སྤང་ལྷུང་དང་།
ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞེག་པ་ལས་ན་སྤྲད་ཅམ་ནི་ཉེས་བྱས་དང་། དེ་ལས་ཆེས་ན་སྤྲད་དང་། ཉེས་བྱས་ལས་ན་སྤྲད་
ནི་ཉེས་བྱས་སྤྲོལ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་སྟོང་ཡིན་ན་ལྷུང་བ་ན་སྤྲད་ཡིན་པས་ནི་མ་བྱུང་སྟེ། བམ་ལྷག་གང་རུང་གི་སྒྲོར་
སྒྲོམ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་སྒྲོམ་སྟོང་ནམས་ནི་ན་སྤྲད་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་སྟོང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་
འདིར་བཤད་པའི་སྒྱིར་བསྟན་ལ། མདོ་ཆོག་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅབས་པ་ཞེས་སོགས་
ཆན་པ་གཉིས་དང་། ཡང་དག་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ། དེ་ནི་སྤྲོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆན་པ་གཉིས་
ཏེ་བཞི་ནི། གཞིའི་ཁུ་བ་སྒྱིར་བསྟན་ལས་འབྱུང་། གཞན་དུག་ཅུ་ནི་ནམ་འབྱེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཁུ་བ་
སྒྱིར་བསྟན་ལས་འབྱུང་བས་ན་ནམ་པར་འབྱེད་པར་གཏོགས་པ་པལ་ཆེ་བ་སྒྱིར་བསྟན་པ་ནམས་རྫོགས་
སོ། །ཞེས་པ་ནི་མིང་གི་སྒྲོན་སྟོན་དོན་བསྟུ་བ་ཡིན་ནོ། །

༼ ༣༩༩ ༽

ལེགས་གསུངས་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་ཁྱིམས་བདུད་ཅིའི་གཏེར། །སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐར་བའི་སྟོག་སྦྱིན་
བས། །སྤྱིད་ན་གསུམ་དྲིན་གྱི་བའི་རྣམ་འདྲེན་མཆོག། །དབང་ཕྱུག་དཔལ་བཟང་ཞབས་ལ་འདེགས་
ཤིང་སྦྱོར། །ཡང་ནི་བསྐྱབས་བའི་གཞི་སྦྱོར་གཞི་གསུམ་དང་། །བདེ་བར་གནས་བའི་རྒྱུན་རྟེན་གོས་
དང་སྦྲོ། །ཕྱིར་བཅོས་སོགས་དང་དགོ་འདུན་གནས་མལ་གཞི། །འཆད་དོ་ཤེས་ལྡན་གཟུར་གནས་
ཚུལ་གནས་ཉོན། །ཞེས་གདམས་ནས། །འདིར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ་འདུག་པའི་ཚུལ་
ཁྱིམས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །སྤྱིའི་འབྲེལ་དང་། །སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ལྷུང་
བར་སྟོམ་ལས། །རབ་བྱུང་གསོ་སྦྱོར་གཞི་དང་ནི། །དགག་དབྱེ་དབྱར་དང་གོ་ལྷགས་དང་། །སྦྱོར་དང་
གོས་དང་སྤྱ་རྒྱུད་དང་། །ཀྟོ་ཤེས་དང་ལས་གྱི་གཞི། །དམར་སེར་ཅན་དང་གང་ཟག་དང་། །སྟོ་དང་
གསོ་སྦྱོར་བཞག་པ་དང་། །གནས་མལ་དང་ནི་ཚོད་པ་དང་། །དགོ་འདུན་དབྱེན་རྣམས་བསྐྱུས་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་བཅུ་བདུན་ལས། །དང་པོ་ནི། །གཞུང་འདིར་སོག་མར་བཤད་ཅིན་
པ་དེ་ཡིན་ལ། །ཕྱི་མ་རྣམས་གཞི་སྦྱོར་དུ་རིམ་གྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གསོ་
སྦྱོར་ནས་སྤྱ་རྒྱུད་གི་བར་ནི་རང་མིང་ནས་སྟོས་པས་གོ་སྒྲ་ལ། །ཀྟོ་ཤེས་ནི་ཕྱིར་བཅོས་གྱི་གཞི་
དང་། །དམར་སེར་ཅན་ནི་ནན་གཏུར་གྱི་གཞི་སྟེ། །དེ་གཉིས་སོ་སོར་བཀྲལ་ན་གཞི་བཅོ་བརྒྱད་
འབྱུང་ཡང་འདིར་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་གཉིས་ཀ་སྟོམ་པ་ལ་ཕྱིར་བཅོས་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །གང་ཟག་
ནི་གང་ཟག་གང་ལ་འཆབ་པ་འབྱུང་བ་དང་། །མི་འབྱུང་བ་བསྐྱན་པ་སྟེ། །གཞུང་འདིར་

༼ ༣༩༠ ༽

དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་བསྐྱུས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཞེས་བཤད་དོ། །སྟོབ་འཛིན་གཞི་ནི་ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་
ཆོག་གས་པ་ལ་བཏགས་པ་སྟེ། སྟོབ་ར་མ་བཟང་འགྲུ་བ་དང་དབྱུང་བ་ཡང་བཤད་པས་ན་འདིར་ས་
གཞན་ན་གནས་པས་སྟོད་པའི་གཞི་ཞེས་བཤད་དོ། །གསོ་སྟོང་བཞག་པའི་གཞི་ཡང་ཡ་གྲུལ་གྱི་
མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། །བརྗོད་བྱ་སྐྱེད་ས་བྱུང་གཞན་སྟོ་སོགས་གཞན་རྒྱུད་སྟོང་པའི་ཐབས་
གཙོ་བོར་སྟོན་པས་ན་འདིར་ཡོངས་སུ་སྟུངས་པའི་གཞི་ཞེས་བཤད་དོ། །ཚོད་པ་དང་ཞེས་པས་ཚོད་
པའི་གཞི་ཞེས་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་ཅིག་བསྟན། །དགེ་འདུན་དབྱེན་རྣམས་ཞེས་པས་ལས་བྱེ་
བའི་གཞི་དང་། འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི་གཉིས་བསྟན་ནོ། །གཞུང་འདིར་ནི་ཚོད་པའི་གཞི་ནི་དགེ་
འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞིའི་འོག་ཏུ་བསྟན། ལས་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་མལ་གྱི་གཞི་ནི་རང་མིང་ནས་སྟོས་
པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མིང་དོན་བཅད་སྟོད་བྱེད་རྒྱུ་དང་དབྱེ་བསྐྱེད་སྟོས་པ་མེད། གཞུང་འདིར་ནི་སྟན་
གཞིའི་རྗེས་ལ་ལས་བཞི་དང་། །གནས་མལ་གྱི་གཞི་ནི་མཐུག་ཉིད་དུ་བཤད་པས་ལྷུང་ལས་འབྱུང་
བའི་གོ་རིམ་དང་། །མདོ་རྩ་བར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་གཉིས་མི་མཐུན་ཀྱང་སྔ་མ་ནི་འབྲམས་པའི་
རིམ་པ་དང་། ལྷུང་བའི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ། །མདོ་རྩ་བར་ནི་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་འཕྲོས་པ་
དང་། །དགོས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །བསྐྱུས་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་
བའི་གཞི། །བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱུན་རྟེན་པའི་གཞི། །དགོས་པ་བསྐྱུབ་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཞི། །ལྷུང་བ་
བྱིར་བཅོས་ཚུལ་བྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་ལ་སོགས་པ། དགེ་

༼ ༣༩༡ ༽

འདུན་མཐུན་བས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཚོད་པ་དང་དབྱེན་གྱི་གཞི། །བསྟན་པ་ཡུན་དུ་གནས་པའི་དོན་དུ་
དག་འདུན་གྱི་གནས་མལ་གྱི་གཞི་བཤད་པ་དང་དུག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་། དབྱར་
གནས། དགག་དབྱེའོ། དང་པོ་ལ། གཞི་གནས་གྱི་གསོ་སྦྱང་དང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སྦྱོད་ཡུལ་དུ་ཞེས་པ་ནས་གལ་ཏེ་རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་ལྟེ་མིག་སྤྲོས་པ་བསྟན་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒོམ་ཁང་ཅིག་པ་དང་། སྒོམ་པ་དངོས་གཉིས།
དང་པོ་ནི། གྲོང་དུ་རྒྱ་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། །མི་རྣམས་མངོན་པར་འོང་བ་འདུ་འཇི་
དང་། །ལུས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་པ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ནས་བསྒོམ་པར་བྱེད་དགོས་པས། དེ་
ལ་སྒོམ་ཁང་བཅིག་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། །རི་སྐད་དུ། སྤོང་ཁང་བཅིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
གཉིས་པ་ལ། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ནས་ཆེ་བའི་
གཉེན་པོར་མི་སྦྱག་པ། ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་བྱམས་སྦྱིང་རྩེ། གཏི་ལྷག་གི་གཉེན་པོར་རྟེན་འབྲེལ་
བཅུ་གཉིས། རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་དབྱགས་དབྱུང་རུབས། ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་ཁམས་གྱི་རྣམ་
པའི་རབ་དབྱེ་བསྒོམ་ནས་སེམས་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ནི། ཆོགས་ལམ་དུ་
བྱན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི། ཡང་དག་སྦྱོང་བ་བཞི། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་པ་བཞི། སྦྱོར་ལམ་དུ་དབང་པོ་ལྔ་
དང་སྟོབས་ལྔ། འཕགས་ལམ་

༼ ༣༩༽

དུ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་རེ་རེ་ལ་
ཡང་དམིགས་པ། རོ་བོ། གྲོགས། སྒོམ་ཚུལ། སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ། ལྷ་ལྷའི་སྒོ་ནས་མདོ་སྡེ་སོགས་
ལས་གསུངས་དགོས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་གཞུང་འདིར། ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྤང་བར་མི་
བྱའོ། །གདམས་ངག་མེད་པར་བསྒྲོམ་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བཙུན་འབྲས་སྟོད་པར་མི་
བྱའོ། །མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མ་ཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་ལ་
གསུམ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་བྱ་བའི་གནས་ལ་སྒོ་མ་ཐུན་བྱ་བ། གང་གིས་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པའི་བྱ་བར་གྱི་
ཆོས། རི་ལྟར་གསོ་སྦྱང་བྱ་བའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ནི། དག་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱང་བྱ་བའི་གནས་བསྐྱལ་
པ་ཆགས་པའི་དུས་སུ་རང་གི་རང་གིས་བྱུང་བའམ། སྤྱིས་བྱའི་བཙུན་པས་ཟེན་པར་བྱས་པའི་
གནས་གང་ཡང་རུང་བར་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུ་ཚད་ཞིང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པས་ཉེར་འཆེ་མེད་པ། བྱི་
རོལ་ཀྱན་དུ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་ལྡན་པ། ཚད་ནི་ཆུང་ཚད་འདིང་བ་བཞི་བཅུ་གཤོང་བ་ནས་ཆེ་
ཚད་དབུས་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་གསུམ་དགོས་ལ། ཆེ་ཚད་དེ་ལྟར་
དང་། འབྲིང་ཚད་རྒྱང་གྲགས་ཚུན་ལ་ཕྱོགས་བཞིའི་མཆམས་སུ་པ་པོང་དང་ཕྱིག་པ་ལ་སོགས་པའི་
མཆན་མས་མཆམས་ཀྱི་མཐའ་གསལ་པོར་ཤེས་པ། དེ་ལྟ་བུ་དག་འདུན་གྱི་གསོལ་བ་དང་གཉིས་
གྱི་ལས་ཀྱི་སྒོ་མ་ཐུན་པར་བྱས་པའི་གནས་དེར་གསོ་སྦྱང་ལ་སོགས་ལ་དག་འདུན་གྱི་ལས་

༼ ༣༩༣ ༽

ནམས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་ལ་སློ་མ་ཐུན་པར་བྱའོ། །གནས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའམ་
བྱས་ཟིན་པ་ལའོ། །ཕྱི་རོལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་ལྡན་པའོ། །དགེ་འདུན་འདོད་ནའོ། །ལས་གཞན་
གྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །མཆམས་བཅད་པར་བྱའོ། །དཔག་ཆད་སྤེད་དང་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཚུན་
ཆད་དུའོ། །སྦྱོགས་སྦྱོགས་སུ་པ་ཐོང་དང་། ཅིག་པ་དང་། ཀ་བ་དང་། བེད་སྒྲོན་པ་དང་། ར་བ་དང་།
བྱ་སྦྱིབས་དང་། ལམ་པོ་ཆེ་དང་། ཁྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཤེས་པའི་དགེ་སློང་ནམས་ཀྱིས་བརྟགས་
ནས་དགེ་འདུན་གྱི་མདུན་དུ་མཆན་མ་བརྟན་པོ་བརྗོད་དེ་ལས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཆམས་
ནང་དེར་དགེ་འདུན་གྱི་ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་དག་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྤྲང་བ་བྱས་ན་ཆོས་གོས་དག་
དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྤྲང་བ་དེ་ཡང་བྱ་བར་འོས་ལ། སྤྲང་མཆམས་ཆེན་པོ་བཅད་ཟིན་ནས་
གསོ་སྦྱོང་དུ་མ་ཟད་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཆམས་ཚུང་དུ་བཅད་ཅིང་ཚུང་དུ་དེའི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བར་སློ་མ་ཐུན་
པར་བྱས་པས་ཆོག་ལ། སྤྲང་མཆམས་ཆེན་པོ་བཅད་པའི་དེ་འགྲོལ་བའི་ཆོ་གས་བག་ཡངས་སུ་མ་
བྱས་པར་མཆམས་ཚུང་དུ་བཅད་ཅིང་སློ་མ་ཐུན་པར་བྱ་བ་མི་ཆགས་ཏེ། །དེ་བས་ན་མཆམས་ཆེན་
སྤྲ་མ་བཀྲོལ་ནས་མཆམས་ཚུང་ལ་སློ་མ་ཐུན་བྱ་བ་ཆགས་ཏེ། གཞུང་ལས། དེར་སྤྲང་བ་བྱས་ན་
ཆོས་གོས་དག་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བྱའོ།

༼ ༣༩༩ ༽

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགྱིལ་འཁོར་བར་སྒོ་མ་ཐུན་པར་བྱའོ། །སྤྲུལ་བཀའ་ཡངས་སུ་མ་བྱས་པར་
བཅད་པ་གཞན་མི་ཆགས་སོ། །མཆམས་དག་འགྲོལ་བར་བྱའོ། །ཆིག་གཅིག་གིས་མཆམས་གཉིས་
བཅད་པ་དང་འགྲོལ་དུ་རུང་ངོ། །མཆམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི་ལས་ཁ་རྩིག་པ་མཆམས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆིག་གཅིག་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། །མཆམས་ཆེན་བཅད་པ་དང་
མཆམས་ཆུང་བཅད་པའི་ལས་ཆིག་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་འགྲོལ་བའི་ལས་ཆིག་
ཀྱང་ཅིག་པས། །དགེ་འདུན་འདུས་པའི་གྲལ་གཅིག་ཏུ་དགེ་སྟོང་ལས་བྱེད་པ་གཅིག་གིས་གསོལ་བ་
དང་ལས་བརྗོད་པའི་ཆིག་གཅིག་གིས་མཆམས་གཉིས་བཅད་པ་དང་། མཆམས་གཉིས་འགྲོལ་དུ་
རུང་བ་དང་། མཆམས་མ་བཅད་པའི་གནས་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་ལས་བྱེད་པ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
རྩིག་པ་ཉིད་མཆམས་ཡིན་པ་བསྟན་ནོ། །མདོ་སྤྲུལ་དེའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་དང་། འདིར་
ལས་ལ་ཞེས་པའི་ལས་དོན་ཅིག་པས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་
དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པར་མ་ཟད་འདུལ་བ་དང་
ལྡན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་མདོ་ཆིག་གོང་ལོག་གཉིས་ཀའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
གང་གིས་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ནི། གངས་ཁ་སྒོང་། མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་
ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སྟོང་པ་མ་དང་དགེ་

༼ ༣༩༥ ༽

ཚུལ་སོགས་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་ཀས་བསྐྱབ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱ་བ་དང་། །ཉམས་པ་བྱིར་བཙོས་པའི་
བྱིར་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་བྱས་བས་ལྷུང་བ་མ་བྱུང་བ་དག་ནི་བསྐྱབ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་
ཞིང་། ལྷུང་བ་དག་ལ་ནི་དེའི་དུས་སུ་བཤགས་བསྐྱམ་ལ་སོགས་པས་བྱིར་བཙོས་དང་། མཐའ་
ནང་ལྷུང་མ་ཐུན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ལྷུང་བ་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཆགས་པ་ལ་མི་
སྐྱེ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འདུས་པའི་མི་མ་ཐུན་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་འདུན་པ་འབྱུལ་བས་དེ་དང་བྲལ་བར་
འགྱུར་ཅིང་། གསོ་སྦྱོང་དང་། དགག་དབྱེ་ལ་ལྷུང་བས་ཡང་དག་དང་འདུན་པ་སྤུལ་བས་དེ་དང་བྲལ་
བ་འགྱུར་སྟེ། །འདུན་པ་འབྱུལ་བ་ལས་དེ་དང་མ་ཐུན་པ་འགྱུར་གོ། །མཚམས་བཅད་པ་ལ་ནི་མི་
འགྱུར་གོ། །བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལས་དེ་སྒྲངས་དུ་རུང་ངོ་། དག་སྦྱོང་གི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་པ་
ལ་འོ། །འབྱུལ་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཡོངས་སུ་དག་པ་སྤུལ་བ་དང་ཡང་ཅིག་གཉིད་དོ། །གསོ་སྦྱོང་དང་
དགག་དབྱེ་ལ་འོ། །དེ་སྤུལ་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ལ་བྱའོ། །ཆོ་ག་དེ་ནོང་པར་
བྱའོ། །ཆོགས་ཐ་དད་པ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པས་མ་ཐུན་པར་བྱ་སྟེ་ལས་བྱེད་པ་ལ་མི་རུང་བ་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་གིས་འདུན་པ་འབྱུལ་ན། ན་བ་ལ་སོགས་པས་ལས་གྲལ་དེར་འདུ་བའི་
ཀྱེན་མ་ཆང་བའི་དག་སྦྱོང་གིས། གང་ལེན་ལས་བྱེད་པའི་དག་འདུན་ལ། ཚུལ་ངེ་ལྟར་ན་དག་འདུན་
གྱི་འདུན་པ་ལེན་པར་བསྐྱོས་

༼ ༣༩༩ ༽

པའི་དགོ་སྒྲོང་ཁ་སྒྲོང་གི་ཆོས་དང་ལྷན་པས་སྒྲོ་བ་བྱིས་ཆར་བ་དང་། དེའི་བྱང་དུ་འདུན་པ་འབྲུལ་
བའི་སྒྲགས་ཆིག་ལན་གསུམ་བཟོད། དེ་མི་རྒྱས་ན་འདུན་པ་འབྲུལ་ལོ་ཞེས་བཤམ། ལུས་ཀྱི་བདེ་འ་
ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོ་ག་ལེན་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་ཀྱང་དགོ་འདུན་གྱི་བྱང་དུ་སོང་སྟེ་བསྒྲགས་ཆིག་དེ་
ལན་གསུམ་བཟོད། ཡང་ན་འདུན་པ་སྤུལ་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ལས་གང་ལ་འབྲུལ་ན་མཆོམས་བཅད་
པའི་ལས་ལ་འདུན་པ་འབྲུལ་བ་མི་འབྱུང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་འདུན་པ་སྤུལ་བས་
མཐུན་པ་སྒྲུབ་རྒྱས་སོ། །བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་འདུན་པ་འབྲུལ་ན་ལེན་པ་སོ་ལ་དེ་ལ་དགོ་སྒྲོང་རྣམ་པར་
དག་པའི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་ན་ལེན་དུ་རུང་། བསྐྱབ་བྱིན་སོ་སྟེས་འདུན་པ་ནམ་ཡང་འབྲུལ་དུ་
མི་རུང་། དེས་ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་མཐོང་སྟེ་འཕགས་པར་གྱུར་པ་ན་འདུན་པ་འབྲུལ་དུ་རུང་བར་
བཤད་དོ། །སྒྲོས་པའི་གནད་བ་བྱིན་པའི་གང་ཟག་དང་ལྷན་ཅིག་པས་འདུན་པ་མ་སྤུལ་ཡང་མི་
མཐུན་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་དམིགས་བསལ་ལོ། །གསོ་སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེ་ལ་ཡོངས་དག་སྤུལ་
བམ་ལྟར་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དགོ་འདུན་དང་མཐུན་པ་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གསོ་
སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེ་འབྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡོངས་དག་སྤུལ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
གསོ་སྒྲོང་ཡིན་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གསོ་སྒྲོང་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་དང་འབྲུ་
བར་དགོ་འདུན་གྱི་ཡོངས་དག་ལེན་

༼ ༣༩༥ ༽

པར་བསྐྱོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་ཡོངས་དག་འབྱུང་བའི་སྤྲུགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བཟོད། དེས་ཀྱང་
དགེ་འདུན་གྱི་བྱང་དུ་སོང་སྟེ་ལན་གསུམ་བཟོད། དགག་དབྱེ་འབྱུང་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲེ་སྟེ་སྤྲུགས་
ཆོག་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས་གསོལ་ལོ། །དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤུལ་བའི་ཆོག་དེ་
གསན་པར་བྱ་ཞིང་དོན་དེ་ཁས་སྦྱང་ངོ། །ཡོངས་དག་དག་དང་དགའ་དབྱེ་སྤུལ་བས་ལས་ལ་མ་ཐུན་
པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུན་པ་ཡང་འབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་
འབྲེལ་བར་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །དགེ་སློང་ནད་པ་ལྟ་བུས་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་ལ་སོགས་ཆོག་
དཀྱུས་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཅིག་ཅར་སྤུལ་བ་ལ་མི་རུང་བའི་འགལ་བ་མེད་དེ། བཟོད་པར་བྱ་བ་ཚོམ་པ་
འབྲེལ་བ་རྣམས་ཅིག་ཅར་བཟོད་པ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལེན་པ་པོ་དགེ་སློང་གཅིག་
གིས་དགེ་སློང་དུ་མའི་འདུན་པ་དང་། ཡོངས་དག་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་ལ་ཡང་མི་རུང་བ་མེད་དེ།
གཅིག་གིས་དུ་མའི་དེ་དག་ལེན་པ་ལ་ཡང་མེད་དོ། ཅེས་སོ། དེ་ལྟར་ན་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོམས་
གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆོགས་ཐ་དད་པ་སོ་སོར་གནས་པ་རྣམས་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་ལ་སོགས་པ་
པན་ཚུན་འབྱུང་བས་མ་ཐུས་པར་བྱས་ཏེ། ལས་ཐ་དད་པ་མང་པོ་མཆོམས་ཚུངས་སོ་སོར་ན་བྱེད་པ་
ལ་མི་རིགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོགས་ཐ་དད་པ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་སོགས་
སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་ངོ། །གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་གཉིས་ལ་

༼ ༣༩༽

འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་ཞིང་སྤངས་པར་བྱ་ལ། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལས་
གཞན་ལ་འདུན་པ་འབྲུལ་བར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུན་པ་འབའ་ཞིག་སྤང་བར་བྱའོ། གསུམ་པ་
ཆོག་ལ། སྦྱོར་བ་དངོས་གཞི་རྗེས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པས། དག་འདུན་འདུ་བའི་གནས་སུ་བྱུག་དར་བྱ། སྟན་དང་མཆོད་པ་བཤམས། འདུ་བའི་བརྟུ་ལ་
དུང་དང་། གཞི་དང་རྩ་མོ་ཆེ་དང་། སྤོང་བ་པ་འདུ་བའི་བརྟུ་ལ་ནི་མཁར་སིལ་ཏེ་དེ་རྣམས་སྟ་གོན་
བྱའོ། །དེ་ལ་གཞིའི་རྒྱ་ནི་ཅན་དན་དཀར་པོ་དང་། བེལ་བ་དང་། བ་ལ་ཤ་དང་། ཨ་ཤོ་ཏ་དང་། ཅན་
དན་དམར་པོ་དང་། རྒྱ་སྟར་དང་། ཤིང་ཏ་ལ་དང་། ཀེ་བྱ་ཀ་དང་། ཤ་བ་དང་། ཏ་མ་ལ་དང་། ཤིང་ཨ་
མ་དང་། སྟར་བྱ་དང་། སྦྱ་རུ་དང་། ཏན་ཏི་བ་ར་དང་། ཨེ་ཤོ་ཀ་མ་དང་། འོ་སེ་ཏེ་བརྟུ་བྱུག་པོ་རྣམས་
ཡིན་ལ། ཆོད་དང་དབྱེབས་ནི་སྤྱི་དུ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་ནི་ཞི་རྒྱུང་ཆོད་དང་། བརྒྱ་དང་བརྒྱད་
ནི་ཆེ་ཆོད་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནི་འབྲིང་ཆོད་ཡིན་ཏེ། གཞུང་མདོར་ཆོད་ནི་རྒྱུང་དུ་སོར་ཆོད་
ཀྱི། །བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞི་ཉིད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱུང་ཆོད་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གཞན་
གཉིས་བཤུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །གཞི་ཀུན་ལ་ཞིང་དུ་སོར་བྱུག་སྤངས་སུ་སོར་གཉིས་བྱར་བཞིར་
བརྒྱད་གཤོགས་སོར་གཉིས་གཉིས་དང་ལྡན་པ། ཅེ་མོ་གཉིས་སྤལ་བའི་མགོ་བོ་འབྲུ་བ། གཏ་
གཡོག་ཀྱང་ཤིང་དེ་ཉིད་ལས་བཅད་པ་གཞི་ལ་ཕོག་པའི་ཆོད་སོར་བརྟུ་གཉིས་ལག་པས་བརྒྱད་བར་
བྱ་བའི་འཆང་བརྒྱད་ལ་ཡང་།

༼ ༣༩༩ ༽

སོར་བཅུ་གཉིས་དང་ལྔ་པ། ཅེ་མོ་གཉིས་ནི་འུ་ལའི་མགོ་བོ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞེ་དེ་
སྐྱེ་ལག་གཞན་གསུམ་དང་བུལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ཡུམ་ཆེན་མོར་
མོས་པ་བྱས་ནས་མེ་ཏོག་གཏོར་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་བརྗོད་པ་ནི་རབ་གནས་
སོ། །གང་དུ་འཛོག་པའི་གནས་ནི། མདོར་གང་སྤྱིར་བརྟུང་དེ་བཞག་དགོས་པས། འོག་དུ་ཡང་ནི་ཁྱི་
བྱས་ལ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་སྤྱོད་ངམ། །ཡང་ན་དབུས་མའི་སྤྱོད་དུ་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འོག་དུ་ཁྱི་བྲ་ཞིང་ན་བཟས་ཀྱང་བརྟུན་ཏེ་གཅེས་སྤྱས་སུ་བྲ་ཞིང་། བསྐྱེད་ཆེན་པོས་གྲུས་པར་
བྱའོ། །རི་ལྟར་བརྟུང་བའི་ཚུལ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱོད་སོགས་ཀྱན་ཀྱི་སྐྱ་གསལ་པོར་ཐོས་
པའི་གནས་སུ། ཐོག་མར་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་གཞེ་དེ་ལ་བྲག་གསུམ་བཅའ་ནས། བསམ་པ་
ནི་དེ་བརྟུང་བས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། དེའི་སྐྱ་ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། བ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མོས་པ་དང་། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་བསྟན་པ་
དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་ནས་སྒྲོན་ལ་ཤད་ཅ་སྟེ་བ་ཤད་ལན་གསུམ་བྱེད། དེ་ནས་
དགེ་ཚུལ་ཡན་ཀྱི་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་འདུ་བའི་དོན་དུ་ནི་རྒྱུད་གསུམ་ཏོག་གསུམ་དང་བཅས་པའི་
ཚུལ་དུ་བརྟུང་སྟེ་མཇུག་དུ་ཏོག་སྐྱ་ཆེན་པོ་ལེན་གསུམ་བྱའོ། །རྒྱུད་གསུམ་ནི། ལྷ་བདུན་གྱིས་ནི་
བརྟུན་པ་ལྟར། །བསྐྱེད་བའི་རིམ་གྱིས་བརྟུང་བར་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་

༼༤༠༠༽

དོན་སངས་རྒྱལ་ལྷ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་ལྷ་བདུན་གྱི་བརྒྱན་པ་ལྟར། རྒྱུད་རེ་རེ་ཡང་གཅིག་ནས་
བཅོ་བརྒྱད་གྱི་བར་དུ་རེ་ཆེ་དང་། བཅུ་དགུ་ནས་སོ་དྲུག་གི་བར་དུ་རེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་གསུམ་
སྟེ། སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ལེན་གསུམ་བསྒྲམས་པས་བརྟེན་ཐེང་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དོ། །དགེ་འདུན་ཟས་ལ་
འདུ་བའི་དོན་དུ་ནི་སྟོན་ལ་གཞི་ཆུང་དུ་བརྟུང་། དེ་ནས་མཆམས་བཅད་དེ་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པ་བྱ་
བ་དང་། ལྷ་བཟེད་སྟ་གོན་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ལོངས་ཡོད་པར་བྱས་ལ་སྤར་ཆེ་བ་བརྟུང་དོ། །དབུས་
ནས་གཡས་གཡོན་དུ་དཔག་ཆད་སྟེད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་མཆམས་ཆེན་དེར་ནི་གཞིའི་སྤྱི་མི་ཐོས་
པ་མང་བས་དུང་གཉིས་ཁ་སྤྲད་དེ་འབྱུང་བ་དང་། རྩོགས་བཞིའི་སྤྲང་མཐོ་སར་རྩ་བོ་ཆེ་བརྟུང་བ་
སོགས་སྟེད་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལས། བསྐྱུ་པའི་ཕྱིར་གཞི་བརྟུང་དོ། །དེའི་གནས་ནི་ཁང་སྟེང་
དོ། །དགེ་འདུན་འདུ་བའི་ཕྱིར་ནི་རྒྱུད་གསུམ་དང་། དེ་སྟེད་ཀྱི་ཉོག་དག་གོ་ཅེས་པ་ནས། ཟན་གྱི་
ཕྱིར་འདུ་བའི་དོན་དུ་ནི་གཞི་དང་ཆུང་དུ་གཉིས་ཀ་བརྟུང་དོ། །བར་དུ་བཅད་དེའོ། །འགྱུར་བས་
སོ། །འདུས་པ་ཆེ་བའི་ཆེ་གཞི་བརྟུང་བས་གོ་བར་མི་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དུང་སྤྲས་ཏེ་འབྱུང་པར་
བྱའོ། །རྩ་བོ་ཆེ་དག་བརྟུང་དོ། །ཞེས་སོ། གཞིའི་རྒྱ་ཆད་བརྟུང་ལུགས་ལ་སོགས་པ་བཤད་ཆོད་
དང་མཐུན་པ་བྱས་ན་གང་བསམ་པའི་དོན་འབྱུང་བ་དང་། རྩོགས་ཀྱན་དུ་བྲགས་པས་བྱབ་པ་དང་།
ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྟོན་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས།
རྒྱལ་

༼༤༠༽

པོ་གང་ཆེ་ཡུལ་འཁོར་དུ། །གཞེ་འདི་ནི་གྲགས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་དཔལ་དང་གྲགས་པ་དང་། །འདོད་
པ་ཇི་བཞིན་ལོངས་སྟོང་འགྱུར། །པ་རོལ་གྱིས་ནི་འཇིག་མེད་ཅིང་། །འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་ཉམས་མི་
འགྱུར། །སངས་རྒྱས་བྱིན་བརྒྱབས་འབྱོར་བ་ཡིས། །དེར་ནི་བདུད་རྣམས་འདུལ་བར་
འགྱུར། །དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་ཇི་སྟེད་རྣམས། །འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་ཏྲག་དད་ཅིང་། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར། །དེར་ནི་དགེ་འདུན་དུལ་བར་
འགྱུར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་ཟུག་རྣམས། །དེར་ནི་
རྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་ནི་བརྟུང་བ་ཡིས། །གང་གི་རྣ་ལམ་གྲགས་གྱུར་ཅིང་། །དུས་
བཞི་དག་ཏུ་ཐོས་པ་ཡིས། །དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་
པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་བོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་བརྟུང་བ་ནི་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སྟོང་གིས་དུས་ཏྲག་ཏུ་
བརྟུང་དུ་རུང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པའི་ཆེ་དགེ་བསྟེན་གྱིས་ཀྱང་བརྟུང་དུ་
རུང་བར་བཤད་དོ། །གཞེ་འདི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་འདི་གཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་ན་ཡོད་ཀྱང་མཁས་པ་དག་
གིས་འདིར་བྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ནི་སྟོན་མེད་ཅིང་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དགེ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་
ནི་རབ་བྱུང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་བདག་གིས་སྦྱོར་བ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱས་ནས་
དངོས་གཞི་དགེ་སྟོང་གི་མདུན་དུ་གསོ་སྦྱོང་གི་བསྐྲགས་ཆོགས་ལན་གསུམ་

༼༤༠༩༽

བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །པཎ་ཆེན་གྱིས་དག་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱང་གི་ཆོག་འདི་ལ་ལན་མ་གསུངས་ཀྱང་།
བསྟན་བཅོས་འདུལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་གསུངས་པས་བསྟན་བཅོས་གྱི་ཆོག་ཅམ་ཡིན་
གསུངས་པ་ནི་མི་ལོགས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་པཎ་གྱིས། བསྐྱབ་པ་འཆང་དང་སྤྲུགས་སྦྱར་
བའི། །བྱེད་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པས། འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་གྱི་གསུངས་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཡེ་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ནི་ལས་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དག་སྦྱང་གི་གསོ་སྦྱང་གི་སྦྱར་བ་ནི།
ལས་ལ། འདུལ་བའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་ལྟུང་བ་ལ་བཤགས་བསྐྱམས་དང་གསོལ་བའི་ལས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་བྱེད། མ་གྲུབ་ན་ལས་ལ་འདུས་པའི་དུས་སུ་གསོལ་བའི་ལས་གྱིས་བྱུན་མོང་དུ་བྱིན་
གྱིས་རྒྱུ་བས་པར་བྱེད་དེ། ལྟུང་མ་བྱུན་བྱིན་བརྒྱབས་སུ་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་དག་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་།
ཆོགས་ཏེ། དང་པོར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་མདོ་བསྐྱུལ་ནས་མདོ་འདོན་
པ་དང་། གཞི་བདག་སོགས་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་ནས་ཆོས་བཤད་པའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ། ལྷོན་
པ་དང་ཆོས་ལ་ཕྱག་འཆའ། དེ་ནས་གྲོལ་ནས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་སྟོན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་གིས་དག་འདུན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཏེ་བཤགས་པ་བྱ། དེ་ནས་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཉན་པ་ལ་
བསྐྱུལ་བའི་དོན་དུ་ཆོས་བསྐྱགས་ཀྱི་མདོ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞི་བ་འདོན། །དེ་ནས་

༼༤༠༣༽

ཐོག་མར་ཕྱག་འཆའ་བའི་རྒྱད། བར་དུ་མདོ་འདོན་པའི་རྒྱད། །མཐའ་མར་བསྟོ་བའི་རྒྱད་གསུམ་
དང་ལྷན་པའི་སྟོན་ས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གི་མདོ་འདོན་པར་བྱེད། དེ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་
ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་ཚུལ་རྣམས་གནས་གཞན་དུ་གཏང་རོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི། དགེ་སྦྱོང་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཚུལ་ཤིང་བྱིས་ནས་དགེ་སྦྱོང་གི་གངས་གཟུང་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་
པའི་སྟོན་ས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གསོ་སྦྱོང་བྱའོ། །ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་གྱི་ཆེ་བཙུ་ལའོ། །སོ་སོ་
ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པས་སོ། །ཞེས་སོ་དེ་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་འཁུལ་བར་སྟོ་ལ་
ཐོན་པའི་གནས་བརྟན་གྱིས་པན་ཡོན་གྱི་བསྟོན་པ་དང་སྤྱིང་གཞི་འདོན། དགེ་འདུན་ཐུགས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱས་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་པ་དག་ལྷུང་བ་གང་དང་གང་རུང་བ་
གསལ་པོར་སྟོས་ལ་འཐོལ་བ་དང་བཤགས་པ་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་གསོ་སྦྱོང་ལ་པན་ཡོན་
མེད་པའི་སྟེང་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྟན་གྱི་ཉིས་པས་གོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་དུ་
བསྒྲགས་ནས་ལྷུང་བ་ཡོད་པ་རྣམས་འཐོལ་བ་དང་བཤགས་སུ་བཅུག དེ་ནས་པམ་པ་སོགས་གང་
ལ་ཅུམ་པའི་སྟེ་ཆོན་དེ་ནི་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས། །བཞི་པ་ལྷུང་བྱེད་གྱི་སྟེ་ཆོན་ལ་རེག་ན། མདོ་རིལ་
གྱི་འདོན་པར་བྱ་བ་སྐབས་སུ་བབ་ཅིང་མངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་དུ་གསོ་སྦྱོང་བྱས་
པས་ཟླ་བ་བྱེད་རེའི་སྤྲིག་པའི་ལྷུང་བ་

༼༤༠༤༽

ཀུན་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པས་ན་སྤྲིག་པའི་སྒྲན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཚིག་ལེར། གསོ་
སྦྱོང་ལྟ་བུ་དེ་དེ་ཡི། །སྤྲིག་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར་གསལ་བ་
དང་རྣམ་པར་དག་པ་འདྲིན་དུ་གཞུག་པ་སྤར་བྱ་ཞིང་དེ་འདྲོན་རྟོ། །སྦྱང་གཞི་འདྲོན་པ་དང་། གསོལ་
བ་ནི་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་ནི་ཐོས་པ་སྐྱགས་པས་ཀྱང་
དོ། །རྩམ་པའི་སྡེ་ཆ་ནི་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །བཞི་པ་ལ་རེག་ན་རིལ་གྱིས་སོ། །འདི་ལ་ལྷ་བ་
བྱེད་འདས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་པར་བྱའོ། །བཤགས་པ་བྱེད་པ་ལ་གསོ་སྦྱོང་གི་གྲལ་དེར་ལྷུང་བ་
རིགས་མ་ཐུན་གྱི་མ་གོས་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡོང་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལྷུང་བ་རིགས་མ་ཐུན་
དང་ལྡན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན། དག་སྦྱོང་འགའ་ཞིག་ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་ལ་གནས་གཞན་དུ་བཏང་
ལ་དེ་འཁོར་བ་དང་བཤགས་པ་བྱ། ལྷུང་བ་ལྷེ་བ་བཤགས་པས་མི་འདག་པ་ཡིན་ཀྱང་། གསོ་སྦྱོང་
གི་དུས་སུ་བཤགས་པས་ཅུང་ཟད་ཡངས་པར་འགྱུར་པའི་པན་ཡོན་ཡོད། དག་སྦྱོང་འགའ་ཞིག་བྱིར་
བཅོས་ལ་གཏོང་བ་མ་གྱུབ་ན་ལྷུང་བ་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་
པའི་ལས་བྱ་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཆེས་བཅོ་ལྷ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྷུང་བ་ཤེས་སམ།
ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་ན་ལེན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དག་སྦྱོང་འགའ་ཞིག་བྱིར་བཅོས་པའི་དོན་
དུ་གནས་གཞན་དུ་བཏང་བར་བྱའོ། །མ་གྱུབ་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་

༼༤༠༥༽

པའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་བྱ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། གསོ་སྦྱོང་ལ་གྲངས་ནི་ཉུང་མཐའ་དག་སྦྱོང་
བཞི་ཚང་དགོས་ལ། མ་ཚང་ན་གསོ་སྦྱོང་ཡོད་པའི་གནས་གཞན་དུ་ཕྱིན་ནས་དེ་བྱེད་པའམ། ཡང་
ན་རང་གི་གནས་དེར་གསོ་སྦྱོང་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བསྐྱེད་ཆོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱ་
སྟེ། །འདི་ལ་འགའ་ཞིག་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཞེས་གྲང་འདོགས་མོད། དོན་ལ་ནི་གསོ་
སྦྱོང་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །དགག་དབྱེ་བྱས་པས་གསོ་སྦྱོང་གི་གོ་ཚད་པ་ནི་
དགག་དབྱེའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིར། དགག་དབྱེ་བྱས་པས་འདི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་ལེར་སྒྲིག་པའི་སྒྲན་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ནི། །དགག་དབྱེ་བྱས་ནས་ཡང་མི་
བྱ། །གསོ་སྦྱོང་དག་པར་བྱ་བྱིར་ཏེ། །དགག་དབྱེ་ཡང་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་གཞི་དང་
པ་བརྒྱུད་པའི་དང་། ཚུད་པ་འདུམ་པའི་དང་། བཀའ་ཞེས་པའི་གསོ་སྦྱོང་རྣམས་གྲང་འདུལ་བ་དང་
འབྲལ་ཞིང་དག་འདུན་གྱིས་བྱ་བའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་ནོ། །མདོར་བསྡུས་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཡང་ལུང་
ཁུངས་མ་མཐོང་མོད། འདུལ་འཛིན་དག་གི་ཕྱག་ལེན་ལ་བྱུང་བར་གནང་སྟེ། གསོ་སྦྱོང་གི་དུས་ལ་
བབ་པ་ན་སྒྲིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཙམ་འདོན་པར་བྱེད་
པའོ། སྤྱོད་ནི། དག་བ་གསོ་ཤིང་སྒྲིག་པ་སྦྱོང་བས་ན་གསོ་སྦྱོང་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྗེས་ནི།
སོ་སོ་ཐར་པ་སྟོན་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ། དེས་ནི་འཛིག་ཏེན་མ་ལུས་པ། །ཐུབ་
དབང་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་པའི་བསྐྱོ་བ་དང་བཀའ་

༼༤༠༦༽

ཞེས་བྱེད་པའོ། །མ་ཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གུན་ཟླ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་
གུན་ཆེས་ཞག་གི་གསོ་སྦྱོང་བཙོ་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། ཉིན་ཞག་གི་གསོ་སྦྱོང་བཙུ་བཞི་བ་དྲུག་ཡོད་དེ།
ལོ་ངོ་བར། རྒྱལ་དང་དཔོ་དང་ས་ག་དང་། །ཅུ་སྟོད་ཁུམ་དང་སྟོན་དྲུག་ཅན། འདི་ནམས་ཀྱི་ནི་ནག་
པོའི་ཕྱོགས། ཟླ་བྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཙུ་བཞི་བ། །ཞེས་སོ། །བཙུ་བཞི་བ་ལ་གསོ་སྦྱོང་ཞག་མི་བྱབ་
ཞེས་ཀྱང་བྲ། རྒྱ་མཚན་ནི། ལོ་རེ་ལ་ཟླ་བ་བཙུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ནས་ཉིན་ཞག་
རེ་ཆད་ཡོད་པ་ཅེས་དང་བསྟན་པས་ཞེས་པར་བྱས་ལ་དེའི་ཆེ་གསོ་སྦྱོང་བཙུ་བཞི་བ་བྲ་སྟེ། དཔེར་
བརྗོད་ན། སྟོན་དྲུག་གི་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་མཁུག་གི་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་དགུའི་ཉིན་
སྤར་ཁུམ་ཟླ་བའི་གསོ་སྦྱོང་བཙུ་བཞི་བ་སོང་མཚམས་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་དགུ་བའི་སྟེང་
ཡིན་ཀྱང་ཆེས་ཞག་དྲུག་ཙུ་པར་སྟེབ་པས་དེའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་དགུའི་ཐ་སྟད་དོར་ནས། མར་ངོའི་ཆེས་
ཞག་བཙོ་ལྷ་པར་བྱས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པ་ན། ཆེས་ཞག་གི་བཙོ་ལྷ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོན་དྲུག་གི་
མར་ངོའི་ཆེས་གཅིག་ནས་བགྲངས་པའི་ཉིན་ཞག་བཙུ་བཞི་བ་ལ་འབྱུང་བས་གསོ་སྦྱོང་བཙུ་བཞི་བ་
བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མར་ངོ་སྟོན་འགོ་བྱས་ཏེ་སྟོན་དྲུག་གི་བཙུ་བཞི་བ་སོང་ནས་སྟོན་དྲུག་གི་ཡར་
ངོའི་ཟླ་བ་བྱེད་དང་། མགོ་ཟླ་བ་རིལ་སོ། རྒྱལ་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཟླ་བྱེད་ནམས་སྟོམ་པས་ཆེས་ཞག་
གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟླ་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་དེ་བས་ན་རྒྱལ་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཉིན་ཞག་གི་བཙུ་བཞི་བ་
འཛིག་རྟེན་པའི་ཉི་ཤུ་དགུར་གྲགས་

༼༤༠༧༽

པ། ཆེས་ཞག་གི་བཙུ་ཕ་ལ་གསོ་སྦྱང་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ཁྱམ་ཆེ་བའི་མར་ངོའི་ཉིན་ཞག་གི་བཙུ་
བཞི་པ་ལ་གསོ་སྦྱང་བྱས་པའི་བར་དང་། སྤྱིན་དུག་གི་བཙུ་བཞི་པ་བསྒྲུབས་པས་གསོ་སྦྱང་བཙུ་
བཞི་པ་དུག་ཡོད་དོ། །མགོ་ཆེ་བ་སོགས་ཆེ་བ་གཞན་དུག་གི་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་གསོ་སྦྱང་གཉིས་
གཉིས་དང་། བཙུ་བཞི་པ་འབྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆེ་བ་སོགས་དུག་གི་ཡར་ངོའི་གསོ་སྦྱང་རྣམས་
ནི་ཆེས་ཞག་དང་ཉིན་ཞག་གཉིས་ཀའི་གསོ་སྦྱང་བཙུ་ཕ་ལིན་པས་ཉིན་ཞག་གི་གསོ་སྦྱང་བཙུ་
ཕ་བཙུ་བཙུང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ལོ་རེ་ལ་ཆེ་བ་འོལ་མེད་པའི་ཆེ་མ་ཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་
རེ་འབྱུང་། ཆེ་བ་འོལ་བྱུང་ན་དེའི་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་གཉིས་ཉི་ཤུ་ཅུ་དུག་འབྱུང་ངོ། །ལོ་ན་ཆེ་བ་
གཉིས་རེ་ནས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དེ་འབྱུང་ན། དགུན་དང་དབྱེད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། ཆེ་བ་བྱེད་དང་
གཉིས་འདས་ཤིང་། ཆེ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འགལ་ཞིང་གནད་ཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དགུན་དང་དབྱེད་དང་དབྱར་རྣམས་
ཀྱི། ཆེ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། ཆེ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་
དོར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འགལ་ཞིང་གནད་ཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཆེ་བ་
མར་ངོའི་གསོ་སྦྱང་བཙུ་བཞི་པའི་ཆེ་དགུན་ཀྱི་ཆེ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ཅམ་འདས་པའི་དུས་ཡིན་
ཀྱང་། དེའི་སྤྱིན་དུ་སྤྱིན་དུག་གི་ཡར་ངོའི་ཆེ་བ་བྱེད་སོང་བས་ཆེ་བ་གཉིས་འགོ་བ་སོགས་རིགས་
བགྲེ་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་གསོ་སྦྱང་བཙུ་བཞི་པ་སྤྱི་མ་དེ་སོང་བ་ནས་བཙུ་བཞི་པ་བྱི་མ་བྱ་
བའི་ཉིན་དེའི་བར་ལ་ཆེས་ཞག་གི་ཆེ་བ་གཉིས་རེ་ཆང་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་འདིར་ཉིན་ཞག་
གཅིག་གིས་མི་

༼༤༠༩༽

ཆོག་པར་བྱའོ། །དུས་ཆོག་སྐྱམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།
ཉི་མ་གཅིག་ཆད་པ་དེ་ཉིད་ས་སྟོང་དུ་དོར་བར་ཟད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་བ་བྱ་བའི་
ཉི་མ་དེ་ཉིད་ཆེས་བཙུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆོག་ལེར་ཁ་བ་གསོས་ཀ་དབྱར་རྒྱུ་སྐྱམས་
ཀྱི། །ཟླ་བ་གཉིས་དང་བཞི་ཡི་ནི། །མར་གྱི་དོ་ལ་བཅུ་བཞི་པའི། །གསོ་སྦྱང་སྟོན་བཙུན་དག་གིས་
བྱ། །ཞེས་སོ། དེ་ལྟར་ན་དགྲུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་རྒྱུ་སྐྱམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་བཞི་འདས་ཤིང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱང་དོན་གྱི་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞོན་པ་བསྐྱོག་པའི་གསོ་སྦྱང་སོགས་གསུམ་
ནི་ཆོས་གངས་གང་ལ་འབྱུང་གི་ངེས་པ་མེད་དེ། རམ་དགོས་པའི་དུས་དང་བསྐྱུན་ནས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །རི་སྐད་དུ། འདི་ལ་རྒྱ་ནི་དེའི་དུས་ཉིད་དུའོ། །ཞེས་སོ། གོང་དུ་གཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་
བ་པ་འདྲ་བའི་དོན་དུ་འཁར་སེལ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། བསམ་གཏན་པ་རྒྱུ་སྐྱམས་བསམ་གཏན་
ལས་དལ་བྱས་སྟོང་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ལྡན་འཁར་སེལ་འཁྲོལ་བ་ནི། །བསམ་གཏན་པ་རྒྱུ་སྐྱམས་གོ་
ཕྱེད་ཉིད། །ཅེས་སོ། འདིའི་མཆན་དོན་ནི། །དུས་བྱ་གསུམ་བྱས་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་བདུན།
སྐབས་སྟོང་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་བདུན། སྟོང་སྟོང་གཉིས་ལྷགས་ལས་བྱས་པ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་སྟོང་བྱ་རྒྱུ་སྐྱམས་པར་ལ་འཛོམས་ཤིང་ཚུར་མི་ཚུགས་པའི་
བདུན། བར་ཤིང་།

༩༥༠༩༽

ལས་བྱས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་མཆོན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་ན་སེམས་ལས་སུ་རུང་
ཞིང་མཉེན་པའི་བདུལ་ཡར་ཅེ་ལ་རུང་གཞོགས་བརྒྱད་བྱས་པ་ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད།
ཨ་ལོང་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཅིག་བསྐྱོར་བའི་བདུལ། རྩ་བཞི་ནི་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི། རྩ་གཉིས་ནི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ། རྩ་ལ་བཏགས་པའི་ཨ་ལོང་བརྒྱ་
གཉིས་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས། སྤང་གི་མཆོད་རྟེན་གཉིས་ནི་ཆོས་སྤྱད་དང་། གཟུགས་
སྤྱ། ལྷགས་ཀྱི་ནི་འགྲོ་བ་དན་སོང་ནས་འབྲེན་པ་མཆོན། མར་ཅེ་འི་རྒྱ་མདུད་ནི་དན་སོང་གི་སྒོ་
འགོགས་པ། འབྲེང་པས་བགྱིས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བུ་དུ་འབྲེལ་བ། །ལྷགས་སྤང་མ་ལ་རྒྱ་
མདུད་བྱས་པ་ནི་མཐོ་ངེས་དང་ཐར་པའི་སྒོ་ཕྱེ་བ་མཆོན། འོག་མ་ལ་བདུན་གཞོགས་བྱས་པ་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་མཆོན་པར་བཤད་དོ། །གྲོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་རྒྱ་བ་ན། ཁྱིམ་བ་རྣམས་ལ་
གོ་བར་བྱེད་པའི་བདུལ་དང་། ཁྱི་བསྐྱང་བར་བྱེད་པས་ཁྱི་སྒྲོད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
གཞན་སྟེག་ཤང་དང་། སིལ་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །གོང་དུ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པའི་སྐབས་དེ་ལ་
དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། །སྤང་དང་གསོལ་བ་ཆིག་བརྗོད་སྐབ་པར་བྱེད། །ལྷག་མ་ཐོས་པ་བསྐྱགས་
པས་སྐབ་ཅེས་པ། །དེ་ལ་ཆིག་བརྗོད་ཐོས་བསྐྱགས་བྱུང་པར་ཅི། །ལྷག་མ་ཆིག་ཏུ་བརྗོད་པ་མི་
འཐད་དམ། །གསོ་སྦྱོང་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དབྱར་གནས་

༼༩༡༠༽

གྱི་གཞི་ལ་ལྟ་སྟེ། རྣམ་ལེན་པའི་དུས་དང་ཡུན་ཚད་བཤད་པ། སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྒྲུབ་པ། དངོས་
གཞི་ཁས་སྒྲངས་ནས་བསྐྱུང་བའི་ཚུལ། ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། ཡུན་ཚད་ལ་
དམིགས་བསལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདིར། དབྱར་གནས་པ་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱའོ། །ཆོས་
བ་གསུམ་དུའོ། །ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལའོ། །དབྱར་སྐྱེ་འབྱེད་པོ་ཉིའི་ཕྱི་དེའི་ཉིན་པར་གྱིའོ། །དབྱར་སྐྱེ་ཐ་
ཆུང་ཉིའི་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དབྱར་སྐྱེ་འབྱེད་པོའི་ཆོས་བཅུ་
དྲུག་དེ་ལ་འདུལ་བ་བས་གོ་ཞུན་སྐྱེ་བའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ། དེའི་ཉིན་ཁས་ལེན་ལ།
ཡུན་ནི་དེ་ནས་བཟངས་བའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཁས་ལེན་ཏེ། སྟོན་སྐྱེ་འབྱེད་པོའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་
བཅོ་ལྔའི་བར་རོ། །དབྱར་ཕྱི་མ་ནི་འདི་ག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དབྱར་ཐ་ཆུང་གི་ཉིའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་བར་
སྟེ་ཆོས་བཅུ་དྲུག་དེ་ལ་འདུལ་བ་བས་སྐྱེ་བའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ཏུ་གྲགས་པའི་ཉིན་ཁས་ལེན་
ལ། ཚད་ནི་དེ་ནས་བཟངས་བའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་གྱི་བར་ཏེ། སྟོན་དྲུག་གི་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔའི་བར་
རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཆོག་ལེར། གོ་ཞུན་ཅན་གྱི་ཆོས་གཅིག་ནས། །སྤྲ་མའི་དབྱར་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན། །དེ་
ཉིད་སྐྱེ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཡི། ཆོས་གཅིག་ནས་ནི་ཕྱི་མར་གྲགས། །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་ལྡན་བྱ་
སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་གསུངས་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་ཆོད་དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་དུས་ཆོད་རིམ་
གྱིས་འཆུགས་པའི་དབང་གིས་དེང་སང་ལག་ལེན་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མ་

༼༩༡༧༽

ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཆར་ཚུའི་སྒྲང་ཡོལ་ནས་དབྱར་གནས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དགག་དབྱེ་དགུན་གྱི་
མགོ་སྒྲང་ལ་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དང་སྤོང་རྩ་བོང་གི་དུས་
སོགས་འཛིག་ཏེན་ཀན་པོའི་དུས་དེ་ལས་སྟོན་པ་འཛིག་ཏེན་དུ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་ཉི་མ་ལྷོག་པ་ལྷ་བ་
གཅིག་གི་སྤྱ་བར་སོང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བོང་གི་དུས་དེར་སྟོན་དུག་ལྷ་བ་ལ་ཉིན་མཆན་མཉམ་པ་
འབྱུང་བར་བཤད་ལ། སྟོན་པ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་སྟོན་ཉིན་མཆན་མཉམ་པའི་དུས་ནི་སྤྱ་མ་དེ་ལས་ལྷ་
བ་གཅིག་གི་སྤྱ་བར་བཤད། དེར་སང་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཞག་བཅུ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྤྱ་བར་སོང་
ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ནས་ཉོར་ལྷ་སྤྱ་བ་སྟོན་གྱི་ལྷ་བ་ཡར་ངོ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་
ཉིལ་པོ་འདི་དབྱར་ལྷ་འབྲིང་པོར་བཤད་ནས། དེའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་དབྱར་སྤྱ་མ་ཁས་ལེན་པའི་
ནམ་གཞག་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཁ་ཆེ་བཤ་ཆེན་གྱི་ཕྱག་ལེན་དང་། གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཆར་ཚུའི་སྒྲང་ཡོལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། དགག་དབྱེ་དགུན་གྱི་མགོ་ལ་
འབྱུང་བའི་ཉེས་པ་ནམས་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དབྱར་བྱི་མ་ཁས་ལེན་ལ་འཇུག་ཤས་
ཆེ་བ་དང་། བྱད་པར་དབྱར་ཁས་ལེན་འདི་གཙོ་བོར་ནི་སྟོག་ཆགས་ལ་གནོད་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་
པས་སྟོན་ལྷ་བ་ནས་དབྱར་ཁས་ལེན་ཐུབ་ན་སྟོན་མེད་ཅིང་ཤེན་དུ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོང་གཞི་ནི།
སྟོན་པ་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆལ་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་དགོ་སྤོང་ནམས་དབྱར་སྤོངས་རྒྱ་བ་ལ། བྱི་རོལ་པ་
དག་གིས་

༩༩༡༩༽

བྱ་ཁྱ་ཏ་ཡང་དབྱར་ཟླ་བ་བཞི་ཚང་བར་ཚང་དུ་ཁྱམ་ཁྱམ་པོར་འདུག་པ་ལས་དགེ་སྦྱོང་མགོ་རིག་པ་
འདི་དག་ནི་དབྱར་ཡང་སྟོགས་སུ་རྒྱགས་ཏེ་སྟོག་ཆགས་རྣམས་གསོད་པར་བྱེད་དོ། །ཅེས་འབྲུལ་
བ་ལ་བཏེན་ནས་སྟོན་པས་དབྱར་གནས་པ་ཁས་སྦངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དབྱར་གནས་བཅའ་བ་
མཛད་དོ། །སྟོག་ཆགས་ལ་གཞོད་པ་སྦྱོང་བར་མ་བཟད་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཞིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་དེ།
དབྱར་གནས་པའི་དུས་དེར་ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲོམ་པ་འཕེལ་བ་དང་། དེའི་
བར་ལ་གནས་རལ་བ་དང་བྱམ་པ་བཅོས་པ་དང་། དབྱར་ནང་དུ་ལྷུང་བ་སྦྱང་བ་སོགས་མི་བྱེད་པས་
ཅོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་དགེ་འདུན་གྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། དབྱར་གྱི་
ཉེད་པས་དགེ་འདུན་ཆོས་དང་མཐུན་པར་འཆོ་བ་དང་། དབྱར་གནས་པ་ལས་སླ་རྒྱུད་དང་དགག་
དབྱེ་འབྱུང་ཞིང་། སླ་རྒྱུད་ལས་པན་ཡོན་བཅུ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་དང་། དགག་དབྱེ་ལས་ནི་
བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་མ་བཟད་ལྷུང་བ་སྦྱང་བའི་སྐབས་རིགས་པར་བྱེ་བ་ཡིན་པས། འདིར་
ལྷུང་བ་སྦྱང་གྲང་ལྷུང་ཕྱིར་གྱི་ཅོད་པ་མི་འབྱུང་བ་སོགས་དང་། གནས་དབྱུང་དང་། བན་ཏུར་མི་
འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་པན་ཡོན་ཞིན་ཏུ་མང་ངོ། །དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ནི། དགེ་སྦྱོང་པ་
མ་སོགས་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྔ་ཆར་གྱི་ཁས་ལེན་པ། དགེ་ཚུལ་དག་འབའ་ཞིག་འཆོགས་པས་ནི་བཞི་
ཡན་གྱི་ཆོགས་སུ་ལོང་གྲང་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་། དེར་མ་བཟད་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་མ་
ལོན་པའི་དགེ་སྦྱོང་།

༼༩༡༣༽

འབའ་ཞིག་ཆོག་ས་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ་གང་ཟག་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་
ཀྱང་དགེ་སློང་དེ་དག་གིས་ཆོག་བྱས་ན་ལས་མི་ཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །དི་སྐད་དུ། སྡེ་བ་ལྔ་ཆར་
གྱིས་ཀྱང་གནས་པར་ཁས་སྒྲུང་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དགེ་ཚུལ་དག་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ལོ་མ་ཆང་བ་དག་གིས་ཀྱང་ངོ། །དེ་དག་ལ་ཁས་སྒྲུངས་བ་མི་ཆགས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་ལེར། དགེ་སློང་དགེ་སློང་མ་ལ་སོགས། །ལྔ་པོ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་
ཡིས། །དབྱར་གནས་པ་དང་དེ་ཡི་མཐར། །དགག་དབྱེ་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་སྦྱོར་བ་ནི། །ཞག་བཅུ་ལྔ་བླ་བ་བྱེད་ནས་དབྱར་གནས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ན་དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་
གནས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོར་བྱ་ཞིང་། གནས་དང་གནས་མལ་སྟ་གོན་བྱས་ལ་ཆེས་བཙོ་ལྔའི་
ཉིན་གནས་མལ་སྟོབས་པའི་དགེ་སློང་བྱད་ཆོས་བཅུ་དང་ལྔ་ན་པ་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་
ཅུ་དགོས་པ་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོད་གོས་ཏེ། །དི་སྐད་དུ། དེ་སྟོབས་པ་བསྐྱོ་
བར་བྱའོ། །མི་རྒྱས་ན་དུ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། བྱད་ཆོས་བཅུ་ནི། བསྟོན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་
པ་རྣམ་དག་དང་ལྔ་ན་པ། མཆོན་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྔ་ན་པ། །ལུས་ཐ་མལ་པར་
གནས་པ། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ཆོས་མིན་སྟོགས་སུ་མ་སོང་བ། ས་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ། འགོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ། བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་བྲན་པར་རྒྱས་པ། གནས་མལ་སྟོབས་
པའི་

༼༩༡༩༽

ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ་ལོ། །སྟོབས་ཀྱི་འཇགས་ཁང་ནི། དག་འདུན་གྱི་རྟེན་པ་དང་། གོས་ཀྱི་རིན་སོགས་
དང་བཅས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་གནས་ཁང་སོ་སོ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། གནས་བརྟན་
གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་གོ་མོ་འདི་ནི་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ། གོས་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་བཅས་པ་ལགས་ཀྱི་
བཞེས་ཤིག་ཅེས་སོགས་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །གནས་མལ་ནི། ཁྱི་དང་ཁྱིའུ་དང་། མལ་སྟན་ལ་སོགས་
པ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། གནས་མལ་སོགས་པ་སྦྱིན་ནོ། །ཡོད་པ་ཉིད་ན་དུ་མ་ཡང་དོ། །ཞེས་སོགས་
བཤད་དོ། །གནས་དང་གནས་མལ་མི་སྟོབས་ན་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་མཁན་བསྐྱོས་དགོས། སྟོབས་ན་
གནས་མལ་སྟོབས་པ་སོགས་དེས་ཚུལ་ཤིང་བྲིམ་ཆོག་པས་ལོགས་སུ་བསྐྱོ་མི་དགོས། གང་ལྟར་
བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་མཁན་དེས་དེ་བཟང་གིས་བྱུགས་པའི་ཚུལ་ཤིང་དེ་དག་འདུན་གྱི་
གངས་ལས་ལྷག་པ་དག་ཟེབ་ཀྱི་སྟོག་མར་རས་དཀར་པོ་བཏིངས་བར་རས་ཀྱིས་དཀྲིས་པ་དག་དག་
འདུན་གྱི་མདུན་དུ་བཞག་ནས་ཆེ་དང་ལྗན་པ་དག་གནས་འདི་ན་ཁྱིམས་སུ་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་ཡོད་
དེ། ཁྱིམས་དེས་གནས་པར་སྟོན་ཚུལ་ཤིང་ལོངས་ལ། མི་སྟོན་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བརྗོད། ཁྱིམས་སུ་བྱ་བ་ནི་དབྱར་ནང་དུ་ལྷུང་བ་སྒྲུང་བར་མི་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་འཁྱུག་ལོང་གི་རྒྱ་བཞི་
དང་། དེའི་འབྲས་སུ་ཚོད་པ་བཞི་འགོག་པ་དང་། དབྱར་དག་འདུན་གྱི་ནང་དུ་འཁྱུག་ལོང་བསྐྱེད་པར་
མི་བྱ་བ་དང་། དབྱར་ནང་དུ་ཆད་པས་གཙོད་པར་འོས་པ་དག་ཀྱང་མི་གཙོད་པ་དང་། །དག་འདུན་
གྱི་གནས་མལ་ལ་འདིང་།

༼༩༡༥༽

བ་མེད་པར་དང་། དེ་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རི་མ་ཅན་གྱི་ལོངས་མི་སྟོན་པ་དང་། གྱིན་གྱིས་མ་
བརྒྱབས་པར་མཆམས་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་འགོ་བ་སོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཚུལ་ཤིང་ལེན་པའི་དགོ་
འདུན་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ལ་དགོ་སྟོང་ག་ཞན་ཞིག་གིས་དགོ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་
ལས་གྱི་ཐུགས་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡང་ག་ཞན་གྱིས་སྤང་བ་དང་། ཁས་སྤང་བའི་ཕྱིར་
དགོ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་སྤང་བ་ནི་ཚུལ་ཤིང་སྤངས་བ་
དང་། ཁས་སྤངས་བ་ནི་དབྱར་གནས་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་བྱས་མ་ཐག་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་སྟེ། དང་
པོར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་སྟོབ་པ་པོ་རང་ཉིད་གྱིས་ལེན། དེ་ནས་རང་རང་གི་ཚུལ་ཤིང་
སྟན་ལས་སྟེན་འཕགས་པའི་སྟོན་ལས་གྱིས་ལེན། །རྗེས་སུ་དགོ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་ནི་རང་
རང་གི་སྟོབ་དཔོན་དང་། མཁན་པོ་དག་གིས་ལེན། མཇུག་ཏུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བསྐྱེད་མ་གཉེན་ག་
མར་གནས་པ་འཕྲོག་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་གནས་བཏུན་གྱིས་ལེན། བསྟུན་པ་ན་ཀུན་
གྱི་དལ་བྱས་བཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་ཤིང་རིམ་གྱི་བྲིམ་ནས་སྤང་ཡང་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ནས་
གངས་བཟུང་སྟེ་གནས་འདིར་དགོ་སྟོང་འདི་སྟེད་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་སྤངས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཏེ།
རི་རྒྱུད་དུ། ཚུལ་ཤིང་བྲིམ་སོ། །དང་པོར་སྟོན་པས་སྤང་ངོ་། །ག་ཞན་དག་གིས་ནི་སྟན་ལས་སྟེན་
འཕགས་པས་སོ། །དགོ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་

༼༤༡༩༽

དག་གིས་སོ། །མཐུག་ཏུ་གཉུག་མར་གནས་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ཡང་ངོ་། དལ་བྱས་བཞག་པར་
བྱའོ། །བགྲངས་ནས་གནས་འདིར་དག་སྟོང་འདི་སྟེད་ཀྱིས་ཚུལ་ཤིང་སྒྲངས་ཞེས་གོ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་ནི་དག་འདུན་སྐྱེ་ཡུལ་གཉན་པས་དངོས་སུ་གཅིག་གཉིས་ལ་
སོགས་པའི་གྲངས་ཀྱི་མི་བགྲངས་བར་ཚུལ་ཤིང་དང་བསྟན་ནས་གྲངས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་ཤིང་བྲིམ་པ་སོགས་དང་། གནས་དང་གནས་མལ་སྟོབ་པར་བྱས་ནས། གསུམ་པ་
དངོས་གཞི་ལ། དང་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་། རི་ལྟར་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་གཉིས། །དང་པོ་ནི།
ཆེས་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་པར་དག་སྟོང་གི་མཐུན་ཏུ་གནས་པར་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་བསྐྱགས་ནི་
གནས་བཟོན་ནས། བཅུན་པའམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སྐབས་དང་སྦྱར་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ།
བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་མཆམས་ཀྱི་ནང་དང་བཅས་པའི་གནས་འདིར་གནས་རལ་བ་དང་གྲུམ་
པ་བཅོས་པའི་སྟེད་ཏུ་སྦྱིན་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དང་། ཞལ་ལྟ་བ་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དང་།
སྟེད་ཡུལ་གྱི་གོང་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བགྱི་བ་དང་། ཉད་གཡོག་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞེས་བགྱི་བ་ལས་རྟོན་ནས་
དབྱར་སྤྲ་མ་ལྷ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་སྒྲང་ངོ་། བདག་དབྱར་འདི་ན་མཆེས་ཤིང་། བདག་གི་
དབྱར་གྱི་གནས་ནི་འདི་ལགས་སོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་ལེགས་བྱ། དབྱར་སྤྲ་མ་ལ་ནི་
ཆོག་གཞན་འདྲ་བ་ལ་དབྱར་སྤྲ་མ་ལྷ་བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་སྒྲང་ངོ་། །ཞེས་བརྗོད། སྦྱིན་བདག་
ལ་སོགས་པ་བརྗོད་མ་དགོས་ན་རལ་བ་དང་། གྲུམ་པ་བཅོས་པའི་སྟེད་ཏུ་དབྱར་སྤྲ་མའམ་སྤྲ་མ་ལྷ་
བ་གསུམ་གནས་པར་ཁས་སྒྲང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་ཆོག་གོ། །གནས་གང་ཏུ་

༼༩༡༽

ན་རང་ཉིད་གང་དུ་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་བའི་གནས་སྟངས་གཡོགས་དང་བཅས་པར་ཁས་
ལེན་ཏེ། གཞུང་འདིར། གཡོགས་པར་དགོས་པའི་མཐུན་དུ་འོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུང་བའི་
ཚུལ་ནི། །ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་བྲིམས་སྲུ་བཅས་པ་དག་དང་འགལ་མ་འགལ་སོ་སོར་བརྟག་པར་
བྱས་ལ། འགལ་ན་དགོས་ཚུལ་སོགས་གནས་པའི་འགལ་བ་ནི་དེའི་མཁན་པོ་འཇམ་སྟོན་དཔོན་ལ་
བརྗོད། དགོས་པའི་གཞན་གྱིས་འགལ་ན་དགོས་པའི་འདུན་སྲུ་ལ་བརྗོད་དེ། དེ་དང་དེའི་གནས་མལ་འཕྲོག་
པར་བྱའོ། །དབྱར་གནས་པ་སྲུས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པར་མཆོམས་ནང་དེའི་བྱི་རོལ་དུ་ཞག་
ཏུ་གནས་ནས་བྱི་མའི་སྐྱུ་རེང་ཤར་ན་དབྱར་རལ་བར་འགྱུར་བས་བྱི་རོལ་དུ་ཞག་ཏུ་གནས་པར་མི་
བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་པར་མཆོམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་སྐྱུ་རེང་འཆར་བར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་བཤེས་ཀྱིས། མཆོམས་འདི་ནི་ལས་མཆོམས་དང་ཕྱི་ག་མཆོམས་
ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། གང་དུ་གནས་པར་ཁས་སྐྱེད་པའི་གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་མཆོམས་
སོ། །ཞེས་དང་། ཟླ་བ་གསུམ་པོའི་རང་ལ་རང་ཉིད་གང་དུ་མཆོན་མོ་ཉལ་པའི་གནས་སྟངས་གཡོགས་
དང་བཅས་པར་ཁས་ལེན། ཁས་སྐྱེད་པའི་གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལས་བྱི་རོལ་དུ་ཞག་
མི་འདའ་གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་པར་མཐོང་སྟེ། རང་གང་དུ་གནས་པའི་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
ཚུན་ལ་མཆོམས་བཅད་པའི་ཆོ་ག་བྱས་ན་དེ་ལྟར་འཐད་

མེད་ཀྱང་། དབྱར་གནས་པའི་ནང་འདིར་ནི་གནས་ཁང་སོ་སོ་ལ་མཆམས་བཅད་པའི་ཆོ་ག་བྱ་བར་
མ་བཤད་པས། གནས་ཁང་སོ་སོའི་ཉི་འཁོར་ཚུན་ལ་མཆམས་སུ་བྱེད་པར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་
ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་པའི་གནས་དེ་ལ་ཐོ་ཐོ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་ཤེས་པའི་མཆམས་རྒྱ་ཆེ་ཚུང་གི་
ཁྱད་པར་ངི་ཙམ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་གནས་པ་ཙམ་གྱི་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མ་འདས་པ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་དུ་ན་མཆམས་ནང་དེར་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་ཅུང་ཞིང་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་མང་བར་
གྱུར་ན། དགེ་སློང་གཅིག་ལ་ཡང་གནས་ཁང་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྟོབ་པར་བཤད་ལ།
དེའི་དགེ་སློང་དེས་ཀྱང་གནས་ཁ་ལ་ལར་སྐྱག་པར་བྱ། ལ་ལར་སྐྱང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་བཞག་
པར་བྱ། ལ་ལར་སྤྲོ་འདུག་པར་བྱ། ལ་ལར་གྲང་ཆོགས་ལ་འདུག་པར་བྱ། ལ་ལར་ཕྱི་ངོ་འདུག་
པར་བྱ། ལ་ལར་མཆན་མོ་འདུག་པར་བྱ་བས་ཡོངས་སྤྱད་པ་ན་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དེ་མཆན་མོ་
ཉལ་པའི་གནས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ཡིན་ནམ། སྤྲོ་འདུག་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་གང་
ཡིན་དབྱེད་པ་ན་ངོས་འཛིན་དཀའ་བས་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དི་སྐད་དུ། མང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་
གཅིག་ལ་ཡང་གཉིས་ལས་སོགས་པ་བྱུང་བའི་བར་བདག་གོ། །ཅེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཁ་འདོན་དང་འདུག་པ་དང་། འཆག་པ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱ། ལ་ལར་ཆོས་་
གོས་དང་སྐྱང་བཟེད་བཞག་

༼༤༣༠༽

སྟན་འདིང་བའི་ཚད་ཙམ་དུ་གཤོང་བ་རེ་རེ་དག་སྟོང་རེ་རེ་ལ་སྟོབ་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། གནས་
ཁང་གི་མི་ཚོ་གན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་མཐའ་ན་དེའི་ས་གཞི་འདིང་བའི་ཚད་ཙམ་ཡང་
ངོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིང་བའི་ཚད་ཙམ་དུ་གཤོང་བ་རེ་རེ་དག་སྟོང་རེ་རེ་ལ་སྟོབ་པ་ན་གནས་
ཁང་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡང་དག་སྟོང་སོ་སོ་ལ་སྟོས་པའི་མཚམས་ནང་དུ་མ་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་
ཞེས་དབྱེད་ན་སྤར་གྱི་དམ་བཅའ་དེའི་དབང་གིས་དུ་མ་འབྱུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལས་འོད་
མེད་དོ། །དབྱར་ཁས་སྤང་བའི་ཚོ་གཤམ་བྱས་པས་མཚམས་ནང་དེར་དབྱར་གནས་ན་དབྱར་གནས་
བྱས་པར་འགྲོའམ་མི་འགྲོ་ཞེ་ན། ཁས་སྤང་བའི་ཚོ་གཤམ་བྱས་ཀྱང་གནས་འདིར་དབྱར་གནས་སོ་
ཞེས་ཡིད་དམ་བཅས་ནས་དབྱར་གནས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པ་སྟོབ་པ་དག་
ཀྱང་སྤངས་ཏེ། མཚམས་ནང་དེར། ཚུལ་བཞིན་དུ་གནས་ན་དབྱར་གནས་པར་འགྲོ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།
དམ་བཅས་ན་དབྱར་གནས་པ་དང་། །གནས་སུ་མི་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གསོ་སྟོང་
གཉིས་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་གཉིས་ཡོད་ན་གཅིག་ཏུ་དབྱར་གནས་པ་དམ་བཅའ་ཙམ་བྱས་ཤིང་གནས་
ཅིག་ཤོས་སུ་གནས་པར་ཁས་ལེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དམ་བཅས་པའི་གནས་དེ་དབྱར་གནས་པ་དང་།
གནས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་ཉེས་པ་སྤྱིར་བཏང་ལ་མེད་མོད། གནས་དེ་གཉིས་རྟེན་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་
ནི། དམ་

༼༤༣༽

བཅས་པ་ལ་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ། གསོ་སྦྱང་ཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་གཉིས་སུ་ནི་དེ་
འབྱུང་བ་མེད་དོ། །རྟེན་པ་ཅིག་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་དོ། །ཅེས་སོ། །གོང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མདོ་སྤྱི་མ་འདི་དང་དོན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་བཤད་ན་ལེགས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་
འབྲེལ་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མར་རྫས་ཅིག་གིས་མཛན་ཏེ། དགེ་སྦྱང་གི་གནས་པར་ཁས་སྦྱང་
བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རྫས་ཅིག་གི་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རྟེན་པ་གཅིག་གིས་ཞེས་པའོ། །གསོ་སྦྱང་
ཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་གཉིས་སུ་ནི་དེ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །ཅེས་པ་འདི་བཤ་ཆེན་གྱིས་བྲིན་གྱིས་མ་
བརྒྱབ་པར་མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་དུ་འཆད་པ་ནི། མཆམས་ཀྱི་རོལ་
འཛིན་དེ་ལ་སྦྱོན་སྦྱང་བའི་ཆེད་དུ་སྦྱར་བ་མ་གཏོགས། དོན་ལ་མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་ཞེས་པ་དེ་ལ་
དེ་མ་ཐག་དམིགས་བསལ་འཆད་པ་ལ་གཞུང་གཞན་ཡོད་ཅིང་། གསོ་སྦྱང་ཅིག་པ་ཞེས་སོགས་
མདོ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་བཤད་མ་ཐག་པར། དམ་བཅས་ན་དབྱར་གནས་པ་དང་གནས་སུ་མི་འབྲེལ་
བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་འཕྲོས་དོན་དོགས་དཔྱོད་དུ་སྦྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །བཞི་པ་ནི། དགེ་སྦྱང་རང་རང་གི་དགོས་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་དགེ་སྦྱང་གི་
མདུན་དུ་ཡུན་རི་ཙམ་དགོས་པའི་ཞག་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ནས་རིང་མཐའ་བདུན་གྱི་
བར་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཆོ་ག་བྱས་ནས། མཆམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་ཞག་ལ་

༼༤༣༩༽

སོགས་པ་གནས་པས་ཚིག་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཚོས་དང་ལྡན་པའི་དོན་དུ་ཞག་བདུན་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འདི་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་མཐའ་ནི་ཞག་བདུན་ཉིད་དོ། །ཅེས་སོ། །དེས་ན་
ཚོས་དང་ལྡན་པའི་དོན་དུ་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདི་ནི་གྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར། མཚམས་ཀྱི་སོགས་
མདོ་སྔ་མ་དེའི་དམིགས་བསལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་འདུན་སྤྱིའི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ལྡན་
ཀྱི་བྱ་བ་ལ་རང་གི་སྒར་ནས་འགོ་བར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། དགེ་འདུན་ལས་ཞག་བཞི་བརྒྱ་གྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་གནང་བ་ཐོབ་པས་ནི་དགེ་སློང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་ཞག་བཞི་བརྒྱ་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་བསྐྱགས་ཚིག་ལན་གསུམ་བརྗོད་ནས་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཚོས་ལྡན་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་
ཡུན་རི་ཙམ་དགོས་པའི་ཞག་གྲངས་དེ་བསྐྱད་ནས་དབྱར་གནས་ཀྱི་མཚམས་ནང་དུ་སླེབས་པར་བྱ་
བཞི་བརྒྱ་ཞེས་པ་ནི་རིང་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། སྒྲང་བ་མ་ཐོབ་པའི་མཐའ་དེ་
ཡིན་ནོ། །གཞན་ཀྱི་ནི་ཞག་བཞི་བརྒྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་བསྐྱགས་ཚིག་ལས། དགེ་འདུན་ཀྱི་བགྱི་
བཞིག་གི་སྦྲད་དུ་དགྲུང་བཞི་བརྒྱ་མཚམས་ཀྱི་སྦྲད་རོལ་དུ་མཆིས་པ་དང་། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྦྲར་
མཆིས་པར་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ཞེས་སོ། །མདོ་སྔ་མ་ནི་ཚོས་ལྡན་ཀྱི་དོན་དུ་ཞག་བདུན་གྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པར་གསུངས་པ་དང་ཅིག་གོ། །ཞག་བདུན་ནམ་བཞི་བརྒྱ་གང་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ཀྱང་ཚོས་ལྡན་ཀྱི་དོན་དེ་གཞན་ཀྱི་བསྐྱབ་ཟིན་པའམ། རང་གིས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ལ་རྟེན་ན་དེའི་
མོད་ལ་

༼ ༤༣༣ ༽

མཚམས་ནང་དུ་ལོག་ཡོང་བའི་སྒྲོར་བ་མ་ཅུམ་པར་གཞན་དུ་ཞག་འདས་ན་རང་གི་དབྱར་གནས་པ་
འཛིག་དེ་བཞིན་དུ་ཞག་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འགྲུབ་ནས་བྱི་
རོལ་དུ་ཞག་ལྷག་པོ་གནས་ན་གནས་མཁན་དེའི་དབྱར་གནས་འཛིག་པར་བཤད་དོ། །དབྱར་གྱི་
མཚམས་ནང་ན་གནས་བཞིན་དུ་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོས་མིན་སྤྱོད་པ་པར་སོང་ནས།
ལྟ་བུའི་རྒྱན་མ་སྒྲོག་པར་ཞག་གཅིག་འདས་ན་གང་ཟག་དེའི་དབྱར་གནས་འཛིག་གོ། །ཆོས་ལྡན་
གྱི་བྱ་བའི་རོལ་འཛིན་ནི་གཞུང་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ལྟ་བ་ཡུན་ཚད་ལ་དམིགས་བསལ་ནི། ཡུལ་
གྱི་འཁྲུག་ལོང་ལ་སོགས་པས་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱར་གནས་པར་མ་རྒྱས་ན་པན་ཚུན་གཅིག་
ལ་གཅིག་གིས་ཆོག་པའི་དགག་དབྱེ་གོ་བར་བྱས་ཏེ་དུས་མ་རན་ཀྱང་དབྱར་གནས་གྲོལ་པར་
བཤད། གང་ཟག་རེ་རེ་བས་གནས་པར་མ་རྒྱས་ན་དེ་དགེ་འདུན་ལ་ཞུས་ནས། དགེ་འདུན་གྱིས་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོས། དེའི་བྱང་དུ་ཆོས་བཙུ་བཞི་དང་བཙེ་ལྟ་གང་རུང་ལ་དགག་དབྱེ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་ཅི་བདེར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྦྱོང་འཐབ་དགོལ་བྱེད་པ་འོངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
གསོ་སྦྱོང་གཉིས་སམ་གསུམ་ཐོན་ནས་དགག་དབྱེ་བྱས་པས་དབྱར་གནས་གྲོལ་པ་དང་། ཡང་དེ་
འདྲའི་རྒྱུན་གྱིས་དབྱར་སྤྲ་མ་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་ཡང་སྒྲོག་བ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་མི་
བྱེད་པ་སོགས་བཤད་དེ། རི་རྒྱུད་དུ། གནས་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བར་མི་

༼༤༣༤༽

བྱའོ། །སྤྱི་མ་ལ་ཡང་སྒྲ་བ་གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་ལོ། །ཞེས་སོ། །དམིགས་བསལ་དེ་དག་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་བྱང་ན་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས། སྤྱིར་ནི་ངེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པའི་དུས་བཞིན་སྒྲ་བ་གསུམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆད་བར་གནས་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་གནས་ན་རང་ཆོག་དང་འགལ་བས་ཤེས་
བཞིན་དུ་བརྟུན་དུ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོན་པའི་བཅས་པ་དང་མི་མ་བྱུན་ཞིང་ཆོས་ལ་དབང་བ་
བའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེང་སང་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་བྱེད་བེར་བ་པལ་ཆེར་ཡང་
ལོ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་རེ་ལས་མི་ལེན་པའི་ངེས་པ་ཅན་ཤེས་བཞིན་དུ་ཆོག་ཏུ་
བརྫོད་པ་ན་སྒྲ་བ་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྲོ་བ་འདད་པ་ལྟར་བརྟུན་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
དོན་ལ་ཡང་ལས་ཆགས་པ་དཀའ་སྟེ། དོན་ལ་སྒྲ་བ་གསུམ་དུ་གནས་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་
པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་དགེ་བསྟན་དང་དགེ་ཚུལ་ལ་ངེ་སྤྱིར་འཆོའི་བར་དུ་ལེན་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསམ་
པ་མེད་བཞིན་དུ་ངག་ཏུ་ངེ་སྤྱིར་འཆོའི་བར་དུ་ཞེས་སྒྲངས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་མི་ཆགས་ཏེ། དུས་ངེས་པ་
དང་མ་བུལ་བས་སྒྲོམ་པ་མི་ཆགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་པཎ་གྱིས་ཉན་ཐོས་
བསྟན་པ་རུབ་པས་ན། ཞེས་དང་། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ནི། རུབ་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཞིག་
སྤང་། ཞེས་གསུངས་པས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ངེ་ལྟར་བཞིན་མེད་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཡོད་
པར་

༼༤༣༥༽

གསུངས་གདའ་ནའང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཡུན་རིང་སོང་བས་དེང་སང་ནི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཡང་མི་
སྒྲིང་བས་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་པལ་ཆེར་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཏོ། །བསྟན་འཛིན་གྱི་བཤེས་
གཉེན་བསྟན་པ་ལ་པན་སེམས་སོགས་ཀྱི་ཁུར་དང་ལྷན་པ་ཡོད་ན་གསོ་སྦྱོང་དང་དབྱུང་གནས་
སོགས་བྱས་སྒོ་དང་ཐོས་སྒོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཆོད་དང་མ་ཐུན་པའི་བྱག་ལེན་ངེས་པ་ཅན་རེ་
མཛད་རིགས་སོ། །ཞེས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་ཁུ་བ་ལན་བརྒྱར་འབུལ་བ་འདི་ལགས་སོ། །བཤ་ཆེན་
གྱིས་དགེ་སྦྱོང་གཅིག་ཕྱར་གནས་པ་ལ་དབྱུང་གནས་དང་དགག་དབྱེ་དང་། སྤ་རྒྱུང་འདིང་བ་ཡོད་
གསུངས་ཤིང་། བྱུང་པར་དབྱུང་གནས་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྒྱུན་ཆོ་ག་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་ཉིད་
གཅིག་ཕྱས་དམ་བཅས་ནས་དབྱུང་གྱི་པན་ཡོན་རི་སྟེད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གསུང་བ་ནི་དེའི་ཤེས་
བྱེད་དུ་འཐད་པ་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་དབྱུང་གྱི་པན་ཡོན་རི་སྟེད་པ་འབྱུང་བའི་རྟགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་གནས་སུ། དགེ་སྦྱོང་གཞན་ཅིག་གི་ཡིད་དམ་
བཅས་ནས་གནས་ན་དབྱུང་གནས་པར་སོང་ཀྱང་། །དགེ་སྦྱོང་གཞན་ཡེ་མེད་པའི་གནས་སུ་རང་
ཉིད་གཅིག་ཕྱས་དབྱུང་གནས་ཁས་ལེན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། རི་རྒྱུད་དུ། གང་ན་དགེ་སྦྱོང་མེད་པ་
ཉིད་དང་། སྒོ་སྟེགས་མེད་པ་ཉིད་དང་བཅས་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་

༼༤༣༩༽

གསུངས་ཤིང་། །མི་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུར་དབྱར་ཁས་སྦངས་བར་མི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དགེ་སྤོང་
གི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་གནས་གཞི་བྱང་པར་ཅན་དུ་དབྱར་གནས་ལ་སོགས་པའི་འདུལ་བའི་
བསྟན་པ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དགག་དབྱེའི་གཞི་ལ། སྦྱོར་བ་དངོས་
གཞི། མཐུག་གི་བྱ་བ། ཞར་ལ་དགེ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ། དགག་དབྱེའི་ཕན་ཡོན་དང་
ལྡོམ། །དང་པོ་ནི། སྦྱོན་སྦྱོན་པ་མཉམ་ཡོད་ན་བཞུགས་པའི་ཆེ་དགེ་སྤོང་རབ་ཏུ་མང་པོས་རི་ཕག་
གཅིག་ཏུ་ཅི་ཡང་མི་སྦྱོ་བའི་ཡིད་དམ་ཡང་དག་པར་སྦངས་ནས་དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་གནས་ཏེ་སྦྱོན་
པའི་དུང་དུ་ཕྱག་འཆལ་དུ་འོངས་པ་ན་སྦྱོན་པས་དབྱར་གང་དུ་གནས། གོགས་སུ་དང་འགྲོགས་བདེ་
བར་རྒྱུའམ། ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལས་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁུས་པས། མི་སྦྱོ་བའི་ཡིད་དམ་བཅའ་བར་
མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། དོགས་པ་དག་
གིས་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །ཞེས་དགག་དབྱེ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཞག་ལྔའམ་དུག་ནས་གང་དུ་བྱ་བའི་
གཙུག་ལག་ཁང་རྒྱན་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་གསོ་བ་དང་། མཆོན་ཐོག་ཐག་ཆོས་འཆད་པའི་སེའླེའི་བྲི་
བརྒྱན་པ་དང་། བྲིམ་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་བྱིར། ཞག་འདི་ཙམ་ན་དགེ་འདུན་དགག་
དབྱེ་མཛད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྦྱོད་ལུལ་གྱི་གྲོང་དང་གྲོང་བྲིར་དང་། ཆོང་འདུས་ལ་སོགས་པར་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཕན་ཚུན་འཁོན་

༼༤༣༽

ཡོད་པ་རྣམས་བཟོད་གསོལ་མ་བྱས་པར་དགག་དབྱེ་མི་བྱ་བར་གསུངས་པས། བཟོད་པར་བྱ་བའི་
ཡུལ་ལ་བཟོད་གསོལ་བྱ་ཞིང་། དེས་ཀྱང་བཟོད་གསོལ་མི་ལེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། བཟོད་
པར་གསོལ་བར་བྱེད་པ་ན་མི་བཟོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ནས་མདོ་སྡེ་དང་། འདུལ་བ་དང་།
མ་མོ་འཛིན་པའི་མཁས་པ་དག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། དེ་དག་གིས་མཆོན་ཐོག་ཐག་ཏུ་རེ་མོས་
ཀྱི་ཆོས་བཤད་པར་བྱ། བཙེ་ལྗེ་ཉིན་དགེ་སློང་དབྱར་གནས་པ་དབྱར་རལ་བ་དང་། མ་རལ་བ་གང་
ཡིན་ཀྱང་། རང་ལ་ལྟུང་བ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་ལ་སྤེང་བར་སྐབས་
དབྱེ་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་དགེ་སློང་སོ་སོར་ལྟུང་བ་གང་དང་གང་བྱུང་སྤེང་སྟེ་དགེ་འདུན་ལྷག་
མ་བྱུང་ན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། ལྟུང་བྱེད་མན་ཆད་ནི་བཤགས་པ་བྱའོ། །ཆོས་བཙེ་ལྗེ་མཆོན་མོ་ཡང་
དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་ལས་ཚུམ་པ་མ་རན་གྱི་བར་དུ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་པས་མཆོན་འདའ་བར་བྱའོ། །འདི་དག་གཞུང་དང་སྦྱར་བ་ནི་རང་གི་གཞུང་ལ་བལྟས་ལ་
ཞེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་སོ་གཅིག་གམ་ཆོགས་
པ་མང་བར་ཡོད་ན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རིམ་པ་དགོས་པ་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱོ་
བར་བྱ། དེ་ནས་དགེ་སློང་གཞན་ཞིག་གིས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ། དེ་
ཆར་བ་དང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་

༼༤༣༽

བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་ཙ་ཏུ་རྟ་བྱ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་དུར་བ་ལ་བཤད།
མོད་འདིར་པལ་ཆེར་གྱིས་ཙ་ཐོར་བ་ལ་བཤད་དེ་དེ་བྱིམས་སོ། །དེ་ནས་ཆེས་བཙུ་བྱ་གི་སྐྱེ་རེ་
འཆར་བའི་སྤྱོད་ལ་དུ་བྱེད་པ་པོ་དེ་དགོ་སྒྲོང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་ཙ་བཟུང་ནས་པན་ཚུན་ཙོག་ཙོག་ཕྱར་
འདུག་ལ། གཉིས་ཀས་ཙ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱོས་པ་དེ་ལ་དགག་དབྱེ་གོ་བར་བྱ་བའི་བསྐྱགས་
ཆིག་ལན་གསུམ་བཟོད་དེ། དེའི་སྐྱགས་ནི་བཙུན་པའི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། དེར་ནི་
དགོ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཙོ་ལྡ་པ་ལགས་ཏེ། བདག་དགོ་སྒྲོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་དགག་
དབྱེ་བཙོ་ལྡ་པ་ལགས་ན་བདག་དགོ་སྒྲོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་བདག་ལ་མཐོང་བ་དང་། །ཐོས་པ་
དང་། དོགས་པའི་གནས་གསུམ་གྱི་དབྱར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་གྱིས། ཆེ་དང་
ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་ལ་གདམས་སུ་གསོལ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་ལ་རྗེས་སུ་
བསྐྱོད་དུ་གསོལ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་ལ་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། ཐུགས་བཙེ་བ་
ཅན་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱི་ཐུགས་བཙེ་བའི་སྤྱད་དུ་བདག་ལ་ཐུགས་བཙེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ།
ལྷུང་བ་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ན་ཆོས་བཞེན་དུ་སྤར་བ་གྱི་ལོ། །ཐབས་ལེགས་བྱ། དེས་གལ་ན་གནས་པ་
རྣམས་ལ་རྫོགས་ན་བྱེད་པ་པོར་བསྐྱོས་པ་དུ་མ་ཡོད་ཆེ་པན་ཚུན་རེ་མོས་གྱི་བསྐྱགས་ཆིག་བཟོད།
བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ལས་མེད་ན་གལ་དེའི་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་གི་

༼༤༣༩༽

མདུན་དུ་འདུག་ལ་ཅའི་སྒྲ་ནས་བརྒྱུ་ལ་བསྐྱགས་ཆིག་བརྗོད་དོ། །འདི་བཙུངས་གི་སྐྱ་རེང་འཆར་
བའི་སྒྲ་རོལ་དུ་བྱུང་དགོས་པས་དེ་ཆར་བ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་ན་བསྐྱགས་ཆིག་ལན་རེ་རེས་ཆོག་ན་
བར་གྱུར་པ་དག་གིས་ནི་གཉིས་སམ་གཅིག་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་མཐུག་ནི།
དེ་ནས་དགོ་སྒྲོང་དེས་ཅ་རྒྱམས་བསྐྱས། དེའི་གྲངས་བགྲངས་ནས་དུ་ཡོད་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་
དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྒྱམས་གསན་དུ་གསོལ། འདི་ལྟར་གནས་འདི་ན་དབྱར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་
འདི་སྟེད་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་མཛད་ལགས་སོ། །ཞེས་བརྗོད། དགོ་འདུན་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད་
དོ། །ཤིན་དུ་མཛད་དོ། །ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་ཆར་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། བྱེད་པ་པོ་དེས་རང་
གི་རྒྱས་གང་ཡང་རུང་བ་མཐའ་ན་ཁབ་ཅ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལག་ཏུ་ཐོགས་ནས་ཀླན་རིམ་གྱི་མདུན་འདུག་
ནས། བཙུན་པ་རྒྱས་འདི་ལྟ་བུས་ཀྱང་དབྱར་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་དགོ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་
བཀྱིར་རུང་ངམ། ཞེས་བརྗོད། འདི་ལ་རྒྱས་ཀྱི་དགག་དབྱེར་གྲགས། འདིས་ནི་རྟེན་པའི་སྒྲོང་དབྱེ་
བར་འགྱུར་ཏེ། དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་དགོ་འདུན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཆེས་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྱིན་ན་འབྲས་བྱ་ཆེས་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྐྱར་པའི་
བྱིར། སྟོན་པས་རྒྱས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་འགྲོས་སྐྱར་ནས་དགག་དབྱེ་
དངོས་གཞི་དེ་ལ་ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེའི་མིང་འདོགས་མཛད་དོ། །

༼༤༣༠༽

དགག་དབྱེ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤར་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་སྐྱེང་བའི་སྐབས་དགག་པའམ།
བགག་པ་ལས། འདིར་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷུང་བ་སྐྱེང་བའི་སྐབས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་
ན་དགག་དབྱེ་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་དག་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ནི། དག་སྒྲོང་ལ་རྩས་ཀྱི་དགག་
དབྱེ་བྱས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་དེས་དག་ཚུལ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས་ཆིག་སྤར་བཞིན་དུ་
བརྗོད་དེ་དགག་དབྱེ་བྱ། དེའི་འོག་ཏུ་དག་སྒྲོང་མ་རྣམས་དང་། །དེས་མཚན་ནས་དག་སྒྲོབ་མ་དང་།
དག་ཚུལ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་བསྟན་ནོ། །དག་ཚུལ་ལ་སོགས་ལ་རྩས་ཀྱི་དགག་
དབྱེ་ནི་མ་གནང་སྟེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤ་ཆེན་གྱིས་དགག་དབྱེ་དངོས་གཞི་དག་སྒྲོང་ནས་
བཟུང་། དག་ཚུལ་མའི་བར་རིམ་བཞིན་བྱས་ནས། དེའི་འཇུག་ཏུ་གནས་འདིར་དག་སྒྲོང་འདི་སྟེད་
ཀྱི་སོགས་དང་། རྩས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བཤད་པ་ནི་ལེགས་ལེགས་འདྲ་ཡང་། མདོ་རྩ་རྩ་འགྲེལ་དང་མི་
མཐུན་པས་མི་འཐད་དོ། །དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། མཚམས་ནང་གཅིག་པ་དང་། དབྱར་གནས་
གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། དབྱར་ནང་ནས་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སྟེ་སོང་
བས་གནས་གཞན་དུ་དག་འདུན་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་དང་ཐུག་ན་དེས་ཀྱང་དེ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་
དགག་དབྱེ་བྱས་ན་དགག་དབྱེ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སྟེ་
སོང་བས་དེར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ན་

༼༤༣༡༽

དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་བྱས་ན་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དགག་དབྱེ་ལ་དུས་གི་
དམིགས་བསལ་དགོས་པ་ནི་སྤར་དབྱར་གནས་གི་མཛུག་ཏུ་བཤད་ཅིན་པ་དེས་ཚོག་གོ། །འདིར་
ལྷང་བ་སྐྱེང་བའི་སྐབས་སུ། གཞི་བཞག་པ་སོགས་གསུམ་གསུངས་པ་ལས། གཞི་ནི་ལྷང་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་ཕམ་པ་དང་ལྷན་པ་བྱིར་བཅོས་མ་ཆར་བ་ནི་རེ་ཞིག་དགག་དབྱེའི་ལས་ལ་མི་དབང་བས་
གཞི་བཞག་པ་མ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་གཞི་བཞག་པ་ནི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་མན་ཆད་གི་ལྷང་བའི་
སྐབས་ཡིན་ཞིང་། བཞག་པའི་དོན་ནི་རང་གི་ལྷང་བ་སྐྱེང་བའི་སྐབས་དབྱེ་ཡང་རང་ལ་དགོ་འདུན་
ལྷག་མས་གོས་ན་དེ་སྤྱི་བ་པའི་བྱིར་ལྷག་མ་ནས་མ་སྐྱེང་ལྷང་བ་གཞན་ནས་སྐྱེང་ཞིག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལ་
དགོ་འདུན་གིས་དམིགས་བསལ་དུ་བྱས་ནས་དགག་དབྱེ་བྱ་བར་ཞལ་གིས་བཞེས་པ་ཡིན་
ནོ། །གང་ཟག་བཞག་པ་ནི། གང་ཟག་གང་ལ་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷང་བ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་ནས་
མ་སྦྱོས་ལ། ཡུལ་གཞན་ནས་སྐྱེང་ཞིག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དགག་དབྱེ་བྱ་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་ཀ་བཞག་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་གཞི་དང་། གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ནས་མ་སྐྱེང་། གཞན་
ནས་སྐྱེང་ཞིག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕམ་པ་ནས་མ་སྐྱེང་ཞིག་ཟེར་བ་ལྟ་
བུ་ལ་ཁས་ལེན་ཏེ། ཕམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་ཡང་དེ་བྱིར་མ་བཅོས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དགོ་

༼༤༣༣༽

འདུན་གྱི་ལས་བྱ་བར་མ་གསུངས་པས་སོ། །རི་རྒྱུད་དུ། གཞིའམ་གང་ཟག་གམ། གཉིས་ཀ་བཞག་
ནས་ཀྱང་ངོ། །དེ་དག་གཞོན་པར་བྱའོ། །བཞག་པར་བྱ་བ་མཐའ་མ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཁས་སྦྱང་བར་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་བྱེད་པ་སོ་དགེ་སྦྱོང་འདི་ལྟ་བུས་ལྟུང་བ་མ་སྦྱང་ལ། གཞན་གྱིས་སྦྱང་ཞིག་
ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལ་གང་ཟག་བཞག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་རང་གི་སྦྱོས་བཏགས་ཀྱི་ཚོད་
གཏམ་ཡིན་གྱིས། གཞུང་དང་འགྲེལ་པར་མ་བཤད་དོ། །དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་སོ་དགེ་སྦྱོང་འབའ་ཞིག་
གིས་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས། དགེ་སྦྱོང་མས་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེས་དགེ་སྦྱོང་དང་དགེ་སྦྱོང་མ་སོགས་ལ་
དགག་དབྱེ་བྱས་ན་ལས་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་དགེ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་བསྐྱོས་པ་
དགེ་སྦྱོང་མར་མཆོན་གྱུར་བས་ཀྱང་། གཞན་ལ་དགག་དབྱེ་བྱར་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་མ་
ཐག་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་རྒྱུད་དུ། བྱད་མེད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གྱུར་པ་ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་
སོ། །འདིའི་དོན་ལ་བཤ་ཆེན་གྱིས། བྱད་མེད་ལ་དགག་དབྱེ་བྱར་མི་རུང་བར་བཤད་པ་ནི་མི་
ལེགས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གིས་དགེ་སྦྱོང་མ་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་
དགེ་སྦྱོང་མ་རྣམས་ལ་འོ། །ཞེས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དགེ་སྦྱོང་མ་ལ་དགག་དབྱེ་མེད་པར་
འགྱུར་ངོ། །ལྷ་པ་དགག་དབྱེའི་པན་ཡོན་ནི། དགག་དབྱེ་བྱས་པས་སྟོན་པའི་བཅས་པ་དང་མ་སྟོན་
ཞིང་། ཚུ་ལ་བྲིམས་

༼༤༣༣༽

དང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དགག་དབྱེའི་
སྐབས་དེར་སྤྱིན་བདག་གི་སྟོན་མོ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དང་། གོས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་སྤུལ་ན་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་སྤུལ་བ་ལས་བསོད་
སྟོམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་བར་འབྱུང་བས་དེའི་ཕན་ཡོན་འབྲུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།
དབྱིག་གཉིན་གྱིས། གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་
དབྱར་གནས་རྫོགས་པར་ཆར་ཞིང་། དགག་དབྱེ་བྱས་མ་ཐག་པ་དེ་བསོད་ནམས་སོག་པའི་ཞིང་
གང་ལས་ཀྱང་མ་སྤྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིར། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཕྱིར་ན་གསོ་སྦྱོང་གསུངས་ལ་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ནི་དགག་དབྱེ་གསུངས་
པས། གལ་ཏེ་འདོད་ན་དགག་དབྱེ་གྱིས་ཤིག ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གསོ་སྦྱོང་བྱས་ན་འབྲུལ་
གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་ལ་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དགག་དབྱེ་བྱས་
པས་ནི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྦྱང་བ་སྐྱེད་བ་དང་། དེ་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་དང་།
བཤགས་པ་བྱ་བའི་གདམ་ངག་དང་། །སྟོ་མགྲུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྗེས་སུ་
བསྟན་པ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་བཞུགས་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞུགས་པས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་
གྱུར་ན་སེམས་དང་སེམས་

༼༤༣༥༽

བྱུང་གི་ཆོས་ཀྱན་ནམ་པར་དག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དགག་དབྱེའི་བསྐྱགས་ཆིག་ལས།
བདག་ལ་གདམས་སུ་གསོལ། བདག་ལ་རྗེས་སུ་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་འབྱུང་བ་དང་དོན་མཐུན་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་པ་གོས་སོགས་ཀྱི་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། བག་
ཡངས་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་གོས་སྤྱུང་གཞི། གོས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་བ་གོས་ཀྱི་གཞི། ཟས་
མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་བ་སྟན་ཀྱི་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་དབྱེ་ལ་འཕྲོས་སྤྱུང་འབྱུང་བས་
དེའི་འོག་ཏུ་དེ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པའི་ལུང་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དགོ་སྟོང་དག་གིས་བསྟན་པ་ཉི་
བར་བཞག་པར་རྗེས་སུ་གནང་དོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར་སྤྱུང་འདིར་བར་བྱའོ། །ཞེས་བས་སྤྱུང་
འདིར་བ་བསྟན། །གནས་གང་དུ་གང་ཟག་གང་གིས་ན། གནས་ནི་དབྱར་སྤྱུ་མ་ཁས་སྦངས་བའི་
གནས་སུ་འདིང་། གང་ཟག་ནི་དབྱར་སྤྱུ་མ་ཁས་སྦངས་བའི་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་གྱིས་འདིང་བ་
ཡིན་གྱིས། དབྱར་སྤྱུ་ཁས་མ་སྦང་བ་དང་། སྦངས་ཀྱང་རལ་བ་དང་། དབྱར་སྤྱི་མ་ཁས་སྦང་བ་དང་།
དབྱར་གནས་གཞན་དུ་ཁས་སྦངས་བ་དང་། དེ་ལས་གཙོད་བཞིན་པ་དང་། སྟོ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་
གཞན་ན་གནས་པ་དག་གིས་ནི་མི་འདིང་བར་གཞུང་ལས་བཤད་དོ། །གཏད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་
བའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དུ་ནམ་འབྲེད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་དབྱར་སྤྱི་མ་ཁས་སྦངས་བས་སྤྱུ་

༼༤༣༥༽

ཀྱང་འདིང་བར་བཤད་ལ། དེ་དང་གཞུང་འདིར་དབྱར་སྤེམ་ཁས་སྤངས་པས་སྤྱི་ཀྱང་འདིང་བར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ལྟར་གནང་པའི་དོགས་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་
དཔྱད་ལྡན་དག་གིས་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དངོས་པོ་གང་འདིང་བ་ནི་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་
འདུན་གྱི་གོས་ཀྱི་ཉིད་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་རུང་བའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་སྤྱི་ཀྱང་འདིང་བར་ཅོམ་
པའི་དགེ་འདུན་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་རུང་བ་ཆད་དང་ལྡན་པ་ལ་སྤྱི་ཀྱང་གི་མིང་
གིས་བཏགས་བ་དེ་འདིང་ངོ། །སྤྱི་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་ཆོས་གོས་དུས་དྲུབ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་
ཤིང་སོགས་ཀྱི་སྤང་ལེབ་འཕ། གཏན་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། །ཆོས་གོས་སྤྱི་ཀྱང་ནི་སྤྱི་ཀྱང་བཏགས་པ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་གོས་སྤྱི་ཀྱང་དེ་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ལ་གྲུབ་པར་བྱས་
ནས་དུས་ནམ་འདིང་བ་ནི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་སྤྱི་ཀྱང་འདིང་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཀྱང་དེ་ཉིད་
བདུག་སྟོས་ངི་ཞེས་པོ་སོགས་དང་། མེ་ཏོག་གིས་མཆོད་ཅིང་པར་བར་ཐོགས་ཏེ་གན་རིམ་བཞིན་དུ་
བསྐྱུགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ནས་འདིང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་དང་མེ་ཏོག་གིས་
མཆོད་ཅིང་། བདུག་སྟོས་ངི་ཞེས་པོས་བདུག་པ་དུ་མ་བཟེབ་ཀྱི་སྟོག་མར་ཐོགས་ཏེ་གན་རིམ་དུ་
འདུག་པས་འདིང་བ་སྐྱུབ་པར་བྱའོ། །ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལའོ། །སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ལོ། །ལན་གསུམ་
བཟླས་པས་སོ། །གཤིང་ངོ།

༼༤༣༩༽

ཞེས་སོ། དུ་མ་ཞེས་པ་ཆོས་གོས་གསུམ་སྤྲུགས་གཅིག་ལོ་ནར་མ་ངེས་པར་གསུམ་སྤྲུགས་དུ་མ་
འདིར་བ་བསྟན། ཉུང་མཐའ་གསུམ་སྤྲུགས་གཅིག་གི་ཆོག་བཏིང་བའི་སྤྲ་རྒྱུད་དེ་ལ་དགོ་སྤྲོད་རང་
རང་གིས་ཆོས་གོས་ཡིན་པར་མོས་པ་བྱ་བ་གཤམ་ཆེ། དེ་ལྟར་མོས་ཤིང་སྤྲ་རྒྱུད་བཏིང་བའི་བསམ་
བས་བཏིང་བའི་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་མཆོམས་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་ན་གནས་སམ། ཡུལ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་
ཆེ་ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་ཀྱང་སྤྲ་རྒྱུད་བཏིང་བའི་གནས་དངོས་གཞི་རང་ན་གནས་པའི་དགོ་སྤྲོད་
གཞན་དག་དང་སྤྲ་རྒྱུད་གི་རྟེན་པ་ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་བཏིང་བའི་པན་ཡོན་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་ལོ་
མཆོམས་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ནང་ན་ཡོད་ཕྱིན་གནས་གཞན་དུ་གནས་ཀྱང་། སྤྲ་རྒྱུད་བཏིང་བའི་ཕྱིར་
གནས་པར་ཡང་འགྲོ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལྟག་མ་དག་དང་རྟེན་པ་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
མཆོམས་ཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན། དེར་གནས་གཞན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཏིང་བའི་ཕྱིར་གནས་པ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྐབས་སུ་སྤྲ་རྒྱུད་དེ་བསེར་བྱའི་ངང་ལས་བསང་བ་དང་། ཉི་མ་ལ་སྤྲོད་པ་
ཅམ་དང་རྩལ་སྤྲུགས་པ་ནི་སྤྲ་རྒྱུད་བརྒྱུད་བ་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྤྲར་གྱི་འདིར་བ་པོས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །བཏིང་བའི་པན་ཡོན་གཞན་རྣམས་དང་། བཏིང་བའི་བར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དབྱུང་བའི་རྣམ་
གཞག་རྣམས་ནི་གོས་འཆང་བྲལ་འཛོག་གསུམ་གྱི་སྤྲར་བའི་

༼༤༣༽

སྐབས་སུ་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་པ་དེས་ཉོགས་པར་རུས་སོ། །གཉིས་པ་གོས་ཀྱི་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ།
གོས་གཞི་དངོས་དང་། དམིགས་བསལ་བསྟན་པ་གོ་སྟོན་གས་ཀྱི་གཞི་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་སྟེ། གོས་ཀྱི་
རྒྱ་རུང་མི་རུང་གི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན་པ། རུང་བ་ལ་གོས་བཟོ་བའི་ཚུལ། ཡོ་བྱེད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།
དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་གོས་ལ་ལོངས་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་
ལས་བྱུང་བའི་གོས་དང་། བ་སྦྱང་དང་། ར་མོ་དང་། ར་དང་རི་དགས་ཀྱི་བལ་ལས་བྱས་པ་དང་།
ཨ་རྒྱའི་ཤིང་བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། སྟུན་ལ་དེ་དག་གི་བལ་འདྲེས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་
མ་ཡིན་ཞིང་། ཆོད་ནི་རང་གི་ཁྱ་ཆོད་དང་མ་སྟུན་ན་གོས་སྟག་ཀྱང་ཆོད་དང་ལྷན་པ་དང་། མ་མ་སྟུན་
ན་ཆོད་དང་མི་ལྷན་པས་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དབྱེ་བས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྲིམ་པ་དང་། ལྷ་
སྟགས་ཅན་གྱི་གོས་ལྷ་བྱ་དང་། རྒྱའི་སྒོ་ནས་ཁ་ཆར་དང་བྱན་ཆར་མ་བཅད་པ་ནི་གོས་ཀྱི་རྒྱར་རུང་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱར་གང་རུང་ཞེ་ན། ལྷག་གི་བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། ཅ་ཤ་ན་ལས་བྱས་པ་
དང་། ཉི་འོག་པའི་གོས་དང་། རས་གོས་དང་། ཅ་ཟར་མ་ལས་བྱས་པ་དང་། ཅ་གོ་ཏ་མ་བ་ལས་བྱས་
པ་དང་། ཅ་དུ་གྲུ་ལས་བྱས་པ་དང་བདུན་ནི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ལེར། ཆོས་གོས་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་
བདུན། །ཞེས་སོ། དེ་དག་ཀྱང་སྟུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ན། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྒྱར་མི་རུང་སྟེ། རི་སྐད་
དུ།

༼༤༣༽

སྤྱི་ཚན་ཆོས་གོས་གསུམ་ཉིད་དུ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་བཟོ་བའི་
ཚུལ་ལ་བརྟུང་བ་དང་། །ཁ་བསྐྱར་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱ་སྟེ། ཆོག་ལེར། སྟོན་
པོ་བཅག་དང་དུར་སྟེག་ཅི། །འདི་དག་རུང་བའི་ཆོན་གསུམ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་གསུམ་
གང་རུང་གིས་ཁ་བསྐྱར་བ་ནི། རབ་བྱུང་གི་བྱོན་པར་བྱ་བའི་གོས་ཡིན། །དེ་གསུམ་གང་རུང་གིས་
ཁ་མ་བསྐྱར་བ་བྱོན་པ་ནི་དགེ་སྟོང་ལ་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་གོས་བྱོན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ།
སྟོན་པོ་འཕམ། དམར་པོ་འཕམ། དུར་སྟེག་གི་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་རང་གི་གོས་ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་
ཡོངས་སྟོན་ནའོ། །ཞེས་སོ། །ཁྱུ་སྤྱུགས་དང་། ལེབ་གཞན་ཅི་དང་། ཚད་དང་། སྤྲ་ཤིང་ཅི་དང་། མཐིང་
ཤུན་དང་། མཆོལ་དང་། སི་རྩུ་ར་དང་། གུར་གུམ་སྟེ་ཆོན་ཆེན་བརྒྱད་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བའི་གོས་ནི་
རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོན་ཆེན་དག་གི་ཆོས་གོས་ནི། །ཁ་བསྐྱར་བྱེད་པར་བཀག་པ་
ཡིན། ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར། །ཁ་མདོག་ཆེན་པོར་ཁ་བསྐྱར་བའི་གོས་བསྟེན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟར་རུང་བའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་ནས་སྤྲུལ་ལ་ངེས་པར་བྲས་བྱུབ་དགོས་ལ། རྩ་གོས་
དང་། ཐང་གོས་ལ་རབ་བྲས་བྱུབ། དེ་མ་ཡིན་ན་ལྟན་ཐབས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ། བྱིང་བ་དང་།
ལ་བ་དང་། བེ་ཁུ་སྤྱུག་དང་། རྩམ་དང་། གོས་བསང་པ་ནི་མི་བྱ་བར་ལྟན་ཐབས་བསྟན་ཞིང་བྱུབ་
ནོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར་

༩༥༣༩༽

ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི་མི་བླ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལྷན་ཐབས་བསྐྱེད་ཏེ་བཅང་བར་བྱའོ། ཞེས་
སོ། །འདིར་བ་ལ་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གཉིས་པ་བྱེད་ཅིང་གོས་གཞན་རྣམས་ལ་སྒྲུལ་སྒྲུབ་དང་།
སྒྲེགས་བྱའི་བཤའ་བ་མེད་དོ། རི་སྐད་དུ། མཆོན་གྱིས་མ་བླས་པའི་གོས་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །བླས་
ཤིང་བྱབ་པ་ཆོས་གོས་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། ལྷམ་སྐྱར་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་
བླས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་ངས་པ་མེད་དོ། །ཅེས་སོ། །བླས་ཤིང་བྱབ་པ་ནི་སྒྲེགས་བྱར་བླས་
ཤིང་བྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུ་ལ་རི་ལྟར་བྱབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ། ལྷམ་སྐྱར་སྒྲེལ་གཞི་ཉིད་དང་།
ལྷག་མ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དབུས་ནས་གཞན་དུ་སྒྲེགས་བྱའི་འཕྲོ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བ་ཉིད་
དང་། མཐའ་བསྐྱོར་བ་ཉིད་དག་གིས་སོ། །ཐང་གོས་དང་། ལྷ་གོས་དང་། ལྷམ་སྐྱར་ལའོ། ཞེས་
གསུངས་པས་བྱབ་པ་བསྐྱེད་ནོ། དེའི་དོན་ཡང་ལྷམ་སྐྱར་ལ་སྒྲུལ་སྒྲུབ་དང་སྒྲེགས་བྱའི་གངས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་བྱེ་ན་ཚུང་དུ་སྐྱོར་གསུམ། འབྲིང་སྐྱོར་གསུམ། ཆེན་པོ་སྐྱོར་སྟེ་དགུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
གསུམ་ནི། ལྷམ་སྐྱར་དགུ་བ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་དང་། བཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འདི་གསུམ་
ཀ་ལ་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གསུམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲིང་གསུམ་ནི། ལྷམ་སྐྱར་བཙེ་ལྷ་བ། བཅུ་
བདུན་པ། བཅུ་དགུ་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འདི་གསུམ་ཀ་ལ་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་།

༼༤༤༠༽

བཞི་བར་བྱེད་དོ། །ཆེན་པོ་གསུམ་ནི། ལྷ་མ་སྤྲན་ཉེར་གཅིག་པ། ཉེར་གསུམ་པ། ཉེར་ལྷ་རྣམས་ཡིན་
ཏེ། འདི་གསུམ་ཀ་ལ་སླེགས་བྱ་བྱེད་དང་ལྷ་བར་བྱེད་དོ། །སླ་གོས་ལ་མཐའ་ཅིག་ཏུ་ལྷ་མ་སྤྲན་བདུན་
མ། སླེགས་བྱ་བྱེད་དང་གསུམ་མོ། །ཐང་གོས་ལ་ལྷ་མ་སྤྲན་ལྷ་པ། སླེགས་བྱ་བྱེད་དང་གཉིས་བར་
བྱེད་དོ། །འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོར། ལྷ་མ་སྤྲན་དང་། སླེགས་བྱ་མེད་པའི་སླ་
གོས་མེ་ལོང་མ་ལྷ་བྱ་བཞེད་ཀྱང་། དེ་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི། སྤྲགས་བར་ཁས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་
གི་ཆོས་གོས་སུ་མིང་འདོགས་པ་དེ་ཡིན་པས་ལྷགས་འདི་རི་ལྟར་འཐད་བརྟག་པར་བྱའོ། །ལྷ་མ་
སྤྲན་བྱ་བ་པའི་ཆེ་ལྷ་མ་སྤྲན་ཉེར་ལྷ་མ་ལ་སླེགས་བྱ་བྱེད་དང་ལྷ་མ། བྱ་སྤྲོན་གྱི་ཚུལ་ཏུ་འབྱུང་ནས་
བྱ་བས་བས་སླེགས་བྱ་བྱེད་དང་ལྷ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་མ་སྤྲན་ཉེར་ལྷ་འབྱུང་། དེའི་ཆེ་ལྷ་མ་སྤྲན་
གཅིག་དབུས་སུ་བཞག་གཡས་སུ་བཅུ་གཉིས། གཡོན་ཏུ་བཅུ་གཉིས། སླེགས་བྱ་རྣམས་རིམ་བ་
འཆོལ་བར་བྱ་སྤྲོན་གྱིས་བཞག་པ་ལ་མཐའ་ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲན་ནས་བྱ་བ་
པོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལྷ་མ་སྤྲན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷ་མ་སྤྲན་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
ལྷ་མ་སྤྲན་ཏུ་བས་ཏེ་སྤྲན་བ་ལས་དགེ་སློང་པ་མ་ཁོན་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་རིགས་
ལ་ལྷ་མ་སྤྲན་ཞེས་བྱའོ། །ལྷ་མ་སྤྲན་བཅུ་བ་དང་། བཅུ་གཉིས་བ་སོགས་བྱུང་།

༼༤༤༽

དུ་ཕྱར་བ་ནི་མི་རུང་ངོ་། །སྒྲ་གོས་དུབ་པའི་ཆེ་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གསུམ་རེ་བྱ་སྤྱོད་ནི་ཆུ་ལ་དུ་
ཕྱར་ནས་དུབ་པོ། །དེ་ལ་སྒྲུམ་ཕྱན་བདུན་པ་ལ་གཅིག་དབྱས་སུ་བཞག་གཡས་སུ་གསུམ། གཡོན་
དུ་གསུམ། སྒྲེགས་བྱ་ཆེ་ཆུང་རིམ་བཤའ་ཆོལ་བར་བྱ་སྤྱོད་ནི་ཆུ་ལ་བྱི་བཞག་ནས་མཐའ་ལྷགས་
རིས་བསྐྱོར་ཏེ། དུབས་བར་བྱེད་པའོ། །དགེ་སློང་ལ་སྒྲུམ་ཕྱར་སོགས་ཆོས་གོས་གསུམ་ཡིན་ལ།
དགེ་སློང་མ་ལ་དེའི་སྤྱིང་དུ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་གོས་རྣམ་ལྔར་བྲགས། དེའི་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་དཔལ་ཤིང་
དུབ་པ་ཡང་རུང་། དཔལ་ཤིང་དུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་རུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་མས་ནི་ཤིང་དང་
དབྱང་བཅད་དང་། རུལ་གཟན་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོ་བྱད་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་ནི། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད། མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགེ་
སློང་ལ་ལུས་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་རང་དོན་གྱི་བསམ་བསམ་འཆང་བར་གནང་བའི་རུང་བ་ཆད་ལྡན་གྱི་
གོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དགེ་སློང་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཆེད་དུ་རང་དང་ཆངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་
པ་གཉིས་ཀའི་བསམ་བསམ་འཆང་བར་གནང་བའི་གོས་ཕྱན་ཆེགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི།
དགེ་སློང་ལ་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་རུང་བར་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
བསམ་འཆང་བར་གནང་བའི་གོས་དང་། གོས་གྱི་

༼༤༤༩༽

རིན་དུ་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གང་རུང་ངོ། །གོས་ཀྱི་རིན་དུ་མ་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དང་།
རྩལ་ཀྱི་རིགས་གཞན་རྣམས་ལ་བྱིན་བརྒྱབ་བཤའ་བ་མེད་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་དོ། །འཆོ་བའི་
ཡོ་བྱད་ལ་ནི་ངེས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དགོས་ཏེ། མཁན་པོ་ལམ། སློབ་དཔོན་ནམ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་
སོགས་སྐབས་དང་སྦྱར་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གོས་བགྱིས་
ལགས་པ་རུང་བ་སྟོད་པར་འོས་པ་འདི་ཆོས་གོས་སྒྲུལ་སྦྱར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། །ལན་
གསུམ། ཐབས་ལེགས་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་གོས་སོགས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གཞན་བཅུ་གཉིས་པོ་ལ་
ཡང་བྱིན་བརྒྱབ་རིགས་འགྲེལ། །ཤམ་ཐབས་སོགས་ལ་གོས་བགྱིས་ལགས་པ་བཞེས་དང་། གོས་
ཤམ་ཐབས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲུལ་སྦྱར་སོགས་
ཐེབས་ཡོད་ན་གཅིག་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ཅིག་ཤོས་ནི་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་བྱུང་གི་གོས་ཀྱི་རྣམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཁྱུ་གང་ནས་བཟུང་འཁོར་
གསུམ་ཁེབས་པའི་མཐའི་ཆ་དེ་ཀྱི་བར་ལ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། ཁ་ཆར་དང་ཕུན་ཆར་བཅད་པའམ་
མ་བཅད་ཀྱང་རུང་། མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱའོ། །དེའི་བསྐྱབས་ནི་དགོངས་
གསོལ་སྦྱར་དང་འབྲ། གོས་འདི་དག་བདག་དང་ཆངས་པར་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་མཁོ་
བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པོ་ལན་གསུམ།

༼༤༤༣༽

ཐབས་ལེགས་བྱ། །སྒྲུབ་སྒྲུབ་སོགས་སྒྲུབ་པོ་དང་། གོས་ཀྱི་རིན་དུ་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རས་
ཡུག་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱ་
དགོས་ཏེ། དེའི་བསྐྱབས་ནི་དགོངས་གསོལ་སྒྲར་བཞིན་ལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་གོས་
སྒྲུབ་མ་དུང་བ་མ་བགྱིས་པ། རུང་བ་བགྱིད་པར་འོས་པ་འདི་མཁན་པོ་ལ་རུང་བར་བགྱིའོ། །མཁན་
པོ་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་བཅང་བར་བགྱིའོ། །རྒྱུན་རི་ལྟར་བཞིན་དུ་བགྱིའོ། །ལན་གསུམ། མཁན་པོ་མི་
བཞུགས་ན་སློབ་དཔོན་ནམ། བཙུན་པའམ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་སོགས་སྐབས་དང་སྒྱུར་ལ་བསྐྱབས་
ཆོག་བརྗོད། མཁན་པོ་ལ་མ་ཡིན་པར་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་ན་མཁན་པོའི་མདུན་དུ་དགོངས་གསོལ་
དང་། སློབ་དཔོན་ནམ་དགེ་སློང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡིད་གཏད་དེ། ཞེས་སོགས་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་
དཔོན་ལ་ཡིད་གཏད་ན་སློབ་དཔོན་མ་ཡིན་པའི་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ་
སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་གཏད་པ་དང་དེའི་ཡིན་པར་བསམ་ནས་འཆང་བ་ཡིན་གྱིས། རང་གི་
ཡིན་པར་མི་བསམ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གང་ལ་ཞེན་པ་དེ་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། བྱིན་རྒྱབས་བྱི་
མ་འདི་ལ་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་ཆོ་ག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་བཤད་དོ། །ཡོ་བྱད་བྱི་མ་གཉིས་འཆང་བ་
ལ་མཐའ་ཅིག་ཏུ་བྱིན་རྒྱབས་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། མཁོ་བ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཡོ་བྱད་དེ་དང་དེ་
གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་བསྐྱོས་པ་ཉིད་ན། རང་གི་ཡིན་པར་འཛིན་

༼༤༤༤༽

པ་དང་བུལ་བས་བྱིན་བརྒྱབས་མི་དགོས། ལྷམ་སྦྱར་སོགས་ལྷག་པོ་དང་། ལྷང་བཟེད་ལྷག་པོ་
རྣམས་མ་འོངས་པའི་རབ་བྱུང་གི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་བཞག་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་མི་
དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ནི་བསྐྱེས་པ་ཉིད་ན་བུལ་བ་ཉིད་དོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་ངེས་པར་བྱས་
པ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །ཅེས་སོ། །མདོར་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་མང་ན་ཉེས་པ་བསྐྱེད་པར་
འགྱུར་བས་ཡོ་བྱད་མང་པོ་མི་འཆང་བའི་དོན་དུ་བྱིན་རྒྱབས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་
ཡང་ཞུ་དང་སྐྱེ་རགས་དང་ལྷང་བཟེད་ཀྱི་འབྲས་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཆར་
གཏོགས་པའམ་ཡོ་བྱད་སྤྲོ་ཆེ་གས་པ་ཡིན་ལ། བྱིན་རྒྱབས་ནི་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་མཛད་ཀྱང་བཤའ་ཆོད་
མེད་པས་མ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །བཞི་བ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གོས་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་འཆོ་
བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཞུང་འདིར། ལྷམ་སྦྱར་དང་། ལྷ་གོས་དང་། ཐང་གོས་དང་། ཤམ་ཐབས་
དང་། ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་དང་། རུལ་གཟན་དང་། རུལ་གཟན་ཀྱི་གཟན་དང་། གདོང་བྱིས་དང་།
རྣག་གཟན་དང་། གཡན་པ་བག་པ་དང་། སྐྱ་བཟེད་དང་། འདིང་བ་དང་། དབྱར་ཀྱི་གོས་རས་ཆེན་
དག་བཅང་བར་བྱའོ། །ཆོས་གོས་གནང་བ་དེ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་དག་སྟོང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་བཙུགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བསྟན་ཞིང་། དེ་ཡང་རང་མིང་
གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བཅང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལྷམ་སྦྱར་ནི་སྤྲ་བཤའ་བཟོན་པ་དེས་
པལ་ཆེར་རྟོགས་པར་བྱ་ལ། ཆད་ནི་རབ་

༼༤༤༥༽

བསྐྱོར་གསུམ་ལ་དབངས་སུ་ཁྱ་གསུམ། སྲིད་དུ་ཁྱ་ལྟ། རྩུང་དུ་སྐྱོར་གསུམ་ལ་དབངས་སུ་ཁྱ་ཕྱེད་
དང་གསུམ། སྲིད་དུ་ཁྱ་ཕྱེད་དང་ལྟ། འབྲིང་སྐྱོར་གསུམ་ལ་ནི་དབངས་སུ་ཁྱ་ཕྱེད་དང་གསུམ་ལས་
རྩུང་ཟད་ཀྱིས་ལྟག་པ་དང་། སྲིད་དུ་ཁྱ་ཕྱེད་དང་ལྟ་ལས་རྩུང་ཟད་ཀྱིས་ལྟག་པ་ནས་བཟུང་། དབངས་
སུ་ཁྱ་གསུམ་ལས་རྩུང་ཟད་ཀྱི་ཆོག་པ་དང་། སྲིད་དུ་ཁྱ་ལྟ་ལས་རྩུང་ཟད་ཀྱི་མ་ཆོག་པའི་བར་ཅི་
རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། འྱིན་ཀྱིས་སྒྲུབས་སུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་རང་གི་ཁྱ་གསུམ་དང་ལྟ་
དག་གོ། རྩུང་དུ་དག་ནི་གཉིས་ཀ་ལས་ཁྱ་ཕྱེད་ཕྱེད་སྡེ་བའོ། །འབྲིང་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ནི་བར་
མའོ། །ཞེས་དང་། ས་གའི་ལྟས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །མཆན་ཁུང་གཡས་པའི་བྱོད་ཀྱི་སྒྲུམ་
སྒྱུར་ཅུད་མི་ཟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲུམ་སྒྱུར་ཀྱི་ལོགས་ལ་ཞེང་དུ་མཐོ་གང་དང་། སྲིད་དུ་ཁྱ་ཕྱེད་དང་
དོ་ཡོད་པའི་གོས་ཀྱིས་ལྟན་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དེར་དེ་ལ་གོས་བསྐྱུར་པར་བྱ་བའོ། །ཁྱ་ཕྱེད་
དང་དོ་དང་མཐོ་གང་དོ། །ཞེས་སོ། འྱིན་པའི་དུས་ནི་གྲོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་རྒྱ་བ་དང་། དཀོན་
མཆོག་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། དག་འདུན་ལ་ལས་ཀྱི་ཆོག་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་བཤད་ཉན་
ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་དུས་སུ་འྱིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བསོད་
སྟོམས་ལ་རྒྱ་བ་དང་། མཆོད་སྟོན་དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་དང་། རྗེས་བྱ་བ་དང་། དག་འདུན་
ཆོགས་པ་དང་། གདམ་ངག་དང་། ཆོས་ཉན་པ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་ལ་སྒྲུམ་སྒྱུར་
བགོ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་གོས་ནི། རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཀྱི་ཆད་སྒྲུམ་སྒྱུར་བཞིན་
ཡིན་པར་

༼༤༤༩༽

མཁས་པ་དག་གིས་བཤད་ལ་བགོ་བའི་དུས་ནི་གཞུང་འདིར། བཤད་བ་དང་། གཅི་བ་དང་། མི་
གཙང་བའི་བྱི་དོར་བྱ་བ་དག་ན་སླ་གོས་བགོ་བ་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱི་དོར་
བྱེད་པ་ན་གྱོན་པར་མི་བྱ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉིན་མོའི་དུས་པལ་ཆེར་ལ་གྱོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །འདི་དང་སྐྱམ་སྐྱར་ནས་ཡང་ས་རྗེན་ལ་བཞག་པར་མི་བྱ་སྟེ། ནས་བྱུབ་བྱེད་པ་ན་ཡང་ས་ལ་མི་
བཞག་པར་འོག་ཏུ་གཏན་པ་དགོས་པར་གསུངས་ན་བྱུབ་བྱིན་པ་བྱིན་བརྒྱབས་བྱས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་
ཅི་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་གོས་ས་ལ་མི་བཞག་གོ། །དེའི་དོན་ཏུ་གཏན་པ་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
ཆོས་གོས་གར་བབ་བབ་ཏུ་མི་བཞག་གོ། །དེའི་དོན་ཏུ་གདང་བྱ་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་གཞི་
གཞན་མ་བཏིང་བར་ཆོས་གོས་མི་བཞག་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གཞི་མ་བཏིང་བའི་སར་ཆོས་གོས་བཞག་
པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སླ་གོས་ལ་སྐྱེད་ཆལ་བས། འབྲིང་ལྟན་ཐབས། མཐའ་མ་ཐང་ཐང་
པོར་བྱའོ། །གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ཐང་ཐང་པོ་ལ་ཁུངས་མི་གནང་ངོ། །ཐང་གོས་ནི་སྤངས་སུ་བྱུངོ།
སྤིད་དུ་བྱུ་ལའམ་བཞི། མཐའ་ན་ལྟེ་བ་མན་ཆད་ཤུས་མོ་ཡན་ཆད་དེ་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཆད་
ཀྱང་བུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ཐང་གོས་ནི་དོ་དང་ལྷ་ཡང་ཡིན། དོ་དང་བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །འཁོར་གསུམ་
ཁེབས་པ་ཉིད་ཡན་ཆད་ཀྱང་ངོ། །སྤྱིའི་དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་བདུན་ལས་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོ། །མདོ་
བྱི་མའི་དོན་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་ནས་རྒྱང་མཐིལ་གྱི་བར་ལ་དུམ་བུ་བདུན་དུ་བྱས་པའི་ཆ་
གཉིས་

{ ༤༤༧ }

ནི་ཁྱུ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིར། འཁ་ཐབས་བགོས་པའི་སྟེང་དུ་སླེ་རགས་ཅིང་ངོ། །ཞེས་དང་། འཁ་
ཐབས་མ་བཅིང་བར་གྲོང་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱའོ། །ཁྲིས་ཅིག་གི་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
འཁ་ཐབས་ནི་ཐང་གོས་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། འཁ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱི་ལ་ཐང་གོས་གྲོན་པ་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་ཆེ་ན་སླེད་རགས་ཀྱིས་ཐང་གོས་བཅིང་བ་ལས་འོས་མེད་དོ། །སོ་ཐང་ཀྱི་མདོར། འཁ་ཐབས་
ལ་ནི་རྣམ་བདུན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཐང་གོས་ལ་འཁ་ཐབས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་
དེ་གྲོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྟོད་གཡོགས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པས་སྒྲ་གོས་བགོ་
བ་བསྟན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་ཐང་གོས་བགོ་ཚུལ་གྱི་བསྟན་བྱ་དེར་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་
ངོ། །འཁ་ཐབས་སོགས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། འཁ་ཐབས་ནི་
ཉིན་པར་གྲོན་པའོ། །འཁ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་ནི་མཆན་མོ་རྩལ་གཟན་གྱི་སྟེང་དུ་གྲོན་པའོ། །རྩལ་
གཟན་ནི་ཉིན་མོ་ཤ་ལ་གྲོན་པའོ། །རྩལ་གཟན་གྱི་གཟན་ནི་མཆན་མོ་ཤ་ལ་གྲོན་པའོ། །རྣམ་འབྱེད་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལས། རྩལ་གཟན་གྱི་གཟན་ནི་སྟོད་ཤག་དང་། སྟོད་ཤག་གི་ཐེབ་ཅེས་བཤའ་དོ། །དགོ་
སྟོང་གཡན་པའི་ནད་ཅན་ཆོས་གོས་ལ་གོས་པའི་རྣལ་ཁྲག་ལ་སྤང་མ་འདུས་བ་ཞིག་བསོད་སྟོམས་
ལ་ཞུགས་པས་གཡན་པ་བགའ་བ་གནང་ངོ། །གཞན་གྱི་གནས་མལ་ཚུད་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འདིང་བ་གནང་ངོ། །ས་ག་མའི་ཀུན་དགའ་རྩ་བར་དགོ་སྟོང་གཅིག་གིས་གཅེར་བྱར་སྤྱས་བྱས་པས་

༼༤༤༽

དེའི་ལུས་བགའ་པའི་ཕྱིར་རས་ཆེན་གནང་ངོ། །སྐྱ་བྲག་པའི་དུས་སུ་སྐྱས་གོས་ཚུད་གཞོས་པས་སྐྱ་
བཟེད་དང་། གདོང་དང་ལག་པའི་བྲི་མ་ཕྱི་བའི་དོན་དུ་ནི་གདོང་དང་ལག་པ་ཕྱི་བའི་གོས་གནང་
ངོ། །མདོ་རྩ་བར་ལག་ཕྱིས་མ་བགྱངས་པར་རྟག་གཟན་བགྱངས། བཙུ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གོས་
ཀྱི་དབྱེ་བར་འདོད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ནི་རང་ལུགས་སུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །གཞུང་འདིར་
ནི་གཡན་པ་བགའ་པ་དང་ལྡན་པས་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པས་གཡན་པ་བགའ་པ་བསྟན། གདོང་
ཕྱིས་བཅང་བར་བྱའོ། །ལུས་འཛུགས་པས་རྟག་གཟན་ནོ། །དེ་ཆོས་གོས་ཀྱི་ནང་དུ་བགོའོ། །ཞེས་པས་
དེ་གཉིས་བསྟན། དང་པོ་ནི། གདོང་གི་བྲི་མ་ཕྱི་བའི་གོས་ཁྱུ་གང་གྲུ་བཞི་པའོ། །རྟག་གཟན་ནི་ལུས་
ལས་རྟག་དང་ཁྱུ་འཛུགས་པའི་དགོ་སྟོང་ལ་ཆོས་གོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཤ་ལ་བགོ་བའི་གོས་ཇི་ཅམ་དགོས་
པ་གནང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །དགོ་སྟོང་ཆོས་གོས་གྱོན་བཞིན་དུ་སྐྱ་དང་ཁ་སྐྱ་མི་འབྲེག་གོ། །སྐྱ་བཟེད་
བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པས་སྐྱ་བཟེད་བསྟན། རོ་བོ་ནི་སྐྱ་བྲེག་པའི་ཆེ་ཆོས་གོས་བསྐྱང་བའི་དོན་དུ་
སྟོད་དུ་གྱོན་པར་བྱ་བ་ཞེང་དུ་ཁྱུ་བྱེད་དང་གཉིས་སྟོད་དུ་ཁྱུ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ག་ལྟས་ཆད་དེ་
ཉར་དུ་བཞུད་དོ། །གནས་མལ་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་གདོང་བ་ནི་གཞུང་དུ། གདོང་བ་བཅང་བར་
བྱའོ། །དེ་ནི་འཕུག་ན་ཆོག་རྒྱུ་ཡིན་ཏོ། །སེང་པ་ནི་ཉེས་རིམ་མོ། །ཁྲ་ཁྲ་བོ་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལ་སྐྱེགས་
བུའི་འཕྲོ་བྱའོ། །འོག་རོལ་གྱི་གསུམ་ཆའི་དང་པོར་ངོ། །སྐྱེགས་བུ་གཅིག་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་

༼༩༩༩༽

པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དོན་ནི་གདིང་བའི་རྒྱ་འབྲུག་པ་ཡིན་ན་ཆེག་རྒྱང་དང་། སྤབ་ན་
འབྲུག་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉིས་རིམ་བྱ། ཁ་དོག་ཁྲ་བོ་སྣ་ཆོག་ས་པ་མངོན་པར་བཟ་བ་མི་རུང་ཞིང་།
ཆོས་གོས་བཞིན་དུ་སྒྲེག་ས་བྱའི་འཕྲོ་མཐའ་ལྷག་གི་ནང་དུ་བྱ། མཆམས་ནི་དབྱས་དང་མཐའ་མ་
ཡིན་པར་རྟེན་པ་བཞོག་སའི་འོག་རོལ་གྱི་གསུམ་ཆ་གསུམ་གཉིས་གྱི་མཆམས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་བྱས་ན་སྒྲེག་ས་བྱ་བྱེད་དང་གཉིས་པའི་ཐ་སྙད་འབྱུང་ངོ་། །མཐའ་སྒྲོར་གྱི་ནང་དུ་བྱ་མེད་པའི་
སྒྲེག་ས་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བྱེན་བརྒྱབས་མི་ཆགས་པས་གདིང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གདིང་བ་དང་ཁྱས་རས་
གྱི་ཆད་ནི་སྤར་ལྷུང་བྱེད་དུ་བཤད་ཅིན་པ་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ནི། གཞུང་དུ་
སྒྲེན་མོར་ཁྱས་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཁྱས་རས་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།
ལུང་རིགས་གཉེར་མངོད་ལས། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་དབྱར་ཆར་ཚུ་སྐབས་པའི་ར་དུ་གྱོན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་འདུལ་འཛིན་གྲགས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་དང་། འབྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་སྤར་ནས་
འཛིག་ཉེན་གྱི་གྲགས་ཆོད་ཐུགས་ལ་འཇགས་པ་དེ་སྒྲོ་མ་སྤར་བཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱིས། དོན་ལ་
འདི་ནི་ཁྱས་རས་ཡིན་པ་འདིའི་སྒྲིང་གཞི་དང་བསྟན་ནས་ཤེས་ཤིང་། ས་ག་ལྟས་ཀྱང་། ཁྱས་དོན་
ལུས་རབ་སྤར་བའི་ཕྱིར། །དབྱར་གོས་རས་ཆེན་བཅང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། དགེ་སློང་མ་ལ་ཚུ་གོས་མི་
འཆང་བ་ལྷུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཚུ་གོས་ཀྱང་ཁྱས་གྱི་ཆེ་ལུས་སྤར་བའི་ཁྱས་རས་འདི་ཡིན་པ་རྒྱ་
ཆེར་འགྲེལ་ལས་གསལ་

༼༤༠༽

ཞིང་། དགེ་སློང་མ་ལ་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་གྱི་ཐ་སྙད་མ་གནང་ཡང་དོན་ནི་ཚུ་གོས་འདི་ཡིན་ཏེ།
གཞུང་དུ། དེ་གཉིས་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཅིག་ནི་ཚུ་གོས་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི་སྟེ་
གས་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ཚུལ་བས་རྣལ་གཟན་དང་། ལག་བྱིས་ཅིག་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ནི་མདོ་ཙ་དང་།
ཆོག་ལེ་གཉིས་མཐའ་ཅིག་ཏུ་མ་བྱུན་དགོས་པ་གཞིར་བཞག་མཛད་ཀྱང་དེའི་ངེས་པ་མེད་པས།
བཤད་ཚུལ་ཐ་དད་པར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །སྤྲུལ་སྤྱར་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་བྱིན་བརྒྱབས་མ་བྱས་
པར་ནམ་ཡང་མི་བཞག་ཅིང་། བྱིན་བརྒྱབས་བྱས་པ་དེ་དང་རང་ཉིད་ཞག་ཏུ་འབྲལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཇི་
སྐད་དུ། དེ་གཞག་སྟེ་སྤྱི་རེང་འཆར་བ་འདའ་བ་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འབྲལ་བའི་ཉེས་པ་མི་
འབྱུང་བའི་བྱིར་རང་ལ་ཆོས་གོས་མེད་ན་གཞན་གྱི་གཡན་པོ་དང་། དེ་མ་འབྱོར་ན་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་
ཁ་མ་བསྐྱར་བ་དང་། མ་དྲས་པ་ལ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་ཆགས་པས་དེ་དག་བྱིན་རྒྱབས་བྱས་པ་བཅང་
བས་ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་བའི་ཉེས་པ་ཁེགས་སོ། །གཞུང་འདིར་ཆོས་གོས་གནང་བ་དེ་ཉིད་དུ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་ཤམ་ཐབས་དང་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་སོགས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་གོས་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་ཆོས་གོས་བཅུ་གསུམ་དུ་ཐལ་བས་དགེ་སློང་ལ་
ཆོས་གོས་གསུམ་དང་། དགེ་སློང་མ་ལ་ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ། མ་ཡིན་ན་འདིང་བ་མ་ཡིན་པ་
གཞན་རྣམས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་བྱ་བར་བཤད་པའི་ཁུངས་ཇི་ལྟར་ཡོད་བརྟག་པར་བྱའོ། །གོང་དུ་དེ་
དག་ལ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་ནི་མཁས་པ་

༼༤༡༽

དག་གི་བཞེད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། གཞུང་དུ། ཡོ་
བྱད་ཀྱི་གོས་ཀྱང་ངོ། །དེ་ནི་དཀར་པོ་ཉིད་དང་། ཁ་ཚར་དང་། བུན་ཚར་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་
པ་མེད་དོ། །དགེ་འདུན་གྱི་ཡང་ངོ། །ཞེས་པས་བསྟན། མཚན་གཞི་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་ནམས་དང་།
གཞན་ཡང་ཚད་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སེལ་ཡབ་དང་། །སྤང་མའི་གཞོད་པ་ལས་སྐྱོབས་པའི་སྤང་ཡབ་
དང་། ཡང་སྤང་སྐྱབ་དང་། ཆོས་གོས་ཚུད་མི་བ་བའི་སྣོད་ཀྱི་གཏུར་བྱ་དང་། །འབབ་ཚུད་གོན་པའི་
ཡུལ་དུ་དགོས་པའི་དབྱང་ཐག་སོགས་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ། སེལ་ཡབ་བཅང་བར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྤང་ཡབ་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྤང་སྐྱབ་ཀྱང་ངོ། །ཤིང་བུའི་སྟེང་དུ་གོས་
ཀྱིས་གཡོགས་པའོ་ཞེས་དང་། གཏུར་བུའི་གོས་དག་བསྐྱར་ན་བཟང་ངོ། །ཞེས་དང་། དབྱང་ཐག་
བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། སེལ་ཡབ་སོགས་ཞེན་ཆགས་ཆེར་མི་སྐྱེ་བའི་རིགས་ལ་ནི་བྱིན་རྒྱལ་མ་
བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །གསུམ་པ་སྟག་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། གཞན་དུ་མ་ཡང་རུང་བར་བྱས་ཏེ་
བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་སྟར། མཁན་པོ་དང་། སྐྱོབ་དཔོན་
སོགས་སམ། གཞན་བྱིམ་པ་ཉི་དུ་དང་། དགེ་བསྟེན་ཞལ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་ཆོགས་རུང་བར་
བྱས་ཏེ་བཅང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་གཏད་པའི་ཡུལ་ནི། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དང་།
བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་མི་བྱ་ཞིང་། ཡུལ་དེའི་ཡང་མདུན་དུ་མདོན་སུམ་དུ་མི་བྱ་བར་སྐྱོག་ཏུ་
གཞན་ཞིག་གི་མདུན་དུ་དེ་ལ་དགོངས་གསོལ་བརྗོད་ནས། མཁན་པོ་སོགས་ཇི་སྟར་

༼༤༩༽

རིགས་པ་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་བསྐྱབས་ཆོག་བརྗོད་ནས། །ཡིད་གཏད་པའི་ཡུལ་དེའི་ཡིན་པར་
བསམ་ནས་བཅང་སྟེ་ཞེན་ཆགས་མི་སྦྱེ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གོས་སོགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་འདི་
དག་རང་གཅིག་པོས་ཀྱང་འབྲུག་པར་བཤའ་བས་དེའི་ཆེ་དགོངས་གསོལ་མི་དགོས་སོ། །འཆོ་བའི་
ཡོ་བྱད་སོགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་དུས་ནམ་ཀྱི་ཆེ་འཇིག་ན། །འཆང་བ་པོའི་རྟེན་དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དངོས་
པོ། ཉམས་པ་ན་འཇིག་ཡོ་བྱད་གཞན་གྱིས་སྒོགས་པ་དང་། །རང་གིས་གཞན་ལ་བྱིན་པ་དང་། དེའི་
བྱིན་རྒྱལ་བསྐྱབས་ཆོག་གིས་ཡོ་བྱད་གཞན་ལ་སྤྱང་བ་ན་འཇིག་ཅིང་། །ལྷག་པོའི་ཡོ་བྱད་ལ་དེ་
དག་གིས་སྟོང་དུ་ཡིད་གཏད་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཉི་ནས་དེ་རང་གིས་ཤེས་ན་འཇིག་གོ། །གཞན་ལ་ཡིད་
གཏད་བྱས་ཀྱང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་རུང་བར་བྱེད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། །རུང་བར་བྱ་བའི་
ཡུལ་དེ་མ་ཡིན་པས། །རང་གི་གཞན་ལ་བྱིན་པ་སོགས་ཅི་བདེར་བྱས་པས་ཆོག་སྟེ། །རི་རྒྱུད་དུ། །འདི་
ལ་རུང་བར་བྱེད་པ་བདག་པོ་ཉིད་དོ། །ཅེས་སོ། །ལྷ་པ་གོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ནི། །ཐོག་མར་
གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་འགོ་བ་ན། །དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་ཚུལ་མར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལས་གསུམ་ཆ་དབྱི་
བས་གསུམ་གཉིས་ཐོག། །དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། །དགེ་སློབ་མ་ལ་ནི་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པ་དང་། །རྟེན་པ་མཉམ་པོར་ཐོག། །ཟས་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་
ཞིང་། །དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མའི་གོས་ཀྱི་རྟེན་པའི་སྐལ་བ་ནི་གང་ཟག་གངས་མང་རྩང་ལས་བགོ་
བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས། །དགེ་འདུན་གྱི་གངས་ལས་བྱེད་དུ་བགོ་བ་ནི་མེད་དེ། །རི་རྒྱུད་དུ། །དགེ་ཚུལ་
དང་དགེ་ཚུལ་མ་དག་ནི་རྟེན་པ་ལས་གསུམ་ཆ་དབྱི་བ་ཉིད་དོ། །

༼༤༣༽

ཟས་ལ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། དག་སྟོབ་མ་དག་ཀྱང་
དོ། །དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་བགོ་བ་ནི། གང་ཟག་ལས་ཡིན་གྱིས། དག་འདུན་
ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། འདིར་ནམ་བཤོད་ཆེན་པོས། གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་ཡིན་ལ་གོས་མ་ཡིན་པ་
ནི། གོས་ཀྱི་རིན་དུ་བྱུང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །གོས་ཡིན་ལ་གོས་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཟས་ཀྱི་དོན་
དུ་སྤུལ་བའི་རས་ཡུག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ནི་ལེགས་ཏེ། གོས་ཀྱི་རིན་ཀྱི་རྟེན་པ་ལ་གོས་ཀྱི་
རྟེན་པ་ཞེས་བར་གྱི་ཆིག་མི་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟས་ཀྱི་རྟེན་པ་ཡིན་ལ། ཟས་མ་ཡིན་པ་
ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤུལ་བའི་རས་ཡུག་སོགས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
གོས་རྣམས་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་པོ་ནི་གཞུང་འདིར། ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་བསམ་བས་རབ་ཏུ་བྱུང་
བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་གོས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་དང་། ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་དང་། ཁང་བ་བཅེགས་
པ་ལྟ་བརྒྱ་བ་ཡང་འོས་སོ། །དག་འདུན་ཀྱི་རྫས་ཀྱང་དོ། །སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་ཡང་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བས་བེན་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་ནི་གོས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཉི་འབྱམ་རི་བ་སོགས་དང་། དག་བཅོམ་པ་མན་ཆད་
ཀྱི་དག་འདུན་ཀྱི་རྫས་ཀྱང་ལོངས་སྟོང་པར་འོས་ལ། གལ་ཏེ་འཕགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། ལྷམ་
ན། དེར་མ་ཟད་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་དེ་དག་ལོངས་སྟོང་དུ་འོས་པར་གནང་
ཞིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་ནི་ནམ་ཡང་ལོངས་སྟོང་པར་མི་བྱ་སྟེ། ས་ག་ལྟས། ཁྲིམས་འཆལ་
རྣམས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་ནི། །

༼༤༥༽

གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཉེར་སྤྱོད་བཀག་ཅེས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་དག་དང་ལྡན་ཡང་ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་པ་གང་ཡང་མི་རུས་པ་དང་། གཞི་གསུམ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབ་པ་གོང་འཕེལ་དུ་
བསྐྱབ་མི་རུས་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་གཞན་ལས་རྙེད་པ་བསྐྱང་བ་དང་། ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་ཀུན་བྱ་ལོན་
དུ་འགྱུར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་བསྐྱང་བ་དང་། ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བྱ་ལོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཆེ་རབས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བདག་དེ་ལ་དབྱེ་འཇུག་པ་འཕྲུལ་དེའི་
ཐོན་གཏོག་དང་། ལྷགས་ལ་སོགས་པར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། མདོར་ན་དག་སྤྱོད་གིས་
གོས་བཟང་པོ་མ་རྙེད་ན་དེ་ཆེགས་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པ་ནི་འདོད་པ་བསོད་སྒྲོམས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་
པས། དེ་སྤང་ནས་གོས་ངན་པ་ལྷག་དར་ཁྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ལེགས་པར་
བསྐྱབ་དགོས། དཀའ་ཆེགས་ཀྱི་བསྐྱབ་མ་དགོས་པར་ལྷག་པར་རྙེད་ན་དར་རམ་རེས་ལྷག་ཆེན་
ནས། བེའུ་རས་སུ། ཞེས་པ་ནས། ཉི་འོག་གི་གོས་སུ་གཞན་ཡང་རུང་བ་གང་དག་འདུན་ནས་
གང་ཟག་ལས་རྙེད་ན་དེ་ཡང་ཁྲིད་ཀྱིས་ལོངས་ལ་ཆོད་ཟེན་པར་གྱིས་ཤིག་ ཅེས་གདམ་པ་ལྟར། རང་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཅོམ་འགྲུས་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་དེ་དག་ལ་ཆོད་ཟེན་པར་བྱས་ལ་མ་ཆགས་
མ་ཞེན་པའི་ངང་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །ཚུལ་མེད་དུ་རྙེད་ཀྱང་ལོངས་མི་སྤྱོད་ན་ངལ་ཞིང་དུ་བ་
པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིར། གོས་སྤྱོད་ལྷག་བརྒྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ནི་
གོས་དང་། ཟས་དང་གནས་མལ་གསུམ་ཀ་ལ་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པའི་མཐའ་སྤྱོད་བ་བསྟན་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ།

༼༩༥༽

༼གཞུང་འདིར་མི་སྒྲོབ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལོ། ༼ཞེས་སོགས་དང་། ས་ག་ལྷས། མི་སྒྲོབ་པ་ནི་བདག་པོར་
སྒྲིད། ༼ཅེས་སོགས་གསུངས་པ། སྒྲིད་ཆལ་བས་བརྗོད་དོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲུར་ནས་འཆད་པར་བཞེད་
ཀྱང་། བརྗོད་དོན་རིམ་བཞིན་ནི་མི་ཅིག་སྟེ། གཞུང་སོ་སོར་དབྱེད་པས་གསལ་ལོ། ༼འོན་ཀྱང་
པན་ཚུན་སྒྲོགས་མ་ཐུན་པར་སྒྲུར་ནས་བཤད་ན་སྒྲིན་མེད་ཅིང་ཅིག་གིས་ཅིག་གསལ་བར་བྱས་
སོ། ༼པན་ཆེན་གྱིས། གོས་ཀྱི་ནང་ན་ཕྱག་དར་ཁོད་ནི་རུང་བ་རྟེན་ཀྱང་སྒྲ་བ་སྟེ། ཞེས་པ་ནི་སྒྲུངས་
པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲོབ་ཀྱིས་པའི་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ལ་གསུངས་ཤིང་སྒྲིར་གཏད་པ་ཡིན་ལ། འཆོ་བའི་
ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷག་པར་རྟེན་ན་དར་རམ། རས་ཡུག་ཆེན་ནམ། ཞེས་
སོགས་གདམས་པ་ནི་སྒྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲོབ་མི་ཀྱས་པའི་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ལ་དམིགས་
བསལ་དུ་གནང་བ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་དར་ཁོད་ནི་སྒྲུངས་པའི་ཡོན་
ཏན་ལ་སྒྲོབ་བམ་མི་སྒྲོབ་ཀྱང་རུང་། དགོ་སྒྲོང་མཐའ་དག་ལ་འདོད་པ་བསོད་སྟོམས་ཀྱི་མཐའ་སྒྲོང་
བའི་སྒྲིར་དུ་གནང་སྟེ། གང་བྱུང་ཅམ་གྱི་ཆོག་ཤེས་ན། ཐོས་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ༼ལྷག་པར་རྟེན་ན་དར་རམ། ཞེས་སོགས་ནི་ཚལ་མེད་དུ་རྟེན་ན་ལོངས་སྒྲུད་
པས་ཆོག་གོ། ༼ཅེས་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པའི་མཐའ་སྒྲོང་བ་བསྟན་པས་དམིགས་བསལ་མ་ཡིན་ནོ། ༼དེ་ལྟ་
བུའི་སྒྲིར་བཏང་དམིགས་བསལ་ནི་བྱབ་ཆེ་ཆུང་གོ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིར་བཏང་བྱབ་ཆེ་བ་
དགོས་པ་སྒྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲོབ་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཅུང་ཤས་དང་། དམིགས་བསལ་བྱབ་ཆུང་
བས་ཆོག་པ་དགོ་སྒྲོང་པལ་ཆེར་ལ་སྒྲུར་བར་གནང་བས། དེང་སང་

༼༤༥༽

གི་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་པ་དག་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ། དེ་བས་སྤྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་
བསལ་མཆན་ཉིད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཆོ་ག་བཅན་པོ་དག་ཡོད་ན་བག་ཡངས་སུ་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པར་
མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་བཏང་སྐབ་རྒྱས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་དང་ཅི་སྟེ་བསྐྱབ་མི་རྒྱས་པའི་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་བྱང་ན་བག་ཡངས་ལ་
བརྟེན་པ་ནི་དམིགས་བསལ་ཡིན་རོ། །གཉིས་པ་གོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། འཆིལ་ལྷམ་གནང་
བ། དོམ་ལྷགས་གནང་བ། གོ་ལྷགས་ཀྱི་མལ་སྟན་གནང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུལ་གང་དུ་གནང་ན་རྒྱ་
གར་དོ་རྩེ་གདན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མི་ཁར་ཤིང་འཕེལ་དང་། ལྷོར་རྒྱ་ལྷང་འདམ་བྱ་ཅན་དང་།
རྒྱབ་རྩ་བམ་ཟེའི་གོང་ཀ་བ་དང་། ཉེ་བའི་ཀ་བ་གཉིས་དང་། བྱང་དུ་ཟུ་ཤི་རིའི་རི་སྟེ་རི་བོ་ཐུན་པ་
ཅན་ཀྱི་བར་རྣམས་ལ་དཔག་ཆད་དུག་ཅུ་དུག་ཅུ་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱད་པ་ནི་ས་ཅིས་ཀྱི་
དུལ་དབྱས་དང་། ཕྱི་རོལ་ནི་མཐའ་འཁོབ་ཡིན་པས་ས་ཆོགས་ཀྱི་མཐའ་འཁོབ་ནི་གང་ཞིང་ས་རྒྱབ་
པས་རྒྱང་པ་རྒྱད་མི་བྱ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཆིལ་ལྷམ་གནང་ལ། དམིགས་བསལ་ལ་དུལ་དབྱས་སུ་
ཡང་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་གནས་མལ་རྒྱད་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐབས་འགའ་རེར་འཆིལ་ལྷམ་གནང་སྟེ། རི་
སྐད་དུ། དུལ་དབྱས་ཀྱི་མཆམས་སོ། །ཤར་དུ་མི་ཁར་ཤིང་འཕེལ་གྱི། ཞེས་པ་ནས། མཐའ་འཁོབ་
རྩ་འཆིལ་ལྷམ་དག་བཅང་བར་བྱའོ། །གནས་མལ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་ཡང་དོ། །ཞེས་སོ། །རྩལ་རིམ་ལྟར་
བཅང་ན་གཙོ་བོར་མཐེལ་ཆིག་རིམ་ཅན་གནང་ཞིང་། ཁ་དོག་ཁ་བོ་

༩༥༥༽

དང་། དབྱིབས་ལུག་རུ་ལྟ་བུར་གཉེར་མ་མཐོ་དམན་དུ་བྱས་པ་སོགས་དང་། རྒྱན་གསེར་དངུལ་
གྱིས་སྦྱས་པ་དང་། སྦྲ་ཐིག་ཐིག་དང་། ཁྲོག་ཁྲོག་དང་། ཏུག་ཏུག་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བཅང་
ངོ་། །སྒྲ་དང་རྟིང་པའི་སྤྱབས་ཅན་ཡང་གནང་ཞིང་། དུལ་གང་དུ་ཆབ་རོམ་སྟེ་འབྲུ་པག་འབྲུང་བའི་
སར་ཞུ་དང་། ལྷམ་སྟོ་གྲུ་ཅན་ཡང་བཅང་བར་བྱ་བར་བཤད་དོ། །སྟོན་པ་དང་། མཁན་པོ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་ལ་སོགས་པའི་བྱང་དུ་འཆིལ་ལྷམ་བསྟོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ལྷ་མའི་བྱང་དུ་འཆིལ་ལྷམ་
བགོ་བ་བཏེན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། རམ་བ་བརྟང་བྱེད་པ་ན་འཆིལ་ལྷམ་ཐུད་པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་
དུ། འཆིལ་ལྷམ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་བ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དོམ་ལྷགས་གནང་བ་ནི།
རི་སྐད་དུ། མིག་ལ་པན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོམ་ལྷགས་བཅང་བར་བྱའོ། །རྐང་པའི་གནས་སུ་གདིང་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དོམ་ལྷགས་དེ་སྟན་ལ་འདིང་ཞིང་རྐང་པའི་འོག་དང་། ལྷམ་གྱི་ནང་
ལ་སོགས་པར་ཡང་གཞུག་པར་བྱའོ། །དོམ་ལྷགས་དེ་མཆིལ་ལྷམ་དག་ཏུ་ཡང་བགོ་བར་བྱ་སྟེ།
མིག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྐྱང་ལ་ཡང་པན་པས་དོམ་ལྷགས་ལ་འདུག་པ་དང་ཉལ་པ་ཡང་བྱ།
གཞང་འབྲུམ་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་རྐང་པའི་གནས་སུ་གདིང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་པན་
ནོ། །གསུམ་པ་ཀོ་ལྷགས་གྱི་མལ་སྟན་གནང་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཨ་ལྷ་པ་རན་ཏ་དག་ཏུ་ནི་ཀོ་ལྷགས་
མི་བཅང་བར་མི་བྱའོ། །སེལ་ལ་སོགས་པའི་མི་བཅང་ངོ་། །ཞེས་པས་བསྟན་དོན་ནི་རི་སྐད་སྦྱས་
པའི་དུལ་དེར་ནི་ཀོ་ལྷགས་སྟེ་དགའ་མགུར་འཆང་དུ་གནང་བས།

༼༤༥༽

དེས་མལ་སྟན་བྱེད་པར་གནང་ངོ། །རི་སྐད་དུ། བྱིམ་གཞན་དུ་གཞན་མེད་ན་གོ་ལྷགས་ལ་འདུག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། མེད་དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་ནས་སྒྲུང་པོ་ཆེ་པ་ལ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་གྱི་གོ་
ལྷགས་ནི་བཅང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས། ལུག་དང་དོམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་གོ་ལྷགས་བཅང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེང་སང་བཙུན་པར་རྫོམ་པ་ཁ་ཅིག་ ལུག་གི་གོ་ལྷགས་ལ་སོགས་པ་མི་གྱོན་ཞིང་
ཀུན་དུ་ལྷམ་དང་བུལ་བར་བྱེད་པ་ནི་འདུལ་བ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ངོར་མཆར་མཆར་གྱི་
མངེས་ཆོས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྟན་གྱི་གཞི་ནི། རི་སྐད་དུ། སྟན་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་
མཆམས་སྒྱུར་ནས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞིར་ཡོད་དོ། །ཅེས་པ་ནི། དེ་ནི་རྣམ་པར་བཞིའོ། །དུས་སྟུང་
བ་དང་། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་དང་། ཞག་བདུན་པ་དང་། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
པས་བསྟན། འདི་འཆད་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། རོ་བོ་སྦྱིར་བསྟན་པ། དབྱེ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ། སྟན་ཕྱི་མ་
གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལོངས་སྟོང་ཚུལ། དུས་རུང་གི་ཁམས་བས་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་
ཚུལ། དམིགས་བསལ་དང་འཕྲོས་དོན་གྱི་བསྟན་བྱ་འགའ་ཞིག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་
ཁམས་པའི་ལུས་འཆོ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་བས་གང་ཞིག་ དེ་རོ་རེག་བྱའི་སྟེ་མཆེད་གསུམ་
པོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་སྟན་སྦྱིར་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། མངོད་ལས། ཁམས་ཀྱི་བས་ནི་འདོད་པ་
ན། སྟེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཅེས་སོ། །དེ་ལ་ནང་སེལ་གྱི་བྱེ་ན་འདུལ་བའི་སྐབས་
འདིར་བཞིར་བཤད་པ་ལས། དང་པོ་དུས་རུང་གི་སྟན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། བཅས་

༩༩༥༩༽

ལྷན་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྷ་གང་རུང་གི་རང་སྤྱིང་གི་སྐྱ་རེང་ཤར་ནས་གྲང་ཆོགས་མ་ཡོལ་ཚུན་གྱི་དུས་
སྐབས་ཅི་བདེ་བར་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ཁམས་བས་དེ་ཡིན་ནོ། །པཎ་ཆེན་གྱིས། དགོ་སྒོང་ལ་
རུང་བའི་སྤན་གང་ཞིག་དུས་གྱི་བྱུང་པར་གྲང་ཆོགས་ལས་འདས་པར་ལོངས་སྤྱད་ན་དུས་མ་ཡིན་
པར་བས་བ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཆོགས་དུས་རུང་གི་སྤན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་གསུངས་པ་
མི་འཐད་དེ། དགོ་སྒོང་མ་དང་། དགོ་སྒོ་བ་མ་སོགས་རབ་བྱུང་གཞན་བཞི་པོ་དེ་དང་དེའི་གྲང་
ཆོགས་གྱི་ཁམས་བས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་གྱི་བྱུང་དང་པོ་དེར་ཐལ། དུས་རུང་གི་སྤན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་སྒོང་མ་སོགས་དེ་དང་དེའི་གྲང་ཆོགས་གྱི་སྤན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྤྱིད་ཆལ་བས་བཅས་ལྷན་དགོ་སྒོང་གིས་རང་སྤྱིང་གི་སྐྱ་རེང་ཤར་ནས་གྲང་ཚུན་ཆད་དུ་
ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་སྤར་ལྟར་སྤྱོན་འཕེན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རུང་བའི་སྤན་གྱི་
དོན་ལ་དགོ་སྒོང་ལ་རུང་བའི་སྤན་གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དགོ་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་སྤན་བཞི་བསྟན་
པར་སྐུམ་བརྒྱ་བ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྤན་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ན། དགོ་ཚུལ་མ་དང་། དགོ་སྒོང་མས་ཀྱང་སྤན་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། །དུས་རུང་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་དེ་དུས་ཁོ་ནར་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བས་ན་དུས་རུང་ཞེས་
བྱའོ། །གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་སྤྱིང་གི་སྐྱ་རེང་ཤར་ནས་གྲང་ཆོགས་གྱི་བར་ལ་དུས་གྱི་
ཆ་དུ་མ་ཡོད་པ་གང་ཞིང་། སྤྱོད་དེ་དུས་ནི་དེར་སྐབས་གྱི་དུས་གྱི་

༩༤༠༽

ཆ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དུས་སྒོ་བཟོད་པ་ལས་གསལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅས་
ལྟན་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་ལ་གནང་བའི་བརྟུང་བའི་བྱུང་པར་གང་ཞིག་ ཟུན་ཆོད་ཀྱི་མཐའ་
སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་གང་རུང་གི་མཐའ་མ་རྩོགས་ཀྱི་བར་ལ་དུས་
རུང་དང་དུས་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཟུན་ཆོད་དུ་
རུང་བའི་སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་བཤ་ཆེན་གྱིས། དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཉིན་
མཆན་ཀྱན་ཏུ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བ། ཅེས་དང་། སྤྱིད་ཆལ་བས། བཅས་ལྟན་དགེ་སྤྱོད་གིས་ཟུན་
ཆོད་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བར་གསུངས་པ་ལ་ཡང་
དབྱེད་པ་བྱ་བར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་དགེ་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་ཆ་བའི་གོང་དུ་ཉིན་མོའི་ཟུན་ཆོད་དུ་རུང་
བའི་བརྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་བརྟུང་བ་ཆོས་ཅན། དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་ལོངས་
སྤྱད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་ཀྱི་བྱུང་
པར་ཉིན་མཆན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆན་མོ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིན་མོའི་
ཟུན་ཆོད་ཀྱི་མཐའ་ལས་ལྷག་པར་ལོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བའི་བརྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིན་མོའི་
ཟུན་ཆོད་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་བརྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྤོང་
དུས་སུ་མཆན་མོའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་བརྟུང་བས་ཀྱང་མ་ངེས་སོ། །ལྷགས་
ཕྱི་མ་ལ་ཡང་། མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་བཞག་པའི་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་

༼༩༩༽

བ་དེ་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་ཡིན་ནམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བ་ཡིན། ཕྱི་མ་
ལྷར་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ། དང་པོ་ལྷར་ན་དགེ་སློང་གིས་སྤྱོད་བཏུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ཉིན་མོའི་
མཐའི་གོང་རོལ་དུ་ཚུད་ཐོས་པར་གྱུར་པའི་བཏུང་བ་དེས་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ཉིན་མོའི་མཐའི་གོང་རོལ་དུ་
ལོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ཕྱི་ལོའི་དུས་སུ་གཞན་
ཀྱི་སློགས་པའམ། མེད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་ལོངས་
སྤྱད་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
ཟུར་དུ་རིགས་གནས་སློས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་
གིས་ཞག་བདུན་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བདུན་ཀྱི་བར་ལ་དུས་རུང་དང་། དུས་
མིན་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྤྲོད་དེ་ཞག་བདུན་པའི་སྤྲོད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་རིགས་གནས་སྤྱར་བའི་རྒྱ་མཆན་སྤྱར་ལྷར་ཤེས་པར་བྱའོ། །པཎ་
ཆེན་གྱིས། དགེ་སློང་ལ་རུང་བའི་གོང་བུའི་ཟས་གང་ཞིག་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བ་
འདིའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དགེ་སློང་ལ་ངེ་སྤྱིད་འཆོའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རུང་
བའི་ཨ་རུ་ར་གོང་བུའི་རྣམ་པར་གནས་པའི་སྤྲོད་དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་ཆོས་ཅན་གྱིས་འགྱུར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་
བའི་འཆོ་བཅང་གི་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་

༩༤༦༩༽

པ་དེ། དུས་རུང་དང་དུས་མིན་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། སྒྲིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིན། དང་
པོ་ལྟར་ན་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཆུག་ཀྱང་། མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་སྒྲོན་སྒར་བརྗོད་པ་དེས་
ཞིགས་སོ། །སྒྲིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པ་ཡིན་ན། ཞག་བདུན་པའི་སྤྲོད་དེ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་
པ་དང་། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་སྒྲིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་པས་
ཞག་བདུན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིད་ཆལ་བས་བཞག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་འདི་ལ་བཅས་
ལྟན་དག་སྒྲོང་གིས་ཞེས་སྒྲུར་བ་དེ་བྲབ་ཆུང་བ་ཙམ་ལས་སྒྲོན་ཆེར་མི་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང་
རིགས་གནས་སྒྲོས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟན་འདུའི་ནད་སེལ་བ་ལ་གཙོ་བོར་གནང་བའི་
སྤྲོད་གང་ཞིག་རབ་བྱུང་ཕྱེ་ལྔ་གང་རུང་གི་ཇི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་འཆང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ།
དེའི་བར་ལ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་འཆོ་བཅང་གི་སྤྲོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །པཎ་ཆེན་གྱིས། འཆོ་བཅང་ནི་དག་སྒྲོང་ལ་རུང་བའི་གོང་བུའི་སྤྲོད་གང་དག་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས་
ན་ཇི་སྤྱིད་འཆོའི་མཐར་རྒྱབས་དུ་རུང་བའོ་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དག་སྒྲོང་མ་སོགས་ལ་བྲབ་
ཆུང་པའི་སྒྲོན་སྒར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དེ་ལྟར་ན་འཆོ་བཅང་གི་སྤྲོད་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་ཆོག་མ་བརྒྱབས་ཀྱང་ཆོག་པའི་སྤྲོད་ཅིག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་
རོ། །སྤྲོད་བྱི་མ་གསུམ་བྱིན་རྒྱབས་མ་བྱས་ཀྱང་ཟུར་རུང་ན་སྟོན་པས་དེ་གསུམ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་
གསུངས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དག་སྒྲོང་གིས་དེ་དག་ཟར་རུང་བར་བྱིན་རྒྱབས་

༼༤༩༽

ལ་མི་སྟོན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། དེས་ན་བྱིན་རྒྱབས་ནི་ཟར་རུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
ཆོས་གོས་ལ་བྱིན་རྒྱབས་གསུངས་པ་དེ་ཆོས་གོས་གྱོན་པའི་གོང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་ཆོས་གོས་
གྱོན་པར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱིན་རྒྱབས་གསུངས་པའི་སྟོན་བྱི་མ་གསུམ་ནི་གཙོ་བོར་ནད་
པའི་བྱིར་གནང་ཞིང་། དེ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དག་ནི་ནད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་
ཐུན་ཆོད་བྱི་མཐའི་དུས་སུ་རང་གིས་བྱིན་བྱིས་རྒྱབས་ཏེ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞག་བདུན་
པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཞག་བདུན་བྱི་མཐའི་དུས་སུ་རང་གིས་བྱིན་བྱི་བརྒྱབ་ཏེ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཇི་སྟེད་འཆོའི་བར་དུ་རང་གིས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་
ཏེ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ནད་པའི་བྱིར་གནང་བ་ཡིན་གྱིས། མི་ན་པའི་བྱིར་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པ་དག་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་ཟར་རུང་ངོ། །ཞེས་
སོ། །སྟོན་བྱི་མ་བྱིན་བྱིས་མ་རྒྱབས་པ་དག་ནི་ཟར་མི་རུང་བར་འབྲེལ་བ་དེས་ཀྱང་བསྟན་ནོ། །སྟོན་
བཏང་ནད་པ་ལ་གནང་བ་ཡིན་ཡང་། དམིགས་གསལ་མིན་པ་ལ་གནང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཙོ་ཙ་དང་
ཚུ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ནས་འབྲས་གོའི་བར་བརྒྱད་བྱི་ཁུ་བ་ལས་བཏང་བར་བྱས་པ་དང་། བཙོན་པའི་
ཚྭ་དང་འབྲུའི་ཚྭ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་རུང་ཚུ་བཏབ་པས་རུང་བར་བྱས་པ། རས་བྱི་ཆགས་བྱིས་
བཙགས་པ། ཤེན་དུ་སྦྲ་བས་བཞིན་བྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ། དེ་དག་ནད་པའམ་

༼༩༩༽

ནད་པ་མ་ཡིན་པས་དུས་རུང་དང་དུས་མིན་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟུང་བར་བྱ་བར་ལུང་ལས་གསུངས་
ཤིང་། གཞུང་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །ཨ་རུ་ར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། བྱ་རམ་ཡང་གྲིན་
གྲིས་བརྒྱབས་པ་དུས་མིན་དུ་བ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱ་རམ་གྲིན་གྲིས་བརྒྱབས་པ་དུས་མིན་དུ་མིན་བ་ལ་
བར་གནང་བའི་དམིགས་བསལ་ཡང་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ། དེ་གྲིན་གྲིས་བརྒྱབས་པ་བ་བ་ལ་ལམ་དུ་
ཞུགས་པ་དང་། དགོ་བསྐྱོས་དང་། ལག་གི་སྒྲ་རྣམས་ནི་ནད་པ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཟུང་ཆད་
པས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་སྟུ་རུང་བ་དུས་མ་ཡིན་པར་བར་རུང་ངོ། །ཞེས་སོ། བྱ་རམ་གྲིས་མཆོན་ནས་
སྒྲ་རྩི་ལ་ཡང་དམིགས་བསལ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞི་
ལས། དང་པོ་དུས་རུང་གི་སྒྲིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། བཟའ་བར་བྱ་བ་ལྟ་དང་། བཅའ་བར་བྱ་བ་ལྟར་ཡོད་
དེ། བོད་དུ་གསོག་འཛོག་གི་སྒྲ་བའི་སྐབས་སྟུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །མདོར་ན་བཟའ་བར་བྱ་བ་ལྟས་
མཆོན་ནས་བཟའ་བར་རུང་བའི་རིགས་སྟུ་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་དུས་རུང་གི་སྒྲིན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ནི་བརྟུང་པ་དག་གོ། །ཤིན་
ཏུ་སྒྲ་བའོ། །ཞེས་པས་ཐོག་མར་དབྱེ་གཞི་བསྟན་ནས། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ།
རྒྱ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བ་དང་། དུས་རུང་མ་ཡིན་པ་ཞག་བདུན་པའི་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཆོ་
བཅང་གི་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བའི་བརྟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི་གཞུང་འདིར། དེ་དུས་སྟུ་རུང་བ་ཉིད་
ཡིན་ན།

༼༩༩༩༽

ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན། རོན་ནི་དགྲུན་འབྲུམ་ལ་སོགས་པ་དུས་རུང་
གི་སྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་བརྟུང་བ་རྣམས་ནི། ཉིན་མོའམ་མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་གང་རུང་དུ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དེ་དང་དེའི་མཐའ་ཚུན་ལ་དུས་དང་དུས་མིན་དུ་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
གཞུང་འདིའི་རྒྱ་ཆར་འགྲེལ་ལས། མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ཆའི་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ་
བརྟུང་བ་དེ་བརྟུང་བའི་མཐའ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཉིན་མོའི་ཐུན་ཚོད་
ཀྱི་མཐའ་ནི། སྤྱིང་འདིར་ཉི་མའི་དམར་ཐག་ཆད་ནས་རྒྱ་སྐར་འཆར་བ་ལ་ཉི་བའི་དུས་དེ་ཡིན་ཞིང་།
མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཡང་། རྒྱ་སྐར་གྱི་འོད་ཅུང་ཟད་ཉམས་ནས་སྤྱིང་འཆར་བ་ལ་ཉི་
བའི་དུས་དེ་ཡིན་ནོ། །པཎ་ཆེན་གྱིས། ཞག་གཅིག་བྱ་དེའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ཁོ་ནར་བྱིན་
གྱིས་རྒྱུ་བས་དགོས་པས་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བྱིན་རྒྱབས་གནས་པའི་དུས་
ཞག་གཅིག་ཏུའོ། །གསུངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ནི་ཉིན་མཚན་གང་རུང་གི་ཐུན་
ཚོད་ཡིན་ཏེ། ཞག་གཅིག་གི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་གསུངས་པ་མེད་པའི་བྱིར། སངས་མ་ཐག་པའི་
འགྲེལ་པ་དེས་ཀྱང་མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཉིན་མོའི་ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་དུས་ནི་ཉིན་མཚན་གང་རུང་གི་ཐུན་ཚོད་
ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་རུང་བས་ན་དེ་སྐད་དུ་བཞག་གོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཞག་གི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་རུང་
ཞིང་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས་ན་ཞག་གཅིག་པའི་སྐྱེན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞག་

བདུན་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། བད་པ་ལ་སྤྱིར་བཅས་རྒྱུ་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐམས་ཅད་
གནང་ཡང་། ཆང་ནི་ནམ་པ་ཀུན་དུ་བཀག་ཅིང་། མ་གནང་སྟེ་བད་པས་ཆང་གི་རྩ་མཚོག་གིས་ཀྱང་
མི་བརྟུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཁྱེན་མར་སོགས་ཆང་དང་སྤྲས་པ་དང་། ཆང་བཀོལ་བ་ལས་
རྒྱས་པ་ཉམས་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། གཞུང་དུ། བད་པས་ནི་ཁྱེན་མར་དང་། འབྲུ་མར་
འཆང་དང་འབྲེས་པ་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཅེས་དང་། དེ་ནི་བཀོལ་བ་ལས་འབྱུང་བོ། །ཞེས་
སོ། །ཤེས་ཀྱི་ལ་གནང་ཡང་ཤེས་ཆེད་དུ་བསད་པ་མཐོང་བ་ཐོས་པ་དོགས་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་
དགོས་ཏེ། གཞུང་དུ། ཤེས་ཀྱི་ལ་སྤྱིར་བྱུང་བའི་ཐུན་ཆོད་དུ་བྱུང་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་ནས་
ལས་བྱུང་བ་དང་། ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ཁུ་བ་རས་ཀྱི་ཆགས་ལ་བཅགས་པ་ཤིན་དུ་སྤྲ་བ་དག་ཀྱང་ཤེས་
ཀྱིས་བརྒྱབས་ནས་དུས་དང་དུས་མིན་དུ་བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་དུས་མ་ཡིན་
བར་ནས་ལས་བྱས་པའི་སྤྲོད་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས་གལ་ཏེ་སྤྲོད་མ་ཆགས་ཀྱི་བཅགས་
ན་ཏེ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ཤེས་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། གལ་
ཏེ་ཁུ་བ་ཆགས་ཀྱིས་བཅགས་ན་ཏེ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་རྩམ་ཐང་ཤིན་དུ་སྤྲ་བ་
དང་། ཤེས་ཁུ་བ་ཆགས་ཀྱིས་བཅགས་པ་དག་སྤོང་སྤོང་པ་དང་། རྒྱུད་གི་ནད་ཤས་ཆེ་བ་དག་ལ་སྤྱི་
ཚོ་སོགས་དུས་མིན་ཀྱི་སྐབས་སུ་གནང་བ་ཡིན་པས་སྤྲོད་མེད་ཅིང་བྱུང་བར་

༼༤༩༽

ཞེས་པར་བྱའོ། །ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། གཞུང་དུ། གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་གང་ཡིན་
པའོ། ཞེས་པས་བསྟན། དོན་ནི། དུས་རུང་ལས་གཞན་པ་ཞག་བདུན་པའི་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་བྱ་རམ་
གྱི་ཁུ་བ་ཤིན་དུ་སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཞག་བདུན་གྱི་མཐའ་ཚུན་དང་། འཆོ་བཅང་གི་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་
སྐྱེ་རུ་ར་སོགས་གྱི་ཁུ་བ་ཤིན་དུ་སྒྲ་བ་སོགས་ནི་རི་སྤྱིད་འཆོའི་མཐའ་ཚུན་ལ་དུས་མིན་པར་ཡང་
བརྟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར། རྣམ་དེ་བ་བའི་དུས་གྱི་མཐའ་ཞག་བདུན་པའི་འཆོ་བའི་བར་
དུ་བཅང་བའི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བརྟུང་བ་དེའི་མཐའ་ཡང་ཡིན་པ་སྟེ། ཐུན་ཚོད་གྱི་མཐའ་དང་
སྟོན་ཅིག་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཅེས་སོ། །འདི་ལ་པཎ་ཆེན་སོགས་གྱིས་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་
གྱིས་རྒྱབས་པའི་བཤད་པ་མཐའ་དག་མཛད་ནས། ཡང་འདི་སྐད་ཅེས། བྱ་རམ་ལས་སྐྱར་བ་
སོགས་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྟོན་ནས། ཞག་བདུན་གྱི་མཐའ་ཅན་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས། འཆོ་བཅང་
གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཐུན་ཚོད་དང་རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན།
ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་སོགས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་རྣམ་གངས་མང་དུ་འདུག་པས་
དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །སྤྱིད་ཆལ་བས་དུས་རུང་གི་སྟོན་སྔ་འོའི་དུས་ཁོ་ན་དང་།
གཞན་གསུམ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གནང་བའི་
བྱིར་གསུངས་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྔ་འོའི་ཁོ་ན་ཟེར་བ་ལ་སྔར་སྐྱོན་བཟོད་ཟེན་ཅིང་། སྟོན་བྱི་མ་
གསུམ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་དུ་རུང་ན། བྱིད་རང་གིས་

༼༩༩༽

སྒྲིལ་བྱི་མ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་རྣམས་བརྗོད་སྟོང་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བྱིན་
ཀྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལོངས་སྟོང་དུ་རུང་བ་ཅེས་བཤད་པ་དེ་དང་མདོན་སྲུང་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་བྱིར་
འདྲིར་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་བརྟུང་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པར་ལོངས་སྟོང་
དུ་རུམ་ངམ་མི་རུང་། རུང་ན་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་རྣམ་དབྱེད་དང་འགལ། མི་རུང་ན་གཞན་ཉིད་
ཡིན་ན་དེའི་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་དཔྱོད་ལྡན་གྱིས་དབྱེད་
དགོས་པའི་དོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞག་བདུན་པའི་དབྱེ་བ་ནི། གཞུང་དུ། ལྷན་མར་དང་། འབྲུ་མར་
དང་། སྤང་ཅི་དང་། བྱ་རམ་གྱི་དབྱ་བ་དག་ནི་ཞག་བདུན་པའོ། །ཞེས་པ་རྣམས། ཞག་བཀོལ་ཞིང་
བརྒྱགས་པར་དག་ནི་འབྲུ་མར་དང་འབྲུ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན། བཞི་བ་འཆོ་བཅང་གི་དབྱེ་བ་
ནི། གཞུང་དུ། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ནི། རྩ་བ་དང་། སྟོང་པོ་དང་། འདབ་མ་དང་། མེ་ཉོག་དང་།
འབྲུ་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། འབྲུས་བྱའི་སྒྲིལ་ལྔ་
ནི། །ཨ་རུ་ར་དང་། སྦྱ་རུ་ར་དང་། བ་རུ་ར་དང་། ན་ལེ་ཤ་མ་དང་། བི་བི་ལིང་རྣམས་ཡིན་ནོ། །སྒྲིལ་
བཞི་པོ་དེ་དག་གང་ཡིན་ཀྱང་ཐོག་མར་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་བྱིན་ལེན་ཆགས་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བཟའ་བའི་ལྟངས་བྱེད་དུ་འགྱུར་དོ། །སྒྲིལ་བྱི་མ་གསུམ་ནི་བྱིན་ལེན་
བྱས་ན་བྱིན་རྒྱབས་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། དགེ་སྟོང་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མཚན་མཐུན་པས་དགེ་སྟོང་གཞན་གྱི་སྒྲིལ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གོང་དུ་
རིག་ན་ལག་ཉར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་

༼༤༩༽

བྱིན་རྒྱལ་ས་མི་ཆགས་ཤིང་། ཡོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་སྟེ། རི་རྒྱུད་དུ། ལག་ཉར་སྒྲངས་བ་དང་།
གསོག་འཛོག་བྱས་བ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་བ་དང་། བྱང་དུ་ཞག་ལོན་བ་དང་། བྱང་དུ་བཙོས་བ་
དང་། དགོ་སྤོང་གིས་བཙོས་བ་དག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་བ་མི་ཆགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
འགྲེལ་བར་ལུང་བྲངས་བ་ལས། ཉེ་བ་འཁོར་དེ་དག་ཡོངས་སྤྱད་ཡོངས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་
སོ། །ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་སོགས་བྱི་མ་གསུམ་ནི་ཐུན་ཚོད་སོགས་རང་རང་གི་མཐའི་བར་དུ་རོ་དང་
རྒྱས་བ་གཞན་དུ་མ་གྱུར་ཞིང་མ་ཉམས་ན་བྱིན་བརྒྱལ་ས་གྱི་མཐའི་བར་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་ལ། རོ་
རྒྱས་བ་དང་རྒྱས་བ་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ན་བྱིན་རྒྱལ་ས་གྱི་མཐའི་གོང་དུ་ཡང་དེ་དག་སྤང་བར་བྱ་དགོས་
ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་གསོག་འཛོག་གི་སྤང་ལུང་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ། རོ་དང་སྤྱོད་བ་ཉིད་
ཡོངས་སྤྱད་གྱུར་ན་གསོག་འཛོག་བྱས་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འཆོ་བཅང་གི་སྒྲན་ཨ་རུ་ར་
སོགས་ཀྱང་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་བ་ཉམས་ནས་བསྟེན་ན་གསོག་འཛོག་ཏུ་གྱུར་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེས་
ན་བྱིན་རྒྱལ་ས་གྱི་མཐའ་དང་ཡོངས་སྤྱོད་གྱི་མཐའ་མི་ཅིག་པའི་གནད་འདི་ནི་ཐུབ་དབང་གཉིས་བ་
རོང་སྟོན་ཆེན་པོའི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཀུན་གྱང་ཡིད་ཆེས་བར་གྱིས་ཤིག
པཎ་ཆེན་གྱིས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་པའི་མཐའ་དང་། ཡོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བའི་མཐའ་ནི་གཅིག་ཉིད་
ཡིན་ལ། བྱིན་རྒྱལ་ས་གནས་པའི་དུས་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་ཀྱང་དོན་ཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། འཆོ་བཅང་བྱིན་གྱིས་རྒྒྱལ་ས་བ་ཡང་མ་ཤིའི་བར་དུ་གནས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ།
ཅེས་སོགས་འགའ་པའི་

༡༩༥༠༽

ནམ་གངས་མང་དུ་གསུངས་འདུག་མོད། སྐུ་ཡུལ་གཉན་པས་ཁྱ་མི་སློབས་སོ། །ནང་དུ་ཞག་ལོན་པ་
དང་། ནང་དུ་བཙོས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོམས་ནང་དེར་ངེ་རྩེ་ལྟར་འོས་པའི་
གནས་སུ་རུང་ཁང་བཙོས་ནས་དེ་དགེ་འདུན་གྱི་གསོལ་བ་དང་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རུང་ཁང་དེར་འབྲས་ཆེན་གཡོས་པ་དང་། ཟས་
གཞན་ཆོད་པ་དང་། ནང་དུ་ཞག་ལོན་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རུང་བ་
ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བཙོས་པ་དང་། གནས་པ་དག་ནི་བྱི་རོལ་དང་འབྲུལ། །བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྟོན་བྱི་མ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལོངས་སྟོན་
ཚུ་ལ་ནི། སྟོན་དེ་ཉིད་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀན་ན་ཕྱག་གསུམ་བྱ། །གཉིས་ཀའི་ལག་པ་
གཡོན་པར་སྟོན་གཞག་གཡམས་པས་སྟེང་ནས་བཀའ་སྟེ། སྟོན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཆོ་ག་ལ་
ཐུགས་གཏད་པ་ཞུ། བཅུན་པའམ་ཆོ་དང་ལྟན་པ་སོགས་སྐབས་དང་སྐྱར་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ།
བདག་དགེ་སྟོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་སྟོན་མ་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་འདི་དག་བདག་དང་ཆོངས་པར་
མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ནམས་གྱི་དོན་དུ། ཉིན་མོའི་ཐུན་ཆོད་ཚུན་ཆད་དུ་ཅེས་པའམ། མཆོན་མོའི་
ཐུན་ཆོད་ཚུན་ཆད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ཞེས་གང་རུང་ལན་གསུམ་བརྗོད། ཐབས་
ལེགས་བྱ། གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་པལ་ཆེར་དེ་དང་འབྲས་པ་ལ་ཞག་བདུན་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ། ཅེས་
པ་དང་། ཇི་སྐད་འཆོའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ཞེས་སྐྱར་རོ། །དེ་ནས་
ཕྱག་བྱས་ནས་སྟོན་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་ཆོ་ག་ལ་ཐུགས་གཏད་

༼༩༥༡༽

པ་བཀའ་རིན་ཆེ་ཞེས་བཟློད། ཡུལ་དེས་ཀྱང་ཆོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་མཛད་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་
ཞེས་བཟློད། དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་དུས་མ་ཡིན་པར། ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་བ་དང་། རང་
རང་གི་མཐའ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པ་མི་དགོས་པ་དང་། བྱིན་རྒྱབས་དང་ལོངས་
སྤྱོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་མ་ཞིག་གི་བར་ལ་གསོག་འཛོག་གི་སྤང་ལྟང་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་
རུང་དང་ཐུན་ཆོད་འདྲེས་པ་དང་། དེ་དང་ཞག་བདུན་པ་འདྲེས་པ་དང་། ཞག་བདུན་པ་དང་། འཆོ་
བཅང་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲུལ་མ་སྤྲུལ་མའི་དུས་དབང་བཅན་པར་བྱས་ནས་ཟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི་དུས་རུང་དུ་བཟའ་བར་བྱ་ཞིང་ཐུན་ཆོད་དུ་བཟའ་བར་མི་བྱ། གཉིས་པ་ནི་ཐུན་ཆོད་
དུ་བཟའ་བར་བྱ་ཞིང་། ཞག་བདུན་པར་བཟའ་བར་མི་བྱ། གསུམ་པ་ནི་ཞག་བདུན་པར་བཟའ་བར་
བྱའི། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་དང་བཟའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་བཅས་པ་ལ་
ཆོ་ག་སྤྲུལ་མས་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དུས་རུང་དང་བྱི་མ་གསུམ་གང་འདྲེས་ཀྱང་དུས་
རུང་ཁོ་ནར་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་སོགས་རིགས་བསྐྱེའོ། །བཞི་པ་དུས་རུང་གི་ཁམས་ཟས་ལ་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ནི། ལྟང་བའི་གཉེན་པོ་དྲན་ཤེས་བཞིན་དང་ལྟན་ཞིང་རང་ཉིད་ལ་ནད་པ་དང་།
ཟས་ལ་སྤྲོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལྟན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། གཞུང་དུ། བདག་ཉིད་ལ་ནད་པའི་
འདུ་ཤེས་དང་། ཟས་ལ་སྤྲོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་སྟེ་བཟའ་བར་བྱའོ། །དྲན་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་
སོ། །ཟས་ཟོས་ཆར་བའི་རྗེས་

༼༤༥༽

སྤྱུ་འདག་རྩེ་དང་རྩུང་བའི་ཚུ་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་བརྩུ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྤྱུ་བརྩུ་བར་འདག་བའི་
རྩེ་སམ་རྩུང་བའི་ཚུ་རྣམས་ཀྱིས། རོས་ནས་ཁར་ཡང་ཁ་བས་མེད་པར་བྱ། ཞེས་དང་། དེའི་
འགྲེལ་བར། ལྷང་སིལ་བྱ་བྱངས་བ་ལས་འཁྱར་བར་ཚུ་རྩུབ་པས་ལན་གཉིས་ནས་གསུམ་དུ་བརྩུས་
བཞུགས་ནས་བོར་ན་བྱི་དོར་བྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། ལྷ་བ་དམིགས་བསལ་དང་འཕྲོས་
དོན་གྱི་བསྟན་བྱ་ནི། ལྷ་གེ་སོགས་ཀྱི་དུས་དང་། ར་བའི་ཆེ་ལག་ཉ་དང་། མཆོམས་བཙོས་དང་།
ནང་དུ་ཞག་ལོན་པ་དང་། བརྗོད་བཙོས་དང་། གསོག་འཛོག་དང་། ཡང་ཡང་བཟའ་བ་དང་། ས་བོན་
སྤྱི་བ་འཛིག་པ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་བཟའ་བ་ལ་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་ན་དེ་དག་
གནང་བའི་བྱིར་རོ། །བས་བོས་ཆར་ནས་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འཆིལ་མ་དང་། སྐབས་དང་། ཁ་
བརྩུས་པའི་ཚུ་ལ་སོགས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་མི་འཐོར་སྟེ། དེ་
ལྷར་དོར་ན་ཅིག་པ་ལྷ་བྱ་དང་། ཀ་བ་ལྷ་བྱའི་དཔྱལ་བ་པར་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ། །བཞུགས་གཅི་དོར་བ་ན་
ཡང་ཤིང་སྒྲོན་པའི་རྩུང་དང་། ཅ་སྒྲོན་ཡོད་སར་མི་བྱ་ཞིང་། དཔེན་པའི་གནས་སྤྱི་དོར་བྱས་ཏེ།
སྤྱུར་ཚུ་ལ་སོགས་པས་ཁ་དང་ལག་པ་བརྩུས་ཏེ། གཙང་སྤྱུང་ལྷན་པར་བྱེད་དོ། །མདོར་ན་དགེ་
སྤྱིང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྷན་ཞིང་ཐོས་སྒྲོམ་སོགས་ལ་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་འབད་པའི་བཙོན་པ་
དང་ལྷན་པ་དག་གིས་བས་མཐའ་གཉིས་སྤྱུ་མ་ལྷུང་བར་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོགས་ཚུང་དུས་
བས་བཟང་པོ་མ་འབྱོར་ན་བས་ཀྱི་ནང་ན་བསོད་སྟོམས་ནི་རྩུང་བ་རྟེན་ཀྱང་སྤྱུ་

༼༤༥༽

བ་སྟེ། དེ་ལ་སོགས་པ་ཟས་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་གནས་ན་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ལེགས་པར་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་བསོད་སྟོམས་ཀྱི་མཐའ་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་མི་དགོས་
ཤིང་། ཞེན་ཆགས་མི་སྟེན་འབྲས་ཆེན་དང་། སྟོམ་དང་། ཐུག་པ་དང་། ལྷ་སྟོན། བརྒྱད་སྟོན། བཙུ་
བཞི་སྟོན་ལ་སོགས་པ་ཆོད་ཟིན་པར་བྱས་ལ་ལོངས་སྤྱད་པས་ཆོག་པ་ནི་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པའི་མཐའ་
སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། ། །གསུམ་པ་འབྲུབ་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། དག་འདུན་གྱི་ལས་དང་། གང་
ཟག་གི་ལས་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་སྟེ། ལས་ཆགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་དང་བསམ་
པ། བརྗོད་པ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ། ལས་ཉམས་སུ་སྟོངས་པའི་དོན། ལས་ཆགས་པའི་དུས། ལས་ཀྱི་དབྱེ་
བསྐྱབ་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོམ་ཐུན་པར་བྱེད་པ་དག་འདུན་གྱི་བྱེད་པར། བརྗོད་པར་
བྱེད་པ་ལས་མཁན་གྱི་བྱེད་པར། གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་གངས་ཆང་བ་དང་།
ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པ་མེད་པ་དང་གསུམ་བཤའ་པ་ལས་དང་པོ་ནི། རི་སྐྱད་དུ། ཆོ་
ག་ནི་དག་འདུན་ཆང་བ་དང་། ལས་བརྗོད་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་པ་ལ་འཕྲོས། ལས་
གང་ལ། གངས་རི་ཅམ། དག་འདུན་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི། དག་སྟོང་དག་འདུན་ལྷག་མའི་
ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དེའི་ཆད་ལས་སྟོམ་གྱི་སྤྱད་ཆར་བ་སྤར་དག་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སར་
དབྱུང་བའི་ལས་ལ་ཉུང་མཐའ་དག་སྟོང་ཉི་ཤུ། དག་སྟོང་མ་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ལས་དབྱུང་བ་ལ་དག་
སྟོང་ཉི་ཤུ་དང་། དག་སྟོང་མ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཙུ་ཆང་བ། ཡུལ་དབྱས་སུ་

{ ༤༧༤ }

སྒྲིམ་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་དགེ་སྤྲོད་བཟུ། དེར་བྱུང་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་དགེ་སྤྲོད་
བཟུ་དང་། དགེ་སྤྲོད་མ་བཟུ་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཆང་བ། དབུས་སུ་དགེ་སྤྲོད་མའི་སྒྲིམ་པ་དང་།
ཆངས་སྤྲོད་ལ་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྒྲིན་པ་དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་སོ་འཛོག་པའི་གནང་བ་
སྒྲིན་པ་ལ་དགེ་སྤྲོད་མ་བཟུ་གཉིས་ཆང་བ། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་དགེ་སྤྲོད་མ་བྱེད་པ་ལ་དགེ་སྤྲོད་ལྔ་དང་།
དགེ་སྤྲོད་མ་དྲུག་སྟེ། བཟུ་གཅིག་ཆང་བ། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་དགེ་སྤྲོད་མ་ཆངས་སྤྲོད་ལ་ཉེར་གནས་
འཁོར་དང་འཁོར་མང་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ལ་དགེ་སྤྲོད་མ་དྲུག་ཆང་བ། མཐའ་འཁོབ་
ཏུ་སྒྲིམ་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ལས་བབྱངས་པའི་དགེ་སྤྲོད་ལྔ་ཆང་བ། དགེ་སྤྲོད་གི་གསོ་སྤྲོད་
སོགས་ལས་གཞན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དགེ་སྤྲོད་བཞིར་ཆང་བ། དགེ་སྤྲོད་མའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་
དགེ་སྤྲོད་ལྔ། དགེ་སྤྲོད་མ་བཞི་སྟེ་དབྱ་ཆང་བ། དགེ་སྤྲོད་མའི་མགྱ་བ་སྤྲོད་པའི་ལས་ལ་དགེ་སྤྲོད་
བཞི་དང་། དགེ་སྤྲོད་མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཆང་དགོས་པར་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་བཞེད་དོ། །རི་སྐད་དུ།
གཞུང་ལས། དགེ་འདུན་དུ་མ་གྱུར་བ་དག་གིས་མི་བྱའོ། །དབྱང་བ་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པ་དགེ་
འདུན་ཉིད་དོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི་བཟུ་ལ་སོགས་པའོ། །མཐའ་འཁོབ་དག་ཏུ་ནི་མེད་ན་
འདུལ་བ་འཛིན་པ་དང་ལྔ་ལ་སོགས་པའོ། །ལྷག་མ་ལ་ནི་བཞི་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་དང་། དགེ་སྤྲོད་
མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། མགྱ་བ་དབྱང་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལའོ། །བསྟེན་པར་
རྫོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་དོ། །འདི་ལ་དེ་དག་གིས་ཆོགས་ནི་བཟུ་གཉིས་སོ། །སྒྲིན་རོལ་གྱི་སྒྲིམ་

བ་གཉིས་དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་པོ་ཉི་བར་བཞག་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་
 འདུན་གྱི་མཐའོ། །ལྷག་མ་དག་གི་ཚོགས་ནི་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་དེ་དག་གི་ཚོགས་
 བེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། རུད་མེད་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་ལ་པ་མ་གཉིས་ཀའི་དགོ་
 འདུན་དགོས་པས། དེ་ལ་ཡུལ་དབུས་སུ་ཉུང་མཐའ་དགོ་སྤྱོད་མ་བཅུ་གཉིས་དགོས་པ་བསྟན་
 བོ། །དགོ་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ཡང་གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་ལ་བྱ་དགོས་པས་གངས་སྐར་
 བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་དུ། དགག་དབྱེ་ནི་དགོ་སྤྱོད་གི་དགོ་འདུན་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་
 དང་། ཚིག་ལེར། དགོ་སྤྱོད་བཅས་གནས་དབྱར་གནས་ནས། །ཚོགས་གཉིས་དང་ནི་དགག་དབྱེ་
 བྱ། །ཞེས་སོ། །དགོ་སྤྱོད་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་འདུལ་འཛིན་པལ་ཆར་ལྷ་ངེས་པར་དགོས་པར་
 བཞེད། བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ལྷག་མ་ནི་བཞི་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་ནས།
 དགོ་སྤྱོད་བཞེས་གྱང་དགག་དབྱེའི་ལས་བྱེད་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ལུགས་སྐར་མ་ནི་དགོ་སྤྱོད་དགག་
 དབྱེ་བྱེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་དང་ཁ་སྤྱོད་གི་དགོ་སྤྱོད་གཞན་བཞི་
 སྟེ་དེ་ལྟར་ན་དགོ་སྤྱོད་ལྷ་ངེས་པར་ཆང་ངོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་པའོ། །དགོ་སྤྱོད་བཞེས་དགག་དབྱེ་བྱེད་
 བ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་མི་བསྟོོ་བར་བཞེར་ཆང་བའི་དགོ་འདུན་ཉིད་ཀྱིས་དགག་དབྱེའི་ལས་བྱར་
 རུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བསྟོོའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་དགོ་
 སྤྱོད་བཞི་ལས་མེད་ན། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་མི་བསྟོོ་བར་བཞི་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་བྱས་པས་ཚོག
 བཞེའི་སྟེང་དུ་ཁ་སྤྱོད་གཅིག་འབྱོར་ན་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་

༼༤༡༩༽

བསྐྱོས་ནས་ལས་བྱ་བར་གྱི་ཆེར་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པས་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་བཞེད་པ་ལྟར་འཐད་
དོ། །གཉིས་པ་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ་ནི་ཆོས་བཙུགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མི་
འདུག་པར་འབྲེང་བ་ནི་ཁ་སྐྱོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུན་པ་
དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོ་ག་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་
དང་། ཉམས་པ་དང་། མཆོམས་མེད་པ་བྱས་པ་དང་། སྒྲིག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་དང་། ས་གཞན་ན་གནས་
པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པས་
བསྟན། མི་འདུག་པར་འབྲེང་བ་ནི་ཁ་སྐྱོང་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྟོན་ལམ་ཐ་དད་པར་འདུག་པས་ཐ་དད་པ་
ཉིད་དུ་གནས་བའི་ཕྱིར། གང་ལ་བསྐྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་དགོ་སྟོང་དེ་ཉིད་ཀྱང་
ཁ་སྐྱོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དགོ་སྟོང་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ནས་སྟོན་པ་ལ་དགོ་འདུན་
འདུས་ནས་ལས་བྱེད་པ་ན་ལྟས་བྱིན་ཉིད་ཁ་སྐྱོང་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདི་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་ལས་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་གང་ལ་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་བཤད་པ་
མཛད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ནི་སྦྱར་བསྟེན་པར་རྫོགས་
པ་མ་ཡིན་པས་ལས་གྱི་ཁ་སྐྱོང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་དོགས་པ་ཅམ་ཡང་འདུག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། གལ་ཏེ་དོགས་པ་བྱེད་ན་ཡང་འོག་ཏུ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལས་གྱི་ཁ་སྐྱོང་དུ་མི་རུང་བར་
གསུངས་པ་

༼༤༧༧༽

དེའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་ལ་བདུན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་གསོ་སྦྱོང་ལྟ་བུ་ལ་ལྷུང་བས་ཡོངས་
སྤྱད་ག་པ་ཕུལ་ནས་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་མ་འོང་ན་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལས་གྲལ་དེའི་དགོ་སྦྱོང་གི་
ཟླ་ཤོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་བྱས་ནས་ཆགས་ཀྱང་དགོ་སྦྱོང་གི་
བསྐྱབ་པ་ཕུལ་ནས་མ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་བྱུང་བས་མཆོན་ཉམས་པ་དང་།
མཆོམས་མེད་བྱས་པ་ནི་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལས་ལ་མི་དབང་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་
དག་ཀྱང་ཆངས་པའི་བྱ་བ་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་པའི་ལྟ་བའི་རྣམ་པར་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་
པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པ་ནི་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྡིག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོ་སྦྱོད་གསུམ།
མགུ་སྦྱོད་གསུམ། སྦྱོ་ལྡན་གསུམ། མགུ་ལྡན་གསུམ། རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ།
སྡིགས་པ། ཉན་གཏུར། སྦྱང་པ། བསྐྱད་པ། ཕྱིར་འབྱེད་། ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་མི་བྱེད་པ་གནས་ནས་
དབྱུང་བ། ལྷུང་བ་མ་མཐོང་རོ་བེར་བ། སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ། དགོ་སྦྱོང་མ་དང་འདྲེས་ཤིང་གནས་པ།
འཐབ་དགོལ་བྱེད་པ་འབད་པས་སྡོག་ཀྱང་མི་ཉན་པ། རྣམ་པར་གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་རྩོད་པ་ཉེ་བར་
ཞི་བའི་ཕྱིར། འཐབ་དགོལ་གྱི་རྒྱ་མི་གཏོང་ཞིང་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་གནས་ནས་ལྷུང་བ་སྟེ། ས་གཞན་ན་
གནས་པ་ཉེར་ལྡན་ནི་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྦྱོ་བ་སོགས་དེ་ཀྱན་ཆང་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྦྱོས་པས་པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་བའི་བསྐྱབ་བྱིན་ཡང་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་བར་བཤད་
དོ། །ཆང་ལས་སོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་

༼༤༥༽

ཀྱང་བསྐབ་བྱིན་ནི་ཆེས་ལྷི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐ་དད་པ་གནས་པ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་བར་
བཞད་པ་ནི་ལས་སྤྱི་དང་བྱང་བར་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ལས་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཅི་ཞེ་ན།
ཆོས་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་མིན་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་བྱེན་ཆོས་དང་མ་བྱུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཁས་སྒྲང་
ནས། ཆོས་མིན་སྤྱོད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གནས་པ་ནི་ཆོས་མིན་སྤྱོད་པའི་ལས་ལ་ཁ་སྐོང་དུ་
འོས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་འོ། །དེས་མཆོན་ནས་ཆོས་མིན་སྤྱོད་པར་ཁས་
སྒྲངས་པ་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་ནོ། །བཤ་ཆེན་གྱིས། ཚུལ་
ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པའི་དགོ་སྐོང་དང་། ལུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཅན་གྱི་གཞི་མ་བྱུན་ཡོད་གསུངས་པ་
ནི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །སྤྱིར་གཏང་ལ་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཁ་སྐོང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཁ་སྐོང་དུ་
རུང་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དགོས་ཤིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་ཤམ་པ་
ཅམ་མ་ཡིན་པར་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཁ་སྐོང་དུ་རུང་བའི་སོ་
སྟེའི་དགོ་སྐོང་རྟེན་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟེན་མི་དཀའ་སྟེ། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་མན་ནི་དེའི་
ཆེ་བཞག་པ་ལེན་པར་འོས་པ་ཡོད་ན་བཞག་པས་ཀྱང་འདག་པར་བྱས། དགོ་འདུན་ལྷག་མ་
དང་སྤང་ལྷུང་ནི། དགོ་འདུན་འདུས་ནས་ལྷུང་བ་བྱུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ལྷུང་བའི་རོ་བོ་
མི་འདག་ཀྱང་། དེ་ལས་ཆགས་པ་ལ་སྤྱིབ་པ་འདག་བྱས་པས་དོན་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པས་དག་པ་ཉིད་དུ་

༩༩༥༩༽

འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་མ་རྫོགས་པ་དང་། ཉམས་པའི་ངོས་འཛིན་ནི་སྤྲུལ་
དག་གི་གོ་སློབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཆོག་ཟིན་ཅམ་ལས་གསལ་ཁ་མ་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་པར་
ལུང་སྒྲེང་གཞི་བྱངས་བ་དེ་དང་བསྐྱུན་ན་བསྐྱེད་པ་ལྟལ་ནས་བསྐྱེད་པར་མ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་དང་།
མ་ནིང་སོགས་མཆོན་ཉམས་པ་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཏེ། ལུང་སྦྱོར་དེ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཅིག་འཆད་
དགོས་པས་སོ། །སྤྲིག་ལྟ་ཅན་གྱི་ངོས་འཛིན་ལ་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སྤྲིག་ལྟ་
ཅན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་སྤྲེན་ཁ་སྒྲོང་དུ་རུང་
བའི་དོགས་པ་ཅམ་ཡང་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ། ལོག་ལྟ་དེས་ནི་སྤྲོམ་པ་གཏོང་ཞིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་
གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མེད་པར་ལྟ་བས་རྩ་བ་གཅོད། །ཅེས་སོ། །ཐ་དད་པར་གནས་པ་ནི་
སྤར་བ་འད་པ་ལྟར་པན་ཚུན་སྤོས་ཏེ་དེ་དང་དེའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱིས། སྤྱིར་ལས་
ཀྱི་ཁ་སྒྲོང་དུ་མི་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྤྱོད་པ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོང་དུ་རུང་བ་
སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་སྒྲོང་གི་ཆོས་སྤྱོད་མ་གསུམ་དང་། མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ནི་སྤར་ད་ཆོག་
གི་སྐབས་སུ་བའད་ཟིན་པ་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལས་མཁན་གྱི་བྱད་པར་ནི། ཁ་སྒྲོང་གི་
ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་ལས་དེ་དང་དེ་བཙོན་པ་ལ་ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་འབྲལ་བར་སྒོ་ལ་ཐོན་ཞིང་བད་སྤོད་
མཁས་པ། ལས་བཙོན་པ་ལ་སྒོ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །བཅ་ཆེན་གྱི་གསུངས་ལས། ལས་ཆོག་ཐོན་པ་མ་
འབྱོར་ན། ཁ་སྒྲོང་གི་ཆོས་

༩༩༠༽

དང་མི་ལྟན་ཡང་། ལས་ཆིག་ཐོན་པ་གཞན་གྱི་ལས་མཁན་བྱར་རུང་བ་དམིགས་བསལ་དུ་འཆད་
དོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་ལྟ་བུ་ལ་ལས་ཆིག་ཐོན་ཅམ་གྱི་ལས་སྟོབ་དང་གསང་སྟོན་
ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་དང་མི་ལྟན་པ་སོགས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་ལ་རུང་བར་འགྱུར་བས། ཁ་སྐོང་གི་
ཆོས་དང་མི་ལྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཆོགས་པས་བསྟན་རྫོགས་གྱི་ལས་བྱར་རུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
སམ་ཅི། དེ་འབྲེལ་གྱི་བཞེས་ན་ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་བཤད་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །གསོ་སྟོང་གི་ཆེ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པ་པོ་གཞན་མེད་ན། སྟོབ་དང་མགྲ་བ་ལ་གནས་
པས་ཀྱང་བྱར་རུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་བྱིར་འཆོས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་འདོན་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བྱིར་བཅོས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་མ་
སྤངས་པ་དང་མ་ལོག་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ལས་ཐོས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཡོད་
སར་ལས་མི་བྱའོ། །གནས་ནས་སྤང་བ་ནི། རང་གི་ལས་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དེ་ནི་རང་གི་ཐོས་པ་
དང་བཅས་པར་བྱའི། ལས་གཞན་ནི་གནས་སྤང་དེས་ཐོས་པར་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གནས་ནས་
སྤང་བ་ནི་རང་གི་ལས་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །བསྟན་རྫོགས་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་ཆོ། དགེ་འདུན་གྱི་
ནང་དུ་བར་ཆད་འདྲི་བའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་ལས་མཁན་གྱིས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ་བ་དང་།
དངོས་གཞི་གསོལ་གཞིའི་ལས་རྣམས་ནི་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་ཐོས་པ་དང་
བཅས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ། ནང་དུ་འདྲི་བའི་བྱིར་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པ་

༩༩༡༽

བསྟན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །སྟོན་འགོ་སྟོར་བའི་སྐབས་སུ་ལྷུང་མ་ཐུན་བྱིན་
ལྷུང་པ་གནས་ལ་སྟོ་མ་ཐུན། གསང་སྟོན་བསྟོ་བའི་ལས་ནམས་བསྐྱབ་བྱ་དེས་ཐོས་པ་དང་བཅས་པ་
མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཆེ་ལས་ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་ལས་བཀར་ནས། ལོགས་ཤིག་ཏུ་ལས་བྱལ་མཐོང་
སར་ལངས་ཤིང་ན་བ་བཀག་སྟེ་གནས་པ་ཡིན། དགེ་ཚུལ་བསྟོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ནི་ལས་མ་
ཐོས་ལ། ལས་བྱ་བ་མཐོང་བའི་ཉེ་འཁོར་དུ་བཞག་ནས། དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱས་
པ་ནི་དེའི་མངོན་སུམ་དུ་ལས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།
མཆམས་མཆམས་སུ་དགེ་སྟོང་གཅིག་ལངས་ནས། ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་བྱ་བ་ལས་
གསོལ་བ་ནི་བྱས་ཟིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། བརྗོད་པ་དང་པོ་བྱས་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་རེ་རེ་ལ་དེ་
སྐད་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ལ་བྱ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱ་བ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མཆམས་པོ་ཆེ་
བཅད་པ་དང་། མཆམས་བྱ་ཆུང་བཅད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་བར་སྟོ་མ་ཐུན་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་འགོ་ལ་
བ་དང་། མཆམས་ནང་དུ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་སྦྱིན་པ་དང་། གསོ་སྟོང་གི་གནས་
དང་རུང་ཁང་ལ་སྟོ་མ་ཐུན་བྱ་བ་དང་། སྔ་རྒྱུང་ལ་སྟོ་མ་ཐུན་བྱ་བ་དང་། སྔ་རྒྱུང་དབྱུང་བ་དང་།
མཆམས་ཐ་དད་ལ་གསོ་སྟོང་ཅིག་པའི་གནས་བ་སྦྱིན་པ་ནམས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་བ་
ལ་གཉིས་ཏེ། བྱིས་པའི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟེན་

༼༤༩༽

ལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྤྲུབ་པ། དེ་ཉིད་ཁ་བསྐང་བ། ཁྱིམ་གྱི་བསྐྲུབ་པའི་
སྒོམ་པ་སྦྱིན་པ། དེ་ཉིད་བག་ཡངས་སྤྱོད་བ། ལྷུ་སྤྲེགས་ཅན་ལ་གནས་པ་སྦྱིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། བསྐྱེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་དང་། རྫོགས་པའི་རྟེན་ལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ།
དགེ་སློབ་མ་སྦྱིན་པ་དང་། ཆངས་སྤྱོད་ལ་ཉེར་གནས་སྦྱིན་པ། བསྐྱེན་རྫོགས་སྦྱིན་པ། དགེ་ཚུལ་
བསྐྱེལ་པ་སྤྲེ་བཞིར་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། སྦྱིན་པའི་ལས་དང་།
བསྐྱོ་བའི་ལས་དང་། ཆད་པས་བཅད་པའི་ལས་དང་། ཆད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལས་སོ། །དང་
པོ་ནི། གངས་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྷག་ཏུ་འཆད་དེ། ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་དང་། ལྷམ་
སྤྲུང་དང་མི་འབྲལ་བའི་དང་། ལྷན་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་དང་། གསོ་སྦྱོར་ཐ་དད་ལ་རྟེན་པ་ཅིག་ཏུ་བྱ་
བའི་དང་། སྦྱོས་པའི་གནང་བ་དང་། དབྱར་མཆོམས་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་ཞག་བཞི་བཅུ་འགྲོ་བའི་གནང་བ་
དང་། ལྷུང་བ་གསལ་པོར་མི་བློ་ལོ་ཟེར་བ་ལ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྦྱིན་པ། བམ་བ་བྱུང་བ་ལ་
ཆད་པ་ལས་ཀྱི་བསྐྲུབ་པ་སྦྱིན་པ། སྒོ་བ་དང་། གཞི་སྒོ་དང་། ཡང་སྒོ་དང་། མགུ་བ་དང་། གཞི་མགུ་
དང་། ཡང་མགུ་སྦྱིན་པ་དང་། དབྱུང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། ལྷན་གཉིས་བྱས་པས་བཟོད་པ་གསོལ་བ་ལ་
བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་དང་། ལྷན་གཉིས་བྱས་པ་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དེ་ལ་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོར་
སྦྱིན་པ་དང་། མཐུན་པའི་རྟེན་བཟུངས་པའི་གསོ་སྦྱོར་སྦྱིན་པ། གཞོད་པ་བསྐྱོག་པའི་གསོ་སྦྱོར་
སྦྱིན་པ། བློ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱིན་པ། མ་སྦྱོས་པས་འདུལ་

༼༤༣༽

བ་སྦྱིན་པ། ཉན་པ་དང་ཀན་པོ་ལ་འཁར་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ། ག་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ། ཆོས་གོས་
རན་པ་ལ་དག་འདུན་གྱི་ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱིན་པ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་སྦྱིན་པའི་ལས་ཡིན་པས།
ཡུལ་དེས་དག་འདུན་ལ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་དུ་འདེབས་དགོས་ཤིང་། ཡུལ་དེ་ཡང་གསུམ་མན་
ཆད་ལ་རུང་གི། །བཞིར་ལོང་བའི་ཆོགས་ལ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། ཆོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ལ་ལས་མི་བྱ་
བར་གསུངས་པའི་བྱར། །ཁ་ཅིག་རྫོགས་པའི་རྟེན་ལ་བྱ་བའི་སྦྱིན་པའི་ལས་ཉིར་གཅིག་ཏུ་ངས་པར་
འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོབ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་པའི་རྟེན་ལ་བྱ་
བའི་སྦྱིན་པའི་ལས་ཡིན་པ་འགོག་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་བསྟོབ་པའི་ལས་ནི་གངས་སོ་བཞིར་
འཆད་དེ། གསང་སྟེ་སྟོན་པ་བསྟོབ་དང་། ལྷང་བཟེད་འབྲེལ་མེད་འབྲིམ་པ་༥ གནས་རན་ལེན་བརྗོད་
པ་༥ དག་སྟོང་མའི་སྟོན་པ་༥ ཉགས་ཉལ་བ་༥ སྟོང་བ་པའི་ཞལ་ལྟ་བ་༥ དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་༥ སྤ་རྒྱུང་
འདིང་བ་༥ སྤ་རྒྱུང་སྟོང་བ་༥ གོས་འབྱེད་པ་༥ དེ་སྟེད་པ་༥ སྟོད་སྟུད་སྟུབ་པ་༥ དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་
འབྱེད་པ་༥ དེ་སྟེད་པ་༥ གནས་ཁང་ལ་༥ ཟས་ལ་༥ ཐུག་པ་འབྲིམ་པ་༥ བག་ཆོས་འབྲིམ་པ་༥ ཤིང་
ཐོག་འབྲིམ་པ་༥ བར་བྱར་འབྲིམ་པ་༥ སྟེར་དབྱེད་འབྲིམ་པ་༥ དག་བསྟོས་༥ མངགས་གཞུག་པ་༥
ལྷང་བ་སྟེང་བ་༥ ལྷའི་ཞལ་ལྟ་བ་༥ མངོས་ཆོས་པ་༥ བང་རིམ་གྱི་ཞལ་ལྟ་བ་༥ གནས་མལ་སྟོབ་པ་༥
སྟེའུ་ཚུང་བསྐྱར་བ་༥ ཅོད་པ་ཞི་བྱེད་གྱི་གཟུ་བོར་གནས་པ་༥ དེ་ཞི་བ་ལ་གསལ་པ་༥ གསལ་པའི་
གསལ་བ་༥

༼༤༥༽

ཅོད་པ་སྟེད་པ་བསྟོ་བ། དག་འདུན་དབྱེ་ན་སྟོགས་མང་ཉུང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཚུ་ལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་བསྟོ་
བ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གང་ལ་བསྟོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་ཁ་སྟོང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་པ། སྟོ་བ་ངེས་ཤིང་
སྟོ་བ་སྦྱིན་པ། བསྟོས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུན་པས་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་བཞིས་སྟོ་
ནས་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ། རྒྱུད་ཆོགས་སུ་མ་ཆང་བ་སྟེ། རྒྱུད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའོ། །ཆོགས་སུ་མ་
ཆང་བ་ནི། དཔེར་ན་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་དང་། གནས་མལ་སྟོབ་པ་བསྟོ་བ་ན་དུ་མ་དགོས་ཆོ།
གསུམ་མན་ཆད་ལ་ཅིག་ཅར་རུང་གིས། བཞིར་ལོང་བ་ལ་མི་རུང་བ་ལྟ་བུས་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་
ཆད་པས་བཅད་པའི་ལས་ནི་བཅུ་བཞི་སྟེ། སྟོགས་སྟོང་། བསྟོད་པ། ཕྱིར་འབྱེད་བཞི་དང་། གནས་
ལྷུང་བའདུན་དང་། གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་དང་། གསོལ་བ་ཅ་མ་ཡང་བཞག་པ་སྟེ།
བཅུ་བཞི་པོ་དེ་དང་དེ་ལ་བྱ་བའི་ཆད་པའི་ལས་རྣམས་སོ། །དཔེར་ན་དག་འདུན་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་
ཕྱིར་མི་འཆོས་པར་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་བཞི་ཚུན་ཆད་ལ་ཐོག་མར་ལྷུང་བ་སྟེང་བྲན་དང་། ཆོག་འཇམ་
པོས་བཞམ་སྟོ་བུས་ལ། དག་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཞིའི་ལས་གྱིས་སྟོང་པ་ནན་གཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་
པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་བ་ཆད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལས་ནི། བསྟོ་གྱུར་
གྱི་ལས་བཅུ་དང་། གངས་སུ་བཞུགས་པའི་ལས་བཞི་སྟེ་འདི་ལ་ཡང་བཅུ་བཞི་ཡོད་དོ། །རྒྱུད་
ཆོགས་སུ་མ་ཆང་བའི་དོན་ལ། པཎ་ཆེན་གྱི་གསུང་པས། འདུལ་འཇིན་ཕྱི་མ་དག་ཆོགས་གྱིས་
ཆོགས་ལ་ལས་མི་ཆགས་ཞེས་ཟེམ། དེ་ལ་ནི་སྦྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་དང་བཅས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ། ཆོགས་གྱིས་མི་བྱའོ་

༼༤༥༽

ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ནི། སྤྲུལ་ཆམས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱིན་པའི་ལས་ལ་ནི་ཚོགས་སུ་ཆངས་བ་ལ་སྦྱིན་
ན་མ་ཆང་བ་ལ་སྦྱིན་པ་ལྟར་བྱའི་དགའ་བ་མི་སྦྱེ་བ་དང་། བསྐྱོ་བའི་ལས་ལ་ཚོགས་སུ་ཆངས་བ་ལ་
བསྐྱོས་ན་མ་ཆང་བ་ལ་བསྐྱོས་པ་ལྟར་བྱའི་ཆེད་གཉེར་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཆད་པས་བཅད་པའི་ལས་ལ་
ཚོགས་སུ་ཆངས་ན་ཅད་པས་མི་ཚོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་དོགས་པ་དེ་དག་ཡོད་པས་དགག་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་དམིགས་བསལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞོད་བྱེད་ནི་དེ་ལྟར་མི་ཆགས་ན་
དབྱེན་གྱི་རྗེས་སྦྱོགས་ཀྱི་དགོ་སྤྱོད་བཞེར་ལོང་བ་ལ་སྦྱོགས་སྦྱོད་པར་བཤད་པ་དང་། དབྱེ་བ་
བསྐྱུལ་པའི་ཆེ་མཐུན་པའི་བྱིན་པར་གསུངས་པ་དང་། གསལ་བ་བསྐྱོ་བའི་ཆེ། དགོ་འདུན་གྱི་ཆད་
ལས་མི་ཉུང་བ་བསྐྱོ་བར་གསུངས་པ་དང་། དགོ་སྤྱོད་མའི་དགོ་འདུན་ལ་གསོ་སྦྱོང་གི་ཆེ་མཐུན་པ་
སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོ་བར་དུ་འོངས་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་གཉུང་མར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་ཚོགས་
པ་གསོལ་ཞིང་སྦྱིན་པ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་གྲོ་ཤེས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་གནས་
དབྱུང་བས་པའི་སྦྱིན་གྱིས་ལས་བྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་། ལྷུང་བ་བྱུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས་
པའི་ཆེ་ཡང་ཡུལ་དགོ་འདུན་དུ་ཆང་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བརྟག་དགོས་པས་སོ། །གསུངས་
པ་རྣམས་ནི་མི་འཐད་དེ། སྦྱིན་པའི་ལས་དང་། བསྐྱོ་བའི་ལས་ཚོགས་སུ་མ་ཆང་བ་ལ་བྱས་ན་གཞན་
ལས་དགའ་བ་སྦྱེ་བ་དང་། ཆེད་གཉེར་འབྱུང་བས་སྦྱིར་གཏང་ཚོགས་སུ་མ་ཆང་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
གསུངས་པ་དེ་འདྲ་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཆད་ལྟན་གྱིས་གསུངས་པ་མེད་ཅིང་། བྱད་

བར་མདོ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལུང་ཆད་ལྡན་ལས་མ་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གསུངས་ན་དེ་འདྲིན་པ་
 རིགས་སོ། །ཆད་པས་བཅད་པའི་ལས་ལ་ཆོགས་སུ་མ་ཆང་ན་ཆད་པས་ཆོད་པ་དང་། ཆང་ན་མི་
 ཆོད་པའི་བྱད་པར་དེ་འདྲ་ཡང་སྟོན་གྱི་མཁས་པས་མ་གསུངས་ཏེ། རང་གིས་སྟོས་བརྟགས་ཅམ་
 ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་ཁྱེད་མེད་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ཆོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ལ་ལས་མི་ཆགས་པར་
 བཅས་པ་དེ་བདེན་མེད་དུ་གཏོང་བའི་ཆེད་ཁོ་ནར་གཞུང་འཇུགས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་
 པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་རང་གི་སྟོས་བརྟགས་ནས་ཆོགས་སུ་མ་ཆང་བ་དང་ཆང་བའི་བྱད་པར་ལས།
 དགལ་བ་སྦྱེ་མི་སྦྱེ་དང་། ཆེད་གཉེར་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམ་གཞག་འདི་འདྲ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོད་ལ་
 སེམས་ཅན་གྱི་སྤར་ཆོད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་ན་ཐུགས་དགོས་བར་འགྱུར་རམ།
 གཞན་དུ་འགྱུར་བརྟག་དགོས་པས་སོ། །དགོ་སྟོང་བཞིར་ལོང་བ་ལ་ལྟོག་བསྟོ་བྱེད་པ་ནས་ཀུ་
 རྟེན་དགོ་འདུན་ལ་གནས་སུང་བྱས་པའི་བར་དེ་དག་ནི་སྟོ་བྱོས་གསར་བྱ་བ་བཞིན་དུ་ཆིག་གི་རང་
 ལྟོག་ལ་འཁྲིས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཡིན་གྱིས་དེ་འདྲའི་རིགས་ཀྱིས་འཁྲུལ་པར་མི་བྱ་སྟེ། གཞུང་ལུགས་
 ཆེན་པོ་དག་ལས་རྣམ་པ་རུ་ཞིབ་ཆ་མ་སྦྱར་བའི་ཆིག་སྟོམ་ཡོར་དུ་གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །དོན་
 ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྟོང་བཞི་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ལྟོག་བསྟོ་བྱེད་པ་ན། དུས་གཅིག་ལ་བཞིར་
 ཆོགས་པ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་འདུལ་བའི་བརྟན་པ་ལ་གློལ་བའི་སྟོང་པོད་ཇི་ལྟར་
 ཆེ་ཡང་སུས་ཀྱང་བྱར་མ་འོས་པས། དེའི་ཆེ་ལྟོག་བསྟོ་ལན་གཉིས་བྱེད་པ་གཞིར་བཞག་ཡིན་
 ནོ། །དཔེར་བརྗོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་ཐག་

༼༤༥༽

ལ་སོགས་པ་བསྟན་རྫོགས་ཞུ་བ་ལ་ལྷགས་ནས་དེ་ཀུན་ལ་བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་བྱས་ཟེར་
བའི་སྟོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་གཏམ་ཡོད་མོད། དེའི་ཆེ་ན་དེ་ཀུན་ལ་ཅིག་ཅར་བསྟན་རྫོགས་བྱས་པ་ག་
ལ་ཡིན། བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་གནས་པ་ལ་སྤྱིའི་རིམ་པས་དེ་ཀུན་ལ་ལས་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། རི་སྐད་དུ། དུ་མ་མཁན་པོ་གཅིག་པ་གསུམ་མན་ཆད་ཆོག་གཅིག་གིས་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་
བྱར་བྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དུས་གཅིག་ལ་གསུམ་ལས་མང་བ་ལ་ལས་མི་ཆགས་པ་
གཞུང་འདིས་ཀྱང་བསྟན་ནོ། །བཞིར་ལོང་བ་ལ་བསྟོར་བའི་ལས་གསུངས་པ་དང་། བྱེ་བ་བསྐྱམ་པ་ལ་
མ་ཐུན་པ་སྦྱིན་པར་གསུངས་པ་སོགས་ནི་འཆོ་བཅད་ནས་རིམ་ཅན་དུ་བྱ་བ་ལ་པལ་ཆེར་དགོངས་
ལ་འགའ་ཞིག་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ཆོན་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཡང་
ཡོད་དེ། ཆོག་ལ་འཁྲུ་བར་མི་བྱའོ། །ལྷུང་མ་ཐུན་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པའི་ཆོ། ལས་གྲུལ་དེར་གནས་པ་
ཀུན་གྱི་ལྷུང་བ་ཐུན་མོང་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་ཅམ་ལས་བྱིན་
རྫོབས་དེ་བྱ་བའི་ཡུལ་དགེ་འདུན་ཡིན་མིན་གྱི་ཉོག་དཔྱོད་བྱ་མི་དགོས་སོ། །གཞན་དུ་ན་ལས་བརྒྱ་
ཅའི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་ལ་བྱ་བའི་ལས་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་དེ་འབྲམ་བཤའ་དོ། །ལྷུང་མ་ཐུན་བྱིན་
བརྫོབས་བྱ་བའི་ཡུལ་དགེ་འདུན་ཆང་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བརྟག་དགོས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་
སོགས་པའི་བྱིས་པ་དག་ལ་འབྱུང་རིགས་ཀྱང་། བཤ་ཆེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་འདུལ་འཛིན་ཆེན་
པོ་བྱེད་ལྟ་བུ་ལ་འབྱུང་མི་རིགས་

༼༤༩༽

ཏེ། གཞན་ངོར་བྱེད་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཙམ་ལོས་ཡིན། ཁོང་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་འགའ་ཞིག་འདུལ་
བ་འཛིན་པ་དོན་མེད་གཞོན་ནུའི་བྱུག་ལེན་ཡིན་ཟེར་ནས་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཆུ་ཕྱག་ཙམ་ལ་མཁན་པོའི་བྱ་བ་
དུས་ཅིག་ཙམ་དུ་མཛད་ནས། ལས་དངོས་གཞི་ལ་སྤྲད་བྱས་བསྐྱོར་བའི་མཆམས་ཐ་དད་དུ་བསྐྱབ་
བྱ་གསུམ་ཆོན་དུ་བཅད་ནས་བཞག་མཆམས་དེ་ཐམས་ཅད་ཐག་པ་ལྟ་བུས་ནོན་པར་བྱས་པའི་སྟེང་
དུ་དགོ་འདུན་གྲངས་ཆང་བཞུགས་ནས་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་བཟུང་སྟོང་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བསྟེན་
ཚོགས་ཐགས་ཆུ་མར་འདོགས་སོ། །ཚུལ་དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་དབང་བཅན་པོས་རང་
དགར་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། ལུང་ཁུང་ཆོད་ལྡན་ཡོད་ནས་བྱས་པ་ཡིན། རང་དགར་བྱས་ན་བསྟན་པ་
ནམ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། བསྟན་པ་སྤྱི་དགྲགས་པས་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་ལྟ་བུ་ཆོད་ལྡན་ཆོད་
ནས་ཡིན་ན་མཁས་པ་དཔྱོད་ལྡན་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱུང་བའི་ལུང་གསལ་པོར་འདྲན་རིགས་སོ། །ཁ་
ཅིག་ལུང་ཁུ་བ་ནས་གསུངས་ཟེར་བའི་འོལ་ཅིའི་གཏམ་སྒྲ་ཡང་། ལུང་ཀུན་ལས་དེ་འབྲགས་ལ་བར་
མ་གསུངས་ཤིང་། ཆོག་ལ་འབྲིགས་པ་ཙམ་དང་། བར་ཀྱོག་ཚུར་ཀྱོག་གིས་ཆུ་བཏེན་དུ་འགོ་བུ་རེ་
བ་དང་། འདུལ་བ་ལས་དམིགས་བསལ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ཆུ་མཆོན་གྱིས་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཟེར་
ནས་རང་དགར་བྱེད་པ་དག་ནི་ཆེ་ཆུང་སུས་བྱས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སུ་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་འཛིན་དུ་
ཁས་ཆེན་ལག་ལེན་བསྟན་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཐགས་ཆུ་མ་བྱས་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱ་
བ་ཆུ་ཕྱག་ཏུ་འོངས་བ་དུས་གཅིག་ལ་བསྟེན་པར་ཚོགས་པ་དེ་

༩༩༩༽

མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་ཡིན་ནམ། ཐ་དད་དུ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་སྤྱད་པ་དང་ཐག་པས་བཅད་ནས་
མཚམས་ཐ་དད་དུ་གནས་པར་འདོད་པ་དང་འགལ། ཐ་དད་དུ་ཡིན་ན་གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་གི་
ནང་དུ་མཚམས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མ་བཤད་དེ། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་ཅིག་ནང་ཚུན་ནི་མཚམས་ནང་
གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ལས་ལ་ཅིག་པ་མཚམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁྱེད་ལྟར་ན་རྒྱབ་ལྟག་ཉལ་བསྐྱང་བའི་མཚམས་ཀྱང་སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱིས་བཅད་ན་མཚམས་
ཐ་དད་པས་དེས་རྒྱབ་ལྟག་ཉལ་བསྐྱང་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་
ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་རྒྱབ་ལྟག་ཉལ་བསྐྱང་བྱུང་བ་ཡོད་སྟེ་གཞུང་གང་ལས་བཤད་སྟེ་
དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཆོ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པས་བཅད་པ་དེ་རྣམས་མཚམས་
ཐ་དད་པར་གནས་པར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་མཚམས་ཐ་དད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཀྱན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དགོ་
འདུན་རྣམས་དང་མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་གནས་ཐེར་བ་ཅི་དགར་སྟོས་པའི་སྤང་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ།
བསྐྱབ་བྱ་ཐག་པས་བཅད་པའི་ཐག་པའི་སྟེ་སྐྱབ་བྱེད་དགོ་འདུན་བཞུགས་པའི་སྟན་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཚུད་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་མཚམས་ཐ་དད་པ་ཀྱན་དང་མཚམས་ནང་གཅིག་པར་འགྲོ་བའི་ཡ་
མཚན་ལྟ་མོ་མཚར་ཆེ་བ་བྱུང་འདུག་སྟེ་མ་མཁན་དེས་བྱས་པར་དོགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
བཅས་པ་ལ་མགོ་བསྟོར་དང་བསྐྱེད་མཚར་ཆེ་བ་འདི་ལྟ་བུ་གཞན་གྱི་བྱར་མི་རྣམས་སོ། །མདོ་
ཅུར། ཐམས་ཅད་ནོན་

༩༩༩༠༽

པ་ལ་གནས་ན་ནོན་པ་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ནི་དབྱར་གནས་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་དམིགས་
བསལ་གསུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱིས། དེ་ལས་གཞན་ལ་སྒྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། བན་ཚུན་ཅིག་གི་
དམིགས་བསལ་ཅིག་ལ་སྒྱར་ན་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐགས་རྒྱ་མ་འདི་འབྲེ་བསྟེན་
རྫོགས་ཀྱི་གཏུགས་དྲག་འདི་འབྲ་དབང་ཆེན་སྲུ་ཞིག་གིས་བདས་པ་ཡིན་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བརྟགས་
ན་ལས་ཆགས་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་གྱི་དབྱང་ཆེན་གྱིས་བདས་པ་ལས་འོས་མེད་
དོ། །དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ས་སྒྱུ་པ་རྩེ་ཏས། ལྷན་པོ་སྟོང་པོད་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། །འདུལ་བའི་ཆོ་ག་བཀལ་
མ་རུས། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ། དཔེར་ན་རབ་བྱུང་གང་ཟག་ནི། གསུམ་ལས་མང་བ་འཇུག་
མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོང་གཏམ་ཡང་དག་པའི་
གསུང་གི་བདུད་ཅི་ཡིན་པས་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་རྗེས་སྲུ་འབྲང་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །འགའ་
ཞིག་ནི་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་དེ་དག་གི་ངོ་བསྟུང་བས་སྟོན་སྟོན་པས་ཆོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ལ་ལས་མི་
ཆགས་པར་གསུངས་པའི་བཀའ་རྒྱ་དམ་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆོགས་པའི་ཅ་ཅས་དེ་
སྒྱིར་བཏང་ཡིན་ཟེར་ནས་ཐབས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱ་འགྲོལ་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། དོན་ལ་མི་ཐོབ་པའི་
དམིགས་བསལ་གསར་དུ་བཅོས་ནས་མདོར་ན་དག་འདུན་གྱི་ལས་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་པོ་པལ་ཆེར་
བཞི་ཡིན་གྱི་ཆོགས་ལ་ཆགས་པར་འཆད་པ་འདི། ཇི་ལྟར་འཐད་དཔྱོད་ལྷན་ཀྱན་གྱིས་རྟོག་དཔྱོད་
རེ་བྱ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཀུན་སྟོང་

༼༤༩༽

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་ཆགས་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་དག་འདུན་ཀྱན་ལྟར་བས་ནམ་པར་དག་པ་
གལ་ཆེ་ཞིང་། ཅི་སྟེ་མ་དག་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན། དག་འདུན་ལྷག་མ་མན་ཆད་ཀྱི་ལྟར་བ་ཅི་རིགས་
པ་བྱང་བར་ཀྱན་གྱིས་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་ལྟར་མ་ཐུན་བྱིན་རྒྱལ་སམ་བཤགས་པ་བྱས་པས་སྤྱིར་
བཅོས་ཏེ། དེ་དག་གྱང་ལས་གྲལ་དུ་གནས་པས་ལས་བྱས་ན་ལས་ཆགས། བམ་པར་བྱང་བར་
གྲགས་ཤིང་འདུ་ཤེས་ན། དེ་ལས་གྲལ་ལ་མེད་པར་བྱས་ནས་ལས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
ལྟར་བ་བྱང་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ལྟར་བ་
བྱང་བའི་གང་ཟག་ལ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ནམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། འབྱང་བ་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་པས་དེ་དག་གི་འདུག་པར་བྱ་བ་སྟེ། ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་
གྱིས་རྒྱལ་སམ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞུགས་པའམ་སྤྱིར་བཅོས་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ལས་བྱའོ། །ལྷག་
མ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་དེ་མེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་ལ་བཤ་ཆེན་
གྱིས། དོན་ལ་ནམ་པར་དག་གྱང་བྱེད་པ་པོས་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་ན་ལས་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང་། ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པའི་དག་སྐོང་ཅིག་ལ། དུལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ནམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་དག་འདུན་
གྱིས་ཤེས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཉམས་པར་ཤེས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་
བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཅམ་དང་ལྷན་པར་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་ན། དུལ་དང་པོ་དེར་ཁ་སྐོང་དུ་བཞག་
པས་ལས་ཆགས་པ་དང་། གཉིས་

༼༩༩༽

པ། ཉམས་པར་ཤེས་པ་དེར་བསྐྱད་དགོས་པ་དང་། གསུམ་པ་དེར་མགུ་བ་སྐྱད་ནས་དབྱང་བ་སྐྱེན་
པས་རྣམ་དག་ཏུ་འགྱུར་པ་དང་། བཞི་པ་དེར་གང་ཟག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཞགས་པས་འདག་པ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུལ་བར་གཏོགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཆོད་
མ་ཡིན་གྱིས། མདོན་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཆོད་མར་མི་འཇོག་པ་ནི་ལུང་གི་དགོངས་པའོ། །གསུངས་
པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཁ་སློང་དུ་འོས་པའི་དགོ་སློང་ལ་བྱད་ཆོས་དུ་མ་བཞད་པ་དེ་དག་དོན་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་རྣམ་པར་དག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་རྣམ་པར་མ་དག་པར་གྲགས་
ན་ལས་ཀྱི་ཁ་སློང་དུ་མི་འོས་པ་དང་། དོན་ལ་རྣམ་པར་མ་དག་ཀྱང་། དག་པར་གྲགས་ན། ལས་ཀྱི་
ཁ་སློང་དུ་འོས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་བྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་ཅི་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་རྣམ་པར་
དག་པར་གྲགས་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁ་སློང་དུ་འོས་མི་འོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་དོན་ལ་བསྟེན་ཇོགས་ཀྱི་ལས་མ་ཆགས་པ་ལ་གཞན་གྱི་ཆགས་པར་འདུ་ཤེས་པའི་དགོ་
སློང་གི་མིང་ཅན་དེས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ཁ་སློང་བྱར་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་ཆོད་ལ་
དགོ་སློང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་འདུལ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཆོད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ངོས་ནས་རང་ཉིད་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོན་
པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། མཁན་པོ་བསྟེན་པར་མ་ཇོགས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱས་ཇོགས་པར་འདུ་ཤེས་ན་

༼༤༣༽

ལས་ཆགས་པ་ནི་གཞུང་འདིར་བཞད་ལ། སྤྱིར་བཏང་ལ་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་ནམ་པར་
དག་པ་དགོས་ཤིང་། མ་དག་པ་ལ་དག་པར་འདུལེས་པ་ནི་འདུལེས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་ལས་མི་
ཆགས་པར་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆའི་ལས་ཆོག་ཏུ་བཞད་དོ། །གཉིས་པ་ཀུན་སློང་ནི་བསྟན་པ་དང་
སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་བསམ་བསམ་ལས་དེ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཡང་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་བསམ་བྱིན་ན་ཐར་པའི་རྒྱར་འབྱུར་པས་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བརྗོད་པ་
ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་གིས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་སོགས་ལས་
དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་མ་ཞོར་བ། གོ་རིམ་མ་འབྲུལ་བ། ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་ཆད་ཅིང་མ་འབྲུལ་བར་བརྗོད་
པར་བྱེད་པའི་ངག་གི་རིག་བྱེད་དེ་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་གོ་བ་མི་འཆུག་ན་
ཆོག་གི་སྤངས་སྤྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་རིམ་ཅུང་ཟད་འབྲུགས་པ་དང་། ཆོག་གི་ཆ་ཤས་ལྟག་པ་ལ་ལས་མི་ཆགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དོན་གྱི་སྐབས་དག་གི་གོ་རིམ་འབྲུགས་པས་ནི་མི་ཆགས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ལས་ཉམས་སྲུ་སྟོང་བའི་ཆད་ནི། བྱེད་པ་པོ་དགེ་འདུན་གྱི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་
ཐོས་ཤིང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དེའི་དོན་གོ་བ་ན་ལས་ཉམས་སྲུ་སྟོང་ངོ་། །བསྐྱོ་བའི་ལས་ཀུན་དང་། སྤྱིན་
པའི་ལས་པལ་ཆར་ལ་ནི་བྱེད་པ་པོས་མ་ཟད་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལམ། བསྐྱབ་བྱ་དེས་ཀྱང་ལས་
ཉམས་སྲུ་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ལས་ཐོས་ཤིང་དོན་གོ་བས་སོ། །བཞི་བ་ལས་ཆགས་
པའི་དུས་ནི། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་

༼༩༩༽

ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི་ཚར་རེས་ཚོག་ཅིང་། དེ་རྫོགས་མ་ཐག་ཏུ་ལས་
ཆགས། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་རྣམས་ལ་བརྗོད་པ་གསུམ་ཀ་ལན་གསུམ་བརྗོད་དགོས་པ་ལས།
ལན་གསུམ་པའི་ངོ་བོ་དང་། བྱ་བ་བརྗོད་པ་རྫོགས་མ་ཐག་ཏུ་ལས་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་ལས་ཀྱི་
དབྱེ་བསྐྱ་བསྐྱན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་བསྐྱན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོ་འདུན་
ཀྱི་ལས་ལ་བརྒྱ་དང་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱ་ན་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། དེ་དག་གི་ནང་
ནས་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ནི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་དང་། བཞི་བརྒྱ་རྩ་བདུན་ནི་གསོལ་བ་དང་།
གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་སུམ་རྩ་ཐམ་པ་ནི་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འབྲེལ་བར་
གཏམ་ཀྱི་གཞི་བྲངས་པ་ལས། །བརྩན་པ་ལས་དུ་དག་མཆིས། ཉེ་བར་འཁོར་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་
གོ། །བརྩན་པ་ལས་དུ་དག་གིས་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས། ཉེ་བར་འཁོར་གསུམ་ཀྱི་སྟེ། གསུམ་གང་
ཞེ་ན། གསོལ་བའི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་
སོ། །ཞེས་པ་ནས། གསོལ་བའི་ལས་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའོ། །གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་བཞི་བརྒྱ་
རྩ་བདུན་ནོ། །གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ནི་སུམ་རྩ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་
བཤད་པ་ལ། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་སོགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བསྒྲུལ་དང་། དེའི་དོན་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀམ་ཤ་གཏམ་ལས། གསང་དང་ནང་དུ་འདྲི་བྱིར་དང་། །གསོ་སྦྱང་དེ་ལ་ལྷང་
བཅས་དང་། །དེ་ལ་དགོ་འདུན་ཡིད་གཉིས་དང་། །རྩོད་དང་རེས་ཉིད་མ་ཡིན་

༩༩༥༽

དང་། དེའི་དོན་དུ་ལྷ་པོ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབྱེར་གཏོགས་པ་ཡིན། དབྱར་གནས་ཁས་སྦངས་
ཉིད་དང་ནི། །ཞི་བའི་རྣམ་དང་ལོ་ར་འབྲ་དང་། །ཆོས་གོས་སྤྱ་རྒྱུད་གཏིང་བ་དང་། །ཆོས་གོས་སྦྱིན་
པར་བྱ་བ་དང་། །གནས་ངན་ལེན་ནི་བརྗོད་པ་དང་། །བྱངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་དག་དང་། །ཁྱིམ་གྱི་
སྒྲོམ་དང་དེ་ཞིག་དང་། །ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྤྱབ་བྱ་བ་དང་། །དེ་ཉིད་སྒྲོག་པར་བྱ་བ་དག་གསོལ་བ་འབའ་
ཞིག་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་ནི་གསང་སྟོན་གྱིས་སྒྲོག་ཏུ་བར་ཆད་ཅི་བའི་སྟོན་
དུ། ལས་སྒྲོབ་གྱིས་དག་འདུན་གྱི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་གྱི་གསང་སྟོན་བསྒྲོབ་དང་། ལས་
སྒྲོབ་རང་གིས་ནང་དུ་བར་ཆད་འཕྱི་བའི་སྟོན་དུ་གསོལ་བ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པའི་གསོ་
སྦྱོང་གི་ཕྱིར་དུ། གསོ་སྦྱོང་དེ་ལ་དག་འདུན་ཐམས་ཅད་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན་དེ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་ཕྱིར་། ཐམས་ཅད་ལྷུང་བ་བྱུང་མ་བྱུང་ལ་ཡིད་གཉིས་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན་། ལྷུང་
བའི་ཕྱིར་ཅོད་པར་གྱུར་ན་། ལྷུང་བ་དེ་ནི་གང་ཡིན་དང་། རྒྱ་གང་ལས་ཅི་ལྟ་བུར་ནི་ལྷུང་བར་འགྱུར་
ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ངེས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་ལས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། གསོ་
སྦྱོང་བྱ་བར་གསུངས་པའི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དག་ག་དབྱེ་ལ་ཡང་
གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་སོགས་བཞི་ལ་བྱིན་གྱིས་
རྒྱོབས་པའི་ལས་རེ་རེ་ཏེ་དག་ག་དབྱེ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་ལྷ། དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པའི་གསོལ་
བའི་ལས་དང་། །ཞི་བའི་རྣམ་བཞོ་བར་བྱ་བའམ། དེའི་ལོ་ར་

༼༩༩༩༽

གང་ཟག་ལ་ཡོད་པ་དེ་གིས་གིས་བརྒྱབས་པའི་ཕྱིར་གསོལ་བའི་ལས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་གོས་སྤྱུང་
དེ་འདིར་བའི་དགེ་སློང་ལ་གཏད་པ་དང་། དགེ་སློང་ཆོས་གོས་གསུམ་ངན་པ་ལ་དགེ་འདུན་གི་རས་
ཡུག་ཆེན་སྦྱིན་པ་ལ་གསོལ་བའི་ལས་བྱ་བ་སྟེ། འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་གོས་སྦྱིན་པའི་ལས་སུ་ཅིག་
བས་གངས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་སྟེག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་གང་དག་རི་ལྟར་སྦྱོ་བོ་
པལ་པོ་ཆེའི་ཆོགས་མ་དད་པ་རིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་བྱིས་རྣམས་སུ་སོ་སོར་གོ་བར་བྱེད་
དུ་གཞུག་པ། གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པ། བསྐྱོ་བའི་གསོལ་བའི་ལས་ཅིག་གངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་
ནི་ངོར་བྱ་བའི་གངས་སུ་གཞུག་པ་དང་། གཞོག་ཕྱས་བྱེད་པའི་གངས་སུ་གཞུག་པ་དང་། བསྐྱོ་བ་ན་
ལ་གཞོན་པའི་གངས་སུ་གཞུག་པ་དང་། ཅང་མི་སྤྱོ་བའི་ན་ལ་གཞོན་པས་གངས་སུ་གཞུག་པ་རེ་རེ་
ལ་གསོལ་བའི་ལས་རེ་རེ་བྱ་བ་སྟེ་གངས་བཞིར་བགྱང་། དམག་དཔོན་སེལ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་བདག་
ལོངས་སྟོང་འགྲིབ་པ་ལ་དེའི་བྱིས་དུ་ཟན་མི་བཟའ་བར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་
པའི་སྟོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྦྱིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱོ་བའི་ལོངས་སྟོང་འཕེལ་པ་ལ་གསོལ་
བ་འབའ་ཞིག་གི་ལས་ཀྱིས་སྟོམ་པ་དེ་ཞིག་པར་བྱ་བ་དང་། མི་ཅ་བྱི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱིས་
བདག་དགེ་སློང་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་བཀྱར་བ་འདེབས་པ་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་ལྷུང་
བཟེད་ཁ་ལྷུབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཉིད་བཟོད་པར་གསོལ་བ་ལ་གསོལ་བའི་ལས་ཀྱིས་ལྷུང་བཟེད་དེ་
ཁ་བསྐང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དགེ་འདུན་གི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་

ལས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིར་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་གསང་དང་ནང་དུ་ཟེ་ཕྱིར་གྱི་གསོལ་བའི་ལས་
གཉིས་དང་། གསོ་སྦྱང་དང་། དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ལས། གང་གི་ཉེན་ལ་བྱ་ན་
རྫོགས་པའི་ཉེན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསོ་སྦྱང་དང་། དགག་དབྱེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱང་བ་བྱིན་གྱིས་
རྒྱབས་པའི་ལས་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་། འི་བའི་རྗེས་དང་མོར་འབྲེལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་རྣམས་
ནི་དགེ་འདུན་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལས་དགྲུང་སྟོབ་དཔོན་དུ་ལ་བའི་སྟེ་བཞེད། གང་གི་ཉེན་
ལ་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་ཡུལ་དགེ་འདུན་དུ་ཆང་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ཞེས་དོགས་པ་སྟོན་ཡང་དེ་ནི་
མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་ཀྱན་ལ་གང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གཞི་ནི་ངེས་པར་
ཡོད་དགོས་ལ། གང་ལ་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པའི་ཡུལ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གངས་སུ་གཞུག་པའི་དོན་ལ་སྦྱིད་ཆལ་བས་ངན་པའི་གངས་སུ་གཞུག་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་བརྟག་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་པར་བགང་བ་བཅས་ཀྱང་བཤད་པས་བརྟུན་ཡིན་པར་
ངེས་སོ། །སྦྱང་བཟེད་ཁ་ཐུབ་སྤང་ནི་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཁྲིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ཅིག་ཁྲིམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་
སྦྱིན་པ་དང་ཞིག་པ་གཉིས་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཁྲིམ་པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་ཁྲིམ་པ་ལ་ཡིན་ནམ་དགེ་
སྦྱང་ལ་ཡིན་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཁྲིམ་པ་ལོངས་སྦྱོང་འབྲིབ་པའི་ཁྲིམ་དུ་ཟས་མི་བཟའ་བར་
བཅས་པ་དང་། ལོངས་སྦྱོང་འཕེལ་བའི་ཁྲིམ་དུ་ཟན་བཟུར་གནང་བ་ནི་དགེ་སྦྱང་སོགས་ལ་ཡིན་
གྱིས། ཁྲིམ་པ་ལ་དེ་དག་མི་འོས་ཤིང་།

༼༤༩༽

མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་སྐྱུ་མ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་རིགས་སོ། །སྤར་དེ་དག་བྲིས་པ་ལ་བྱ་བར་བཤད་པ་ནི་
ཁ་སྐོང་སྐྱེ་དང་མ་ཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལ་སྟོམ་དང་།
དེའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གནས་དང་མཆམས་གནས་གཉིས་པོ་དང་། །མི་འབྲལ་སྐྱེས་དང་
དགག་དབྱེ་དང་། །གནས་མལ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །རུང་བའི་ས་གཞི་བཞོ་བ་དང་། །སྤ་རྒྱུང་དང་
ནི་དེ་འདིང་དང་། །སྟོང་དང་ལག་གི་སྤང་དང་ནི། །གནས་ཁང་བསྐྱོལ་སོགས་པ་དང་། །གཟུ་དང་
གསལ་དང་སྟེད་པ་དང་། །ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བསྐྱན་པ་དང་། །སྟེང་
དང་འབྲལ་བར་མི་འབྱུང་དང་། །སྟན་དང་སྤྱང་བཟེད་འབྲིམ་པ་དང་། །མ་དང་གོ་བར་བྱ་བ་
དང་། །སྟོན་པ་དང་ནི་ནགས་ཉལ་དང་། །བྲག་མི་བྱ་དང་མང་ཕྱིར་དང་། །ཁར་བ་བྲ་བའི་ཕྱིར་དང་
ནི། །རྟེན་པ་ཅིག་ཏུ་བྱ་ཕྱིར་དང་། །བསྐྱབ་པ་བྱེན་དང་ཉེར་གནས་དང་། །བྱ་དང་ཉེ་དུ་ཕྱིར་འགོ་
དང་། །གསོལ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གནས་ཁང་བས་ལ་བསྐྱོལ་བ་གཉིས། །ཐུག་
པ་བག་ཆོས་འབྲིམ་པ་གཉིས། །སྤན་ཆགས་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། །སྟོད་སྤྱད་སྤྱབ་དང་གོས་ཀྱི་
གཉིས། །དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་སྟེད་དང་འབྱེད། །མངགས་གཞུག་པ་དང་མཛེས་ཆོས་དང་། །གང་
བག་བཏུ་དང་གཉིས་པོ་དག །སྟོན་པས་ཡང་དག་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་ནི།
གསོ་སྟོང་གི་གནས་ལ་སྟོམ་ཐུན་བྱ་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་མཆམས་དང་མཆམས་ཆེན་པོ་དག་
བཅད་པར་བྱ་བ་དང་། མཆམས་

༼༤༩༽

ཆེན་བཅད་པའི་ནད་དུ་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་གནད་བ་
སྦྱིན་པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་སྒྲོས་ཤིང་སེམས་འཁྲུགས་པ་ལ་ལས་ལ་མི་མ་ཐུན་བར་མི་འགྱུར་བའི་གནད་
བ་སྦྱིན་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྒྲོ་བ་དང་། དབྱར་གནས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་གནས་མལ་
སྟོབ་པ་བསྒྲོ་བ་དང་། རུང་བའི་ཁང་པ་ལ་སྒོ་མ་ཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། སྤ་རྒྱུང་ལ་སྒོ་མ་ཐུན་པར་བྱ་བ་
དང་། སྤ་རྒྱུང་འདིང་བའི་དགོ་སྒྲོང་བསྒྲོ་བ་དང་། སྒྲོང་བ་པའི་ཞལ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་བསྒྲོ་བ་དང་། ལག་གི་སྒྲ་
དང་། ལག་དཔོན་བསྒྲོ་བ་དང་། གནས་ཁང་བསྒྲོ་བ་ནས་མངའ་ཆོས་པ་བསྒྲོ་བའི་བར་སྤར་བ་ཤད་
པ་བཅུ་གཉིས་པ་གྲངས་རེ་རེར་བྱས་པ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་ཚོད་པ་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་
བའི་གཟུ་པོ་བསྒྲོ་བ་དང་། དེས་ཚོད་པ་མ་ཞི་ན་ཚོད་པར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གསལ་བ་དང་།
གསལ་བའི་ཡང་གསལ་བ་བསྒྲོ་བ་ནི། གྲངས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བ་དང་། དེས་ཀྱང་མ་ཞི་ན་ཚོད་པ་
སྒྲེད་པའི་གང་ཟག་བསྒྲོ་བ་དང་། །དགོ་འདུན་ལ་ཚོད་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་ཆུང་ཤིང་འབྲེམ་པ་བསྒྲོ་བ་དང་།
དགོ་སྒྲོང་གང་ཁང་པའི་གཞི་རུང་བསྟན་པར་གསོལ་བ་ཁང་པའི་གཞི་རུང་བ་བསྟན་པ་སྦྱིན་པ་དང་།
དགོ་སྒྲོང་གང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞི་རུང་བསྟན་པ་གསོལ་བ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞི་རུང་བ་
བསྟན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་ཁྱིམ་སུན་འབྲེན་པ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་ཆོས་མིན་པ་རྣམས་པ་མང་པོས་
སྒྲེང་བའི་གང་ཟག་བསྒྲོ་བ་དང་། གན་པོ་དང་ནད་པ་ལ་ཆོས་གོས་སྒྲུབ་སྤར་དང་འབྲལ་བར་མི་

༼༥༠༠༽

འབྱུང་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། དགེ་སློང་ལག་གི་སྤྲ་སྟེ་ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ལ་ལོ་བྱུག་
གི་ནང་དུ་སྟོན་གཉིས་པ་བྱེད་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་འབྲེལ་མེད་འབྲིམ་པ་བསྐྱོ་བ་
དང་། མ་དད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་བསྐྱོ་བ་དང་། དགེ་སློང་མིའི་སྟོན་པ་བསྐྱོ་བ་དང་། སོར་བཤགས་ཀྱི་
ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ནགས་ཉལ་བ་བསྐྱོ་བ་དང་། དགེ་སློང་གནས་ནས་ལྷུང་བ་ལ་དགེ་སློང་
མས་བྱུག་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དགེ་སློང་མ་འཁོར་སྦྱོང་རུས་པ་དང་།
བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་པ་ལ་འཁོར་དང་འཁོར་མང་པོ་ཉི་བར་འཛོག་པའི་གནང་
བ་སྦྱིན་པ་གངས་གཉིས་སུ་བྱ་བ་དང་། དགེ་སློང་གན་པོ་དང་ན་བས་འཁར་བ་དང་བྱ་བ་གནང་བ་
གསོལ་བ་ལ་དེ་དང་དེ་སྦྱིན་པ་གངས་སོ་སོར་བགྱང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་
ཉིད་པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་དང་། དགེ་སློབ་མའི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། བྱད་མེད་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་ཆངས་སྦྱོད་ལ་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དགེ་སློང་མ་བྱ་
དང་ལྷན་ཅིག་བྲིམ་ཅིག་ཏུ་ཉལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། དགེ་སློང་མ་ལྷ་གེ་བྱུང་བའི་ཆེ་ཉི་དུ་
རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་། དབྱར་གནས་ཀྱི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་སྦྱིའི་
དོན་ལ་མཆོམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་ཞག་བཞི་བཅུ་ཚུན་འགོ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་སྟེ། བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་
པོ་དེ་ཀུན་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལ་ལྟོས་ཤིང་། གཉིས་ཀྱི་ལས་དེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
གི་ནང་ནས་གསོ་སྦྱོང་གི་

༩༥༠༧༽

གནས་དང་། སྤྲ་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་ཁང་ལ་སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱ་བ་དང་། མཆོམས་ཆེ་ཆུང་བཅད་བའི་ལས་
རྣམས་ནི་གཞི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་པར་གསལ་ལ། བཤཾ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་
མཆོམས་ནང་དུ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནད་བ་སྦྱིན་པ། དེ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱ་
བའི་ལས་སྤྱ་བ་ཤད་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། གནད་བ་དེ་ནི་མཆོམས་ནང་དེར་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་
སོགས་ལ་སྦྱིན་པ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུ་བ་པས་སྦྱོན་འདིར་རྒྱ་མེད་དོ། །རྒྱུ་ཁང་ལ་སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱ་
བ་ནི་རྒྱུ་ཁང་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩལ། གིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
དེའི་འབྲེལ་པར་དགོ་འདུན་གྱི་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱ་བ་ཁོ་
ནའོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུ་ཁང་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དུས་བཞིར་བཤད་ཀྱང་གསུམ་པའི་ཆེ་གསོལ་
བ་དང་གཉིས་ཀྱིས་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ངེས་པར་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
ལས་ལ་སྒྲོམ་དང་དེའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་གནས་
དང་མཆོམས་འགྲོལ་དང་། །མ་ཐུན་སྦྱིན་གསོ་སྦྱོང་བདུན་པོ་དང་། །བརྒྱུད་དང་བན་དང་མ་སྦྱོས་
དང་། །དེ་ཉིད་འཆོལ་དུ་གཞུག་པ་དང་། །བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་རྣམས་དང་ནི། །ཉམས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་
དག །གསོལ་དང་གཞིའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་ནི། བསྐྱབ་བྱ་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་ལྷ་བ་བཞིའི་བར་དུ་མཁན་
པོས་སྦྱར་བའི་གོས་ཀྱི་གནས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དཀྱིལ་

༼ ༥༠༣ ༽

ལམོར་བ་མཚམས་ཆེན་པོའི་མཚམས་བཅད་པ་འགྲོལ་བ་དང་། གནས་ནས་ཕྱང་བ་བཟོད་པའི་ལས་
བྱས་པ་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་ལ་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ་དང་། བདུན་
པོ་དང་ཞེས་པས་ནན་གཏུར་གྱི་ལས་བདུན་པོ་སྡིགས། སྤྲད། བསྐྱད། ཕྱིར་འབྱེད་མ་མཐོང་བ་དང་།
ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་དང་། སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་མི་གཏོང་བ་རྣམས་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་
གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་། གནས་ཕྱང་དེ་དག་བཟོད་པ་བྱ་བ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་བཟོད་
པར་གསོལ་བ་སྟེ། གནས་ཕྱང་བདུན་གྱི་ལས་ནན་གཏུར་དུ་ཅིག་པས་བྱངས་གཅིག་དང་། གསོ་
སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་དག་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱ་བ་ཡང་ནན་གཏུར་ལས་
ལོགས་སུ་མི་བབྱང་ངོ་། །བཟོད་པ་གསོལ་བ་ནི་བྱངས་གཅིག་སྟེ། འདིར་ལས་གཉིས་སོ། །བརྒྱད་
དང་ཞེས་པས་ལས་བརྒྱད་བསྟན་ཏེ། སྟོ་བ་དང་། མགྲུ་བར་བྱ་བ་དང་། གཞི་ནས་སྟོ་བ་དང་། གཞི་
ནས་མགྲུ་བར་བྱ་བ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་སྤང་སྟེ་སྟོ་བ་དང་། ཡང་གཞི་ནས་མགྲུལ་བར་བྱ་བ་དང་།
དག་འདུན་ལྟག་མ་ལས་དབྱུང་བ་དང་། སྤྲ་རྒྱུད་དབྱུང་བའི་ལས་སྟེ། དེ་རྣམས་བྱངས་སོ་སོར་བྱས་
པས་བརྒྱད། དན་པས་འདུལ་བར་འོས་པ་ལ་དན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། མ་སྟོས་པས་འདུལ་
བར་འོས་པ་ལ་མ་སྟོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། ལྷུང་བ་གང་བྱུང་གསལ་བར་མི་དན་པ་དེའི་ངོ་
པོ་ཉིད་འཆོལ་དུ་གཞུག་པར་འོས་པ་ལ་དེའི་ངོ་པོ་ཉིད་འཆོལ་དུ་གཞུག་པ་སྦྱིན་པ་དང་། དག་འདུན་
དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། དེའི་

〔 ༥༠༣ 〕

རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་དང་། ཁྱིམ་སུན་འབྱེན་པ་དང་། དགའ་སློང་མི་བདེ་བ་དང་། དགེ་སློང་སྡིག་པ་ཅན་
གྱི་ལྟ་བུ་བའི་རྣམ་པར་མི་གཏོང་བ་དང་། དགེ་སློང་མ་དགེ་སློང་གནས་ནས་ལྷུང་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པ་
དང་། དགེ་སློང་མ་དགོན་མཆོག་གཏོང་བ་དང་། དེ་འཐབ་དགོལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་བདེ་ཞིང་གནས་པ་
དང་། དེ་བདེ་ཞིང་གནས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་བཙུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཕྱོགས་པར་བསྒྲོ་བའི་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་རེ་
རེ་སྟེ་བཙུ་དང་། དགེ་ཚུལ་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་བའི་རྣམ་པ་མི་གཏོང་བ་བསྟེལ་བ་དག་ལ་གསོལ་
བ་ཞིའི་ལས་བྱ་བ་དང་། བམ་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་བའི་ཉམས་པ་ལ་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་
བྱིན་པ་སྟེ་ལས་སུ་བཙུ་པོ་དེ་དག་ནི་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ། ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བ་
དང་། བསྟེལ་བ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། བཟུན་པ་དང་།
དེའི་གསོ་སྦྱང་དང་། ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོབ་དང་། བགྱ་བ་དང་།
ཡང་གཞི་ནས་སྒྲང་བ་དང་། བྱ་བས་འདུལ་བ་དང་། མ་ཕྱོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། བསྟེན་
པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། བཅོམས་འགོལ་བ་དང་། བྱ་བཏུར་གྱི་ལས་དང་། དབྱུང་བ་དག་ལ་ནི་
བརྗོད་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱོགས་བསྒྲོ་བཙུ་པོ་དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་།
བསྟེལ་བ་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། དེས་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་སར་ལས་མི་བྱ་སྟེ།
དེས་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཐོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་དུ་

༼ ༥༠༥ ༽

གཞུག་པ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག རི་སྤྲོད་འཛོལ་བར་དུ་དེ་འཛོལ་དུ་གཞུག་པ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སྤང་ཡང་
མི་རིགས་ཏེ། ལྷུང་བ་གང་བྱུང་གསལ་བར་མི་བྲན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་འཛོལ་བས་དགེ་འདུན་ལ་བཟོད་
བར་གསོལ་ཞིང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བཟོད་པ་བྱས་ན་དེས་རང་བཞིན་དུ་གནས་
བ་ཐོབ་སྟེ། ལྷ་མ་ནི་བཟོད་པ་གསོལ་བས་རང་བཞིན་ཐོབ་པོ། །ཞེས་སོ། །བསྐྱབ་པ་དང་ཞེས་བས་
བས་པ་འཆབ་མེད་བྱུང་བ་ལ་ཆད་པ་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་དེ་བསྟན། མཐུན་པ་དང་ཞེས་བས་
གནས་ནས་བྱུང་བ་བཟོད་པ་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་བསྟན། དེའི་གསོ་སྦྱོང་
དང་ཞེས་བས་མཐུན་པ་བྱིན་ཆར་བ་དེ་ལ་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ་བསྟན། མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་
ཅམ་གྱི་མི་ཆོག་པར་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་མཐུན་པ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་
དེའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པས་དགེ་སྦྱོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་སྤྲོད་དུ། གསོ་སྦྱོང་མེད་
བར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་མི་ཐོབ་པོ། །དེ་བྱིན་ནས་བྱའོ། །དེ་ནི་ལས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་
སོ། །འདི་ནི་ཐོག་མར་རྒྱལ་ལོ་འཕྲིན་ལོ་སྦྱོང་ལ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་བསྐྱབས་ཆོག་ལ། རྒྱལ་ལོ་འཕྲིན་ལོ་
དགེ་སྦྱོང་འཁོར་དང་བཅས་པ་འདི་ལ་མཐུན་པ་སྦྱུང་ལགས་པས་ཞེས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། ལས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་གཙོ་བོ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་བཞིར་ལོང་བ་མ་ཡིན་གྱིས། དགེ་སྦྱོང་
གཙོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གསོལ་བཏབ་ཀྱི་ཆོག་ལ། བདག་རྒྱལ་ལོ་འཕྲིན་ལོ་དགེ་སྦྱོང་
ལ། ཞེས་སོགས་ལན་གསུམ་གྱིས་གསོལ་བཏབ་པར་གསུངས་པས་ཞེས་སོ། །གཙོ་བོས་

༼ ༥༠༥ ༽

དངོས་སུ་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། དེ་ལ་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་བྱས་པས་ཞབས་ལ་འཁོར་ནམས་ལ་
ཡང་མ་ཐུན་པ་སྦྱིན་པ་སོགས་ཀྱིས་དོན་འགྲུབ་ཏེ། དགོ་སྤྱོད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཚུལ་
ཤེས་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲིས་ནས་ཆོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ལ་ལས་ཆགས་པའི་ཤེས་
བྱེད་དུ་འདྲན་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །གསོ་སྤྱོད་ཞེས་པ་འདི་ལ་བཅ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས། བཟ་ཤེས་པའི་
གསོ་སྤྱོད་དང་། གཞོད་པ་བསྐྱོག་པའི་གསོ་སྤྱོད་སྦྱིན་པ་འདྲན་པར་མཛད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་ཆར་
འགྲེལ་ལས། གསོ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བས་ལས་ཅིག་བསྟན་ཏེ། མ་ཐུན་པ་སྦྱིན་པ་ལ་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་
ལས་ཀྱིས་མ་ཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་སྦྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་གསོ་སྤྱོད་ཐ་དད་
པའི་ལས་གསུམ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལོ། །སྦྱིར་གསོ་སྤྱོད་ལ་གསོ་སྤྱོད་བཅུ་བཞི་བ་དང་། བཙུ་བ་
དང་། མ་ཐུན་པའི་དང་། བཟ་ཤེས་པའི་དང་། གཞོད་པ་བསྐྱོག་པའི་གསོ་སྤྱོད་དང་ལྟ་གསུངས་པ་
ལས། འདིའི་དངོས་བསྟན་ནི། མ་ཐུན་པ་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱིས་
མ་ཐུན་པའི་གསོ་སྤྱོད་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ། །ཐུ་སྟེགས་ཅན་ལ་གནས་པ་སྦྱིན་པ་
སོགས་པལ་ཆེར་གོ་སྟེ། བསྟན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པས་གསོལ་བ་ཞིའི་སྟོན་ས་བསྟན་
པར་རྫོགས་པའི་ལས་ཅིག་བསྟན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཙོ་བོར་སྦྱེས་པ་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་པ་
ཆོག་དང་། ལུད་མེད་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཆོག་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དམིགས་བསལ་ལ་
པ་ཆོགས་ཀྱིས་མ་ཆོག་དང་། མ་ཆོགས་

༼ ༥༠༦ ༽

གྲིས་པ་ཚོག་བྱར་བྱང་ཞིང་། བ་ཚོག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། བ་ཚོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ནི་ལས་མི་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དུ། མཆན་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ཉིད་དག་གིས་ལས་གཞན་བྱེད་པས་མི་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། དེའི་བྱིར་དགེ་སློང་མའི་ལས་གྲིས་ནི་དགེ་སློང་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་སློང་གི་ལས་གྲིས་ཀྱང་དགེ་སློང་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རོན་འདི་དག་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། དངོས་གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྲི་ཆོ། །ཚོགས་གཉིས་པན་ཚུན་སྒྲར་བ་དང་། །ལས་ཚོག་པན་ཚུན་སྒྲར་བས་ཀྱང་། །ཆགས་པ་ལས་གཞི་ཉིད་ལས་གསུངས། །ཞེས་སོ། དེས་ན་ད་ལྟར་གྱི་མ་ཚོག་གི་སྒྲོན་ནས་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་གསང་སྟོན་གྲིས་བར་ཆད་དེས་པའི་འོག་ཏུ་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་གྲིས་ཆངས་སྒྲོད་ལ་ཉེར་གནས་གྱི་སྒྲོམ་པ་ངེས་པར་བྱིན་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གཞན་ཡང་མ་གསུངས་པས་བོད་དུ་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་བྱར་མི་བྱང་བར་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་བསོད་ནམས་སེལྤེ་བཞེད་པ་ནི་མདོ་དང་འགྲེལ་བའི་དགོངས་པ་དབྱིས་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །མཁས་དབང་དམ་པ་དཔལ་གྱི་ཁྲི་ཤིང་གི་གསུངས་ལས། དགེ་སློབ་མ་ནི་མ་ཚོགས་གྱི། །དགེ་འདུན་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་དགོས་བྱིར། །རྟོ་ཁའི་སྒྲོངས་འདིར་བྱད་མེད་ལ། །བསྟེན་རྫོགས་སྒྲོམ་པ་བཞེས་ན་ལེགས། །གསུངས་

བ་ནི་བཤོལ་ན་ལེགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འཐད་ཀྱང་། བསྐྱབ་བྱེད་དེ་འབྲེལ་མ་ཆགས་ཏེ། དག་སྟོབ་
 མའི་སྟོམ་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཆོག་གི་སྟོན་ས་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་
 སྟོབ་མའི་སྟོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཆོག་གི་སྟོན་ས་བསྟེན་རྫོགས་བྱས་ན། མཁན་མོ་ལ་ལྟར་བྱེད་
 འབྱུང་བར་མདོ་རྩ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དག་ཚུལ་མ་པ་ཆོག་གི་སྟོན་ས་བསྟེན་པར་
 རྫོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་དག་སྟོང་མའི་དག་འདུན་ཡང་གསོག་པའི་ཚུལ་མ་ཐུན་པ་ཅམ་དུ་དགོས་
 པར་འབྲེལ་བར་གསུངས་ཤིང་། གངས་རིའི་སྟོངས་འདིར་དག་སྟོང་མའི་དག་འདུན་གྱི་སྡེ་མེད་པས་
 སྟོངས་འདིར་བྱད་མེད་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་ལས་མ་མཛད་པ་རང་འདུལ་བ་དང་མཐུན་ཞིང་ལེགས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོ་དེ་ཀུན་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་མི་བྱ་བ་ནི་འདུག་པའི་སྟོང་ལམ་
 གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། ལས་ནི་འདུག་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཞེས་སོ། །འཛིགས་པ་ཆེ་སར་ལམ་ལ་
 འགོ་བཞེན་དུ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པའི་གསོ་སྟོང་བྱར་བྱང་བར་འབྲེལ་བར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་
 ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་གི་ལས་དངོས་དང་ཞར་བྱུང་དོ། །དང་པོ་ནི། གསང་སྟོན་གྱི་སྟོག་ཏུ་བར་
 ཆད་ཅི་བ་དང་། ལས་སྟོབ་གྱི་དེ་མདོན་དུ་ཅི་བ་དང་། སྟོན་པའི་ལས་ཀུན་གྱི་སྟོན་དུ་དག་འདུན་ལ་
 གསོལ་བ་ལན་གསུམ་འདེབས་པ་ནམས་དག་འདུན་དང་འབྲེལ་པའི་གང་ཟག་གི་ལས་སུ་འཛིག་
 ཆོས་གོས་དང་། སྟོན་དང་། ལྟར་བཟེད་དང་། མཁོ་

༼ ༥༠༩ ༽

བའི་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། དགེ་བསྟེན་དང་། རབ་བྱུང་དང་། དགེ་ཚུལ་
འོད་པ་དང་། ལྷུང་བ་བཤགས་པ་དང་། དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། དབྱར་ནང་དུ་
མཚམས་གྱི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ན་ཞག་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། འདུན་པ་དང་
ཡོངས་དག་ལེན་པ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་དེ་དང་དེ་འབྲུལ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་དག་པ་
འབྲུལ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་གོ་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་རྒྱུང་པའི་ལས་ཡིན་ཞིང་། བྱིན་
གྱིས་རྒྱུ་བས་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་དེ་རང་ལས་ཀན་པས་ཕྱག་བྱ་བར་འོས་ན་ཕྱག་བྱ།
བསྐྱུགས་ཆིག་རྣམས་ནི་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རང་གི་དོན་དུ་བསྐྱུགས་ལན་
གསུམ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ན་དེ་འོས་པ་ཉིད་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་ལོ། ཞེས་དང་། ལྷག་པོར་མ་
གཏོགས་པ་རང་གི་དོན་གྱི་བསྐྱུགས་བརྗོད་པ་ཡང་ངོ་། ཞེས་སོ། ཁྱེད་ཀྱིས་སོགས་ཐུག་གིན་
གྱིས་བརྒྱབ་པ་དེ་དང་དེ་ཀྱན་ཡུལ་དེའི་མདུན་དུ་བསྐྱེད་སྟེ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུག་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ཡང་ངོ་། ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་པར་བསྐྱེད་སྟེ་བྱའོ། ཞེས་སོ། ཁྱེད་ཀྱིས་དང་ལྷུང་བཟེད་དང་
སྐྱན་ལ་སོགས་པ་རེག་ཏུ་རུང་བ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་། བྱིན་བརྒྱབས་ཞུ་བ་པོ་གཉིས་ཀའི་ལག་པ་
གཡོན་པར་བཞག་ཏེ། གཉིས་ཀའི་ལག་པ་གཡས་པས་སྟེང་ནས་བཀའ་སྟེ་བྱ། སྐྱན་གྱི་བྱིན་
བརྒྱབས་དབྱུང་བ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བཤད། ལྷུང་བཟེད་གྱི་དབྱུང་བ་ནི་ལག་

༩༥༩༽

བ་ཡ་རེས་ཁ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱའོ། །གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པ་རེག་ཏུ་མི་རུང་བ་དག་ནི་ཁྲིམ་པ་
མདུན་དུ་འཛོག་ཏུ་བཅུག་ལ་དེས་ལས་ཆིག་མི་ཐོས་སར་སོང་བ་དང་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་
ཆོ་བས་པར་བྱ་སྟེ། །རི་སྐད་དུ། བཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་མདུན་དུ་བཞག་སྟེ་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ནི། ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བཟུང་བ་དང་། གསར་པ་བྱིན་གྱིས་
བཟུང་བ་པའི། དགེ་སློང་གཞན་ཉི་ལ་མི་གནས་ན་རང་གི་ཡིད་གྱིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པས་བྱིན་
བཟུང་བ་ཆགས་ཏེ། །རི་སྐད་དུ། ཆོས་གོས་དབྱུང་བ་དང་། ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བཟུང་བ་པའི། ཉི་
ལ་མི་གནས་ན་ཡིད་གྱིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པས་ཆགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལུང་
བྲངས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག་ལྔ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གསོ་སྦྱོང་
དང་། དགག་དབྱེ་དང་། ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་བཟུང་བ་དང་། ཆོས་གོས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་།
གང་ཟག་གིས་མགོན་དུ་བོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གཅིག་པོས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཆོས་
གོས་དང་། གོས་ལྷག་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས་པ་ན་དང་པོར་འདི་བྱིན་གྱིས་བཟུང་བ་པར་
བྱའོ་སྟེ་མདུན་དུ་བསམ་ཞིང་ཆིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ན་དགོངས་གསོལ་མི་བྱ་བར། ཆིག་གཞན་རྣམས་ལན་
གསུམ་བརྗོད་པས་བྱིན་བཟུང་བ་ཆགས་ཏེ། །རི་སྐད་དུ། གཅིག་པོས་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས་ན་དེ་ལ་དང་
པོར་བསམ་པ་བསྐྱབ་ཅིང་ཆིག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་མདོ་འདིས་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་
རང་གཅིག་ལུས་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བས་པ་ཡང་བསྟན་པས་

༼༥༡༠༽

ཆོས་གོས་ལ་བྱ་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་དང་པོར་འདི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སྟུང་དུ་བསམ་ཞིང་།
བསྐྱུགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་གསོ་དགག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་ཡིན་ནོ། །མགོན་དུ་
བོས་པ་ན་ཅང་མི་གསུངས་པས་དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་བྱུབ་སྟེ། འདི་ལ་བསྐྱུགས་ཆོག་མེད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གཅིག་པོས་སྟུང་སྐྱུར་གྱི་རྒྱ་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས་པ་ན་དགོངས་གསོལ་
བཞག་ནས། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བཀྱི་བས་ཆོས་གོས་འདི་སྟུང་སྐྱུར་དུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་སོ། །ལན་གསུམ་གྱ། དེའི་འོག་གི་ཆོག་རྣམས་མི་དགོས། རང་གཅིག་པོས་བྱ་བ་འདི་ལ་
མཁུག་དུ་ཐབས་ལེགས་མི་དགོས་པར་སེམས་སོ། །སྟུང་སྐྱུར་ལྟ་བུ་སྤྲ་མ་རྟིང་པར་གྱུར་ནས་
གསར་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས་པར་འདོད་ན་སྤྲ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་ཏེ་གོས་གཞན་ལ་སྤྱད་ནས་གསར་པ་
དེ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱེད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་བཅང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། སྤྲ་མ་མ་སྤྱད་ན་བྱི་མ་མི་
ཆགས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཆེ་ན་སྟུང་སྐྱུར་རྟིང་པ་དེ་གཞན་ལ་བསྤྲོས་པའམ་ཡང་ན་རྣམ་བཏགས་
ཀྱི་ཆོ་གས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཞག་བཅུ་འདས་པ་ན་གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་
བའི་སྤང་སྤྱང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྟོན་པའི་རྗེས་འབྲང་རབ་དུ་བྱུང་བ་དག་ནི་ཡོ་བྱེད་ཅུང་
བ་དང་། གང་བྱུང་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འདོད་པ་བསོད་སྟོམས་ཀྱི་མཐའ་སློང་བ་ལ་
བསྐྱུབ་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་སྤྱང་བ་བྱིར་བཅོས་པའི་བྱིར་སྟོ་བ་སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་

༼༥༡༧༽

གྱིས་ལས་བྱེད་པ་ན་ཆངས་སྒྲོད་ལ་ཉེར་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྱིན་པའི་ལས་མ་གཏོགས་ལས་གཞན་
པལ་ཆེར་ནི་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་ལ་དབང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། སྒོ་བ་བྱེད་པས་ནི་ཉེ་བར་གནས་པའི་སྒྲོམ་པ་
ལས་གཞན་པའོ། །ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་བསྒྲོ་བ་སྒྱུར་གྱི་ལྷུང་བ་བཅུ་པོ་གང་རུང་དང་བཅས་ན་གསོ་
དགག་གི་ལས་མ་གཏོགས་ལས་གཞན་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་མི་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། བསྒྲོ་བ་ལས་བྱུང་
བ་སྒྱིར་མ་བཅོས་པར་ལས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་མི་བྱ་འོ། །གསོ་སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེད་གཉིས་མ་
གཏོགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གསོ་དགག་གི་ལས་ལ་དབང་བ་ནི་གསོ་དགག་གི་ཆེ་ལྷུང་བ་བྱིན་
བརྒྱབས་འབྱུང་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་བཤུགས་པས་སྒྱིར་བཅོས་པ་འབྱུང་བས་སྒྱིར་བཅོས་དང་ལྡན་
པར་འགྱུར་པའི་ཆེད་དུ་གསོ་དགག་གི་ལས་ལ་དབང་བ་ཡིན་འོ། །བཞི་པ་ལྷུང་བ་སྒྱིར་བཅོས་ཚུལ་
སྒྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཞི་གཞན་བཤུགས་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། བྱུང་གཏུར་གྱིས་སྒྱིར་བཅོས་དང་། བཤུགས་པས་སྒྱིར་བཅོས་དང་། སྒོ་མགུས་སྒྱིར་
བཅོས་སོ། །དང་པོ་ལ་སྒྱིར་བསྟན་པ། སོ་སོར་བཤུགས་པ། བྱུང་གཏུར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་སྒྲུང་བ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དུག་སྟེ། གཞི་གང་ལ་བྱ་བ། དགོ་འདུན་གང་གིས་བྱ་བ། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱ་
བ། དགོས་པ་གང་གི་སྒྱིར་བྱ་བ། ཆོ་ག་ཇི་ལྟ་བུས་བྱ་བ། བྱུང་གཏུར་དང་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ལ་
སྒྱ་བཞི་ཅི་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱུང་གཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་འཐབ་དགོས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་གཞི་དེ་མ་ཞི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བར་ཡིད་ཆེས་པར་ཤེས་ནས་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་

༼༥༡༩༽

འཐབ་དགོལ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་དགོ་འདུན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་འདུག་ན་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་ནན་
གཏུར་གྱི་ལས་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སློང་བ་པོ་མ་བྱུང་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་དེ་བསྐྱོ་བར་བྱ་
ཞིང་། བསྐྱོས་པ་དེས་སློང་བྱའི་ཡུལ་དེ་འོག་ཏུ་བཞག་ཅིང་ཤུད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ནན་
གཏུར་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དགོ་འདུན་འདུས་པར་མངོན་སུམ་དུ་ནན་གཏུར་གྱི་ཡུལ་དེ་མི་ཡོང་ན།
འཐབ་དགོལ་གྱི་རྒྱ་བྱས་པར་གྲགས་པ་བརྗོད་ལ། སྤྲེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནན་གཏུར་གྱིས་ལས་
བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་སྐད་དུ། གཞི་མ་ཞི་བར་ཤེས་ནས་སློང་བ་པོས་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱས་ཤིང་
མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ལ་ནན་གཏུར་གྱི་ལས་བྱའོ། །སློང་བ་པོ་རང་མ་བྱུང་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་སློང་
བར་བྱའོ། །འདུ་བ་མི་སྟར་ན་གྲགས་པ་ཅམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་ཡུལ་དེ་ལ་ཞེ་འཁོན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་
ལ། བཅེ་བས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྤྲེགས་དགོངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་
སོ། །གསུམ་པ་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་མི་སློང་བས་དབྱར་གནས་པའི་དུས་མ་ཡིན་ཞིང་། དགོ་
འདུན་གྱི་འགྱུར་གྱི་དགག་བྱ་མེད་པའི་དུས་སུའོ། །བཞི་པ་ནི། སྤར་བྱས་གྱི་བྱ་བ་ངན་པ་འཕྲོ་གཅོད་
པ་དང་། སྤར་བཅོས་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུའོ། །ལྲ་པ་ནི། སློང་བྱ་དང་གཞམ་བསྐྱོ་མ་བྱས་པ་ལ་
ནན་གཏུར་གྱི་ལས་མི་ཆགས་པས། ཐོག་མར་གཞམ་བསྐྱོ་བྱས་ནས་དེ་ཆགས་པ་ལ་གསོལ་བ་དང་
བཞིའི་ནན་གཏུར་གྱི་ལས་བྱ་ཞིང་། ཡུལ་དེས་དགོ་འདུན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་འོངས་ན་

༼༥༡༣༽

གོ་བར་བྱེད་པས་མཐུག་ཏུ་བསྐྱགས་པར་ཡང་བྱ་དགོས་སོ། །དྲུག་པ་ནི། ཉན་གཏུར་གྱི་ལས་བྱས་
པ་ཡིན་ལ། དམན་པའི་ས་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕུ་ནི་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་
བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཉན་གཏུར་གྱི་ལས་གསོ་དགག་བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། དམན་
པའི་ས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དམན་པའི་ས་ན་གནས་པ་ཡིན་ལ་ཉན་གཏུར་མ་བྱུང་བའི་
ཕུ་ནི་སྒོ་བ་སྦྱོང་པ་དང་མགུ་བ་སྦྱོང་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཉན་གཏུར་གྱི་ལས་གང་ཡང་མ་
བྱུང་བས་སོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕུ་ནི། སྤྲེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉན་གཏུར་བཞི་པོ་གང་རུང་
དང་། གནས་དབྱུང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། དག་སྦྱོང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ལས། དང་པོ་སྤྲེགས་པ་ཉན་གཏུར་ནི། འཐབ་
དགོལ་བྱེད་པ་ལ་བྱ་བ་འདི་ཐོང་ཞིག་མི་གཏོང་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བུལོ། །ཞེས་སྤྲེགས་པར་
བྱེད་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱེད་པའོ། །སྦྱང་པ་ཉན་གཏུར་ནི་དག་འདུན་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་
ཕྱིར་མི་འཆོས་པར་བཞི་ཚུན་བརྟུང་ནས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོང་པར་བྱེད་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱེད་
པའོ། །བསྐྱད་པ་ཉན་གཏུར་ནི། བྱིས་པའི་ནང་དུ་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཅིང་འཇོ་འཆར་གཡང་ལ་
སོགས་པ་བྱིས་པ་སུན་འབྱེན་གྱི་སྦྱོང་པ་བྱེད་པ་ལ་གནས་དེ་ནས་སྦྱོང་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་
བྱེད་པའོ། །ཕྱིར་འབྱེད་ཉན་གཏུར་ནི། དག་སྦྱོང་གང་བྱིས་པ་ལ་མཐོ་འཆོས་པ་དང་། དེས་མཆོན་
ནས་དག་གོ་

༼ ༥༡༤ ༽

སྒྲོང་དང་། དགེ་སྒྲོང་མ་སོགས་སྡེ་ལྔ་པོ་གང་ལ་མཐོ་འཆ་མས་པས་བརྟན་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་དེ་ལས་
ཕྱིར་ཕྲོག་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་མཐའ་ནི་མ་གཏོང་གི་བར་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་མཛའ་གཙུགས་དང་།
དགའ་བའི་དངོས་པོ་ལས་ཕྱིར་འབྱེད་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རི་རྒྱུད་དུ། འཐབ་
དགོལ་བྱེད་པ་ལ་ལས་ཀྱིས་སྡིགས་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཕྱིར་མི་བཅོས་པར་
རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་རྒྱུད་པའོ། །བྱིས་སུན་འབྱེན་པ་ལ་ནི་བསྐྱད་པའོ། །ཞེས་དང་། བྱིས་པ་ལ་བརྟན་
ཐབས་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཕྱིར་འབྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ལྷུང་བ་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་
གནས་ནས་དབྱུང་བ། ལྷུང་བ་མ་མཐོང་ངོ་བེར་བ་༥ སྡིག་ལྷ་མི་གཏོང་བ་༥ འཐབ་དགོལ་བྱེད་པ་
འབད་པས་ཕྲོག་གྱུང་མ་ཕྲོག་ན་༥ རྣམ་པར་གཏམ་ལ་འབེབ་པའི་ཚོད་པ་ཉེ་བར་མ་ཞི་ན་༥ འཐབ་
དགོལ་གྱི་རྒྱ་མི་གཏོང་ཞིང་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་༥ དགེ་སྒྲོང་མ་རྣམས་དང་འདྲེ་ཞིང་གནས་པ་གནས་
ནས་དབྱུང་བ་དང་བདུན་ཡོད་དེ། རི་རྒྱུད་དུ། ལྷུང་བ་གྲགས་པ་ཕྱིར་མ་བཅོས་པ་བསྐྱམས་པས་ཕྱིར་
བཅོས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། མ་མཐོང་ངོ་བེར་ཞིང་ཕྱིར་འཆོས་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་མི་འདོད་པ་དང་།
སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་མི་གཏོང་བ་ལ་ནི་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འཐབ་དགོལ་ལ་
འབད་པས་མ་ཕྲོག་ན་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་ནས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གཏམ་ལ་
འབེབས་པ་ལས་གྱུར་པ་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་སོ། །འཐབ་དགོལ་གྱི་རྒྱ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་

༩༥༥༽

ཡང་གནས་ནས་ཕྱང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དགེ་སློང་མ་རྣམས་དང་འདྲེ་ཞིང་གནས་པ་ལ་ཡང་གནས་
ནས་ཕྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གནས་ཕྱང་བདུན་པོ་དེ་རེ་ཞིག་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་མ་ཅིག་ཏུ་
བཞག་ནས་དགེ་སློང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ལོངས་སྟོང་པ་ལ་མི་
དབང་ཞིང་། སྤར་བཅོད་པ་གསོལ་བ་ན་དང་པོར་བཅོད་པ་སྦྱིན། དེ་ནས་མཐུན་པ་སྦྱིན། དེ་ནས་
མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པས་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཐོབ་པར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འགའ་
ཞིག་ལ་གནས་དབྱུང་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལ་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འཁོར་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའམ། སྡེ་སྟོང་འཛིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་གནས་དབྱུང་མི་བྱ་སྟེ། བྱས་ན་སྟོམ་པོ་
འབྱུང་ཞིང་དགེ་འདུན་གྱི་འགྱུར་གྱི་དགག་བྱ་ཡང་ཡོད་དོ། །རི་སྐད་དུ་ཆིག་ལེར། མདོ་སྡེ་འདུལ་བ་
མ་མོ་རྣམས། །མཁས་ཤིང་གྲགས་དང་ལྷན་པ་དང་། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ། །བསྐྱད་
ཅིང་བཀར་བར་འོས་པ་མིན། །གང་ཕྱིར་འདི་དག་ཟུ་སྟེགས་ཀྱི། །རི་དགས་བསྐྱག་བྱེད་སེའྲེའི་
བྱ། །འདི་དག་ཁྱིམ་པར་གྱུར་ན་ཡང་། །སྟོན་པའི་སྟོ་ཡིས་རབ་དད་བསྐྱེད། །འདི་དག་རྣམས་ཀྱི་
གཙུག་ལག་ཁང་། །མངོས་བྱེད་བྱ་མཆོག་སྐྱ་སྟོགས་ཤིང་། །དེ་བས་འདི་དག་སྤང་ན་ནི། །རང་གི་
བསྟན་པ་སྤང་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྤར་བཤད་པའི་ནན་གཏུར་བཞི་ནི་གནས་དབྱུང་མ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་དག་གི་མཐའ་ལ་མ་བཏང་ན་གནས་དབྱུང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱད་པ་ནན་

༼ ༥༡༩ ༽

གཏུར་ནི། བྱིས་པ་སྤྱན་འབྱེན་གྱིས་སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་གནས་དེ་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན་གྱིས། དགོ་
འདུན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྱད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །པམ་པ་བྱུང་བ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་དུ་ཡང་མི་
བཞག་པར་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྐྱད་པར་བྱ་ཞིང་། བཟོད་པ་གསོལ་ན་འཆབ་མེད་བྱུང་བ་ལ་
བཟོད་པ་ལེན་ཞིང་ཡལ་བར་མི་འདོར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཚུལ་བྱིས་ས་འཆལ་བ་བསྐྱད་པར་བྱའོ། །འདི་
ལ་དགོ་འདུན་དབང་རོ། །དེས་དེ་ཡལ་བར་མི་འདོར་རོ། །བསྐྱེལ་བ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་
དོ། །ཅེས་སོ། །འཆབ་མེད་ཡིན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཡལ་བར་མི་འདོར་བའི་
ཐབས་མེད་དེ། དེ་ལ་ཆད་པ་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་མི་འོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་དགོས་
པ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། མཆམས་མེད་བྱས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
ཐག་རིང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མཆམས་མེད་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་
འབྲས་མི་སྤིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསོ་སྦྱོར་བཞག་པ་སོགས་ནི་ལྟུང་བ་སྤྲོང་ཀྱང་སྐབས་
མི་འབྱེད་པ་དང་། སྐབས་བྱེ་ཡང་མཉན་པར་མི་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལ་གསོ་སྦྱོར་གི་དུས་སུ་གསོ་
སྦྱོར་འཛོག་པ་དང་། དག་ག་དབྱེའི་དུས་སུ་དག་ག་དབྱེ་འཛོག་པའི་ནན་གཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་
ཞིང་། གསོལ་བ་དང་བརྗོད་པ་བཞག་པ་ནི་ལས་བྱེད་པའི་དུས་སུ་གསོལ་བ་དང་བརྗོད་པའི་ལས་ལ་
འོང་དུ་མི་བཞུགས་པའོ། །དགོ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་ནི་སྤྲིག་ལྟ་ཅན་གྱི་དགོ་ཚུལ་ལ་

༼༥༡༽

ཕྱོག་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་ལྔས་ཕྱོག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །བཙུ་བ་ལྟར་བཟེད་ཁ་
ཐུབ་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བཀྱར་བ་འདེབས་པའི་བྲིམ་པ་དེའི་བྲིམ་དུ་འགོ་བ་
དང་སྟན་ལ་འདུག་པ་དང་། དེས་སྦྱིན་པའི་ཟས་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་མི་བྱ་བ་དང་། དེར་བསོད་
སྟོམས་བསྐྱང་བར་མི་བྱ། ཆོས་བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་དེར་ལྟར་བཟེད་ཁ་བཟེད་པར་མི་བྱ་
བས་ན་ཁ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནན་གཏུར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་སྐྱང་བ་ནི། ནན་གཏུར་དང་
པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་བྱས་ནས་སྐྱར་བཟོད་པ་འབྱུང་དུ་བཞུགས་ཅིང་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བཟོད་པ་འབྱུང་
བར་འདོད་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་པ་ལེན་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་སྟོན་དུ་
དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་གདག། དེ་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཞིའི་ལས་གྱིས་
བཟོད་པ་སྦྱིན་པས་ནན་གཏུར་གྱི་གཞིར་གྱུར་བའི་ཉེས་པ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། རྒྱ་ལས་
སྤྱིར་ཕྱོག་པ་བཟོད་པ་གསོལ་བ་ལའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བཤགས་པས་སྤྱིར་བཙོས་ལ་ལྟ་སྟེ།
ཡུལ། གང་ཟག་བསམ་པ། ཆོ་ག་དགོས་པའོ། དང་པོ་ནི། བག་བསྐྱར་གྱི་ལྟར་བ་བཙུ་ནི། མཚམས་
ནང་དེར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་བཙོས་ཤིང་བཤགས་པ་དང་། ལྟར་བ་རིག་པར་
བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི། དགེ་སྟོང་གཅིག་གམ་
ཡང་ན་གཉིས་སམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོས་པར་བྱ་ཞིང་སྟེ་དངགས་འདོན་པའི་རྣམ་པས་སོ་
སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱིས། བཤགས་

༼ ༥༡ ༽

བ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། བསྐྱོ་བ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་འོ། །སོ་
སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི། གནས་དེར་ཚོགས་པ་ལ་འོ། །ཞེས་སོ། །སྤང་བའི་ལྷུང་བྱེད་ནི། ལྷུང་བ་
འབྱུང་བའི་རྒྱར་རྒྱར་བའི་རྣམ་དེ་སྤངས་པ་དང་། ཡང་ན་དེ་དང་ཞག་གཅིག་ཅམ་བྲལ་བར་བྱ་བ་
སྡོན་དུ་བཏང་སྟེ་བཤགས་པ་བྱས་ན་ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤང་བ་ལས་ནི་
སྤངས་བ་དང་བྲལ་བ་ལས་སྡོན་དུ་གཏོང་བ་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །དགོ་འདུན་ལྷག་མར་གཏོགས་པའི་
སྟོམ་པོ་ལྷེ་བ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ལ་རྩལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བྱ་ལ། མཆོམས་ནང་
དེར་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་ལྷུང་མཐའ་དགོ་སྟོང་ལྷ་ནས་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཤགས་
པར་བྱ། ལྷག་མར་གཏོགས་པའི་སྟོམ་པོ་ཡོང་བ་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཉེས་པ་ལྷ་
བྱ་ལ་དགོ་སྟོང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་བྱ། ཐམ་པར་གཏོགས་པའི་སྟོམ་པོ་ལྷེ་བ་ཡན་
ལག་མ་ཆང་བའི་རྣམ་མང་པོ་བརྒྱས་པ་དང་། ཏེན་བྱ་མཐུ་མེད་པར་སྟབ་འབྱིན་པ་ལྷ་བྱ་ལ་
མཆོམས་དེར་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་ནམ། གཞན་ནས་ཁ་བསྐྱང་ཀྱང་རུང་ལྷུང་མཐའ་དུག་གི་
ཚོགས་ནས་མང་མཐའ་དེར་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཤགས་པར་བྱ། ཐམ་པར་གཏོགས་པའི་
སྟོམ་པོ་ཡང་བ་འཇག་སྟོན་དུ་སྟབ་སྟབ་པ་དང་། རྩ་དང་སྟབ་མ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱས་པ་ལྷ་བྱ་ལ་དགོ་
སྟོང་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་བཤགས་པ་བྱས་པས་ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ལྷག་
མ་དང་བཅས་པར་གཏོགས་

༼༥༩༽

པའི་སྒྲོམ་པོ་ལྷི་བ་ལས་ནི་དག་འདུན་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ལྷག་མ་མེད་པར་གཏོགས་
པའི་སྒྲོམ་པོ་ལྷི་བ་ལས་ནི་མ་བཅད་པ་ལྷག་པ་ལའོ། །ཡང་བ་དེ་ལས་ནི་བཞི་ལ་སོགས་པ་
ལའོ། །ཞེས་སོ། །བཤགས་ཡུལ་གྱི་དག་འདུན་དེ་རང་གི་བཤགས་བྱའི་ལྷ་བ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་
དགོས་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་ན་ངི་མས་ངི་མ་བཟུར་མི་རུང་བ་ལྷར་བཤགས་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་བཤད་
དོ། །དཔེར་ན་དག་འདུན་ལྷག་མ་ལ་སྒྲོམ་གྱི་སྤྱད་ཆར་ནས་བཤགས་པར་བྱ་བར་སྒྲོབ་པ་ན་
བཤགས་ཡུལ་དེ་པམ་པ་མ་རུང་བ་གཞིར་བཞག་གི་སྟེང་དུ་དག་འདུན་ལྷག་མའི་སྡེ་ཆན་གྱི་ལྷ་
བས་མ་གོས་ན་བཤགས་ཡུལ་མཆོག་ཡིན། དེ་འབྲེལ་མེད་ན་རང་གིས་གང་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ལྷ་
བ་རིགས་མ་ཐུན་དེས་མ་གོས་ན་བཤགས་ཡུལ་དུ་འོས་ཤིང་སྤྱད་ལྷ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་སྐད་དུ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མ་ཐུན་པ་ལའོ། །སྡེ་ཆན་ལས་སོ། །མེད་ན་ལྷ་བ་ལས་
སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གང་ཟག་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷ་བ་རུང་ཞིང་། རུང་བ་ལྷར་བྲན་པའི་དག་སྒོང་
གིས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསམ་པ་ནི། ཞེ་ཐག་པ་ནས་བཤགས་པར་འདོད་
ཅིང་། ལྷར་བྱས་ལ་འགྲོད་པ་དང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་སེམས་ཀྱིས་བཤགས་དགོས་ཏེ།
སྒྲོམ་སེམས་མེད་ན་ལྷ་བ་ལས་ལྷ་བ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་ལས། ང་ནི་བསམ་པས་ལྷ་བ་
ལས་ལྷ་བར་སྤྱི། ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་ནི་མི་སྤྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཆོག་ནི།
བཤགས་པའི་ཆོག་

༼༥༣༠༽

ནམས་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གོང་བྱ་བ་ཤད་ཟེན་ཏེ། ཁ་ཅིག་གིས་འདིར་བཤགས་ཡུལ་ལ་བྱད་ཆོས་
དགུ་བཟངས་པའི་ནང་དུ་འགྲོ་མིན་བཞི་དང་བྲལ་ཅེས་བྲིས་པ་ནི་འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཟེར་
དགོས་སྐྱེ་ལ་གོ་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་པས་ཁོར་བ་ལས་འོས་མེད་དོ། །གཞུང་ལས་ཀྱང་། འདུན་པ་
དང་ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ལྷག་དང་། འཛིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་བྲན་
པར་རྟུས་པ། སྟོ་བར་བྱ་སྟེ་བསྟོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གང་ལ་བསྟོ་བའི་ཡུལ་དང་། བཤགས་
ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི་འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་བ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །ལྷ་པ་དགོས་པ་ནི། བཤགས་པ་
བྱས་པས་ལྷུང་བ་དང་། དེའི་ནམ་སྟེན་དག་པར་གྱུར་ཏེ། ཉེས་པ་མི་འཕེལ་ཞིང་གཉེན་པོ་བསྐྱབ་པ་
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྟོ་མགུ་སྟོད་ཚུ་ལ་ནི། དགེ་འདུན་ལྷག་མ་
བཅས་པའི་ཉེས་པ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་སྟོང་ལ་བཅས་ཉེས་འདག་པའི་སྤྱིར་དུ་བཅས་པའི་ཞག་གངས་
དང་མ་ཐུན་པར་དགེ་འདུན་གྱི་གཡོག་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཚུ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱི་སྦྱིན་པ་ནི་
སྟོ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། སྟོ་བ་དེ་བྱེད་པའི་རིང་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་རིགས་མ་ཐུན་བྱུང་ན་སྤར་
ཞག་གངས་ཇི་ཅམ་སོང་བ་དེ་མི་བཟང་བར་གཞི་ནས་བསྐྱར་ཏེ་སྟོ་བ་སྦྱིན་པ་ནི། གཞི་ནས་སྟོ་བ་
དང་། ཡང་ལྷུང་བ་རིགས་མ་ཐུན་གསུམ་པ་བྱུང་ན་སྤར་ཡང་སྟོ་བ་སྦྱིན་པ་ནི། ཡང་སྟོ་བ་སྦྱིན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་བ་སྦྱུད་ཟེན་བཅས་པའི་ཉེས་པ་དག་པའམ་ལྷུང་བ་བྱུང་ཀྱང་
བཅས་པའི་ཉེས་པ་མ་བྱུང་ན་མགུ་བ་སྦྱིན་

༼༥༡༽

པར་བྱ་སྟེ། དག་སྟོང་པ་ལ་ཞག་དྲུག་དང་། དག་སྟོང་པ་ལ་ཟླ་བ་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་དག་འདུན་མཉེས་
པའི་གཡོག་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་མགུ་བ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དག་
འདུན་ལས་ཞག་དྲུག་མགུ་བར་བྱ་བ་མཐོས་ཏེ་སྦྱད་པ་ལོ། །དག་སྟོང་པས་ནི་ཟླ་བ་བྱེད་དོ། །ཅེས་
དང་། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱིས་སྦྱིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མགུ་བ་སྦྱོད་པའི་རིང་ལ་ཡང་ལྷང་བ་རིགས་མཐུན་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་བྱང་ན་གཞི་ནས་མགུ་བ་དང་། སྐར་ཡང་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་བྱ་དགོས་སོ། །སྟོ་
བ་སྦྱད་ཟེན་ནས་མགུ་བ་མ་ཐོག་པ་ལ་སྟོ་ལྟན་དང་། མགུ་བ་སྦྱད་ཆར་ནས་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པར་མ་དཔྱད་པ་ནི་མགུ་ལྟན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཉིར་ལྷའི་ནང་ཆན་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་
བཅའ་ཉེས་བྱང་བའི་ཆད་ནི། གང་ལ་ལྷང་བ་གོ་བར་བྱ་ཡུལ་གྱི་དག་སྟོང་རྣམ་དག་སོགས་ཡོད་
བཞིན་དུ་མ་བརྗོད་པར་ཞག་གཅིག་འདས་ནས་བྱེ་མའི་སྐྱ་རིང་ཤར་བ་ན་ལྷག་མའི་བཅའ་ཉེས་འབྱུང་
བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཉིན་མཆན་གྱི་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ། །བརྗོད་པའི་
ཡན་ལག་མེད་ན་དེའི་སེམས་མིན་པ་ཉིད་འཆབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྟོ་བ་མགུ་བ་སྦྱོད་པའི་
རིང་ལ་བྱ་དགོས་པའི་དག་འདུན་གྱི་གཡོག་ནི། རི་སྐད་དུ། ནང་པར་སྐར་ལངས་ཏེ་སྟོ་དབྱེ་བ་དང་།
མར་མའི་ཀོང་བུ་གསལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དུས་དང་མཐུན་པའི་ཆུས་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱུ་པ་བཟུང་། །རྒྱུ་པ་དག་བཟུང་། །མི་འདོན་ན་སྦྱུ་པ་དབྱེ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རི་སྐད་བསྟན་
པ་མཐའ་དག་གོ། །སྟོ་མགུ་སྦྱོད་པས་རི་ལྷ་

༼༥༣༽

པ་བཞིན་དུ་སྡིགས་པ་ནས། གནས་ལྷུང་གི་བར་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་བྱ་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྡིགས་
པ་དང་། སྐད་པ་དང་། བསྐྱད་པ་དང་། ཕྱིར་འབྱེད་པ་དང་། གནས་ནས་ལྷུང་བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །ནན་གཏུར་དང་པོ་བཞི་ནི། དག་ཚུལ་པ་མ་དང་། དག་སྟོབ་མ་ལ་ཡང་བྱ་བར་བཤད་
དེ། གཞུང་དུ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དག་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་དག་ལ་ནན་གཏུར་བྱ་བ་ན་དེ་དག་གི་མངོན་དུ་མ་གྱུར་བར་ལས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་འདི་ནི་
དག་འདུན་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་འདི་ལ་གྲོ་ཤེས་དང་དམར་སེར་ཅན་གྱི་
གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱིར་བཅོས་ཅས་སྐྱེད་གཞི་ཐོག་མར་གྲོ་ཤེས་དང་། དག་སྟོང་དམར་སེར་ཅན་ལ་
བྱུང་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཞི་གཞན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དུས་དང་
དུས་མ་ཡིན་པ་བསྐྱས་པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ནི་གོང་དུ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞིར་དག་འདུན་ལྷག་མ་ལ་ནི་
དུས་འདི་སྤྱིད་གཅིག་འཆབ་པ་ཉིད་དམ། ཅས་བཤད་པ་ལ་འཕྲོས། དག་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་
འཆབ་པའི་ཉེས་པ་གང་ཟག་གང་ལ་འབྱུང་དང་དེ་ལས་ལྷུང་བའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན།
དེ་འཆད་པ་ལ། རི་སྐད་དུ། འདི་ལ་དག་འདུན་ལྷག་མ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། དག་སྟོང་
པམ་པར་གྱུར་པས་ལྷུང་བ་ཕྱིར་མ་བཅོས་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེ་
ཡང་དག་འདུན་ལྷག་མ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། བཅབ་པའི་སེམས་སྤྲ་ནས་མ་བཞག་པས་ལྷག་མ་བྱུང་
ཀྱང་དོགས་པ་མ་ཤར་བས་བརྗོད་པ་དང་། ལྷུང་བ་

༼༥༣༽

བྱས་སམ་མ་བྱས་བློ་བར་མི་རྒྱས་པ་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་དགོ་ཚུལ་པ་མ་སོགས་དང་།
དགོ་སྒྲོང་གནས་ནས་སྤྱང་བ་ལ་ནི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། རིམ་
བཞིན་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ངོ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་ཀྱང་བཅབ་པའི་སེམས་སྟོན་དུ་
མ་གཏང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷང་བ་བྱས་སམ་མ་བྱས་བློ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟེན་པར་མ་
རྫོགས་པ་ལ་ནི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་མེད་པས་དེ་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། གནས་ནས་སྤྱང་བ་ནི་ཐ་
དད་པར་གྱུར་བ་ཡིན་པས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་གྲོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་འཆབ་པ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །རི་སྐད་
དུ། འདི་ལ་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། བཅབ་པའི་སེམས་མ་བཞག་པས་བརྟེན་པ་དང་།
བྱས་སམ་མ་བྱས་ཅི་ཞིག་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅས་བློ་བར་མི་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་
ཉིད་དང་། གནས་ནས་སྤྱང་བ་ཉིད་ལ་འཆབ་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །སྦྱིད་ཆལ་བས། དགོ་ཚུལ་
ལ་ལྷང་བ་འཆབ་བཅས་མེད་པར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དགོ་ཚུལ་གྱིས་རང་ལ་པམ་འབྲ་སོགས་
ཀྱི་ལྷང་བ་བྱུང་བ་དེ་ཡུལ་དགོ་སྒྲོང་ལ་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། །བཤགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་།
རིག་པར་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི་བཅབ་ཉེས་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། མདོ་འདིར། ལྷང་བ་བཅབ་
བར་མི་བྱའོ། །ཐ་ན་མིང་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཅས་དགོ་སྒྲོང་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་དེ་དགོ་ཚུལ་
ལ་ཡང་རིགས་བསྟེན་ལ་ལོ། །དགོ་ཚུལ་ནང་པན་ཚུན་

༼ ༥༩༽

ནི་ལྷུང་བ་རིག་པར་བྱ་ཡུལ་དང་། བཤགས་པ་བྱ་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་གོང་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
པ་ཞིག་ལ་དེ་དག་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལས། དེ་ཉིད་ལ་འདི་དང་འོག་མ་བཅས་ཏེ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དགེ་ཚུལ་ལ་སོགས་པས་ལྷུང་བ་རིག་པར་
བྱ་བ་དང་བཤགས་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་ལྷག་མ་
བཅབ་པའི་ཉེས་པ་ནི། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་ནས་གནས་ནས་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
བར་གྱི་བྱད་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་བཅབ་ཉེས་འབྱུང་བའི་གཞིའི་ཡན་
ལག་གོ། །བསམ་པ་ནི་ལྷག་མ་བྱུང་བ་ལ་བྱུང་བར་འདུ་ཤེས་ཤིང་། ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་གསང་
འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པའོ། །སྟོར་བ་ནི་རང་རྒྱད་ལ་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་བྱུང་བ་དེ་གསང་
སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ཞག་གཅིག་སོང་བ་ན་
བཅབ་ཉེས་དངོས་གཞིར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འཆབ་སེམས་དང་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་ནི་མི་ཅིག་ཅིང་
འགལ་ཏེ། སྤྲ་མ་ནི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་གཞན་ལ་གསང་བའི་སེམས་ཡིན་ཞིང་། །བཅབ་ཉེས་ནི་ལུས་ངག་
གང་རུང་གི་ལས་སུ་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོད་དུ་རུང་བའི་
འདུ་ཤེས་ཉམས་པ་ལ་ནི་པམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་བ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་ཞིང་། །བསྐྱབ་པ་མ་
བཅས་

༼༥༣༥༽

པའི་ལས་དང་པོ་ལ་ཡང་ལྷང་བ་མི་འབྱུང་བ་བཤད་དོ། །འདི་ལྷང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་ཤེས་པ་
ཉིད་དང་། དེ་ལྷར་མངོན་པར་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་
འཆབ་པ་མི་འབྱུང་ཡང་ལྷང་བར་འབྱུང་དོ། །སྒྲིགས་སྒྲད་བསྒྲད་བ་སྤྱིར་འབྱེད་པ་དང་། བསྒྲབ་བ་
བྱིན་པས་ས་གཞན་ན་གནས་ལ་ནམས་ལ་ནི་ལྷང་བ་དང་། ལྷང་བ་བཅབ་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་འཆབ་པ་དང་ལྷང་བ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བར་འབྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །དགོ་འདུན་
ལྷག་མ་ལ་ཡིད་གཉིས་བྱ་བ་ཞིན་དུ་འཆབ་པའི་ཡུལ་ལ་བཅབ་ན་བཅབ་ཉེས་འབྱུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ།
བཅབ་པ་ལ་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ཉིད་ལ་ཡིད་གཉིས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་
བཅབ་པའི་ཞག་གངས་གསལ་པོར་མི་བློན་ན་ཆོད་བྱས་པའི་ཞག་གངས་ལས་མི་ཉུང་བར་སྟོ་བ་སྟོད་
པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བཅབ་པའི་དུས་ངེས་པར་མི་ཤེས་ན་ཉུང་བ་ཉིད་དུ་མི་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་པར་
བྱའོ། །སྟོ་མགུ་སྟོད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྟོན་ལྷང་བ་བྱུང་བ་གཞན་བློན་ནས། དེ་ཡང་སྤྱིར་བཙུག་འདོད་
སྟེས་ན་དེ་ལ་ལྷང་བ་དེའི་སྟོ་བ་དང་མགུ་བ་ཐ་དད་དུ་སྦྱིན་པར་བྱ་ཞིང་། སྦྱད་པ་ནི་རིམ་བཞིན་ལྷང་
བ་ཅིག་དེའི་སྟོ་བ་སོགས་དང་ཅིག་ཅར་སྦྱད་པས་ཆོག་སྟེ། རི་སྐད་དུ། སྟོད་པ་ལ་སྟོན་བྱུང་བ་གཞན་
གྱི་དེ་བཙུག་པར་འདོད་པ་སྟེས་ན་ཐ་དད་པར་སྦྱིན་ཞིང་ཅིག་ཅར་སྦྱད་དོ། །ཅེས་སོ། །གཞི་འདི་ལ་
ལྷང་བར་སྟོ་མ་ལས། གང་ཟག་གི་གཞི་ཞེས་བཤད་ལ།

༼༥༣༮༽

མདོ་འདིར་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་བསྐྱུས་བ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཞེས་བཤད་དོ། །དུས་དང་དུས་མ་
ཡིན་པ་ནི་སྟོ་བ་སྐྱུད་ཟེན་པ་ན་འདི་ནི་ལྷུང་བ་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷུང་བའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
སྟོ་བ་སྐྱུད་མ་ཆར་ན་འདི་ནི་བཅས་པ་ལས་ལྷུང་བའི་དུས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྟོད་པའི་གཞི་ནི། སྟོ་མགུ་སྟོད་པ་དག་གིས་སྤར་རང་ལས་
བསྐྱབ་པ་གཞོན་པའི་དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་སྤང་བར་མི་བྱ་
སྟེ། རི་སྐད་དུ། སྟོ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་སྟོད་པ་དག་གིས་དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་
མངོན་པར་སྤོང་བ་དང་། ཕྱག་དང་སྟོན་དུ་ལྷུང་བ་དང་། ཐལ་མོ་སྤར་བ་དང་། གུས་པའི་ལས་དག་
བདག་གིར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དགོ་སྟོང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་ཀྱང་སྟོ་མགུ་སྟོད་པ་སོགས་
ས་གཞན་ན་གནས་པ་ལ་དེ་དག་མི་བྱ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་
འདུག་པ་དང་། གོམ་པ་མཉམ་དུ་འདོར་བ་དང་། ཉལ་བར་ཡང་མི་བྱ་བར་བཤད་དོ། །ས་གཞན་ན་
གནས་པ་སྤྱིའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། ས་གཞན་ན་གནས་པས་དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་བསྟེན་
བཀྱར་དང་དུ་མི་ལེན་པ་སོགས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དང་། དེར་མ་ཟད་དགོ་སྟོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པ་ལ་ལྷུང་བ་སྤང་བ་སོགས་དང་། བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱར་པ་དང་བཅས་པ་དག་མི་བྱ་
ཞིང་། གདམ་ངག་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་
སོགས་ཀྱང་།

༼༥༩༽

བརྗོད་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། རི་རྒྱད་དུ། དགེ་སློང་ལ་ཉམས་པས་སྐྱེང་བར་མི་བྱའོ། དགེ་འདུན་ལས་མ་
བཀར་བ་ལའོ། །བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། སྤར་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དག་མི་བྱའོ། །གདམ་
ངག་དང་། གསོ་སློང་དང་། དགག་དབྱེ་དང་། གསོལ་བ་དང་། བརྗོད་པ་དག་བཞག་པར་མི་བྱའོ།
ཞེས་དང་། ཆད་པ་དེའི་རྒྱ་བྱས་པ་ཡང་ངོ་། ཉེས་པ་གཞན་ཡང་ངོ་། ཞེས་སོ། སློམ་གྱ་སློད་པ་
སོགས་ཀྱི་ལས་དངོས་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་གཡོག་བྱ་བའི་ལས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། རི་རྒྱད་
དུ། ཉན་པར་སྤར་ལངས་ཏེ་སློང་བྱེ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་ཟེན་ལ་གསལ་བ་རྣམས་བྱེད་
དགོས་པར་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཞི་འདི་ལ་ལྷང་བར་སྒྲིམ་ལས། སློབ་འཇུག་ཞེས་བཤད་
ཀྱང་། རོན་ལ་སློབ་པ་མ་ཟད་མགྱ་བ་སློད་པ་དང་། ཉན་གཏུར་རྣམས་དང་། གནས་ལྷང་རྣམས་དང་།
བསྐྱབ་བ་བྱེན་པ་དང་། ལྷང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བར་སྒྱེན་པ་སོགས་ས་གཞན་ན་གནས་པ་རྣམས་
ཀྱི་སློད་པའི་གཞི་བསྟན་པས། མདོ་འདིར། ས་གཞན་ན་གནས་པའི་སློད་པའི་གཞིར་བཞག་
གོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་སློང་བའི་གཞི་ནི། གཞན་ལ་ལྷང་བ་སྐྱེང་བ་ན་སྐྱེང་བའི་ལྷང་བ་དེ་དང་དེ་
ལྷང་བར་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་ལྷང་བར་བྱགས་པ་ལ་སྐྱེང་བར་བྱའོ། མ་བྱགས་
པ་ནི་ལྷང་བ་སྐྱེང་བའི་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། མ་བྱགས་པ་ནི་གཞི་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ།
མ་བྱགས་

༼༥༣༽

པའི་ཚད་ནི། ཉེས་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་ཞེས་པའི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་མེད་པ་དང་། དུལ་
ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ལས་བྱས་སོ་ཟེར་བའི་བྱེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཉོགས་པ་དང་། དོན་བདེན་པ་ལ་ལྟར་
བ་ལྟར་ཀྱང་ལྟར་བ་ལྟར་བར་མ་གྲགས་པས་མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་ན་སྐྱེང་བར་
མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེང་ན་གཞི་མེད་དུ་སྐྱེང་བར་འགྱུར་བས་སོ། ཇི་སྐད་དུ། བྱས་པ་དང་བྱེད་པའི་རང་
གི་ངོ་བོ་མ་ཉོགས་པ་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱེང་བ་མི་ཆགས་སོ། ཞེས་དང་། འདི་ལ་དངོས་སོ་ལས་བདེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། དངོས་སོ་གང་སྐྱེང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས། ལྟ་བུ། ཆོ་ག་འཆོ་བ་ཉམས་པ་
གང་རུང་སྐྱེང་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལྟར་བ་ལྟར་
བ་དང་སྒྲིག་ལྟ་སྐྱེས་པས་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་དང་། འགོ་འཆག་ཉལ་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པ་འདུལ་བ་དང་
མི་མཐུན་པ་དང་། ལོག་པའི་འཆོ་བ་ལ་ལོངས་སྒྲིང་པ་ནམས་སྐྱེང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ནང་
ནས་ལྟར་བ་སྐྱེང་བ་གཙོ་ཆེ་བས། དེ་སྐྱེང་བའི་ཆེ་ལྟར་བ་མི་བློན་ནོ། །ཞེས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་ར་
བཅོས་མི་བྱེད་ན་ལྟར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བར་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། མི་བློན་ན་བློན་པར་
བྱའོ། ཞེས་སོ། ལྟར་བ་མ་མཐོང་ཟེར་ནས་ཕྱིར་བཅོས་མི་བྱེད་ན་གནས་དབྱུང་བྱེད་པར་སྒར་བ་འད་
པ་ལྟར་རོ། །ལྟར་བ་སྐྱེང་ཀྱང་དེའི་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བརྗོད་བཅས་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་
ཁྱོད་ལ་དག་འདུན་

༼༥༩༽

གྱིས་བཟོད་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་བྱས་གྱིས། དགེ་འདུན་ལ་མ་ཁྱས་པར་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་མི་
བྱའོ། །ཁོ་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཡོད་དོ། ཅེས་གོ་བར་བྱེད་པའོ།
དེ་ལྟར་བཟོད་བཅས་བྱས་ཀྱང་སྐབས་མ་བྱེན། དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལྷང་འཛོག་པ་དང་། གཏམ་
འདྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་སྐབས་མ་བྱེན། དགེ་འདུན་གྱི་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་གྱི་
གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་གཏུར་ཀྱང་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དུས་གང་ཡིན་དུ་
གསོ་དགག་བཞག་པ་མི་བྱ་སྟེ། གསོ་དགག་གི་ལས་གྱི་དུས་མ་ཡིན་པར་གསོ་དགག་བཞག་པའི་
ལས་མི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དུ། དགག་དབྱེ་མ་ཡིན་པར་དེ་བཞག་པར་མི་བྱའོ། གསོ་
སྦྱོང་མ་ཡིན་པར་དེ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསོ་དགག་བཞག་པས་དེས་སྤར་
ལྷང་བ་སྤང་བའི་སྐབས་བྱེན་ནས་གསོ་དགག་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་གསོ་དགག་བྱས་་
ན་དེས་བཟོད་པ་གསོལ་བྱ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷང་བ་སྤང་བའི་སྐབས་བྱེད་དང་མཉམ་པར་མི་བྱེད་པ་ལ་
ཕྱར་བཅས་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ལ་གནས་སམ་གཞི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རྟེན་པའི་
ལྷང་བ་ཅི་ཡོད་པ་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་སྤྲོས་ནས་ལྷང་བ་དེ་ཁྱར་དུ་བཀལ་ཞིང་ཉེས་་
པ་བསྟན་ཏེ་བཏང་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རྩ་མུ་གློད་ཕྱར་པ་དང་བཅས་པ་བཏང་བ་དང་འབྲུ་བར་དེ་ཡང་
ལྷང་བའི་བྱི་མ་དང་

༼༥༣༠༽

བཅས་པར་བཏང་བ་ཡིན་པས་ཕུར་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷུང་བ་སྐྱེང་བའི་གནས་ནི། མཁན་
པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་བྱང་དང་། ཞེ་འགྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མདུན་དུ་སྐྱེང་བར་
མི་བྱ་ཞིང་། གང་དུ་ན་གནས་དབེན་པར་སྐྱེང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བ་མ་མ་ཡིན་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞི་འདི་ལ་ལུང་བར་སྡོམ་ལས། གསོ་སྦྱོང་བཞག་པའི་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
འདིར་གསོ་དགག་བཞག་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། མདོ་འདིར་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་གཞི་ཞེས་བཤད་
དོ། །ལྷུང་བ་སྐྱེང་བ་དང་། སྐྱེང་ཀྱང་སྐྱབས་མི་འབྱེད་པ་ལ་བརྗོད་བཅས་དང་། གདམ་ངག་གི་མི་
འབོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གསོ་དགག་བཞག་པ་དང་། སྐྱབས་བྱེའང་མཉན་པར་མི་བྱེད་པ་ལ་
ཕུར་བཅས་དག་གིས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ལྷ་བ་དགོ་
འདུན་མཐུན་པས་ཞེ་བར་བྱ་བ་དབྱེན་དང་ཚྱོད་པའི་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེན་གྱི་གཞི་དང་། ཚྱོད་
པའི་གཞི་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་ཀྱི་དབྱེན་དང་། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་དུ།
ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བཞག་གིས་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་ན་
དེ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ཡང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བཞག་གིས་ཅེས་པས་དབྱེན་བྱེད་པ་
པོ་བསྟན། དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་པས་ཀྱན་སྦྱོང་གི་བསམ་པ་བསྟན། མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཅེས་
པས་གནས་བསྟན། ལས་ཐ་དད་

༼༥༣༡༽

པར་བྱས་ན་ཞེས་པས་སྒྲོར་བ་བསྟན། དེ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་མཐར་ཐུག་པ་བསྟན་ནོ། འདི་ལ་
ཆོས་ཕྱོགས་པ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཆམས་ནང་གཅིག་ཏུ་པན་ཚུན་དགོ་
འདུན་དུ་ལོངས་པ་དགོས་ལ། །དེའི་ཆེ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་དག་གིས་ཆོས་ཕྱོགས་པ་ལས་ཐ་དད་
དུ་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཆམས་ནང་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཕྱོགས་པ་ལས་ལམ་ཐ་དད་པར་བྱས་ན་དགོ་
འདུན་པན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་བྱེ་སྟེ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་གྲུབ་ན་ཆོས་མིན་སྒྲུབ་ནམས་
ལ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱོགས་པ་ལས་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ལས་བྱུང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་སྒྲུབ་དག་ལ་ནི་ནམ་ཡང་ལས་ཀྱི་དབྱེན་མ་འབྱུང་སྟེ། འབྲེལ་བར། ཆོས་སྒྲུབ་དག་གི་
མཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆོས་མིན་པ་སྒྲུབ་དག་ལས་ཐ་དད་པར་ལས་བྱས་པས་ནི་ལས་དེ་བྱེ་བར་མི་
འབྱུང་ཏེ། དེ་དག་གི་ལས་དེ་ཆོས་ལས་ནམ་པར་མི་གཡོས་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
གསུངས་སོ། རྒྱུད་ཆ་ལ་བས། སྒྲོར་བ་ནི་མཆམས་ནང་གཅིག་ཏུ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ལས་ཐ་དད་དུ་
བྱེད་པའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ལས་དེ་ཉིད་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཟིན་པར་གྱུར་
ནའོ། །ཞེས་གསུངས་

༼༥༣༩༽

བ་ནི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མ་བྱིན་ཏེ། ཆོས་ཕྱོགས་པས་ནི་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་ལས་ཐ་དད་དུ་དག་འདུན་
གི་ལས་བྱས་ན་འང་ཅིག་ཅར་དུ་བྱས་པར་མ་ངེས་ཤིང་། ཅིག་ཅར་རམ་རིམ་གྱིས་བྱས་ཀྱང་རུང་།
ཆོས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ལས་མི་བྱེད་པས་ལས་ཀྱི་དབྱེན་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་
མེད་དོ། །བཤ་ཆེན་གྱི་གསུངས་ལས། ཆོས་ཕྱོགས་པས་སྤྲ་མ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ལས་
ཀྱི་དབྱེན་དུ་མི་འབྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མཉམ་དུ་ལས་བྱས་ན་མི་ཆགས་ཤིང་། ཅིག་ཞོས་ལ་མ་ཐུན་པ་
སོགས་ཀྱང་མི་ཆགས་པས་སྤྲ་མ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཉིད་རིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ནི་མདོ་སོགས་
དང་མ་ཐུན་པས་ཤིན་དུ་འཐད་ལ། ཡང་གསུང་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་རེ་བ་དག་ལ་
ཡང་ལས་ཀྱི་དབྱེན་ཆགས་པའི་བྱིར་དང་། ཐོག་མར་ཆོས་ཕྱོགས་ལས་མཆ་མས་ནང་དུ་ཅིག་
ཕྱོགས་དག་འདུན་དུ་ལོང་བ་ལས་ཐ་དད་དུ་གསོ་སྦྱོང་སོགས་བྱས་ན་ལས་ཀྱི་དབྱེན་དུ་འབྱུར་བའི་
བྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ནི་མདོ་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། རང་གི་གསུང་རིགས་སྤྲ་
མ་དང་ཡང་ནང་འགལ་ཞིང་མི་འཐད་པ་ཁོ་ནར་སེམས་སོ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཕྱོགས་པ་དང་ཆོས་མིན་
ཕྱོགས་པས་མཆ་མས་ནང་ཅིག་ཏུ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ནི་ཆགས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། འདི་ལ་
སོ་སོའི་རང་གི་ལས་ནི་ཆགས་སོ། །ཞེས་སོ། །ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་བྱས་པ་ན་

༼ ༥༣༣ ༽

མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྤྲུངས་པར་འགྱུར་རམ། ཞེན། དེ་ལ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་དེ།
མཆམས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཆོས་མིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་བཞིན་
དུ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྒྲིབས་མཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་ན་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་
ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཤེས་ན་མཆམས་མེད་
པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཆོས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་དུ་ཤེས་ལ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཆོས་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་འབྲེད་པར་བྱེད་ན། དེ་ལ་མཆམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བར་འགྱུར་རོ། ཆོས་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སྤྲུངས་འདུ་ཤེས་
པ་ལ་ནི་མཆམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་བསམ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།
ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་ལས་ཀྱི་དབྱེན་བྱས་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་བ་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་
མཆམས་མེད་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་འགྲེལ་བ་ལས་རི་སྐད་གསུང་བ་དེས་ཤེས་ཀྱིས་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་
འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་དང་། དབྱེན་གྱི་མཆམས་མེད་ཀྱི་ལས་ནི་འགལ་ཏེ། ལྷག་མའི་ལྷུང་
བ་ནི་སྒོ་མགུ་དང་བཤགས་པ་བྱས་པས་འདག་ལ། དབྱེན་གྱི་མཆམས་མེད་ནི་སྒྲིག་པ་ཤིན་དུ་སྒྲིབ་
ཡིན་པས་ཆེ་འདི་ལ་འདག་པ་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་ལ་ཆོས་སྤྲུང་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་

༼ ༥༣༥ ༽

འདུ་ཤེས་བཞིན་དུ་དགོ་འདུན་དབྱེན་གྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་བ་ན་དབྱེན་གྱི་མཆོམས་
མེད་གྱི་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལ་ལྷག་མའི་སྟོན་རོལ་དུ་བྱ་བའི་ལྷོག་བསྐྱེདི་ལས་བྱས་ན་ཆགས་སམ་མི་
ཆགས་དབྱེད་བར་བྱ་སྟེ། དབྱེན་གྱི་མཆོམས་མེད་ཅན་དེ་ལ་ཆོས་མིན་སྟོགས་བས་ལྷོག་བསྐྱེད་
བ་ནི་མི་སྲིད་ལ། དེ་ལ་ཆོས་སྟོགས་བས་ལྷོག་བསྐྱེདི་ལས་བྱས་ན་བྱེད་དུ་མི་སྟེར་བའམ་སྟེར་ཡང་
ལས་མི་ཆགས་ན་མཆོམས་མེད་ཅན་ལ་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་འབྱུང་མི་སྲིད་དམ་སྟམ་བའི་དོགས་བ་
འབྱུང་ངོ་། ཡང་དགོ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལས་བྱས་བ་དེ་ལ་བམ་བ་མ་བྱུང་བས་དགོ་སྟོང་ཚུལ་བྲིམས་
ནམ་བར་དག་བ་ཡིན་ནམ། དེ་སྟར་ན་དགོ་སྟོང་ཚུལ་བྲིམས་ནམ་དག་ཅན་དང་། །མཆོམས་མེད་ཅན་
གྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན་བརྟག་བར་བྱའོ། །དེས་ན་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་མི་འབྱུང་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དབྱེན་གྱི་རྒྱ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། གྱི་འབྱུང་གྱི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ཆོས་མིན་
སྟོགས་བ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བར་སྤྱོང་བར་ཡང་མི་བྱ་ལ། དེས་ཚུར་སྤྱོང་བ་ན་ཡང་ལན་ལོག་བ་
མི་བྱ་བ་དང་། མི་མཐུན་བ་གཉིས་གནས་ཁང་གཅིག་ཏུ་མི་བཞག་བ་སོགས་དགོ་འདུན་བྱགས་མི་
མཐུན་པའི་རྒྱ་བམས་ཅད་སྟོང་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དགོ་འདུན་ཐ་དད་བ་ཉིད་དུ་བྱས་བ་ལ་མི་
འདོད་བར་སྤྱོང་བ་དང་། སྤྱོང་བར་བྱེད་བ་ན་ལོག་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་བར་གསུངས་
སོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་སྟོགས་བ་ལ་བཟོད་བར་གསོལ་ན་

༼ ༥༣༥ ༽

བཟོད་པ་སྦྱིན་ཞིང་མཐུན་པ་དང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཡང་སྦྱིན་ནས་མཚམས་ནང་གི་དགོ་
འདུན་ཀྱན་ཅེ་ཅིག་ཏུ་ཐུགས་མཐུན་པར་སྦྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ལ་ཐར་པའི་
ལས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་གསོལ་བས་དགོ་འདུན་དབྱེན་དུ་གྱུར་པ་
དང་། རོན་དེས་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་དུ་འཇུག་པས་དབྱེན་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ། དགོ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་གསོལ་བས་སམ། རོན་དེས་ཚུལ་ཤིང་ལོན་དུ་
འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་སྟོན་པ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་བྱེད་པ་པོ་ལྷན་སྦྱིན་གྱིས་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྟོན་པའི་འཁོར་སོ་སོ་སྦྱེ་བོར་གྱུར་པ་དགོ་འདུན་དུ་ལོངས་པ་ཁ་བྱངས་ནས་དེ་དག་ལ་
འདུལ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་ཁྲིམས་ལྟ་བུས་ནས་ལྷན་སྦྱིན་དཔོན་གཡོག་རྣམས་དགོ་འདུན་
བྱིང་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཞག་གཅིག་
རྒྱན་ཆད་པས་ན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཛོག་པར་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤའ་དག་ན་གསལ་
ལོ། །དེ་ནས་མཚོག་བྱང་གཅིག་གིས་སྦྱར་དུ་འདུམ་བྱས་པས་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞག་གཅིག་ལས་
མ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བཤ་ཆེན་གྱིས། ལྷ་བ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་མཛོད་ཅིང་། དེ་ལ་ལྷས་
སྦྱིན་གྱིས་བྱས་པ་དེ་ནི་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ཀའི་དབྱེན་ཡིན་ཏེ། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་འཁོར་དག་གིས་

༼ ༥༣༩ ༽

སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལས་ལྟས་སྟོན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་གསུངས་པ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་དང་། ཆོས་
ཕྱོགས་པ་ལས་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པ་ནི་ཆོས་བྱེ་བ་དང་། དེ་གཉིས་བྱེ་བས་ཉེན་དགོས་སྟོང་དག་བྱེ་བ་ནི་
དགོ་འདུན་བྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པ་མི་བཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱང་བ་ནི།
ཆོས་དང་དགོ་འདུན་གཉིས་བྱེ་བ་དང་། ལས་བྱེ་བ་ནི་དགོ་འདུན་འབའ་ཞིག་བྱེ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་
རྣམས་ནི་ལེགས་ལེགས་འདྲ་ཡང་བྱིས་པ་དགའ་བའི་བཤད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་དང་ཆོས་བྱེ་
བ་མདོ་ལུང་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་མ་གསུངས་སོ། །མདོན་པ་གོང་འོག་སོགས་ལས་ཀྱང་
དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱ་བ་གསུངས་ཀྱི། སངས་རྒྱས་གྱི་དབྱེན་དང་། ཆོས་གྱི་དབྱེན་གསུངས་པ་
ཅིག་ཀྱང་མེད་པས་སྤར་མ་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་འདྲ་བྱིས་པའི་སྟོང་མཛེས་མཛེས་འདྲ་ཡང་
དཔྱད་ལྟ་བྱིས་བཞུགས་ན་མི་འཐད་དོ། །ལྟས་སྟོན་གྱིས་དབྱེན་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བློ་མས་ལྟ་
བཅས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་འདུལ་བ་དང་འགལ་བའི་བསྐྱབ་བློ་མས་ལོག་པ་བཅས་པ་
ཡིན་པ་ནི་གཞིར་བཞག་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྟ་བུ་བའི་ངོས་ནས་ལོག་བློ་མས་བཅས་པ་གཙོ་ཆེ་ན། ལྟ་
བའི་ངོས་ནས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོན་པ་བཞུགས་པའི་དུས་
སུ་ལྟས་སྟོན་གྱིས་བྱས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྟ་བུ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གཉིས་པ་གསུངས་པ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། དེ་འདྲ་འདུལ་བ་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་།

༼༥༣༽

མངོན་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་གོ་དོན་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་
པ་ཚྱོད་པའི་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚྱོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། ཚྱོད་པ་གང་ལ་ཞི་བྱེད་དང་
འདུག་པ་ཚྱོད་པ་ཞི་བའི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཕྲུག་ལོངས་དང་ཚྱོད་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
ཞིང་། ཚྱོད་པའི་ངོ་བོ་ནི་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་སྤྲས་པའི་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་སེམས་གཞོལ་བ་ལས་བྱུང་
བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། ཚྱོད་པའི་རྒྱ་ལ་དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་།
གདམ་ངག་གི་ལུང་མི་འབོགས་པར་བཞག་པ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བའི་ལུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་།
ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པ་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་ཚྱོད་པ་ལ་ཡང་བཞི་
ཡོད་དེ། འབྱེད་ཕྱིར་གྱི་ཚྱོད་པ། མི་གདམ་པའི་ཕྱིར་གྱི་ཚྱོད་པ། ལུང་ཕྱིར་གྱི་ཚྱོད་པ། བྱ་ཕྱིར་གྱི་
ཚྱོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་དོ། རི་སྐད་དུ། འཕྲུག་ལོངས་གི་རྒྱ་བཞིའོ། །དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་
པར་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤོ་བ་དང་། ལུང་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་
པའོ། །ཞེས་སོ། ཚྱོད་པ་དང་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དངོས་
པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་རྩམ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་དང་འདུལ་
བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་གཞན་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ཞིང་འདུལ་བ་མང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོལ་ཕྱིར་སྟོལ་ཡིན་
མིན་གྱི་མཐའ་སོ་སོར་བཟུང་ནས་ཆོད་པའོ། །

༼༥༣༼༽

བཤམ་ཆེན་གྱིས། ཆོས་དང་། འདུལ་བ་དང་། ལྷུང་བ་དང་། ལྷུང་མེད་དང་། ལྷུང་བ་སྤྱི་ཡང་དང་།
བཤགས་བྱ་དང་། ཡིད་ཀྱི་བསྐྱམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གནས་བཅུ་གཉིས་ལས་རྩམ་སྟེ་ཚོད་པ་ནི་འབྱེད་
བྱེད་ཀྱི་ཚོད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་རྩམ། འདི་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་
སྲིད་ཀྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མི་སྲིད་དོ། །ཅེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བར། ཆོས་
རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་བསལ་བ་
སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་ཚོད་པ་དང་པོ་འདི་ཆོས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཚོད་པར་བྱ་རིགས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྷུང་བཅས་ལྷུང་མེད་སོགས་ཀྱི་ཚོད་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
ཚོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷུང་ཕྱིར་ཀྱི་ཚོད་པར་འདུས་སོ། །གཉིས་པ་ཚོད་པ་གང་ལ་ནི་བྱེད་གང་འཇུག་པ་
ནི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། མདོན་སུམ་དྲན་པ་མ་སྟོས་དང་། །དེ་བཞིན་གང་མང་ངོ་བོ་ཉིད། །རྩ་རྣམས་
བཟུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། །ཁས་སྦྱངས་པར་ཡང་བྱ་བའོ། །ཞེས་ཚོད་པ་ནི་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་གསུངས་
པ་ལས། རྒྱ་དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོད་པ་ནི་བར་བྱེད་པ་ལ་མདོན་སུམ་གྱི་འདུལ་བ་དང་ཕྱོགས་
གང་མང་བརྟག་པའི་ཚུལ་ཤིང་འབྲེལ་བ་འཇུག་སྟེ། དེས་འབྱེད་ཕྱིར་ཚོད་པ་ནི་བར་བྱས་ཏེ། དག་
འདུན་རྣམས་ཐུགས་མ་ཐུན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་གཉིས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོད་
པ་ནི་བྱེད་ལ་མདོན་སུམ་གྱི་འདུལ་བ་འདི་དང་སྟེང་བྱ་

༼༥༣༩༽

ལ་དག་པ་སྦྱིན་པ་བློན་པས་འདུལ་བ་དང་། མ་སྦྱོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་འདུག་མྱེ། དེ་དག་གི་
གདམ་ངག་བཞག་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པས་སོ། །རྒྱ་གསུམ་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཚོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ། ལྷུང་བ་ཁས་སྦངས་པ་དང་། བཤགས་པས་ཕྱིར་བཅོས་རྩ་བཟམ་པ་ལྟ་བུ་
དང་། ལྷུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྦྱིན་པ་གསུམ་འདུག་མྱེ། ཁས་སྦངས་པས་ནི་སྦྱང་བྱེད་དང་སྦྱང་
བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཚོད་པ་རང་ཞི་དང་། ལྷུང་བ་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བཤགས་པས་ཕྱིར་
བཅོས་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ལྷུང་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བར་ངེས་པར་
འཛིན་པ་ཉིད་སྦྱིན་པས་ལྷུང་ཕྱིར་ཀྱི་ཚོད་པ་དེ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །བྱ་ཕྱིར་ཀྱི་ཚོད་པར་ཞི་བྱེད་ཀྱི་
ཆོས་བདུན་ཀ་འདུག་མྱེ། དེ་དག་གིས་ཚོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པས་ཀྱན་ཀྱི་ལས་ལ་མ་ཐུན་པ་སྦྱིན་དུ་
གཞུག་པ་འབྱུང་། དེ་བྱུང་བས་བྱ་ཕྱིར་ཀྱི་ཚོད་པ་རང་ཞིར་འགྱུར་རོ། །རི་སྐད་དུ། རྒྱ་དང་པོ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་རྒྱ་དག་གིས་ཀྱང་བྱ་བས་ཉེ་བར་ཞི་འོ། རྒྱ་གཉིས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་འདི་དང་དག་པ་སྦྱིན་
པས་སོ། །རྒྱ་གསུམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཕྱིར་བཅོས་པ་དང་། རེས་པར་འཛིན་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཉིད་སྦྱིན་
པའོ། །ཐ་མ་ནི་སྦྱིན་དུ་གཞུག་པས་སོ། །ཞེས་དང་། ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོད་པ་ལ་
འདུག་གོ། །ཅེས་སོ། །དེ་དག་སོ་སོར་བཤགས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བ་ལ་བརྒྱད་དེ། རྒྱལ་ཕྱིར་
རྒྱལ་གྱི་མངོན་སུམ། གཟུ་པོའི་༥ དག་འདུན་གྱི་ཞི་བའི་༥ གསལ་བའི་༥ གསལ་བའི་གསལ་བའི་༥
གནས་བརྟན་དང་བཅས་པའི་དག་འདུན་གྱི་༥ སྡེ་སྡོད་འཛིན་པའི་༥ གནས་བརྟན་མཐུ་ལྡན་གྱི་མངོན་
སུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་གཉིས། དང་པོར་ཆོས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གང་ལས་རྩམ་སྟེ་
ཚོད་པའི་ཆེ་ཕྱིས་ལྷུང་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་ཅེ་གཅིག་དུ་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་

༼ ༥༩༠ ༽

ཕྱིར་ཚེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཞིན་མཁམས་ཤིང་ག་བྱ་བོར་གནས་པའི་དབངས་པོས་མི་འཐད་པའི་
ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་། འཐད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་ནས་ཞི་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་
དེས་མ་ཞིན་ཚེ་དེ་དགོ་འདུན་ལ་སྤུལ་ནས། དགོ་འདུན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཞི་བ་ལྟ་
བུའོ། །བཞི་པ་ནི་དེས་མ་ཞིན་དགོ་འདུན་གྱིས་ལུང་རིགས་ལ་མཁམས་པའི་དགོ་སྟོང་དགོ་འདུན་དུ་
ལོངས་པ་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་ནས་བསྐྱོས་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་སྤར་བཞིན་
ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ལས་མི་ཆགས་པས་དགོ་འདུན་དུ་ལོངས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་
མི་བསྐྱོ་ལ། འོན་ཅི་ཞེ་ན། གསུམ་ལ་སྤེབས་གཅིག་དང་། ལྷག་པ་ལ་རྗེས་སུ་བསྐྱོ་ཞྭ། བསྐྱོ་བའི་
ལས་ལན་གཉིས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་བ་གསལ་བའི་གསལ་བ་ནི། དེས་ཀྱང་མ་ཞིན་བསྐྱོས་པའི་དགོ་
སྟོང་བཞི་པོ་དེས་ཀྱང་གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལུང་རིགས་ལ་ཆེས་མཁམས་པའི་དགོ་སྟོང་
གཞན་བསྐྱོས་པས་དེས་སྤར་བཞིན་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ནི་དེས་ཀྱང་མ་ཞིན་གནས་བརྟན་
དང་བཅས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཐོན་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་ཚོད་པ་སྤུལ་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྐྱབ་
བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པའི་སྟོན་མ་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །བདུན་པ་ནི། དེས་ཀྱང་མ་ཞིན་ཀྱན་གྱིས་
ཆད་མར་འཛིན་པའི་མདོ་སྤེ་དང་འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ་ལ་སྤུལ་ཏེ་སྤར་བཞིན་ཞི་བར་བྱེད་
དོ། །བརྒྱད་པ་ནི། དེས་ཀྱང་མ་ཞིན་སྐྱས་ཀྱང་བཀའ་འདའ་བར་མི་རུས་པའི་གནས་བརྟན་མ་སྤྱད་དང་
ལྟན་

༼༥༣༽

བ་ལ་ཚོད་པ་ཕུལ་ཏེ་དེས་འཐད་ཕྱོགས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དང་། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་
བརྗོད་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །རི་སྐད་དུ། འགྱེད་པ་གཉིས་རང་གིས་མི་རྒྱས་ན་ཆོགས་པར་དབྱུང་བ་
དག་གིས་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བོ། །དག་སྦྱོང་དག་གིས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་གིས་གནས་བརྟན་
མ་ཐུང་དང་ལྡན་པ་ལའོ། །ཐུག་པ་མེད་པར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་འདུལ་བ་བརྒྱད་
རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་ནོ། །མངོན་སུམ་གྱི་འདུལ་བའི་འདི་དག་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
ཚོད་པ་ཞི་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ་མི་དགོས་
པར་བཤད་པས། བོད་སྟོན་སུས་ཀྱང་མདོ་དང་འགལ་པར་བྱར་མི་རིགས་སོ། །གནས་བརྟན་ལ་
ཐུག་པའི་བར་གྱིས་ཀྱང་མ་ཞི་ན་བཞིར་ལོངས་པའི་དག་འདུན་གྱིས་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་བསྟོ།
བསྟོས་པ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་ཡ་ཡོ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆོས་
མིན་ཕྱོགས་པའི་ཚུལ་ཤིང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཉི་བར་བཞག་ལ་གང་ལ་འབྲིམ་པའི་དག་འདུན་རྣམས་
བསྐྱུས་ཏེ་ཕྱོགས་མང་ཉུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ། ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་མང་ན་མི་འབྲིམ། ཆོས་
ཕྱོགས་མང་ན་ལག་པ་གཡས་པས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་བཟུང་སྟེ་འབྲིམ། ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་ལ་
ཚུལ་ཤིང་དེ་དག་གོས་གྱིས་གཡོགས་ནས་ལག་པ་གཡོན་པས་བཟུང་སྟེ་འབྲིམ། དེ་ནས་མཐར་
ཆོས་ཕྱོགས་པ་མང་བར་གྱུར་ན་

ཚོད་བ་ཆོས་སྤྱིགས་སུ་ཞི་བར་བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བྱེད་དོ། །ཚོད་བ་གཉིས་བ་ཞི་བྱེད་ལ་
མངོན་སུམ་གྱི་འདུལ་བ་ནི་སྒར་བ་ཁད་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དག་བ་སྦྱིན་བ་ནི་སྦྲེང་བྱ་དེ་ལ་ལྷུང་བ་ཡེ་མ་
བྱང་བས་གཞི་མེད་བ་དང་། ལྷུང་བྱེད་ཅ་མ་བྱང་བ་ལ་དགོ་འདུན་ལྟག་མ་ལ་སོགས་པས་སྦྲེང་བ་
དང་། ལྷུང་བ་བྱང་བ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྤྱིར་བཙོས་བྱས་ཟེན་བ་དང་། གསུམ་ལ་ནི་བླ་བས་འདུལ་བ་
སྦྱིན་ཏེ། འདི་ནི་བླ་བ་དང་ལྟན་བ་ཡིན་པས་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །ཅེས་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོད་བ་ཞི་བར་བྱེད་
དོ། །སྟོ་བའི་སྐབས་སུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་བ་བྱས་བ་དག་ ལྷུང་བ་སྦྲེང་བར་བྱས་པས། དེས་སྟོ་བའི་གནས་
སྐབས་ལས་གཞན་དུ་ལྷུང་བ་མ་བྱང་ན་མ་སྟོས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་ཏེ། །དེ་དགོ་སྦྲེང་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པར་ཀུན་གྱིས་བཟུང་བས་ཚོད་བ་ཞིའོ། རི་སྐད་དུ། སྦྲེང་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་བ་ལ་ནི་དག་
བ་སྦྱིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་བླ་བས་འདུལ་བ་སྦྱིན་ནོ། །ཐ་མ་ལ་ནི་མ་སྟོས་པས་
འདུལ་བའོ། །ཞེས་སོ། །མངོན་སུམ་གྱི་འདུལ་བས་ཞི་བྱའི་ཚོད་བ་ནི། ཆོས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
ཚོད་བ་དང་། དག་བ་སྦྱིན་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞི་བྱའི་ཚོད་བ་ནི་ལྷུང་སྤྱིར་གྱི་ཚོད་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཞི་
བྱའི་ཚོད་བ་གཉིས་བ་འདི་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །པཎ་ཆེན་གྱིས། མི་
གདམས་པའི་སྤྱིར་ཚོད་བ་འདི་ཉིས་བ་བྱང་མ་བྱང་ལ་ཚོད་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉིས་བ་བྱང་བ་ལ་ཆད་
ལས་གང་རིགས་ཀྱི་ཚོད་བ་ཡིན་

༼༥༣༽

གསུངས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་བརྟག་གོ། ལྷུང་ཕྱིར་གྱི་ཚོད་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སྒྲིང་
བྱ་དང་། སྒྲིང་བ་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ལས། གཞན་དུ་འཕྲོས་པ་མེད་པའི་ཚོད་པ་ནི། སྒྲིང་བྱ་དེས་ལྷུང་བ་
ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་ཞིར་སྒྱུར་བས། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་
པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་སྒྲིང་བྱ་དང་། སྒྲིང་བ་པོ་
གཉིས་པོར་མ་ཟད་དགེ་འདུན་དུ་གཏོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། ཉེ་ཆེ་བའི་ཚོད་པ་
བྱུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་གྲོལ་བ་དང་། དེ་ལ་ལན་གྱི་ཆིག་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་པས་འདུལ་བ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷུང་བ་སྒྲིང་བ་ན་དེར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་རྣམ་
པར་གནས་པས་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོད་པ་བྱུང་ན་རྩ་བ་ཀྱམ་པ་ལྟ་བུས་ཞི་བར་
བྱེད་དེ། དཔེར་ན་རྩ་སྟོན་གྱི་ཆོགས་པ་བཅང་པ་བཀྱམ་པ་ན་རྩ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་ཅེ་སྟོན་དུ་ཉལ་
བ་དང་འབྲ་བར་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་སྤར་ཚོད་པ་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
ཕྱིར་པན་ཚུན་ནས་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་བཟོད་པ་གསོལ་བ་ན་དེར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་གི་
ཚོད་པ་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འབྲུག་ལོང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
ཁྲིས་པ་མེད་པ་དང་། ཁྲིས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཉེ་ཆེ་བ་དང་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་དང་
འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་

༼ ༥༩༩ ༽

ལ་ནི་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཙུགས་སོ། །གཉིས་པ་ལས་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བས་
སོ། །གསུམ་པ་ལས་ནི་རྩ་བ་གྲུམ་པ་ལྟ་བུས། །ཞེས་སོ། །ལྷུང་བ་སྐྱེང་བ་པོ་ལ་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྟན་
དགོས་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ། སྐྱེང་བ་པོ་ལུས་དང་ངག་གི་བསྐྱུལ་བ་ཉིད་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་དག་ཤེས་བ་ཉིད་
དང་། དགོ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་འདུལ་བ་ལོག་པ་དང་། དེ་ལས་སྒྲོག་པ་དག་
མི་སྟོན་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་ལྟན་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་བ་གྲུམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་
ནི་ཚུད་པ་སྤྱིར་བཙུགས་སུ་མ་ཟད་ལྷུང་བ་སྤྱིར་བཙུགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པོ་
དང་། དགོ་འདུན་སྒྲུག་མ་དང་། དེའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པོ་འགའ་ཞིག་གི་དགོ་འདུན་ལ་བཤའ་གས་
དགོས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་གང་ཟག་ལ་བཤའ་གས་པས་ཆོག་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་དགོ་སྒྲོང་གཞན་
དུ་མའི་ལྷུང་བ་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་གིས་སྐྱེང་བ་པོའི་མདུན་ནམ། བཤའ་གས་བྱའི་ལྷུང་བ་རིགས་མ་ཐུན་
མ་བྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་གཞན་གཅིག་གམ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རུང་། དེ་དག་གི་མདུན་དུ་ཁོ་བོ་ལས་རྒྱ་
བའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་གཞན་དག་ལ་སྐྱེ་བ་གཙོད་པའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་གང་
ཡིན་པ་དག་ཆེ་དང་ལྟན་པ་དག་གི་མདུན་དུ་བཤའ་གས་ཤིང་མི་བཅའ་པར་ཁོ་བོ་སྒྲོའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྷུང་བའི་རིགས་དང་མིང་ནས་སྒྲོས་ཏེ་བཤའ་གས་པས་སྤྱིར་བཙུགས་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་
རྒྱུད་དུ། འདི་ལ་མང་པོ་དག་གི་

༼ ༥༥༽

དོན་དུ་དགོ་འདུན་མ་ཡིན་པ་ལ་བཤགས་པར་བྱ་བ་དག་ནི་གཅིག་གིས་བྱིར་བཅོས་པར་བྱའོ། །དུ་
མ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་ཡང་ངོ། །གང་ཡིན་ཞེས་སྒྲོས་པ་དང་། ཤེས་པ་གནང་བར་བྱ་བས་སོ། །སྟོགས་
གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་ཐུན་པ་དེ་དག་ལ་འོ། །ཞེས་སོ། །པཎ་ཆེན་གྱི་གསུང་ལས། རྩ་བ་ཀྱམ་པ་ལྟ་བུས་
ནི་བྱེད་ལ་གོ་དོན་ནི། སྐྱེད་བྱེད་མ་གཏོགས་དགོ་འདུན་མ་ཐའ་དག་ལྟར་བ་གཅིག་གམ་མང་པོ་དག་
དང་འབྲེལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རྩ་བ་ཀྱམ་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཅེ་མོ་སྤྲད་ནས་འདུག་པ་བཞིན་དུ་ཐམས་
ཅད་སྒྲོ་ཅེ་གཅིག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པའི་མདུན་དུ་རང་རང་ལ་ལྟར་བ་
གང་བྱུང་བ་དེ་ཁས་ལེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་བྱིར་བཅོས་པའི་ཆེ་གཅིག་གིས་མང་པོའི་
ལྟར་བ་བྱིར་བཅོས་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་སྒྲོ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་གསུངས་པ་ནི།
རྩ་བ་ཀྱམ་པ་ལྟ་བུའི་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས་ལྟར་བ་བྱིར་བཅོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་སྐད་གསུངས་
པ་དེ་དག་ཞིན་ཏུ་ལེགས་ཀྱང་། ལྟར་བྱིར་གྱི་ཚོད་པ་ནི་བྱིར་ལ་གོ་དོན་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་བྱེད་ནི་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དགོ་འདུན་ཀུན་ཚོད་པ་དེ་ཉི་བར་ནི་བའི་བྱིར་པན་ཚུན་ནས་འདུད་པར་གྱུར་
པས། དཔེར་ན་རྩ་བ་ཀྱམ་པ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་ནས་ཅེ་སྤྲད་དུ་ཉལ་བ་དང་འབྲེལ་བར་བྱགས། ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མ་ཐུན་པར་གྱུར་ན་ཚོད་པ་ནི་བ་ཡིན་ནོ། །ལྟར་བ་སྐྱེད་པ་ན་ལྟར་བ་བྱུང་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་
ལས་སྤར་

༼ ༥༩༩ ༽

རྩེས་སྤྱི་མི་བློ་ལོ། །ཞེས་ཕྱིར་བཅོས་མི་བསྐྱབ་ན་དེ་ལ་ལྷུང་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྦྱིན་ནས་
སྤྲར་བཅོད་པ་གསོལ་བ་ན་མཐུན་པ་སྦྱིན་པས་དེ་དག་སྤོང་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །སྤྲར་ཁས་སྤངས་ནས་སྤྱི་མི་བློ་ལོ་ཟེར་བ་འདི་ནི་བརྗེད་པས་བྱུང་དུ་གསོད་པ་ཡིན་
པས་དེའི་ཆད་ལས་སྤྱོད་པོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྤྱི་དུ། ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཅོད་པ་འདི་
ལ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་། མཐུན་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་བྱུང་དུ་
གསོད་པ་ཡིན་ནོ། །དག་འདུན་ལ་ཁས་སྤངས་ནས་བྱུང་དུ་གསོད་ན་ངེས་པ་འཛིན་དུ་བཅུག་པའི་
ཕྱིར་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་ལ་པན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོ་བོ་
འཆོལ་བ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་བྱ་ཕྱིར་གྱི་ཅོད་པ་ནི་བྱེད་ལ་ནི། ཞི་བྱེད་གྱི་
ཆོས་བདུན་ཀ་འདུག་པར་སྤྲར་བཤད་ཟེན་པ་ལྷུང་དོ། །གསུམ་པ་ཅོད་པ་ནི་བའི་པན་ཡོན་ནི། དེ་
ལྷུང་ནི་བྱེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་གྱིས་ཅོད་པ་ནི་སྟེ། དག་འདུན་རྣམས་ཐུགས་མཐུན་པས་འཛིག་ཏེན་གྱི་
ཁམས་སྤྱོད་འགྱུར་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་དང་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པའོ། །དེ་ལྷུང་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། དག་འདུན་མཐུན་པ་བདེ་བ་སྟེ། །མཐུན་པ་རྣམས་
གྱི་དཀའ་ཐུབ་བདེ། །འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་བས་བདེ། །དམ་པ་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་བདེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། །

༼༥༧༽

དུག་པ་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བ་གནས་མཉམ་གྱི་གཞི་ལ་ལྷ་སྟེ། དགོ་འདུན་སྤྱི་ལི་
གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ཚུལ། བཞེངས་ནས་རི་མོའི་བཀོད་པ་བྱ་བ། ལས་ཆན་གྱི་རིམ་པ་
བསྐྱོ་བའི་ཚུལ། སྒྲིམ་པ་གོང་མར་གནས་པ་སོགས་ལ་འོག་མར་གནས་པས་ཕྱག་བྱ་ཚུལ། མཆོད་
རྟེན་གྱི་རྒྱང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་མཆོན་འཇུགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དགོ་འདུན་
སྤྱི་ལི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གང་ཟག་རང་རང་གི་སྒྲིམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་ལ་གང་དུ་བྱ་
བའི་ས་གཞི་རྩོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ། སོག་ཆགས་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཉམས་ངའི་གནས་མ་ཡིན་པ།
ཆོར་མ་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དག་པར་དགོ་འདུན་ལས་གནང་བ་ཐོབ་ནས་གཙུག་
ལག་ཁང་རྩིག་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆད་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། ཆད་དང་ལྷན་པའི་སྒྱ་བྱེད་དང་དོ་ནི་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་མཐོ་གང་སྟེ། ཉང་རོལ་ནས་དེ་བཙུ་དང་བདུན་གྱི་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མ་
མཐའི་ཆད་དེ་ལྟར་དུ་བྱ་ཡེ་མཐའི་ཆད་ནི་རི་ཅམ་དགོས་པ་སྒྲིམ་གཞུལ་བ་ལས་ཆད་ངེས་པ་ཅན་མ་
བཤད་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་དོ། །སྒྲིམ་སོ་སོའི་ཁང་པའི་ཆད་ནི་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ལས་ལྷག་ན་དགོ་འདུན་ལྷག་མས་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །དཀའ་ཆེགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་མ་
དགོས་པར་རྟེན་ན་ཁང་བཟང་ཡིད་དུ་འོང་བ། རྒྱ་ཆེ་བ་མི་ལྷ་བརྒྱའི་གནས་བཅར་རུང་བའམ། ཡང་
ན་

༼༥༥༽

ནི་ཅོའི་ལྷ་བྱའི་ཁང་མིག་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཞེན་མེད་དུ་མོངས་སྟོན་པ་ནི་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པའི་
མཐའ་སྟོང་བ་དང་། འབད་ཚོད་མེད་པར་མ་རྟེན་ན་གནས་མལ་ཤིང་བྱང་བས་ཀྱང་ཆོག་པ་ནི་འདོད་
པ་བསོད་སྟོམས་ཀྱི་མཐའ་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཁང་པ་བཅེགས་པ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཡང་འོས་
སོ། །ཞེས་དང་། ཤིང་སྟོན་པའི་བྱང་དང་། རེ་ཏུ་གསིང་གི་གཞི་དག་ལ་ཡང་གན་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐོ་
བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ངོས་ཅིག་གི་དབུས་སུ་རི་གཙང་ཁང་
བྱ། གཙང་ཁང་དེའི་མདུན་གྱི་བྱང་ཐད་ཀྱི་ངོས་སུ་སྐོ་ཁང་ཅིག་པར་བྱ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་
དབྱིབས་ནི་བྱ་བཞི་པ་བྱ། བྱ་བཞི་ལ་ངོས་གསུམ་ནས་བྱམས་བཏགས་པ་ཡང་བྱ། གལ་ཏེ་གནས་
ཁང་གསུམ་པ་བྱེད་ན་དབུས་སུ་རི་གཙང་ཁང་། དེའི་ལོགས་གཉིས་སུ་གནས་ཁང་གཉིས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །རི་སྐད་དུ། གཙུག་ལག་ཁང་བྱའོ། །ངོས་གཅིག་གི་དབུས་རི་གཙང་ཁང་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དེའི་
མདུན་དུ་སྐོ་ཁང་ངོ། །བྱ་བཞི་བཟང་བ་ཉིད་དོ། །བྱམ་གསུམ་པ་ཡང་ངོ། །མ་ནོད་པར་བྱའོ། །གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་དགེ་འདུན་གྱི་གཞིར། དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱིར་རམ། གང་
ཟག་དགེ་སྟོང་གི་ཕྱིར་གནས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པ་རྗེས་སུ་གནང་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྦྱིན་བདག་ཡོད་ན་
དེས་རྗེས་སུ་གནང་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་འདུན་སྦྱི་དང་གང་ཟག་གི་གནས་

༼༥༥༩༽

ཁང་དག་གི་སྒོ་གཏོང་པར་བྱའོ། །སྒོ་དེར་སྒོ་སྟེགས་གཞུག་ ཅིག་ངོས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་དཀར་ཁུང་
གཏོང། དཀར་ཁུང་གི་དཀྱིལ་ས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་ཁ་ཞུམ་ལ། རང་ལོགས་ཡངས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྷར་བྱིན་
ཀྱིས་ཡངས་པ་འོ། དཀར་ཁུང་ལ་བ་བ་དང་སྒོ་སྟེགས་གཞུག་པར་བྱ། གནས་ཁང་གི་མདུན་རོལ་དུ་
ཁྱམ་བྱ། འོག་གཞིའི་གཙལ་དུ་སོ་ཕག་རིམ་པ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་བྱ། དེའི་སྟེང་དུ་ཀ་ཉེན་གྱི་སྤང་
ལེབ། དེའི་སྟེང་དུ་ཀ་བའི་ཆར་དག་འཛུགས། དེའི་སྟེང་དུ་ཀ་ཞུའི་འདབ་མ། དེའི་སྟེང་དུ་གདུང་མ།
དེའི་སྟེང་དུ་ཆམ། དེའི་སྟེང་དུ་སྤང་ལེབ། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་སོ་ཕག་གཙལ་དུ་བཀམ་ཞིང་སོ་ཕག་གི་
ཕྱི་མའི་འཛིམ་པས་བསྐྱན་པར་བྱ། མི་ལྷུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལན་བཀན་དང་། འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཐེམ་
ཀས་རིམ་པ་གསུམ་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གནས་ཁང་དག་གི་སྒོ་གཏོང་ངོ། །སྒོ་སྟེགས་གཞུག་
གོ་ཞེས་པ་ནས། འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཐེམ་ཀས་བྱའོ། །འོག་དུ་དོ་ལས་བྱས་པ། བར་དུ་ས་ལས་བྱས་
པ། སྟེང་དུ་ཤིང་ལས་བྱས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་ཆོས་འཆད་པ་སོ་བཞུགས་
པའི་སུངས་ཁྱི་བྱ་བཞི་པ་བྱ་སྟེ། ཁྱི་དེའི་རྒྱུང་པ་བཞི་དག་ལ་སུངས་ཁྱི་གཏོང་ལྟ་བུ་བྱ་བའམ། སུངས་
གཞུགས་མི་བར་བྱ། ཁྱི་དེར་སྟན་ནང་ཆང་ཅན་གཞུག་སྟེང་དུ་སྤྲ་བྱེ་གདགས་པར་བྱའོ། །རི་སྐད་དུ།
སུངས་ཁྱི་བྱ་བཞི་བྱའོ། །རྒྱུང་པ་དག་ལ་སུངས་ཁྱི་གཏོང་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེར་སྟན་ནང་
ཆང་ཅན་གཞུག་གོ། །སྟེང་དུ་སྤྲ་

༼ ༥༥༠ ༽

བེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཟན་བཟའ་བ་ན་ཁ་དང་གི་ཏུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་མི་གཞོན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཐུན་ཇ་ལས་བྱས་པ་དང་། བལ་ཇ་ལས་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཆུ་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཡང་
རུང་བ་ཁྱམ་དག་ལ་བྱ་བར་བཤད་དོ། །གནས་སིལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཅིག་པས་
བསྐྱོར། ཉང་དུ་ཀ་བའི་ཆར་དག་འཇུགས། ཁྱམ་དེའི་སྒོ་འབྱར་ལ་དཀར་ཁུང་གཏོད། དཀར་ཁུང་ལ་
བ་བ་དང་སྒོ་སྟེགས་དག་གཞུག་གོ། །གཞན་ཡང་བས་ཀྱི་ཁང་པ་སྟེ་རུང་ཁང་དང་། མེ་ཁང་དང་། སྒོང་
ས་དང་། འཆག་པའི་ཁང་པ་དག་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འཁོར་གྱི་ཁྱམ་བེའོ། །གནས་བསིལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་བས་དང་། མེ་དང་། སྒོང་ས་ཁང་། འཆག་པའི་ཁང་
པ་དག་བྱ་བེའོ། །ཞེས་སོ། །དེར་མ་བཟད་དག་འདུན་རྣམས་དུ་བ་མེད་པའི་མེ་ལ་སྒོ་བའི་སྒོ་ཁང་དང་
ཆུའི་སྒོད་འཛོག་པའི་ཆུ་ཁང་དང་། ཉན་པ་སྒོད་སའི་རུང་བའི་ཁང་པ་དང་། བཤད་གཅི་དོར་བའི་
ཆབ་ཁང་དག་ཀྱང་བཤད་ཅིང་དགོས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ལ་སྒོ་ལྷགས་དང་ལྡེ་མིག་དག་ཀྱང་
དགོས་ཤིང་། ཉིན་རེ་བཞིན་ཕྱག་དར་བྱེད་པའི་ཁང་གཉེར་བ་དག་ཀྱང་དགོས་ཏེ། འདི་ལ་ཁང་སྒྱུང་
དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བཞེངས་པ་དེ་ལ་རི་མོའི་བཀོད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཀྱན་
དག་འར་བ་ལ་རི་མོ་བྲི་བ་ཉིད་དུ་རུང་རོ། །སྒོར་གཞོན་སྒྱུན་ལག་ན་དོ་རྗེ་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
བེའོ། །སྒོ་གང་དུ་འཁོར་

༼༥༥༽

བའི་འཁོར་ལོ་ལོ། །ཆ་ལྷ་བར་བྱའོ། །སྟེང་དུ་སྟོང་དང་མི་རྣམས་སོ། །སྟེང་བཞི་པོ་དག་གོ། །ཞེས་པ་
ནས། ལྷའི་ཁང་པར་སྟུ་ལག་ན་བྱམ་པ་ཐོགས་པ་རྒྱན་སྟོང་གས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དག་དང་། ལྷའི་བྱ་
མོ་ཆུ་འབྲིམ་པར་བྱེད་པ་དག་གོ། །ནད་པའི་རུང་བའི་ཁང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནད་པའི་རིམ་
གོ་མཛད་པའོ། །བཤང་བ་དང་གཅི་བའི་སྐྱབས་སུ་དུར་ཁྲོད་དག་གས། མགོ་འེ་ཐོད་པ་དག་གོ། །ཞེས་
པས་བསྟན། དེ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོར་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་དོ་རྗེ་དང་བེ་ཙན་ཐོགས་པ་བྱི་སྟེ།
ཆོག་ལེད། ཅ་བའི་སྟོར་ནི་དབང་སྟུག་ཆེ། །ཀུན་དགའ་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན། །ལག་ན་བེ་
ཙན་ཐོགས་པ་ཡི། །གནོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱི། །ཞེས་སོ། །དྲི་གཙང་ཁང་གི་ནང་དུ་བསྟན་
པའི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཉན་ཐོས་མཆོག་ཟུང་དང་བཅས་པ། རི་སྟོང་བྱམས་མགོན་མ་གྱོན་
གྱི་བར་དུ་བསྟན་པ་མི་ཉམས་ཤིང་འཛིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་བཙུ་
བྱག་བྱི། དེ་དག་གི་འབྱུང་སྐྱུ་བཞུགས་ཀྱང་ལེགས། དྲི་གཙང་ཁང་གི་སྟོར་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་སྟེང་
བེ་ཐོགས་པ་དག་བྱི། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁོ་ར་ཁོ་ར་ཡུག་གི་ངོས་རྣམས་ལ་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པ་དང་།
བདུད་བཙེམ་པ་དང་། ཐུབ་པའི་སྟོན་གྱི་སྟེས་རབས་དག་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཆོག་ལེད། ཁང་བཟང་དག་
གི་ངོས་དག་ཏུ། །ཐུབ་པའི་སྟོན་གྱི་སྟེས་རབས་བྱི། །དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་སྟོལ་དང་ནི། །ཆེ་འོད་
བཟོད་པར་སྟེ།

༼༥༥༽

ལ་སོགས། །གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་འབྲུལ་བ་ལ། །འཛིག་རྟེན་མངོན་པར་དད་འཕེལ་བྱིང་། །རི་
མོའི་ཚོ་ག་བརྗོད་པ་འདི། །ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ལེགས་པར་གནང་། །ཞེས་སོ། །སྟོང་བའི་ཁང་པར་
གནས་བརྟན་གྱི་གྲུལ་དག་དང་། སྤྱི་རྗེས་འཛོག་པའི་ལག་མཛོད་གྱི་སྟོར་གཞོད་སྤྱིན་ལག་ན་རིན་པོ་
ཆའི་སྤྲུ་གུ་སྟེ་ནེ་ཏུ་ལའི་ཁ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་སྤྲུག་པ་ཐོགས་པ་དང་། ཟས་གྱི་ཁང་པར་གཞོད་
སྤྱིན་ལག་ན་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ཐོགས་པ་དང་། སྟོ་ཁང་དུ་གཞོད་སྤྱིན་ལག་ན་བུམ་པ་དང་སྤྲུ་གུ་
ཐོགས་པ་དང་། མེ་ཁང་དུ་བྲུལ་བུམ་མེ་སྟོར་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་མར་མེ་
ཐོགས་པ་དང་། སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྟའི་པོ་ཉ་དག་གི་ལོ། །དགེ་འདུན་རྣམས་སྟོ་ཁང་དུ་མེ་ལ་སྟོ་
ཞིང་སྤྲུ་ལ་སྤྲུམ་མཉེ་བྱེད་པ་དང་། ལྷས་བྱེད་པ་ན་སྟོ་བྱང་དུ་བསྐྱང་མཁན་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། ཆིག་
ལེར། སྟོ་ཁང་ལྷས་གྱི་གནས་སུ་ནི། །སྟོ་བྱང་བསྐྱང་མ་བཞག་བྱ་སྟེ། །དགེ་སྟོང་རྣམས་ནི་ལྷས་སྟོང་
དག །བྱེད་པ་མ་དད་སྟོག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལས་ཆོན་གྱི་རིམ་པ་བསྟོ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ།
གནས་ཁང་དང་ཟས་ལ་བསྟོ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཟས་རྩང་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་མི་དག་
འོང་བ་ལ་སྟེ་ཏུ་ཆུང་བསྐྱང་བའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ཡང་གནས་ཁང་བསྟོ་བ་ནས་སྟེ་ཏུ་ཆུང་
བསྐྱང་བའི་བར་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་འདི་ཀུན་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བ་དང་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་
བསྟོ་

༼ ༥༥༣ ༽

བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་སྡེད་པ་དང་། འགྲེད་པ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱང་གངས་གཅིག་ཏུ་བྱ། སྤྱང་སྡེད་པ་བསྐྱོ་བ་ནི་སྤྱང་འདིང་བ་བསྐྱོ་བ་ཡིན་པར་འགྲེལ་
པར་བཤད་དོ། །གོས་བགོ་འགྲེད་པ་ཡང་ངོ་ཞེས་པས་སྡེད་པ་དང་། འགྲེད་པ་གཉིས་བསྐྱར་གངས་
གཅིག་ཏུ་བྱ། དགོ་བསྐྱོས་ཀྱི་ཀྱན་དུ་སྦྱད་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། ཅུང་ཞིག་བྲེལ་བས་མ་
འཁོབ་པ་རྣམས་མངག་གཞུག་པས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར་མངག་གཞུག་པ་བྱ་བ་ནི་དགོ་བསྐྱོས་
ཀྱི་འགའ་ལེན་ཅིང་། དེའི་དོན་གྲོགས་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བང་རིམ་ཞལ་ལྟ་བུ་ནི། བྱ་
དག་མཆོད་རྟེན་གྱི་བང་རིམ་དག་ཏུ་གནས་བཅས་པ་ན་དེ་ལྟོག་པར་བྱེད་པའི་ལས་བྱེད་
པའོ། །མངོས་ཆོས་པ་ནི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཟས་བཞེས་པ་སོགས་ལ་སྦྱོད་ལམ་མངོས་མི་མངོས་
བརྟགས་ནས། མི་མངོས་པ་མཐོང་ན་དེས་སེ་གོལ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དུ་བཏང་སྟེ་མངོས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་
ལས་བྱེད་པའོ། །སྟེ་ཕུ་ཆུང་བསྐྱུང་བ་ནི། དགོ་འདུན་རྣམས་ཟས་རུང་བའི་ཤ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་
ན་དེར་མི་གཞན་དག་འོང་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་སྟེ་ཕུ་ཆུང་བསྐྱུང་བའི་དགོ་སྦྱོང་སྦྱོ་བར་བྱས་ཏེ།
གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། ཤ་འབྲེམ་པ་ན་བྲམ་བེ་དང་།
བྲིམ་བདག་དག་གིས་མཆའ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཉེས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པར་ལུང་ལས་
གསུངས་སོ།

༼ ༥༥༽

༼རུང་བའི་ཤ་ནི་ཤའི་ཆེད་དུ་བསཏ་པ་ཡིན་པའི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ལ་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་བཅར་བས། དེ་འདུལ་བའི་སྐབས་འདིར་བཟའ་བར་གནང་སྟེ། བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ས་པཎ་གྱིས་ཉན་ཐོས་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་ །བར་རུང་གལ་ཏེ་མི་བ་ན། །ལྷས་བྱིན་གྱི་ནི་
བརྟལ་ཞུགས་འགྱུར། །ཞེས་སོ། ཐེག་ཆེན་དག་སྟོང་གིས་ནི་ཤའི་རིགས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཐོས་ན་བྱང་
ཆུབ་གྱི་སེམས་སྟེ་བ་ལ་གཞོད་པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་ཤ་རྣམས་བཀག་། ཐོས་ན་ངན་
འགྲོའི་རྒྱ་རུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཤ་ཆང་གི་ཉིས་དམིགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་དོར་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་སྤྲིང་ཡིག་སྟོབ་པན་དུ་གསུངས་པ་
རྣམས་ལ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་བཟོད་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་
སོ། །བཞི་པ་སྟོམ་པ་གོང་མར་གནས་པ་སོགས་ལ་ཕྱག་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་
མཆོག་སྟེ་བསྐྱབ་ཆོགས་གོང་མར་གནས་པ་ལ། འོག་མར་གནས་པ་དག་གིས་ཕྱག་བྱ། བསྐྱབ་
ཆོགས་མཉམ་ན་སྟོན་ལ་ཐོབ་པ་དེ་བསྐྱབ་པ་ཀན་པ་དང་། རེས་སུ་སྤང་བ་དེ་གཞོན་པ་ཡིན་པས་
ཀན་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དག་སྟོང་ནང་པན་ཚུན་ཡིན་ན་གཞོན་པས་ཀན་པ་ལ་ཕྱག་བྱ། དེ་
བཞིན་དུ་དག་སྟོང་མ་ནང་པན་ཚུན་དང་། དག་སྟོབ་མ་ནང་པན་ཚུན་སོགས་ལའང་རིགས་འགྲེལ་
བསྐྱབ་པ་འོག་མར་གནས་པས་གོང་མར་

༼༥༥༥༽

གནས་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་ཡང་མཚན་མ་ཐུན་པ་ལ་ཡིན་གྱི། མི་མ་ཐུན་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་ཚུལ་
གྱིས་དགོ་སྒོར་མ་དང་དགོ་སྒོར་མ་ལ་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་པས་སོ། །མཚན་མི་མ་ཐུན་ཡང་སྐྱེས་པ་
བསྐྱབ་ཆོགས་གོང་མར་གནས་པ་དང་། བསྐྱབ་ཆོགས་མཉམ་པ་ལ་བྱད་མེད་གྱིས་ཕྱག་བྱ་དགོས་
ཏེ། དགོ་ཚུལ་མས་དགོ་ཚུལ་ལ་ཕྱག་དགོས། དགོ་ཚུལ་མས། དགོ་སྒོར་མ་ལ་བྱ། དེ་གཉིས་དང་།
དགོ་སྒོར་མས་ཀྱང་དགོ་སྒོར་ལ་ཕྱག་བྱ་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་མཚོག་ལ་
རབ་ཏུ་བྱང་བས་ཕྱག་བྱའོ། །མཉམ་ན་ཀན་པ་ལའོ། །མཚན་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ། །སྐྱེས་པ་མི་དམན་པ་
ལ་བྱད་མེད་གྱིས་སོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་ལེར། བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པ་གསར་བྱ་ལའང་། དགོ་སྒོར་མ་
ཡིས་ཕྱག་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་དགོ་སྒོར་ས་གཞན་ན་གནས་པ་སོགས་ལ་དགོ་སྒོར་མས་ཕྱག་
མི་བྱ་བར་བཞག་ཅིང་། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྒོ་བབ་སྟེ་ཉལ་བ་དང་། ཉིང་འཛིན་
ལ་སྒྲིམ་པར་བཞུགས་པ་དང་། ལས་བྱེད་པས་བྲེལ་བ་དང་། སེམས་གཞན་དུ་ཡངས་པས་ཕྱག་
འཆལ་བ་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་། མདུན་པར་ལྟ་བ་དང་། བྱིམ་པའི་བྱིམ་ན་འདུག་པ་དང་། ཟན་བཟའ་བའི་
གཡའ་ན་འདུག་པ་ལ་ནི། དགོ་སྒོར་མ་སོགས་སུས་ཀྱང་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ས་གཞན་ན་
གནས་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་། དགོ་སྒོར་མ་སུན་

༼ ༥༥༦ ༽

ཕུང་བ་དང་། ཚེས་མིན་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་དང་། མཚམས་མེད་
པ་བྱས་པ་དང་། ཉལ་བ་དང་། སྟོམ་པར་བཞུགས་པ་དང་། བྲེལ་བ་དང་། སེམས་གཞན་དུ་སོང་བ་
དང་། རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་དང་། བྲིམ་གཞན་ན་འདུག་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་གྲལ་ན་འདུག་པ་མ་གཏོགས་
སོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་ནང་ཞེ་འཁོན་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཕྱག་མི་བྱའོ། །སྟོན་འདས་པ་ན་ཕྱག་
བྱ་བ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱག་མི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཁན་པོ་དང་
སྟོབ་དཔོན་དག་སྟོན་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་བྲིས་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་པར་གྱུར་པ་ན་
ཡང་སྤར་སྟོམ་རྒྱན་དང་ལུང་འབོག་པ་སོགས་ཞུས་པའི་སྟོབ་མས་ཕྱག་བྱ་དགོས་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ།
སེའླེ་ལྟ་བུས་ཕྱ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་མི་བྱའོ། །མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་དག་ནི་མཚོག་ཏུ་ཚུལ་
བྲིམས་འཆལ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་དང་། འདས་པ་ན་ཕྱག་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཕྱག་མི་བྱ་བ་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་ལ་ལོངས་སྟོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཟས་ཀྱིས་
སྐྱགས་པ་དང་། ཐ་ན་མི་གཙང་བའི་ས་བྱི་དོར་བྱེད་པ་ཡན་ཆད་ནི་མི་གཙང་བས་སྐྱགས་པ་ཡིན་
པས་འབགས་པ་དེ་གཉིས་ལ་གཞན་གྱིས་ཕྱག་མི་བྱ། སྐྱགས་པ་དེ་གཉིས་གང་རུང་དང་ལྡན་པས་
གཞན་ལ་ཕྱག་མི་བྱ། སྐྱགས་པས་གཞན་གྱི་ཕྱག་དེ་བདག་གིར་མི་བྱ། སྐྱགས་པ་གཞན་

༼ ༥༥༽

བས་ཕྱག་དེ་མ་སྤགས་བས་བདག་གིར་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་སྤོང་གཅེར་བྱར་གནས་པ་ལ་
ཕྱག་མི་བྱ། གཅེར་བྱས་ཕྱག་མི་བྱ། གཅེར་བྱས་གཞན་གྱི་ཕྱག་བདག་གིར་མི་བྱ། གཅེར་བྱ་ལས་
ཕྱག་བདག་གིར་མི་བྱ་སྟེ་བཞི་དང་། གོས་གཅིག་པ་ལ་ཕྱག་མི་བྱ་གོས་གཅིག་བས་ཕྱག་མི་བྱ་བ་
སོགས་བཞི་ཡོད་དོ། །རི་སྐད་དུ། སྤགས་བས་ཕྱག་མི་བྱའོ། །སྤགས་པ་ལ་མི་བྱའོ། །དེ་བདག་གིར་
མི་བྱའོ། །སྤགས་པ་ལས་མི་བྱའོ། །སྤགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སོ་ཤིང་ཡན་ཆད་བཟའ་བས་
དང་། ཐ་ན་དེའི་ས་བྱེ་དོར་བྱེད་པ་ཡན་ཆད་མི་གཙང་བས་སོ། །འདི་ལ་གཅེར་བྱ་ཉིད་དང་། གོས་
གཅིག་པ་ཉིད་ནི་སྤགས་པ་དང་འབྲེལ་བའོ། །ཕྱག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡན་ལག་ལྡན་འཆའ་བ་དང་།
སྦྱིད་པ་ལ་འབྱུང་བས་འཆའ་བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་རྒྱལ་མཆོན་འཇུགས་པ་ནི།
མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས་མཆོད་རྟེན་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ལ་
གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ། མཆོད་རྟེན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཙང་ཁང་ཅན་ཉིད་དང་། ཀ་བ་ལྟ་
བྱ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཆོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་ན་བང་རིམ་བཞི་དང་
ལྡན་པ། འདབ་མ་དང་། བུམ་པ་དང་། བུ་བྱ་དང་། སྟོག་ཤིང་། གདུགས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་དང་།
ཆར་ཁེབ་དག་གོ། །གཞན་ལ་ཆར་ཁེབ་མེད་པ་བྱ་ཞིང་། གནས་གང་དུ་བྱ་ན་དག་འདུན་གྱི་ཀྱན་
དག་འདུ་བའི་སྤྱི་རོལ་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

༼༥༥༽

མཚོད་ཉེན་དེ་ལ་དྲུང་དང་པན་གདུགས་ལ་སོགས་པ་མཚོད་པ་དུ་མས་མཚོད་ཅིང་། མཚོད་ཉེན་གྱི་
དྲུང་དུ་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས་སོ། །དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱིང་དུ་ཡང་རྒྱལ་མཚན་རྣམ་
པ་བཞི་འཛུགས་པར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་མཚན་གཟུགས་སོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ལོ། །སེངྒེ་
རྒྱལ་མཚན་དང་། ལྷ་སྲིན་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལྷ་ཁྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། ལྷ་མཚོག་གི་རྒྱལ་མཚན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་རབ་བྱུང་གི་གཞི་ནས་བཟུང་། གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་བར་
གྱི་བརྗོད་བྱ་རགས་རིམ་མཐའ་དག་སྤྱི་འདུག་གིས་མཐའ་ཚོད་པར་བྱས་ཏེ། རང་གི་སློ་བྲོས་གསུང་
རབ་ཐབ་མེད་དོན་ལ་གོམ་པ་སྤྱར་སྒྲངས་པས་སློ་བྲོས་ཀྱིས་ཞིབ་མོར་དབྱེད་ནས་རང་དང་རང་དང་
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་དཔྱོད་ལྡན་གཞན་དག་ལ་ཡང་པན་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲམ་ནས་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ཡིན་པས་ཀུན་ཏུ་པན་པར་གྱུར་ཅིག དམ་པའི་བྱི་བསྐྱང་དང་ལྡན་སྤྱིང་སྟོབས་ཆེར་བརྗོད་
ཅ་བ་བཏོན། །རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་ཡལ་ག་འབྲུམ་མངོས་ཐུགས་རྗེའི་དབང་སྤེལ་ཅན། །བྲགས་
སྒྲམ་མེ་ཏོག་གྲེ་བའི་འོད་འཕྲོ་ལེགས་བྱས་འབྲས་བྱའི་ཚོགས། །རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་འདོད་དགའི་
དཔག་བསམ་ཡོན་ཏན་འོད་དེས་སྦྱོངས། །གཞུང་མང་འཆད་ལ་དེགས་སྒྲོམ་ཁེང་མཐོ་གཞུང་དོན་
སྤྱིང་པོར་འདོམ་མི་རུས། །འགའ་དག་མཁྱེན་

༼༥༥༩༽

པའི་སྐྱེན་བྱུང་ཡངས་ཀྱང་རང་བཟོའི་གོམ་སྐབས་དུ་མས་འབྱོར། ཁ་ཅིག་གོ་བདེའི་ངག་ཆིག་འཇམ་
ཡང་གཞན་གྱི་ཟེར་སྒྲོས་དབྱངས་སུ་ལེན། །མད་བྱུང་བདུད་ཅིའི་ལྷིད་བལ་ཕྱོགས་ཀྱན་ན་བའི་རྒྱན་
དུ་མཛེས་སམ་ཅི། །ཆད་ཐུབ་མདོ་དང་དེ་འབྲེལ་ལྟ་བའི་མིག་། ཡངས་པའི་གོ་སྐབས་སྤེལ་ས་ཉིག་
དཔྱོད་ཀྱིས། །སྒོ་གོས་ནི་རྒྱན་ཐིགས་པས་སྔོངས་པའི་དྲི། །དག་བྱེད་ཁྱུས་གྱི་ཆོ་གས་ལེགས་པར་
སྦྱངས། །རྣམ་དཔྱོད་གསལ་བའི་སྤ་བརྟན་འབྲས་བུའི་ཁུར། །རྣམ་མང་ལུང་གི་ཡལ་ག་སྟོང་གིས་
བྲེས། །རྣམ་གཞོན་རིགས་པའི་མེ་ཉོག་འདབ་རྒྱ་སྤེ། །ཆོས་འདུལ་ཡོངས་འདུའི་དཔག་བསམ་འདི་ན་
མཐོ། །སྲིད་དང་ཞི་བའི་ཆ་གདུང་ཞི་བྱེད་ཆོས་འདུལ་ཞི་བསིལ་འཕྲེང་བས་བསྒྲོར། །གྲགས་སྐྱོན་
དཀར་བའི་ཚུ་སྦྱེས་འབྲུམ་ལྡན་པན་བདེའི་དྲི་མ་ཕྱོགས་སུ་རིང་། །སྟོན་མེད་འཁྲི་ཤིང་ངོ་མཆར་ཆར་
སྟོག་འཆི་མེད་དབང་པོ་འང་འདི་ན་ལྷགས། །དེ་སྤྲད་དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་པ་ཀྱན་གྱིས་བཏུད་བྱུར་ལྟ་
མའི་མཆོད་སྟོང་ཆེ། །མདོ་དང་དེ་འབྲེལ་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་དཔྱོད་
སྤེམ་སྟེ་སྦྱས་ན་ཡང་། །བྱིས་པའི་སྒོ་ཡིས་དོན་བལ་འགལ་པ་དང་། །མ་འབྲེལ་ཉེས་ཀྱན་མཆོག་
གསུམ་སྐྱོན་སྤར་བ་འགས། །འདིར་འབད་རབ་དཀར་ཀྱན་བཟང་མཆོད་པའི་སྟོན། །སྟོན་མཆོག་
ཐུབ་དང་མི་ཡི་ཐོལ་

༩༥༠༽

འཇིན་པ། །ཡོངས་འཇིན་མཁས་པའི་ཆོག་ས་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །མཁས་མཉམ་འགོ་བས་བྱང་ཆུབ་
སྤྱར་ཐོབ་ཤོག། །ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་ཐར་པའི་རོ་བོ་བ། །རྣམ་གྲོལ་རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་ཀུན་གྱི་
བཅུད། །བསྟན་པའི་བད་ཆལ་ཡངས་པའི་བྲི་བསྐྱང་འཕྲོ། །རྣམ་དཀར་དབྱིད་གྱི་དགའ་སྟོན་དར་བར་
ཤོག། །དེ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་དགོངས་དོན་སྤྱི་ཉི་འག་གིས་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་
བསྟན་པ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆན་ནས་སྟོས་ཏེ་བཀའ་བྲིན་
མཚུངས་པ་མ་མཆིས་པ་མཁན་ཆེན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དབང་ཐུག་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཡོངས་འཇིན་དུ་མའི་ཞབས་བད་བསྟོན་པས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་སྟོ་ནུས་ཅུང་ཟད་ཐོབ་
པ་ཤུག་ཉི་དགེ་སྟོང་སྟེ་སྟོད་འཇིན་པ་དག་དབང་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས། སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་
གྱིས་མཛད་པའི་མདོ་རྩ་བ་བཅ་པོ་དགྲ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་
གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་བཅ་པོ་བདུན་ཅུ་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཤུག་འོད་གྱིས་མཛད་པའི་དགེ་ཆུལ་གྱི་
ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་སུམ་བརྒྱ་བ་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་འོད་ལྡན་དུ་གྲགས་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་
ས་ག་ལྟས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་མེ་ཏོག་འཕྲེང་རྒྱུད་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་རྒྱས་པ་རོང་སྟོན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་གྱི་

༼༥༦༽

ཀྱལ་པོ་བསོད་ནམས་སེལྟེས་མཛད་པའི་མདོ་ཅའི་ས་བཅད་དང་། བསྐྱབ་བྱ་འདུལ་བ་ཀྱ་མཆོའི་
སྒྲིང་པོ། རྗེ་བཙུན་མུས་རབ་འབྱམས་པ་བྱམས་པ་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འདུལ་
བའི་སྒྲི་དོན་མདོ་དོན་གསལ་བའི་ཉི་འོད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཞིང་། མཁས་པ་གཞན་དག་གི་སྒྲི་དོན་སོ་
སོ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དག་ལ་ཡང་བལྟ་རྟོག་བགྱིས་པས་ལེགས་པར་མཐའ་ཆོད་པར་བྱས་ཏེ། རྗེ་
བཙུན་གྱུབ་པའི་བྱ་མཆོག་བསམ་གཏན་མཆོན་ཅན་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་སྤྱད་ཀར་སྒྲ་
བྱང་རྫོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་ཞེས་པ་མེ་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོའི་ཀྱལ་ལྷ་བའི་ཆེས་གསུམ་ལ་
ལེགས་པར་གྱུབ་པའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཆོས་གྲགས་བཟང་པོའོ། འདིས་ཀྱང་བསྟན་ཅ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་
དར་ཞིང་ཀྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །།དགེའོ།། དགེའོ།། དགེའོ།། ཆོས་འདི་
དར་བར་གྱུར་ཅིག །། ཨ། །བལ་ཡུལ་ནས་ཀྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གུ་རུས་སྟེལ། །